

18. 24

1824 p.
L. 4. 7.

ANTIQUITY OF

CHRISTIANITY

IN THE

WEST INDIES

AND

AMERICA

BY

JOHN BRIDGES

ANTIQUITATES
ASIATICÆ
Christianam Æram

ANTECEDENTES;

Ex Primariis MONUMENTIS GRÆCIS

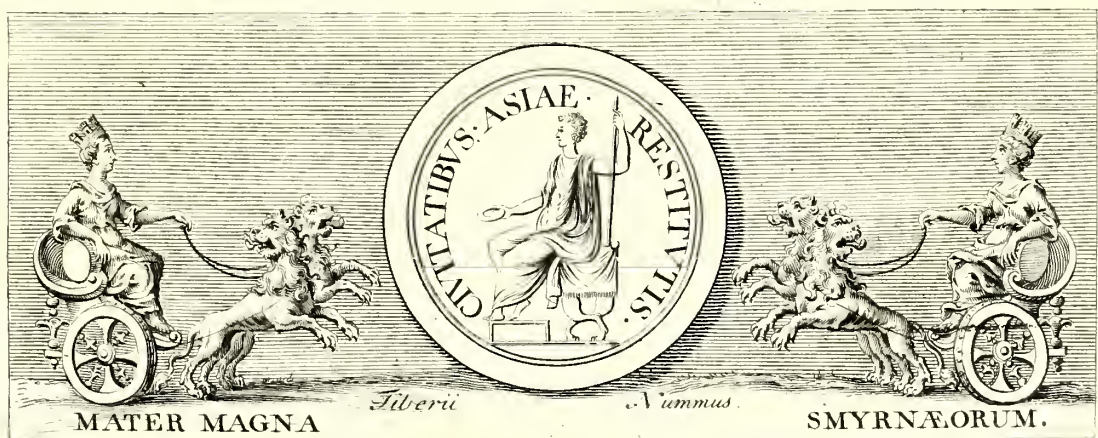
Descriptæ, Latinè versæ,

NOTISQUE & COMMENTARIIS
ILLUSTRATÆ.

ACCEDIT

MONUMENTUM LATINUM ANCYRANUM.

Per EDMUNDUM CHISHULL, S. T. B.

L O N D I N I,

Typis GUIL. BOWYER, MDCCXXVIII.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Getty Research Institute

Reverendissimo in Christo Patri ac D^{no} D^{no}

GUILLIELMO,

Divinâ Providentiâ

ARCHIEPISCOPO

CANTUARIENSI,

TOTIUS ANGLIÆ

Primate ac Metropolitano.

OPTANT hæc, PATER REVERENDISSIME,
exolescentia alterius orbis Monumenta
in sacratissimum tuum finum tempe-
stivè omnia confugere; ut illic ab injuriis tem-
porum, quibus annos fere bis mille conflictata
sunt, quietam sibi spondeant, nec obnoxiam
invidiæ, æternitatem. Olim principibus viris
optimè

D E D I C A T I O.

optimè de patriâ meritis, Servatoribus & Benefactoribus urbium dedicata, nunc unum haberi ambiunt pietatis, prudentiæ, æquitatis, quâ Tu Ecclesiam regis, obsequii, amoris, reverentiæ, quâ Te Ecclesia prosequitur, monumentum. Adit Te nunc humillimè quæ semper Tibi candida inferviit; quæ successu nuper optimo prolata est, Te uno duce & auctore, ad ostendenda jura Ecclesiastica, pura puta ANTIQUITAS. Errorum, quotquot orti fuerint, periculofiorum præsentissimum semper habitum est remedium, --- *antiquam exquirere matrem*. Hanc ergo, AMPLISSIME ARCHIPRÆSUL, proprio suo habitu decoram, sine fuce, sine velo, è sæculorum tenebris eduxisti. Conditâque utilissimâ illâ Historiâ, doctâ, Deus bone! & laboriosâ, luce jam clariorem aperuisti & Matris ECCLESIAE ET CLERI ANGLICANI STATUM. Ita, omnium instar orationum, fulgentia illic vetera monumenta nubes atque inania dispellunt; fittuntque ante oculos præsentem, quæ obruta pæne jacuit, veritatem. Quare pacatâ per Te nuper, quam olim etiam strenuè defendisti, & quiescente nunc florentissimâ, sub Te tanto Præfu-

D E D I C A T I O.

le, Ecclesiâ, non dedignaris aliquando & illa quoque vetera recolere, quibus Historia sæpe dubia confirmatur, sæpe fucatè tradita corrigitur, sæpe etiam sepulta atque perdita restituitur: Numismata dico, & Inscriptiones. Subiit igitur cogitatio, an hæ meæ humiles vigiliæ, Musis, fateor, humanioribus dicatæ, à sacris tamen haudquaquam alienæ, aliquà Tibi, PATER ERUDITISSIME, gratæ, atque acceptæ esse potuerint. At spem illam nimio plus ambitiosam contraria mox modestia repressit. Ut enim rei temerè oblatæ veniam non omnino desperassem; de præstitâ tamen, iudicium in Te acerrimum reformidavi. Revocarunt interim aufugientem, quæ in omni vitâ Tuâ eminus conjuncta eluxerunt, summâ cum doctrinâ candor, cum summâ prudentiâ moderatio. His unice confisus REVERENDISSIMÆ TUÆ PATERNITATI religiosè dedico, consecroque, *Antiquitatum Asiaticarum* seriem, si non peritè quidem, at industriè certè adornatam. Tu modo tenue munusculum propitiâ, quâ excellis, benignitate bonus favensque accipe. Hoc ego optatissimo honore ægritudinem & infirmitatem meam; hoc meam inertiam

D E D I C A T I O.

confolabor. Deumque Opt. Max. non obteftari
definam, ut diutiffimè Te Regi Optimo, & Reg-
no Britanniaë, confiliarium, Ecclefiaëque, quam
beâfti, Anglicanaë Patronum, atque Præfidem,
confervet. Offerebam humillimè mense Febr.
A. D. MDCCXXVIII.

Reverendifsimæ Tuæ Paternitatis

Filius, Servusque Obfequentiffimus,

Edmundus Chifbull.

PRÆFATIO.

ANNUS nunc agitur decimus fere septimus, ex quo constitueram in lucem edere Græcarum Inscriptionum syllogen: jamque impetratâ Almæ Matris celeberrimæ Universitatis veniâ, novam eas ad marmora Oxoniensia appendicem destinaveram. Harum aliquam ipse partem ex Oriente mecum attuleram; partem aliam mecum communicaverat amicus & eruditus vir, fato postea functus in Britannîâ, Antonius Picenini, M. D. Coirensis. Is enim, A. D. 1705. Smyrnæ cùm forte esset, illustrissimo Guil. Sherard L. L. D. Anglorum in eâ urbe negotiantium Consuli, circumituro septem Asiæ Ecclesias, comitem se adjunxerat. Opportunè autem, tum cùm hæc prelo parabantur, moram mihi justissimam injecere ab ipso Consule eruditissimo missæ perhumanæ literæ. His ille “amicè gratulatus est, pervenisse quæ eo itinere repererat
“ in meas quas optaret manus; valde interea cupere, ut auctiora
“ longe & ditiora in reipublicæ literariæ usum proferrentur; ergo
“ ultrò ad me nunc mittere alia multa excellentioris notæ, quæ,
“ Anno 1709, propè Teum & Stratoniceam descripserat; non des-
“ perare se quin eadem loca, capto tempore, reviseret, & excepta
“ festinantius Apographa ad ipsos iterum lapides exigeret; porro id
“ impensè agere ut conquirantur sibi undique Inscriptiones; acce-
“ pisse nuper unam a Sigeo, rarissimam certè & antiquissimam,
“ Βασεφοηδὸν exaratam; eamque, cum cæteris quas haberet omnibus,
“ quum primum in patriam reverteretur, curæ se meæ atque fidei
“ commissurum.” Reversus ille est bono favente numine, & plaudentibus literatis omnibus, Anno 1718, neque diu postea liberrimè mihi in manus tradidit messem sanè amplam & foecundam; non jam appendicis alicujus, at justî operis materiem. Clara erant apographa, accurata ipsius manu fideliter excepta, neque pauca eorum (Anno 1716, comite tunc viro eruditissimo, nunc Archidiacono Cantuariensi, Rev. Sam. Lisle S. T. P.) ad suos quæque lapides examinata. Cumque uno omnia volumine, in Bibliothecæ Harleianæ ornamentum, pulchrè transcripta essent; hoc etiam mihi indulsit, liberè vertendum & consulendum, HONORATISSIMUS COMES OXONIENSIS, pro summo, quo bonas literas prosequitur, amore & favore.

PRÆFATIO.

Ita parata aliquamdiu jacuit incondita literata moles. Restabat, ut hæc grammaticè criticèque légerem, distinguérem, explicarem, faciemque eis magis familiarem, pro hodierno Græcarum literarum habitu induerem. Quid facerem? Hercules incumbens morbus, podagra, chiragra, panagra, ut expertus loquitur Erasmus, à labore me ecclesiastico prope jam depulerat. Et propendebat erga has difficiles amœnitates dudum eis exercitatus & oblectatus animus. Opus itaque aggredior, ruri domique clausus, non nisi modicâ librariâ supellectile instructus, sæpe in anno morbo enecatus, sæpe tamen, Dei Opt. Max. misericordiâ, ex tot repetitis mortibus, acrior eo ipso, atque alacrior resurgens. Desecissem tamen, spemque omnem inglorius abjecissem, nisi manu me verè medicâ levâisset, diu jam ore & opinione omnium, nunc regio titulo, Archiater, doctissimus D. RICHARDUS MEAD. Tum verò sacrum illud proverbium longè verissimum sum expertus, ferrum exacuitur ferro, & homo amicus exacuit faciem amici sui. Ita ille me hortatu, ille consilio, ille favore semper presentissimo recreatum, pergere & lætum suscepti operis finem sperare jussit. Quippe parum est huic tanto Æsculapio, quanquam id quidem sit in se quam maximum, corporis malis occurrisse, & quicquid in homine est mortale procul, quantum pote est, à morte semovisse. Adest ille ubique per orbem eruditum opifer; animi & ingenii bona unus hodie Mœcenas fovet, tuetur, sospitat; præbetque amicâ facilitate, & se, & mensam, & museum suum; geniale illud ῥοχῆς, & liberale, siquod alias, Ἰατρῆϊον.

Jamque obtestandus es, amice Lector, ut primum hoc volumen non ex brevitate molis, sed ex monumentorum in eo comprehensorum dignitate & Majestate æstimes. Inscriptione Bostrophâ Sigeâ quid brevius, quid simplicius? Et tamen uno vetustatis nomine tot & tam egregiis usibus abundat, ut omnem pænè retegat literaturæ tum nascentis, tum adolescentis historiam: mutatam à Simonide, & Palamede, advectam à Cadmo Grammaticam; elementorum, quibus vox humana pingi demum, figi, & traduci cœpit, in Græcia novitatem; eorundem in Hierosolymâ sanctâ, ejusque viciniâ, antiquitatem. Quæ quidem omnia non obscure patere credimus, ex perpensio bene brevi digrammate, quo Naturæ atque Orbis alphabetum novâ methodo concinnavimus. Tabulâ istâ, quâ Teiorum servantur Diræ, nihil vetustius novit orbis eruditus, ex Simonideo alphabeto

PRÆFATIO.

alphabeto ductum. Elegans Jovis Urii Bosporani epigramma æquat antiquitate Alexandri M. tempora, & à Cicerone feliciter illustratum, Ciceronem non infeliciter collustrat. Jam verò cetera hujus voluminis ita tribus illis ætate appropinquant, ut quod sit eorum recentissimum superet tamen æram Christianam. Eadem materiâ ita splendidâ excellunt, ut jure intra manus eruditorum, & in Bibliothecis instructioribus, locum sibi aliquem ambiverint. Non enim in his agitur de ignotis urbium magistratibus, de Athletis toties victoribus, de loco & jure sepulchralium; quæ quidem longè est copiosior lapidum inscriptorum seges. Legis hic autographa Regum, populorum, communitatum acta; Macedonum in Syria, in Ægypto, in Pergamenâ dominantium monumenta; succedentium his tum triumvirorum, tum senatûs Romani decreta; religiosissima duarum urbium, Sigei & Stratoniceæ Psephismata; Didymeï oraculi splendorem; legationes Teiorum, responsa Romanorum, Ætolorum, Cretensium; atque obiter etiam horum inter se, sub eadem lege & societate, coeuntium Fœdera. Quamvis enim ex præscriptâ mihi regulâ Antiquitates tractem Asiaticas, multa tamen, ab his nomine aliena, re cognata, nostrorum illustrandorum gratiâ, tum edita, tum inedita huc arcesso: hæc, ut maturè jam tandem in usum eruditorum prodeant: illa, ut lucem priore justiore revisa & recognita accipiant. Hæc inter, duo cæteris præeminent monumenta, Adulitanum à loco dictum, & Ancyranum. Quæ quidem reïpsa diversissima non possum tamen non inter se committere, fortuito nescio quo colore alterum invicem alterum referentia. Sunt enim maximorum duorum Principum, Ptolemæi tertii & Augusti Cæsaris, rerum suarum gestarum scripti à seipsis indices, uterque ab utroque in extremâ vitæ clausulâ. Ambo etiam in dissitissimis terrarum partibus diu jam olim latitantes lucem demum, post multa elapsa sæcula, simili planè sorte recuperârunt.

Hæc omnino singularia, & primæ certè notæ monumenta tam multiplex ubique ornat, & tam spectabilis rerum copia, ut acceptâ luce ab Historiis, lucem eis vicissim non contemnendam præbeant. Vocabula non raro exhibent, quæ frustra in operibus onomasticis, & lexicographorum classibus requiras. Immò linguarum nobis quarundum specimina conservant, quas apprimè erat è re literariâ & scivisse, & diligentius observavisse. Harum duæ sunt Cretico-Dorica & Ætolica; in quibus nativas non paucas linguæ

PRÆFATIO.

Latinae causas & origines Grammaticorum filii recognoscent. Præter has verò Macedonica, haud unquam libris commissa, at post Alexandri M. victorias, usu vulgari didita, aliquas in his lapidibus & voces, & phrasès retegìt; quæ antea in LXX-virali tantùm versione, aut Sacro Novo Fœdere, repertæ pro singularibus & novi commatis locutionibus perperam sunt habitæ ab eruditis.

Hæc & his similia necessario erant Notis subindicanda, nonnunquam etiam & commentariis illustranda. In quo tamen ab ambitiosis omnibus & topicis literaturæ ornamentis temperavimus; nihil nisi necessarium, & ex re natum, novum plerumque aut novè productum, aut de communi proprium quodammodo & peculiare redditum, nostris hisce chartis illinentes. Sic sedulò quidem, sed & cautè justèque admodum curavimus, ut ANTEIQUA hæc reposta, emortua, sepolta, ad humaniorum literarum, & ipsius etiam studii Theologici incrementa detorquerentur. Multa autem è notatu necessariis consulto nunc distulimus, ut observata ejusdem generis, iterum atque sæpius recurrentia, commodè sub eodem capite, in Lexico, quod daturi sumus, alphabetico tradantur. Faveas interim his imperfectè præstitis, desque veniam sæpe ægrotanti, sæpe timenti ægrotare, antiquariæ hujus eruditionis studiosè Lector. Hoc enim si benignè feceris, pergam bono cum Deo; neque cessabo à promisso opere; sed decurram in Musarum stadiis, uno quo potuero modo,—animus sine corpore velox.

ERRATA habes in calce operis correctæ; quibus adde Pag. 137. in Allariotarum Epistolâ l. 2. pro πόλει, legendum Βελᾶ. pag. 145. βωμόν. in appendice pag. 2, 3. ΚΗΡΙΑ. Cætera his similia bone condonabis Lector. In ipsis autem Monumentis siqua fecius aut insculpta aut descripta videri possint, alteri ea volumini reservantur. Ex gr. p. 110. l. ult. casu secundo posita ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙ ΠΕΡΔΙΚΚΑΙ. Dubiumque pag. 90. Sitne ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ τῆ μετὰ Μηνοδώρε, an ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ τῆ Μηλαμηνοδώρε. I

ORNATISSIMO DOCTISSIMOQUE VIRO
GUILIELMO SHERARD LEGUM DOCTORI
SOCIETATIS REGIÆ SODALI
ANGLORUM SMYRNÆ NEGOTIANTIIUM
CONSULI NUPER CELEBERRIMO
LUSTRATORI ORBIS ERUDITI
FACILE BOTANICORUM PRINCIPI
HERBARUM LAPIDUM NUMISMATUM
FELICISSIMO IN ORIENTE REPERTORI
INSCRIPTIONEM HANC SIGEAM
IPSO POTISSIMUM CURANTE
ERUTAM E DIUTURNIS TENEBRIS
ET LUCE BRITANNICA DONATAM
SUMMA QUA PAR EST OBSERVANTIA
D. D. D. Q. E. C.

Eorum quæ observata & notata sunt ad *Inscriptionem Sigeam* SYLLABUS.

IN Troade, tribus à Sigeo promontorio miliaribus, quo loco olim stetit urbs Sigeum, jacet hodie prægrande novempedale marmor, vetus proculdubio tetragona capite avulso statua, inscriptionem habens eodem quo Solonis leges versu Bostropho exaratam, linguâ mixtâ Lesbiâ Atticâque, literis vero quot $\text{\textcircled{E}}$ quales ante Simonidem fuerunt, formam illam Archaicam præ se ferentibus, quæ primò Etruscis $\text{\textcircled{E}}$ Latinis cum $\text{\textcircled{E}}$ Ioni- bus $\text{\textcircled{E}}$ communis fuit. pag. 1. 6, 24.

Occurrit illic H Ionica, ut in Hebræâ Latinâque serie litera numero octava, §. II. $\text{\textcircled{E}}$ Latinarum instar, vocales E $\text{\textcircled{O}}$, sub unâ $\text{\textcircled{E}}$ eâdem illâ figurâ, quantitatem disparem celantes. §. III. OY syllaba abhinc ubique exulans per literam O antiquâ simplicitate pingitur. §. IV. Atque hæc quidem omnia ipso illo vetusto scriptionis genere, cujus exemplum prænobilis olim criticus Herodes Atticus in villâ suâ Triopiâ revocatum extare voluit. §. V, VI.

Versus ille Bostrophus Perianthro $\text{\textcircled{E}}$ Soloni, duobus Græciæ sapientibus, quorum ille Sigeum adjudicavit Atheniensibus, hic vero eandem Archon occupavit, familiaris fuit. Unde non valde mirum, si occasione tali circa eadem tempora nonnunquam in eâ urbe reperiretur. §. VII, XVI. Accedunt his alia etiam indicia vetustatis; interpuncta nempe voces determinantia, §. VIII. $\text{\textcircled{E}}$ in voce MEAEAA-INEN vetus ille $\text{\textcircled{E}}$ olum hiatus; in quo eorum digamma nunc intelligi solebat, ut in APTEI-O\S , nunc etiam pingi, ut in $\text{\textcircled{E}}\text{AFIO\S}$. cujus etiam posterioris notabile exemplum, vox AFVTO hoc est $\text{\textcircled{E}}$, in Delicâ Tournefortianâ inscriptione extans, inanimadversum nuper Montfauconio, nunc primum ostenditur eruditus, §. IX. necnon vicarium ejusdem $\text{\textcircled{E}}$ olici F , Græcum $\text{\textcircled{E}}$, Latinum V , notatur, §. X.

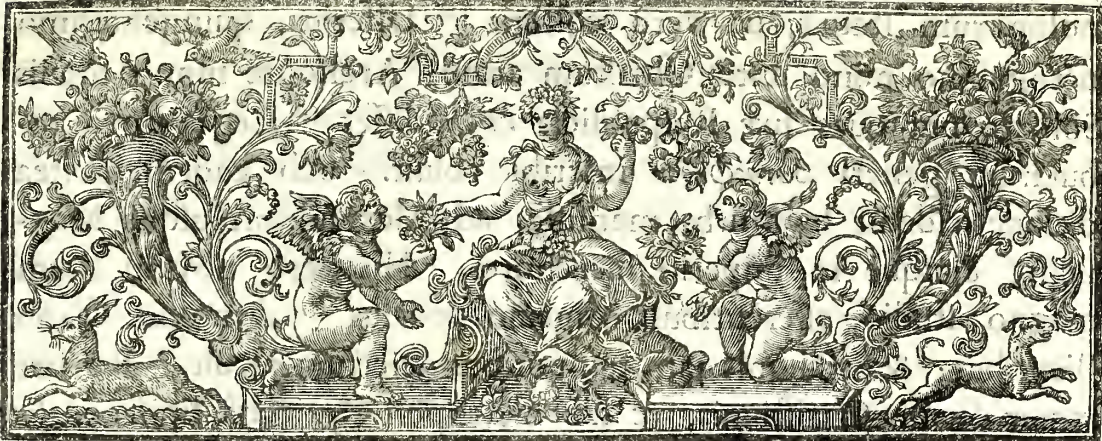
Hæc omnia cæpere exolescere quadringentis ante

Christum annis, ex lege novæ illius post Euclidem Archontem Grammaticæ. Ejusque rei recens hic exemplum indigitatum est, retentatis in superiore parte lapidis versibus ejus sex primoribus. §. XI.

Percurritur hæc occasione priscum ex quo ducta est Inscriptio Alphabetum Græcum: XII. Genioque ejus penitus perspecto, dignoscuntur in eo primariæ quædam distinctæ à secundariis literæ: quarum in linguâ Hebræâ, Græcâ, Latinâ, Etruscâ idem est respectivè $\text{\textcircled{E}}$ locus $\text{\textcircled{E}}$ potestas $\text{\textcircled{E}}$ figura; ut in concinnato ad id diagrammate monstratur. Cùm verò quinque numero secundariæ recentia sint neque necessaria posteriorum magistrorum reperta; septendecim aliæ primariæ, solæ illæ voci humanæ articulationi necessariae, à Cadmo è Phœnicâ sunt traductæ; ita novæ quidem in Græciâ ut nulla ei vox tunc esset quâ $\text{\textcircled{E}}$ scribere aut $\text{\textcircled{E}}$ legere exprimeretur; at in Terrâ Sanctâ ita primitus antiquæ, ut Dei ipsius donum singulare, immo inventum esse videantur. §. XIII, XIV, XV. Subjiciuntur his varii illi apud varios scribendi modi, interque eos Bostrophus pro raro $\text{\textcircled{E}}$ incommodo habendus, §. XVI.

Inscriptione demum metricè proposita §. XVII. expendenda venit ejus dictio $\text{\textcircled{E}}$ materia: viz. statua sub Phœnodi, cui dicata est, personâ spectatores alloquens, §. XVIII. mox ipse Phœnodicus dedicata à se donaria recensens: 1. Crateram, vas vinarium. 2. Epistaton, cui imponenda erat cratera. 3. $\text{\textcircled{E}}$ μυδῶν, sive ad vina repurganda colum. cujus usus in N. Test. Matt. xxiii. 24. signatus in nostrâ tamen vernaculâ versione penitus intercidisse visus. §. XIX. Sequitur de cura $\text{\textcircled{E}}$ tutela operis, §. XX. $\text{\textcircled{E}}$ de $\text{\textcircled{E}}$ sopo artifice, qui nomen ei adscripsit, conjectura. §. XXI. In Appendiculâ autem quædam iterum plenius retrahantur.

[Faint mirrored text bleed-through from the reverse side of the page]

I N S C R I P T I O

S I G E A

AS sit, juvante Deo, spectatissimum totius Asiae monumentum orbi literato tradere. Jacet illud in Troade visendum, inter Sigeum promontorium & amnis Scamandri campum, ipso illo in loco, ubi, ⁽¹⁾ lapidibus ab eversâ Trojâ comportatis, Mitylenæi è Lesbos insulâ profecti, Sigeum urbem condidere. Horum mox æmuli Athenienses novâ urbe conditores pepulere:

(1) Οὐδὲν δ' ἰχνος σώζει τ' ἀρχαίας πόλεως. εἰκότως. ἄτε γὰρ ἐπιπεπορημένων τῆ κύκλω πόλεων, ἔτελέως ἢ κατεσπασμένων, ταύτης δ' ἐκ βάθρων ἀνατετραμμένης, οἱ λίθοι πάντες εἰς τὴν ἐκείνων ἀνάληψιν μεληνέχθησαν. Ἀρχαϊκὰ ἀνάκλια γένεσσι τῆ Μιτυληναίων ἐκ τῆ ἐκείθεν λίθων τὸ Σίγειον ὑπὸ τειχίσαι. i.e. Trojæ antiquæ ne quidem vestigium etiamnum su-

pereff. neque mirum. spoliatis enim, at non penitus deletis circumvicinis urbibus, ipsâ verò funditus eversâ, omnes ejus lapides ad illas instaurandas sunt aucti. Archæanatem sanè Mitylenæum è Trojanis lapidibus Sigeum aiunt extruxisse. Strab. Geogr. lib. 13.

B moto

2 INSCRIPTIO SIGEA.

moto circa eam ⁽²⁾ bello, quod Periander Corinthius, Cypseli filius, electus arbiter diremit. Ab eo igitur Atheniensibus adjudicatum est Sigeum sexcentesimo quarto, ut schola Chronologorum statuit, ut verò colligit ⁽³⁾ Ufferius, quingentesimo octogesimo nono ante Christum anno; Archonte tum Athenis Solone, qui quas suæ Reipublicæ condidisset ⁽⁴⁾ Leges novo tabularum generi βεσροφηδὸν inscribi voluit. Sub eâdem postea ditione videtur hæc urbs mansisse, ad Alexandrum usque Magnum, ejusque in imperio successores. His vero novum Ilium magno studio efferentibus, Sigeum prorsus ⁽⁵⁾ dirutum est ab Iliensibus; & Strabonis jam temporibus desertum jacuit. Revixit tamen seculis Christianis, & sub metropoli Cyzicenâ Episcopatus honore floruit. Nunc villa tantum paupercula, quam Turcis primùm *Jeni-hissari*, mox *Gaurkioi* nominâsse placuit, religionem adhuc Christianam, & loci memoriam servat.

Has inter rerum vicissitudines, ingenti cuidam saxo sua ipsius moles atque pondus saluti fuit. Loco illud olim intra Trojæ mœnia nobilitatum, deinde illinc avectum à Mitylenæis, & Sigei

(2) Ἐπολέμεον γὰρ ἔκ τε Ἀχιλλεύς πόλις ὁρμειάμφοι ἢ Σιγείας, χρονον ἔτι Κυχόν, Μίτυληναῖοι τε ἢ Ἀθλωαῖοι — i. e. *Diutine enim pugnatum est Mitylenæos inter & Athenienses, ex Achilleo impetum facientes & Sigeo. Μίτυληναῖος ἢ ἢ Ἀθλωαῖος κατήλλαξε Περίανδρον ὁ Κυψέλης· τῷ γὰρ διατηρῆ ἐπέτροπονίῳ. Κατήλλαξε ἢ ὡδε· νέμεθς ἀμφόλοισ ἢ ἔχσσι — Σίγειον μὲν νῦν ἔτω ἐγγύειο ἔσθ' Ἀθηναιοῖσι· i. e. Mitylenæos verò & Athenienses Periander Cypseli filius delectus arbiter conciliavit; hæc quidem ratione, ut utrisque quod possiderent tribueretur. Atque hoc modo Sigeum in potestatem devenit Atheniensium.* Herod. lib. 5. cap. 94, 95.

(3) Vid. Ufferii Annales ad Annum ante Æram Christianam 590, 589.

(4) Didymus Grammaticus tractatum de tabulis Solonis, πρὸς τὰς ἀξόνων τὰς Σόλωνος, teste Plutarcho edidit. Atque ejusdem auctoris, ex eo forsitan tractatu, non ignobile fragmentum extat, unde tabulas istas βεσροφηδὸν inscriptas fuisse discimus. Ὅτι βεσροφηδὸν ἦσαν οἱ ἀξονες ἐοικότες οἱ κύρβεις γερεσιμῶν διεδήλωκεν Ἐυφορίων ἐν Ἀποδοδώρῳ. i. e. *Versibus quodammodo arato-*

riis scriptos fuisse axes & cyrbes, Euphorion in Apollodoro prodidit. Vid. Suidam & Harpocrationem in ὁ κάτωθεν νόμος.

(5) Sigei urbis, ejusque jam extantis, situm sic innuit Herodotus, libro nempe quarto, Σίγειον τὸ Τρωικόν, iterumque quinto, Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμανδρῷ nominans. De eâdem verò tanquam suo jam tempore eversâ Strabo, Mela, Plinius sunt loquuti. Strabo scilicet lib. 13. oram ab Abydo Troadem versùs relegens, μὲν ἢ τὸ Ῥοίτειόν ἐστι τὸ Σίγειον κατέσπασμένη πόλις, ἢ τὸ ναύσταθμον, ἐὶ ὁ Ἀχαιοῶν λιμὴν. Post Rhæteum verò est Sigeum urbs diruta, naviumque statio, & Achivorum portus. Iterumque κατέσπασται ἢ τὸ Σίγειον ὑπὸ τῶν Ἰλιέων ἀπειθῶντων. i. e. *à novis Iliensibus parum ei fidentibus dirutum est Sigeum.* Parili modo & Pomponius, lib. 1. cap. 18. *Hic Sigeum fuit oppidum, hæc Achivorum fuit bellantium statio; hæc ab Idæo monte dimissus Scamander exit.* Plinius itidem in descriptione Troadis; *Scamander amnis navigabilis, & in promontorio quondam Sigeum oppidum, dein portus Achæorum.*

INSCRIPTIO SIGEA. 3

in Prytaneo collocatum, Græculis nunc Christianis, ante fores templi otiantibus, sedile præstat. At nullum non honorem meruit, quòd, bis mille & trecentos annos, concreditam ejus lateri Inscriptionem custodierit; quâ nulla in toto orbe spectabilior, neque genuinæ unquam antiquitatis certioribus indiciis claruit. Primus hanc Britannia ostendebat Botanicorum Princeps, cæterâque rarâ eruditione celeberrimus, Guilielmus Sherard, juris utriusque Doctor. Jussu enim ipsius, consulatum Smyrnæ tum gerentis, Homerus, Dragomannus Græcus, bonâ eam fide atque diligentiam exscripserat. Postea eandem vidit, exscripsit & depinxit reverendus & eruditus vir, Samuel Lisle, S. T. P. qui, mihi in illâ curâ jucundissimâ successor, Anglis Smyrnæ negotiantibus à sacris fuit. Et hujus verò & illius apographa, omni ferè apice inter se invicem congruentia, duas in eodem marmore inscriptiones Græcas, utramque, dextrorsum sinistrorsum, undecim versiculis exaratam, multarum insuper literarum inusitatos ductus, vocesque à se invicem punctis determinatas, exhibent. Porrò mihi hunc eundem lapidem secundâ curâ iterum versanti, ab altero erudito successore, reverendo Bernardo Mould, supervenere amicæ literæ, unâ cum schedis propriâ ipsius manu pulchrè & ad amissim pictis. Inde minuta quædam certiùs edoctus, & de quibusdam dubitare jussus, quæ suo quæque loco indicantur, jam tandem integrum, qua pote est, monumentum, & plenior in lucem defero. Interea tam insolitæ literaturæ exemplari non incommode præfigendum duxi priscum illud Græcum, quale in usu esse cœpit, statim post Trojana tempora, alphabetum.

Priscum Alphabetum Græcum.

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Ψ	Ω
α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	ψ	ω

4 INSCRIPTIO SIGEÆ.

More igitur, modoque, in sequenti tabulâ expresso, Hermæa ista statua Phanodici spectatores videtur alloqui, Sigei in Prytaneo eo tempore locata, quo priscum alphabetum Græcum literis solummodo constitit Cadmeis, & Palamedeis; locum jam tum servantibus & Æolico digamma, & Ionicâ veteri aspiratâ; sed non adhuc in-
 vectis à Simonide vocalium longarum formis η & ω; ut neque
 (6) veris ejus duplicibus consonantibus ξ & ψ. At non paucis post
 hæc inscripta annis, nempe post admittas Simonideas literas, credi-
 bile est aut Prytanum aliquem, aut alium, cui lege id liceret, refinxisse
 partem Inscriptionis; & sex priores versus in, quot ante inscriptos vi-
 derat, undecim numero dilataste. Exarantur illi certè in eâ, quæ op-
 portunè vacua fuit, parte lapidis superiore: sed nova post Simonidem
 Grammatica posterius adjectos arguit. Immò ob mutatam, post
 erectum monumentum, Sigei urbis ditionem, è Lesbîâ in magis
 Atticam conversa est Inscriptio; &, ad vetustiora illa explananda,
 vox una atque altera palàm novata cernitur. Utriusque autem In-
 scriptionis hæc erit ratio, si ad sequioris literaturæ normam tum in
 scribendi genere, tum dicendi redigantur: Id quod Homero, He-
 fiodo, Alcæo, cunctisque ante Simonidem scriptoribus, mutatâ
 jam Grammaticâ, evenit.

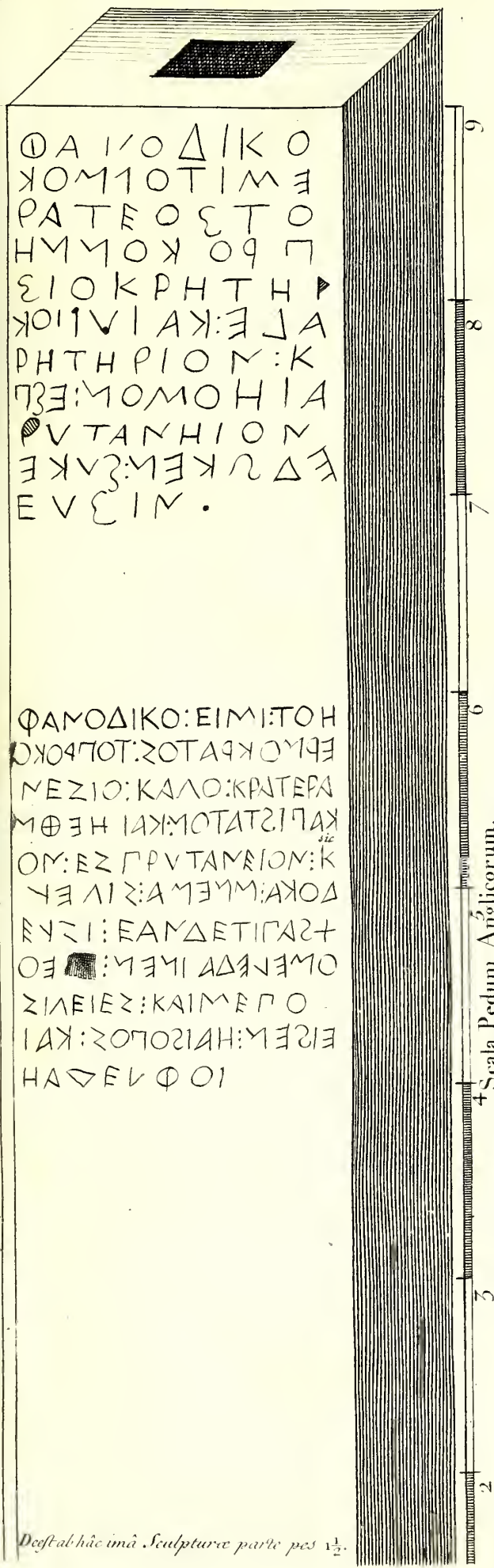
Φανοδικῶ. εἰμι. τῶ
 ἔρμολκράτῶ. τῶ προκο
 νησιῶ. καγῶ. κρηῆρα.
 καπισῶλον. καὶ. ἠθμ
 ον. ἐς πρῶλανειον. ε
 δῶκα· μνημα. σιγεί
 εὔσι. εἰαν. δε. τι. πασχ
 ῶ. μελεδαίνειν. * εῶ.
 σιγείεις. καὶ. μ' ἐπο
 ησεν. ὁ αἰσῶπος. καὶ
 οἱ ἀδελφοί.

Φανοδικῶ.
 εἰμι. τῶρμολκ
 ρῶσιος. τῶ.
 προκοννη
 σιῶ. κρηῆρῶ
 α. δε. καὶ. ὑποκ
 ρηῆρειον. κ
 αι. ἠθμον. ἐς. π
 ρῶλανηιον.
 ἐδῶκεν. σιγεί
 εὔσιν.

(6) Vide quod inferius ad Sect. XII. no-
 tandum veniet, de Z literâ, pro Simoni-
 deâ falsò à multis habitâ.

* εῶ. sic nempe, si stet — εῶ, ut vocis
 ἐρέω pars. Aliter, δε. ω, i. e. δεῖ ὦ legen-

dum; aut simpliciter εῶ. de quo vide
 Sect. XX. & tria in sequente Tabulâ Apo-
 grapha: Nec-non aliud Dom. *Vandervecht*
 ΜΕΛΕΔΑΙΝΕΝ†-ΕΩ.

⓪ A I O Δ I K O
 X O M I O T I M E
 P A T E O S T O
 H M Y O K O P
 Σ I O K P H T H
 K O I I V I A K I A
 P H T H I O I M : K
 A I H O M O M I A
 N O I H N A T V
 E Δ U K E M : S K E
 M I S V E .

Φ A M O Δ I K O : E I M I : T O H
 E P I O K P A T O S : T O T A P O K O
 M E Z I O : K A Λ O : K P I T E P A
 M Θ E H I A X M O T A T S I P A X
 O M : E Z P P V T A M E I O M : K
 Y E I I S A M E Y M : A K O Δ
 E Y S I : E A M Δ E T I G A S T
 O M E N E Δ A I M E M : E O
 S I A F I E S : K A I M E P O
 E I E M : H A I S O P O S : K A I
 H A Δ E V Φ O I

*Scriptioris Etruscae Specimen è
 Bartolij monumentis veterum.
 Fig. XCIII.*

H V + E E S I . F E N C H C E

*Tabula Eugubina . Specimen è
 Grutero Pag. CXLII. Lin. XXV.*

L V B E Y E S : S E L K U S : L E S I O M V

Juxta apographum S. Homeri, Graeci.

O M E F E Δ A I M E N P E O

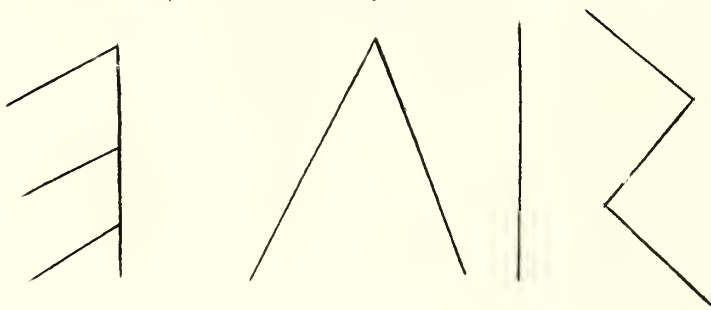
Juxta apographum S. Lisle S. T. P.

O M E N E Δ A . I M E N - E O

Juxta apographum B. Mould A. II.

O M E N E Δ I M E N : E O

*Litterarum in Lapide Sigeo
 vera forma et magnitudo.*

Verus est Integer statua: Nemeae Status

In Laurentinorum nummo Geltziano.

Ornatissimo Doctissimoq; Viro RICHARDO MEAD, M.D.
 Reg. Med. Lond. Collegij, et Societatis REG. Sodali Meritissimo,
 hanc Tabulam summae observantiae ergo, et gratitudinis.

D. D. D. C. E. C.

Haec ab hac inâ Sculpturae parte pes 1½.

B. Mould delin. J. Stuart fecit.

*Phanodici sum, filii
Hermocratis Procones-
sii. Et ego Craterem
& Crateris Basin &
Colum ad Prytaneum
dedi memoriae ergo Si-
geis. Si quid verò patiar
curare * me jubebo
Sigeos. Et fecit
me Æsopus atque Fratres.*

*Phanodici
sum, filii Her-
mocratis Pro-
connesii. Cra-
terem vero &
Hypocraterium
& Colum ad
Prytaneum
dedit is
Sigeis.*

En, Lector, Inscriptionem, nec ductu longam, nec insigni aliquâ materiâ præ cæteris notabilem; at criteriis certè grammaticis, antiquissima illa tempora testantibus, omnes quascunque alias post se facilè relinquentem. Quæ autem & qualia ista fuerint suo nunc ordine notabitur: Observatisque primùm quæ ad elementa Inscriptionis attinent, postea dictionem ejus & materiam breviter excutiemus.

I.

PRIMO igitur necesse est ut in legentis oculos incurrant antiquissimâ illâ formâ signatæ literæ, A, Γ, Δ, Θ, Λ, Μ, Ν, Σ, Χ, Υ: è quibus duæ Palamedæ dictæ, Θ nempe & Χ, primâ illâ & vetustâ quæ inventori placuit, figurâ sunt conspicuæ. At cæteræ multò vetustiores Cadmeas se facilè fatentur; & formam à Phœnissâ vix leviter mutatam gerunt. Quod ad Γ attinet, & Λ, & Σ; comparent hæ quidem more Attico exaratae, in duobus illis monumentis, huic nostro, & pretio & raritate, proximis, ⁽⁷⁾ quorum specimen eruditissimus D. de Montfaucon, e Museo Baudelotiano, tantâ cum laude protulit. Eædem verò hîc Sigei nunc ad dextram nunc ad sinistram

* Aliter, curare me oportet, O Sigei: ex Græco μελεδαινειν δεῖ, ὦ Σιγείης.

(7) Vid. Montfauconii Palæographiam Græcam lib. 2. cap. 4. Nihil (inquit ille) vetustius adhuc in marmoribus repertum est binis Inscriptionibus Atheniensibus, Ionico veteri charactere conscriptis, quæ ab illustrissimo D. Marchione de Nointel, Regio in aulâ Constantinopolitanâ Oratore, Athenis, operâ

D. Galland eruta sunt. — Hæ autem inscriptiones temporis notam præferunt; ambæque erectæ sunt tempore Peloponnesiaci Belli. Prima verò statim post Cimonis egregii Atheniensium Ducis mortem, annis circiter 450 ante Christum natum, posita est. Vulgaribus illa typis ita legitur: Ἐρεχθεῖδ Θ. οἶδε ἐν τῷ πολέμῳ ἀπέθανον ἐν Κύπρῳ, ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Φοινίκη, ἐν Ἀλιεῶσιν, ἐν Ἀργίῳ, p. 134.

6 INSCRIPTIO SIGEA.

versæ, Æolicum magis usum & characterem sapiunt. Tales sunt certè, quales ⁽⁸⁾ Etrusca servant monumenta, quæ ignotâ linguâ Æolicâ, & Græcis inversis literis, sinistrorsum scripta, Eugubii olim & Perusiæ in Italiâ eruta fuere. Illa etenim cum his nostris si quis diligentius conferat, videbit statim, in linguis tam disparibus, miram quandam elementorum cognationem. Ipsissimæ enim inusitata literæ, cum geminatâ illâ vocum interpunctiōne, in utrisque similes occurrunt. Utraque scilicet testantur Æolicarum olim gentium in diversa migrationem: Hinc in Italiam; ubi ⁽⁹⁾ lingua Æolica, inter Opicam, Etruscam, Umbram, penitus sepulta, postea emerfit in Romanam: illinc in Lesbion & vicina Asiæ; ubi à doctissimis Poetis lingua eadem exculta & ornata floruit. Æoles verò recentiores è Mitylenâ urbe Lesbîâ profecti novam iterum coloniam in Troadem deportârunt. Unde toti ferè ⁽¹⁰⁾ regioni dialectum suam, adeoque Sigeo ab ipsis condito, sine omni dubio, intulere.

II.

PROXIMAM Inscriptioni laudem Ionica vetus aspirata, in eâdem toties repetita, non immeritò subministrat. H inquam aspirata; vocalis istius longæ vicem non adhuc gerens, sed octavum in alphabeto locum, ut η Hebræorum, utque H Latinorum occupans; ejusque adhuc retinens testimonium, quod ab eo usque tempore inter numeralia octo denotaverit. Eandem itaque aspiratiōnem tum olim lectiōni præstitit, quam Grammatici recentiores per uncinulum maluerunt exprimi. Antiquorum hoc censebat proprium sub Marco Imperatore ⁽¹¹⁾ Convivator ille Athenæi: Et cla-

⁽⁸⁾ Vid. Gruteri Corpus paginis CXLII. & CXLV. & conferantur notanda illic monumenta cum Etruscorum veterum sepulchris, editis à Petro Sanctio Bartolio, Fig. XCI, XCII, XCIII, XCIV, XCV, XCVI. in Thesauro Græcarum Antiquitatum Gronoviano, Vol. XII. pag. 74, &c.

⁽⁹⁾ Vid. Dionysii Halicarnassensis Antiq. Rom. lib. 1. cap. 90. Ῥωμαῖοι ἢ Φωνῶν μὴ εἰδ' ἀκροῦν βάρβαρον, εἰδ' ἀπηρισμῶς Ἑλλάδα φθέγγον, μὴ δὲ τινα ἐξ ἀμφοῖν, ἧς εἰσιν ἢ πλείων Αἰολίς. i. e. *Sermone Romani loquuntur, non ad extremum barbaro, neque perfecte Græco, sed diverso, ex utrisque mixto, majorem partem Æolico.* Adde ex

Athenæo lib. 10. cap. 6. ubi Ῥωμαῖοι, inquit ille, πάντῃα ἑστὸν Αἰολεῖς μιμνήσκον, ὡς καὶ καὶ ἑστὸν πάντες τῆς Φωνῆς. i. e. *Romani omnino Æolum imitatores, ut etiam ἑσ accentu vocis.*

⁽¹⁰⁾ Strabo lib. 13. oram Troadis maritimam describens τὸ παλαιὸν (inquit) ἑστὸν πῶς Αἰολεῶν ἡ τὰ πλείεστα. ὡς ἔφη Εὐφοροῦς ὅτι ἀνεῖ παῖσαν ἢ ὑπὸ Ἀβύδου μέχρι Κύμης καλεῖν Αἰολίδα. i. e. *Olim sub Æolensibus ista ferè omnia fuere; adeo ut Ephorus totam illam ab Abydo, Cumam usque, oram non vereatur Æolida vocare.*

⁽¹¹⁾ Vid. Athenæi Deipnosophist. lib. 9. cap. 12. Οἶμαι ἢ καὶ Διὸς ἢ Η σοιχείας τυπώσα-

INSCRIPTIO SIGEA. 7

ra rei exempla (ultra lapides Baudelotianos, & HEKATON vulgo observatum) ΗΥΨΑΣ, ΗΙΜΕΡΑΙΟΝ, ΗΙΣΜΕΝ, proferuntur, ex antiquis nummis, ⁽¹²⁾ a præstantissimo Spanhemio. Quâ ille fretus autoritate, contra omnia librorum omnium exemplaria, Ἴσμηνην & Ἴσμηνας aspirari debuisse docuit. Ideoque & nobis nunc idem de voce Ἠθμόν, teste tanto lapide, affirmabitur. Hoc ipsum certè, unus è grammaticorum scholâ, Græcus ille Apollonii scholiastes disertè monuit: Quippe cui lapideam hanc grammaticam propriis fortasse oculis usurpâsse contigit. Quid verò? Apud Henricum Stephanum, judicem cætera acutissimum, abreptum tunc numero contradicentium, fidem non invenit. At posthâc certè in classe Lexicographâ Ἠθμός jure optimo aspiratam geret. Sed de vocibus ΗΑΙΣΟΠΙΟΣ & ΗΑΔΕΛΦΟΙ non est cur idem sentiamus: Quia hæ ex articulis ὀ & ὀι mediante synalœphâ sunt enatæ. Quæ interim felicitas, Cadmeum illud elementum quater in hoc uno marmore repertum iri, cùm tota hæctenus penus antiquaria tam pauca ejus exempla suppeditaverit!

III.

EST & suum adhuc pretium monumento, quod E & O vocales unâ semper figurâ, &, seu breves seu longæ fuerint, sine ulla variatione monstret: id quod ad minimum ætatem Inscriptioni asserit ⁽¹³⁾ Euclide Archonte Atheniensium, si non & ⁽¹⁴⁾ Simonide poëta melico, priorem. Grammaticam enim jam mutaverat Simonides, aut quicumque is alter fuerat qui E longum per H, O longum per Ω, primus signare docuit. Et novitatem illam miro passim consensu Iones adoptabant, post quingentesimum & tri-

δαί σπυ̅ παλαιὰς δασεῖαν· διόπερ ἢ Ῥωμαῖοι πρὸ πάντων ἔ δασυομένων ὀνομάτων τὸ Η πρὸ γράφουσι. i. e. in eâ sum sententiâ veteres per elementum Η densum spiritum signâsse; ideoque Ἔ Romani in singulis vocabulis densiore spiritu prolatis anteponunt Η.

(12) Vid. Spanhemium de præstantiâ & usu numism. Antiq. Differt. 2. p.95. *Alia veterum illorum nummorum qui — extra Atticam cusi, ratio habenda est: in quibus illud Η non literam ἦτα, sed aspirationis notam, sicut in Cadmeo Græcarum Literarum Alphabeto, ubi Ἠσμός vicem demum præstitit, continuo arguit. Tales utique antiqui Hime-*

ra in Sicilia nummi, qui non ΗΜΕΡΑ vel ΗΜΕΡΑΙΟΝ sed ΗΙΜΕΡΑΙΟΝ & ΗΙΜΕΡΑ, cujusmodi apud Parutam videas sunt inscripti; quingentis proinde ac supra fortè ante Christum annis. Adde in Selinuntiorum in eâdem Sicilia nummis ΗΥΨΑΣ pro ΥΨΑΣ — & extra Siciliam in Bœotia oppidi Ismenes nummo ΗΙΣΜΕΝ apud Goltzium; Tab. XVII.

(13, 14, 15, 16) Ad illustranda singula loca quæ hisce cifris insigniuntur, adducenda est Alphabeti Græci Historia ex Glossographis & Scholiastis decerpta. Horum is maximè audiendus qui Euripidem enarrans in Phœnissis ψ. 688. Σολ̅ viv

cesimum

8 INSCRIPTIO SIGEA.

cesimum ante Christum annum. Unæ solummodo Athenæ legis prætextu restitere: unde factum ut Cadmeæ literæ non rarò apud historicos sub Atticarum nomine celebrentur. Sed tandem ⁽¹⁵⁾ exemplo Samiorum, Archonte tum Euclide, receptum & Athenis fuit, autoritate publicâ, Ionicum illud recens Alphabetum. ⁽¹⁵⁾ Sami illud adornaverat Callistratus, & post reperta Cadmi, Palamedis, & Simonidis, in eam quæ nunc obtinet, normam atque numerum redegerat. Exolevit ex eo tempore per universam Græciam grammatica simplex, & Cadmeæ proxima, succedente illâ alterâ quæ ⁽¹⁶⁾ post Euclidem & rata & nominata fuit. Et rata,

Σοὶ νῦν ἐκλόνοι κλίσαν, voces Σοὶ ἐκλόνοι non in recto plurali, sed ex more veteris scripturæ, in dativo singulari legit. γράφη) (inquit) σῶ νῦν ἐκλόνω κλίσαν.] 'Iv' ἦ, τῶ ἐκλόνω σδ τῶ Κάδμω καλέκλισαν τ γέρονε ἢ πῶδ' ἢ δὲ χλίω ἀμάξιμα. ἐπ' Ἀρχοντῶν δὲ Ἀθήνησιν Εὐκλείδης, μήπω τ' μακρῶν ὄρεθῶν, πῶς βραχέσιν ἀντὶ μακρῶν ἐχρῶντο, τῶ ἐ ἀντὶ Ἰ ἢ κὶ τῶ ὁ ἀντὶ Ἰ ὦ. ἔγραφον ἔν τῶ δήμῳ μὲ Ἰ ἰ δήμοι. μὴ νοήσαντες ἢ ὅτι κτ' ἢ δὲ χαῖαν γραφῶν κὶ δεῖ μελατεθεῖναι τὸ ὁ εἰς τὸ ὦ μέγα, ἐτάραξαν τὸ νοητόν. i. e. Scribatur Σῶ νῦν ἐκλόνω κλίσαν, non jam Σοὶ ἐκλόνοι. ut sit sensus, Cadmo illam progenito tuo (non, Tui illam progeniti) condidere Error verò à principio est abortus. Euclide enim Athenis Archonte, cùm nondum inventæ longæ literæ fuerunt, brevibus longarum loco utebantur; ἐ nempε loco ἦ, Ἔ ὁ loco ὦ. Δήμῳ igitur adjecto ἰ Δήμοι tunc scripsere: Ii verò quibus non in mentem venerit vetustum illud ὁ in ὦ μέγα convertere, intellectum versùs perturbârunt. In hoc uno tamen erravit scholiastes quod vocales istas longas sub Euclide inventas crederet. Priùs enim inventæ à Simonide, sparsim deinde ab Ionibus usu celebratæ, postea à Callistrato Samio in classẽ atque ordinem redactæ, tandem sub Euclidis magistratu in publica Atheniensium monumenta sunt admiffæ. Clarè hæc & distinctè, quamvis sub diversis titulis à Suidâ tradita accepimus: In Σιμωνίδης nempε, προσεξεδρε ἢ κὶ τὰ μακρὰ τ' σοιχείων κὶ τὰ διπλά. i. e. adinvenit Simonides literas longas duplicesque; in Ἀττικισμός, — Ἀττικοῖς γραμμασιν Δημοσθένης . . . ἀντὶ Ἰ παλαιοῖς. Τῶ

δὲ τ' κδ' σοιχείων γραμμασιν ὁψέ ποτε πῶδ' πῶς Ἰωσῶν ὄρεθῶν. i. e. Demosthenes Literas Atticas quasi Antiquas dicit: illam enim ad viginti quatuor literas spectantem Grammaticam ab Ionibus seriùs inventam: In Σαμίῳ ὁ Δημῶ, — πῶδ' Σαμίῳ ὄρεθῶν πρώτοις τὰ κδ' γραμμασιν ὑπὸ Καλλιστράτου, ὡς Ἀνδρον ἐν τρίποδι. σπῶ δ' Ἀθλωαῖς ἐπεισε χρεῖσθαι τ' Ἰώνων γραμμασιν Ἀρχίνου ὁ Ἀθλωαῖς ἔπι Ἀρχοντῶν Εὐκλείδης. i. e. apud primos omnium Samios viginti quatuor literæ à Callistrato sunt inventæ, ut Andron in tripode testatur. Atheniensibus verò, sub Archonte Euclide, autor fuit Archinous Athenæi filius ut Ionum Literis uterentur. Nomen hinc exortum τ' μετ' Εὐκλείδῳ Γραμμασιν, i. e. post Euclidem Grammaticæ: unaque emicuit nota temporis in inscriptionibus certissima; quâ usus olim Plutarchus monumentum quoddam vulgò Aristidis creditum, tale non esse demonstravit. χρέων πολλῶ νεώτερον (inquit ille in Aristidis vitâ) i. e. longo tempore juniorem: ὡς ἐλέγχει γραμμασιν τ' μετ' Εὐκλείδῳ ὄντας Γραμμασιν. i. e. ut probant literæ quæ Grammaticæ sunt post Euclidem usurpari cæptæ. Ab hâc tamen regulâ excipiendæ ΘΕ & ΑΘΕ, aut ΑΘΕ, in Thebanorum & Atheniensium nummis percussæ literæ, diu post Euclidis tempora, ob amorem & honorem vetustatis, à nobilissimis civitatibus retentæ. Quibus adde verba bene ominata ΑΓΑΘΕΙ ΤΥΧΕΙ, & ΤΕΙ ΒΟΤΑΕΙ, cum similibus. Vide Atheniensium in Delo Pfephisma in Montfauconi Diario Italico. p. 43.

inquam,

INSCRIPTIO SIGEA. 9

inquam, & nominata; quia usu saltem ante Euclidem, & privatâ passim scriptione, vocalium longarum formam invaluisse constat. Euclide enim antiquior ⁽¹⁷⁾ Euripides η literæ figuram in Θησέως nomine descripsit; & Plato post illius magistratum annos haud viginti natus, geminæ istius mutationis in alphabeto factæ, idque in Cratylo sub personâ Socratis, illo jam tempore ut antiquæ meminit ⁽¹⁸⁾. *Non η antiquitûs, sed ε (inquit ille) utebamur.* Et paulò antè, *antiquissimorum alii non ημέραν ut nunc dixere, sed ιμέραν, alii vero έμέραν.* Iterumque έρως antiquitûs vocabatur έσρος: ο enim loco ω in usu fuit; at, ob ο in ω mutatum, έρως nunc vocatur. Fortunatum igitur lapidem, qui scripturam illam, plusquam bis mille abhinc annis Platoni pro antiquâ habitam, salvam adhuc, genuinam, & autographam, nostro servavit seculo; forsân & futuris servat!

IV.

HIS demum accedit & aliud antiquitatis non ignobile indicium, quòd genitivi casus, in ε nunc rectè terminati, hîc tamen per ο nudum perpetuo efferantur. Hoc nos iterum remittit ad convivium ⁽¹⁹⁾ Athenæi; in quo Achæus adducitur Poëta, poculum quoddam antiquum Διονυσο inscriptum referens. De eo autem sic conclusum à sophistis; abesse illinc elementum υ, quia ο nudum, loco ε diphthongi, omnibus olim antiquis in usu fuit. Eâdem etiam ratione ter abest idem elementum ab inscriptione

(17) Notum illud Euripidis est Commentum, quo, à Pastore Literarum imperito, ΘΗΣΕΥΣ nomen signis sic innuitur. Vid Euripidem in Fragm. & Athenæum lib. 10. cap. 20.

*Τὸ δεύτερον ἢ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο·
ταύτας διείργει δ' ἐν μέσῳ ἄλλη μία.*

i.e. Iambicis Grotianis, Η vocalis, sic depicta.

*Loco secundo lineæ apparent duæ,
Quas limite una media dispescit suo.*

(18) Græca Platonis in Cratylo sic se habent, ε ᾧ ἢ ἐχθώμεθα, ἀλλὰ ἐ τὸ παλαιόν· cuius exemplum antea attulit, οἱ μὲν ἀρχαῖοι ταῖσι ιμέραν ἢ ημέραν ἐνάλευν, οἱ ἢ έμέραν·

iterumque, έρως δὲ τὸ ε̅ έσρεῖν έσρθ· τὸ γε παλαιὸν ἐκαλεῖτο. τῷ ᾧ ἢ ἂντι ε̅ ἢ ἐχθώμεθα. νῦν ἢ έρως κέκλην ε̅ Δε ε̅ ἢ ἂντι ε̅ ἢ ὁ μελαππαγλῶ.

(19) Athenæi Deipnosophista Achæum Poetam citans, & de poculo agens literato habente ε̅ Διονύσος ἢ τελοδλαίαν (συλλαβῶν Δε ε̅ τῶ ὁ μόνος ὡς βερεχέως ἐγκεχερασημένην. i. e. *ultimam Dionysus Syllabam per ο solummodo quasi compendiosè sculptam*, adjecto rem sic ornat commentario, ἐν τῷ τοῖς λείπει τὸ ὕσοιχέον, ἐπεὶ πάντες οἱ Ἀρχαῖοι τῷ ὁ ἀπερχῶντο, ε̅ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττεν ε̅ δωάμεως, ἀλλὰ ἢ ὅτε ἢ δίφθογγον Δασήμει. i. e. *in his deficit elementum υ, quia antiqui omnes ο utebantur, non solum eâ quâ nunc valet potestate, sed etiam cùm diphthongus significanda fuerat.* Athen. lib. 11. cap. 5.

10 INSCRIPTIO SIGEA.

(20) ΘΕΟ ΑΠΑΤΟΡΟ. quæ Cadmeis plane literis depicta, sub-
jecta est Θεῶν Ἀπατέρων, i. e. *Deæ Veneris Apaturæ* imagini, inter
reliquias urbis Phanagoriæ, non procul à Mæotide Palude. Sed
& rem ipsam, & rationem rei, & alia multa huc spectantia ⁽²¹⁾,
Quintilianus appositè notavit. *Orthographia* (inquit ille) *consue-*
tudini servit, ideoque sæpe mutata est. Nam illa vetustissima tran-
seo tempora, quibus & pauciores literæ, nec similes his nostris earum
formæ fuerunt, & vis quoque diversa: sicut apud Græcos o Literæ;
quæ interim longa & brevis ut apud nos; interim pro syllabâ, quam
nomine suo exprimit, posita est. Similis inter ⁽²²⁾ ε & ει intercessit
ratio. Cùm enim quinta illa alphabeti litera nomine suo pro-
prio non aliud quam ει exprimeret, hinc factum ut ε & ει pro
se invicem & promiscuè scriberentur. Scribere scilicet ut loque-
bantur diu fuit usitatum: ideoque cùm rectiùs inscribi debuisset,
ΣΙΓΕΙΣΙΣ, ΜΕΛΕΘΑΙΝΕΙΝ, ΕΠΟΕΣΕΝ, pro receptâ tamen loquelâ ΣΙΓΕΙΣ, ΜΕ-
ΛΕΘΑΙΝΕΝ, ΕΠΟΕΙΣΕΝ, hic noster lapis Sigeus exhibet.

V.

POST singula hæc criteria, suis quæque ab autoribus firmata,
uno omnia intuitu contemplari libet ⁽²³⁾ connexa ab Herode Atti-
co. Vir ille consulari dignitate, nec minùs omnigenâ eruditione
fulgens, Criticen ⁽²⁴⁾, teste Philostrato, omni studio exercuit, &
veteribus se totum dedit. Cùm igitur desideret in suburbano

(20) Vide Anglicanum Alberici de la Mo-
tray Itinerarium, Vol. 2. pag. 49, 50, 51. unâ
cum tabulâ huc pertinente notatâ xxvii.
11. cui lux accensa à Strabone lib. xi. ε51 δ' ἐν
τῇ Φαναγορίᾳ τῆ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἑπίσημον τῆ
Ἀπατέρων, i. e. *Est verò in Phanagoriâ Vene-*
ris, Apaturæ dictæ, insigne templum. Hunc
locum nunc Turcæ Tartarique incolæ
Eski-sheir, i. e. *urbem veterem* appellant.

(21) Vid. Quintilianum de Instit. Orat.
lib. i. cap. 7. de Orthographiâ.

(22) Vid. Excerpta Athenæi à Casaubo-
no in annotationibus adducta, ubi regula
illa Grammaticalis sic concepta traditur:
πάντες οἱ Ἀρχαῖοι τῶ ε' ἀντὶ τῷ ο' σοιχεῖς προση-
γῶντο, ἀεὶ πλησιῶς ἢ τῶ εἰ ἀντὶ τῷ ε'. Quo-
rum is est sensus genuinus, *antiqui omnes*
ε' & ο', quin & simili modo εἰ & εἰ promiscuè
usurpabant, Casaub. ad Athen. lib. i. cap. 5.

(23) Eo planè fine concepta est Inscriptio
Herodiana, literis scilicet obsoletis, ex
antiquitate ultimâ petitis, quamvis contra-
rium fenserit magnus Jos. Scaliger, formaf-
que istas inusitatas ad M. Antonini usque
tempora continuatas crediderit.

(24) Ita Philostratus in Herodis Vitâ,
πῶς ἡ κελικαῖς τῶ λόγων Θεαγέει τε τῶ Κνιδίῳ ἢ
Μνατίῳ τῶ ἐν Τραλλέων Ἰωερῆλο. i. e. *cum*
viris rei criticæ peritis Theagene Cnidio &
Munatio Trallensi est versatus. & paulò
postea, προσέκειτο μὴ πᾶσι πῶς παλαιοῖς, i. e.
priscis omnibus incubuit. Quin & has ipsas
columnas respexisse videtur Hadrianus So-
phista, qui, referente eodem Philostrato,
Herodis Attici memoriæ laudans & exul-
tans acclamavit πάλιν ἐν Φωνίχῃ γερῶ-
μα. i. e. *En iterum è Phœnice literæ!*

INSCRIPTIO SIGEA. II

fuo, & novas, quas sacraerat columnas, curiosiùs inscriptas vellet; spretâ ævi sui, hoc est Antoniniani, scriptione, epigraphen puram putam *Archaicam* confinxit, singulis syllabis atque literis ad exemplar antiquitatis factam. Hanc publico literarum bono servare horti Farnesiani; à Salmasio olim singulari quodam tractatu explicatam, & à Grutero immortali corpori, paginâ vicesimâ septimâ, insertam. Erit igitur nec inutile, nec injucundum, si postulante sic operis ratione, è penu huc illam Gruterianâ depromamus. Sic veteris scripturæ genium facillimo hoc compendio indagabimus; & unus instar omnium Herodes Ἀρχαῖα nos Γραμμαῖα docebit.

ΟΔΕΝΙ ΘΕΜΙΤΟΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΑΙ ΕΚ ΤΟ ΤΡΙΟΠΙΟ ΗΟ ΕΣΤΙΝ
 ΕΠΙ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΕΝ ΤΕΙ ΗΟΔΟΙ ΤΕΙ ΑΠΠΙΑΙ ΕΝ ΤΟΙ ΗΕ
 ΡΟΔΟ ΑΥΡΟΙ ΟΥΑΡ ΛΟΙΟΝ ΤΟΙ ΚΙΝΕΣΑΝΤΙ ΜΑΡΤΥΣ ΔΑΙΜΟΝ
 ΕΝ ΗΟΔΙΑ *Sic habet prima columna facies: in alterâ
 verò sic scriptum legitur; ΚΑΙ ΗΟΙ ΚΙΟΝΕΣ ΔΕΜΕΤΡΟΣ
 ΚΑΙ ΚΟΡΕΣ ΑΝΑΘΕΜΑ ΚΑΙ ΘΘΟΝΙΟΝ ΘΕΟΝ.*

Hoc est, scriptura recentiore, ἔδενι θεμιτὸν μετακινήσαι ἐκ τῆ τριοπίας ὁ ἔστιν ἐπὶ τῷ τρίτῳ, ἐν τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππία ἐν τῷ Ἡρώδου ἀγρῷ. ἔ γάρ λώϊον τῷ κινήσαντι. Μάρτυς Δαίμων Ἐνοδία καὶ οὐκίονες Δήμητρος καὶ Κόρης Ἀνάθημα, καὶ χθονίων θεῶν, i. e. *Nemini fas dimovere è Triopio, quod est ad tertium, in viâ Appiâ, in Herodis agro. Optabit enim non dimotum qui dimoverit. Testis Dea Trivia columnæque Cereris & Proserpinæ donarium, & inferorum Deorum.* Positâ jam ante oculos & nostrâ & Herodianâ Tabulâ, ac lineamentis tam similibus in utrâque se proidentibus, magis tanti viri ingenium laudabimus, an fortunam nostram? Veram utique Herodes picturam antiquitatis dedit: Nos ipsam damus antiquitatem.

VI.

TRIA interim ad has columnas obiter notanda subeunt. Horum primum; D, L, & R Literas in Græcarum classe comparuisse;

12 INSCRIPTIO SIGEA.

ruisse: unde & Herodis calculo sententia Plinii confirmatur ⁽²⁵⁾, qui ex Delphicâ prius tabulâ indicaverat, veteres Græcas literas easdem fuisse pene ac Latinas. Neque dissentit ab his Tacitus, quo autore *forma literis Latinis, quæ veterrimis Græcorum.*

Secundum est Triopium, Cnidii illud & Templi & Promontorii nomen, ad villam in Viâ Appiâ transpositum; id, quod autorem indicat, quo potissimum, in hâc tam criticâ Inscriptione adornandâ, usus est Herodes. Theageni enim Cnidio in criticis eum operam dedisse, Philostratus memoriæ prodidit.

Tertium notatu necessarium est χ litera Palamedea, in voce χθούλων, rectangulam crucem præferens, adeoque ad summæ antiquitatis normam à Theagene & Herode picta. Marmor enim Baudelotianum, quadringentesimi & quinquagesimi ante Christum anni, eandem, ut in recentiori alphabeto, obliquè decussatam exhibet. At nostrum altiùs assurgens planè in voce πασχω primævam retinet figuram, & inventori Palamedi, & restitutori Herodii consonam. Hoc igitur si citius comparuisset, non ita ad Herodianos lapides impegissent Critici. Nunc verò, ipse ille in his studiis nobilissimus Coryphæus, Dominus B. de Montfaucon καταχθούλων pro χθούλων incautè legens, hæc à scopo aberrantia commentatur. *Quod singularius est* (Palæograph. Gr. lib. 2. cap. 4.) *καταχθούλων* compositum cruce designatur hac ratione, †θούλων pro καταχθούλων inferorum; ubi etiam vides literam χ omitti. Sed purè illic legitur χθούλων θεών, i. e. inferorum Deorum; ut χθόνιος Ζεύς pro Ἄδης apud Hesychium: χθόνιαi item Θεαί pro Cerere & Proserpinâ apud Aristophanem: & ipsa illa χ falsò omitti credita, sic olim †, ad instar crucis, inter veteres Ionicas signabatur.

(25) Plinii Nat. Hist. lib. 7. cap. 57, 58. *Gentium consensus tacitus primus omnium conspiravit, ut Ionum literis uterentur. Veteres Græcas fuisse easdem penè quæ nunc sunt Latinæ, indicio erit Delphica tabula antiqui æris, quæ est hodie in palatio, dono Principum Minervæ dicata, in Bibliothecâ cum inscripti-
one tali, NAVSIKRATES TISAMENO ATHENAIOS KORAI KAI ATHENAI ANETHEKE.* Tali planè formâ redonanda est antiqua Delphica inscriptio: parilemque in æneâ illâ

columnâ Romæ in Aventino positâ imaginari licet, de quâ sic in Antiq. Rom. lib. 4. cap. 26. Dionysius Halicarn. *αὐτὴ διέμεινεν ἢ σήλη μέγελαι τῷ ἐμῆς ἡλικίας ἐν τῷ τῷ Ἀρτέμιδι ἱερῷ κειμένη, γεσμιμάτων ἔχουσα χαρῆλητος Ἑλληνικῶν οἷς τὸ παλαιὸν ἢ Ἑλλὰς ἐχέτω.* i. e. *mansit hæc columna, ad meam usque adolescentiam, Dianæ in Templo posita, eos Græcarum literarum characteras habens, quibus antiquitùs Græcia utebatur.* Addendus his Tacitus in Annal. lib. 11. cap. 14.

VII.

SED loco nunc ultimo notabitur, quod primo forsitan lectorem in admirationem rapit, rarum istud *ΒασροΦηδὸν* scribendi schema, ab inflectione versuum, boum arationem imitantium, sic Græcè dictum. Ejus unicum hoc exemplum inter omnes ubique reliquias antiquitatis extat; nec nisi unum olim innotuit Pausaniæ, dignorum visu monumentorum diligentissimo exploratori. Id ⁽²⁶⁾ ille in arcâ Cypselicâ vocatâ reperit, Olympiæ tum sacratâ in Junonis templo: Quæ tamen aliquando Periandri Cypselidæ fuerat, unius è septem sapientibus; ejusdem qui, belli arbiter electus, Sigeum Atheniensibus adjudicavit. Sed & alterum rei exemplum & ipse quoque alter sapientum Solon Atheniensis præbuit. Nam eo Solon tempore, Periandri æqualis & amicus, leges suas *βασροΦηδὸν* inscripsit: Leges æquitate summâ & prudentiâ admirandas; sed nec minus scripturæ schemate hinc illinc longè famigeratas. Hoc igitur tum Athenis occurrente, cum Sigeum in potestatem Atheniensium Periandro judice devenerat, & cognatis jam virorum tam illustrium monumentis passim per ora hominum volitantibus, quid mirum si Sigeorum aliquis & victori populo, & Soloni legislatori, & arbitro litis Periandro, eodem scribendi schemate placere studeat? Maximè, si in memoriam revocemus, orientalem illam ad lævum à dextris scriptionem Sigeo Æolicæ civitati familiarem certè, si non propriam, eo tempore fuisse. Quamvis enim Iones, receptis ex Phœniciâ literis, statim eas dextrorsum versas deformaverint; at Æolas hoc seriùs admisisse, tum Etrusca, quæ adduximus, monumenta, tum nummi passim Æolici, ⁽²⁷⁾ ΑΤ, ΛΥΑΧ, . . . ΟΡΧ, aliique multi inversè scripti fidem faciunt

ocu-

⁽²⁶⁾ Pausanias lib. 5. cap. 17. cedrinæ istius arcæ fusâ narratione meminit, quâ mater ejus Cypselum celavit, Corinthiorum postea Tyrannum & Periandri Patrem, ad necem à Bacchiadis quæsitum. Eâ in arcâ multis antiquis literis incisæ inscriptiones fuerant. *Καὶ τὰ μὲν* (inquit autor) *ἐς δεξιὰ ἀντῶν ἔχει. ἀρχαῖα δὲ ἄλλα τῶν γραμμάτων βασροΦηδὸν καλεῖσιν Ἕλληνας. πόδε ἐστὶ ποίονδε. Ἀπὸ δὲ πέρσις δὲ ἔπειτα ἑπιτρέφει τῶν ἐπῶν τὸ δεύτερον, ὡσπερ ἐν διαύλις θρόμω.* i. e. *Atque earum quidem literarum aliæ in rectum jacent; aliæ eo se ordine ostentant quem βα-*

σροΦηδὸν appellant Græci: is verò est hujusmodi. Unius à fine versûs is qui sequitur inflexus est, ut in cursu fit diaulico. Quam rem metricè, nec infelicitè, expressam video, apud Matthiam Belium, in libello de Literaturâ Hunnoscythicâ.

Non attollebant dextram; sed meta prioris Principium versûs posterioris erat.

⁽²⁷⁾ Vid. apud Goltzium in Tab. magnæ Græciæ 37. ΕΛΛΕΙΟΝ nummum cum Æolico digamma: Tab. 29 & 30. ΚΑΤΛΟΝΙΑΤΑΝ:

14 INSCRIPTIO SIGEA.

oculatam. Tandem autem, testante Plinio, *gentium consensus tacitus conspiravit, ut Ionum literis uterentur*. Rarus proinde hic scribendi sinistrorsum, at rarissimus is *βασσοφηδόν* exarandi modus. Uterque verò Cadmeis sic literis ornatus interiorem aperit antiquitatem. Hinc igitur Inscriptioni nostræ sua ætas asserenda. Potest esse paulò antiquior Solone; potest esse, quod magis sentio, Soloni æqualis & Periandro: at Euclide certè Archonte recentior esse non potest. Judicent igitur eruditi, & quam velint ætatem monumento tribuant: sit modò post Sigeum à Mitylenæis conditum, sed & ante illic admittas Simonideas literas.

VIII.

HIS tam inusitatis literis, & obtinenti antiquitàs scriptioni, cognata sunt illa vocum interpuncta, quæ non in nostro solùm, sed & ⁽²⁸⁾ in multis per Etruriam monumentis, in utroque Attico Baudelotiano, & in Teio sequente Sherardiano, numero interdum tria, interdum duo appinguntur. Eo scilicet commento studiosè cavêre Veteres, ne vox una in alteram incurrens lectionem aut turbaret aut corrumpere. Idemque mos, cum ipso unà alphabeto, ab Æolicis deductus ad Latinos, saltem puncti unius usû, ad sera usque tempora pervenit. Verùm, apud ipsos autores Græcos, res prisca & non inutilis instituti statim abiit in desuetudinem, negligentibus eam Grammaticis sequioris ævi. Notatu interim non indignum, & articulos, & præpositiones, & conjunctiones, nullo unquam puncto disjunctas à nominibus, sed, ex genio linguæ Phœnicæ & Hebrææ, pro præfixis habitas fuisse. Una etiam integra periocha, ΕΑΝ ΔΕ ΤΙ ΠΑΣΧΩ, solitâ vocum interpunctione non distinguitur. Sed casu an consilio id factum fuerit; an puncta

ΛΟΝΙΑΤΑΝ: tab, 31. ΚΡΟΤΟΝΙΑΤΑΝ: quin & eorundem numisma apud Spanhemium Differt. 2. literis Phœnicis exornatum. His adde nomen ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ apud Pausaniam lib. 5. cap. 25. *γελασμυδίων* ἔπι τὰ λαία ἐν δεξιῶν. i. e. ad lævum è dexterâ parte scriptum. Neque omittenda hoc in loco vetus Etrusca scriptio ab Æolicâ deducta, eâque ratione more retrogrado exarata: quam tamen ob antiquum digamma, literasque alias puras putas Æolicas, præ cæteris unicè demiror in asse

librali ΟΔΙΦΕΑΑ inscripto, quem ex museo Pembrochiano præstantissimus protulit Spanhemius, & integriorem paulo ex museo Huberti Benevolentii eruditus Auctor Justus Fontaninus. Hunc verò consule fusiùs de his agentem in antiquitatibus Hortæ Coloniæ Etruscorum lib. 1. cap. 7.

⁽²⁸⁾ Vid. Gruterum pag. CXLII, & sepulchra Petri Sanctii Bartollii, Fig. 91, 92, &c.

primitus impacta injuriâ temporis exciderint, non est unde certò colligatur.

IX

AT curiosius nunc venit expendendus Æolicus iste, in voce *μελε-δα* *ινειν*, inter vocales *α* & *ι*, hiatus. Interpunctum in eo nuper depinxeramus, secundum optimum, quo usi fuimus, Doctoris *Lisle* apographum. Sed contrarium monente Domino *B. Mould*, ex suis & aliorum schedis, idem nunc duximus omittendum. Ipse interim hiatus, Æolum omnino proprius; qui vocalium aut conjunctionem aut collisionem omni studio vitabant. Eo fine hiatus aliquando vacuum relinquebant: aliquando eum digamma isto suo interposito adimplebant. Prioris exemplum dat Eustathius, doctus ille Homeri enarrator, *Iliad* pag. 22. l. 1. οἱ Ἄιολεῖς πολλάκις ἐν τοῖς διφθόγγοις ... ἀρκῶνται μόνῃ διατάσει, ut Ἀργείδης, Ἀργεῖος. i. e. *Æoles plerumque in diptongis solo hiatu sunt contenti, ut Atreïdes, Argæus.* Posterioris exemplum à Prisciano est: *Hiatus quoque causâ solebant illi interponere digamma: quod ostendunt etiam Pœtæ Æolicè usi, Alcman, καὶ χεῖμα πῦρ τε δαφνον. & Epigrammata quæ ego* (inquit lib. 1.) *legi in Xerolopho Byzantii sic scripta: Δημοφορον, Δαφορορον.* Par exemplum vocis *αφυτο* (*αὐτῆ* nunc rectè scriptæ) in lapide illo quadrato, qui Colossum olim Apollineum in Delo insulâ sustentaverat. Par exemplum inquam, si sua Inscriptioni lectio sana & incorrupta steterit. Accuratissimè eam exscripsit notâ Vir eruditione Tournefortius, mihi hoc in loco non sine honore nominandus, ob ⁽²⁹⁾ communicatas quàm humanissimè Inscriptiones, cùm in peregrinatione Orientali iter per Smyrnam faceret. Sed pace nunc dixerim Reverendi Domini Montfauconii, à quo hanc demum Deliacam & editam & explicatam ⁽³⁰⁾ video, pars longè potior

(29) Vid. Tournefortium in Itinerario orientali Epistolâ 22. hoc ipsum memorantem. Ipse vero, in Epistolâ ejusdem Itinerarii septimâ, Deliacam Inscriptionem publici jam juris fecerat, non sine hac infulsâ laude, ob erroneam explicationem, omine non fausto datâ. *Deux des plus grands hommes de ce siècle, sans être avertis d'où j'avois tiré cette Inscription, sans se voir, sans conferrer ensemble, l'ont expliquée sur le champ, & se sont si bien rencontrés, que je ne puis assez admirer leur*

sagacité. Le P. Hardouin croit que les quatre premières lettres designent quelques noms propres: & le P. Dom. Bernard ne doute pas que l'inscription ne soit en caractères anciens & Ioniens qui répondent aux suivans; Το λιθο εσιν ανδραις και το σφελαις: huic lapidi inest statua & scabellum suivant le P. Hardouin: in lapide sum (vel est) statua & basis suivant le P. Dom. Bernard.

(30) *Palæographiæ Græcæ* lib. 2. cap. 1. pag. 121. *Hanc Deliacam inscriptionem ... à V. Clar. de Tournefort accepimus, qui re-*

16 INSCRIPTIO SIGEA.

potior Inscriptionis, unâ cum vero sensûs acumine, ipsum aliud advertentem fugiebat. Cùm enim sic habeat monumentum,

ΟΑΡΥΤΟΜΘ ΟΓΜΙΑΝΔΡΙΣΚΝΙΤΟΣΦΕΛΑΣ

id tamen vulgari scribendi more sic ille mutatum & mutilatum extulit. . εν τῷ λίθῳ εἰμι ἀνδριάς καὶ τὸ σφέλας i. e. *in lapide sum statua, & basis*: sensu planè aut nullo aut inepto. At servato Æolico digamma inter vocales α & υ, in voce ἀύλο, & ο, ex more Veterum, pro cognomine sibi syllabâ admisso; sic rectiùs longè & integriùs legendum veniet, εἰ ἀυτῆ λίθῳ εἰμι ἀνδριάς καὶ τὸ σφέλας i. e. *non sum ejusdem lapidis & statua & (statuæ) basis*. Verum hoc fuisse disjuncti jamdudum lapides & dejecti docent. At nihil à vero alienius, quàm quod temerè nimis visum Montfauconio, *post duas priores literas O A, satis conspicuè legi EN*. Quod enim E fuisse credidit infimâ lineâ mutilum, id clarè inspicientibus verum est & perfectum Æolicum digamma F: & quod eidem N esse videbatur mancum aut vitiatum, id ipsum est priscum γ, Sigeo nostro in voce Σιγευεουσι non absimile, cornu uno recto, altero proclivi figuratum: de quo sic præclarè Vossius, lib. 1. de Arte Grammaticâ, cap. 30. *Nec γ eam olim habuit figuram, quam hodie: quando nunc cornua ejus utraque recta, vel utraque æqualiter inflexa pinguntur: olim verò unum erat rectum, alterum proclive, ac tamen præceps*. Verissimè interea vir ille summus pronunciavit literarum in hâc Inscriptione formam priscam esse & singularem, & quoad A saltem, alibi tum non visam. Jure igitur huc vocari & penitiùs inspicere volebat. Nam præter Æolicum digamma F, quod vindicandum & restituendum fuerat; ipsum illud ignotum A, quin & E, Θ, Ν, Σ, γ, inusitatum omnia ductum ostentantia, Sigeo nunc demum in lapide comparuerunt.

gio jussu ac peculio Orientales regiones peragravit, multaque eruditè observata retulit. Is in Delo Insulâ ad basim statuæ humi dejectæ, ipsam literarum formam imitatus, hæc exscripsit, ab initio, ut videtur, manca: in reliquis quidpiam inest vitii. Post duas priores literas O A, sat conspicuè ita legitur εν

το &c. Forma literarum prisca & Ionica, admodumque singularis. A sic scriptum . . . nusquam aliàs vidi. In primâ syllabâ EN, E, quæ litera ter occurrit, infimâ lineâ mutila est. N sequens videtur mancum aut vitiatum, &c.

X.

SED & alteram quoque animadversionem, huic priori non dissimilem, scriptio illa singularis in voce ΣΙΓΕΥΕΥΣΙ suggerit. Cùm enim ει in ε ob nomen literæ transferit, ideóque rectè fatís juxta superius observata ΣΙΓΕΕΥΣΙ pro ΣΙΓΕΙΕΥΣΙ inscribendum fuerit; in dubium tamen non immeritò vocatur, quo jure inter ε & ΕΥ inexpectatum se Υ intruserit. Sed ex sententiâ magni Scaligeri, inter animadversa ad Eusebii Chronicon, hìc facilè reponendum, Υ literam eandem ibi vim & usum cum F Æolico habere. Nam (ut inquit ille) *indifferenter Æoles αως & αφως dicebant pro ηως aurora. Sic apud Priscianum και χειμα πῦρ τε δάφιον, quod aliter δάυιον pro δήιον hostile.* Hinc ⁽³¹⁾ Græci Υέλιαν pro Φέλιαν, & Romani pro utraque *Veliam* dixerunt, quòd F, & Υ, & V eâdem vi polleant. Et pari certè ratione *Sigeum* & *Sigeuos*, ut Ἀργέϊος *Argivus*, efferendum esset, si Σίγειον & Σιγείεις, more Æolico concepta, reddi Latinè oporteret. Interim non est meum refragari, si diversâ aliquis sententiâ contenderit, υ illud in voce ΣΙΓΕΥΕΥΣΙ (errore ex loquelâ orto) pro ι literâ subditum fuisse. Subditum sic certè fuit in primâ syllabâ vocis ΣΥΚΕΕΥΣΙ, quam Inscriptio additicia pro ΣΙΓΕΙΕΥΣΙ corruptè præfert.

XI.

HÆC igitur primariae Inscriptio propria.—At illa tandem additicia aliud videtur non fuisse, quàm primariae tentata innovatio; idque ad ostentandas Simonideas literas; aut tum fortè cùm inventæ, aut tum potiùs cùm legitimè acceptæ fuerant. Legitima ea-

(31) Quanta sit inter digamma F & ου syllabam, nec non Υ Græcam literam, & V Latinam cognatio, in nullo magis conspicitur quàm in diversâ urbis *Velie* Inscriptio; ab origine scilicet Φέλια scribebatur, Dionysio Halicarnass. lib. 1. cap. 20. luculenter id testante: *ὡς τὰ πολλὰ ἐλώδη ἀ νδρ κτ̄ ἢ ἀρχαῖον τὸ Διγλέκλις τρέπον Ούέλια ὀνομάζετ̄). συνηθές γδ ὡς πῖς ἀρχαῖοις Ἑλλησιν, ὡς τὰ πολλὰ, προσθέναι τ̄ ὀνομάτων, ὁπόσων αἱ ἀρχαὶ ὑπὸ Φωνήνων ἐγμόνιο, ἢ ε συλλαβῶν, ἐνι σοιχείῳ γεσφομῶν. τῆπο δ' ὡς ὡσαυτ γάμμα διτλάις εἰς μίαν ὀρθῶν ἑπιζῶνιμόν τὰς πλαγίαις, ὡς Φελήνη καὶ Φάναξ καὶ Φοῖκῶ καὶ Φανήρ, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. i. e. multa eo in loco palustria fuere, quæ nunc ex vetusto Dialecti*

*modo Velia nominantur. Græcis enim prisca usitatum fuit ου syllabam caractere uno pictam vocabulis antepone quæ à vocali inciperent. Hic autem erat ut duplex Gamma, constans duabus lineis ad unam rectam obliquè applicitis. Postea verò non Ούέλια solùm, sed & Τελια ex Φελια factum est, ut constat ex Τελήτων nummis quos Goltzius aliique protulere. Latinè verò oppidum *Helia*, inquit Plinius, quæ nunc *Velia*, lib. 3, cap. 5. H enim aspirata Ionica F Æolicæ æquipollebat. Nota quoque Δεῦ, Δαῦδ, &c. sic Græcè ex Hebræo versa, ut prodant Υ Græci ad Hebræum *vau*, adeoque ad digamma F, relationem.*

18 INSCRIPTION SIGEA.

rum acceptio non nisi sub Archonte Euclide fuit, quadringentis ante Christum annis: Archinoo, Athenæi filio, Atheniensibus id suadente, ne à cæteris ubique Ionibus in monumentis publicis abirent. At plusquam uno priùs seculo inventæ & ostensæ fuerant sub Hipparcho Pisistratide, Tyranno Atheniensi; & sub⁽³²⁾ Hegesistrato Hipparchi fratre, Sigei tunc temporis dominante. Nec sub his inventas tantùm, sed ab iisdem in pretio & honore habitas, ex Platone facilè colligimus. Eo enim autore, Hipparchus⁽³³⁾ Tyrannus, Poëseos Homericæ restitutor, & doctis undequaque viris impensè fautor, Simonidem ad se acciverat Athenas, atque illic inter charos habuit, donis multis magnisque cumulatum. Sic igitur se habentibus Simonideis literis, aut prima illa inventio aut serior earum legitima acceptio, redintegrandæ Inscriptioni nostræ occasionem præbere poterat. Tum enim, in Atheniensis ditioris urbe, non erat incongruum tentari novæ scriptionis specimen: seu fortè sic voluerint Phanodicæ familiæ posterii, seu Sigeis potiùs magistratibus sic visum fuerit, ex more & consuetudine magistræ urbis. Quicquid sit, primævam illam aspiratam hinc eliminatam cernimus; Vocalem utramque longam ex mente Simonidis depictam; Æolicam Mitylenæorum dialectum in magis Atticam conversam; ΣΥΚΕΕΥΣΙ pro ΣΙΓΕΙΕΥΣΙ erroneè & corruptè positum; posteriorem Inscriptionis partem à novatore penitus recisam; literas enormi spatio alteram ab alterâ divulsas; & alia non pauca

(32) Hegesistratum Pisistrati Atheniensis filium, Hipparchi fratrem, Sigei Tyrannidem exercuisse autor est Herodotus; quamvis Anachronismo (ut Ufferius monuit) deceptus, Sigeum non nisi sub Pisistrato redactum statuit; quod Soloni potius Archonti tribuendum. Ἰππίας δ' ἀνεχώρησε ἐς Σίγειον, τὸ εἶλε Πεισίστρατος αἰχμῆν παρὰ Μίτυληνάων. Κελεύσας ἣ αὐτὸν κατέσχευε Τύρηνον εἶναι παῖδα τὸ εἶαυτὸ νόθον Ἡγησίστρατον. i. e. *Hippias verò ad Sigeum iterum concessit, quod Pisistratus à Mitylenæis vi ceperat. Ejus verò potitus Tyrannum illic constituit notbum ipsius filium Hegesistratum.* Herod. lib. 5. cap. XCIV.

(33) Hipparchus, ex omnibus Pisistrati filiis & ætate & sapientiâ primus, ἀλλὰ τε πολλὰ ἔργα σοφίας ἀπεδείξατο (inquit So-

crates apud Platonem in Hipparcho) καὶ τὰ Ὀμήρου πρῶτον ἐκόμισεν ἐς τὴν γλῶσσαν ταύτην καὶ ἠνάγκασε σὺν βασιλευσὶ Παναθηναίοις ἐξ ἀπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διῖναι, ὥσπερ νῦν ἐτι οἶδα ποιεῖσι. καὶ ἐπ' Ἀνακρέοντα τὸ Τήιον πενήκοντον, σείλας ἐκόμισεν εἰς τὴν πόλιν. Σιμωνίδην ἣ τὸ Κεῖον πρὸ αὐτὸν αἰεὶ εἶχε μεγάλοις μισθοῖς καὶ δώροις πείθειν. i. e. *Multa ille Sapientie præclara exempla edidit; & Homeri etiam carmina primus in hanc urbem intulit, & recitatores compulit alternis illa vicibus in Panathenæorum festa percurrere; quod & iidem nunc quoque faciunt. Quinetiam Anacreonta Teium, missâ ad eum quinquaginta remorum navi, accivit huc in urbem. Simonidem verò Ceum circa se semper habuit, magnis eum præmiis & muneribus inducens.*

INSCRIPTIO SIGEA. 19

aut omiffa aut immutata, quæ, conlatis inter fe invicem Inſcriptionibus, additiçæ præ primariâ novitatem certo certiùs loquuntur.

XII.

SED hic nos locus admonet ſiſtendi iterum ante oculos priſci alphabeti Græci: ut perpenſis ejus ſingulis elementis, certius de his omnibus judicium & ſincerius haberi poſſit. *Vid. pag. 3.*

A igitur inæqualitate laterum notandum venit, lineam habens obliquam, à medio longiore latere ad pedem brevioris ductam. Par prope & veteribus Latinis forma, ut ex lamellâ illâ cupreâ Tiburtinâ inter Inſcriptiones Fabretti conſtat. *pagg. 27, 28.*

B illud antiquum, cum duabus ejus anſis acutiùs quàm nunc formatis, in noſtro quidem lapide ob vocum penuriam non occurrit.

Γ, ad inſtar *Lambda* recentioris, acutum in apice angulum effecit: neque deſunt nummi Siculi in quibus, ad inſtar C Latini, rotundatum pingitur. Ubique interim C Latinum, nec minùs *Kappa* Græcum poteſtate retulit: unde, errore ex loquelâ orto, ΣΥΚΕΕΥΣΙ in additiçâ Inſcriptione pro ΣΥΓΕΙΕΥΣΙ legitur.

Δ ab initio triangulum, non tamen ut nunc iſoſceles, ſed claudum ſeu ſcalenum fuit: rotundatis igitur duabus lineis brevioribus, converſum eſt in D Latinum.

E litera, ut apud Latinos, nunc brevis nunc longa audiebatur. Unica ei forma, eadem quæ & ⁽⁴³⁾ tridenti obliquo fuit: & quoniam ε ſyllabam ſuo nomine expreſſit, cum eâdem non rarò permutabatur.

F digamma Æolicum & nomine & figurâ *Gamma* geminum expreſſit, poteſtatem verò accepit à *Gamma* longè alienam. Planè enim, ut *Vau* Hebræum, nunc V Latinam (eamque aut conſonantem aut vocalem) ſonat; nunc vero ut idem *Vau* quieſcit, & hiatus inter duas vocales ſine ſono implet. Nota ejus primaria F, ſecundaria Υ: æquo etenim jure & hæc & illa nota, in initio & in medio vocum, ab Æolibus ſignari ſuetæ. *Vid. not. 31. & pag. ſeq.*

Z, litera Simonidea ⁽³⁴⁾ falſò à multis credita, tametiſi non com-
paret in Sigeo lapide, priſco tamen Græco alphabeto adſcribi
poſtu-

⁽³⁴⁾ Sic ſcilicet apud Athenæum lib. 10. cap. 20. E literam in ΘΗΣΕΥΣ nomine Agathon Tragicus deſcripſit, Ἐπειὰ τελοῦσθαι τὸ πλάγιον ἐὼ πρόκειμθα. i. e. *Deinde Tri-*
dens erat obliquè jacens. Similiſque eodem

in loco tum Euripidis tum Theodectis deſcriptio adhibetur.

⁽³⁵⁾ Latè ſe ſparſit vulgaris error, ab ipſo etiam Montfauconio in Palæographiæ ſuæ propylæo adoptatus, de inventione literæ

20 INSCRIPTIO SIGEA.

postulat. Apertè id testatur Aristoteles, ipso citante Plinio, lib. vii. cap. 56. Nec obstat in eodem capite corruptissima Pliniana lectio, ex multis secum invicem pugnantibus elicita ab Hermolao Barbaro, quâ Z Simonidi Melico, & Palamedi ζ, asseritur. Hoc enim non ex alio quàm incitiâ librariorum Latinorum profectum, qui ζ loco Z, & Z contra loco ζ, nullâ neque arte neque judicio supposuere. Sonum edidit hæc litera nobis hodie incognitum; medium inter *Zain* Phœnicium, à quo ortum duxit, & G Latinum, cui ortum, sed serò, dedit. Vetus ejus figura ⚡, paulatim in Z deflexa est.

H in Sigeo lapide, eandem quam apud Phœnices & figuram & potestatem servans, quatuor illis vocabulis, *Hermocratus*, *Hethmon*, *Haisopos*, *Hadelphoi*, literam initialem præstat. Fuit hæc propria Ionum, qui illam in medio, æquè ac initio vocum, non aliter atque Æoles digamma suum, adhibuère. Exemplo sint prioris ΗΟΔΟΣ, ΕΝΗΟΔΙΑ, ΤΑΗΩΣ: posterioris ΦΟΙΝΟΣ, ΟΦΙΣ, ΔΑΦΙΟΝ, seu ΔΑΥΙΟΝ. Primitùs quoque aut H, aut F, omnem Ῥω initialem comitata est; ita ut F eam anteiret, at H eandem semper sequeretur. Id testatur asper ille uncinulus hodie supra Ῥω initialem pictus; per quem aliquando subintelligitur F, ut Ῥίγος, *frigus*, Ῥάγω *frango*, Ῥάγος (i. e. ἑλεύθερος) *Francus*; sæpius H, ut Ῥόμβος *rhombus* &c.

Θ Palamedea dicta, & prisca certè, quamvis diu post Cadmeas inducta litera, non ut nunc punctum aut lineolam, sed crucem in

literæ Z; quæ cùm veriùs Palamedis fuerit, à quamplurimis tamen Simonidi tribuitur. Errori occasionem dedit depravata à Librariis Latinis tum in Hygino, tum in Plinio seniore, figura literarum. His verò, in Græcorum characterum ductu, quàm parum fidendum fuerit, indicio erit editio Pliniana, quæ prima omnium, Venetiis, operâ Joannis Spiræ, in folio peramplo prodiit A. D. MCCCCLXVIII. ubi, pro inscriptione Græcâ *Ναυσικράτης Τισαμήδης Ἀθλωαῖ* Κόρη ἢ Ἀθλωαῖ ἀνέθηκεν, monstrosa ista Latinis concepta literis inferciuntur; *maxilipcuī canece comai coekpturae trata una cie-zica*, l. 7. c. 58. Servat exemplar hoc Spiranum, Harduino, ut videtur, inauditum, Magnus Britannia nostræ Æsculapius, Ricardus Mead M. D. inter alia non pauca instructissimæ Bibliothecæ ornamenta. No-

tabile est Z literam in Suidæ Lexico inter Palamedeas primam numerari. Veritati interim nihil obstat quòd cætera in eodem loco mendosè admodum scribantur. Vidit hoc Salmasii nobile ingenium, & Salmasio consentiens Spanhemius in eruditissimâ dissertatione secundâ, §. 3. *Litera ζ non inter quatuor literas, prout bodie apud Plinium legitur, à Palamede repertas; sed à Simonide veriùs, quod ei quoque tribuit Suidas, repouenda est: ac verè proinde apud Plinium Z pro ζ, ubi de inventis à Palamede literis agitur, ab illustri Salmasio emendatum: quâ de re autem nihil à postremo, erudito quantum, Plinii editore monitum videas.* Erroris securior Plutarchus, Παλαμήδης, inquit, πρότερος τέτραρα, καὶ Σιμωνίδης αὐτῆς ἄλλα πέντα προσέθηκε. Symposiacon IX Quæst. 3.

circulo,

INSCRIPTIO SIGEA. 21

circulo, eamque interdum rectangulam, interdum decussatam gessit.

I & K literæ eandem ab initio formam sine ullâ, ut videtur, notabili mutatione servant.

Λ olim acuto ad calcem angulo, & formâ hodiernæ penè contrariâ, pingebatur. Quippe aliud non fuit quàm veterrima L Latina, qualis ea in antiquissimis ejus linguæ monumentis, Senatusconsulto nempe de ⁽³⁶⁾ Bacchanalibus, & lamellâ cupreâ Fabretti conspicienda extat.

M & N literæ primam earum lineam longiusculam habiere, cæterasque à se invicem latiore angulo diductas.

O litera (adinstar E, nunc breve nunc longum, ut apud Latinos, sonans) quoniam ου syllabam suo nomine expressit, pro eâdem semper & proferebatur & scribebatur.

Π nondum utroque latere æquali, at secundo breviorè comparebat; apte sic B dimidiatum, ut potestate, ita & figurâ, referens.

P aliquando capite triangulari; aliquando, ut nunc, rotundo, & semicirculari fuit. Sed & virgula ipsius capiti subjecta, in antiquis nummis & lapidibus, Herodiano præcipuè & Baudelotiano, Latinum ad modum cernitur.

Σ literæ, apud antiquos, duæ olim figuræ competebant. Harum antiquior, ⁽³⁷⁾ cincinnum referens, in Latinum alphabetum transit: recentior, quæ Græcorum mansit propria, ⁽³⁸⁾ arcum Scythicum expressit. Has duas in Sigeo lapide, cincinnatam dico, & arcuatam, quanquam rudes, ut in antiquo opere, non sine voluptate contemplamur.

T & nunc & olim patibulum famosè retulit. Palus tamen erectus in ⁽³⁹⁾ Phœniciâ & Etruscâ literâ supra transversum paulò eminebat.

Υ sæpe

⁽³⁶⁾ Senatûs consultum de Bacchanalibus, Latinarum, quas novi, antiquitatum pulcherrima longè & nobilissima, videatur in editione Ciceronis Gronovianâ, ex ære autographo repræsentatum, Tabulâ post præfationem tertiâ.

⁽³⁷⁾ ⁽³⁸⁾ Apud Athenæum, in loco superius memorato, ubi triplex ΘΗΣΕΥΣ nominis pictura, Autoribus Euripide, Agathone, Theodecte, exhibetur, Σ arcuati sic meminit Agathon, Συμβουλῶν τε πύξω τεύκτων ἢ προσεµφερῆς. i. e. *arcui Scythico simile Elementum tertium*: cinninnati verò sic Euripides, Τεύκτων ἢ βόσρυχος τις ὡς εἰλιγµῶν.

i. e. *Tertium capilli cinnus tanquam involutus*: quin & iisdem fere verbis Theodectes, Τεύκτων δ' εἰλιγῶ βόσρυχω προσεµφερῆς. i. e. *Tertium capillo in cinnum retorto simile*.

⁽³⁹⁾ Quod T Phœnicium & Samaritanum crucis habuerit similitudinem, quæ in Christianorum frontibus pingitur, adeoque paulo erecto consurrexerit supra transversum paulò eminente, autoribus Origene & Hieronymo, in Palæographiâ adstruit Montfauconius: congruentibus etiam Alphabeticis Samaritanis & R. Azariæ, & Toinardi, lib. 2. cap. 1. T verò Etruscum simili modo pictum clarè exhibet Fabrettus in nummo

22 INSCRIPTIO SIGEA.

Υ sæpe ad modum V Latini; sæpe cornu uno recto, & proclivi altero surgebat. Posterius monuit Vossius ex Catalectis quidem Virgilianis. Fidemque rei autographi duo lapides, Delius & Sigeus, adstruxere. Uterque enim literam hanc bicornem levi discrepantiâ exhibet ⁽⁴⁰⁾: hic nempe à dextro latere, ille à sinistro proclivior. Nec abludit à Sigeâ formâ singularis ille Regis Amyntæ nummus à Montfauconio in lucem datus. Similiorem tamen, eamque, more nostro Æolico, sinistrorsum versam, ⁽⁴¹⁾ Rauci Cretenfes percussêre.

SUPER SUNT denique Φ & Χ Palamedi adscriptæ literæ. Φ diversis temporibus diversas figuras induit, quarum quæ primæva fuerat ab hodiernâ parùm discrepavit. Χ certè ab initio quatuor ⁽⁴²⁾ rectis angulis coibat, testante id & nostro, & Herodiano lapide. Sed diu jam exolevit rectangula ejus forma, & in decussatam mutata abiit.

XIII.

PERSPECTO nunc prisca alphabeti genio, palàm est quàm facilè hinc abesse poterant nova illa Simonidis inventa. Palàm etiam & Palamedeas, quæ vocantur, literas, primæ Cadmeorum classis novas & ⁽⁴³⁾ adventitias accessisse. Simonidearum nempe η & ω propriè non sunt literæ, sed signa quantitatis longæ. ξ itidem & ψ non aliud fuisse constat quàm ⁽⁴⁴⁾ colligationes consonantium, pari ratione ac diphthongi sunt vocalium. Par ratio & duplicis elementi Ζ, quod

VTEPE inversè scripto pag. 528. Fontaninus in TVTEDE pag. 139. quin & Gruterus pag. CXLV. & Bartolius in Etruscis, quæ edidit, sepulchris.

⁽⁴⁰⁾ Utramque Υ literæ figuram posteris Phœnicibus usitatam vide apud Bege- rum in Thef. Brand. Vol. III pag. 72, 73.

⁽⁴¹⁾ Vid. Thesaurum Britannicum Haymianum Vol. 2. in ΠΑΥΚΙΩΝ nummo prisca literis Æolicis signato.

⁽⁴²⁾ Vide ita descriptam Χ literam ab Hippocrate de capitis vulneribus. p. m. 895.

⁽⁴³⁾ De adventiciis literis mirè confusa habet Cedrenus, pag. editionis Xylan- drinæ 103.

⁽⁴⁴⁾ Omnes ubique nôrunt sub duplicibus istis & novitiis ξ & ψ latere κς & πς. adeò ut quæ priùs scripta fuerant ἀνακς & πελοπς, post Simonidem ἀναξ & πελοψ jam scribi

cœperint. At sub ξ etiam γς & χς, item sub ψ etiam βς & φς, pari lege comprehendi, omnibus non æquè notum. Hanc tamen sententiam, oborto de his sermone, & observatâ nominum quorundam in Baudelotiano marmore scriptione, egregiè mihi confirmavit doctissimus R. Ainsworth, amicus meus & vicinus, ob singularem eruditionem & humanitatem, inter paucos æstimandus. Quinetiam rationem rei allatis his exemplis luculenter illustravit. Ea est, inquiebat, in nominibus, quantum ad rectos & obliquos casus, nec non in verbis, quantum ad præsens & futurum tempus, analogia, ut alterum facilè alterius primævam Orthographiam prodat. Ex Gr. rectos nominum casus σὰρξ φλόξ, σίξ, antiquitùs fuisse σάρκς, φλόγς, σίχς, à genitivis σαρκός, φλογός, σιχός,

INSCRIPTIO SIGEA. 23

quod consonas Σ & Δ, & vicissim Δ & Σ, connectit; quodque si non ipse Palamedes, at aliquis post Cadmum autor, alphabeto intulit. His adde, quòd certiores illæ Palamedæ, ⁽⁴⁵⁾ Θ, Φ, Χ, à Cadmeis Τ, Π, Κ, non nisi aspiratæ adjectione differunt: id quod resoluta earundem scriptio in vocibus ATHENAION, ΠΗΛΟΣ, ΚΗΡΟΝΟΣ, apertè probat. Motis igitur his omnibus è genuino Græco alphabeto, duplicibusque Q & X, unà cum ⁽⁴⁶⁾ novitio G, juxta invictas ⁽⁴⁷⁾ Vossii rationes, è Latino pariter abjectis, manet in utrâque linguâ idem planè ordo atque numerus, eademque ferè & figura & potestas literarum. Percelebris proinde Plinii observatio, *Veteres Græcas literas fuisse easdem penè quæ Latinae*, ex sequenti nostrâ tabellâ, æquè ac illâ Delphicâ, firmabitur. Constat ea literis octodecim; ita tamen ut earum ultima non tam sit nova litera, quam sextæ illius F, cum vocalis officio fungitur, repetitio. Hac ratione secundùm quosdam septendecim fuerunt; & secundum alios, aspiratam in literarum numero non habentes, sexdecim tantum literæ. Tot olim figuras Græca gens Ionica à Phœnicibus accepit; inversoque omnium situ, in meliores paulò transmavit. Servavit enim, ut videtur, rationem purè Mathematicam, quoad recti-linearum, circularium, & angularium literarum formas. Æoles vero, vaga gens, & solum mutare sueta, ad easdem

extra omnem controversiam ponitur. Præterea δψ, φλέψ, καθήλιψ, antiquitus fuisse δπς, φλέες, καθήλιφς, singuli ipsorum genitivi όπός, φλεός, καθήλιφς indubitatè monstrant. Pari modo & in verbis, futura πλέξω, φύξω, τύξω, ante Simonidem fuisse πλέκω, φύγω, τύχω, arguunt præsentia eorum tempora πλέκω, φύγω, τύχω. Futura itidem tempora έρψω, τείψω, γράψω, ante novam hanc Grammaticam alia non fuisse quàm έρπω, τείσω, γράφω, ex præsentibus έρπω, τείσω, γράφω, apertè constat. Contrarium quidem, quantum ad χς & φς, docuit Theodorus Beza in Alphabeto Græco & Hebraico A. D. MDC. edito: Ibi enim (pag. 59.) aspiratas χς & φς sub literis ξ & ψ contineri fidenter pernegat. Hunc verò optimè refellit ipsa autographa antiqua scriptio in Sponianis occurrens monumentis. ΟΦΣΙΑΔΕΣ enim exhibent quod nunc Όφιάδης; ΑΛΕΞΙΜΑΧΟΣ quod nunc Αλεξιμαχος depingi-

mus. Vid. Montf. Pal. Gr. p. 139, 140. & Sponii Miscell. p. 316. Elementum Z longo ante tempore ab autore diverso prodit. Ei verò hæc propriè potestas competit, aliquando ΣΔ, aliquando ΔΣ vice versâ colligare: id quod, omittis aliis, ex Æolicâ scriptioe τεράπειδα pro τεράπειζα, δυσγός pro ζυγός, necnon Σδός & Δσός pro Ζός, clarè fati evincitur. Rectè enim Theocriti Scholiastes ad Idyl. 1. vers. 3. διαλύσαι δὲ Δωριεῖς τὸ Ζ εἰς τὰ ἐξ ὧν ἦν συγκείμενον σοιχεῖα.

⁽⁴⁵⁾ Plutarchi Symposiaca lib. ix. Quæst. 3. τὸ γὰρ Φτ καὶ τὸ Χτ, τὸ μὲν εἰσι Πτ, τὸ δὲ Κάππα δασυνόμενον.

⁽⁴⁶⁾ Plutarchus de Quæst. Rom. p. 111. 277. τὸ κ' πρὸς τὸ γ' συγγένειαν ἔχει παρ' αὐτοῖς. ὅψι γὰρ ἐγγρήσαντο τῷ Γάμμα, καθεῖλιξ Σπορίξ προσεξεδρόνιος. Columna igitur Duiliana, A. U. C. 494. G non habet. Habet verò fenatûs consultum de Bacchanalibus, U. C. 566.

⁽⁴⁷⁾ Voss. de Arte Gram. l. 1. c. 15, 18, 21,

quaqua-

24 INSCRIPTIO SIGEA.

quaquaversum disseminandas non infeliciter contulerunt. Tandem enim, optatissimo eventu, per diversas Græcarum gentium ad diversa Italiæ migrationes, Ionicæ quidem in Latinas, & Æolicæ in Etruscas literæ, vix ullam passæ mutationem transiere. Genuinam harum omnium cognationem oculo hîc placuit subjicere: Sic quidem, ut omiſſis secundariis, & superfluis quinque literis, primariarum præcipuè instituaturs comparatio, quales è Phœniciâ in Græciam, è Græciâ in Italiam, utrumque ante Trojana tempora, sunt deductæ. Quò verò res pleniùs innotescat;

Primò ponendæ sunt Phœniciæ, hoc est, Hebraicæ antiquæ propriâ suâ formâ Hierosolymitanâ, ad fidem numismatum, expressæ. Iisque, ad ostendendum earum nomen, ordinem, ac potestatem præfigendæ sunt Hebraicæ hodiernæ, ab Esdrâ, post captivitatem Babylonicam, formis novis Assyriacis donatæ.

Secundò Græcæ, Phœniciarum filix, diverso hinc illinc statu, Ionico ad dextram, Æolico ad sinistram, sunt sistendæ.

Tertiò Latinæ sequentur & Etruscæ. Quarum Latinæ facie planè Ionicâ dextrorsùm, Etruscæ verò, Phœniciis similiores & Æolicis, sinistrorsùm sunt ducendæ.

XIV.

Hoc modo facilè patebit, idque in brevi ex adverso tabulâ, avita illa Literarum, primariarum ad primarias, secundariarum ad secundarias, quoad ordinem, figuram, atque numerum relatio: Res mire utilis, & jucunda observatu; nunc primum post Scaligerum, Bernardum, & Montfauconium, rectiùs ut videtur, indagata. Mirandum enim tot, & tales, & tantos viros, nullâ habitâ literarum quoad ætatem & potestatem ratione, secundarias cum primariis, recentiores cum antiquis, in eâdem serie permiscuisse. Primarias voco literas, quæ propriam quandam habent & distinctam in suâ serie potestatem: Secundarias, quæ quam habent potestatem, eam non nisi ab alio in eâdem serie elemento mutuatam accepere. Hâc lege è primariis Græcis exulabunt superius notatæ Ζ, Θ, Ξ, ut jam olim exularunt Ϝ, Ϝ, i. e. Epifema *San-pi* & *Koppa*. Nec minore jure à primariis Hebraicis secernentur י, ו, ם, ץ, ך, ob alias in eâdem serie puriores, & simpliciores, pro secundariis meritò habendæ. Etenim dentales י, ם, ץ, non nisi primariam dentalem ן diversimode sibilantem referunt. Duæque illæ ו, ך, a duabus aliis ך, ך, quoad sonum saltem, & potestatem, licet

NATURA ATQUE ORBIS ALPHABETUM,

(48)

Primariarum Literarum Tabula, cui adjuncta est et altera Secundariarum.

SYLVE

Primaria Septentriem Hebraice, Assyria-
 1 a novâ formâ, § Phœnicia. Antiqua. (a) א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ ק ר ש ת י ך

2 Ex Phœnicis, eodem ordine ac potestate, in-
 uidem Cœbriæ Græcæ, modo utroque scriptæ. א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ ק ר ש ת י ך

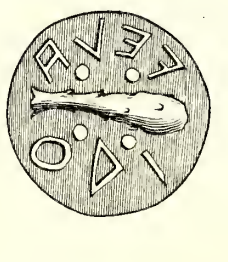
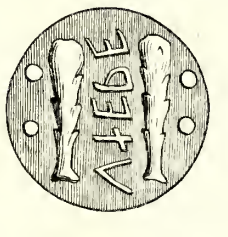
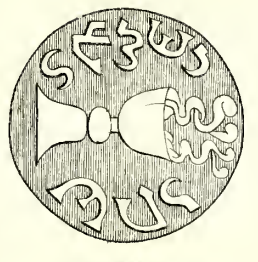
3 Ex Græcis Latine ad dextram,
 Etruscæ ad sinistram. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V

1 Quingue, Secundariæ Hebraice, Assy-
 riana, formâ, § Samaritanâ Biblica. א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ ק ר ש ת י ך

2 Ex iis, eodem ordine ac potestate,
 quinque, Secundariæ Græcæ, Latine due. א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ ק ר ש ת י ך

3 Etrusca, seu, sine Secundariis pura, ut Cœbriæ, manifesti, et præcise Cœbriarum formam persæpe præcipis expressit, ut in Insulis
 Deum nominibus, Α 19 19 19 19, cum Eolio digamma, Latine Minerva, Α 19 19 19 19 Hercules, 19 19 19 19 19 Castor. (b)

Sexta litera, vocalis, facta, repetita.

Litera Hebræo-Phœnicia in Siculo Litera Hebræo-Assyriacæ in Siculo Litera Etruscæ è ponderibus duobus
 ante Capt. Babyl. è Waltoni introd. P. 31. post reatum, è Waltoni introd. P. 35. inter Fabretti Inscrip. P. 328.

(a) Hieroglyphis Babyloniâ expugnatiõe deletis, omne instrumentum Judaicæ literaturæ per
 Esdram constat restauratum. Tertull. de cultu sœm. l. 1. c. 3. (b) v. Etrusca Regalis Tabl. 5. 2. 7.

non quoad scribendi usum, superflua redduntur. Has tamen omnes æquali jure repræsentarunt, in suis literarum paradigmatis, Scaliger, Bernardus, & Montfauconius. At quinque illis secun-

(48) Hujusce Tabulæ hæc est ratio; ut scilicet feriatim repræsententur puræ solummodo & primariæ orbis eruditi literæ, detrufis inferiùs secundariis, Cadmoque non notis, aut neglectis.

Primò, Antiquæ istæ, in jugatâ Hebraicarum ferie, omnes, exceptâ *Pe*, ex paucis, quæ habentur, fidelis eruuntur: Hierosolymitanæ proinde rectius vocandæ, quam occasione Phœnicum in Græciam eas inferentium, Græcis Phœniciæ sint vocatæ. Earum quæ nonum nunc implet locum, vero *Kaph* nomine appellanda; non obstante quod Waltoni ipsi, alii que *Kaph* olim audiverit. Idque fidelis iste Assyriacus, pariter alterius Hebraicæ veteris certissimus interpres, docet.

Secundò, In Græcis præcipuè spectanda est omnimodo illa, quam præ se ferunt, hinc ad Phœnicias, illinc ad Latinas similitudo. Hæc verò se plenius aperiet, ex diversis aliquot formis quæ (pag. 3.) in prisco Græco Alphabeto, literis, Α, Γ, Δ, Λ, Ρ, Σ, Υ, supra infraque sunt appictæ. Α scilicet in Deliacâ Tournafortii inscriptione; Γ in nummis Siculis epigraphen CEΛΑΣ & AKPACΑΣ apud Paratam gerentibus; Δ & Λ in columnis Farnesianis; Ρ sæpe in nummis & Baudelotiano lapide; Σ in inscriptione Sigæâ additiâ; Υ in singularibus quibusdam, Raucorum, Tyrriorum, & Regis Amyntæ nummis.

Tertiò, Latinæ sequuntur & Etruscæ in eadem Tabulâ conjunctæ: Latinæ quidem, quales eas ante Simonidem, immò & ipsum ante Palamedem, (ut testis est Hyginus Bibliothecæ Palatinæ sub Augusto Cæsare præfectus) *Evandrus profugus ex Arcadiâ in Italiam transtulit, easque mater ejus Carmenta in Latinas commutavit num. XV**. In hæc verò ferie, tres istæ, Α, Λ, Ρ. quæ præ cæteris fortè ignotiores videbuntur, suis quæque in monumentis comparebunt. Α nempe & Λ in Lamellâ cupræ inter Fabretti inscriptiones pagg. 27

& 28. Λ & Ρ in Scipionis Barbati Inscriptione post alios à Fabretto editâ pag. 461. quin & Ρ non infrequenter in Gentis Publiciæ, Pomponiæ, & Posthumæ, apud Vaillantium, nummis.

Etruscæ Latinis longè essent censendæ recentiores, si fides autoribus, qui eas à Demarato Corinthio, Lucii Tarquini Regis Romani Patre, in Etruriam advectas tradidere. Sed quoniam, præter aspiratas duas, numero sunt tantum sexdecim; Hebraicis primariis & numero, & ordine, & potestate omnino pares; firmissimo id erit argumento, Etruscas quoque literas, non aliter ac Latinas, ante Palamedis tempora in Italiam demigrasse. Harum ego numerum & figuram ex nummis passim & inscriptionibus apud Gruterum, Bartolium, Fabrettum, Fontaninum, summâ quâ potui fide & diligentiam concinnavi. Sic quidem, ut secunda in hæc ferie literula nunc primum suo loco restituatur; idque ope vocis *Βροχας* Etruscè apud Fabrettum scriptæ. Vide ejus *Inscriptiones*, pag. 696.

Memorabili demum Taciti testimonio quanquam vario quidem illo, & incerto, claudii hæc Nota postulat. *Ægyptii* (inquit ille Ann. XI. cap. 14.) *literarum semet inventores perhibent; inde Phœnicas, quia mari præpollebant, intulisse Græciæ; gloriamque adeptos tanquam repererint que acceperant. Quippe fama est Cadmum, classe Phœnicum vectum, rudibus adhuc Græcorum populis artis ejus auctorem fuisse. Quidam Cecropem Atheniensem, vel Linum Thebanum, & temporibus Trojanis Palamedem Argivum memorant, sexdecim literarum formas; mox alios, ac præcipuum Simonidem cæteras reperisse. At in Italiâ Etrusci ab Corinthio Demarato, Aborigine Arcade ab Evandro didicerunt. Et forma literis Latinis, quæ veterrimis Græcorum. Sed nobis quoque pauca primùm fuere: deinde additæ sunt.*

luisse, cùm priores illas, tanti pretii thesaurum, in Græciam secum deportaret.

LATEAT igitur hæc in puteo profundè demersa veritas. Et tamen libet aliquid doceri a Siclis duobus Waltonianis, quorum unum Hebræo-Phœnicium, alterum-Hebræo-Assyriacum, à doctissimis ad S. Biblia prolegomenis, huc adduximus. Hi inter se invicem collati veram *Kaph* Phœniciam (quanquam Waltoni non illud advertente) detegunt; eodemque intuitu, vicariam ejus *Koph* manifestæ novitatis arguunt. Quid enim? quum φ in duabus vocibus, קֹפֶה & קֹפֶה , Grammaticè nunc locum vendicet; utræque tamen istæ in nummo Hebræo-Assyriaco per φ scriptæ exhibentur. Erat quidem egregius tantæ novitatis usus; præsertim ad diversas ejusdem vocis significationes promptissimè signandas: unde omnis à voce קֹפֶה ablata est ambiguitas, quæ prius, non nisi per *Kaph* depicta, & *monetæ pondus* significabat, & *intellectum*. Quòd si largior nunc suppeteret antiquæ scriptionis copia, idem & in multis aliis, quoad reliquas secundarias literas, credibile est potuisse demonstrari. Nil interim mirandum, quòd Masoretæ Hebraici tam facilè, datis novis legibus, Linguam ipsorum jam demortuam refinxerint; cùm vivas & vigentes duas, Tuscanam dico & Gallicanam, noverimus mutationem tantam, ex Academiarum nuper jussu, accepisse.

XV.

SED revocat nunc calamum properantem, & nescio quâ animum dulcedine perfundit, veneranda illa origo, & successio literarum. Sexaginta scilicet ⁽⁵⁰⁾ ante tempora Trojana annis, Latinæ à Pelasgis & Arcadibus, utrisque gente Æolibus, domo patriâque profugis, ad Umbros, & Aborigines, aliosque tum Italiæ populos, sunt deductæ. Græcas, centum & quinquaginta annis ante Pelasgorum exitum, aut Cadmus, aut Cadmei certè Phœnices Græciæ tum indigenis Æolibus & Ionibus tradidère. Cadmeis eo tem-

(50) Credibile est secundùm Plinium (lib. 7. cap. 56.) *Primos in Latium literas Pelasgos attulisse*; artem verò earundem perfecisse Arcadas; quorum migratio, paulò post, Pelasgiam, celeberrimâ notâ temporis à Dionysio Halicarnassensi insignitur: nempe $\epsilon\chi\eta\kappa\omicron\varsigma\omega\acute{\nu}$ $\mu\acute{\alpha}\lambda\iota\varsigma\alpha$ $\acute{\epsilon}\tau\epsilon\iota$ $\pi\rho\acute{\omicron}\tau\epsilon\rho\omicron\nu$ $\tau\epsilon\tau\rho\iota\kappa\omega\acute{\nu}$, i. e. *sexagesimo ferè ante bellum Trojanum anno*, duce Evandro, filio Mercurii,

& Nymphæ cujusdam Arcadicæ, quam Themis Græci, Carmentam Romani appellavere. Antiq. Rom. lib. 1. cap. 31. Quibus verò autoribus eadem in Græciam literæ è Phœnice transiverint, clarè traditum ab Herodoto l. 5. c. 58. & à Diod. Sic. l. 3. Hinc Literæ Ionibus $\varphi\omicron\iota\nu\nu\lambda\iota\alpha$ vocatæ, & $\epsilon\kappa\varphi\omicron\nu\lambda\iota\alpha$ *legere* significans; de quo postea in *Teiorum Diris*.

28 INSCRIPTIO SIGEA.

pore Phœnicibus eadem fuere literæ, quæ & Samaritis postea Israeliticis fuerunt: Samaritis ⁽⁵¹⁾ eadem quæ & Judæis ipsorum fratribus, ad asportationem usque Babylonicam: Judæis nondum asportatis eadem quæ & Pentateucho Moyfis: Pentateucho, ut fas est credere, eadem quæ lapideis Legis tabulis, Dei ipsius digito inscriptis.—Pulchra ex his conclusio, & præclara admodum, lucefcit;

(51) Agitata jamdudum fuit nobilis ac erudita Quæstio; an Samaritanæ literæ, & quod eodem recidit, Phœnicæ, Græcæ, & Latinæ, eadem reipsâ fuerint cum veteribus Hebraicis. Negant longè pauciores; præeuntibus Buxtorfio & Lightfotio; at contrarium innumeri tuentur magni nominis Heroes; interque eos, post antesignanum Jos. Scaligerum, Casaubonus, Grotius, Vossius, Bochartus, Morinus, Breerwoodus, Waltonus, Huetius, Prideauxius; & qui peculiari rem tractatu expedit, Lud. Cappellus. Novam ansam Quæstioni præbuere observati sæpe à Viris doctis nummi Hierosolymitani, Sicli nempe & Hemisicli, Hierusalem sancta Samaritanis literis inscripti: quos quidem copiâ satis magnâ, unâ cum Alphabeto Samaritano, in Appendice ad Breerwoodi pondera, Waltonus dedit. Hinc enim Samaritanas literas in usu fuisse Hierosolymis ante captivitatem Babylonicam, hodiernas verò Judaicas, formâ quadratâ & Assyriacâ, non nisi post reditum invaluisse, creditur. At veteres Rabbini, & Thalmudistæ, doctissimique Christianorum Patrum, Origines & Hieronymus, ne quidem advocatâ nummorum fide, characterum Hebraicorum mutationem pro certâ & indubitâ habuere.

Descenderat olim in hanc arenam, & Cappelli se Diatribæ opposuerat juvenis tuncadmodum Spanhemius: [Vide Waltoni introductionem p. 9.] unde factum, ut in eandem ille sententiam, quanquam summâ quâ solebat modestiâ, animique valdè dubius, in eruditissimâ etiam senectute, propenderet. At consultus ab eo fortè Rev. Petr. Allixius subitanèam prorsus, & extemporaneam, ad Spanhemium dat Epistolam, quâ dubitantem animosè impellit ad con-

vellendam Scaligeri de Samaritanis Literis sententiam; idque nullis nixus argumentis, nisi quæ jam olim profligaverat Waltonus: ita ut Waltonum in *tertio Proleg. à Sectione vicesimâ nonâ ad tricesimam octavam* perlegisse, satis superque fuerit ad castigandam Allixii temeritatem. Labefactatum quidem fuit à Spanhemio Eusebii testimonium; utpote in melioribus ejus codicibus non repertum. Stabit tamen Hieronymo immota fidès, qui hæc habet, in Prologo Galeato, certam rei cognitionem, & veritatem præ se ferentia. *Samaritani etiam Pentateuchum Moyfi totidem literis scriptitant, figuris tantum & apicibus discrepantes. Certumque est Esdram scribam, legisque doctorem, post captam Hierosolymam, & instaurationem templi sub Zorababel, alias literas reperisse, quibus nunc utimur; cum ad illud usque tempus iidem Samaritanorum & Hebræorum characteres fuerint & nomen Domini tetragrammaton in quibusdam Græcis voluminibus usque hodiè antiquis expressum literis invenimus.* Hæc igitur, & alibi quoque plura, his consentanea, Hieronymus. Eusebii interim silentium validiore longè testimonio compensavit Montfauconius, qui, è MSS. quibusdam Hexaplis, Originem his ipsis verbis Hieronymo congruentem protulit. *Tetragrammaton* (inquit ille) *ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἑβραϊσμοῖς Ἀρχαίοις γράμμασι γέγραπται. ἀλλ' ἐν τοῖς νῦν. φασὶ γὰρ ἔσθ' ἐστὶν ἐτέρους γήσοσθ' μὴ τ' αἰχμαλωσίαν.* i. e. *in exemplaribus quæ accuratiora fuerint ineffabile Dei nomen scriptum est antiquis literis Hebraicis, non verò hodiernis. Aiunt enim Esdram aliis usum fuisse post captivitatem.* Vid. Palæogr. Græc. lib. 2. cap. 1. Conlatis his invicem Testimoniis certum est per antiquas literas tum Hieronymum

cescit; ab iisdem sacris fontibus literaturam fluxisse & religionem. Neque mirum quòd, ⁽⁵²⁾ ignoratis olim literis, Graiæ nunc origines ignorentur; cùm electus à Deo populus, primi illi literarum & custodes & magistri, mundi ipsius initia, perpetuamque exinde historiam, mansuris vocum figuris consignaverint.

XVI.

A MATRE igitur Hebræâ venere literæ, ad agnatas, etiam & non agnatas linguas, per universum ferè orbem, derivatæ. Mos interim scribendi hinc & illinc ⁽⁵³⁾ diversus fuit; ad lævum alter, Asiaticis & Ægyptiis; alter ad dextrum, Europæis usitatus. Noster ex utroque mixtus, quo primùm tempore, quâve ex causâ aut autore prodiit, nullâ certâ traditione noscitur. Waltonus, certè (*in supplemento ad Prolegomena*) de siclorum agens formis & inscriptionibus, nummum unum atque alterum observavit, ita literis Hebraicis in-

tum Origenem intellexisse Samaritanas. Certum etiam, tertio jam quartoque seculo Christiano, Sacrosanctum Dei nomen, his ipsis literis descriptum, in accuratis quibusdam Græcis voluminibus extitisse. Non potest igitur non in nihilum abire inanis ista Rabbiorum recentiorum Hypothesis, quâ duplicem apud Judæos characterem, sacrum nempe & profanum, atque illum quidem Assyriacum, hunc verò Samaritanum confinxere. Profanum enim characterem quis sanus dixerit, quo Dei nomen ineffabile depictum est à Judæis Hellenistis; & qui in Græca etiam exemplaria eo fine est receptus, ut antiquam illam formam, *Tetragrammati*, primigeniam, & Mosaicam testaretur? Vide Bernardi notas ad Josephum pag. 188. Characterem Biblico Samaritico hodie etiam utuntur Gentis ejus reliquiæ; eoque Cairi olim ad Scaligerum, Sichemi nuper ad Huntingdonum, ad Marshallum, & Ludolfum epistolas dedere.

⁽⁵²⁾ Eupolemus, citante Clem. Alexand. Strom lib. 1. τὸν Μωσῆ φησι γραμματικὴν πρῶτον τοῖς Ἰσραηλῶσι παραδόναι, καὶ παρ' Ἰσραηλίων Φοινίκας παραλαβῆναι, Ἑλλήνας δὲ παρὰ Φοινίκων. i. e. Mosem, dicit, Grammaticam primum Judæis tradidisse; & à Judæis Phœnicas accepisse, Græcos verò à Phœnicibus. Unde Josephus

contra Appionem lib. 1. §. 2. Ὅψι δὲ καὶ μόλις ἔγνωσαν φύσιν γραμμάτων i. e. Sero ac vix novèrè Græci naturam literarum. Certissimè. Quippe non vox iis ulla fuerat quæ scribere; non ulla quæ legere significaret. Nam, ut superius annotavimus, rem novam, statim atque appulit è Phœnice, per φοινικήιον, rei usum per ἐκφοινίξαι, designabant. Postea ab iis γράφειν & ἀναγνώσκειν ad scribendi & legendi sensum sunt translata. Quorum γράφειν propriè & primitus erat *Sculpere*, i. e. verbo ad nos Anglos derivato, *to grave*: ἀναγνώσκειν autem *recognoscere*, à γνῶ, anglicè *know*. γράμμαλα verò, quâ demum literæ significari cœptæ, vox est recentior Homero. *Eustath ad Iliad.* p. 490.

⁽⁵³⁾ Γράμμαλα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι, Ἕλληνες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ὀπί δεξιῶν φέροντες τὴν χεῖρα, Ἀιγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν. Herodot. 11. 36. *Literas scribunt, & calculis computant Græci, dextrorsum à sinistra manum ferentes; Ægyptii verò à dextrâ ad sinistram.* Nec pigebit his superaddere veterem Indorum morem, qui, referente Diod. Sic. lib. 2. γράφουσι τὰς σίχας, ἐν εἰς τὸ πλάγιον ἐκλείνοντες ὡς ἡμεῖς, ἀλλ' ἀνωθεν κάτω καταγράφοντες εἰς ὄρθιον. i. e. scribunt versiculos, non obliquè illos pro more nostro extendentes, sed à supernâ parte deorsum rellâ describentes.

scriptos, ut in anticâ quidem parte à dextrâ ad sinistram, at in posticâ à sinistrâ ad dextram progredierentur. Atque hinc anfa aliqua Nauclero aliisque fortassis data; secundùm quos Hebræi $\beta\epsilon\varsigma\epsilon\theta\text{-}\Phi\eta\delta\delta\upsilon$ progressi usque ad tempora Esdræ: *Eum primum instituisse, ut à dextrâ sinistrorsum scriberetur.* Sic scilicet eorum sententiam retulit, qui tamen eidem non cessit, Vossius. Nec immeritò. Nam quo tum, cedò, instituyente, & Phœnices posteri, & Samaritarum reliquiæ sic scripsere, quibus nihil commune cum Esdrâ, præter odium, intercessit? Rectius longè & verisimilius opinari licet, allatis ex Asiâ in Europam literis, Iones ab inconcinno illo sinistrorsum scribendi genere omnino abhorruisse; quod tamen indigenæ in Græciâ Æoles, iidemque in Latio alienigenæ, patienter aliquamdiu pertulêre. Hinc orta videtur nostra, ex Ioniciâ Æolicâque mixta, ideoque & molesta scriptio. Quid enim inter scribendum est molestius, quàm manum continuis vicibus $\beta\epsilon\varsigma\epsilon\theta\text{-}\Phi\eta\delta\delta\upsilon$ circumagi, ⁽⁵⁴⁾ diversosque eidem literæ aspectus, nunc hunc, nunc illum, dari? Fuere nihilominus qui alternatam hanc flexionem, utcunque molestam & inconcinnam, rarò quidem, idque novitatis causâ, aut affectationis, non ex usu communi, adhibuerint. Hoc igitur, & alia multa involutè scribendi schemata, mysticam quandam religionem præ se ferentia, Periandri arcam circuibant. Solon etiam, qui obscurum aliquid & abstrusum in suis legibus, Plutarcho teste, adamavit, non aliâ videtur ratione scriptionem adeò intricatam, difficilemque lectu, prætulisse. Nihilominus ab his exemplis manare mos insolitus, & singularia pauca monumenta occupare potuit; Sigei præcipuè, ubi mirum in modum increbrescebat Periandri & Solonis fama; mixtimque habitabant cives, Attici simul & Æolici, hi quidem sinistrorsum, illi verò dextrorsum exarare fuerint.

XVII.

SIC se demum habeat critica ista commentatio ad elementa monumenti spectans. Superest nunc ipsa dictio, & materia Inscriptio-

(54) *Diversos (inquam) eidem literæ aspectus;* Quales sunt D & Δ, E & Ε, difficilis non minus, quàm deformis in scribendo nævus. Is igitur studiosè videtur evitatus à posteris literarum Π, Η, Θ, Ξ, Φ, Χ, Υ, Ω, repertoribus. Planè enim has om-

nes literas de industriâ sic formârunt, ut (quod paucis admodum acciderat in Cadmeâ classe) statum suum fervent immutatum, seu scriptio fortè ad dextram, sive ad sinistram ferat.

INSCRIPTIO SIGEA. 31

tionis, pro quatuor ejus periodis, in quatuor ultimis hujus opusculi sectionibus illustranda: Si tamen totam prius Inscriptionem, ut intra metri spacia coercitam, paulisper secum expendet æquus & curiosus Lector. Veterrima certè quæ occurrunt apud Herodotum, Thucydidem, & Pausaniam saxi incisa epigrammata, omnia ferè metro concipiuntur. Unde & nomen *Epigrammati*, breviculo Poemati generi, remansit. Nostrum, fatemur, numeris lege solutis fertur: Non est tamen cur non & Antispasticis Dime- tris accenseatur, quæ pedibus dissyllabis composita, & nonnunquam semipedem, nonnunquam tribrachum admittentia, impura Glyconia Anacreontica vocari possint.

Φανοδικε | ειμι | τ'ερμο-
 κρατης | τε Προκονησις.
 Καγω κρατηρα | καπιγαλον
 και ηθμον ες | πευλανειον
 δωκα | μνημα | Σιγειευσι.
 Εαν | δε τι | πασχω | μελε-
 δαι | γεν * ε | ω Σιγειεις.
 Και μεποησεν Αισωπος
 και αδελφοι.

Sciendum interea veteres illos lapidum atque codicum exaratores, rarò aut nunquam pro ratione pedum, sed pro fortuitâ tabellæ latitudine conclusisse versus. Hinc in quibusdam metris rite ordinandis tanta oborta est difficultas, comicis præcipuè & id genus humili sermone scriptis. Hæc enim tam multiplici varietate temporum, pedum quoque & semipedum tam incerto numero laborantia, diversimodè pro tenore musico, adeoque & pro lectoris libitu, secari & feriri possunt. Sed subit nunc primæ istius Periodi, & dictio, & materia expendenda.

XVIII.

ΦΑΝΟΔΙΚΟ: ΕΙΜΙ: ΤΟ ΗΕΡΜΟ | Φανοδικε ειμι τε Ερμο-
 ΚΡΑΤΟΣ: ΤΟ ΠΡΟΚΟΝΕΣΙΟ: | κρατης τε Προκονησις.

Phanodici sum Filii Hermocratis Proconesii.

Hæc congruenter fati & novator Inscriptionis extulit: ΦΑΝΟΔΙΚΟ ΕΜΙ ΤΟΡΜΟΚΡΑΤΕΟΣ ΤΟ ΠΡΟΚΟΝΝΗΣΙΟ. Ἐμὶ enim pro εἰμὶ, primò ex loquelâ ortum, postea etiam in scriptionem fati rectam & probatam abiit. Idem & de ἔρμοκρατος pro ἔρμοκρατος dicendum

32 INSCRIPTIO SIGEA.

dicendum erit; necnon de ν litera in $\Gamma\rho\omicron\kappa\omicron\nu\eta\sigma\iota\omicron$ geminata: quod ultimum & ipse obiter ^(ss) Strabo ut communiter receptum notat. Nemo insuper miretur, si maneat σ longa, non ε syllaba, inscripta; quia is quidem usus duo aut tria deinceps secula pervasit. Unde ΤΟΣ ΝΟΜΟΣ in Cretenfi apud Oxonienses Marmore: ΤΟΣ ΝΟΜΟΣ quoque & ΤΟΣ ΑΝΔΡΙΑΝΤΑΣ in Epictetæ apud Grut. Testamento. Atque hinc data Latinis terminatio hodie in casu quarto plurali immutata manet.

Phanodicum quod attinet; id nominis (ut crediderim) rarò alibi observatum. Peropportunè tamen occurrit apud ^(ss) Scholiastem Apollonii Phanodicus Historicus, Deliacorum auctor: Idemque, ut videtur, à Laertio semel atque iterum laudatus, tanquam de Tripode, Sapientis dicto, deque Thalete & Biante scriptor. Noster verò his æqualis ex patre Hermocrate, & patriâ Proconneso insulâ oriundus, ob sua in Sigeos beneficia, videtur in eorum Prytaneo statuae honorem meritis. Constans enim & solenne per omnes ubique Græciæ civitates fuit, suo quemque ornari Prytaneo; hoc est, æde & penetrali Vestæ; ubi, præter æternum ignem in sacrario foveri solitum, simulachra Deorum popularium, heroum etiam, & virorum illustrium, cum titulis sacrata locabantur. Hunc in Sigeâ urbe Phanodico honorem obtigisse, argumento est insignis lapis, donaria ab eo in Prytaneum collata recitans. Quippe imagini, ut par est credere, subjectus fuit; quæ, inter alias, Hermarum more, dedicata, personam loquentis induit, & Phanodici se esse profitetur. Amabant enim hujusmodi Prosoportæias veterrima per Græciam opera; suosque sæpe spectatores non inve-

(ss) Strab. Geogr. lib. 13. Καλῶν Ἑκατοννήσιοι σωθέτως ὡς Πελοπόννησος, καὶ ἔστι τι ἔν τῷ Ν γράμματι πλεονάζοντι ἐν τοῖς ποιήτοις. ὡς Μυόννησος, καὶ Προκόννησος λέγεται, καὶ Ἀλόννησος. Hecatonnesii compositè vocantur, ut Peloponnesus; ob literam Ν consuetudine quadam in talibus abundantem: quomodo ἔσσι Myonnesus dicitur, ἔσσι Proconnesus, ἔσσι Halonnesus.

(ss) Vid. Apollonii Scholiastem ad lib. I. vers. 419. καὶ τῆς Ὀρίθυγίας Φανόδικος ἐν τοῖς Δηλιακοῖς ἰσόρηκεν. Et prius ad vers. 211. Φανόδικος ἐν ἁ Δηλιακῶν. Laertius in Thaletis vitâ, Historicorum enumerans sententias de invento Sapientis Tripode (quippe ΣΟΦΟΙ, i. e. Σοφῶν inscripto) hæc ha-

bet de Phanodico: Φανόδικος ἦ καὶ ἦ Ἀθηναίων θαλάσσαν ἐρεθίσαι, καὶ ἀνενεχθῆναι εἰς ἄστυ, γρομφῆς ἐκκλησίας, Βιάντι πεμφθῆναι. i. e. Autor est Phanodicus inventum fuisse tripodem prope mare Atheniense, ἔσσι postquam in urbem inferretur, habitâ concione, Bianti fuisse missum. Iterum verò in Biante, Φανόδικος ἦ κόρης αἰχμαλώτους λυρωσάμενον Μεσσηνίας, θρέψαι τε ὡς θυγατέρας, καὶ προΐκτας ὑπαρῆναι, καὶ εἰς ἦ Μεσσηνίαν ὑποσείλαι τοῖς πατέρεσσι αὐτῶν. i. e. Biantem tradit Phanodicus puellas quasdam captivas Messenias redemisse, redemptasque habuisse loco filiarum, datisque dotibus, domum ad earum patres remisisse.

INSCRIPTIO SIGEA. 33

nustè alloquebantur. Sic Tripos ille antiquissimus ⁽⁵⁶⁾ Cadmeis literis inscriptus, & Thebis Apollini sacratuſ;

Ἀμφιτρύων μὲ ἀνέθηκεν ἑὼν ἐκ Τηλεβοάων. *Herod. lib. 5. c. 58.*

Sic & statua in vetusto illo Epigrammate Homeri credito;

Ἀγγελέω παρῖδσι, Μίδης ὅτι τῆδε τέθαπται. *Id in Hom. vitâ.*
Enarrabo Midam cunctis hîc esse sepultum.

Sic denique apud Pausaniam, Cœnomai in Elide columna; quæ, phrasi nostræ quàm simillimâ, i. e. καὶ ἐγώ, hæc orditur,

Καὶ γὰρ ἐγὼ κείνων εἰμὲ, ὧ ξένε, λείψανον οἴκων. *Lib. 5. c. 20.*
Hospes, Ego illarum pars sum servata domorum.

Hæc omnia ex ultimâ penitè antiquitate, diu ante Sigeum lapidem, repetita sunt exempla. Sed ad ea usque tempora durâsse eundem usum, testis insignis Plato; qui in *Hipparcho*, de cippis ejus Mercurialibus hoc disertè memorat: ἐπιγέγραπται λέγων ὁ Ερμῆς ὅτι ἐν μέσῳ τῆ ἄσπεος καὶ τῆ δῆμος ἔστηκεν, i. e. *inscripta est statua Mercurialis, edisserens quòd in media urbe populoque steterit.* Cui quidem addi poterit incisum antiquis Atticis Literis Epigramma in Cornucopiâ à Miltiade primo dedicatâ. *Pausan. lib. 6. cap. 8.*

Ζηνὶ μὲ ἄγαλμ' ἀνέθηκαν — *Me statuam posuere Jovi &c.*

XIX.

ΚΑΓΩ: ΚΡΑΤΕΡΑ: ΚΑΨΙΣΤΑΤΟΝ: ΚΑΙΗΘΟΜΟΝ: ΕΣΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝ: (57) ΚΔΩΚΑ: ΜΝΕΜΑ: ΣΙΓΕΥΕΥΣΙ:	καγὼ κρατῆρα, καπίστατον, καὶ ἠθμόν ἐς πρυτανεῖον, δῶκα μνήμα Σιγυεῦσι.
---	---

i. e. *Et Ego Craterem, & Crateris basin, & colum ad Prytaneum, memoriæ ergò dedi Sigeis.*

Quadrarent hæc longè meliùs si auctori fortè Inscriptionis sic eam

(56) Ἴδον ἢ καὶ αὐτὸς Καδμήια γράμματα ἐν τῷ ἱερῷ τῆ Ἀπόλλωνος τῆ Ἰσμενίης ἐν Θήβησι τῆσι Βοιωτῶν διὰ τρεῖσιν ἰσοῖς ἐγκειθλαμμένα, τὰ πολλὰ ὁμοία ἑοῖα τοῖσι Ἰωνικοῖσι. ὁ μὲν δὲ εἶς τῶν τρεῖσιν ἐπίγραμμα ἔχει:

ΑΜΠΗΤΡΥΟΝ: ΜΑΝΗΘΗΚΕΝ: ΕΟΝ: ΕΚ
ΤΕΛΕΒΟΑΟΝ.

i. e. *Quin & ipse vidi apud Thebas Βαοτίας in templo Apollinis Ιsmenii Cadmeas literas*

in tripodibus quibusdam incisas, ut plurimum similes Ionicis: unus verò tripodum hanc habet inscriptionem:

Me dedit Amphitryo, gente ortus Teleboarum.

(57) Aut κ istud in ΚΔΩΚΑ otiosum est, aut erroneè pro Ε positum. Sic eodem manûs errore inter marmora Oxoniensia in decreto Smyrnæorum, versu 103, ΤΡΚΙΣ pro ΤΡΕΙΣ.

Κ

ordi-

34 INSCRIPTIO SIGEÆ.

ordiri placuisset, ²¹Φανόδικός εἰμι, &c. Nunc verò ambiguitatem & difficultatem non levem patitur : dum, more prorsus Æsopico, utramque statua personam, & loquentis & donantis, induit. Hoc ipsum, novatori Inscriptionis duriusculum & abnorme visum, in causâ fuit, cur, eliminatâ voce κἀγώ, pro primâ personâ tertiam, hoc est, ἔδωκεν pro ἔδωκα, hunc ad modum reposuerit: ΚΡΗΤΗΡΑ ΔΕ: ΚΑΙ ΥΠΟ-ΚΡΗΤΗΡΙΟΝ: ΚΑΙ ΗΘΜΟΝ: ΕΣ ΠΡΥΤΑΝΗΙΟΝ ΕΔΩΚΕΝ: ΣΥΚΚΕΥΣΙΝ. In quibus etiam κρητήρα pro κρητήρα, ὑποκρητήριον pro ἐπίσταλον, πρυτανήιον pro πρυτανείον, omnia magis Atticè aut Ionicè dicuntur. Sed his omiſſis, donaria nunc recenseamus, monumenti loco à Phanodico Sigei in Prytaneum posita: κρητήρα nempe, καὶ ἐπίσταλον, καὶ ἠθμόν. Hæc quò meliùs intelligantur, sciendum est Græca illa Prytanea non igni solummodo Vestali, & collocationi statuarum, Prytanum itidem concilio, & concioni ⁽⁵²⁾ populi sæpiuscule congregandæ destinata fuisse; sed & epulo publicè præbendo, si legatis fortè exteris, aut senatoribus urbis, aut viris illustribus, sic ex decreto meritis, is honos habendus esset. Hos in usus, suis semper cœnationibus, ornatis quidem & peramplis, ἐστιαόρεια Græcè dictis, Prytanea instructa novimus. Cœnationibus istis suæ numerosæ mensæ, mensisque singulis suis integer apparatus, præcipuè potiorius fuit. Neque defuere inter principes & illustres viros, qui mensam unam atque alteram, oblatis ultrò muneribus instruerent. Sic Perseus rex ille Macedonicus (quod Livii ipsius verbis testatum velim, *lib. 41. c. 20.*) *Cyzici in Prytaneum, id est penetrabile urbis, ubi publicè, quibus is honos datus est, vescuntur, vasa aurea mensæ unius posuit.* Tarfenius item Rheginus similibus in Prytaneo donariis municipes suos demeruit, secundum Inscriptionem Gruterianam *pag. CLXXIV. 7.*

TI. TARFENIVS. TI. F. SABINVS. AED. POT
II. TESTAMENTO. LEGAV. +. MVNICIPIB
RHEGINIS. IVLI. IN. PRYTANEO. STATVAM
AEREAM. MERCVRI. TRVLLAM. ARGENTEAM
ANAGLYPTAM. P. II. LARES. ARGEN
TEOS. SEPTEM. P. II. L. PELBEM
AEREAM. CORINTHEAM. ITEM. IN. TEMPLO

(52) Concioni populi, unde, & teste Herodoto in Polymniâ cap. 197. Λήϊτον καλέ- σοι τὸ Πρυτανήϊον οἱ Ἀχαιοί. i. e. *Achæi linguâ suâ Prytaneum vocant Λήϊτον.*

INSCRIPTIO SIGEA. 35

APOLLINIS. MAIORIS. PVGILLARES
MEMBRANACIOS. OPERCVLIS. EBOREIS
PIXIDEM. EBOREAM. TABVLAS. PICTAS XVIII.

HEREDES. EIVS. PONENDA
CVRAVERVNT

Pari igitur pro re suâ magnificentiâ & Phanodicus noster Sigei ad Prytaneum (seu in *Prytaneum*, ut Livio transferre placuit) vasa hæc potoria dedicavit: *κρατήρα* dico, & *ἐπίσταλον*, & *ἡθμόν*.

1. *Κρατήρ*, vas potorium, ad vina liberè miscenda, fundenda, ebibenda factum, cùm nullam Latinam vocem sibi propriè respondentem habeat, ideo *crater* etiam à Latinis, nonnunquam & *cratera* appellatur. Is sæpissimè auro, gemmis, & cælaturâ pretiosus, non sine pompâ & coronamento, in symposiis proponi solitus: unde phrasis illa Homericæ *κρατήρα σῆσαι*, aut *καθισάναι*, quod & Latinè *craterem statuere*, à Virgilio dictum.

2. Hunc in usum parabatur & *ἐπίσταλον*, quod non nisi per periphrasin Latinè dicitur; sed ad verbum Anglicè, *a Stand*. Fulcrum enim fuit, sive sustentaculum, crateri sic in mensâ sistendo adaptatum. Id clarè innuit Inscriptio additicia, *ὑποκρητήριον* pro *ἐπίσταλον* substituens: credo scilicet, quia vox primaria aut non satis recepta usu, aut vetustate abolita videbatur. Hactenus certè in Lexica non irrepsit; nisi quòd simile quiddam habeant in vocabulo *ἐπίσημα* pro *στήλη*, hoc est *columna*, posito. Postea verò huiusmodi sustentacula *bases* vocari cœpta: unde & nos ita *ἐπίστατον* redidimus, tum Juris Romani, tum antiquæ Latinæ Inscriptio- nis autoritate fulti. In Jure scilicet Romano sic loqui amant: *Cui Corinthia vasa legata essent, & bases quoque eorum vasorum collocandorum causâ paratas deberi, Trebatius respondit*. L. hæres meus D. de Legat. 3. Sed & nostro penè par donarium, crateram scilicet cum basi suâ, Inscriptio Gruteriana recitat: pag. XLVIII.

SANCTISSIMO HERCVLI
INVICTO

CORPOR. CVSTODIARIOR.
L. CVRTIVS. ABASCANTVS. CVM
CVRTIO. GAVDENTE. FIL.
IMM. A. III

CRATERAM. ARGYROCORINTHAM

CVM.

36 INSCRIPTIO SIGEA.

CVM. BASI. SVA. ET. HYPOBASI
MARMOREA
SVA. PECVNIA. DONVM
DEDERVNT.
DEDICAT. VIII. K. IVN.
SER. SCIPIONE. ORFITO. Q. NONIO. PRISCO. COS.

Cui affine aliquid pag. xvi. 12. idem corpus Gruterianum exhibet.

EX IUSSU. I. O. M. D.
L. TETTIUS. HERMES
CUM. CONIUGE. SUA ET FILI S
ET OMNIBUS. SUIS
CANTHARUM. CUM
* VASE. SVA POSUERUNT. * i. e. BASE

3. Restat adhuc ἡθμός, fundo vas subtiliter & creberrimè perforato; colum Latinè dictum; tertia illa, & legitima, supellectilis potoriæ pars. Sic enim ad quæstionem Juris responsum à Pomponio: *In argento potorio esse, non id duntaxat, in quo bibi possit; sed etiam quod ad præparationem bibendi comparatum est; ut colum & urceoli.* L. in argento D. de auro & argento Legat. Stato igitur supra basin crateri & suum etiam superimpositum infistebat colum; talique modo inter se juncta & aptata in nundinis venalia profitère. Testatur id Julius Pollux, lib. 10. c. 24. ubi ἡθμὲ μαγειρικῆ, i. e. *coli coquinarii* mentione priùs factâ, subdit statim, ἐν μὲν τοῖς δημοπρατοῖς καὶ ἡθμός τις ἐπὶ κρατῆρος πέπραται ὃς ἴσως τοῖς περὶ τὸν οἶνον μᾶλλον προσήκει. i. e. *Quinetiam in tabulis auctionariis aliud quoddam colum, crateri superimpositum, venale est repperitum: quod quidem ad rem vinariam veriùs fortasse pertinet.* Usus ejus, frigidam ex nive redditam, ipsum etiam vinum, & aromata immixta vino, sine fæce, sine forde, in craterem ⁽⁵⁹⁾ puriùs transmittere. Quamvis enim plebeix mensæ sacco ad id linteo uterentur; at pretiosa nobiliorum vina, non sine colo divite, aureo fortè aut argenteo, restinguebantur. Hinc, apud Martialem in Apophoretis, coli ista nivarii cum sacco nivario comparatio.

(59) Pherecrates apud Athenæum lib. 11. cap. 8. ἀπόριζε τὴν κύλικα, δώσων πιεῖν ἰκχύτα, ἐπιθεῖς τὸν ἡθμόν. i. e. *Bibere datum, Pocillator, ablue calicem, imponens colum.*

INSCRIPTIO SIGEA. 37

Colum Nivarium. CIII.

*Setinos moneo nostrâ nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.*

Saccus Nivarius. CIV.

*Attenuare nives nôrunt & lintea nostrâ:
Frigidior colo non salit undâ tuo.*

Utrumque scilicet ostentat utilitatem suam: Nec immeritò; cùm, pari utriusque beneficio, sordidum omne fecerneretur; κώνωπες præcipuè, *culicum* infestum genus, quod è ⁽⁶⁰⁾ fæce vini oriundum nativa ubique dolia, & crateras mirè appetebat. Hunc percolandi morem in proverbio notabis Evangelico (Mat. xxiii. 24.) Τὸν κώνωπα διυλίζοντες, τὴν δὲ κάμηλον ἀλαπίνοτες. Ibi enim Hefychius διυλίζοντες rectè reddidit διηθμεύοντες, διηθῆνες. Latina pariter versio *excolantes culicem*: & simili certè modo Anglicana reddere debuisset, *which strain out a Gnat*, &c. Nunc verò maximè mirandum, phrasi planè alienâ sacram hanc pericopam occupari; legique passim à popularibus, *which strain at a Gnat*: unde conceptus non verus, ab Hagiographo longè alius ac diversus, audientium animis ingeneratur.

Vasa hæc potoria, solennem alicujus mensæ in Prytaneo apparatus, Phanodicus suâ pecuniâ sacrata voluit: ut essent nempe μνήμα Σιγειεῦσι, hoc est, *sui apud Sigeos monumentum*. Σιγειεῦσι enim Dativus est pluralis à recto singulari Σιγειεύς formatus; de quo sic Stephanus *de Urbibus*, Σίγειον πόλις Τρωάδος, ὁ πολίτης Σιγειεύς. Plenam autem & peculiarem vocis Μνήμα in hujusmodi statuis significationem, more suo, hoc est optimo, Maro Poeta extulit; *Quique sui memores alios fecere merendo*. Æn. 6. 664.

XX.

ΕΑΝ ΔΕ ΤΙ ΠΑΣΧΟ: ΜΕΛΕ- ΔΑ ΙΝΕΝ: *ΕΟ ΣΙΓΕΙΕΣ:		ἐὰν δὲ τι πάσχω μελε- δα··ινεν *εω Σιγειεις.
i. e. <i>Si verò quid patiar, curare me jubebo Sigeos.</i> aliter————— curare me oportet, O Sigei.		

Lectorem hìc destituit Inscriptio additicia. At in primariâ ulterius procedit statua; personâ in se receptâ, novâ fanè, & mirum

⁽⁶⁰⁾ Aristot. Hist. Animal. lib 5. cap. 19. πὸ δῆθεν ἰλυθ. i. e. *Culices prodeunt è vermibus qui ex aceti fæce oriuntur.*

38 INSCRIPTIO SIGEA.

in modum singulari; ægrotantis scilicet, atque medico egentis. Is namque conceptus & voci πάσχω, & μελεδαίνειν, non obscure subest. “Ego verò, si quid patiar (persona inquit marmorea) “si aliquo me fortè incommodo laborare, ut frangi, aut imminui, “aut loco dimoveri accidat; accerso mihi medicos, Sigeos a- “micos meos; hos me curare, & reficere; ab his mihi mede- “lam adhiberi, jubeo”. *Jubebo* tamen, in priore hujus opusculi edi- tione, tanquam *in futuro* reddidi, quia, collatis tribus apographis, levis iste in lapide defectus vestigia vocis ἐρέω (i. e. ἐρῶ, λέξω, aut ἀπαγγελῶ) non obscura retegebat. Sunt equidem quibus ⁽⁶¹⁾ nihil defecisse visum, sed pro integro oportere legi, μελεδαίνειν ἐὼ Σιγείεις. i. e. *Sigeis ut id curent permitto, sino, commendo*. Me vero à di- ligentissimo B. Mould posterius acceptæ schedæ tantum non im- pulere, ut, quod prius, in appendiculâ, conjectaveram, nunc certius reponendum putem, ΜΕΛΕΔΑ ΙΝΕΝ ΔΕ Ο ΣΙΓΕΙΕΣ, i. e. μελεδαίνειν δεῖ, ὧ Σιγείεις, *Curare oportet, ó Sigei*. Neque inaniter hoc sibi promiserit Phanodicus, cùm *apud omnes Græcos hic mos esset* (teste 2. in Verrem Cicerone) *ut honorem hominibus habitum in monumentis ejusmodi* (i. e. in statuis) *nonnullâ religione Deorum consecrari arbi- trarentur*. Unde & Aristides in communi Apologiâ, εἴ τις μὲν εἰκό- νας—τῆ Δήμηρ σήσαντος, ἐκίνει, πᾶς ἂν τις ἔφη νεμέσηλον εἶναι. i. e. *Quas Populus locavit statuas si quis temerè moveret, nemo est qui non clamaverit, rem esse indignam; omni odio, irâ & vindictâ prosequen- dam*.

XXI.

ΚΑΙ ΜΕΓΟΒΕΙΣΕΝ: ΗΑΙΣΟΠΟΣ: | καὶ μ' ἐπόησεν Αἴσωπος
ΚΑΙ ΗΑΔΕΛΦΟΙ ————— | καὶ ἀδελφοί. —————
i. e. *Et fecit me Æsopus atque Fratres*.

Antiquis plerisque operibus, ut è Pausaniâ abundè constat, ad- scripta fuere Artificum celebriorum nomina. Servatâ igitur Proso- popœiâ, suos etiam artifices opus hoc nostrum jactat: *Æsopum* quendam, *atque Fratres*: hoc est, Æsopum operis præfectum, collegasque unâ statuarios, eâdem cum Æsopo operâ, officinâ & sodalitate junctos. Et esset sanè, quod non sine summâ ratione jactari poterat, si ὁ Λοβοποιὸς Æsopus, si clarus ille è Phrygiâ Fabu-

(61) Ita fert Epistola eruditi Viri S. Bar- ker Armig. quam privatim ejus humanita- ti debeo, datam Dec. 11. 1722. Quod

etiam in Bibliothecâ Literariâ Num. X. edi- tum legatur.

lator, is fortè fuerit, qui Sigeo nostro lapidi & verba, & vocem, cum figurâ accommodaverit. Quod ipsum ut non temerè nimis affirmari, ita nec obstinatè negari vellem. Ætas enim Fabulatoris apprimè convenit, ut & vitæ ejus historia, sæpe cum Solone, sæpe cum Periandro acta. Operam quod attinet lapidariam; nolim huc tortè trahere quod apud Plutarchum, in convivio Sapientum, Æsopo objectum video. *Σὺ δὲ τεκτόνων καὶ λιθοξόων ἔργα περὶ σφραγίδος.* i. e. *Tu verò [inquit Anacharsis] inter fabrorum & lapididarum opera perpetuò versaris.* Quanquam quid vetat pro more istius convivii, jocos & diceriis pleni, veram illuc Æsopi historiam, & vitæ ejus rationem obliquè stringi? His adde, quòd homo ingenio promptus, conditione fervus, artem subinde cum domino mutare poterat, & sub uno pistoriæ, sub altero statuariæ facere. Sed neque omnino negligendum fuerit, inter omnes qui ad nos pervenère lapides, unum hunc *βασσοφῆδον* inscriptum, unum etiam præ cæteris insigniter vocalem, & humanâ personâ loquutum innotuisse. Hoc igitur Æsopi quis non commentum dixerit? Ab arcâ nempe Periandri, & à Solonis legibus *βασσοφῆδον* exarare doctus, vocem ipse statuæ tanquam de suo indidit; & qui bruta toties animalia induxerat loquentia, nunc etiam & ipsum lapidem de donariis ipsius publicis, & de curando corpore, clarè fermocinantem protulit. Nec est cur quenquam moveat sphalma, si quod fuerit, literarium, infra tanti viri famam, & indignum Æsopo visum. Qui enim inventione, acumine, & judicio tantum præstitit, at literaturâ Æsopus præstitisse nullibi, quod sciam, traditur. Sanè eum in conventibus solummodò dictavisse, non scriptas edidisse, Fabulas docta jamdudum fuit Varronum duorum Anglicorum, Gatakeri & Bentleii, observatio ⁽⁶²⁾.

Dabit hinc veniam æquus bonusque lector; & in re tam spissè abditâ huic uni forsan ignoscet conjecturæ; cæteris, uti spero, certiore ubique fide, & solidiore fundamento nixis. Sed manum nunc de tabulâ; nisi quòd una ad extremum vocula ultro se offerat annotandum. Ea est *εποεισεν*, fallente soni similitudine, (ut superiùs observatum fuit) pro *εποεσεν* inducta. At ipsa interim *εποεσεν* non à *ποιέω* noto illo & Ionico, sed ab antiquato du-

(62) Vid. Gatakerum de Stylo novi Instrumenti cap. 23. & doctissimi D. Bentleii, de Æsopiis Fabulis, ad clariss. Wottonum Dissert. Anglican. p. 135.

40 INSCRIPTIO SIGEA.

dum ποέω, Æolum magis proprio, deflectitur. Aristophanes & ⁽⁶³⁾ Theocritus postremam istius radicis memoriam servavêre; & nata ex eâ vocabula Latina, *Poëma*, *Poësis*, *Poëta*, etiamnum servant.

⁽⁶³⁾ Quod linguâ Ionicâ ποιέω, id Doricâ & Æolicâ ποῶ fuisse, Poetæ veteres testantur: ex. gr.

Ἡ καλὰς ἀμμε ποῶν ἐλελήθει βῶκθ' αἰιδάς.

Certè nos latuit faciens bona carmina messor.

Ἄλλ' ἀμύνε, ἢ δίωκε, ἢ τροπιῶ ἀπὸ ποῶ.

Quin propugna, & insequere, & fac ut

binc vertatur. Vide Theocrit. Idyl. 10. 38. & Aristoph. Equit. Act. 1. Scen. 3. Non dissimilis ista vocum ἀγνοέω & ἀγνοίεω, βοηθέω & βοιηθέω *variatio.* Unde apud Hom. Il. N. ψ. 22. εἰδ' ἠγνόησεν ἀνακλῆα, & in Smyrnæorum & Magnetum Fœdere inter Marm. Oxon. ψ 69. τῷ Δήμῳ Συμμεναίων βοιηθήσω.

N. B. pag. 20. lin. 22. in quibusdam exemplaribus pro [*Rbetor*, *Frater* ex Gr. ῥέτορ, φρατέρ,] debere legi, *Rbetor*, *Frigus*, *Frango*, *Francus*, ex Græcis ῥήτωρ, ῥίγος, ῥάγω, ῥάκος, i. e. ἐλεύθερος. Vide Hesychium, & annotata ad eundem, in voce mendosâ ῥαχός.

Notarum

Notarum ad Inscriptionem

A P P E N D I C U L A.

UT brevis iste, qui præcessit, Commentarius simpliciore filo deduceretur, visum est tum notas, tum Græca veterum Testimonia, ad imum cujusque paginæ, quâ commodè fieri potuit, rejicere. Hanc verò digneris hîc admittere, Benigne Lector, *Appendiculam*, novâ mihi, sed & justâ nimis occasione, lucubratam: maximè ob Honorem, qualem haud speraveram, à Viro Literatorum Principe, hisce meis conatibus impensum.

I.

PAG 2. lin. 16. *Ingenti cuidam saxo sua ipsius moles, atque magnitudo saluti fuit.*] Ingenti dico, utpote quod novem pedum Anglicorum habeat longitudinem; paulo plus quàm cubiti latitudinem, digitorum ferè octo profunditatem. Marmor est candore admirabili, figurâ ubique quadratâ, foramen habens in parte ejus superiore excavatum, idque ut alius ei lapis supernè immittatur, longum satis, latum, & profundum. Hæc verò & fabrica, & mensura, nunc demum verius & accuratius à Rev. B. Mould communicata, planissimè Hermem indicant, Phanodici olim statuam, nunc, ut cum Luciano loquar, *σήλην παλαιῆ νεκρῆ ὑπὸ πλαν*, i. e. *resupinam mortui veteris columnam*. Huic enim funestè accidit, ut & aliis multis Hermis, ex Græciâ in Italiam comportatis, *capitis jaçtura revulsi*.

Pag. 4. l. 1. *Hermæ ista statuâ Phanodici spectatores videtur alloqui Sigei in Prytaneo . . . locata.* iterumque pag. 32. lin. 15. *ob sua in Sigeos beneficia videtur in eorum Prytaneo statuæ honorem meritis.*] Statuam hîc intelligo Mercurialem, hoc est, caput Phanodici *σήλη* sive *κίονι* impositum, ut loquuntur Græci; ut Latini, *cippo* seu *columnæ*. Hoc nempe *τετραγώνῃ ἐξασίας*, i. e. *operis quadrati artificium* primò excultum Athenis, in sacris ibi porticibus, & privatis, visebatur: datoque inde exemplo ad alias civitates transiit. Neque Diis solum, ut ab initio, & Heroibus, sed & viris illustribus, ob collata in suos beneficia, teste Demosthene, est tributum. *Παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῶν προγόνων πολλὰ ἀγαθὰ εἰργασμένοι τινὲς, Ἐπιγεγάμηται ἐν τοῖς Ἑρμαῖς ἐτύγχανον.* i. e. *Apud majores nostros, qui eos bonis multis operibus demeruerant, Inscriptionem in Hermis accepere.* Orat. ad Leptinem. Talem nobis statuam Isocratis in Atticis Pausanias descripsit; talem in Corinthiacis Telefillæ Poëtriæ; talem in Phocicis Homeri. Quod si altiora libeat repetere, talem quoque Agamemnoni dicatam, in voce *Ἑρμαῖ*, testatur Harpocraton, addens etiam inscriptionem antiquis literis incisam,

Ἄνι' εὐεργεσίης Ἀγαμέμνονα σῆσαν Ἀχαιοί. i. e.

Sic meritum posuit Agamemnona cætus Achivûm.

Hujusmodi statuam jam conspeximus in aureo Tarentinorum nummo, è Goltzianis in Tabellam nostram inter pagg. 4. & 5 relato: earumque messem non exiguam, ex Urfino, alibique conquistam, redonavere Orbi erudito Antiquitates Græcæ Gronovianæ, Vol. II. & III. E quibus integras quidem duas, Isocratis nempe, & Rustici Philosophi, duas item decollatas, Homeri scilicet & Menandri, atque has quidem cum trinis in fronte inscriptionibus, Lectori considerandas sisto. Nostram enim & o-

42 INSCRIPTIO SIGEA.

pere, & figurâ abundè referunt——Hæc sunt quæ suffulciunt conjecturam nostram de Statuâ Phanodici sic factâ, sic inscriptâ, & in Prytaneo, ubi donaria ejus facrabantur, Sigei dedicatâ.

II.

Video tamen longè aliud censuisse virum verè magnum, & in eruditâ omni antiquitate felici ingenio exercitatissimum. Illo quippe Judice, “*aut nulli tunc temporis fuere, aut pauci admodum Statuarii. Sigei præsertim, parvo ignobilique oppido. Quod verò ad Prytaneum attinet, locum (inquit ille) cibis atque epulis destinatum; mirè esse incongruens, & ab omni longè fide alienum, ut Statuæ in eo collocarentur.*”

Proh iniquum igitur Ciceronem, à quo Verri tam atrociter objecta est *Sappho sublata de Prytaneo!* Proh istum vaferrimum, & itinerantium omnium mendacissimum, Pausaniam! Qui Prytanei sæpe factâ mentione, non locum nobis exhibet cibationibus solummodò destinatum; sed & curiam urbis; sed & templum & penetrale Vestæ; multa habens οικήματα, sacra quædam, quædam & communia; atque inter communia, unum quidem cœnationem, Græcè ἐσιατόριον dictum. Athenis verò percurrans celebriora Urbis monumenta, Πλησίον (inquit) Πρύτανείον ἐστίν, ἐν ᾧ νόμοι τε οἱ Σόλωνος εἰσι γεγραμμένοι, καὶ Θεῶν Ἐπιρώης ἀγάλματα κείται καὶ Ἑσίας. Ἀνδραῖνες δὲ ἄλλοι τε καὶ Ἀυτολύκος ὁ Παθησιασῆς. Τὰς γὰρ Μιλτιάδου καὶ Θεμιστοκλέους εἰκόνας ἐς Ῥωμαίων τε ἀνδρῶν καὶ Θεῶν μετατέθεισαν. Prope est Prytaneum, in quo scriptæ Solonis leges; positæque sunt Dearum Pacis & Vestæ statuæ. Sunt illic aliæ quoque statuæ; quin & Autolycus Quinquertio victor. Miltiadis enim & Themistoclis imagines mutatis inscriptionibus ad Romanum quendam & Thracem jam fuerant translate. Vid. Pausan. Lib. 5. Cap. 15. lib. 1. cap. 18.

Sed neque oppidum fuit tam ignobile Sigeum. Illud quidem, jam direptum, oppidum vocant Mela & Plinius. At urbs fuit Herodoto primas in totâ Troade ante novum Ilium exortum ferens; diutini inter Athenienses & Mitylenæos belli & causa, & præmium, proposita; florens opibus literisque, postquam illuc commigraverint Athenienses; regnata mox Hegesistrato Pisistratidæ; & Hippiaæ ejus fratri optabile perfugium præstans. Sed ut hæc omittam; Qui sacro Prytanei honore, & magnificentia, præluxit, non potuit non esse opulentus & ornatus locus. Alere igitur potuit, aut saltem ad se arcessere Statuarios. Nec erat (proh Dii) tam rara eo tempore Statuaria. Sat diu enim ante Euclidem Archontem, & publicè ab eo acceptum Samium Alphabetum, claruere Dipœnus & Scyllis, Solonis æquales, statuarii; aliique, inquit Plinius, lib. 36. cap. 5, 6. à primâ usque Olympiade fuere. Hinc Delphis leguntur positi Cleobis & Biton; Athenis Harmodius & Aristogiton; positi item in Prytaneo Miltiades & Themistocles; positæ etiam & Romæ (quæ à Græcis hoc didicerat) regnante Tarquinio Prisco, non paucae statuæ; positus & ipse Romulus, anno U. C. xvi, à Victoriâ coronatus in Vulcani æde. Hæc vero quid commemorem? cùm millenis ante Euclidem annis vigerit Sculptura Statuarum; docente nos doctissimo Pausaniâ, sub Polycrate quidem Samio æs primò fufum, at à Danaï usque temporibus ἑτάνα, hoc est, sculpta ligno, aut lapide, simulacra, ut infinito pene numero, ita summo fuisse in honore. Ad Statuarum formam quod attinet, eam antiquitùs fuisse Mercurialem, hoc est, columnarum modulo, quadratam, & prælongam, eruditè notat Clemens Alexandrinus Stromat. 1. adducens scilicet è deperdito Poctâ . . . κίονα μακρὸν ἀνάσσης, i. e. prælongam Junonis statuam. Nam (ut inquit ille, Admonit. ad Gentes, pag. 29.) πρὶν ἀπελευθεῖσθαι τὰς τῶ ἀγαλμάτων ἀέσεις, κίονας ἰσάντες οἱ παλαιοὶ ἔσεβον τέρας ὡς ἀφιδρύματα τῶ Θεῶ. i. e. Cùm nondum exquisito habitu perfectæ fuere simulachra, columnas figebant veteres, easque ut collocatas Numini Statuas colebant. Manfit autem Ἑρμογλυφικὴ nomen Arti statuariæ, morem modumque veterum statuarum apud feros usque posteros testata. Vide somnium Luciani.

III.

Pag. 7. lin. 6. Hoc ipsum (aspirari nempe vocem Ἠθμός) Græcus Apollonii Scholiastes disertè monuit.] Ἠθμός. δασινώδης, i. e. Vox Ἠθμός aspiratur clamavit olim eruditissimus

simus Apollonii Scholiaſtes. Ἡθμὸς δασιώειαι, vetuſtæ ſervator Orthographiæ, vetuſtus nunc clamat Lapis. His verò non auditis, verba Henrici Stephani recoxit Vir doctiſſimus, contrarium ab exemplaribus, & à compoſito ἀπιθέω, ſuadere tendens. Sed errâſſe potius Grammaticos, veteresque exemplarium exſcriptores, tam fido nunc adjutus teſtimonio, Scholiaſtes vincet. Interim rectè non procedit à compoſitis ad ſimplicia Virorum doctiſſimorum argumentum. Nam, præter omnia Ionica, in communi etiam dialecto quædam ſimplicia aſpirata amittunt in compoſitione aſpirationem. Atque hoc quidem compoſita vocis Ἡλιος, ἀπηλιώτης, ἀπηλιασής, ἀνήλιον, & alia id genus luculentè monſtrant. Non equidem is ſum, qui, ob detectum ſerò nimis errorem, omnia ubique exemplaria protinus mutanda cupiam. Sed cùm plurima ſint ſimplicia nunc leni, nunc aſpiratâ inſignita; idque ob nullam aliam rationem niſi quia de verâ eorum aſpiratione dubitaverint Grammatici; in hac ſaltem claſſe à Lexicographis & Ἡθμος accenſum velim. Talia ſunt ἔρση & ἔρση, ἔσμὸς & ἔσμὸς, ἔλμος & ἔλμος, ἄλνσις & ἄλνσις, cum ſimilibus. Scholiaſtæ interim verba ſic ſe habent ad lib. 1. ὕ. 1294. τὸ δὲ Ἡθμὸς δασιώειαι, καὶ τοὶ τὸ ἦ ἔχον πρὸ τῆς θ', τῆς ἐννοίας τῆς ἦσω μέλλοντος δασιωομένης. i. e. *Vox Ἡθμὸς aſpiratur, quamvis ἦ habens ante θ, idque ratione futuri ἦσω aſpirati.*

IV.

Pag. 16. lin. 3. 9. & αὐτὸς λίθος εἰμι ἀνδρείας καὶ τὸ σφέλας. *non ſum ejuſdem lapidis ſtatua & baſis.*] Arbitratur Vir doctiſſimus *Senario iſti à Delo inſulâ verſiculo præponi debere τ litteram, bis mille & quod excurrit annorum ſpatio, injuriâ fortè aliquâ extritam. Ita ut contrario jam ſenſu legatur & intelligatur τῆς αὐτῆς λίθος εἰμι ἀνδρείας καὶ τὸ σφέλας, i. e. Ejuſdem ſum lapidis Statua & Baſis. Hæc & me primâ ſtatim facie ſubibat cogitatio, eamque diſticho firmandam duxi, quod ad baſin Obeliſci Byzantini, ſub terræ æggere, adſcribitur,*

*Hic lapis eſt unus: dic nunc quâ eſt arte locatus.
Si nunc ſunt bini, dic ubi contigui.*

Sed mutavi mox ſententiam, edoctus à Whelero Sponioque non ita pridem extiſſe, in Delo inſulâ, & coloſſium & coloſſi baſin, utrumque à ſe invicem divuſſum: quin & adhuc, teſte Tournefortio, illæſam manere baſin, ſic ut retulit inſcriptam, figurâ perfectè quadratâ, nulloque uſpam fracturæ indicio; ita ut diviſo à Statuâ lapide fabricatum fuiſſe conſtet. Fòrs quidem, ante æream Niciæ palmam, quæ gravi ruinâ lapſa evertit hoc opus coloſſeum, laus ei unius lapidis & oſtentatio jure competebat. At reſectâ de novo Statuâ, iterùmque ſuper eandem baſin à Naxiis, qui eam olim dedicâſſent, erectâ, credibile eſt uni baſis lateri inſcriptum fuiſſe literis ætati iſti congruentibus, ΝΑΞΙΟΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ; ac in altero (poſcente tum ſic rei veritate) antiquum initiale T deletum. Superſedi tamen inani conjecturâ, & ab inſtituto ſuſcepti operis alienâ; contentus, quod mearum erat partium, ter in vetuſtâ inſcriptione o loco & legiſſe, & neglectum aliis F Æolicum inter duas vocales oſtendiſſe. Vid. Tournefortii Itinerarium. Epist. 7. & adductam illic è Plutarcho ſubverſæ ſtatue Hæſtoriam.

V.

Pag. 19. lin. 1. *Alia non pauca omiſſa aut immutata, quæ, conlatis inter ſe invicem inſcriptionibus, additiçæ, præ primariâ, novitatem certo certius loquuntur.*] Negat vir doctiſſimus *brevioris hujusce inſcriptionis præ longiore illâ novitatem.* Sed præter interna tot *criteria*, (pag. 18, & 34 notata) provoço nunc pleniùs ad externam utriuſque faciem: Breviorem nempe Inſcriptionem, ad exemplum longioris, undecim verſiculis extenſam: Nec non (ex relatu Rev. B. Mould) juſtas illas quidem longioris Inſcriptionis lineas; brevioris autem vagas, enormes, graciles; leviffimèque, in extimâ lapidis ſuperficie, ſuperinductas potius, quàm inciſas. His accedat conjectura, quam nunc demum, nec, ut ſpero, improbandam profero: inciſam nempe fuiſſe in ſuperiore, vacuâque lapidis parte, breviorem hanc inſcriptionem, cùm reſiceretur fortè, & curaretur, ex Phanodici rogatu, proceſſu aliquo temporis paſſâ detrimendum

44 INSCRIPTIO SIGEÆ.

trimentum Statua. Quâ quidem occasione, nec immeritò, tum vocem *μνῆμα* omissam cernimus, tum *ἐὰν δέ τι πάγω*, & quæ sequuntur ad finem usque inscriptionis. Non est interim cur miretur Vir doctissimus, rogeturque, *cur in parte lapidis inferiore primaria incisa sit inscriptio, terræ mox aggestu, sordibusque, & sentibus obscuranda?* Cùm enim Stela, sine capite imposito, novem habeat pedum altitudinem, basi que trium minimùm pedum sub tecto superstructa fuerit; rectissimè à Stelæ medio, aut paulo supra medium, incipere debuere versus; eâ nempe parte monumenti, quæ legentium staturam, & prætereuntium oculos æquaret.

VI.

Pag. 31. lin. 30. *Φανοδίκης εἰμί*] i. e. *Sum ego Statua, aut imago Phanodici*, intellectâ voce *εἰκῶν, ξόανον, ἀγάλμα* aut *ἀνδρείας* non aliter ac vox *νόμισμα* in Numismatis *ΑΜΥΝΤΑ, ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ* intelligitur. Dubitavit valdè Vir doctissimus, *an nomen personæ, cui Statua honori obtigit, secundo unquam casu indicaretur.* Sed dubium hoc clara eximunt exempla, *ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΜΙΘΡΙΔΑΤΟΥ* basi antiquæ Statuæ in Delo insulâ inscripti: *ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥ* in eâdem insulâ: *L. JUNII RUSTICI PHILOSOPHI STOICI, & ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ*, inter antiquitates Græcas Gronovianas, Vol. III. ubi tamen dubium facit mancum initio nomen annon *ΕΡΜΟΔΩΡΟΥ* legendum fuerit: de quo Plinius lib 34. c. 5. *Fuit Hermodori Ephesi [Statua] in Comitio, legum, quas Decemviri scribebant, interpretis, publicè dicata.*

VII.

Pag. 34. lin. 3. *Utramque statua Personam, & loquentis & donantis, induit.*] Hoc, uti dixi, duriusculum & abnorme visum, frustra emendare voluit Vir doctissimus, dum vocem *ΚΑΓΩ* ad primum inscriptionis membrum, præpostero verborum ordine, nec ferendo, retulit. Redit enim in sequente membro extrudi visa persona; & nolit, velit emendator, in voce *ἔδωκα* intelligetur. Hoc verò tam abnorme & duriusculum cùm graves plerique auctores in se admiserint; quid mirum si rudi fortè lapidis inscriptori accidisse reperiat? Perfacilè sanè imaginis, & personæ ab imagine expressæ, notationes inter se invicem permutantur. Atque hinc illud Pausaniæ, statuas in Prytæneo recitantis. Sunt illic, inquit, *ἀνδραῖνες ἄλλοι τε καὶ Ἀυτολύκῳ ὁ παλαιεργισίας* i. e. *tum aliæ imagines, tum Autolycus*: quod rectiùs *Ἀυτολύκῳ*, casu prorsùs secundo, efferendum esset. At Historicus ab imagine ad personam *σχηματικῶς*, ut ait Thucydidis Scholiastes, *ἀκαταλλήτως, & ἀνακολέθως* transit. Par quoque & ipse Patris Ennii, à suâ ipsius imagine inexpectata ad se ipsum transitio. Sic enim antiquum epigramma.

*Aspicite, O civeis, senis Ennii imaginis formam:
Hic vestrum panxit maxima facta patrum.
Nemo me lacrumis decoret, nec funera fletu
Facit. quur? voluto visu? per ora virum.*

Ubi *NEMO ME* &c. phrasi insperatâ, lectorem nil tale opinantem excipit.

VIII.

Ad Pag. 35. Dixeram fortè vocem *ἐπίσταλον* tanquam ignotiorem in longiore inscriptione per *ὑποκρηθήριον*, tanquam per notiozem, in breviori explicatam esse. Sed hoc convellens Vir doctissimus *ἐπίσταλον* in Libris incassum quærit; & abesse iisdem *ὑποκρηθήριον* non rectè opinatur. “*Invenitur*, inquit, *in Aristophane ἐπίσταλον*; at “*ὑποκρηθήριον nullibi nisi in hoc lapide*”. Jam verò ut moto sine causâ dubio satisfaciam, contrarium, hoc brevi additamento, ostendendum duxi. Hactenus (aiebam) vox *ἐπίσταλον* in Lexica non irrepfit, nisi quod simile quiddam habeant in *ἐπίσημα* pro *στήλη* posito. Sed addo nunc, *ὑπόσταλον* à Polluce, idque simili planè sensu, recenseri: Lib. 10. cap. 22. Occurrit etiam *λαθήριον ἐπὶ τῷ ὑποστάτη*, i. e. *lavacrum fulcro impositum,*

INSCRIPTIO SIGEA. 45

in Pausan. Phocicis. c. 26. Erravit verò Vir doctissimus dum, nescio cui fìsus Scholiastæ, Aristophaneum istud τῆς ἐπιτάτης à recto ἐπίστατος sustinuit deflectere, quod verè quidem ab Ἐπιτάτης, statuentibus sic Suidâ Stephanoque, deflectendum fuerit. Neque apud Comicum vox ista (quod pro certo habet Vir doctissimus) focarium instrumentum denotat; sed Larem familiarem, Deum ἵπνος Ἐπιτάτω, Foci Penetralis Præstitem, signo ibi parvulo sacratum. Græcis enim Δαίμονες ἐπιτάται, qui Romanis Dii Præstites & Præfides fuere. De quibus Ovidius in Fastorum quinto,

*Præstitibus Maicæ Laribus vidère Calendæ
Aram constitui, signaque parva Deùm.*

Epops igitur, in Avibus Aristophanis, duos, qui advenere, fugitivos ad ξυνοικίαν, adeoque ad Focum Larium, quò familia convenit, admiffurus, Age (inquit p. 561)

Ἄγε δὴ σὺ, καὶ σὺ, τὴν πανοπλίαν πάλιν
ταύτῳ λαβόντε κρημάσαλον, Τυχῆ ἄγαθῆ,
Ἐἰς τὸ ἵπνον εἶσω, πλυσίον τῆς ἐπιτάτης. i. e.

*Age tu, tuque alter, armaturam iterum (quam posuistis)
Hanc capientes, suspendite eam, Bonâ cum Fortunâ,
Interiùs in foco, prope (Larem) Præstitem.*

Ἴπνος iste à cavitate Æolibus κοῖλον vocabatur, Lareſque in eo positi coillo potentes, secundùm Inscriptionem à Tertulliano, in libello *de Spectaculis*, servatam. Arma verò, idque prope Lares, suspendere solenne semper fuit fugitivis, sospitatis tandem & periculo defunctis. Quæ res & ejusdem Ovidii carmine celebrata est,

*Miles ut emeritis non est satis utilis annis,
Ponit ad antiquos quæ tulit arma Lares. Trist. 4. El. 4.*

Quod si alio teste, aut auctore, indigeat hæc nostra interpretatio, accedat Plautus, Aristophanis non rarò imitator, qui, habito ob oculos ultimo illo versiculo, in suam eum transtulit *Aululariam*, Act. 2. Scen. 8.

*Nunc tusculum emi, & hæcæ coronas floreas:
Hæc impnentur in foco nostro Lari.*

Vox igitur ἐπίστατον, sive ἐπίστατον malit Vir doctissimus, non nisi manifesto errore Aristophani tribuitur. At, quam ille vocem aliàs ignotam statuit, ὑποκρηηίδιον clarè factis ab Herodoto, quanquam ὑποκρηηιδικῶς dicitur; ab Athenæo verò, & Plutarcho, explicatur. Ἀλυάτης ὁ Λυδὸς (Lib. 1. cap. 26.) ἀνέθηκεν ἐς Δελφὸς κρηηίδιον τε ἀργύρεον μέγαν, καὶ ὑποκρηηίδιον σιδηρεῖον κολλητὸν, θεῶς ἄξιον, i. e. *Alyattes ille Lydus Craterem ingentem argenteum à Delybos dedicavit, & Hypocraterium parvulum, ferreum, conglutinatum, contemplatu dignum.* Quæ quidem Herodotea respiciens fortè Athenæus (lib. 5. cap. 13.) ὑποκρηηίδιον interpretatus est ἐγλυθήκην, ἐγλυθήκας verò λεξήτων ὑποθήματα, hoc est, *Fulcra lebetes sustentantia.* Addit ille ex Simonide, ἐγλυθήκη κ' ἐπ' αὐτῆς κύπελλον, i. e. *Incitega & incitega infistens poculum.* Pro ἐγλυθήκη verò (ut obiter id moneam) scribendum esse ἐγκυθήκη, detorta ex eo *incitega* vox Latina indicat. Interea rem totam conficit, quàm felicissimè, hoc ipsum Herodoti ὑποκρηηίδιον. Nam ad Pausaniæ usque tempora servatum minutim ab eo in *Phocicis* cap. xvi. describitur, vocaturque ὑπόθημα τῆς Ἀλυάτης κρηηίδος, i. e. *Halyattis crateræ basis: iterumque, ἔδρα τῶ κρηηίδος, i. e. crateræ, sedis instar, inserviens:* à Plutarcho verò περιβόλιος τῆς κρηηίδος ἔδρα, ἢ Ἡρόδοτος ὑποκρηηίδιον ὠνόμασεν, i. e. *celeberrima Crateris sedes, quam Hypocrateriolum Herodotus vocavit.* de Orac. def. p. m. 436.

46 INSCRIPTIO SIGEA.

IX.

Pag. 37. l. 39. ΜΕΛΕΔΑ.ΙΝΕΝ**ΕΟ ΣΙΓΕΙΕΣ: μελεδαίνεν ἐρέω Σίγειῆς] Sequutus sum religiosè trium Apographorum ductus: quorum unum habet ΙΝΕΝ Ε*ΕΟ, alterum ΙΝΕΝ*ΡΕΟ, tertium, omiſſis duabus literis, ΙΝΕΝ**ΕΟ. Quòd ſi conjecturæ indulgendum fuerit, legerem fanè ΜΕΛΕΔΑ.ΙΝΕΝ: ΔΕΟΣΙΓΕΙΕΣ, i. e. ſervatâ vetuſtâ orthographiâ, μελεδαίνεν δέ, ὡς Σίγειῆς. curare [me] oportet, O Sigei. Sed non eadem in antiquos lapides, ac in Auctores toties exſcriptos, Criticis permiſſa eſt poteſtas. Non veretur tamen Vir doctiſſimus renitentem etiam & reclamantem Sigeum lapidem conjectando ſic reſingere . . . μελεδὰ ἢ ἐνδὲω Σιγείσι, i. e. cura erit, ubi opus habeam, Sigeenſibus. μελεδῆ enim (inquit Vir doctiſſ.) vox eſt Hippocrati eo ſenſu uſitata. Verùm non perplacet iſta lectio, quia voces ἢα ἐνδὲω nullum habent ſenſum niſi qui præceſſerit in iſtis ἐὰν δέ τι πάχω. Adde quod, ex lege vetuſtæ Orthographiæ, iſtud ΙΝΑ ſine Η literâ initiali non eſſet depingendum: cujus tamen in Apographis nec vola nec veſtigium.

Omitto notare Σίγεισι à Viro doctiſſimo reſoſitum, cùm Σίγειῶσι Dativus ſit pluralis paulò antè in hoc ipſo lapide adhibitus. Nequeo tamen non notare nothum iſtud μελεδῆ pro Hippocratico hic falſò venditatum. μελέτη quidem & μελεδαίνω, cum derivatis ab eâ μελεδῶν & μελεδῶνῆ, voces ſunt Hippocraticæ, non rarò inter divina opera, ut propriæ, & genuinæ, agnitæ. At μελεδῆ iſtud Hippocrati primus adſcripſit Stephanus; poſt Stephanum Foëſius; & hæc demum occaſione, poſt eos Vir doctiſſimus. Sed nullus ei, inter voces Hippocraticas, apud Erotianum, Galenum, aut veterem aliquem Lexicographum eſt locus. Neque mirum; cùm μελεδῆ non niſi pro μελέτη, idque ſemel tantùm in exemplaria irreperit, Librariorum vitio, temerè nimis δ pro τ (ut fit ferè in cognatis literis) exarantium. Prævus ille, & magni quidem Stephani deceptor, locus, in Edit. Gen. 1657. pag. 616, 617. de morbis mulierum, ſic ſe habet; ἢν μὴ μεγάλα ἔλκεα ἔχει . . . μελεδανομήνῃ ἐν τάχει ὑγιαίνει· χρῆ δὲ μελεδῆν προσέχειν ἐν τάχει, ἢν ἔλκεα ἐν τῇ μήτρῃ ἔνι. i. e. Ni magna habeat ulcera, Medicum citò naſta convaleſcit Mulier. At oportet curam citò adhibere, utero ſi inſint ulcera. Hæc verò fortè fortuna ex eodem tractatu pag. 696. repetita ſunt, ubi μελέτῳ locum ſuum lectione non dubiâ tuetur. ἢν μὴ μεγάλα ἢ τὰ ἔλκεα, μελεδανομήνῃ ἐν τάχει ὑγιαίνει. χρῆ δὲ τὴν μελέτῳ ἀτρεκέως ποιέειν ἔλκεων τῶν ἐν τῇσι μήτρῃσι. Cui quidem & aliud illud ſuffragatur pag. 591. ἔστι δ' ἢσι καὶ ἔλκεα γίνεσθαι ἐν τῇσι μήτρῃσι· ἢ δειχθεῖναι προσέχειν τῇ μελέτῳ. Faceſſat igitur vox μελεδῆ, quam uno tantummodo loco exhibent exemplaria, eandem in alio corrigentia; quæque à nullo, ante Stephanum, Lexicographo, ſive ex Hippocrate, ſive ex alio aliquo auctore, adducitur. Faceſſat, inquam, ex Hippocrate vox μελεδῆ, quanquam obliquè eam tuentibus & Stephano, & Foëſio: multoque ocyus faceſſat ex novo Aretæi Indice, in quem clanculum, poſt obortam hanc Falſi ſuſpicionem, præter omne librorum jus, & conſuetudinem, irreperit. Quanto autem fatius, ſine inauſpicato hoc tentamine, ΜΕΛΕΔΑ.ΙΝΕΝ interpretari μελεδαίνεν, hoc eſt verum in Æolicâ inſcriptione agnoſcere Æoliſimum. Vulgo enim notum Æolum infinitivos in εν terminatos: unde σπείρειν & ἀναδινώσκεν in Cretenſi, apud Oxoniēſes, marmore. Quin & vocalium α & ι alterius ab alterâ divuſionem, poſt Euſtathium & Priſcianum, quos adduxi in Commentario, Salmaſius ex arcanis prodidit. Epift. lib. 1. Ep. xcviij. Æoles qui diptongos nullas agnoſcebant, aliorum dividebant: ut πᾶις pro παῖς, κοῖλον pro κοῖλον. Sic pro αἰεω dixerunt αἰεω. Nil interim refert quâ notâ ſignetur hæc diviſio, ſeu digamma hoc fiat interpoſito, ſeu relicto inter vocales hiatus, ſeu duobus in vocis capite apiculis.

X.

Pag. 38. lin. ult. Si ὁ λοβοποιὸς Æſopus is fortè fuerit, &c.] In dubium vocat Vir doctiſſimus an ſeriò hujus operis artificem Æſopum Fabulatorem ſtatuam. Ego verò nequaquam id ſtatuo: ſed verecundus, & ſuſpenſo calamo, veniamque ſincerè deprecans, & ne veriſimilia quædam huc facientia imprudens neglexiſſe videar, Lectori hanc injicio cogitatiunculam. Dixi tamen, iterùmque non vereor dicere, Hoc ipſum ut non temerè nimis affirmari, ita nec obſtinatè negari vellem. Quanquam enim

ex adytis profatur vir doctissimus Æsopo non fuisse fratres; at mihi nil opus hoc oraculo, qui fratres non intelligo uterinos, sed Collegii fabrilis focios. Non mihi autem, sed ipsi se lapidi opponit, dum tres numero artifices uni operi non patitur adscribi. Æsopus enim, fratresque, quicumque aut hic, aut illi fuerint, tres fuerint necesse est. Et quanquam non nisi durâ lege ad proferenda hujusmodi exempla adigamur; duos tamen unius operis Artifices non semel memorat Pausanias: quin & tres (ni fallor) in Epigrammate dulcissima exhibet Anthologia; in *Append. ad Brodæi Epigram.* p. 13.

Ἀγχάσιος δ' ἐποίησε Τροφώνιος ἢ δ' Ἀγαμήδης. i. e.
Anchasius fecitque Trophonius atque Agamedes.

XI.

Quidni autem plures uni se operi adscriberent, quum, lege elegantioris Statuariæ, unum idemque opus à pluribus non rarò perficeretur; prima scilicet potiorque pars à primis & potioribus, inferior verò à secundæ, tertiæ, & quartæ aliquando classis operariis? Hofce fabros secundarios, arte atque ordine inferiores, *imos* Horatius vocat: simulque vetus illud Statuariæ institutum aptissimè sic depingit;

*Æmilium circa ludum faber imus & unguis
 Exprimet, & molles imitabitur ære capillos,
 Infelix operis summâ, quia ponere totum
 Nesciet.* de Arte Poet. vers. 32.

Heus verò! hoc ipsum *faber imus* expulsum ex Horatio Benteiano, & in ejus locum *faber unus* securè receptum cernimus. At ignoscet, spero, fortè & gaudebit, Vir doctissimus, *unus* Horatii amicus atque vindex, si, ope nunc Græcæ Inscriptionis, revocetur illa constans & antiqua lectio, quæ in omnibus ubique apparuit, ante eum natum, exemplaribus. Binas ad rem nostram facientes manu ipse propriâ desumpsit Thyatiris, quæ mox, inter ejus urbis inscriptiones, edi atque explicari postulabunt. Interim earum unam, quanquam loco non suo, proferam: quoniam opportunè fert suppetias tum laboranti Horatio, tum præsentî, quod tractamus, argumento. Δικιννιον. Ρεφινον. Συγκλητικον. υιον. Δικιννια. Ρεφινα. οι. περι. τον. ηερκλεα. πρωτων. γυμνασιων. νεανισκοι. και. καλα. το. αρχαιον. τγ. τελη. i. e. *Licinnium Rufinum senatorium Filium Licinnii Rufini* posuere, *qui sunt circa Herculaneum Ludum, primarum Scholarum Juvenes, quique secundum vetus institutum, sunt tertiæ, circa eundem, Scholæ.* Qui maturè hæc perpendit videbit illud Horatianum, *Æmilium circa ludum faber*, aptissimè respondere Græco *οι περι τον Ηερκλεια νεανισκοι*, alterique illi, quod frequentius fuit, *οι περι τον Διονυσον τεχριται*. Simulque *imus* quem dixit *faber* respondet tertiæ isti artificum, circa ludum Herculaneum, Scholæ. Porrò plures in hoc lapide artifices, ut in nostro *Æsopus atque fratres*, unum idemque opus manifestò sibi vendicant.

XII.

Hæc sunt quæ notatu non indigna videbantur, post scriptas ad Illustrissimum Amicum, &, scriptoris ipsius jussu, mecum communicatas literas. Jamque pauca essent expendenda, quæ me publicè quidem, sed & humanissimè commonefecit pereruditus ille Literaturæ elegantioris promus condus *Michael Maittaire*. Vide ab eo edita Miscellanea Græcorum aliquot Scriptorum carmina, p. 180. & seqq. Verùm huic quoque, ex superiùs notatis, de vocibus *ἐπίσκιον* & *ὑποκερητέλιον*, deque notho isto *Μελεδα* non in lapidem arcessendo, abunde satisfactum spero. Interim unicè est orandum Vir rei Grammaticæ callentissimus, neu velit nobilissimæ Inscriptioni & decus, & florem, & omne penè pretium deterere, *dum literas ο & ε breves pro longis η & ι afferit usitatas; ο scilicet pro ω substituentibus Æolicis, at ε pro η Doricis scriptoribus.* Quid enim? nullam hæc fatentur dialectum, sed verum illum & antiquum Græcæ linguæ Genium;

Genium; qualem Latina ab ipsâ accepit, hodieque fervat; dum, quinque vocalibus contenta, quantitatem literarum ο & ε non signat picturæ diversitate; ore tantum & aure dimittitur. Sic igitur ante Euclidem Archontem, non solum apud Æolas Dorasque, sed mediis etiam Athenis exarari fuetum. Monstrat hoc lapidis Baude-
lotiani titulus, quem, hac quidem occasione, ex Palæographiâ Montfauconii, oculis, quantum id typi patiantur, nunc subjiciam. ΗΟΙΔΕ : ΕΝΤΟΙ : ΠΟΛΕΜΟΙ : ΑΠΕΘΑ-
ΝΟΝ : ΕΝΚΥΠΡΟΙ : ΕΝΑΙΔΥΠΤΟΙ : ΕΝΦΟΙΝΙΚΕΙ : ΕΝΑΛΙΕΤΣΙΝ : ΕΝΑΙΔΙΝΕΙ : i. e. οἶδε ἐν τῷ πολέμῳ ἀπέθανον, ἐν κύπρῳ, ἐν Ἀιγύπτῳ, ἐν Φοινίκῃ, ἐν Ἀλιεῦσιν, ἐν Ἀιγίνῃ. Nemo in his dixerit aut ο pro ω, aut ε pro η, breves pro longis, substitutas. Sed nondum inventis, aut saltem nondum acceptis Simonideis longarum formis, una illa & perpetua ε & ο figura, ut hodiè in Latinâ Filiâ, ita tunc in Matre Græcâ, tum brevem tum longam designabat.

Eodem erravit tramite Vir aliàs certè κρηϊκῶταλϙ, dum non concedit voces Ηάι-
σσοπος & Ηαδελφοί ex articulis ὁ & οἱ meditante synalœphâ esse enatas. *Reclamant inquit Synalœphæ & Crafeos leges: nam ο α in ω, οι α in ω coalescunt, ut ὠ'ρχων & ὠ'νδρες. Pari ratione voces supradictæ fierent ὠ'σσοπος & ὠ'δελφοί.* Rectè quidem ista; si age-
retur de inscriptione & de Grammaticâ post Euclidem natâ. Nunc autem clament quantum poterint Crafeos & Synalœphæ leges: at fortiùs, credo, reclamabit Sigeus Lapis, “ *natum se eo seculo in quo ω nondum natum fuit; proinde iis se non legibus teneri.*

Frustra ab eodem *M. M.* exagitata est vox ἐρέω tanquam ab Homero cum accu-
sativo solummodò, aut dativo, neque sensu *jubendi*, usurpata. Sed nostro planè sensu, & Syntaxi non dissimili, Patrocli jam defuncti imago sic alloquitur Achillem, Π. ψ. ῥ. 83.

Ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἶνε πῖθαι,
Μὴ ἐμὰ σὼν ἀπάνδρθε τιθήμεναι ὄσέ, Ἀχιλλεῦ. i. e.

*Jussero præterea, mihi si concedis, Achille,
Ossa tuis uno mea ponere juncta sepulchro.*

Sciet etiam ἐρέω (non aliter atque verbum εἰπεῖν apud Evang. Matt. iv. 3. & sæpius apud Thucydidem, notante id clariss. Hudsono ad lib. 7. §. 29.) rectè pro *jubebo* positum: ut docet ejus contrarium ἀπερῶ, *vetabo* significans. Interim hæc duo Græca, inter se contraria, à contrariis duobus Anglicanis *to bid* & *to forbid*, longè ap-
tius reddentur. Ego enim neque Græcum ἐρέω, nec Latinum *jubebo* notione *imperandi* capio; sed *hortandi*, *rogandi*, *volendi*: Quo sensu Lectorem demum salvere, valere, sine livore esse *jubeo*.

ERRATA.

P. 18. col. 2. l. 3. ἀπολήψεως leg. ὑπολήψεως. 28. col. 1. l. 3. à fine *eruditissimâ* leg. *erudi-
tissimâ*. 20. l. 20. ῥάγος leg. ῥάκος. 28. in notis *Origines* & *Originem* leg. *Origenes*, *Origenem*.

Psephisma SIGEORUM,

ad Regem ANTIOCHUM SOTEREM,

Et secundam ejus Uxorem,

Sororem Reginam, spectans:

Haym Thes. Britan. part. 1 p. 27. 31.

Inscriptionem Sigeam antiquissimam, non solum βασιλοφηδον exaratum, sed & Cadmeis literis insignem, excipiat Sigea altera, quâ (si Teiam exceperim & Bosporanam, mox, Deo volente, secuturam) vix ulla, ut opinor, è Simonideo ducta Alphabeto, vetustior ad nos pervenit. Claræ enim Chronici marmorei Epochæ quatuordecim post annis, Archonte Athenis Diogneto, sunt descriptæ. Et cum Stela illa celeberrima Oxoniensis, Magnetum & Smyrnæorum fœderi dicata, non nisi Seleuci Callinici Majestatem spectet; hæc avo ejus Antiocho Seleuci Nicatoris Filio firmatum Imperium gratulatur; secundo, ut videtur, post occisum Seleucum anno, æræ Seleucidarum 35, ante Christum 278. Sciat interim Lector, permissam mihi humanissimè egregii lapidis descriptionem, ab illustrissimo Armigero, *Edwardo Wortleio Montague*, à Regiâ nuper Majestate ad Portam Ottomanicam Legato. Is enim illum reperit Sigei, intra parietes istius Templi Christiani, cujus fores Phanodicus noster custos immotus servat. Repertum Eruditissimus Legatus aureis aliquammultis redemit à Sacerdote Græco; redemptumque secum in Britanniam auro contra non carum reportavit. Sic igitur marmorea stela, parte sui inferiore mutilata.

50 PSEPHISMA SIGEORUM

1. ΕΠΙΜΗΝΙΒΥΟΝΤΟΣΝΤΜΦΙΟΥΤΟΤΔΙΟΤΡΕΦΟΤΣΕΠΙΣΤΑΤΟΥΝΤΟΣΔΕΔΙΟ...ΙΟΥΤΟΥ
 2. ΙΠΠΟΜΕΔΟΝΤΟΣΔΗΜΗΤΡΙΟΣΔΙΟΤΣΕΙΠΕΝΕΠΕΙΔΗΒΑΣΙΛΕΥΣΑΝΤΙΟΧΟΥΣΒΑΣΙΛΕΥΣ
 3. ΣΕΔΕΥΚΟΥΕΝΑΡΧΗΙΤΕΠΑΡΑΔΑΒΩΝΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΚΑΙΠΡΟΣΤΑΣΕΝ
 4. ΔΟΞΟΤΚΑΙΚΑΛΗΣΑΙΡΕΣΕΒΩΣΕΗΤΗΣΕΒΤΑΣΜΕΝΠΟΛΕΙΣΤΑΣΚΑΤΗΝΣΕ
 5. ΔΕΥΚΙΔΑΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑΣΥΠΟΚΑΙΡΩΝΑΤΣΧΕΡΩΝΑΙΑΤΟΣΑΝΙΟΣΤΑΝΤΑΣ
 6. ΤΩΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝΕΙΣΕΙΡΗΝΗΝΚΑΙΤΗΝΑΡΧΑΙΑΝΕΤΔΑΙΜΟΝΙΑΝΚΑΤΑΣΤΗΣΑΙ
 7. ΤΟΥΣΔΕΠΙΘΕΜΕΝΟΥΣΤΟΙΣΠΡΑΓΜΑΣΙΝΕΠΕΞΕΛΘΩΝΚΑΘΑΠΕΡΗΝΔΙΚΑΙΟΝΑΝΑ
 8. ΚΤΗΣΑΣΘΑΙΤΗΜΠΑΤΡΩΙΑΝΑΡΧΗΝΔΙΟΚΑΙΧΡΗΣΑΜΕΝΘΣΣΠΟΤΔΗΚΑΔΗΚΑΙΔΙΚΑΙΑ
 9. ΚΑΙΔΑΒΩΝΟΥΜΟΝΟΝΤΟΥΣΦΙΛΟΤΣΚΑΙΤΑΣΥΝΑΜΕΙΣΕΙΣΤΟΕΝΑΓΩΝΙΣΑΣΘΑΙΠΕΡΙ
 10. ΤΩΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝΑΤΤΩΙΠΡΟΘΥΜΩΣΑΛΛΑΚΑΙΤΟΔΑΙΜΟΝΙΟΝΕΤΝΟΤΝΚΑΙΣΤΝ
 11. ΕΡΓΟΝΤΑΣΤΕΠΟΛΕΙΣΕΙΣΕΙΡΗΝΗΝΚΑΙΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΗΣΤΗΝΑΡΧΑΙΑΝΔΙΑΘΕΣΙΝ
 12. ΚΑΤΕΣΤΗΣΕΝΝΤΝΔΕΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΣΕΠΙΤΟΥΣΤΟΠΟΥΣΤΟΥΣΕΠΙΤΑΔΕΤΟΥΤΑΤΡΟΥ
 13. ΜΕΤΑΠΑΣΗΣΣΠΟΤΑΗΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΑΜΑΚΑΙΤΑΙΣΠΟΛΕΣΙΝΤΗΝΕΙΡΗΝΗΝΚΑΤΕΣΚΕΥ
 14. ΑΣΕΝΚΑΙΤΑΠΡΑΓΜΑΤΑΚΑΙΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΕΙΣΜΕΙΩΚΑΙ... ΕΡΑΝΔΙΑΘΕΣΙΝ
 15. ΑΓΗΓΟΧΕΜΑΛΙΣΤΑΜΕΝΔΙΑΤΗΝΙΔΙΑΝΑΡΕΤΗΝΕΙΤΑΚΑΙΔΙΑΤΗΝ... ΩΝΚΑΙΤΩΝ
 16. ΔΤΝΑΜΕΝΕΤΝΟΙΑΝΟΠΩΣΟΤΝΟΔΗΜΟΣΕΠΕΙΔΗΚΑΙΠΡΟΣ... ΚΑΘΟΝΚΑΙΡΟΝ
 17. ΠΑΡΕΔΑΒΕΝΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΕΤΧΑΣΚΑΙΘΥΣΙΑΣΤΗΡΑΤΤΟΥΠΑΣΙΤΟΙΣΘΕΟΙΣ
 18. ΔΙΕΤΕΔΕΙΠΟΙΟΥΜΕΝΟΣΚΑΙΝΤΝΕΤΝΟΥΣΩΝΚΑΙΤΗΝΑΤΤΗΝ... ΕΣΙΝΕΧΩΝ
 19. ΦΑΝΕΡΟΣΗΤΩΒΑΣΙΛΕΙΤΥΧΗΙΤΗΙΑΓΑΘΗΔΕΔΟΧΘΑΙΤΗΒ... ΤΩΓΙ
 20. ΔΗΜΩΙΤΗΜΜΕΝΙΕΡΕΙΑΝΚΑΙΤΟΥΣΙΕΡΟΝΟΜΟΤΣΚΑΙΤΟΥΣ... ΕΙΣΕΥΞΑΣ
 21. ΘΑΙΤΗΑΘΗΝΑΙΤΗΙΔΙΑΔΙΜΕΤΑΤΩΝΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝΤΗΝΤΕΠΑΡΟΥΣΙΑΝΤΕΓΟ
 22. ΝΕΝΑΙΤΟΥΒΑΣΙΛΕΥΣΚΑΙΤΗΣΑΔΕΛΦΗΣΑΤΤΟΥΒΑΣΙΛΙΣΣΗΚΑΙΤΩΝΦΙΛΩΝ
 23. ΚΑΙΤΩΝΔΥΝΑΜΕΩΝΚΑΙΓΙΝΕΣΘΑΙΤΑΤΕΑΛΛΑΓΑΘΑΤΩΒΑΣΙΛΕΙΚΑΙΤΗΒΑΣΙ
 24. ΔΙΣΣΗΠΑΝΤΑΚΑΙΤΑΠΡΑΓΜΑΤΑΚΑΙΤΗΜΒΑΣΙΛΕΙΑΝΑΤΤΟΙΣΔΙΑΜΕΝΕΙΝΔΑΜΒΑΝΟΥ
 25. ΣΑΝΕΠΙΔΟΣΙΝΚΑΘΑΠΕΡΑΤΤΟΙΠΡΟΑΙΡΟΥΝΤΑΙΕΥΞΑΣΘΑΙΔΕΚΑΙΤΟΥΣΑΛΛΟΥΣΙΕΡΕΥΣΚΑΙ
 26. ΙΕΡΕΙΑΣΜΕΤΑΤΟΥΙΕΡΩΣΤΟΥΤΟΥΒΑΣΙΛΕΥΣΑΝΤΙΟΧΟΥΤΩΙΤΕΒΑΠΟΛΛΩΝΙΩΑΡΧΗΓ...
 27. ΤΟΥΓΕΝΟΥΣΑΥΤΟΥΚΑΙΤΗΝΙΚΗΚΑΙΤΩΔΙΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΘΕΟΙΣΠΑΣΙΚΑΙΠΑΣΑΙΣ...
 28. ΤΑΙΣΕΥΧΑΙΣΤΗΜΕΝΑΘΗΝΑΙΣΤΝΤΕΑΣΑΤΩΣΑΝΤΗΝΝΟΜΙΣΟΜΕΝΗΝΚΑΙΤΑΤ...
 29. ΣΙΑΝΟΙΤΕΙΕΡΟΝΟΜΟΙΚΑΙΟΙΠΡΥΤΑΝΕΙΣΜΕΤΑΤΗΣΙΕΡΕΙΑΣΚΑΙΤΩΜΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝ...
 30. ΔΑΩΝΙΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΘΕΟΙΣΟΙΣΤΡΑΤΗΓΟΙΜΕΤΑΤΩΝΑΛΛΩΝΙΕΡΕΙΩΝΟΤΑΝ...
 31. ΣΙΑΣΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΕΙΤΩΣΑΝΟΙΤΕΠΟΛΙΤΑΙΚΑΙΟΙΠΑΡΟΙΚΟΙΠΑΝΤΕΣΚΑΙΣΤΝ...
 32. ΑΣΣΥΝΤΕΔΕΙΤΩΣΑΝΘΥΣΙΑΣΤΟΙΣΘΕΟΙΣΤΗΡΤΟΥΒΑΣΙΛΕΥΣΚΑΙΤΟΥΔΗΜΟΥ...
 33. ΗΙΣΤΗΝΤΙΜΗΝΚΑΙΔΟΞΑΝΑΝΗΚΟΝΤΑΣΤΚΑΤΑΣΚΕΤΑΦΩΝΟΔ...
 34. ΝΕΣΑΙΜΕΝΑΥΤΟΝΕΠΙΤΗΙΑΡΕΤΗΚΑΙΤΗΙΑΝΑΡΑΓΑΘΙΑΙΤΗ...
 35. ΚΟΝΑΧΥΡΣΗΝΕΦΙΠΠΟΥΕΝΤΩΙΕΡΩΤΗΣΑΘΗΝΑΣΕΝΤΗΣ...
 36. ΕΠΙΒΗΜΑΤΟΣΤΟΥΔΕΥΚΟΛΙΘΟΥΚΑΙΕΠΙΓΡΑΦΑΙΟΔΗΜΟΣ...
 37. ΟΧΟΝΒΑΣΙΛΕΥΣΣΕΔΕΥΚΟΥΕΥΣΕΒΕΙΑΣΕΝΕΚΕΝΤΗΣΕΙΣΤΟΙΕΡΟ...
 38. ΤΗΡΑΓΕΓΟΝΑΤΟΤΑΔΗΜΟΥΑΓΟΡΕΥΣΑΙΔΕΚΑΙΕΜ...
 39. ΓΥΜΝΙΚΩΙΑΓΩΝΙΤΟΝΑΓΟΝΩΘΕΤΗΝΚΑΙΤΟΥΣ...
 40. ΔΙΣΚΑΙΙΑΙΔΟΙΗΑΙΠΟΛΕΙΣΣΤΕΦΑΝΩΣΙΝ...
 41. ΙΔΙΑΔΑΤΗΝΑΓΓΕΛΙΑΝΠΟΙΟΥΜΕΝΟΥΣ...
 42. ΕΛΕΥΘΟΑΙΔΕΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΕΚΠΑΝ...
 43. ΑΣΠΑΣΑΜΕΝΟΙΕΑΤΤΟΝΠΑΡΑΤ...
 44. ΠΙΑΙΝΕΙΝΑΥΤΟΝΤΕΚΑΙΤΗΝ...
 45. ΚΑΙΤΟΥΣΦΙΛΟΤΣΚΑΙ...
 46. ΜΗΝΚΑΙΑΠΟΛΟΓΙΣΑΜ...
 47. ΑΤΤΟΥΒΑΣΙΛΕΥΣ...

*Idem Psephisina scriptione hodiernâ representatum, Latineque red-
ditum, restitutis usque ad versum 39. quibusdam, quæ fugere,
litteris.*

1. Ἐπιμηλιδώουλος Νυμφίος τῷ Διοτρέφει,
Ἐπιστατῆν δὲ Διονυσίει τῷ	Epimenia procurante Nymphio, Diotre-
phis F. Epistatam verò agente Dionysio
2. Ἴππομέδοντος, Δημήτριος Δίει εἶπεν.
Ἐπειδὴ βασιλεύς Ἀντίοχος βασιλεύει	Hippomedontis F. Demetrius Diis F.
sententiam dixit. Quoniam Rex
Antiochus Regis
3. Σελεύκει ἐν ἀρχῇ τε ᾧ ἀρξαθῶν τὴν
βασιλείαν, καὶ προσὰς ἐν-	Seleuci F. & ab initio adeptus regnum,
instansque
4. δόξαν καὶ καλῆς αἰρέσεως ἐζήτησε ταῖς
ἀλλὰ πόλεις ταῖς κα [τὰ] τῷ Σε-	bono & pleno gloriae proposito, quæ-
sivit quidem, quæ in

ad ANTIOCHUM SOTEREM *spectans.* 5 I

<p>5. λακίδα, πειροχόμρας ὑπὸ καιρῶν δυσ-
χερῶν, διὰ τὰς ἀποσάνας</p> <p>6. τῶν πραγμάτων, εἰς εἰρήνην καὶ τὴν
δουλοκρασίαν ἀδαιμονίαν καθιστῆσαι,</p> <p>7. τὰς δὲ ἀπαιτήσεις τοῖς πράγμασιν ἐπεξ-
ελθῶν, καθάπερ ἦν δίκαιον, ἀνα-</p> <p>8. κήσαντες τὴν παρῶν δουλοκρασίαν δι' ὅτι καὶ
χρησάμενοι σωστῆ καλῆ καὶ δικαίᾳ</p> <p>9. καὶ λαβῶν ἕ μόνον τὰς φίλας, καὶ τὰς
δυναμείας, εἰς τὸ ἐναγωνίως περὶ</p> <p>10. τῶν πραγμάτων ἀντιπαραστήσαντες, ἀλλ-
τὰ καὶ τὸ δαιμόνιον ἔσταν καὶ σω-</p> <p>11. ἐργόν, τὰς τε πόλεις εἰς εἰρήνην, καὶ
τὴν βασιλείαν εἰς τὴν δουλοκρασίαν ἀνα-
θεσιν</p> <p>12. καθιστῆσαν. Νῦν δὲ ἀπαιτήσαντες εἰς
τὰς πόλεις τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Τάυρων</p> <p>13. μετὰ σωστῆς ἀποσάνας καὶ φιλοφιλίας, ἀμὰ
καὶ τὰς πόλεις εἰς εἰρήνην καθιστῆσαν-</p> <p>14. ασαν, καὶ τὰ πράγματα καὶ τὴν βασιλείαν
εἰς μείζω καὶ [τελευτ]ῆσαν ἀναθεσιν</p> <p>15. ἀγένοχα, μάλιστα μὲν διὰ τὴν ἰδίαν δουλο-
κρασίαν, εἴτα καὶ διὰ τὴν [τῶν φίλων] καὶ τῶν</p> <p>16. δυναμείων ἔσταν. Ὅπως ἔν ὁ δῆμος,
ἐπειδὴ καὶ προσ[εχῶς] καθ' ὅν καιρὸν</p> <p>17. παρέλαβεν τὴν βασιλείαν, δούλους καὶ
δουλοκρασίαν ὑπὲρ αὐτῶν πᾶσι τοῖς θεοῖς</p> <p>18. διεπέμψεν ποιέμενοι, καὶ νῦν ἔσταν ὡν καὶ
τὴν αὐτῶν [ἀναθεσιν] ἔσταν ἔσταν</p> <p>19. φανερὸς ἦ τῶν βασιλείᾳ, Τύχη τῆ ἀγαθῆ
δεδοχθῆαι τῆ β[εβα]λλῆ καὶ τῶν</p> <p>20. δῆμων, τὴν μὲν ἱερείαν καὶ ἱερονόμους,
καὶ τὰς [πρυτάν]εις εὐξασ-</p> <p>21. θαι τῆ Ἀθηνᾶ τῆ Ἰλιάδι, μετὰ τῶν
προσβουλεύων, πᾶσι τε παρρησίαν γενο-</p> <p>22. νῆσαι τῶν βασιλέων, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
βασιλείας, καὶ τῶν φίλων,</p> <p>23. καὶ τῶν δυναμείων, καὶ γίνεσθαι τὰ τε
ἀλλὰ ἀγαθὰ τῶν βασιλείᾳ, καὶ τῆ βασι-</p> <p>24. λίσσης πάντων, καὶ τὰ πράγματα καὶ τὴν
βασιλείαν αὐτοῖς ἀναθεσιν λαμβάνου-</p> | <p>Seleucide sunt urbes, difficultate tenu-
porum implicitas, culpâ quorundam
qui se</p> <p>à rerum statu alienos gesserant, in pæ-
ce & pristinâ felicitate stabilire;</p> <p>factoque in eos impetu qui rerum in-
valerant administrationem, pater-
num, uti æquum fuit,</p> <p>imperium sibi recuperare; quamobrem
& bonâ & honestâ diligentîâ usus,</p> <p>& accipiens secum, non solum amicos
& copias militares, ut certatim &
promptè ei pro Republicâ adessent, sed
& ipsum Deum fautorem sociumque
operis, & urbes in pace, & regnum in
dispositione pristinâ</p> <p>stabilivit: Jamque veniens ad ea loca
quæ sunt intra montem Taurum,
omni curâ studioque, simul urbibus
pacem procuravit,</p> <p>simul Rempublicam Regnumque ad
ampliores statum, & meliorem dif-
positionem</p> <p>perduxit; maximè quidem propriâ sui
ipsius virtute, deinde etiam amico-
rum &</p> <p>potestatum benevolentîâ; <i>Ut ergo</i> Po-
pulus (quoniam quo tempore
Regnum cepisset, supplicationibus &
victimis pro eo Diis omnibus
attentè faciens perseveravit) nunc e-
tiam bonum animum & eandem erga
Regem dispositionem habentem
clare se demonstrat, <i>Bonâ Fortunâ</i>
placere Senatui</p> <p>Populoque, & Sacerdotem ipsam, &
Sacrorum Magistros, & Prytanes
supplicationem</p> <p>Minervæ Ilienfi facere, unâ cum Le-
gatis, tum ob adventum</p> <p>Regis, & sororis ejus Reginae, & Ami-
corum</p> <p>& Potestatum; tum quòd alia quoque
bona & regi eveniant, &</p> <p>Reginæ omnia, quòdque Republica &
Regnum ipsis permaneat,</p> |
|--|---|

52 PSEPHISMA SIGEORUM

25. σαν Ἰπίδοσιν, καθάπερ αὐτοὶ προαι-
ρῶν). Εὐξασθ' ἢ καὶ τὰς ἄλλας ἱε-
ρεῖς καὶ
26. ἱερείας, μὲν δὲ ἱερέως τῆ τῆ βασιλείως
'Αντιόχου, τῶ τε Ἀπόλλωνι τῶ δὲ χηγ
[έτη
27. τῆ χύρας αὐτῆ, καὶ τῆ Νίκῃ, καὶ τῶ Διὶ,
καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις.
[Ἄμα ἢ
28. ταῖς Ὀχάϊς τῆ μὲν Ἀθωᾷ σωλε-
σάτωσαν ἢ νομιζομένην καὶ τατ[το-
μένην θυ-
29. σίαν οἱ τε Ἱερονόμοι, καὶ οἱ Πρύτανης,
μὲν τῆ ἱερείας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων, [τῶ
ἢ Ἀπό-
30. λλωνι καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς οἱ ἐρατήγονοι
* Sic. μέγα τῶ ἄλλων * ἱερείων. Ὅταν [ἢ
ποιῶσι θυ-
31. σίας, σεφανηφορέτωσαν. Οἱ τε πο-
λίται, καὶ οἱ πάροικοι πάντες καὶ σω-
[οικοὶ δημοσί-
32. ας σωλελείτωσαν θυσίας τοῖς θεοῖς
ὑπὲρ τῆ βασιλείας καὶ τῆ δήμου [Σι-
γείων. Ταῦτα ἢ
33. εἰς ἢ τιμῶν καὶ δόξαν ἀνήκοντα συγκα-
τακυδάζων ὃ δὲ [ἡμῶν παρῆξει εἰς
τὸ Ἰππαι-
34. νέσαι μὲν αὐτὸν Ἰππὶ τῆ ἀρετῆ καὶ τῆ
ἀνδραγαθίας τῆ [πρωότη, ἡσά τε
αὐτῆ εἰ-
35. νόνα χρυσῶν ἐφ' ἵππου ἐν τῶ ἱερῶ τῆ
Ἀθωᾷ ἐν τῆ Σ[ιγείων πόλει,
36. ἐπὶ βήματι τῆ λακολίθου καὶ Ἰππι-
γράφαι, ὃ δὲ [ἡμῶν Σιγείων βασι-
λέα Ἀντί
37. οχον βασιλείως Σελεύκου Ὀσσεείας ἔνε-
κεν τῆ εἰς τὸ ἱερὸ [ν, Ἐυεργέτην
καὶ Σω-
38. τῆρα γεγονότα τῆ Δήμου. Ἀγορεύσαι ἢ καὶ
ἐμ [πανηγύρει καὶ ἐν τῶ ἐνεσῶτι
39. γυμνικῶ ἀγωνί πὸν ἀγωνοθέτῳ καὶ τῆς
[κήρυκας ἢ τιμῶν
- incrementum etiam accipiens, prout
ipfi præoptant: Supplicationem item
facere alios aliaque
Sacerdotes, unà cum Sacerdote Regis
Antiochi, & Apollini generis ejus
auctori,
& Victoriæ, & Jovi, & aliis Diis, &
Deabus omnibus: Quinetiam una
cum
supplicationibus, Minervæ quidem le-
gitimum & præscriptum sacrificium
peragunto
Sacrorum Magistri, & Prytanes, cum
ipsâ Deæ Sacerdote & Legatis; Ap-
pollini verò
cæterisque Diis Prætores, cum aliis
Sacerdotibus. Cùm vero sacrificia
peragunt,
coronas gestant. Cives quoque &
Incolæ omnes, & contubernales,
Diis publica sacrificia peragunto, pro
Rege, & Populo *Sigeorum*. Quæ
verò
ad honorem & gloriam Regis pertine-
bunt populus apparata habeat *præbe-
atque*; tum ad
laudandum eum, ob Virtutem Forti-
tudinemque tantam; tum ad ponen-
dam ejus
statuam Equestrem auream, in Templo
Minervæ, quod est in Urbe Sigeo-
rum,
supra Basin candidi Marmoris: eique sic
inscribunto, *Populus Sigeorum* hoc
honore profectus est
*Regem Antiochum Regis Seleuci F.
ob suam erga Minervæ Templum
Pietatem, Benefactorem & So-
terem Populi*. Hunc verò Honorem
& in *Panegyri*, & in *proximo*
Gymnico certamine, ab Agonothetâ
& *præconibus* proclamatum iri . . .

A D

ANTIOCHI SOTERIS

Inscriptionem NOTÆ.

§. 1. **E**πιμηνιάδου Νυμφίω.] i. e. Epimenia agente, celebrante, procurante, sacrificante Nymphio. Fuere verò Epimenia sacrificium quoddam epulare, à Collegis Sacerdotibus per vices procurari fuetum. Liba in eo & mellitæ placentæ epulonibus & convivis, magno numero vocatis, distribuebantur: Primò quidem noviluniis (unde & vocis notatio) adstringebatur. Postea, pro re natâ, & celebriori quâvis occasione, aliis etiam mensis diebus indici cœpit. Singulis verò Diei Epimeniæ actis adscribebatur Sacerdotis, sacrum procurantis, nomen: Qui nunc honos indictâ die Epimeniâ, & convocato senatu, ut de honorando Rege Antiocho confuleretur, Nymphio cuidam obtigit. Verus hic & germanus Epimeniorum sensus non ex Hesychio aut Harpocrate, vim vocis solummodo notantibus, eruendus erat, sed ex Epictetæ apud Gruterum Testamento pag. ccxvi. maturè nimirum observatis & perpensis in eo vocibus, *Ἐπιμηνία, Ἐπιμηνία, Ἐπιμηνίοι, Ἐπιμηνιάδων*, item phrasibus, *ἐγγεφέτω τὸς τε Ἐπιμηνίως, i. e. sacerdotes Epimenios descripto; οἱ Ἐπιμηνίοι θύοντες τὰς θυσίας, i. e. Epimenii sacrificia peragentes, ἐν Μηνί Δελφινίω ἀμέρας τρεῖς ἀπὸ δέξας Ἐπιμηνίως, i. e. in mense Delphinio, tres dies indicens Epimenios; θύεν τὰν μῆν τὰν πρώταν Ἐπιμηνιάδου ἡ Μύσας, κ. λ. i. e. primo die Epimenia procurantem sacrificare Musis, &c.* Adde ex vetusto apud Athenæum Psephismate, *τάδε Ἐπιμηνία θύετω ἱερῶς μὲν ἡ ἀρχιεπισίων.* i. e. *Epimenia peragat Sacerdos una cum collegis epulonibus.* lib. 6. cap. 6.

Ibid *Ἐπιστάτης* . . Διονυσίω.] *Epistatam agente Dionysio.* Apud Sigeos, composito ad exemplum Atheniensium statu, duplex fuit Epistatæ Magistratus. Alter annuus; cui in partem officii cessit custodia ærarii, & sigilli publici, fortitò ex Prytanibus creatus; diurnus alter, electus è Collegio Proëdrorum quotiescunque Populi aut Senatûs concilium cogeretur. Præsidebat igitur actis curiæ; ejusque decretis, unâ cum Sacerdote Epimenio, & senatore qui sententiam dixerit, nomen suum adscribebat. Nobili hâc occasione ad decernendum Regi Antiocho honorem senatus populique uno & eodem cœtu congregabantur. Separatim tamen leguntur in Magnetum & Smyrnæorum fœdere *Ἐπιμήνιοι τὸ βασιλῆς*, & in Sherardiano Stratonicensi marmore *Ἐπιστάτης τὸ βασιλῆος*, at in Lege apud Æschinem *Ἐπιστάτης τὸ Προέδρων.*

§. 2. ἐπειδὴ βασιλεύς Ἀντίοχος βασιλέως Σελεύκου ἐν ἀρχῇ τε ἀφραλακῶν τῆμ βασιλείαν, κ. λ.] Annus jam agebatur à Seleuco Rege Syriæ nuncupato, hoc est ab initio æræ Seleucidarum, tricesimus tertius, ante Christum ducentessimus octogessimus; cùm; nunciatâ è Macedoniâ Seleuci nece, Antiochum ejus filium, Stratonices novercæ conjugem, turbulentæ res in Syriâ, & in Asiâ ultra montem Taurum, exceperent. Signatur hic rerum status in exordio Psephismatis, nec non in historiâ Memnonis, quam excerptit & servavit Photius; Cod. ccxxiv. cap. 16. *ὁ δὲ Σελεύκος Ἀντίοχον πολλοῖς πολέμοις, εἰ καὶ μὲν, καὶ εἰδὲ πᾶσαν ὅμως, ἀνασωσάμενος ἢ παρῶν ἀρχῶν πέμψει στρατηγὸν Πατροκλέα (ὡς ἐστρατεύματι εἰς τὴν Ἰππὶταδε τῆ Ταύρου.* i. e. *Antiochus Seleuci F. cùm multis jam bellis, idque ægrè quidem, neque universum tamen, conservasset paternum imperium, Patroclum ducem, cum delectu, mittit in regionem citra montem Taurum.* Hæc ad Antiochi annum primum, eundemque ante Christum 280^{mum}, omnino referenda; quia Patrocles ab istâ expeditione redux, à Zipæte feniore, Bithynorum Rege, jam vivente, est occisus; qui moriens eo ipso aut proximo saltem anno Bithyniæ regnum Nicomedi filio reliquit.

54 PSEPHISMA SIGEORUM

Ψ. 3. τὴν Βασιλείαν. Ψ. 6. τῶν πραγμάτων. Ψ. 20. τὴν μὲν ἱερείαν.] Propositis his exemplis lectorem ne notare pigeat, literam lingualem ν in μ labialem toties hīc conversam, quoties vocem præcesserit à labiali β, aut π, aut μ incipientem: id quod in aliis ejusdem ævi lapidibus, in compositis Græcis ἐμβάλλω, ἐμπίπλω, ἐμμύλω, in Latinis *imbibo*, *improbo*, *immuto*, similibusque observandum venit. Nimirum hunc induxit usum soni facilior prolatio, dum duæ cognatæ literæ uno oris nisu exprimuntur. Hinc autem vera illa & antiqua Elementi β, compressis labellis, pronuntiatio, hoc saltem loco atque tempore, demonstratur; quicquid in contrarium olim edixerit Gardinerus Cancellarius Cantabrigiensis, aut Basileæ nuper peroraverit doctissimus Wetstenius.

Ψ. 3, & 4. Προσὰς καλῆς αἰδέσεως] *Bonum sibi præfigens institutum*, aut *bono adhaerens proposito*: sensu quidem non admodum vulgari; quem tamen D. Paulus in capite ad Titum tertio bis admisit: versibus nempe 8, & 14, καλῶν ἔργων προΐσαδος. Non dissimile è Thucydide adducit Stephanus, προεισηύκεισαν τῆς μέγαλολης, & è Themistio Budæus, οἱ προΐσάμενοι τῆς δόξης. Anglicè igitur προσὰς feliciter quàm Latinè redditur, *standing to*, *insisting upon*, &c. Hæc verò omnia comparentur cum opposito ἀποσάλλας τῶν πραγμάτων in seq. versu 5.

Ψ. 5. καλλῶ Σελεύκιδαν] Errore credo marmorarii pro καὶ Ψ Σελεύκιδαν. Erat verò Seleucis Syriæ Regio quarta, ad mare vergens: ubi Antiochus opportunè compescendis motibus intentus missos sibi à Philetæro Pergameno Patris Seleuci cineres recepit, eosque Seleuciæ maritimæ in Templo, Nicatorio dicto, Appiano teste, tumulavit.

Ψ. 5. & 7. Ἀποσάλλας τῶν πραγμάτων & ἀπαιθιμύας τοῖς πραγμασι.] Vox πραγμασία apud optimos quosque auctores, idem quod nunc apud nostrates, *Affaires & Things* significat; res nempe, Rempublicam, rerum summam, negotia, potentiam, & majestatem Regni: familiariter tamen de Regum Syriacorum rebus dicebatur; ut constat ex nostro marmore; ex Magnetum & Smyrnæorum fœdere; nec non ex Machabæorum scriptore; apud quem notandæ phrasæ, πραγμάτων ἀπίεσθαι, 2 Mach. iii. 38. ἀλλότριον γινώσκειν τῶν πραγμάτων, iv. 21. ἀλλότρια φρονεῖν τῶν πραγμάτων, xiv. 26.

Ψ. 8. παρὰ τὴν ἀρχὴν.] Syriam intelligit intra Euphratem & Mare Mediterraneum sitam, Asiamque intra montem Taurum: Trans euphratensem enim Regionem jam olim, ferè tredecim retro annis, unà cum uxore Stratonice, Antiocho, dilecto suo Filio, concesserat Seleucus.

Ψ. 9, 10. λαθῶν . . . Δαιμόνιον ὄνεν ἢ ζυεργόν.] Sententia verè pia & magnæ erga Deum fiduciæ plena. Accedit enim ad illud Marci Evangelistæ xvi. 20. Ἔνεστις συνεργῶν, Pauli item 1 ad Cor. iii. 9. θεὸς γὰρ ἐσμεν ζυεργοί: nisi quod verear hīc per Δαιμόνιον intelligi Genium Alexandri M. cui devotus Antiochus noster, & insomniis per eum monitus, posthæc triennio, præclaram illam de Gallis victoriam reportavit. Vid. Lucian. Vol. 1. p. 499. Nummumque excellentiff. Devonix Ducis, pag. sequ. 58.

Ψ. 9. τὰς φίλους ἢ τὰς δυνάμεις.] Ita scilicet in Oriente de subjectis Regi Satrapis & Dynastis amabant loqui. Versio enim LXX. huic lapidi coæva, sic habet Estheræ cap. ii. 18. *fecit Rex convivium magnum, τοῖς φίλοις αὐτοῦ καὶ τῶν δυνάμεσιν*, cum in Hebræo sit *Principibus suis & servis suis*. Et postea Maccabæorum scriptor 1 Macc. xii 43. ἐπέταξε τοῖς φίλοις καὶ τῶν δυνάμεσιν αὐτοῦ. Cùm verò δυνάμεις secundum vulgarem vocis notationem reddiderim *copias militares*; eisdem scilicet quas & Anglicè *Forces* dicimus; meritò tamen dubitandum, annon hīc δυνάμεις significet δυνάσας; non aliter ac ἐξουσία apud Divum Paulo pro ἐξουσίαν gerente, & *Potestas*, apud Varronem & Juvenalem, pro potestatem habente ponitur. Ex eâ certe *Potestatis* notatione, & Italicum *Podestà*, & Turcicum *Podeschá* enatum.

Ψ. 9. εἰς τὸ ἐναγωνίσαδος ἀντιῶ ἢ. e. *ut certatim cum adjuvent*. Sic in Smyrn. & Magn. fœdere, p. 12. τῶν δὴ μὲν βοιηθῆσω ἀγωνιζόμενος, & Joan. xviii. 36. οἱ ὑπηρεταὶ ἀντιῶ ἐμοὶ ἠγωνίζονται.

Ψ. 12. νῦν ἢ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸ πᾶς τὰς ἡμέρας τῆς ταύτης, κ. λ.] Pergit nunc Psephisma ad expeditionem cis montem Taurum, quam, anno Regni secundo, præfens pise Antiochus contra Nicomedem suscepit; mortem scilicet Patroclis, & exerci-

tus excidium, ulturus. De eâ sic idem Memnon, cap. xvi. *Ἀφ' ταῦτα δὴ ἔπηρεσίδειν ἐγνακός Ἀντιόχῃ τῷ Βιθυνῶν, ὁ τότε βασιλεὺς Νικομήδης διαπρεσβύει πρὸς Ἡρακλειαν Συμμαχίαν αἰτῶν.* i. e. *Hanc ob rem Antiocho contra Bithynos bellum decernente Rex eorum Nicomedes Legatos ad Heraclienses mittit, auxilium ab iis petens.* Iterumque cap. 19. *ἔπειτα σύμμαχους Ἀντιόχῳ Ἀντιγόῳ τὸ πρὸς Νικομήδην χειρίζει πόλεμον· ὁ δὲ Νικομήδης. . . . τελέρεις τελοκαίδεκα συμμαχους λαμβάνει, ἢ λοιπὸν ἀνικαθίσει τῷ τῷ Ἀντιόχῳ σὺλῳ· ἐπὶ χρόνον δὲ τινα ἀνικαθιστάνεις ἀλλήλοις, ἐδίετροι μάχης ἤρξαν, ἀλλ' * ἀποξέθεντο διελύθησαν.* i. e. *Nondum Antigono collisus Antiochus contra Nicomedem Bellum suscipit: Nicomedes autem viros tredecim auxiliares accipit, & classem tum demum Antiochi opponit classi. Aliquamdiu verò alter alteri oppositus neutrá ex parte fecere initium pugnae, sed manibus non concertis recessere.* Apprimè hæc consonant Psephismati. Classe scilicet Antiochi Hellepontis fauces occupante; præfens ipse, & ad omnem eventum paratus, Sigei substitit, unâ cum Reginâ & Dynastis & universo comitatu Regio. Idque gratè nunc recolens Sigeorum Populus, nullâ pugnae factâ mentione, solo Regis adventu stabilitum imperium, & servatas intra montem Taurum civitates, gloriatur.

ψ. 12. *Ἐπίταδε τῷ ταύρῳ.*] Non hîc lego cum vulgaribus ἐπὶ τάδε, sed ἐπίταδε, ad normam adverbii ἐπέκεινα· contraria verò significat, nempe *cis, citra, intra, ultra,* pro loci & loquentis ratione; sicut & *עבר* apud Hebræos, & *πέραν* apud Evangelistas Græcos.

ψ. 14. *τὰ προφύματα ἢ τὴν βασιλείαν εἰς μείζω καὶ . . . ἔσαν ἀφ' ἑσθῆσιν ἀγῆστοι.*] Non incongruè in lacunâ *τελοκαίδεκα* leges, ut 3 Macc. iii. 26. *διελήφαμεν . . . τελείως ἡμῶν τὰ προφύματα ἐν δὺσαθείᾳ ἢ τῇ βελίσει ἀφ' ἑσθῆσιν κατὰ σαθήσεως.* Quæ libentiùs hîc allego, ut scilicet notetur phraseologiæ per totam hanc Inscriptionem cum Phraseologiâ Maccaica conspiratio: nimirum Hellenicâ puritate jam tum apud Syros in Hellenisticam degenerante. Observanda etiam in lapide vox *ἀγῆστοι*, pro quâ *ἀγῆστοι* in libris.

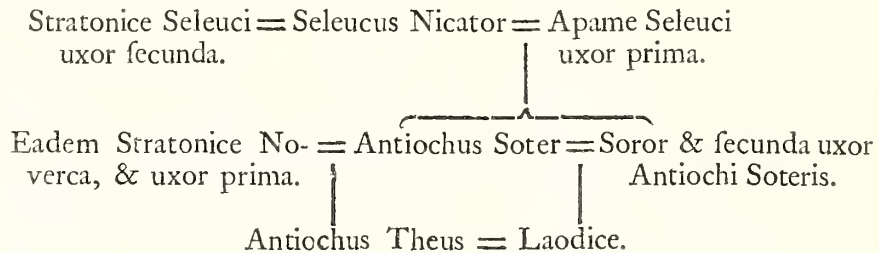
ψ. 20. *τὴν μὲν Ἰέρειαν, ἢ Ἰερονόμους, ἢ τὰς Περσίανεις ἐξασθεσὶ τῇ Ἀθηνῶν τῇ Ἰλιάδι, κ. λ.]* Lucefcit hîc Minervæ Iliensis Religio, per sacerdotem fœminam & Ἰερονόμους, hoc est, sacrorum sub eâ magistratos, & Prytanes administrata. Nimirum, vastato quanquam Ilio, & portato in Italiam Palladio, revixit tamen in Troade Minervæ Iliensis cultus. Huic (inquit Herodotus) mille boves Xerxes immolavit, ex Asiâ in Europam trajecturus: Huic etiam, teste Arriano, litavit Alexander magnus, factâ jam ex Europâ in Asiam exscensione. Eâdem nunc Antiochus religione motus suppliciter adiit τὸ Ἀθηνῶν τὸ ἐν Σιγείῳ, i. e. *Minervæ apud Sigeos templum,* sic scilicet ab Herodoto in Terpsichore cap. 95. appellatum: inferiùs verò versu 35. τὸ Ἰερόν τῷ Ἀθηνῶν ἐν τῇ Σιγείῳ πόλει, i. e. *Minervæ in Sigeorum civitate templum.*

Notetur in eodem versu vis vocis ἐξασθεσὶ, ubi, ut *supplicatio* apud Latinos, non tam precessionem, quam gratiarum actionem denotat.

ψ. 22. *Ἐ βασιλέως ἢ ἀδελφῆς αὐτῆ βασιλείας.]* Non nihil hinc accedit lucis ad stemma Regum Syriæ plenius evolvendum. Huic scilicet Antiocho, Soteri appellato, aliam fuisse uxorem, præter Stratonicen Novercam, ex Polyæno viri docti collegere; at eandem fuisse ipsius sororem nunc primum ex hoc lapide compertum est. Polyæni verba, lib. 8. c. 50. sic se habent. *Ἀντιόχῳ ὁ προσκαλοῦσθεὶς Θεός, ἐγγυε Λαοδίκην ὁμοπάτριον ἀδελφίῳ [non utique ὁμομήτριον] ἐξ ἧς, κ. τ. λ. i. e. Antiochus cognomine Theus Laodiceam uxorem duxit ex eodem, quo ipse, patre (Antiocho Sotere, at matre non eadem) natam, &c.* Ut igitur Antiocho Theo dicto, parentes fuere Antiochus Soter & Stratonice, ita & Laodice ejus uxori idem pater fuit Antiochus Soter; at mater, quæ, in nostro lapide, Regina, Soteris foror, appellatur. Nomen ejus vix ullibi servatur: at credibile est fuisse germanam mariti sororem, ex iisdem quæis ipse parentibus, Seleuco Nicatori, & Apame Persicâ matre genitam. Non diu igitur post patris Seleuci obitum Stratonicen novercam & uxorem amiserat Antiochus: tantum abest à vero quod contra omnem Historiæ fidem Julianus in Misopogone tradidit, recusatam eam vivente patre, & demum, eo mortuo, acceptam. Tutius longè, tum aliis, tum Plutarcho, in Demetrii vitâ, creditur, nuptam Antiocho Stratonicen, & in novum Regnum Tran-

56 PSEPHISMA SIGEORUM

Transeuphratenſe ductam, ſtatim poſtquam pater ejus Demetrius Macedoniae ſibi Regnum uſurpaverat; decimo nono videlicet, aut vicesimo aerae Seleucidarum anno. Ea mortua, inducta eſt ſecunda uxor, in Inſcriptione noſtra *Soror Regina* appellata. Ejusque, ut videtur, eſt caput illud muliebre, quod, in nummo Regis Antiochi Soteris, Inſcriptionis titulo ſubjeci. Praefert enim iſte nummus Elephantum, notum illud Victoriae de Gallis reportatae ſymbolum; quo tempore Antiochus Sororem hanc Reginam Matrimonio ſibi junctam habuit, mortua jam, aliquot annis, noverca uxorē Stratonice. *vide notam ad verſ. 8, 9, 10, 38. cum ſtemmate ſequenti.*

ψ. 26. τῆ ἱερέως τῆ τῆ βασιλέως Ἀντίοχου.] Gliscit in his verbis non ſerva tantum, ſed & profana Graecorum adulatio, qua Alexandri ſucceſſores Σωτήρας Θεός ſolemni reſcripto appellavere. Perpulchrè hanc Athenienſibus in *Demetrio* exprobrat Plutarchus. Μόνοι, inquit, [Ἀθλιωαῖοι Δημήτριον ἐ' Ἀντίγονον] Σωτήρας ἀνέβρασαν θεός, ἐ' τ' ἐπώνυμον καὶ πάτερον Ἀρχοντῶν καὶ παύσαντες ἱερέα Σωτήρων ἐχειροτόνησαν κατ' ἑκαστον ἐνιαυτόν. i. e. *Demetrium & Antigonum ſoli omnium Athenienſes Servatorum Deorum titulo in acta retulerunt; abrogatoque patrio Archonte, urbis nomen ferente, Sacerdotem Servatorum ſingulis annis creaverunt.* Pari titulo ὁ ἱερέως ὁ τῆ βασιλέως, i. e. Sacerdos Regis Antiochi Soteris, hinc Sigei conſtitutus, ejus adhuc viventis ἀποθέωσιν teſtatur. Huic, & Seleuco patri, idem Lemni quoque attributum Athenæus, l. 6. c. 16. aſſentatione ibi graphicè deſcripta, prodidit. Οἱ Δημόθεν, inquit, Ἀθλιωαῖοι ἐ' μόνον ναὸς καλεσθεύσαντες Σελεύκους, ἀλλὰ καὶ τῆ ἡμῶν Ἀντίοχου, i. e. *Qui Lemnum incolebant Athenienſes Tempſa extruxere non Seleuci ſolum, ſed & filii ejus Antiochi.* Faciſe ex his patebit, cur in Magnetum & Smyrnaeorum marmore, verſu 101, Ὁ Θεός καὶ Σωτήρ Ἀντίοχος, pater nempe Antiochi Thei, & Seleuci Callinici avus, geminato ſic titulo deſignetur: paratumque jam reſponſum clariff. Joanni Harduino; qui in Chronologiâ Vet. Teſtam p. 173. verborum hâc ſtructurâ deceptus, Antiochum primum & ſecundum, patrem ſcilicet & filium, Soterem & Theum, in unum temerè conſinxit; & Antiochum Theum ex canone Regum Syriae expunxit. Obiter enim patrem Antiochum, ut & ſolemniùs ejus ex Stratonice novercâ filium, Θεὸν appellatum novimus. Sed & ipſe præſtantiffimus Spanhemius verba iſta Θεός καὶ Σωτήρ Ἀντίοχος de Antiocho Theo filio (patris ſcilicet Soteris ἀποθέωσιν non advertens) malè videtur accepiffe, *de uſu numiſm.* p. 415.

ψ. 26 & 27. τῶ . . Ἀπόλλωνι τῶ Ἀρχηγέτῃ τῆ ἡμῶν ἀπ' αὐτῆ] Nota, ex Juſtino, malè glorioſa fabula, qua Apollinem auctorem generis Seleucidæ præ ſe ferebant. *Seleuci mater Laodice, cum nupta eſſet Antiocho, claro inter Philippi duces viro, viſa eſt ſibi per quietem ex concubitu Apollinis concepiffe; gravidamque factam, munus concubitûs annulum à Deo accepiffe, in cujus gemmâ anchora ſculpta eſſet; juffaque donum filio, quem peperiffet, dare. Admirabilem fecit hunc viſum & annulus, qui poſterâ die, ejusdem ſculpturae, in lecto inventus eſt, & figura anchoræ quæ in femore Seleuci nata cum ipſo parvulo fuit. Quamobrem Laodice annulum Seleuco, eunti cum Alexandro magno ad Perſicam militiam, edoſto de origine ſua dedit. Ubi poſt mortem Alexandri, occupato regno orientis, urbem condidit, ibique geminae originis memoriam conſecravit. Nam & urbem ex Antiochi patris nomine Antiochiam vocavit, & campos vicinos urbi Apollini dicavit. Originis ejus argumentum etiam in poſteris manſit: ſiquidem filii nepotesque ejus anchoram in femore veluti notam generis naturalem habuere.* Juſtin. lib. 15. cap. 4. At quid verius, aut quid clarius, ex hoc tanto hiatus colliges, amice Lector, quam inceſtam hanc familiam, ex nothâ proſus origine, & congressu adultero prognatam?

ad ANTIOCHUM SOTEREM spectans. 57

ψ. 28. νομιζομένην ἢ ταπεινομένην θυσίαν] à voce νόμος, & legem significante & legitimam consuetudinem, νομιζομένην θυσίαν interpretabere justum, legitimum, solenne, ordinarium, ex præscriptâ nimirum lege, & recepto more, non ex novâ aliquâ superstitione aut privatâ religione introductum, sacrificium. Jubebat scilicet Lex Atheniensium Θεὸς τιμᾶν ἢ Ἡρώας ἐχάρις ἐν κοινῷ, ἐμποινίμοις παλαιοῖς νόμοις. i. e. Ritu communi venerari Deos & Heroas indigetatas, secundum patrias, easque sub pænâ indictas, leges. Unde & in XII Tabulas Romæ quoque illatum; separatim nemo habebat Deos. Hoc igitur sensu & Epicteta, in supra laudato ipsius Testamento, νομιζόμενα dixit & νενομισμένα ἱερῶ. Maccabæorum auctor (2 Macc. xiv. 14.) τὸ νομιζομένων θάλλων. Josephus quoque in Antiq. lib. 4. c. 4. τελεῖται ποτα εἰς τὰς θυσίας νενομισμένα. Thucydides lib. 6. c. 69. σφάλια τὰ νομιζόμενα, & alicubi, tametsi non succurrit locus, δὲ χάς νομιζομένης. Hinc igitur explicandus, simul & reddendus, D. Lucas, Act. xvi. 13. ἔ ἐνομιζέτο προσδύχῃ εἶναι, pro quo pessimè Latina Versio (ut & citato Maccabæorum loco) ubi videbatur oratio esse. Rectè Anglicana aliæque, where Prayer was wont to be made. Paulò tamen meliùs, where Prayer was appointed to be made.

ψ. 33. εἰς τὴν τιμὴν ἢ δόξαν ἀνήκοῦσα.] Ita & de Antigono Macedoniae Rege Polybius l. 2. c. 70. ἐπὶ αὐτῷ ἦλθε τὸ Νεμεέων πανήγυριον . . . τυχῶν πάντων τὸ πρὸς ἀθάνατον δόξαν ἢ τιμὴν ἀνηκόων. Notanda quoque τιμὴ ἢ δόξα in Nov. Test. sæpissime conjuncta.

ψ. 32, 35, 36.] Ter excidit, ab extremo horum versuum, Populi Sigeorum nomen: quasi de industriâ, ad hanc præcipuè partem, destitente lectorem lapide. Illud verò in honorario hoc Psephismate, in æde Minervæ posito, non tam malâ fortunâ factum reor, quàm invidiâ Iliensium, qui, Strabone teste, Sigeum urbem delere. Cùm verò difertè in Herodoto legatur τὸ Ἀθηναῖον ἐν τῷ Σιλαίῳ, paritèrque in versu lapidis 35to τῷ ἱερῷ τὸ Ἀθηνῶν ἐν τῇ Σ . . . non potui non illic legere Σιλαίων πόλις. Quo dato, & in fine versuum 32, & 36, idem Σιλαίων nomen reponendum fuit.

ψ. 34, & 35. Lego in lacunâ [σησαί τε ἀνίσ εἰ]κόνα χρυσῶ ἐφ' ἵππας; & adduco ex Diodoro Siculo confimile quoque Atheniensium eodem ferè tempore de Demetrio & Antigono Psephisma, lib. nempe 20. ubi Archonte Anaxicrate ἐψηφίσαντο χρυσὰς μὲν εἰκόνας ἐφ' ἀρμαλῶ σησαι τῶν τε Ἀντιγόνος ἢ τῶν Δημητρίου. i. e. statuas curules aureas Antigoni & Demetrii ponendas decrevere.

ψ. 37. εὐσεβείας ἕνεκεν τὸ εἰς τὸ ἱερόν.] Pari honore Delii in Arundeliano marmore Reginam Laodicem Seleuci Philopatoris uxorem prosequuntur; nempe ἀρετῆς ἕνεκεν ἢ εὐσεβείας τὸ πρὸς τὸ ἱερόν. pag. 142.

ψ. 37, & 38. Supplendum, probabili conjecturâ, ob ubique ferè conjunctos Euergetis & Soteris titulos, Ἐυεργέτιν ἢ Σω]τήρα γεγονότα τῶν δῆμα. Σωτήρα enim hîc in marmore scribatur, nullum esse statuo, ne vel minimum dubitandi locum. Itaque, ex hoc ipso tempore, Antiocho id cognominis adhæsit. Et quod nummi non hæcenus fecere, unus hic ab ipsâ felici expeditione servatus lapis historicis adstruxit fidem. Unus, inquam, nisi quod in oppido Turcico Siverbizar, prope Teum & Ithmum Erythræum sito, subter portam, limen nunc jacet marmoreum, cui inscribitur. ANTIOXΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗΣ . . . iterumque ΚΑΙ ANTIOXΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ. Memoratur quidem, ab Appiano in Syriacis, Ἀντιοχῶ Σελδύκῃ . . . ὁ τὸ μητιέας ἐρωθεῖς, ὃς ἢ Σωτήρ ἐπεκλήθη, Γαλάτας ἐκ τῆς Ἐυρώπης ἐς Ἀσίαν ἐμβαλόντας ἐξελάσας. Fallitur tamen, aut non rectè intelligitur Appianus, qui verbis sic constructis, Sotera eum tum primum cognominatum innuit, cùm Gallos ex Europâ in Asiam irrumpentes repulerat. Priùs enim repressus Nicomedes, & firmatum paternum imperium, & salus data tot intra Taurum montem civitatibus mansurum hunc nominis honorem Antiocho peperere. Cæterùm Appianum non malè lapidi conciliandum reor, si de Gallis quibusdam intelligatur, jam tum, ut auxilio Nicomedi essent, in Asiam transfretantibus. Nam justus ille Gallorum exercitus, a Luciano in Zeuxide descriptus, uno alterove posthac anno, elephantorum ope debellatus est. Neque post eam, utcunque claram & memorabilem, victoriam, Σωτήρ hocce cognomen tum, sed Καλλιπικῆς acclamatum fuit. Ipse etiam Antiochus, Σωτήρ à se titulum longè

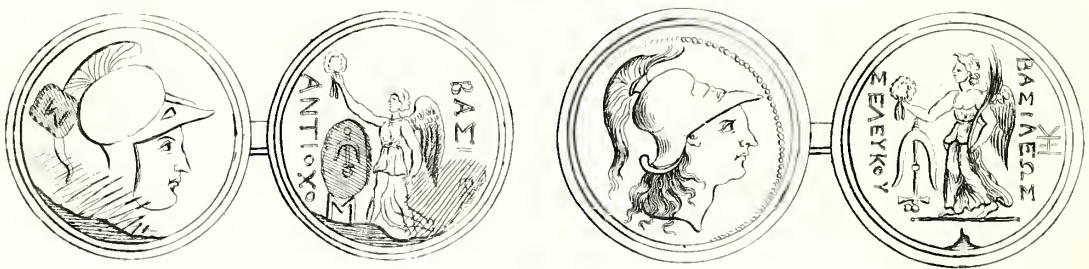
58 PSEPHISMA SIGEORUM, &c.

alienum ratus, partam sibi & suis per fedecim belluas Σωτήριαν cum pudore & lacrymis est professus: ideoque & erecto post prælium trophæo nil nisi elephantum inscribi iussit. *vid. Luciani Zeuxida sive Antiochum. p. ed. Var. 583.*

Sotera verò inscribi, si vel unius solummodò populi aut civitatis fuerit, *hoc quantum est? Ita magnum*, inquit Cicero, (in Verrem. 2.) *ut Latino uno verbo exprimi non possit. Is est nimirum Soter qui salutem dedit.* Sed auxit titulum Nero, Σωτήρ inscriptus ὁ ὀικουμένης. Quibus commotus Divus Paulus, & terrenum Soteris honorem præ cœlesti indignè ferens, non sine honestâ æmulatione quosdam monet è Philippensibus; coloniæ nimirum jure, & civitate Romanâ, & Sotere Cæsare gloriantibus; Ἡμῶν . . . τὸ πολίτευμα ἐν ἕρηνόις ὑπάρχει, ἐξ ἧς ἡ Σωτήρ ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. i. e. *Nobis est in cœlis civitatis jus* (non ut habet Latina, aliæque multæ versiones *nostra conversatio in cœlis est*, sed) *nobis est in cœlis civitatis jus: unde etiam Sotera expectamus Dominum Jesum Christum.* Phil. iii. 20. Ita igitur Chrysostomus in locum, πάντα ἡμῖν ἐν ἕρηνόις ἐστὶ καὶ Σωτήρ, καὶ πόλις, καὶ ὁ ὅτι ἀνέπει τις. i. e. *Omnia nobis sunt in cœlis: & Soter, & civitas, & quodcunque quis optaverit.* Præterea, aut ego egregiè fallor, aut idem ille D. Paulus, & κήρυξ, & ἀπόστολος, & διδάσκαλος ἑθνῶν, falsòς Σωτήρας Θεὸς toties à Græcorum Præconibus annunciatus, toties in nummis & lapidibus inscriptos detestatus, veram idcirco appellationem Σωτήρ ἡμῶν Θεῶν, non semel, ad Timotheum & Titum scribens, unico mundi *Salvatori*, Deo atque homini asseruit. *vid. 1. Tim. i. 1. ii. 3, 7. 2 Tim. ii. 10. 11. Tit. i. 3, 4. ii. 10, 13. iii. 4.* Quo intuitu & Eusebius piè gloriatus est jam tandem Romanos Imperatores Χριστόν τε τῶ Θεῶ παῖδα, παμβασιλέα τῶν ὅλων ὁμολοεῖν, Σωτήρ τε ἀπὸν ἐν σήλαις ἀναγορεύειν. i. e. *Christum Dei Filium Universi Regem profiteri, quin & Sotera eum in columnis renuntiare.* Euseb. Eccl. Hist. l. x. c. 4.

ΔΑΙΜΟΝΙΟΝ ΕΥΝΟΤΗΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΟΝ

hoc est, ut videtur, Genius Alexandri magni, cujus in inscriptione ψ. 9. mentio; quemque in præliis focium & adiutorem habuisse crediti Seleucus & Antiochus, qui primi post Alexandrum in Syriâ regnaverunt. vide notam ad ψ. 9, 10. Porrò in nummis ex Thefauro Haymiano part. 1. pagg. 21, 28, huc adductis, recognosce uni appictum Σ, alteri ⚡, quæ tanquam initialia vocis ΣΥΝΕΡΓΟΣ, alias ΕΥΝΕΡΓΟΣ, non incommodè interpretabere. Alii Seleuci nummi caput habent Apollinis, cum Victoriâ, appictisque litteris ΕΥ, quæ nescio annon etiam ΕΥΝΟΤΗΝ, ut in inscriptione nostrâ, indigent.

STATUA

S T A T U A

Jovis Urii Bosporani.

A Sigeo nos vocat ad fauces freti Bosporani non indignum observatu monumentum. Chalcedona fortè invisentes, nobile viatorum par, Whelerus nostras Sponiusque, in privatis prope Ecclesiam ædibus offendere marmoream basin; & descriptum ex eâdem Epigramma in suos uterque codices retulere. Verùm cum non levis sit apographorum, ut in re obscurâ, discrepantia; oportebit uno ea intuitu inter se committere, quò meliùs alteri ab altero aliquid veri luminis accendatur.

1. *Wheleri, in Itinerario Anglicano, pag. 209.*

ΟΥΡΙΟΝΕΠΙΠΡΙΜΝΗΣΤΙΣΟΔΗΓΗΤΗΡΑΚΑΛΕΙΤΩ
 ΖΗΝΑΚΑΤΑΠΡΩΤΟΝΩΝΙΣΤΙΟΝΕΚΠΕΤΑΣΑΣ
 ΕΠΙΚΥΑΝΕΑΣΔΙΝΑΣΔΡΟΜΟΥΣΕΝΘΑΠΟΣΕΙΔΩΝ
 ΚΑΜΠΥΛΟΝΕΙΛΙΣΣΕΙΚΥΜΑΠΑΡΑΨΑΜΑΘΟΙΣ
 ΕΙΤΑΚΑΤΑΙΓΑΙΑΝΠΟΝΤΟΥΠΛΑΚΑΝΑΣΕΡΕΥΝΩΝ
 ΝΕΙΣΘΩΤΩΙΔΕΒΑΛΩΝΨΑΙΣΤΑΠΑΡΑΤΩΖΩΑΝΩΙ
 ΟΔΕΤΟΝΕΥΑΝΤΗΤΟΝΑΕΙΘΕΟΝΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥΠΑΙΣ
 ΣΤΗΣΕΦΙΛΩΝΑΓΑΘΗΣΣΥΜΒΟΛΟΝΕΥΠΛΟΙΗΣ

2. *Sponii, inter Miscellanea Eruditæ Antiquitatis, p. 332.*

ΟΥΡΙΟΝΕΚΠΡΥΜΝΗΣΤΙΣΟΔΗΓΗΤΗΡΑΚΑΛΕΙΤΟ
 ΖΗΝΑΚΑΤΑΠΡΟΤΟΝΩΝΙΣΤΙΟΝΕΚΠΕΤΑΣΑΣ
 ΕΣΤΕΠΙΚΥΑΝΕΑΣΔΙΝΑΣΔΡΟΜΟΣΕΝΘΑΠΟΣΕΙΔΩΝ
 ΚΑΜΠΥΛΟΝΕΙΛΙΣΣΕΙΚΥΜΑΠΑΡΑΨΑΜΑΘΟΙΣ
 ΕΠΕΚΑΤΑΙΓΑΙΗΝΠΟΝΤΟΥΠΛΑΚΑΝΟΣΤΟΝΕΡΕΥΝΑΙ
 ΝΕΙΣΘΩΤΩΙΔΕΒΑΛΩΝΨΑΙΣΤΑΠΑΡΑΤΩΑΝΩΙ
 ΟΔΕΤΟΝΕΥΑΝΤΗΤΟΝΑΕΙΘΕΟΝΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥΠΑΙΣ
 ΣΤΗΣΕΦΙΛΩΝΑΓΑΘΗΣΣΥΜΒΟΛΟΝΕΥΠΛΟΙΗΣ

Exscripsi, inquit Sponius; subnectitque istis non bene exscriptis Græcis non bonam hanc Latinam Versionem.

*Ventum secundum quis ex puppi moderatorem vocabit
Jovem rudentibus velum expandens.*

*Est super Cyaneis vorticibus, cursus ubi Neptunus
Curvos fluctus volvit prope arenosa littora.*

*Tunc dixit (Neptunus) per Ægæum nunc reditum paret,
Huic appositis libamentis supernè*

*Ideo propitio semper Deo Antipatri filius
Collocavit libens felicitis symbolum navigationis.*

“ Hæc uterque vidit, exscripsit, & explicuit (inquit reveren-
“ dus admodum *Fleetwoodus* in Inscriptionum antiquarum sylloge
“ pag. 53.) sed non iisdem oculis eodemve animo & sensu.
“ Quis clarius, quis felicitius non dico. Hoc certum est ex di-
“ versâ utriusque lectione Inscriptionem correctiorem fieri, sen-
“ sum clariorem elici posse.

Conatus igitur hæc tam corrupta & luxata ad pristinam su-
am formam restituere deprehendi statim Antiquitatis non con-
temnendæ monumentum, *Statuam Jovis Urii Bosporani*, quam
sacratissimam M. Tullius memoravit, quamque veteres Geo-
graphi Dionysius Byzantius, Arrianus, & Menippus non intac-
tam reliquerunt. *Oratione* utique in *L. Pisonem* hunc ad modum
Cicero invehitur; “ A te Jovis Urii Fanum antiquissimum Bar-
“ barorum sanctissimumque direptum est. Idemque in *Verrina*
quæ est de signis, *Verris* sic aurem vellicat, “ ex æde Jovis religio-
“ sissimum ⁽¹⁾ simulacrum Jovis *Imperatoris*, quem Græci *Urion*
“ nominant, pulcherrimè factum nonne abstulisti? ———
“ Jovem autem Imperatorem quanto honore in suo templo fuisse
“ arbitramini? Hinc colligere potestis, si recordari volueritis quantâ
“ religione fuerit eâdem specie atque formâ signum illud quod ex
“ Macedoniâ captum in Capitolio posuerat Flamininus. Etenim
“ tria ferebantur in orbe terrarum signa Jovis Imperatoris, uno
“ in genere pulcherrimè facta: Unum illud Macedonicum quod in
“ Capitolio videmus; alterum in Ponti ore & angustiis; tertium
“ quod Syracusis ante Verrem prætorem fuit. Illud Flamininus ita
“ ex æde suâ sustulit, ut in Capitolio, hoc est, in terrestri domicilio
“ Jovis poneret. Quod autem est ad introitum Ponti, id cum tam
“ multa

“ multa ex illo mari bella emerferint, tam multa porrò in Pon-
 “ tum invec̄ta sint, usque ad hunc diem integrum inviolatum-
 “ que servatur.

Sat clarè igitur & fanum & cultum Jovis Urii Romanà elo-
 quentia tradidit. Fani locum in Asiatico litore signant Peutingeri-
 anæ tabulæ. ⁽²⁾ Arrianus verò in Ponti Euxini periplo ejusdem dis-
 tantiam, hinc a Byzantio centum & viginti stadiis, illinc à Cyaneis
 petris quadraginta, quæ angustissimæ sunt Ponti, quæ vocantur,
 fauces, accuratè admodum metitur. Hic post multos annos certa
 statuæ perniciēs à pretio metalli fuit: quo direpto, Chalcedonâ, in
 propinquo litore, translata est marmorea inscripta basis. At Dio-
 nysius Byzantius, (quem auctorem solus sibi habuit Petrus Gyllius)
 integri, suumque jam fanum exornantis, signi statum, atque habitum,
 sic describit. “ *In Fano (Jovis Urii) statua ærea est antiquæ artis,*
 “ *ætatem puerilem præ se ferens, tendens manus Quidam ai-*
 “ *unt audaciæ signum esse navigantium, deterrens temeritatem na-*
 “ *vigationis periculis plenam, atque ostendens redeuntium salutis se-*
 “ *licitatem & pietatem.* Vide Gyllium de Bosphoro Thracio, lib.
 3. cap. 5.

His ordine prænotatis, tempus nunc proponi Epigramma, veræ,
 ut spero, lectioni, sensuique, & acumini restitutum; maximè, si tu
 calculum adjeceris, amice lector.

In statua Jovis Urii epigramma.

⁽¹⁾ Οὐρείου ἐκ πρύμνης τὶς ὀδηγήθησα καλείτω

⁽²⁾ Ζῆνα, κατὰ προδόνων ἴσιον ἐκπέλασας.

⁽⁴⁾ Εἴτ' ἐπὶ Κυανέας δίνας δρόμος, ἔνθα Ποσείδων
 Κάμπυλον εἰλίσσει κῦμα πρὸς Ψαμάθοις.

⁽⁴⁾ Εἴτα κατ' Ἀιγαίαν πόλιος πλάκα νόσον ἐρένων
 Νείσθω, τῷδε βαλὼν ψαῖσά ⁽⁵⁾ πρὸς Ξοάνω
 Ωἶδε ⁽³⁾ τὸν δῖαντῆλον αἰεὶ θεόν, Ἀνιπάτερος παῖς,
 Στῆσε Φίλων, ⁽³⁾ ἀγαθῆς σύμβολον εὐπλοΐης.

Idem epigramma latinè redditum.

Nauta, Jovem celsâ ductorem è puppe vocato
 Urion, extenso vela rudente parans.
 Sic bene Cyaneo curret tibi vortice pinus,
 Quâ rotat incurvas Ennosigæus aquas.
 Tum, reditum Ægæi meditans super æquora ponti,
 Fac redi, at huic statuæ solvere liba memor:
 Quâ posuit nautis dextrum & latabile numen
 Ritè Philo, falvos ire redire jubens.

Ad statuam Jovis Urii Bosporani notæ.

(¹) *S*imulacrum Jovis Imperatoris, quem Græci Urion nominant. Διὸς Οὐρεὸς. i. e. immiffus à Jove ventus secundus, toties ab Homero decantatus, & cultum & titulum fecit Jovi Urio, vela facientibus propitio. Eum igitur, ut inferiùs notabitur, Latini à formâ PUERUM, ab effectu SERENUM, coluère. Ast unde idem Latinis Imperator, non est adeò facilè investigatu. Ὀδυσσεὺς enim, quod Jovi Urio in epigrammate tribuitur, Imperatorem vix crediderim fonare. Fuere equidem, quibus mendum hoc in loco subodorantibus, Cicero Imbricitoris scripsiffè vifus: quo fenfu ab Homero Ἰμμενος ἔρεος, ab Ennio spiritus austri imbricitor celebratur. At mihi, fateor, altera illa fufpicio altè defixa infidet: Oratorem, in hâc Verrinâ, decurtatâ voce exarâffe Jovis IMP. quod in Imperatoris converfum à librariis, cùm Impuberis efferendum effèt. Certè Jupiter Impuber cum notis ejufdem titulis apprimè congruit, Jove nempe Axure, Jove nondum barbato, Jove puero, eodemque Vejove, in Capitolio inter arcem & ædem Capitolinam prope Afylum pofito; de quo Ovidius in Faftorum 3.

Juppiter est juvenis, juveniles aspice vultus.

Idemque non minus congruit cum his ipsis Jovis Urii simulacris, quorum Macedonicum in Capitolio eâdem ac Bosporanum & specie & formâ fuit; Bosporanum verò, à Dionyfio Byzantio, puerilem ætatem præ fe ferens perhibetur. Erat quidem Romæ, idque in Capitolio, hoc est in ipsâ æde Capitolinâ, fignum Jovis Imperatoris Prænefte deveftum, à P. Victore inter Capitolina monumenta recenfitum. Ejufque in Livio historia est, lib. 6. cap. 29. T. Quintius fignum Prænefte deveftum Jovis Imperatoris in Capitolium tulit. Dedicatumque est inter cellam Jovis ac Minervæ, tabulaque sub eo fixa, monumentum rerum geflarum. Sed aliud erat fignum T. Quintii Cincinatti Præneftinum, anni U. C. 375. à Livio, aliud T. Quinti Flaminini Macedonicum, anni U. C. 558, à Cicerone memoratum. Quid ergo? exorta vides quatuor hujus generis figna, Præneftinum, Macedonicum, Bosporanum, Syracufanum; è quibus primum illud Præneftinum, inter Jovem & Minervam in ipsâ æde Capitolinâ pofitum, & infcriptum, Ciceroni non potuit non effè notiffimum. At ille: Tria ferebantur in orbe terrarum figna Jovis IMP. uno in genere pulcherrimè facta: Macedonicum, inquit, quod in Capitolio videmus, Bosporanum, & Syracufanum. Omnino igitur, in

hâc Verrinâ, de signis Jovis Imperatoris non egit Cicero, sed aut utrobique, compendio vocum, IMP. solummodo exaravit; aut integris fortasse vocibus *Impuberis* scripsit & *Impuberem*; Jovem Puerum in Capitolio prope Afylum, designans: quæ tamen (occasione *Jovis Imperatoris* Liviani in eodem Capitolio positi) in *Imperatoris* & *Imperatorem*, errore nimis facili, transferunt. Sed hujus rei penes criticos, humanarum artium magistros, supremum judicium esto.

(2) *Arrianus in Ponti Euxini periplo*, pag. 12. edit Oxon. τὸ ἱερὸν τῆ Διὸς τῆ Οὐρεῖς διέχει ἀπὸ Βυζαντίου σαδίας εἴκοσι καὶ ἑκάστον, καὶ ἐστὶν σενόταλον ταυτῆ τὸ σῶμα τῆ Πόνου καλεῖται. Idem pag. 25. Ἐκ δὲ Κυανέων ἔστι τὸ ἱερὸν τῆ Διὸς τῆ Οὐρεῖς, ἵνα περὶ τὸ σῶμα τῆ Πόνου, σαδίοι τεσσαράκοντα. i. e. *Fanum Jovis Urii distat à Byzantio stadia centum & viginti, atque hęc est angustissimum quod vocatur, Ponti os.*— à *Cyaneis verò petris ad fanum Jovis Urii, ubi os est Ponti, stadia sunt quadraginta.*

(3) Οὐρίον Ζῆνα—τὸν ἐναντήιον αἰεὶ θεὸν—ἀγαθῆς σύμβολον ἐμπλοῆς. i. e. *Jovem Urium, —fortunatum semper Deum—bonæ symbolum navigationis*: Quæ Urium, Latinis aliquando PUERUM, aliquando SERENUM nominatum; quæ fortunatum, & prosperas præstantem navigationes, Fortunæ tum PRIMIGENIAE, tum REDUCI sociatum. Horum prius in duabus inscriptionibus Prænestinis legitur, apud Græc. LXXVI. 6. 7. FORTUNAE. PRIMIGENIAE. IOVI. PUERO. iterumque FORTUNAE. IOVIS. PUERI. PRIMIGENIAE. Posterius in totidem Romanis LXXVII. 6. FORTUNAE. REDUCI. ET IOVI. SERENO. iterumque, MIX. 9.

IOVI. SERENO
ET
FORTVNAE. REDVCI
IMP. L. SEPTIMI. SEVERI
PII. PERTINACIS. AVG. ARAB
ADIAB. P. P.
STATVAM. HANC
VOTO. SVSCEPTO
L. FORTVNATVS. QVINT
SOD. HADRIANAL
D. S. I. S. L. M.

Quid pleniùs, quid meliùs exprimere potuit Græcorum Jovem Urium, fortunatum Deum, puerilem faciem, teste Dionysio, præ se ferentem; ostendentem, protensis manibus, redeuntium post navigationem felicitatem; quàm Jovis Pueri cum Fortunâ Primigeniâ, Jovis Sereni cum Fortunâ Reduce, apud Latinos sociatio? Ab eodem quid magis alienum, quàm *Imperator*?

(4) Εἴτ' ἔστι Κυανέας δίνας δρόμος—Ἔττα κατ' Ἀσίας πόνου πλάκα—nautis Jovem Urium invocantibus prosperam utrinque navigationem promittit auctor epigrammatis, seu cursus eis Cyaneas versùs & Euxinum pontum, sive retrò versùs Hellepontum & Ægæum fuerit. Cui monito obsecutus est Menippus, *peripli duorum pontorum auctor*, teste, qui ejus geographiam defloravit, Marciano Heracleotâ. edit. Oxon. pag. 68. περιέπλευσεν πρότερον μὲν τὸν Πόνον, μετ' ἐκείνον δὲ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὴν Προποντίδα, ἀμὰ τῶ Ἑλλησπόντῳ, ἀπὸ τῆ ἱερῆ καλεῖται Διὸς Οὐρεῖς τῆ περιπλοῆς τὴν ἀρχὴν ἐκείνων ἡπείρων ποιησάμενος. i. e. *circumnavigavit (Menippus) primo quidem Pontum Euxinum, deinde verò Propontidem unâ cum Helleponto, à fano Jovis Urii utriusque continentis peripli capiens initium.* Sed & ipsum Menippum audi pag. 69. κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὸ σῶμα τῆ Ἐυξείνου πόνου ἐν δεξιῶν τῆς Ἀσίας μέρεσιν . . . καὶ τὰ χωρίον ἱερὸν καλεῖται, ἐν ᾧ νεὸς ἐστὶ Διὸς Οὐρεῖς προσαγορευόμενος. Τῆτο δὲ τὸ χωρίον ἀφ' ἡμέτερον ἐστὶ τῶν εἰς Πόνον πλεόντων. i. e. *Juxta Thracium Bosporum & os Euxini Ponti, dextrâ Asiæ parte, situm est castellum, quod ἱερὸν*
appella-

64 STATUA JOVIS URII, &c.

appellatur: in quo templum est Jovis Urii nominatum. Hoc autem castellum initium est unde in Pontum solvunt navigantes. Notabile est hunc ipsum locum, castello hodie Turcico in angustiis Bospori obfessum, & nunc & olim, uno eodemque Ἰεγῆ, hoc est Fani nomine vocatum; ultra bis mille & ducentos, ut ex Herodoto probatur, annos. lib. 4. cap. 84, 85.

(5) Παρὰ Ξοάνῳ, ὡς τὸν Διάνητον αἰεὶ θεὸν Ἀντιπάτρης παῖς εἶσε Φίλων. En verba quæ mirè ludificarunt Sponium, sed in quibus bene lectis & intellectis, & opus habemus, & opificem, & in his ætatem monumenti: opus quidem, statuam antiquæ artis, quâ representatus est Jupiter Urius, dexter semper & navigantibus fortunatus deus: opificem verò Philonem, Antipatri F. statuarium, à Plinio (lib. 34. c. 8.) mentionem inter præstantes meritum: eundemque posito Hephæstione, Alexandri M. amico, celebratum. Unde Tatianus in oratione adversus Græcos cap. 55. τὴν Ἡφαιστίανος ἐκ αἰδέεσθε πορνείαν, καὶ εἰ πάνυ Φίλων αὐτὸν εὐλέχτως ἐποίησεν; i. e. *Impudici illius Hephæstionis non vos pudet, utcumque eum Philo affabrè admodum posuerit?*

Eadem igitur inscriptionis, quæ & Alexandri M. & Macedonum jam per Asiam volitantium, ætas. Et signi sanè, si Ciceronem audias & Dionysium, minor esse non potuit: dum fani ipsius originem ad Phryxum, ad Argonautas, & fabulosa usque tempora varii apud Gyllium auctores retulerint. Sed ab initio duodecim deorum fuit. Postea titulus cultusque ad Jovem Urium restrictus, è Macedoniâ, ut videtur, huc delatus.

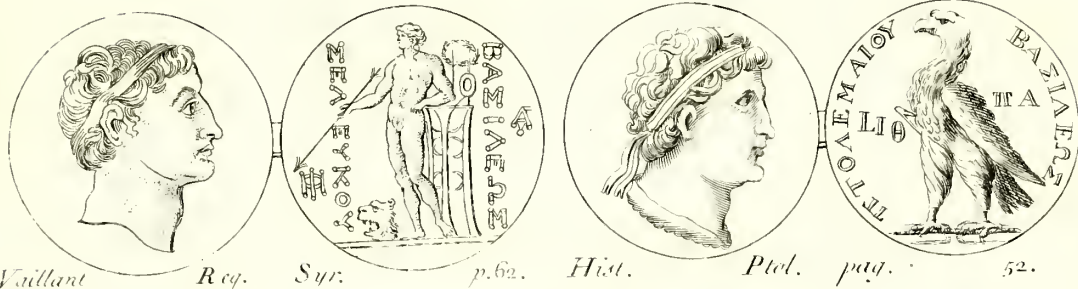

Monu-

Monumentum Milesium,

ET

Adulitanum.

Conjuncti nunc legantur hostes olim infensissimi, qui, circa annum ante Christum 246, eodem ferè tempore capessivere regnum; Syriæ nempe, Asiæque cis & citra Taurum, Seleucus Callinicus, Ægypti verò & Arabiæ, Ptolemæus Euergetes. Hos ipsos, etiam & à sancto Dei spiritu, in prophetica Danielis visione, conjungi placuit; alterum ut regem Aquilonis, ut regem Austri alterum adumbratum; vicinam utramque Judæis, & molestam admodum futuram, hinc & hinc, potentiam. A Daniele verò (quod omnino nolim inobservatum) Seleucus, Aquilonis Rex, ut vasis aureis & argenteis in sacorum usum ditissimus, Austri rex Ptolemæus, ut eorundem spoliator & reportator, debellato Aquilonis regno, est prædictus. Id quod citatum dabo & è vulgatâ, & è LXX-virali etiam versione: quoniam recens factam in Ægypto facilè eam crediderim notam fuisse Ptolemæo, saltem ei ostensam fuisse, in Templo Hierosolymitano, cùm sacrum ibi faceret ob res prosperè in Syriâ contra Seleucum gestas. *Vid. Joseph. contra Ap. l. 2. c. 5.*

Visio Danielis ultima cap. XI. anno ante Christum 534.

Gr. LXX.

Vulgat. Lat.

7... ἕξει πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὑποσηεῖγματα τῆ βασιλείας τῆ Βορρᾶ, καὶ ποιήσει ἐν αὐτοῖς, καὶ καλιχύσει.

7... Veniet [Rex Austri] cum exercitu, & ingrediatur provinciam Regis Aquilonis, & abutetur eis, & obtinebit.

S

8. Καί

66 MONUMENTUM MILESIUM

8. Καί γε τὰς θεὰς ἀνῶν με-
τὰ τῶν χωνδρῶν ἀνῶν, πᾶν σκεῦος
Ἰσθμῆδον ἀνῶν, ἀργυρεῖς καὶ
χρυσεῖς, μετ' ἀιχμαλωσίας ὄισι
εἰς Ἀιγυπτίον, καὶ ἀνῶς σῆσεῖται
ὑπὲρ βασιλεία τῆ Βορρᾶ.

9. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν
βασιλείαν τῆ βασιλείως τῆ Νότῃ,
καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν ἀνῶ.

8. *Insuper & Deos eorum &
sculptilia, vasa quoque pretiosa
argenti & auri captiva ducet in
Ægyptum. Ipse prævalebit ad-
versus Regem Aquilonis.*

9. *Et intrabit in regnum Rex
Austri, & revertetur ad terram
suam.*

Ecce rem videmus tot ante annis prænuntiatam, quâcum optimè conspirant nobilissima duo monumenta: unum, si Judæam respicias, in aquilonari mundi plagâ, alterum in australi positum; *Milesium* dico, & *Adulitanum*. Illud enim ad Seleucum Callinicum spectans, etiam nunc prope Miletum, in Ionix confiniis, extat: Hoc verò, ad Ptolemæum pertinens Evergeten, apud Adulen, Sinûs Arabici emporium, intra Æthiopiæ olim fines est repertum.

Monumentum Milesium Seleuci Callinici.

LOCUS est, è regione Sami Insulæ, *Joran* nunc Turcis dictus, in quo multæ humi constractæ jacent, multæ rectæ stant columnæ, spectabiles adhuc reliquix prægrandis istius Templi, Oraculique, quod primò Branchidæ Apollinis, postea Didymæi fuit. Conditum illud à Milesiis, mediâ inter urbem & Posideum promontorium viâ, multis, (ut inquit Strabo) antiquarum artium donariis, à regibus & principibus ditatum fuit. Quos * inter Seleucus Callinicus, fraterque ejus Antiochus Hierax, jam tum Rex Asiæ appellatus, amplissimam hanc, quæ sequitur, Dedicationem fecere: piâ scilicet in Apollinem & Servatores Deos gratitudine, ob Seleucum insperatò salvum & incolumem, & ob pacem eodem tempore cum Ptolemæo Evergete in decem annos factam. Hæc relata à Justino, & Plutarcho, pertinent ad annum ante Christum 243, æræ Seleucidarum septuagesimum, Regis Seleuci quartum. Ipsi verò ad Milesios epistola, & indictum Apollini sacrificium, vasorum quoque, unguentorum, & aromatum recensio; cum ad-

* Vid. Not. I.

ſcripto ſingulorum pondere, incifa ſunt marmoreo quadrato lapidi, quem ſubter tuguriolum, à boreali Templi latere, bis vidit, & exſcripfit illuſtriſſimus Coſ. Sherardus: Annis 1709, & 1716.

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΠΟΣΕΙΔΙΠΡΟΥ
 ΤΑΜΙΕΥΟΝΤΩΝΤΩΝΙΕΡΩΝΧΡΗΜΑ
 ΤΩΝΤΙΜΕΑΤΟΥΦΥΡΣΩΝΟΣΑΡΙΣΤΑΓΟΡΑ
 ΤΟΥΝΑΗΜΟΝΟΣΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣΤΟΥΚΡΕΙ
 ΣΟΝΟΣΦΙΔΙΠΡΟΥΤΟΥΣΩΣΙΣΤΡΑΤΟΥΑΛΕΞΑΝ
 ΔΡΟΥΤΟΥΛΟΧΗΓΟΥΠΟΛΥΞΕΝΟΥΤΟΥΒΑΒΩΝΟΣ
 ΤΑΔΕΑΝΕΘΗΚΑΝΒΑΣΙΛΕΙΣΣΕΛΕΥΚΟΣΚΑΙ
 ΑΝΤΙΟΧΟΣΤΑΕΝΤΗΙΕΠΙΣΤΟΛΗΙΓΕ
 ΓΡΑΜΜΕΝΑ
 ΒΑΣΙΛΕΥΣΣΕΛΕΥΚΟΣΜΙΛΗΣΙΩΝΤΗΒΟΥΛΗ
 ΚΑΙΤΩΙΔΗΜΩΙΧΑΙΡΕΙΝΑΦΕΣΤΑΔΚΑΜΕΝΕΙΣ
 ΤΟΙΕΡΟΝΤΟΥΑΡΟΛΛΩΝΟΣΤΟΥΕΝΔΙΔΥΜΟΙΣ
 ΤΗΝΤΕΛΥΧΝΙΑΝΤΗΝΜΕΓΑΛΗΝΚΑΙΠΟΤΗΡΙΑ
 ΧΡΥΣΑΚΑΙΑΡΓΥΡΑΕΙΣΑΝΑΘΕΣΙΝΤΟΙΣΘΕΟΙΣ
 ΤΟΙΣΣΩΤΗΡΣΙΚΟΜΙΖΟΝΤΑΡΟΛΙΑΝΘΗΝΕΡΙ
 ΓΡΑΦΑΣΕΧΟΝΤΑΥΜΕΙΣΟΥΝΟΤΑΝΓΑΡΑΓΙ
 ΝΗΤΑΙΔΑΒΟΝΤΕΣΑΥΤΑΑΓΑΘΗΙΤΥΧΗΙ
 ΑΠΟΔΟΤΕΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΙΝΑΕΧΗΤΕΣΓΕΝΔΕΙΝ
 ΚΑΙΧΡΙΕΣΘΑΙΥΓΙΑΙΝΟΝΤΩΝΗΜΩΝΚΑΙΕΥΤΥΧΟΥΝ
 ΤΩΝΚΑΙΤΗΣΠΟΔΕΩΣΔΙΑΜΕΝΟΥΣΗΣΩΣΕΓΩ
 ΒΟΥΛΟΜΑΙΚΑΙΥΜΕΙΣΧΡΙΕΣΘΕΕΝΤΕΤΑΔΜΕΝΗΙΤΗΙ
 ΔΕΠΟΛΙΑΝΘΗΚΑΙΤΗΝΑΝΑΘΕΣΙΝΓΟΙΟΥΜΕΝΟΙ
 ΤΩΝΑΦΕΣΤΑΔΜΕΝΩΝΣΥΝΤΕΛΕΣΑΤΕΤΗΝΘΥΣΙΑΝ
 ΗΝΣΥΝΤΕΤΑΧΑΜΕΝΑΥΤΟΙΣ.ΥΝΕΠΙΜΕΛΗΘΗΤΕ
 ΟΥΝΙΝΑΓΕΝΗΤΑΙΚΑΤΑΤΡΟΦΟΝΤΩΝΔΕΑΦΕΣ
 ΤΑΔΜΕΝΩΝΧΡΥΣΩΜΑΤΩΝΚΑΙΑΡΓΥΡΩΜΑΤ
 ΩΝΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΥΠΟΓΕΓΡΑΦΑΥΜΙΝΤΗΝΓΡΑΦΗΝ
 ΙΝΑΕΙΔΗΤΕΚΑΙΤΑΓΕΝΗΚΑΙΤΟΝΣΤΑΘΜΟΝ
 ΕΚΑΣΤΟΥΕΡΡΩΣΣΘΕ

ΓΡΑΦΗΧΡΥΣΩΜΑΤΩΝΤΩΝΑΦΕΣΤΑΔΜΕΝΩΝ.

ΦΙΑΛΗΚΑΡΥΩΤΗΑΓΑΘΗΣΤΥΧΗΣΜΙΑΟΛΚΗ
 ΔΡΑΧΜΑΙΔΙΑΚΟΣΙΑΙΤΕΣΣΕΡΑΚΟΝΤΑΕΠΤΑ
 ΑΛΛΗΚΑΡΥΩΤΗΘΕΜΙΔΟΣΜΙΑΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙ
 ΕΚΑΤΟΝΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑΑΛΛΗΚΑΡΥΩΤΗΛΗΤΟΥΣ
 ΜΙΑΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑΟΚΤΩ
 ΤΡΕΙΣΟΒΟΛΟΙΑΛΛΗΚΑΡΥΩΤΗΕΚΑΤΗΜΙΑΟΛΚΗ

68 MONUMENTUM MILESIUM

ΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΔΕΚΑΤΡΕΙΣΠΑΛΙΜΠΟΤΩΝ
 ΤΡΑΓΕΛΑΦΩΝΠΡΟΤΟΜΩΝΕΣΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ
 ΑΡΟΛΛΩΝΟΣ ΞΕΥΓΟΣΕΝΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑ
 ΚΟΣΙΑΙΔΕΚΑΟΚΤΩΤΡΕΙΣΟΒΟΛΟΙΑΛΛΟΠΑΛΙΜΠΟ
 ΤΟΝΕΛΑΦΟΥΠΡΟΤΟΜΗΕΠΙΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΝ
 ΑΡΤΕΜΙΔΟΣΕΝΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΕΞΗΚΟΝ
 ΤΑΜΙΑΚΕΡΑΣΕΠΙΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΝΔΙΗΣΩΤΗΡΙΕΝ
 ΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΚΑΤΟΝΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑΤΡΕΙΣ
 ΤΡΕΙΣΟΒΟΛΟΙΟΙΝΟΧΟΑΘΕΩΝΣΩΤΗΡΩΝΜΙΑ
 ΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑ [ΕΞΕΞ]
 ΨΥΚΤΗΡΒΑΡΒΑΡΙΚΟΣΛΙΘΟΚΟΛΛΟΣΕΠΙΓΕΓΡΑΜ
 ΜΕΝΟΣΣΩΤΕΙΡΑΣΕΙΣΕΧΩΝΑΠΟΠΕΠΤΩΚΟΤΑ
 ΚΑΡΥΑΕΠΤΑΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙΕΒΔΟ
 ΜΗΚΟΝΤΑΔΥΟΜΑ ΞΟΝΟΜΟΝΧΡΥΣΟΥΝΟΛΚΗ
 ΔΡΑΧΜΑΙΧΙΛΙΑΙΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΟΚΤΩΕΙΣΤΟΓ
 ΑΝΧΡΥΣΩΜΑΤΩΝΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΣΧΙΛΙΑΙΔΙΑ
 ΚΟΣΙΑΙΤΕΣΣΕΡΑΚΟΝΤΑΟΚΤΩΟΒΟΛΟΙΤΡΕΙΣ
 ΣΚΥΦΟΣΑΡΓΥΡΟΥΣΤΟΡΕΥΤΟΣ ΞΩΤΟΣ
 ΕΧΩΝΣΧΟΙΝΙΔΑΕΙΣΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙ
 ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΨΥΚΤΗΡΑΡΓΥΡΟΥΣΜΕΓΑΣ
 ΔΙΩΤΟΣΟΛΚΗΔΡΑΧΜΑΙΕΝΑΚΙΣΧΙΛΙΑΙ
 ΛΙΒΑΝΩΤΟΥΤΑΛΑΝΤΑΔΕΚΑΣΜΥΡΝΗΣ
 ΤΑΛΑΝΤΟΝΕΝΚΑΣΙΑΣΜΝΑΙΔΥΟΚΙΝΝΑΜΩ
 ΜΟΥΜΝΑΙΔΥΟΚΟΣΤΟΥΜΝΑΙΔΥΟΛΥΧΝΙΑ
 ΧΑΛΚΗΜΕΓΑΛΗΠΡΟΣΤΕΤΑΓΕΝΔΕΚΑΙΘΥΣΙΑΝ
 ΤΩΙΘΕΩΗΠΕΡΕΙΑΧΙΔΙΑΚΑΙΒΩ.ΔΩΔΕΚΑ

Idem Græcè & Latinè.

Ἐπὶ Στεφανηφόρου Ποσειδίππου, *Sub Stephanephoro Posidippo,*
 ταμιδιόντων τῶν ἱερῶν χρημά- *Præfectisque Sacri Ærarii Ti-*
 των Τιμέα τῷ Φυρσῶνος, Ἀριστα- *mea F. Phyrsonis, Aristagora F.*
 γόρα τῷ Ναήμονος, Κλεομήδης *Naëmonis, Cleomede F. Creifonis,*
 τῷ Κρείσονος, Φιλίππου τῷ Σω- *Philippo F. Sofistrati, Alexandro*
 σιστραῖτε, Ἀλεξάνδρου τῷ Λοχήγῃ, *F. Lochegi, Polyxeno F. Babonis,*
 Πολυξένου τῷ Βαβῶνος, τὰ δὲ ἀνέ- *(1) Reges Seleucus & Antiochus*
 θηκαν ⁽¹⁾ Βασιλεῖς Σέλδουκος καὶ *hæc quæ in Epistolâ sunt scripta*
 Ἀντίοχος τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ γε- *dedicavêre.*
 γραμμένα.

Βασιλεύς Σέλδουκος Μιλησίων
τῇ Βελῆ ἢ τῷ Δήμῳ χαίρειν.
Ἄφεσάλκαμεν εἰς τὸ Ἱερόν τε Ἀ-
πόλλωνος τε ἐν Διδύμοις τὴν τε
λυχνίαν τὴν μεγάλην, καὶ ποτήρια
χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ, εἰς ἀνάθεσιν
τοῖς Θεοῖς τοῖς Σωτῆρσι, κομίζον-
τα ⁽²⁾ Πολιάνθην, ἐπιγραφὰς ἑ-
χοῦσα. Ὑμεῖς ἔν ὅταν παραγίνηται
λαβόντες αὐτὰ ἀγαθῇ τυχῇ ἀπο-
δοτε εἰς τὸ Ἱερόν, ἵνα ἔχητε ἀένδειν
καὶ ⁽²⁾ χεῖρα, ὑγιαίνοντων ⁽³⁾ ἡ-
μῶν, καὶ ⁽³⁾ δὴτυχεύων, καὶ τῆς πό-
λεως ⁽³⁾ διαμενέσης, ὡς ἐγὼ βέ-
λομαι καὶ ὑμεῖς. ⁽²⁾ Χεῖρατε ἐντε-
ταλμένη τῆδε Πολιάνθῃ, καὶ τὴν ἀ-
νάθεσιν ποιέμενοι τῶν ἀφεσαλ-
μένων συντελέσατε τὴν θυσίαν, ἣν
συντελέαχαιμεν αὐτοῖς. Συνεπιμελή-
θητε ἔν ἵνα γένηται κατὰ τρόπον. Τῶν
δὲ ἀφεσαλμένων χρυσομάτων καὶ
ἀργυρομάτων εἰς τὸ Ἱερόν ὑπο-
γέγραφα ὑμῖν τὴν γραφὴν, ἵνα
εἰδῆτε καὶ τὰ γένη καὶ τὸν σταθμὸν
ἐκάστω. Ἐρρώσατε.

*Rex Seleucus Milesiorum Con-
cilio & Populo Salutem. Misimus
ad Templum Apollinis Didy-
mei tum grande illud Candela-
brum, tum Pocula aurea & ar-
gentea, in dedicationem Diis Ser-
vatoribus, deferentia ⁽²⁾ Polian-
tham, Inscriptiones habentia. Vos igitur,
cum pervenerint, eadem bona cum
fortunâ recipientes; recondite
in Templo, ut habeatis & libare,
& ⁽²⁾ perungi, occasione ⁽³⁾ sa-
lutis, & ⁽³⁾ prosperitatis nostræ,
& ⁽³⁾ Civitatis in suo statu per-
manentis, prout ego & vos opta-
mus. ⁽²⁾ Perungimini hæc quam
mandavimus Polianthâ, missorum-
que facientes dedicationem, per-
agite sacrificium quod cum iis
unâ ordinavimus. Communi igitur
curâ id agite ut hæc rite fiant.
Vasorum verò Auri & Argenti,
quæ missa sunt ad Templum;
scriptum vobis Catalogum subjunxi,
ut noscatis tum genera, tum pon-
dus singulorum. Valet.*

Γραφὴ χρυσομάτων τῶν ἀφεσαλ-
μένων.

Aureorum quæ missa sunt Ca-
talogus.

1. Φιάλη ⁽⁴⁾ Καρυώτη Ἀγα-
θῆς Τυχῆς μία. Ὀλικὴ δραχμαὶ
διακόσται τεσσαράκοντα ἐπτά.

1. Phiala ⁽⁴⁾ Caryota Bonæ For-
tune una. Ponderis drachmæ du-
centæ quadraginta septem.

2. Ἄλλη Καρυώτη Θέμιδος

2. Alia Caryota Themidis una.

T

μία

70 MONUMENTUM MILESIUM

μία. Ὀλκή δραχμαὶ ἑκατὸν ἐνε-
νήκοντα.

3. Ἄλλη Καρυώτη Ληϊδῆς μία.
Ὀλκή δραχμαὶ ἑκατὸν ἐνενήκοντα
ὀλίω, τρεῖς ὄβολοι.

4. Ἄλλη Καρυώτη Ἐκάτης μία.
Ὀλκή δραχμαὶ ἑκατὸν δεκάτρεῖς.

5. Παλιμπότων ⁽⁵⁾ Τραγελά-
φων προνομῶν, ἐσγεγραμμένων Ἀ-
ΠΟΛΛΩΝΟΣ, ζεύγος ἑν. Ὀλκή
δραχμαὶ τετακόσια δεκάόλιω,
τρεῖς ὄβολοι.

6. Ἄλλο παλίμπορον ἐλάφου
προνομῆ, ἐπιγεγραμμένον ἈΡΤΕΜΙΔΟΣ,
ἑν. Ὀλκή δραχμαὶ ἑκατὸν ἐξήκοντα
μία.

7. Κέρας ἐπιγεγραμμένον ΔΙ
ΣΩΤΗΡΙ ἑν. Ὀλκή δραχμαὶ ἑκα-
τὸν ἑβδομήκοντα τρεῖς, τρεῖς ὄβο-
λοι.

8. Οἰνοχόα Θεῶν Σωτήρων
μία. Ὀλκή δραχμαὶ τετακόσια
ὀγδοήκοντα ἐπτά.

9. Ψυλλῆς Βαρβαρικὸς λιθό-
κολλος, ἐπιγεγραμμένος ΣΩΤΗΡΑΣ,
εἷς, ⁽⁶⁾ ἔχων ἀποπεπλωκότα κέρατα
ἐπτά. Ὀλκή δραχμαὶ τετακό-
σια ἑβδομήκοντα δύο.

10. Μαζονόμον χρυσῆν. Ὀλ-
κή δραχμαὶ χίλια ὀγδοήκοντα
ὀλίω.

Ἔς ⁽⁷⁾ τὸ πᾶν Χρυσωμάτων
δραχμαὶ τεταχίλια διακόσια

*Pondus drachmæ centum nona-
ginta.*

3. *Alia Caryota Latonæ una.
Pondus drachmæ centum nona-
ginta octo, tres oboli.*

4. *Alia Caryota Hecates una.
Pondus drachmæ centum & tre-
decim.*

5. *Par unum gemini haustūs
poculorum, ⁽⁵⁾ Tragelaphorum ef-
figie, inscriptorum APOLLINIS.
Pondus drachmæ trecentæ octode-
cim, tres oboli.*

6. *Aliud gemini haustūs po-
culum, cervi effigie, unum, in-
scriptum DIANAÆ. Pondus drach-
mæ centum sexaginta una.*

7. *Cornu unum, inscriptum
IOVI SERVATORI. Pondus drach-
mæ centum septuaginta tres, &
tres oboli.*

8. *Trulla Deorum Servatorum
una. Pondus drachmæ trecentæ
octoginta septem.*

9. *Crater unus refrigeratorius,
Barbaricus, gemmatus, inscrip-
tus SERVATRICIS, carya ⁽⁶⁾ habens
decidua septem. Pondus drach-
mæ trecentæ septuaginta duo.*

10. *Mazonomum aureum.
Pondus drachmæ mille octoginta
octo.*

*Summâ ⁽⁷⁾ totali Vasorum au-
ri drachmæ ter mille, ducentæ*

τεσσαράκοντα ὀλίω, ὄβολοι τρεῖς.

quadraginta octo, tres oboli.

1. Σκύφος ἀργυρεὺς τορβίλος ζωίλος, ἔχων χονίδα, εἰς. Ὀλκὴ δραχμαὶ τριακόσσιαι ὀγδοήκοντα.

1. *Scyphus unus argenteus, celatus, figuris animalium distinctus, junci odorati unguentum habens. Ponderus drachmæ trecentæ octoginta.*

2. Ψυλλή ἀργυρεὺς μέγας δίωλος. Ὀλκὴ δραχμαὶ ἑνακισχίλια.

2. *Crater refrigeratorius, prægrandis argenteus, ansas habens duas. Ponderus drachmæ novies millenæ.*

1. Λιβανώϊ τάλαντα δέκα.

1. *Tburis talenta decem.*

2. Σμύρνης τάλαντον ἓν.

2. *Myrrhæ talentum unum.*

3. Κασίας μναὶ δύο.

3. *Cassia libræ duæ.*

4. Κινναμώμης μναὶ δύο.

4. *Cinnamomi libræ duæ.*

5. Κόστος μναὶ δύο.

5. *Costi libræ duæ.*

Λυχνία χαλκῆ μεγάλη.

Candelabrum grande æreum.

Ἐπροσέταξεν δὲ καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ Ἰερεῖα χίλια καὶ Βω. δώδεκα.

Simul etiam Deo [Apollini] sacrificium ordinavit, Victimæ mille, & Aras duodecim.

Ad Monumentum Milesium Notæ.

(1) **S** Eleucus Callinicus Fraterque ejus Antiochus Hierax. Hi sunt qui in monumento βασιλεῖς Σέλδουκος ἢ Ἀντίοχος nominantur. De iis verò sic Justinus lib. 27. cap. 2. Seleucus à Ptolemæo victus Antiochiam confugit. Inde ad Antiochum fratrem literas facit, quibus auxilium ejus implorat, oblatâ ei Asiâ intra fines Tauri montis. Antiochus autem cùm esset annos xiv natus, supra ætatem regni avidus occasionem non tam pio animo quàm offerebatur arripuit; unde Hierax est cognominatus. Interea Ptolemæus Euergetes cùm Antiochum in auxilium Seleuco venire cognovisset, ne cum duobus uno tempore dimicaret, in annos decem cum Seleuco pacem facit. Sed pax ab hoste data interpellatur à fratre. Et tamen hac ipsâ occasione Antiochus fraterni in Seleucum animi nobile exemplum edidit; eo nomine à Plutarcho non semel in bonorum Fratrum numerum relatus; tractatu nempe de fraterno amore, p. m. 489. & in *Antiochegmatis*, pag. 184. Ἀντίοχος ὁ επικληθεὶς Ἰερεῖς ἐπολέμει περὶ βασιλείαν πρὸς τὸν ἀδελφὸν Σέλδουκον. ἐπεὶ δὲ ὁ Σέλδουκος ἠτληθεὶς ὑπὸ Γαλατῶν ἔδαμξ Φανερός ἦν, ἀλλ' ἐδόκει κατακεκρόσθαι, θεὸς τὴν πορφύραν ὁ Ἀντίοχος Φαίδον ἰμάτιον ἀνέλαβε· μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν σώζεσθαι, εὐαγγέλιον πῶς Θεοῦς ἔβουσε, καὶ τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑαυτὸν σεφανηφορεῖν ἐποίησεν. i. e. Antiochus cognomento Hierax bellum de regno adversus fratrem Seleucum gerebat. Cùm verò Seleucus à Gallis victus nunquam appareret, at in pugνᾷ occisus putaretur, deponens purpuram Antiochus pullam vestem induit. Paulo post audito fratrem incolumem vivere, evangelia Diis sacrificavit; & civitatibus sibi

72 MONUMENTUM MILESIUM, &c.

sibi subditis Stephanephorium indixit. Habes, lector, occasionem & indicti solennis sacrificii, & inscripti lapidis, & suscepti in eodem volvendó hujus studii & laboris.

(2) Κομίζοντα Πολιάνθην—ἵνα ἐχῆτε—χεῖθε. Iterumque χεῖθε ἐντεταλμένη τῆδε Πολιάνθη. i. e. *Pocula Poliantham deferentia, ut habeatis perungi.* Iterumque *Perungimini hac quam mandavimus Polianthá.* Vox Poliantha unguentum híc significat Polianthinum, ut *Ænantha* sæpius *Ænanthinum*, & *Schœnis* híc inferius *Schœnanthinum*. Huic verò Polianthino hac occasione oblato mysterium & superstitio non levis inerat. Etenim id tradit Plinius lib. 21. cap. 7. apud Græcos Polium herbam, odorato flore, foliis canis, interponi vestibus gratissimum; *inclytam Musæi & Hesiodi laudibus, ad omnia utilem prædicantium, superque cætera ad famam & dignitates.* Iterumque cap. 20. *Polio Musæus & Hesiodus perungi jubent, dignationis gratiá, gloriæque avidos polium tractare, colere.*—Lectio igitur certissimâ, reposui literis minusculis ΧΡΗΣΘΑΙ, pro ΧΡΑΣΘΑΙ, quod in Apographo clarè quidem sed mendosè legitur. Nimirum ad tam solennis Stephanephorii, sacrificii, atque epuli lautitiam id unice perlinebat, ut libantes & epulantes omnes olei & unguenti copiâ diffluerent.

(3) Ὑγιαίνων ἡμῶν, i. e. *occasione salutis nostræ*: post acceptam scilicet ab Antiocho & Gallis cladem. καὶ εὐτυχῶν, i. e. *prosperitatis*, ob pacem cum teterrimo hoste Ptolemæo Euergete pactam. καὶ πόλεως διαμενέσης, i. e. *& civitatis in statu pristino manentis*. Nuper enim Dominum mutaverat, accepto Ptolemæi jugo, qui Ioniam, & Cariam, & Hellepontum, & vicinas ubique Provincias longè latèque spoliaverat; hoc verò anno, secundùm prophetiam & inscriptionem sequentem, reversus est in terram suam.

(4) Φιάλη κερύωτη Phiala Caryota i. e. Poculum aureum, intercurrente palmæ fructu cum spathis suis, seu palmitibus, cælatum: unde lucem accipit Martialis istud Epigramma (l. 13. 27.) *Spathalion Caryotarum* inscriptum. *Aurea porrigitur Fani Caryota Calendis.*

(5) Παλίμποτον Τραγελάφων περιόμων, *Poculorum gemini hausus, Tragelaphorum effigie.* Παλίμποτον affectata erat poculi species, ut etiam ἀμφίθεπν, διπύθμενον, ἀμφικύπελλον, aliaque ita callido secretoque artificio elaborata, ut semel epota compositorem deciperent, iterum potari postulantia. Huic poculorum pari data est Tragelaphi, i. e. Hirco-cervi effigies, animalis ad proverbium usque rari. Vidimus tamen ex Asia huc allatum: alteriusque à se visi imaginem Petrus Bellonius inter rarissimè observata retulit; *libro Observationum 1. cap. 54.*

Cætera in hoc lapide memorata pocula (ne nimii simus in singulis enarrandis) habes Lector, exhausta à Sophistis, in elegantissimo apud Athenæum convivio, *lib. xi.* Obtinebit autem, in his reddendis, optima Macrobiani regula, Virgilii auctoritate tradita. *Nomina poculorum Vergilius plerumque Græca ponit; ut Carchesia, ut Cymbia, ut Cantbaros, ut Scyphos. Ea autem cujus figuræ sint, quisve eorum fecerit mentionem, nemo quærit; contenti scire cujusmodi esse pocula.* Macrobiani Saturn. l. 5. c. 21.

(6) Ἐχων ἀποπεπλωῖστα κάρυα ἐπτά, i. e. *Carya habens decidua septem.* Aut subest híc aliquid mysterii, aut nuces intelligit aut caryotidas, ab artifice tam mirâ arte repræsentatas; ut jam nunc à ramusculo videare delapsas cernere, recensque ab involucris suis, seu calycibus exclusas.

(7) Ἐἰς πῶάν. Quod Latine *summâ totali* dixeris, sed ad verbum Anglicè, *in all.* Totum verò partibus æquandum demonstrat pro imperfecto isto [ΕΞΞ] ΕΠΤΑ, i. e. *Septem* debere legi. Singula enim sic collecta pondera summam reddunt drachmarum 3248, cum obolis insuper tribus. Notum verò sex obolos unam conficere drachmam; drachmamque auream, docentibus id Suidâ & Hesychio, decuplam fuisse argentæ; adeoque eam valuisse monetæ hodiernæ Anglicanæ 0 l. 6 s. 5 d. ½ i. e. sex solidos, quinque denarios, cum dimidio. Exfurgit igitur (præter unguenta & aromata) donariorum *Auri* nostrâ monetâ valor; libræ sterlingæ 1048. solidi 19, denarii 10. *Argenti*; lib. st. 302. sol. 18. den. 6. cum dimidio.

Monumentum Adulitanum Ptolemæi Evergetis.

POST pacem in decem annos cum Seleuco pactam, eamque ulterius in alios decem propagatam, nihil egisse visus Ptolemæus vix fando quidem audiit in Historiâ. Cùm ecce! Justino rerum potente, plusquam septingentis post Regem Ptolemæum annis, bonus vir Cosmas Indicopleustes, cognomen à navigatione Indicâ adeptus, nova multa, eaque non incerta ex orbe Australi retulit. Inscriptum intelligo monumentum; in quo non illa tantum Imperii Seleuciani devastatio, sed & res ad Austrum gestæ contra Arabicas Æthiopicæque gentes, ad finem usque regni recitantur. Hoc Cosmas, ad demerendam, quâ egregiè potuit, posteritatem, Topographiæ Christianæ, scripto à se operi inseruit. Ejusque Topographiæ vetustum admodùm exemplar unciale, noni ut putatur seculi, Romæ extat in Bibliothecâ Vaticanâ; alterum uno seculo recentius Florentiæ in Laurentianâ. Monumentum igitur è MS. Vaticano A. D. 1632. Leo Allatius in folio separato edidit. Idem A. D. 1672 è folio expressum Allatiano, & Hannonis periplo conjunctum, Berkelius servare voluit; iterumque A. D. 1685. inter Miscellanea eruditæ Antiquitatis; Joannes Sponius. Interea Thevenotius nactus exemplar Bigotianum, è Laurentiano Codice descriptum, in suo illud Itinerario Gallicè scripto dederat. Omnes verò nuper superavit Rev. B. Montfauconii industrius & ingenuus labor, editâ ex eodem codice integrâ Topographiâ Christianâ A. D. 1706. Ubi *perinsigne*, inquit, *monumentum antiquitatis studiosis offert Cosmas, dum Inscriptionem nobis Ptolemæi, tertii Regis Ægyptii cognomine Evergetis, in extremis Æthiopiæ quâ Ægyptum respicit partibus, exscriptam à se literis consignavit. Illa verò omnes ejusdem Ptolemæi tam in Oriente (Aquilone rectiùs dixisset) quàm in Æthiopiæ, & Arabiæ partibus, expeditiones minutatim enarrat; ut pulchrior, & ad Historiam opportunior, altera nusquam compareat.* Eadem de Monumento honorifica sensere If. Vossius, Spanhemius, & Vaillantius, aliique Inscriptione usi Principes in Literaturâ Viri. Unus de eò dubitavit Clariss. Dulodorus Berolinensis, Begerus is est, in Thes. Brand. Vol. iii. pag. 32. Huic autem mox in notis responsuri, Cosmam nunc ipsum audiamus, rem plenè quidem, sine arte, sine

74 MONUMENTUM ADULITANUM

fuco enarrantem; probum mercatorem Iqui non voluit, simplicem & semidoctum monachum, qui hæc non potuit confingere. Ut taceam nullum tunc fuisse Annum Viterbensem, nullum tunc Cyriacum Anconitanum, quibus figmenta inscriptionum fuere cordi.

E Cosmæ Topographiâ Christianâ A. D. 545. scriptâ, pag. 140.

(¹) Ἐν τῇ Ἀδύλῃ (¹) τῇ καλεμένη τῶν Ἀιθίοπων πόλει, ᾧδάλιῳ τυγχανόσῃ ὡς ἀπὸ μιλίων δύο, λιμένη ὑπαρχόσῃ (²) Ἀξιωματῶν ἔθνεσ, ἔνθα καὶ τὴν ἐμπορείαν ποιῶμεθα, οἷον ἀπὸ Ἀλεξανδρείας καὶ ἀπὸ Ἐλά ἐμπορευόμενοι, δίφρος ἐσὶ κείμενος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πόλεως, κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος, προσέχων ἄπὸ τὴν ὁδὸν Ἀξιώμεως, μαρμαρένος, ἐνὸς τῶν βασιλευσάτων ἐνλαῦθα Πτολεμαίε, ἀπὸ δοκιμασίε μαρμαρέε λουκῆ οἶά εἰσι τὰ τετραπέζια τὰ λουκά, ἔμντοι Προκοννήσιος ἔχων βάσιν τετραγώνον, καὶ τέσσαρα κίονια λεπιά, μικρὰ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας, καὶ ἓνα παχύτερον μέσον γεγλυμμένον χοινώλῳ, καὶ ἐπάνω τῶν κιονίων τὸ κάθισμα, καὶ τὸ ἀνακλιῶν τὸ ὀπίσθεν τῆ θρόνε, καὶ τὰ παρ' ἐκάτερα πλοῦρα, δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ὅλος ὁ δίφρος, καὶ ἡ βάσις, καὶ τὰ πέντε κίονια, καὶ τὸ κάθισμα, καὶ τὸ ἀνακλιῶν τὸ ὀπίσθεν τῆ θρόνε, καὶ τὰ παρ' ἐκάτερα πλοῦρα, ὅλα εἰς λίθος γεγλυμμένους, ἔχων ὅλος ὡς πήχεις δύο ἡμισυ, ὡς αἱ παρ' ἡμῖν καλεόμε-

(^a) *In maritimâ Ætkiorum, Adule (¹) vocatâ, urbe, quasi duobus à mari milliaribus, Axiomitæ portu, ubi mercaturam ab Alexandria scilicet & ab Elâ negotiantes exercemus, Sella est lapidea, sita ad ingressum urbis occidentalem, contigua viæ quâ Axomen itur, ad Ptolemæorum unum qui hic regnare spectans, lapide candido pretioso facta, cujusmodi sunt mensæ candidæ, non autem Proconnesio. Basin habet quadratam, & ad quatuor angulos columellas quatuor, graciles, exiguas, mediam verò unam crassiore, sculptili contortili que opere; supraque columellas sedem, & reclinatoriam ponè thronum tabulam, & latera ab utrinque dextra & sinistra. Tota ipsa sella, & basis, & columellæ quinque, & sedes, & reclinatoria ponè thronum tabula, & duo utrinque latera; unus sunt lapis sculptilis, habens totus cubitos circiter duos, cum dimidio, eâ quâ apud nos Cathedræ quæ vocantur formâ.*

ναι καθέδραι. Ὅπιθεν δὲ αὐτῆ
 τῆ δίφρου ἄλλο μάρμαρον ἀπὸ
 Βασανίτις λίθου ἐστὶν ἰσάμενον, ὡσεὶ
 πηχῶν τεσσάρων, τετραγώνον, ὡς εἰκὼν,
 ἧς ἡ κεφαλὴ τὸ μέσον μὲν ὄξυ ἄνω,
 τὰ παρ' ἐκάτερα δὲ μικρὸν χα-
 μηλότερα ὡς τύπον τῆ σοιχείας τῆ
 [Λ]αμβδᾶ, ὅλον δὲ τὸ σῶμα
 τετραγώνον. Νυνὶ δὲ αὐτῆ ἡ εἰκὼν
 ἐκπεπρωκῆσθαι ἐστὶν ὅπιθεν τῆ δίφ-
 ρου, τὸ κάτω πᾶν μέρος αὐτῆς κλα-
 σθὲν καὶ ἀπολεσθῆναι. Ὅλον δὲ τὸ
 μάρμαρον καὶ ὁ δίφρος πεπληρω-
 μένα γραμμάτων Ἑλληνικῶν. Πα-
 ρούτι ἐν μοι ἐν τῆς τόποις ἐκείνοις
 πρὸ τέττων τῶν ἐνιαυτῶν εἴκοσι πένητες,
 πλέον ἢ ἑλπίων, ἐν τῆ ἀρχῇ τῆς
 βασιλείας Ἰσίδου, τῆ Ῥωμαίων Βα-
 σιλείας, ὁ τῆνικαῦτα βασιλεὺς τῶν
^(b) Ἀξιωματῶν ⁽²⁾ Ελεσβαάν, μέλλων
 ἐξίναί εἰς πόλεμον πρὸς τῆς
 Ὀμηρίτας τῆς πέρας, γράφει τῷ
 ἀρχόντι Ἀδάλῃς, ἀναλαβεῖν τὰ
 ἴσα τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ δί-
 φρῳ τῷ Πτολεμαϊκῷ, καὶ τῆ εἰκόνι,
 καὶ ἀποσῆλαι αὐτῷ. Καλέσας δὲ
 με, ὁ τότε ἀρχὼν, ὀνόματι Ἀσβᾶς,
 καὶ ἄλλον ἕνα πραγματευτήν, ὀνό-
 ματι Μηνᾶν, ὃς γενόμενος μονά-
 ζων ἐν τῇ Ῥαίθῃ καὶ πρὸ πολλῆ τὸν
 βίον μετήλλαξε, κελθεῖν ἡμῖν ἀπ-
 ελθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν τὰ γεγραμ-
 μένα. Λαβόντες δὲ δεδώκαμεν τῷ
 ἀρχόντι, καὶ ἀρχόντες ἑαυτοῖς τὰ ἴσα,

*Verum ponè ipsam sellam adstat
 alius Basanitici generis lapis, cir-
 citer cubitorum trium, quadran-
 gulus, ad modum tabulae picto-
 ricæ, cujus caput in medio quidem
 superne est acutum, ast utrumque
 paulo infra latus formam efficit
 elementi Λαμβδᾶ, & totum sub-
 tus corpus est quadrangulum. Jam
 verò ipsa tabula ponè sellam de-
 lapsa est: Parsque ejus infima
 con fracta & deperdita. Totus au-
 tem lapis & ipsa sella plena sunt
 Græcis Literis. Cùm verò præ-
 sens iis in locis essem annis ab-
 hinc plus minus viginti quinque,
 sub initium principatus Justinii
 Romanorum Imperatoris, Elesba-
 an, tunc ^(b) Axiomitarum ⁽²⁾ Rex,
 expeditionem suscepturus contra
 Homeritas ultra sinum positos,
 datis ad præfectum Adules literis,
 jubet desumere exemplar Inscripto-
 rum in sellâ Ptolemaicâ, tabulâ-
 que, & desumptum ad se trans-
 mittere. Me igitur accersens is,
 qui tum præfectus fuit, nomine Af-
 bas, & mecum unâ alium nego-
 tiatorem, Menam dictum, qui
 Raithi monachus factus non ita
 pridem obiit, ire nos jubet & de-
 sumere inscriptionem. Desump-
 ptam igitur dedimus præfecto,
 penes nos item exemplar reti-
 à καὶ*

76 MONUMENTUM ADULITANUM

ἂ ἢ νῦν θήσω ἐν ταύτῃ τῇ συγ-
 γραφῇ, συμβαλλόμενα ἡμῖν, πρὸς
 τὴν τῶν τόπων, καὶ τῶν οἰκείων,
 καὶ τῶν διασημάτων εἰδήσιν. Ἐυρο-
 μεν δὲ καὶ ἐν ὀπιδίῳις τῶ δῖφρος
 γεγλυμμένους, τὸν τε Ἑρακλέα,
 καὶ Ἑρμῆα.
 . . . Ἐσιν ἔν ὁ δῖφρος καὶ τὸ
 μάγμαρον ἅμα ἔτως, καὶ αὐτὸς
 ὁ Πτολεμαῖος.

nentes, quod & huic nunc scripto
 inseram, valde nobis uile reper-
 tum, ad locorum, & incolarum,
 & distantiarum notitiam. Sculp-
 tos etiam à posticâ sella parte
 & Herculem inuenimus & Mer-
 curium.
 . . . Et sella igitur, & lapis,
 & ipse Ptolemæus, hunc ferè ad
 modum se habent.

Ἐισὶ δὲ καὶ τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ εἰκόνι ταῦτα. *In quadratâ verò tabellâ hæc sunt scripta.*

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΕΓΑΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ ΥΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΤΑΜΕΝΑ ΠΟΠΑΤΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΥΣ ΤΑ ΔΕ ΑΠΟ ΜΗΤΡΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΥΣ ΠΑΡΑ ΔΑΒΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΛΙΒΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΦΟΙΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΝΗΣΩΝ ΕΞ ΕΣΤΡΑΤΕΥΣΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ ΜΕΤΑ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΠΠΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΚΑΙΝΑΥΤΙΚΟΥΣ ΤΟ ΔΟΥΚΑΙ ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ ΤΡΩΓΛΟΔΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ ΟΥΣ ΟΤΕ ΠΑΤΗΡΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥΤΩΝ ΕΘΗΗΡΕΥΣΑΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΑΓΟΝΤΕΣ ΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΑΝ ΠΟΛΕΜΙΚΗΝ ΧΡΕΙΑΝ ΚΥΡΙΕΥΣΑΣ ΔΕ ΤΗΣ ΤΕΝΤΟΣ ΕΥΦΡΑΤΟΥ ΧΩΡΑΣ ΠΑΣΗΣ ΚΑΙ ΚΙΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ ΤΑΥΤΑΙΣ ΠΑΣΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ ΙΝΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΜΟΝΑΡΧΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΤΟΠΟΙΣ ΠΑΝΤΑΣ ΥΠΗΚΟΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΣ ΔΙΕΒΗΤΟΝ ΕΥΦΡΑΤΗΝ ΠΟΤΑΜΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΝ ΚΑΙ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΝ ΚΑΙ ΣΟΥΣΙΑΝ ΗΝ ΚΑΙ ΠΕΡΣΙΔΑ ΚΑΙ ΜΗΔΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΛΟΙΠΗΝ ΠΑΣΑΝ ΕΩΣ ΒΑΚΤΡΙΑΝ ΗΣΥΠΑΥΤΟΝ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΑΣ ΟΣ ΑΥΠΟΤΩΝ ΠΕΡΣΩΝ ΙΕΡΑ ΕΞ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΕΞΗΧΘΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΜΙΣΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΓΑΖΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕ ΔΙΑ ΤΩΝ ΟΥΧ ΘΕΝ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ. * * * * *

Καὶ τὰ ὅλα μὲν ἐν τῇ εἰκόνι ἐγγράφω, ἀ καὶ ὄρθω σῶσαι. Ὅλίγα δὲ ἦσαν τὰ ἀπολόμενα· ἐδὲ γὰρ πολὺ ἦν τὸ κεκλασμένον μέρος αὐτῆς. Εἶτα, ὡς ἐξ ἀκολοθίας, καὶ εἰς τὸν δίφωρον ἐγγράφω ἔτως.

Hæc nos servavimus inscripta Tabula reperta. Pauca verò erant quæ interiere: neque enim magna ejus pars confracta fuit. Alia deinde, sic continuata, & ipsi quoque felle sunt inscripta.

ΜΕΘΑΝΔΡΕΙΩΣ ΤΑ ΜΕΝ ΕΓΓΙΣΤΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΟΥ ΕΘΗΗΡΗΝ ΕΥΕΣΘΑΙ ΚΕΛΕΥΣΑΣ ΕΠΟΛΕΜΗΣΑΙ ΚΑΙ ΥΠΕΤΑΞΑΜΑΧΑΙΣ ΤΑ ΥΠΟ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΕΘΗΗΓΑΖΗ ΕΘΗΗΠΟΛΕΜΗΣΑ ΕΠΕΙΤΑ ΑΓΑΜΗ ΚΑΙ ΣΙΓΥΗΝ ΚΑΙ ΝΙΚΗΣΑΣ ΤΗΝ ΗΜΙΣΒΙΑΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΥΤΟΙΣ ΠΑΝΤΩΝ ΕΜΕΡΙΣΑ ΜΗΝΑΥΑ ΚΑΙ ΤΙΑΜΩΤΟΥΣ ΔΕΓΟΜΕΝΟΥΣ ΤΖΙΑΜΩ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΓΑΜΒΗΛΑΚΑΙΤΑ ΕΓΓΥΣΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΙΓΓΑΒΗΝ ΚΑΙ ΑΓΓΑΒΕ ΚΑΙ ΤΙΑΜΑΚΑΙ ΑΘΑΓΑΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΚΑΙ ΣΕΜΗΝ ΕΘΝΟΣ ΠΕΡΑΝΤΟΥ ΝΕΙΔΟΥ ΕΝ ΔΥΣΒΑΤΟΙΣ ΚΑΙ ΧΙΟΝΩ ΔΕ ΣΙΝΟΡΕΣ ΙΝΟΙΚΟΥΝΤΑΣ ΕΝ ΟΙΣ ΔΙΑ ΠΑΝΤΟΣ ΝΙΦΕΤΟ ΚΑΙ ΚΡΥΗ ΚΑΙ ΧΙΟΝΕΣ ΒΑΘΥΤΑ ΤΑΙΩΣ ΜΕΧΡΙ ΓΟΝΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΔΥΝΕΙΝ ΑΝΔΡΑΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ ΔΙΑ ΒΑΣΥ ΠΕΤΑΞΑ ΕΠΕΙΤΑ ΑΛΑΣΙΝΕ ΚΑΙ ΖΑΚΑΙ ΓΑΒΑΛΑ ΟΙΚΟΥΝΤΑΣ ΠΑΡΟΡΕΣΙ ΘΕΡΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΒΛΥΖΟΥΣΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΡΥΤΟΙΣ ΑΤΑΛΜΩ ΚΑΙ ΒΕΓΑΚΑΙ ΤΑΣΥ

78 MONUMENTUM ADULITANUM

ΝΑΥΤΟΙΣ ΕΘΝΗ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΓΓΑΙΤΑΣ ΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ
 ΣΑΙΓΥΠΤΟΥ ΟΡΙΩΝ ΟΙΚΟΥΝΤΑΣ ΥΠΟ ΤΑΞΑΣ ΠΕΖΕΥΕΣ ΘΑΙ
 ΕΠΟΙΗΣΑΤΗΝ ΟΔΟΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΗΣ ΕΜΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟ ΠΩ
 Ν ΜΕΧΡΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΕΠΕΙ ΤΑ ΑΝΝΙΝΕΚΑΙ ΜΕΤΙΝΕΒΝΑ ΠΟΚΡ
 ΗΜΝΟΙΣ ΟΙΚΟΥΝΤΑ ΟΡΕΣΙΣ ΕΣΣΕ ΑΕΘΝΟΣ ΕΠΟΛΕΜΗΣΑΟΥΣ
 ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΚΑΙ ΔΥΣΒΑΤΩΤΑ ΤΟΝ ΟΡΟΣ ΑΝΕΛΘΟΝΤΑΣ
 ΠΕΡΙΦΡΟΥΡΗΣΑΣ ΚΑΤΗΓΑΓΟΝ ΚΑΙ ΕΠΕΛΕΞΑΜΗΝ ΕΜΑΥΤΩ
 ΙΤΟΥΣ ΤΕ ΝΕΟΥΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡ
 ΘΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ ΑΥΤΟΙΣ ΚΤΗΣΙΝ ΡΑ
 ΥΣΩ ΕΘΝΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑ ΛΙΒΑΝΩΤΟΦΟΡΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ ΟΙΚΟΥ
 ΝΤΑ ΕΝ ΤΟ ΣΠΕΔΙΩΝ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΑΝΥΔΡΩΝ ΚΑΙ ΣΟΛΑΤΕΕΘΝ
 ΟΣ ΥΠΕΤΑΞΑΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΙΓΙΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΦΥ
 ΛΑΣΣΕΙΝ ΕΚΕΛΕΥΣΑΤΑΥΤΑ ΔΕ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ ΟΡΕΣΙΝ ΙΣ
 ΧΥΡΟΙΣ ΠΕΦΡΟΥΡΗΜΕΝΑ ΑΥΤΟΣ ΕΓΩΝΤΑΙΣ ΜΑΧΑΙΣ ΠΑ
 ΡΩΝΝΙΚΗΣΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟ ΤΑΞΑΣ ΕΧΑΡΙΣΑΜΗΝ ΑΥΤΟΙΣ ΠΑΣ
 ΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΕΠΙΦΟΡΟΙΣ ΑΛΛΑ ΔΕ ΠΛΕΙΣΤΑ ΕΘΝΗ ΕΚΟΝΤ
 ΑΥΠΕΤΑΓΗΜΟΙ ΕΠΙΦΟΡΟΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΝ ΔΕ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ
 ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΟΙΚΟΥΝΤΑΣ ΑΡΑΒΙΤΑΣ ΚΑΙ ΚΙΝΑΙΔΟΚΟΛΠΙΤΑ
 ΣΣΤΡΑΤΕΥΜΑΝ ΑΥΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΕΖΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΕΜΨΑΜΕΝΟ
 Σ ΚΑΙ ΥΠΟ ΤΑΞΑΣ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΓΗΣ
 ΤΕΛΕΙΝ ΕΚΕΛΕΥΣΑΚΑΙ ΟΔΕΥΕΣΘΑΙ ΜΕΤΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑ
 ΕΣΘΑΙΑ ΠΟΤΕΛΕΥΚΗΣ ΚΩΜΗΣ ΕΩΣ ΤΩΝ ΣΑΒΑΙΩΝ ΧΩΡΑΣ
 ΕΠΟΛΕΜΗΣΑ ΠΑΝΤΑ ΔΕ ΤΑΥΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝ
 ΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟ ΕΜΟΥ ΥΠΕΤΑΞΑΔΙΗΝΕΧΩΤΟΝ ΜΕ
 ΓΙΣΤΟΝ ΘΕΟΝ ΜΟΥ ΑΡΗΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΝ ΟΣ ΜΕ ΚΑΙ ΕΓΕΝΝ
 ΗΣ ΕΔΙΟΥ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ ΤΑ ΟΜΟΡΟΥΝΤΑ ΤΗ ΙΕΜΗΙ ΓΗΙΑ
 ΠΟΜΕΝΑ ΝΑΤΟΛΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΛΙΒΑΝΩΤΟΦΟΡΟΥ ΑΠΟ ΔΕ
 ΔΥΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΣΑΣΟΥ ΤΟ ΠΩΝΥ
 ΠΕΜΑΥΤΟΝ ΕΠΟΙΗΣΑ ΑΜΕΝ ΑΥΤΟΣ ΕΓΩ ΕΛΘΩΝ ΚΑΙ ΝΙΚΗΣΑ
 ΣΑ ΔΕ ΔΙΑ ΠΕΜΠΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΙΡΗΝΗΚΑΤΑΣ ΤΗΣΑΣ Π
 ΑΝΤΑ ΤΟΝ ΥΠΕΜΟΙΚΟΣ ΜΟΝ ΚΑΤΕΛΘΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΔΟΥΛΗ
 ΝΤΩ ΔΙΗΚΑΙ ΤΩ ΙΑΡΕΙ ΚΑΙ ΤΩ ΠΟΣΕΙ ΔΩΝΙΘΥΣΙΑΣΑΣ ΥΠΕΡ Τ
 ΩΝ ΠΛΩΙΪΟΜΕΝΩΝ ΑΘΡΟΙΣΑΣ ΔΕ ΜΟΥ ΤΑΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ
 ΚΑΙ ΥΦΕΝ ΠΟΙΗΣΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΩ ΙΤΟ ΠΩΙΚΑΘΙΣΑΣ ΤΟΝ ΔΕ Τ
 ΟΝ ΔΙΦΡΟΝ ΠΑΡΑΘΗΚΗΝ ΤΩ ΙΑΡΕΙ ΕΠΟΙΗΣΑ ΕΤΕΙ ΤΗΣ ΕΜ
 ΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ. ΚΖ.

Idem Gracè & Latinè.

Βασιλεύς ⁽³⁾ μέγας Πτολεμαῖ-
 ος, υἱὸς βασιλέως Πτολεμαίου ἢ βα-
 σιλίσσης Ἀρσινόης θεῶν ἀδελφῶν,

Rex magnus ⁽³⁾ *Ptolemæus, filius*
regis Ptolemæi & reginæ Arsino-
es deorum fratrum, regum Pto-

τῶν βασιλέων Πτολεμαίη ἢ βασιλείης Βερενίκης θεῶν σωτήρων ἀπόγονος, τὰ μὲν ⁽⁴⁾ ἀπὸ πατρὸς Ἡρακλέος τῆ Διός, τὰ δὲ ⁽⁵⁾ ἀπὸ μητρὸς Διονύσου τῆ Διός, ⁽⁶⁾ παραλαβὼν παρὰ τῆ πατρὸς τὴν βασιλείαν Αἰγύπτου, ἢ Λιβύης, ἢ Συρίας, ἢ Φοινίκης, ἢ Κύπρου, ἢ Λυκίας, ἢ Καρίας, ἢ τῶν Κυκλάδων νήσων, ἐξεστράτευεν ⁽⁸⁾ εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ δυνάμεων πεζικῶν ἢ ἰππικῶν ἢ ναυτικῆς σόλου, ἢ ἐλεφάντων ⁽⁷⁾ Τρωγλοδυτικῶν, ἢ Αἰθιοπικῶν, ἔς ὃ τε πατὴρ αὐτῆ, ἢ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χώρων τῆτων ἐστράτευσε, ἢ καταγαγόντες εἰς Ἀιγύπτου κατασκόπευσαν πολεμικὴν χρεῖαν. Κυριεύσας ⁽⁸⁾ δὲ τε ὅλην Εὐφράτην χώραν πάσης, ἢ Κιλικίας, ἢ τῆ Ἑλλησπόντου, ἢ Θράκης, ἢ τῶν δυνάμεων τῶν ἐν ταῖς χώραις ταύταις πασῶν, ἢ ἐλεφάντων Ἰνδικῶν, ἢ τῆς μονάρχου τῆς ἐν τοῖς τόποις πάντας ὑπάρχου κατασκόπευσαν, διέβη ⁽⁸⁾ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἢ τὴν Μεσοποταμίαν, ἢ Βαβυλωνίαν, ἢ Σησιανὴν, ἢ Περσίδα, ἢ Μηδίαν, ἢ τὴν λοιπὴν πᾶσαν ἕως Βακτριανῆς ὑπὸ αὐτὸν ποιησάμενος, ἢ ⁽⁹⁾ ἀναζητήσας ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Αἰγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας μετὰ τῆς ἄλλης γάζης τῆς ἀπὸ τῶν τόπων εἰς Ἀιγύπτου, δυνάμεις

lemæi & reginæ Berenices deorum servatorum nepos, genus paternum ducens ⁽⁴⁾ ab Hercule Jovis filio, maternum ⁽⁵⁾ verò à Baccho Jovis filio, cum ⁽⁶⁾ accepisset à patre regnum Ægypti, & Libyæ, & Syriæ, & Phœnicis, & Cypri, & Lyciæ, & Caria, & Cycladum, insularum; expeditionem ⁽⁸⁾ fecit in Asiam cum vi pedestri equestri- que, & classe nauticâ, & elephantis ⁽⁷⁾ Troglodyticis Æthiopicisque, quos & pater ejus, & ipse, ex istis primi sedibus, venatu ceperunt, abductosque in Ægyptum ad belli usum habiles reddiderunt. Nactus ⁽⁸⁾ autem dominium totius intra Euphratem regionis, & Ciliciæ, & Pamphylia, & Ionie, & Hellepontis, & Thraciæ, & cunctarum in hisce regionibus copiarum, necnon & elephatorum Indicorum, post omnes, qui in locis erant, monarchas subditos sibi factos, trajecit ⁽⁸⁾ Euphratem fluvium: cumque sua fecisset ditionis Mesopotamiam, & Babyloniam, & Susianam, & Persidem, & Mediam, reliquasque omnes Bactrianam usque regiones, & ⁽⁹⁾ perquisivisset, quæcumque à Persis ex Ægypto auctæ fuerant, res sacras, easque cum aliâ ex locis congestâ gazâ, ἀπέσειλε

80 MONUMENTUM ADULITANUM

ἀπέσειλε ⁽¹⁰⁾ διὰ τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν. * * *

Μεθ' αὐτῆς ἀνδρείως τὰ μὲν ⁽¹¹⁾ ἔγλι-
σα τῆ βασιλείᾳ μετ' ἔθνη εἰρηνοῦσα
κελεύσας ἐπολέμησα καὶ ὑπέταξα
μάχαις τὰ ὑπογεγραμμένα ἔθνη.
(^c) Γάζη ⁽¹²⁾ ἔθνη ἐπολέμησα, ἔπειτα
Ἀγάμη καὶ Σιγύην, καὶ νικήσας τὴν ἡ-
μίσειαν τῶν παρ' αὐτοῖς πάντων ἐμε-
εισάμην. (^d) Ἄνα ⁽¹³⁾ καὶ Τιαμῶ, τὰς
λεγομένης Τζιαμῶ, καὶ τὰς Γαμβη-
λά, καὶ τὰ ἐγγὺς αὐτῶν, καὶ (^e) Ζιγ-
γαβηνῆ, καὶ Ἀγλαβῆ, καὶ Τιαμά, καὶ
Ἀθαγαῶς, καὶ Καλαῶ, καὶ Σεμῆνη
ἔθνη πέραν τῆ Νείλου, ἐν δυσβά-
τοις καὶ χιονώδεσιν ὄρεσιν οἰκῆσας,
ἐν οἷς διαπαντὸς νεφετοὶ καὶ κρύη καὶ
χιόνες βαθυτάται, ὡς μέχρι γο-
νάτων καταδύειν ἄνδρα, τὸν πο-
ταμὸν διαβάς ὑπέταξα. Ἐπειτα
(^f) Λασινῆ, καὶ Ζαῶ, καὶ Γαβαλά, οἰ-
κῆσας παρ' ὄρεσι θερμῶν ὑδάτων
βλύζουσι καὶ καλαρρύτοις, Ἀταλ-
μῶ καὶ Βεγαῶ, καὶ τὰ σὺν αὐτοῖς
ἔθνη πάντα. ⁽¹⁴⁾ Τανγαίτας τὰς μέ-
χει τῶν τῆ Ἀιγύπτου ὄρειων οἰκῆσας
ὑποτάξας περὶ τῆς ἐποίησα τὴν ὁ-
δὸν ἀπὸ τῶν τῆς ἐμῆς βασιλείας τό-
πων μέχρι Ἀιγύπτου. Ἐπειτα Ἀνι-
νῆ καὶ Μετίνῆ ἐν ἀποκρήμνοισι οἰκῆσα
ὄρεσι. (^g) Σεσέα ^(h) ἔθνος ἐπολέμησα,
καὶ μέγιστον καὶ δυσβατώτατον ὄρος

*in Ægyptum reportasset, copias
submitit ⁽¹⁰⁾ per manufactos amnes.*

*Postea re viriliter gesta, &
proximis ⁽¹¹⁾ regie mee gentibus ad
pacem redire jussis, debellavi, &
subjectas mihi reddidi, has quæ
sunt subscriptæ gentes. (^c) Gaze ⁽¹²⁾
gentes bello petii, deinde Aga-
me, & Siguen, victorque par-
tem omnium quæ apud illos erant
dimidiam mihi retinui. (^d) Ana ⁽¹³⁾
& Tiamo, vocatos etiam Tzia-
mo, & Gambela, & quæ sunt ipsis
proxima, & (^e) Zingabene, &
Angabe, & Athagaos, & Calaa,
& Semene gentem ultra Nilum,
in avibus & nivosis montibus ha-
bitantes, ubi omnimodo pruina
& glacies, & nives profundis-
sima, ut vel genua tenuis vir in-
grediatur, trajecto flumine, sub-
jeci: Deinde (^f) Lasine, & Zaa,
& Gabala habitantes in diruptis
montibus, quique aquis calidis sca-
turiunt Atalmo Begaque, gentes-
que tractus istius omnes. ⁽¹⁴⁾ Tan-
gaitas ad Ægypti usque confinia
habitantes cum subegissem, viam
feci quâ tuto pedibus iretur à sub-
jectis mihi locis usque Ægyptum.
Deinde Anine & Metine in præci-
pitibus habitantes montibus. (^g) Se-
sea ^(h) gentem bello petii, eosque re-*

ἀνελ-

ἀνελεθόντας ἀειφρεξήσας κατήγαγον, ἢ ἐπελεξάμην ἐμαυτῷ τῆς τε νέης αὐτῶν, καὶ γυναικας, ἔ παῖδας, ἢ παρθένους, ἔ πᾶσαν τὴν ὑπαρχουσαν αὐτοῖς κτήσιν.^(h) Ραυσῶ ἔθνη μεσόγεια λιβανώλοφόρων Βαρεβάρων οἰκῆλια ἐπὶ πεδίων μεγίστων ἀνδρῶν, καὶ ^(h) Σολατὲ ἔθνος ὑπέταξα, οἷς καὶ τῆς αἰγιαλῆς τῆς θαλάσσης φυλάσσειν ἐκέλευσα. Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔθνη ὄρεσιν ἰχυροῖς πεφρεξημένα αὐτὸς ἐγὼ ἐν ταῖς μάχαις παρῶν νικήσας καὶ ὑποτάξας ἐχαρισάμην αὐτοῖς πάσας τὰς χώρας Ἰπὶ Φόροισ. Ἄλλα δὲ πλείστα ἔθνη ἔκοντα ὑπέταξον μοι Ἰπὶ Φόροισ. Καὶ πέραν δὲ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης οἰκῆλια Ἀραβίτας ⁽ⁱ⁾ καὶ Κιναιδοκολπίτας στρατόμα ναυτικὸν καὶ πεζικὸν διαπεμφάμενος ἔ ὑποτάξας αὐτῶν τῆς βασιλείας, Φόρος τῆς γῆς τελεῖν ἐκέλευσα, ἔ ὁδύεσθαι μετ' εἰρήνης καὶ πλέεσθαι. Ἀπὸ τε ^(k) Λόκῆς ⁽¹⁵⁾ κώμης ⁽¹⁾ ἕως τῶν Σαβαίων χώρας ⁽¹⁶⁾ ἐπολέμησα. Πάντα δὲ ταῦτα τὰ ἔθνη πρῶτος, καὶ μόνος βασιλέων τῶν πρὸ ἐμῆ, ὑπέταξα. Διὶ ἦν ἔχω τὸν μέγιστον θεὸν μετ' Ἀθῆναι εὐχαρισίαν, ὅς με ἔγέννησε, διὶ ἔ πάντα τὰ ἔθνη τὰ ὁμοῦ ἐπὶ τῇ ἐμῇ γῆ, ἀπὸ μὲν ἀνατολῆς μέχρι τῆς

cedentes in maximum & difficultimum accessu montem quum custodia posita cinxissem, deduxi in planum, & delegi mihi eorum juvenes & uxores, & pueros, & virgines, omnemque quæ suppetebat illis possessionem. ^(h) Rhausogentem mediterraneam thuriferorum Barbarorum habitantem intra maximos in aquosos campos, & Solate ^(h) etiam gentem subjugavi, quos & oras maris præsiidiis occupare jussi. Has verò omnes gentes, robustis montibus circumseptas, cum in pugnis præsens ipse devicissem, & subjugasset, omnes eis regiones gratiosè vestigales dedi. Sed & plurimæ aliæ gentes sponte se mihi vestigales dediderunt. Quin & trans mare Rubrum habitantes Arabitæ ⁽ⁱ⁾, & Cinadocolpitas, misso exercitu nautico & pedestri, subjugatisque eorum regibus, jussi terræ tributa pendere; pacatoque iri itinere tum pedestri tum maritimo. Regiones etiam ab ^(k) Albo ⁽¹⁵⁾ vico Sabæos ⁽¹⁾ usque debellavi. Has verò primus ego, solusque regum qui ante me fuerunt, gentes omnes subjugavi. Quamobrem gratias habeo maximo Deo meo Marti, qui me etiam genuit, cujus ope gentes omnes ditioni meæ

82 MONUMENTUM ADULITANUM

Λιβανωτοφόρος, ἀπὸ δὲ δύσεως μέ-
χει τῶν τῆς Ἀιθιοπίας ἔ^(m) Σά-
σα τόπων, ὑπὸ ἑμαυτὸν ἐποίησα·
ἀ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ἐλθὼν ἔ νικήσας,
ἀ δὲ διαπεμπόμενος. Καὶ ἐν εἰρήνῃ
καταστήσας πάντα τὸν ὑπὸ ἑμοῖ⁽¹⁷⁾
κόσμον, κατήλθον εἰς τὴν Ἀδύλην τῷ
Διὶ, ἔ τῷ Ἀρεῖ, ἔ τῷ Ποσειδῶ-
νι θυσιάσαι⁽¹⁸⁾ ὑπὲρ τῶν πλωζο-
μένων. Ἀθροίσας δὲ μετὰ ταύτα
τάματα, καὶ ὑπὸ ἐν ποίησας, Ἰππὶ
τέτῳ τῷ τόπῳ καθίσας τὸνδε τὸν
⁽ⁿ⁾ δῖφρον, παραθήκῃ τῷ Ἀρεῖ, ἐ-
ποίησα^(o) ἔτει τῆς ἐμῆς⁽¹⁹⁾ βασι-
λείας KZ.

conterminas, ab oriente usque ad
Thuriferam, ab occidente verò us-
que ad Æthiopiæ^(m) Sasiq̄ue loca,
subditas mihi feci: alias quidem
ipse veniendo vincens, alias lega-
tis à me missis. Cùmque totum sub
me rege⁽¹⁷⁾ mundum in pace con-
stituissem, descendi Adulen sacri-
ficatum Jovi, ☉ Marti, ☉ Nep-
tuno⁽¹⁸⁾ pro navigantibus. Collectis
verò ☉ adunatis exercitibus, hoc
in loco quum consedissem,⁽ⁿ⁾ sellam
hanc, Depositum Marti, feci^(o)
anno⁽¹⁹⁾ regni mei vicesimo sep-
timo.

Cosmas, ☉ Montfauconii ad Monumentum Notæ, literulis signatæ.

(a) Ἐν τῇ Ἀδύλῃ, *Adule*, ex quâ mare adjacens finus Adulitanus vocabatur, vide Pto-
lemæum. *Montfauconii*.

(b) Ἐλεσβαάν, *Elesbaan* Rex Axomitarum, eâ quam Cosmas memorat expeditione, Ho-
meritarum regnum delevit, pulso Dunaano rege Judaicæ religionis, qui immanem in
Christianos carnificinam exercebat. Qui Elesbaan alio nomine Calebus vocabatur,
à Græcis pariter & Arabibus & Æthiopicis celebratus, atque in sanctorum factos re-
latus est. Hujus mentionem habent Nonnosus in Photio, Metaphrastus, Callistus,
Abulpharagius. Hæc pluribus recensita videas apud Jobum Ludolphum, accura-
tissimum rerum Æthiopicarum interpretem & indagatorem. *Montfauconii*.

(c) γάζη *Gaza*. Ex nominibus Æthiopicis quæ sequuntur pleraque hodierni usûs in
Æthiopiâ sunt, quæ nos pro facultate indicabimus, eâ tamen cautione ut ne nimium
conjecturis indulgeamus. Gaza in Æthiopiâ pro loco aut gente peculiari non occur-
rit; sed Hodierni Habessini regnum suum Gheeza vocant: an verò id ipsum Inscriptio,
Gazam à Ptolemæo in Æthiopiâ subjugatam memorans, significet, ignoratur. Quæ
mox sequitur Ἀγάμη, Agame vel Agami, jam Agamia dicitur, estque præfectura regi-
ni Tigræ: nec ex nominis similitudine tantum eadem esse deprehenditur, sed etiam
quia quæ mox recensentur loca, pleraque huic vicina sunt. De Σιγύη nihil reperio.
Montfauconii.

(d) Ἄνα ἢ Τιαμῶ, quæ item τζιαμῶ vel τζιαμα dicebatur. Eo nomine præfectura quæ-
dam regni Tigræ hodieque proximè Agamiam existat, *Tzama*. De Ava nihil habe-
mus, nisi fortè dicas esse præfecturam Tigræ quæ dicitur *Afa*. De γάμηλα occurrit
nihil. *Montfauconii*.

(e) Καὶ Ζιγγαβηνὲ καὶ Ἀγγαβὲ, καὶ Τιαμῶ καὶ Ἀθαγαῆς καὶ Καλαὰ καὶ Σεμηνέ. De duobus
primis nihil succurrit. De Tiamam verò conjectare licet esse aliam præfecturam
Τιαμῶ cognominem in regno Bagamedra, nec procul positam, Tzama dictam. *Atba-*

gios: duæ sunt in Habessinâ regiones nomine *Aziuo*, quarum alterutra hîc fortasse indicatur. De Calaa nihil. Semene verò aut Samine, mox sequens, est certissimè regio Samen vel Semen hodierna: nam & nomen consentit adprimè, & præruptis nivosisque montibus plena esse narratur. *Montfauconii*.

(f) Ἐπειὰ Λασιωνῶν, καὶ Ζαῶν, καὶ Γαβαλαῶν. Hæ gentes hæcenus ita vocantur. *Cosma*:

(g) Σεσεία ἔθνος ἐπολέμησα. *Sesca Gentem debellavi*. Hic Barbariæ gentes indicat. *Cosma*.

(h) Sesea, Rauso & Solate ad Barbariam pertinent. Barbaria autem regio erat maritima; ultra fretum Arabici sinûs, ut ait plerumque Cosmas, quæ item Thurifera vocabatur. *Montfauconii*.

(i) Ἀρεθίτας καὶ Κιναιδοκολπίτας. Gentes quæ in Homerite sunt significat, id est, Felicis Arabiæ populos. *Cosma*.

(k) Στό τε Λόκης Κώμης. In partibus Blemmyum vicus est nomine Leucogen. *Cosma*.

(l) ἕως τῆς Σαβαίων χώρας. Sabæorum item Regio in Homerite est. *Cosma*.

(m) καὶ Σάσα τόπων. Hæc Sasi regio ultima Æthiopum est, ubi etiam multum auri reperitur, quod dicitur Tancharas. Ulterius autem est Oceanus & regio Barbareotaram qui Thuris exercent mercaturam. *Cosma*.

(n) τὸνδε πὺν δίφρον. Et hæc quidem in fellâ scripta sunt. Porro usque in præsentem diem ante hanc fellam reos capitali pœnâ adficiunt. In Semenem verò, ubi nix & glacies esse dicitur, Rex Axiomitarum eos mittit, quos exsilio pœnâ mulctat. *Cosma*.

(o) ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας Κ Ζ. i. e. anno regni nostri vicesimo septimo. Est itaque hic unus ex iis qui regnârunt Ptolemæis, sive Philometor, sive Euergetes secundus, sive is qui Dionysus dictus. Nam ii ultra viginti septem annos regnârunt.

Levis iste *Cosma* commentariolus, idemque non levis error. Etenim scripta est in hoc lapide vera illa Euergetis Primi Historia, qui viginti sex annos integros & vicesimi quoque septimi partem aliquam regnavit. Verùm attende, bone lector: Hæc non intellexit, adeoque non finxit Cosmas. *Vide notam è nostris ultimam*.

Nostræ ad Monumentum Notæ, signatæ numeralibus.

(1) Ἀδέλη λιμὴν Ἀξιωμαίων. *Maritimâ Æthiopum, Adule vocatâ, urbe, Axiomitarum portu*. Eadem Plinio lib. 6. c. 29. *oppidum Aduliton seu, ut postea habet, Adulitarum, maximum Emporium Troglodytarum, etiam Æthiopum. Absit (inquit) à Ptolemaide ad fauces Rubri maris quinque dierum navigatione: Ab Axumis autem, tradente sic Nonnoso apud Photium, itinere dierum quindecim. ἢ δὲ Ἀξιμῖς (inquit) πόλις ἐστὶ μεγάλη, καὶ οἶον μητρόπολις τῆς ὅλης Ἀιθιοπίας. i. e. Est verò Axumis urbs maxima, totius quasi Æthiopiæ metropolis.*

(2) ὁ τῆνικαῦτα βασιλεὺς Ἀξιωμαίων Ἐλεσβαάν. *Rex tunc Axiomitarum Elesbaan*. Congruit his idem ille Nonnosus Historiæ Legationum apud Photium Auctor, ipse scilicet legatus ab Imp. Justiniano missus, idque paulo post Cosmæ nostri negotiationem, πρὸς τὸν τῶν Ἀξιωμαίων βασιλεῖα. Ἐλεσβαῶν δὲ τότε ἐκράτει τὸ ἔθνος. i. e. *ad Axiomitarum Regem. Genti verò tum imperitabat Elesbaas*. Photii Cod. iii.

(3) βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος, υἱὸς βασιλέως Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Ἀρσινόης θεῶν ἀδελφῶν, τῶν βασιλέων Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Βερενίκης θεῶν Σωτήρων ἀπόγονος. i. e. *Rex magnus Ptolemæus Filius Regis Ptolemæi & reginæ Arsinoes, deorum Fratrum, Regum Ptolemæi & Reginæ Berenices deorum Servatorum nepos.*

Geminata in hoc proœmio ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ & ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ elogia ansam Begero præbuere dubitandi de Antiquitate Monumenti. Hæcenus enim in Ptolemaicæ familiæ nummis, non nisi simplex ΘΕΩΝ supra Soteris & Berenices capita, simplexque ΑΔΕΛΦΩΝ supra Philadelphum & Arsinoen comparuerant. At statim aureus est repertus post hæc objecta nummus, cum jugatis capitibus hinc Ptolemæi Soteris & Berenices, illinc Philadelphi & Arsinoes; illis quidem sine Epigrapha; his verò integrum

84 MONUMENTUM ADULITANUM

tegrum præferentibus, ut in hâc. Inscriptiōne Adulitanâ, ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ elogium. Singularem hujusmodi nummum opportunè orbi erudito suppeditavit Clariss. Vaillantius. *Hist. Ptol. Regum pag. 52.* Isque sub initiis Ptolemæi Euergetis signatus fuit; tum scilicet cùm Philadelphum recens defunctum consecraret Euergetes, ut Arfinoem prius defunctam Philadelphus ipse consecraverat. Clarè igitur ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ titulum nummus hâc Epigraphâ insignis explicat: nec minus clarè ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ, hoc est, Soteris & Berenices *Divorum servatorum* titulum, Bucolici Poetæ carmen: Qui tamen Ἀρωγῆς pro Σωτήεσσι, *Auxiliatores pro Servatores*; Poeticâ suadente, dixit. *Theocriti Id. 17.*

Μητὲρ φίλα καὶ πατέρα θυώδεα; εἴσαο νηώς.
Ἐν δ' ἀνδρῶν χρυσῷ περπαλλέας ἡδ' ἐλέφαντι
Ἴδρυσεν, πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀρωγῆς. i. e.

*Struxit odoriferum matrique patrique sacellum:
Interiorumque ipsos elephanto auroque decoros,
Humano auxilium generi, duo numina fecit.*

Sed & alterum objectum à Begero est, nullos fuisse Philadelpho ex Arfinoe conjugè & sorore liberos; clarè illud traditum à Pausaniâ; & proinde, si verum fuerit, actum esse de Monumento. At nihil minus, insignissime Begere. E contrario, nova hinc orta lux, & testimonium Antiquitati redditum. Jure enim adoptivo & legitimo Divæ Arfinoes filium se tulit Euergetes: unde prælatus est iste minùs solens verborum ordo ΤΙΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΣΙΝΟΗΣ pro alio longè usitatiores ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΤΙΟΣ. Iterum ut uno eodemque jure, hoc est naturæ ipsius, non adoptionis lege, tum Berenices tum Soteris nepotem se innueret, admittitur insolita locutio, ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ pro ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ ἀπόγονος. Hanc interim adoptionem à Theocriti Scholiaste accipe, *ad Idyl. 17.* Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδελφῷ συνώκει πρότερον Ἀρσινόη ἢ Λυσίμαχος, ἀφ' ἧς καὶ τὰς παῖδας ἐγέννησεν, Πτολεμαῖον, καὶ Λυσίμαχον, καὶ Βερενίκην. Ἐπιβλέψασαν δὲ ταύτην ἐντρον, . . . ἐξέπεμψεν εἰς Κοπτὸν . . . καὶ τὴν οἰκίαν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἔγημε, καὶ εἰσποιήσατο αὐτῇ τὰς ἐκ τῆς προτέρας Ἀρσινόης γεννηθείσας παῖδας. i. e. *Ptolemæo Philadelpho primo conjuncta fuit Arfinoe Lysimachi F. ex quâ & liberos suscepit, Ptolemæum (hoc est Euergetem nostrum) Lysimachum, & Berenicem. Hanc autem contra se conspirantem cùm detexerat, ablegavit eam Coptum in exilium, propriamque ipsius sororem Arfinoem maritam duxit. Eique ex Arfinoe priore genitos adoptavit liberos.* Priorem igitur Arfinoem, damnatum, injustum, nullisque usquam aut nummis aut monumentis honorandum nomen jure siluit Euergetes; alteram rectè inscribens adoptivam matrem, & *Divæ sororis & Veneris Zephyritidis* titulo, impensè ab Ægyptiis cultam.

(4) τὰ μὲν ἀπὸ πατρὸς Ἡρακλῆος τῶ Διός. Paterno genere à Jove per Herculem ducto gloriatur; id quod Soteri Ptolemæo cum Alexandro Magno commune, intra ipsam Ptolemæorum aulam, Philadelpho & Euergeti æqualis, Theocritus Poeta cecinit.

Ἄμφων γὰρ πρόγονος σφὶν ὁ κρείτερος Ἡρακλείδας. i. e.
His Heracledes proavus communis utrisque. Idyl. 17.

(5) τὰ δὲ ἀπὸ μητρὸς Διονύου τῶ Διός. Qui matrem naturâ Arfinoem superius filebat, hic genus per eam ductum non filet Euergetes. Sed palam facit eam genitam à Lysimacho; Lysimachum generis sui Auctorem perhibuisse Bacchum. Hæc duo memorata genera demonstrant prius illud ΤΙΟΣ ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ i. e. *Filius Divorum Fratrum*, nonnisi sensu adoptionis, quoad matrem accipi. Aliter idem esset Euergeti & Paternum & Maternum genus. Sanè ex fratre & sorore uterinâ genitis diversum esse non potest.

(6) Παρελαβὼν πατρὸς, κ. τ. λ. i. e. *cùm accepisset à patre regnum.* De tradito Euergeti à Philadelpho patre imperio, Monumento plenè concinit Theocritus.

Καὶ μὲν Φοινίκας ὑποτέμνεται, Ἀραβίας τε,
Καὶ Συρίας, Λιβύης τε, κελευσῶν τ' Αἰθιοπῶν.
Παμφυλοισί τε πᾶσι καὶ αἰχμηταῖς Κιλικίᾳσι
σημαίνει, Λυκίοις τε Φιλοπολέμοις τε Κάρῃσι,
Καὶ νᾶσις Κυκλάδεσσιν—Idyl. 17.

*Partim Phœnicas, partim Libyasque Syrosque,
Atque Arabas partim sibi vendicat, Æthiopasque,
Pamphylisq̄ue omnes, Cilicasque hostile gerentes,
Et Lyciam, Cariamque, & Cycladas æquore sparsas.*

(7) μετὰ ἐλεφάντων Τρωγλοδυτικῶν καὶ Αἰθιοπικῶν, ἔς ὃ τε πατὴρ αὐτῆ καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκ τῶν χώρων τῶν ἐθέρωσαν. i. e. *cum Elephantis Troglodyticis Æthiopicisque, quos & regis pater, & rex ipse Euergetes primi ex sedibus istis venatu ceperunt.* Philadelphus huic venatui unicè intentus Ptolemaidem condidit in sinu Arabico, ea ratione Ptolemaidem Θηρῶν & Ἰππὶ θήρας i. e. *venaticam cognominatam.* Eumque Agatharcides à Photio excerptus *primum dicit instituisse Elephantorum atque ejusmodi belluarum venationem.* Quod tamen cautius & verius in Inscriptione nostrâ de Troglodyticis & Æthiopicis elephantis, perque eas solummodo regiones venatione, affirmatur. Simili restrictione Hieronymus ad Danielelem cap. xi. *Narrant (inquit) Historiæ Ptolemæum Philadelphum habuisse elephantos, quos primus eduxit ex Æthiopiâ, quadringentos.* Indicorum enim usum elephantorum quis non novit antiquiorem?

(8) ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, κ. τ. λ. . . . κερλεύσας δὲ ἐντὸς Ἐυφράτης χώρας πάσας, κ. τ. λ. . . . διέβη τὸν Ἐυφράτην ποταμὸν. i. e. *Expeditionem in Asiam fecit, redactaque omni intra Euphratem regione, trajecit fluvium.* Hoc est quod Historicè attigit Appianus in Syriacis p. m. 201. Πτολεμαῖος ὁ Φιλαδέλφῃ . . . ἐς Συρίαν ἐπέβαλε, καὶ ἐς Βαβυλῶνα ἤλασε. i. e. *in Syriam impetu facto Babylonem usque penetravit.* Propheticè vero Daniel cap. xi. ῥ. 7. *veniet cum exercitu, & ingredietur provinciam regis Aquilonis, & abutetur eis & obtinebit.* Hieronymus quoque in Danielelem commentatus, *abusus est eis, inquit, & obtinuit, in tantum ut Syriam caperet, & Ciliciam, superioresque partes trans Euphratem, & propemodum universam Asiam.* Unde & Josephus contra Apionem. l. 2. c. 5. Τρίτος Πτολεμαῖος, ὁ λεγόμενος Ἐυεργέτης, κατασχὼν ὅλην Συρίαν καὶ κερύσας, εἰ τοῖς ἐν Ἀιγύπτῳ θεοῖς χαριστήρια τῆς νίκης ἔθυσεν· ἀλλὰ παρὰ γενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα πολλὰς, ὡς ἡμῖν νόμιμὸν ἔστιν, ἐπέλεσε θυσίας τῷ θεῷ, καὶ ἀνέθηκε ἀναθήματα τῆς νίκης ἄξια. i. e. *Ptolemæus tertius, cognomine Euergetes, cum totam vi Syriam obtinuerat, non illis in Ægypto diis victoriæ charisteria sacrificavit: sed præsens Hierosolymis multa, ritu nostro, Deo peregit sacrificia, & digna istâ victoriâ donaria sacravit.*

(9) ἀναζητήσας ὅσα ὑπὸ τῶν Περσῶν ἱερὰ ἐξ Ἀιγύπτου ἐξήχθη, καὶ ἀνακομίσας εἰς Αἴγυπτον. i. e. *cum perquisivisset quæcunque à Persis ex Ægypto avectæ fuerant, res sacras, easque unâ cum aliâ ex locis congestâ gazâ in Ægyptum reportasset.* En & rem, & verba sacrae Danielis prophetiæ c. xi. ῥ. 8. *omnimodè respondentia. Insuper & Deos eorum & Sculptilia, vasa quoque pretiosa auri & argenti, captiva ducet in Ægyptum.* Quibus addendus Hieronymus & servata ab eo Historia, lapidis non minus quàm prophetiæ interpres. *Ptolemæus, cognomento Euergetes, diripiens regnum Seleuci quadraginta millia talentorum argenti tulit, & vasa pretiosa, simulacraque deorum duo millia quingenta, in quibus erant quæ Cambyfes, captâ Ægypto, in Persas asportaverat.* Denique gens Ægyptiorum, quia post multos annos deos eorum retulerat, *Euergetem eum appellavit.* Suffragatur his prolatus à Vaillantio Thebanorum nummus, hinc habens caput Jovis, illinc aquilam cum epigraphe ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ. Hi scilicet hunc cognominis honorem primi detulisse visi, læti ob restituta sacra, quæ Cambyfes, incenso apud Thebas Jovis templo, spoliaverat. *vid. Herodot lib. 3. cap. 24.*

(10) ἄλλὰ τῶν ὀρυχθέντων ποταμῶν. i. e. *per manufactos amnes.* Διώρυγας vero intelligit, hoc est alveos circa Euphratem, non dissimiles iis qui circa Nilum, ductos. Per eos

86 MONUMENTUM ADULITANUM

scilicet, exundante sub ætatem flumine, ab Assyriâ Arabiam versus submittebatur erant Ptolemæi copiæ. Interim ποταμός, hoc est amnes sive fluvios, eos vocat, non aliter atque eorum unum Palacottam, alias Pallacopam, ab Appiano & Arriano nominatum novimus. Cui tamen ἐστὶ διώρυξ ὁ Παλλακόπας ἐκ τῆς Εὐφράτης, ἢ δὲ ἐκ πηγῶν τις ἀνάγων ποταμός. i. e. *Alveus est Pallacopas ex Euphrate ductus, non à suis fontibus exorients fluvius.* Arrianus de expedit Alex. l. 7. c. 21. conferendus & Straboni lib. xvi. de his ipsis circa Euphratem alveis agentis.

(11) μεθ' ἃ τὰ μὲν ἔγγιστα τῆ βασιλείας ἔθνη εἰρηνοῦσθαι κελεύσας. i. e. *Post debellatam Asiam, finitimis circa regiam gentibus, ad pacem redire iussis.* Hæc omnino pertinent ad compressam in Ægypto seditionem istam, quam & Justinus memoravit & Hieronymus. Hic enim Ptolemæum in terram suam tum reversum tradit, *cum audisset in Ægypto seditionem moveri.* Ille verò; (lib. 27. c. 2.) *nisi in Ægyptum domesticâ seditione revocatus esset [Ptolemæus] totum regnum Seleuci occupasset.*

(12) Γάζη ἔθνη. i. e. *Gaza Gentes.* Duas credo intelligi, quarum utriusque clarè fati & explicita apud Plinium mentio, lib. 6. cap. 29. *Gaza oppidum, inquit, promontorium, & portus Mossylites, quo Cinnamomum devebitur. Hucusque Sesostris exercitum duxit. Aliqui unum Æthiopiæ oppidum ultra ponunt in littore, Baragaza, i. e. maritimum Gaza.*

(13) Ἄυα i. e. *castellum Aven.* Ejus notitia à Nonno est apud Photium *Cod. iii. μέγιστον ἐφάνη θέαμα περὶ χωρὶον Ἄυην προσονομαζόμενον (κεῖται δὲ ἡ Ἄυη ἐν μέσῳ τῆς τε τῶν Ἀυξυμιτῶν ἢ τῶν Ἀδελιῶν πόλεως) ἐλεφάντων πλῆθος ἐκ ὀλίγον, ἀλλὰ σχεδὸν ὅσον χιλιάδων πέντε.* i. e. *Maximum oblatum est spectaculum circa castellum Aven dictum (est verò Aven inter Axumitarum & Adulitarum urbem media) elephantorum nempe multitudo non exigua, imò millia ferme quinque.*

(14) Ταγγαίτας, cod. Vaticano ἔθνη Ταγγαίτων. *Tangaitarum gentem.* At verò H. Vossius, qui Florentinam hanc evolverat inscriptionem, ejusque præ Romanâ integritatem mirum in modum deprædicat in aureolis ad Pomponium Melam observationibus, non *ταγγαίτας* legit, sed *παγγαίτας*. In quo iudicium & conjecturam suam fecutus videtur vir doctissimus, potius quam elementi in MS. ductum. Nimirum id egit Vossius, ut Diodori Siculi, & Ptolemaici nostri marmoris, & emendati à se Melæ auctoritate demonstraret, Panchaiam, decantatam à Poetis Thuriferam regionem, non Arabiæ Felicis, at Æthiopiæ fuisse portionem. *Id. Vossius ad P. Melam. l. 3. c. 8.*

(15) Ἰσὸς Λευκῆς Κώμης, ab Albo vico. Ejus scilicet cujus meminit Strabo lib. xvi. Ælius Gallus, inquit, missus ab Augusto Cæsare ἦκεν εἰς Λευκὴν κώμην τῆς Ναβαταίων γῆς, ἐμπορεῖον μέγα. i. e. *pervenit ad Album vicum, Nabateorum regionis, emporium magnum.* Hujus verò, saltem hoc nomine, emporii nulla videtur fuisse celebritas Cosinæ nostri tempore: aliter illud intra Blemmyum in oppositâ continente fines, mercator, & navigator tantus, non quæsisset. *vide Cosinæ notam k.*

(16) ἐπολέμησα — χώρας — ἔθνη — i. e. *debellavi regiones, gentes.* Quod multoties in hac Inscriptione verbum istud ἐπολέμησα cum casu quarto construatur; nihil in eo peccatum est contra syntaxin grammaticalem: sed Hellenisticum est, veram laudatæ inscriptionis & originem & antiquitatem prodens. Id enim, ignotum classicis scriptoribus, utramque facit paginam in Versione LXX-virali, eodem, ac ipsa inscriptio, & tempore & loco natâ. Ex. gr. *Isa. xxxvi. 10. ἀνέβημεν ἐπὶ χώραν ταύτην πολεμήσαι αὐτήν. xxix. 1. πόλις. . . ἣν ἐπολέμησε Δαβίδ. Psal. cxxviii. 1. πλεονάνις ἐπολέμησάν με. Jer. xlviii. 10. ὄψοντο πολεμεῖν αὐτὸν.* Pari ratione inferiùs in inscriptione legitur *κατηῆλθεν εἰς τὴν Ἀδελήν θυσιάσαι, cui similem constructionem alibi vix reperies quam apud LXX. Ex gr. 2. Paralip. xxvi. 16. εἰσῆλθεν Ὀζίας εἰς τὸν ναὸν κυρτὰ θυμιάσαι. ut omittam ἐχαρυσάμην, ἐχαρυσίαν ἔχειν, τῇ ἐμῇ γῆ, aliaque quæ à Classicis parcius adhibita, huic tamen inscriptioni cum Hellenisticis communia notabit Lector. De istâ quidem Hellenisticâ, rectè sic vocatur necne, nondum inter doctos convenit. At de re ipsâ, hoc est an mutationem passa sit Græca lingua, occasione Macedonum in Ægypto & Syriâ regnantium, nemo unquam dubitaverit.*

(17) Πάντα ὑπὲρ ἐμοῦ κόσμον. *Totum sub me Rege mundum.* Κόσμος & mundus non semper univcrsum absolute sumptum, sed & aliquando partem aliquam Univerfi insigniorem significant. Græcè igitur Clemens in *Ep. ad Romanos*, οἱ μὲν Ὀκεανὸν κόσμοι. Latine Propertius, *lib. 4. eleg. 3.* Cogor ἔξ ἐταβυλῆ πιετος ediscere mundos.

(18) Θυσιάσαι ὑπὲρ τῶν πλωιζομένων. *Sacrificatum pro navigantibus.* Ecce titulum Euergeti certe nostro bene notum & familiarem: qui nempe Pharum Alexandrinum, à patris ejus, Regis Ptolemæi Philadelphi, anno primo, condecoraverat: ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ ΚΝΙΔΙΟΣ ΔΕΞΙΦΑΝΟΥΣ ΘΕΟΙΣ ΣΩΤΗΡΣΙΝ ΥΠΕΡ ΠΛΩΙΖΟΜΕΝΩΝ. Vide Strabonem l. xvii. & Luciani *Quom. scrib. sit Historia.* Plinium vero lib. 36. cap. 12.

(19) ἔτει τῆς ἐμῆς βασιλείας κζ. *Anno Regni mei 27.* Annum ita lego vicefimū septimū, ut in Vaticano codice, numeralibus expressum. Huic enim respondent nummi Ptolemæici, annum regni modo simili notantes; ut & lapis iste Chronographus (qui tamen est sequioris ævi) Menandri Poetæ ætatem sic designans. ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ. ΔΙΟΠΕΙΘΟΥΣ. ΚΗΦΙΣΙΕΥΣ. ΕΓΕΝΝΗΘΗ. ΕΠΙ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ. ΩΝΙΣΙΓΕΝΟΥΣ. ΕΤΕΛΕΥΤΗΣΕΝ. ΕΤΩΝ. Ν. ΚΑΙ. Β. . . . ΕΠΙ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ. ΚΑΤΑ ΤΟ Β. ΚΑΙ. Α. ΕΤΟΣ. ΤΗΣ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ. ΩΤΗΡΟΣ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ. *Grut. mxxvii. Vid. Dodwelli de Diczearcho Dissert. p. 52. Ἐ animadversa ad Gruteri Pag. cmxviii. Epigr. 12.*

Non pauci olim Ptolemæo nostro Euergeti tantummodo 25. regni annos tribuerunt, secuti nempe Canonem regum à Nabonassarò deductum. Is verò Canon ad rationes Astronomicas, non Historicas compositus, nulla regnandi agnoscit initia, nisi (ut inquit Censorinus) à primo die mensis ejus, cui apud Ægyptios nomen est Thoth. Qui igitur ratione ista Astronomica viginti quinque annos regnaverit, Historicâ veritate integros viginti sex implere potuit Euergetes. Et totidem impleffe quidem, inter recentiores Chronographos, asserit Lydiatus nostras; de emendatione temporum pag. 91. *extincto Ptolemæo Euergete postquam regnaverat 26. annos, Ægypti regnum adeptus est ejus filius Ptolemæus Philopator.* Idem aliquanto plenius inter veteres Historicos Auctor Josephus adstruit, secundum exemplar Antiquitatum in Collegio Novo Oxoniæ servatum. Μετὰ δὲ τὸν Φιλάδελφον τὴν βασιλείαν κατέλαβε Πτολεμαῖος, ὁ καλούμενος Ἐεργέτης, ἔπειτα ὅλοις ἔτεσιν κς. i. e. *Post Philadelphum regnum obtinuit Ptolemæus, cognomine Euergetes, viginti sex totis annis.* Vide Josephum a doctiss. Hudsono editum, pag. 519. Hæc satis innuere videntur quod expressum est in monumento nostro; inchoatum nempe fuisse annum regni vicefimū septimū; quem quidem vincendi, regnandi, vivendi finem habuit Euergetes.

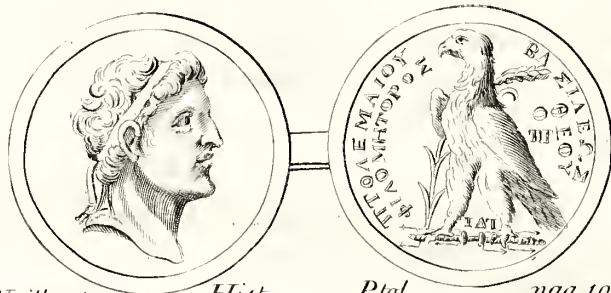
Nodum aliter solvit ὁ μακαρίτης Henr. Dodwellus, in Historicis certè & Chronographicis, immensâ Vir doctrinâ, & promptissimo ingenio Auctor. Numero ille Canonis Astronomici nimio plus adstrictus “Annum, inquit, regni κζ huic Euergeti tribuit Monumentum Adulitanum. Is numerus si rectè se habeat, eum quoque cum “patre commune biennium habuisse necesse erit, ut habuit cum avo pater. *Vide supra laudatam de Diczearcho dissertationem p. 56. inter veteres Geographos Oxon. 1703.*

Nihil moramur de Monumento Adulitano, judicium dicam, an præjudicium, Cl. Joannis Harduini; in suis certè Conjectoris audacissimi; at de alienis mortalium, quos terra tulit, suspiciosissimi; cuique nihil sincerum visum in omni antiquâ Latinitate, præter Tullium, Plinium, Maronis Georgica, Flacci Sermones & Epistolas, Inscriptiones admodum paucas, Fastosque nonnullos. *Vide ejus Chron. vet. Test. pag. 168. Ἐ de nummis Herodiadum p. 60.* Huic scilicet, ut & Cl. Begero, displicuere conjunctim lecta ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ vocabula. Utrique igitur in his notis eadem operâ responsum est. Statque contrâ clarus ille à Vaillantio, bono literarum fato, prolatus nummus. *vide supra pag. 76, 83.*

N. B. pag. 73. lin. 19. legendum, *Jacobus Sponius. p. 80. l. 20. genu tenuis.*

Ptolemæus & Cleopatra Dii Philometores.

CUM rarissima sit Regum Ptolemæorum in lapidibus antiquis mentio, huic qui præcessit Ptolemæi Euergetis monumento subjungi meretur Cypria, quæ ad manum est, Inscriptio, Ptolemæi sexti & Cleopatraræ ejus uxoris sororisque, titulis insignis. Debetur illa viro eruditissimo, amicitiaque mecum conjunctissimo, Rev. S. Lisle, S. T. P. qui propria eam manu, apud Citium olim urbem, oppidum nunc *Larnaka*, exscripsit.

Vaillant

Hist.

Ptol.

pag. 103.

ΗΠΟΛΙΣ

ΑΓΙΑΝΔΑΜΟΘΕΤΟΥΚΡΗΤΑΤΟΝΑΡΧΙΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΑ
 ΚΑΙΕΠΙΤΗΣΠΟΛΕΩΣΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΙΕΥΝΟΙΑΣ
 ΤΗΣΕΙΣΒΑΣΙΛΕΑΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ
 ΚΑΙΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝΚΛΕΟΠΑΤΡΑΝ
 ΤΗΝΑΔΕΛΦΗΝΘΕΟΥΣΦΙΛΟΜΗΤΟΡΑΣΚΑΙΤΑΤΕΚΝΑ
 ΑΥΤΩΝΚΑΙΤΗΣΕΙΣΑΥΤΗΝΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ.

Ἡ πόλις

Hoc honore profecuta est Citiensium Civitas

Ἄγιαν⁽¹⁾ Δαμοθέτα Κρήτα, Ἀρχισωμαλοφύλακα⁽²⁾, ἢ ἐπὶ τῆς πόλεως, ἀρετῆς ἕνεκεν ἢ εὐνοίας τῆς εἰς βασιλέα⁽³⁾ Πτολεμαῖον, καὶ βασίλισσαν Κλεοπάτραν, τὴν ἀδελφὴν, θεῶς Φιλομήτορας, ἢ τὰ τέκνα⁽⁴⁾ αὐτῶν, ἢ τῆς εἰς αὐτὴν εὐεργεσίας.

Hegiam⁽¹⁾ Damoethæ F. Cretensem, è primoribus⁽²⁾ corporis custodiariis, & Civitatis præfectum, virtutis ergò, & benevolentia erga regem⁽³⁾ Ptolemæum, & reginam Cleopatram Sororem, Deos Philometoras, liberosq; ⁽⁴⁾ eorum, & beneficentia erga ipsam civitatem.

Ad Inscriptionem notæ.

(1) Ἁγίαν *Hegiam*. Id nominis, Ἁγίαν varietate dialecti scriptum, habemus apud Laertium, inter curatores Platonis Testamenti; & apud Polybium, *inter Phocæensium* legatos ad Antiochum Seleuci missos.

(2) ἀρχισωματοφύλακα. Ita & Pseudo-Aristeas, in LXXII interpretum historiâ, Ptolemæi Philadelphî memorat Σωσίθειον τὸν Ταρσύνιον καὶ Ἀνδρέαν ἀρχισωματοφύλακας. Erant enim tum circa Alexandrum M., tum circa ejus in regnis successores, ἀρχισωματοφύλακες & σωματοφύλακες primores nempe, & inferiores *corporis custodiarum*. Ita vocem verto auctoritate Inscriptionis Latinæ *CORPOR. CUSTODIARIOR.* superiùs jam pag. 35. allatæ. Primores erant qui in Macedonum aulis Regis φίλοι, i. e. amici, vocabantur; inferiores qui, è nobilissimis familiis, in eundem ordinem juvenes allecti, officium obibant à Curtio, lib. 5. c. 1. descriptum. *Inter epulas, inquit, hi sunt regis ministri: iidemque equos ineunti prælium admovent, venantemque comitantur; & vigiliarum vices ante cubiculi fores servant.*

(3) Βασιλέα Πτολεμαῖον καὶ βασίλισσαν Κλεοπάτραν τὴν ἀδελφὴν, θεὰς Φιλομήτορας. Hi geniti iisdem parentibus, Rege Ptolemæo Epiphane, & Cleopatrá Antiochî magni Filiâ, grato in matrem animo, quòd Patri superstes & regno & matrimonio eos sociaverat, *Philometoras, hoc est, matris amatores*, se ferebant: nec *Philometoras* solum, sed & *Deos Philometoras*: exemplo eorum quos in præcedente monumento vidimus, ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ, & ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ. Nisi quòd hi mortui à successoribus, illi à se vivi consecrarentur. Præclarus ille quem Vaillantio debemus nummus, hos Ptolemæo honores anno regni 14, hoc est ante Christum 165, delatos testatur. Eisdem cum reginâ Cleopatrá, sorore conjuge, communicatos hæc primum inscriptio prodidit.

Cleopatra, mortuo Philometore, & alteri uterino fratri Regi Ptolemæo Euergeti II. nupsit. Ejus igitur, aut ejus ex Philometore Filiæ, Cleopatrá, quam postea idem Euergetes II. uxorem duxit, mentio est in marmore, olim Delio, nunc Oxoniensi.

ΜΑΡΚΟΝΣΥΓΓΕΝΗ
 ΒΑΣΙΛΕΩΣΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥΕΤΕΡΓΕΤΟΥ
 ΚΑΙΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣΚΑΙ
 ΕΠΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ
 ΛΥΚΙΟΣΚΑΙΓΑΙΟΣΠΕΔΙΟΓΑΙΟΥΤΥΙΟΙ
 ΡΩΜΑΙΟΙΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΙ
 ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΣΚΑΙΤΗΣΕΙΣΕΑΥΤΟΥΣ
 ΕΥΝΟΙΑΣ ΑΠΟΔΩΝΙΑΡΤΕΜΙΔΙ

i. e. MARCUM. COGNATUM. REGIS. PTOLEMAEI. EUERGETIS. ET. REGINAE. CLEOPATRAE. ET. PROPRAETOREM. LUCIUS. ET. CAIUS. PEDII. CAH. FILII. ROMANI. VIRTUTIS. ERGO. ET. BONITATIS. ET. ERGA. IPSOS. BENEVOLENTIAE. *posuere.* APOLLINI. DIANAË.

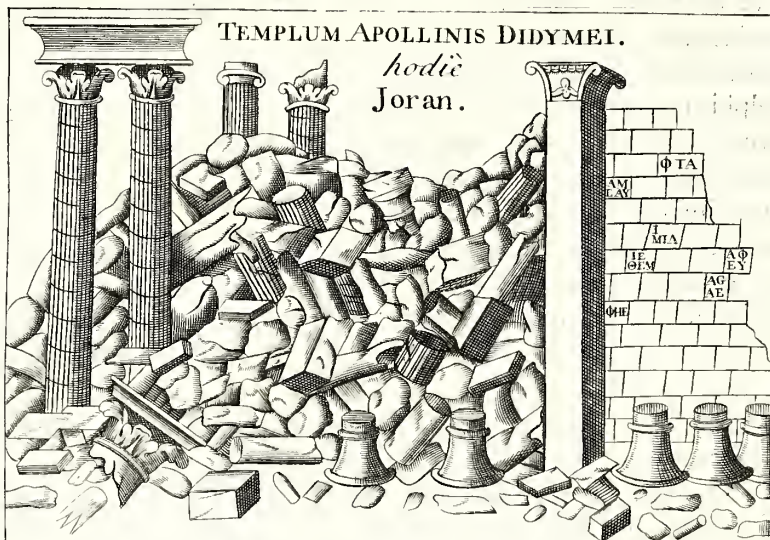
(4) καὶ τὰ τέκνα & *liberos*, pro consuetâ nempe in Aulâ Ptolemæorum formulâ. Hinc Philometoris avus Ptolemæus ipse Philopator, datâ de Judæis Epistolâ, 3 Macc. vii. Ἐβρώμεθα καὶ οὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. i. e. *Valemus & nos & liberi nostri.* Pseudo-Aristeas quoque in spurriâ ad Philadelphum datâ. Ἄυτός τε ἔβρωσο, καὶ ἡ βασίλισσα Ἀρσινόη, ἡ Ἀδελφὴ, καὶ τὰ τέκνα καλῶς ἂν ἔχοι. i. e. *Et tu ipse, & Regina Arsinoe, soror vestra, & liberi bene valeant.* Ubi cautè *liberos*; nec Ptolemæi dixit, nec Arsinoes: quia diverso jure, hujus erant adoptione, illius naturâ liberi. Ut enim omnia finxerit, at omnia rei disconvenientia non finxit Aristeas. *vid. Mon. Acul. Not. 3.*

Donaria Apollinis Didymei.

GRYPUS
cum
LYRA.

Sculptura
supra Tem-
pli Milesii
Epistylum.

ΜΙΛΗΣΙΩΝ
ΔΙΔΥΜΕΥΣ
ἐ Καλιγυλα
nummo.

ULtrò nos vocat, & remoratur aliò properantes, revisendus iterum insignis Milesius lapis: is nempe quem Regis Seleuci Monumentum à fronte ornat. Ab initio enim plura alia custodiit *Donaria Apollinis Didymei*, dextro latoque ejus lateri commissa, quorum partem nobis invidit longa ætas; partem ipsa maculavit, quæ locum obsidet, barbaries; at partem aliquam servavit felix Sherardi diligentia, posthàc dum stabunt literæ, nec interire, nec sordescere metuentem. Quod ergo primum hîc insequitur, priore sui parte satis integrum, & regis Prusiæ nomine nobilitatum, ætatem spondet annorum ante Christum plus minus 155. Secundum & Tertium, cùm eidem sint inscripta lapidi, par est ut ad idem fere tempus referantur.

I.

* in apogr.
ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΤΟΥΘΕΟΥ
* ΘΕΟΚΡΙΤΟΥΤΟΥΜΕΤΑΜΗΝΟΔΩΡΟΥ
ΠΡΟΦΗΤΕΟΥΝΤΟΣΔΕΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ
ΤΟΥΜΕΝΙΣΤΡΑΤΟΥΚΑΤΑ
ΠΟΙΗΣΙΝΔΕΜΕΝΑΝΔΡΟΥΤΟΥΜΑΙΩ
ΝΟΣΤΑΜΙΕΥΟΝΤΩΝΔΕΚΑΙΠΑΡ
ΕΔΡΕΥΟΝΤΩΝΕΝΤΩΠΕΡΩΙΔΗΜ...
.ΥΤΟΥΠΑΣΙΩΝΟΣΕΚΑΤΑΙΟΥΤΟΥ
ΑΡΤΕΜΩΝΟΣΤΑΔΕΑΝΕΤΕΘΗΤΩΙ
ΑΠΟΔΔΩΝΙΥΔΡΙΑΕΦΗΣΕΠΙΓΡΑΦΗ

DONARIA APOLLINIS DIDYMEI. 91

. ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΔΙΔΥΜΕΩΣ ΟΛΚΗΝΑΓ
 ΟΥΣΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΧΙΛΙΑΣ ΤΕΤΡΑΚ
 ΟΣΙΑΣ ΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑ ΦΙΑΛΗ ΑΠΟΛΛΩ
 ΝΟΣ ΔΙΔΥΜΕΩΣ ΕΚΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣΗΣ
 ΑΠΑΡΧΗΣ ΥΠΟ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΡΟΥΣΙΟΥ ΟΛ
 ΚΗΝΑΓΟΥΣΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΣ
 ΚΥΨΙΚΗΝΩΝ ΦΙΑΛΗ ΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑ ΑΛΕ
 ΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝ ΚΡΑΤΕΟΥΤΟΥ ΚΡΑΤ.
 ΚΟΥ ΦΙΑΛΗ ΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑ ΜΙΛΗΣΙΑΣ Ε
 ΝΕΝΗΚΟΝΤΑ ΚΑΝΟΥΝΤΗΣ ΦΥΛΗΣΑΣ Ω
 ΤΙΔΟΣ ΟΛΚΗΝΑΓΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΠΕΝΤ
 ΑΚΟΣΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΡΟΥΣΙΟΥ ΠΡΟΥΣΙΑΔΕΣ
 ΔΥΟ ΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑΙ ΗΜΕΝΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
 ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ ΕΙΚΟΣΙ ΗΔ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ ΤΡΙΑ
 ΚΟΝΤΑ ΕΞ ΛΙΒΑΝΩΤΙΣ ΧΡΥΣΗΑ
 ΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΙ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑ
 ΧΡΥΣΟΥΣ ΕΚΑΤΟΝ ΤΟ ΔΕ ΕΜΒΟΛΟΝ ΑΥΤΗΣ ΑΡ
 ΓΥΡΟΥΝΑΓΟΝ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΕΣΣΑΡΑ ΚΟΝΤΑ ΤΡΕΙΣ Ο
 ΒΟΛΟΝ ΕΝΑ ΒΑΣΙΛΙΔΙΣ ΣΗΚΑΜΑΣ ΑΡΤΗΣ ΣΚΥΦΟΣ
 ΧΡΥΣΟΥΣ ΟΛΚΗΝΑΓΩΝ ΧΡΥΣΟΥΣ ΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΩ
 ΗΚΟΝΤΑ ΕΠΤΑ ΗΜΙΧΡΥΣΟΝ. ΑΡΤΕΜΩ * * *
 * * * * * * * * * * * * * * *

Ἐπὶ Στεφανηφόρου τῆ Θεῶ Θεοκρίτου τῆ Μεταμνηνοδώρου, προφη-
 τούλου δὲ ⁽¹⁾ Ἀντιπάτρου τῆ Μενισ-
 τρατίου, κατὰ πόλιν δὲ Μενάνδρου
 τῆ Μαυῶνος, ταμιβούλων ⁽²⁾ δὲ καὶ
 παρεδρβούλων ἐν τῷ Ἱερῷ Δημη-
 τρείου τῆ Πασίωνος, Ἐκαλαίης τῆ
 Ἀρτέμωνος, τάδε ἀνέλεθη τῷ Ἀ-
 πόλλωνι. Ὑδρία, ἐφ' ἧς ἐπιγραφή
 ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΔΙΔΥΜΕ-
 ΩΣ, ὀλκήν ἄγρσα Ἀλεξανδρείας
 χιλίας τετρακοσίας ἐνενηκόντα.
 Φιάλη Ἀπόλλωνος Διδυμέως ἐκ
 τῆς ἀποσταλείσης ⁽³⁾ ἀπαρχῆς ὑπὸ
 βασιλέως ⁽⁴⁾ Περσίου, ὀλκήν ἄγρσα

Sub Dei Stephanophoro Theo-
ocrito F. Metamenodori, Prophe-
taverò ⁽¹⁾ Antipatro F. Menistrati,
Poetâ Menandro F. Meonis, Præ-
fectis ⁽²⁾ Ærarii, & Adfessoribus in
Templo Demetrio F. Pasionis, He-
catæo F. Artemonis, dedicata hæc
Apollini fuere. Hydria, super
quam inscriptio APOLLINIS DIDY-
MEI, pondere æquans drachmas A-
lexandrinas mille quadringentas
nonaginta. Phiala Apollinis Didy-
mei ex ⁽³⁾ primitiis quæ missæ sunt
à Rege ⁽⁴⁾ Prusia, pondere æquans
Alexandrinas trecentas. Cyzice-

Ἀλεξ-

Ἀλεξανδρείας τετρακοσίας. Κυζικηνῶν Φιάλη, ὀλκήν ἄγρσα Ἀλεξανδρείας ἑκάλον. Κρατέες τῆ Κρατῆικῆ Φιάλη, ὀλκήν ἄγρσα Μιλησῖας ἐνενηήκοντα. Κανῆν τῆς Φύλης Ἀσώτιδος, ὀλκήν ἄγρον Ἀλεξανδρείας πενήακοσίας. Βασιλέως Περσῖς ⁽⁵⁾ Περσιάδες δύο, ὀλκήν ἄγρσαι, ἡ μὲν Ἀλεξανδρείας ὀκτακοσίας εἴκοσι, ἡ δ' ὀκτακοσίας τετρακοντα ἕξ. Λιβανωτὶς χρυσοῦν Ἀπόλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, ὀλκήν ἄγρσα χρυσοῦς ἑκάλον· τὸ δὲ ἔμβολον [ν αὐτῆς ἀρ] γρσεν, ἄγρον δραχμάς τεσσαράκοντα τρεῖς, ὄβολον [ένα. Βασιλίσσης Καμασάρτης σκύφος] χρυσοῦς ὀλκήν ἄγρον χρυσοῦς ἑκάλον ὀγδοήκοντα ἐπτά, ἡμίχρυσον. Ἀρτεμῶ ⁽⁶⁾ * * * * *

*norum Phiala, pondere æquans Alexandrinas centum. Crateæ F. Cratici Phiala, pondere æquans Milesias nonaginta. Canistrum tribus Asotidis, pondere æquans Alexandrinas quingentas. Regis Prusie ⁽⁵⁾ Prusides duæ, pondere æquantes, una quidem Alexandrinas octingentas viginti; altera verò octingentas triginta sex. Accerra thuraria aurea Apollinis & Dianæ, pondere æquans aureos centum: ejusque repagulum argenteum, æquans drachmas quadraginta tres, obolum [unum. Reginae Camasartæ scyphus] aureus, pondere æquans aureos centum octoginta septem, cum dimidio. Artemo ⁽⁶⁾ * * * * **

II.

* sic ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥ*ΠΡΟΦΗΤΕΥ
 ΟΝΤΟΣΒΑΒΩΝΟΣΤΟΥΑΓΗΜΑΝΤΟΥΤΑΜΙΕΥ
 ΟΝΤΟΣΔΕΚΑΙΠΑΡΕΔΡΕΥΟΝΤΟΣΕΝΤΩΠΙΕΡΩΙΚ
 * sic ΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥ*ΤΟΥΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥΤΑΔΕΑΝΕ
 ΤΕΘΗΤΩΙΑΠΟΛΛΩΝΙΑΘΗΝΑΙΟΥΤΟΥΤ...
 ΩΣΦΙΑΛΗΒΟΗΓΙΑΙΝΙΚΗΣΑΝΤΟΣΕΦΗΣΕΠΙ
 ΓΡΑΦΗΟΛΚΗΕΠΙΧΩΡΙΑΙΕΝΕΝΗΚΟΝΤΑΚΥΨΙΚΗ
 ΝΩΝΦΙΑΛΗΕΦΗΣΕΠΙΓΡΑΦΗΟΛΚΗΑΛΕΞΑΝΔ
 ΡΕΙΑΙΕΚΑΤΟΝ.

Ἐπὶ Στεφανηφόρου Μενεκράτη, *Sub Stephanephoro Menecrate,*
 προφήδουλος Βαβῶνος τῆ Ἀγη- *Propheta Babone F. Agemanti,*
 μάνη, ταμιδούλος δὲ καὶ παρε- *Præfecto Ærarii, & adfessore in*
 δρεούλος ἐν τῷ Ἱερῷ Καλλικρά- *Templo, Callicrate F. Apollonii,*
 τε τῆ Ἀπολλωνίῃ τὰδε ἀνείεθη *dedicata hæc Apollini fuere. A-*
 τῷ Ἀπόλλωνι. Ἀθηναίῃ τῆ Τ... *thenæi F. T... is Phiala Bo-*

DONARIA APOLLINIS DIDYMEI. 93

ὡς φιάλη ⁽¹⁾ Βοηγία νικήσαντος, ἐφ' ἧς ἐπιγραφὴ [ὄλκῃ] ἐπιχώρῃαι ἐνενηκοντα. Κυζικηνῶν φιάλη ἐφ' ἧς ἐπιγραφὴ, ὄλκῃ Ἀλεξάνδρῃαι ἑκατόν.

um ⁽¹⁾ venatu victoris, super quam inscriptio, pondus drachmæ nostræ Milesiæ nonaginta. Cyzicensorum phiala supra quam inscriptio, pondus Alexandrinæ centum.

III.

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΕΥΚΡΑΤΟΥ*ΤΟΥ..... * sic
 ..ΠΡΟΦΗΤΕΥΟΝΤΟΣΔΕΑΝΤΗ.....
 ..ΤΟΥΕΥΑΝΔΡΙΔΟΥΤΑΜΙΕΥΟΝΤΩΝΔΕΚΑΙ
 ΠΑΡΕΔΡΕΥΟΝΤΩΝΕΝΤΩΠΙΕΡΩΙΔΕΩΔΑΜ
 ΑΤΟΥΔΑΜΙΔΟΣΙΑΣΟΝΟΣΤΟΥΜΥΩΝΙΔΟΥ
 ΤΑΔΕΑΝΕΤΕΘΗΤΩΙΑΠΟΔΔΩΝΙΕΣΧΑΡΙΣΧΡΥΣ
 ΗΟΛΚΗΝΑΓΟΥΣΑΧΡΥΣΟΥΣΠΕΝΤΑΚΟΣΙΟΥΣΗΠΡΟ
 ΣΕΝΕΧΘΕΙΣΑΥΠΟΤΩΝΑΝΔΡΩΝΤΩΝΑΙΡΕΘΕ
 ΝΤΩΝΕΠΙΤΑΣΚΑΤΑΣ * * * * *

Ἐπὶ Στεφανηφόρῃ Εὐκράτῃ τῷ
 προφητεύοντι δὲ Ἀντῷ . . .
 . . . τῷ Εὐανδρίδῃ, ταμιδύωντι
 δὲ καὶ παρεδρεύοντι ἐν τῷ Ἱερῷ
 Λεωδάμῃ τῷ Δάμιδος, Ἰάσονος
 τῷ Μυωνίδῃ, τὰ δὲ ἀνέθηται τῷ Ἀ-
 πόλλωνι. Ἐχαεὶς χρυσῇ ὄλκῃ ἀ-
 γυσα χρυσῆς πεντακοσίας, ἡ προσ-
 ενεχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν
 αἰρεθέντων ἐπὶ τὰς κατὰ ⁽⁸⁾ * * * *

*Sub Stephanophoro Eucrâte F.
 Prophetâ verò Antè . . .
 . . F. Euandridæ, Præfectis Æra-
 rii, & Adfessoribus in Templo,
 Leodamâ F. Damidis, Jafone F.
 Myonidis, dedicata hæc Apollini
 fuere. Thuribulum aureum pon-
 dere æquans aureos quingentos,
 oblatum à viris qui electi fuere
 ad * * * * **

Ad Donaria Apollinis Didymei notæ.

(1) Προφητεύωντος Ἀντιπάτρου, κατὰ ποιήσιν δὲ Μενάνδρου. i. e. *Prophetâ Antipatro, Poetâ verò Menandro.* Prophetæ, Milesii hujus oraculi ministri, forte solebant eligi. Quod testatur inscriptio, secundæ hujus operis parti reservata, Προφήτης. ἀμα. καὶ. Κρίστωνος. φλαβιανός. λαβων. παρὰ. τῆς. πατριδος. τὴν. προφητείαν. ἀνακληρωθεὶς. κ. τ. λ. Cùm verò forte electi omnes poetico ingenio non essent præditi, his aliquando substitutus est Poeta, qui edenda à Prophetâ responsa metricè componeret. Cui simile est quod, de Delphico agens oraculo, nos docet Strabo. Ibi nempe Pythiam, hoc est Prophetam fœminam, vaticinari quidem tum metricè, tum profaicè, ἐνλείπειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητῆς τινος ὑπεργενέως τῷ Ἱερῷ. i. e. *Poetas quosdam templi administratos profaica in metrum vertere.* Strab. lib. ix.

94 DONARIA APOLLINIS DIDYMEI.

(2) Ταμιδόνων δὲ καὶ παρεδεδόνων ἐν τῷ Ἱερῷ. i. e. *Præfectis Ærarii, & adfessoribus in Templo.* Idem illi, quibus sacri Thefauri concredita est custodia, adsidebant etiam in Templo, *πάρεδροι* inde Ἀπόλλωνος vocati, de quæstionibus juris, ut apud Delphos Amphictyones, consiliarii, & iudices, constituti. Sic enim τὸ Ἀμφικτυονικὸν σύστημα i. e. *Collegium Amphictyonicum* describit Strabo lib. ix. *tanquam περὶ τε τῶν κοινῶν βεβλυσόμενον, καὶ τῷ Ἱερῷ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχον κοινόμενον, ἃ τε καὶ χρημάτων σκοπεύμενων πολλῶν, καὶ ἀναθημάτων, φυλακῆς, καὶ ἀγιστείας δεομένων μεγάλης.* i. e. *de re communi, & de commissâ sibi Templi procuratione, consulturum, utpote multis ibi depositis & pecuniis & donariis, summâ cum cura & sanctitate custodiendis.*

(3) ἐκ τῆς ἀπαρχῆς. i. e. *ex primitiis donaria.* Idem videmus in hoc oraculo Milesio, quod & de Delphico Strabo retulit; hoc est, ἀποκεῖσθαι ἐν θησαυροῖς ἀπὸ λαφύρων ἀνατεθέντα, ἐπιγεφυράς σώζοντα, ἐν αἷς καὶ οἱ ἀναθέντες. i. e. *reposita esse in thesauris donaria & manubiis dedicata inscriptiones servantia & in iis dedicantium nomina.*

(4) ἐκ τῆς ἀποσαλεύσης ἀπαρχῆς ὑπὸ βασιλέως Πρυσίας. i. e. *è primitiis missis à rege Prusid.* Prusias hîc intelligendus est regum Bithyniæ ejus nominis tertius, Κυνηγός i. e. *Venator* appellatus; primitiæque ab eo missæ, ex spoliis forsitan Attalicis, post direptam urbem Pergamum, & Æsculapium Prusiæ ipsius humeris avectum, anno ante Christum 156. Interim patratum Pergami scelus palpato Didymeo Apolline defultoriæ vir religionis pensare voluit. Hujusque rei, eo quo decebat more, meminit Scymnus Chius, Poeta Geographus, in Senariis Nicomedi Prusiæ *Cynegi* F. dicatis. *ψ. 55.*

Διὸ καὶ τῇ προσέσει, σύμβουλον ἐπελεξάμην
 Τὸν συγκαταρθεῖσάντα καὶ τῷ σῶ πατρὶ
 Τὰ τῆς βασιλείας πρότερον, ὡς ἀκόσμεν,
 Παρθεῖ σὺ τε, ἑασιλεύ, γνησίως τιμώμενον
 Κατὰ πάντῃ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν ἐν Διδύμοις λέγω,
 Τὸν καὶ θεμιστόντα, καὶ μνηστήτην. i. e.

*Hujus participem consilii feci Deum,
 Qui prosperavit, sic enim audio, tui
 Olim parentis regna, quique etiam tibi,
 Rex magne, semper verâ & constanti fide,
 Fuit honoratus, in Didymis Apollinem
 Responso dantem, musarumque præsidem.*

Ubi collaudans veram istam Nicomedis & constantem in Deum fidem contrariæ Prusiam inconstantiam non obscure insimulavit auctor: Ejus nempe quam Polybius apertius depictam dedit. Ἄμα μὲν θύειν, κ. τ. λ. i. e. “ simul victimas cædere, iisque placare “ divinum numen, omnemque aram atque mensam præter morem modumque colere, “ quod, in genua prolapsus, & muliebri timore tremulus, facere solebat Prusias, si “ mul eadem sacra deturpare, iisque destructis contumeliam divino numini inferre, quis hæc non esse dicat animi insanientis opera? *de virt. & vit. p. m. 1468.*

(5) Πρυσιάδες δύο. *Prusides dua.* Poculorum genus, ab ipso donatore Prusiâ id nominis sortitum, ut à Seleuco Σελευκίδες, ab Antigono Ἀντιγονίδες. Πρυσίως (inquit Athenæus lib. xi.) ὅτι τὸ πόδιον ἐξορθὸν ἐστίν, κ. τ. λ. i. e. *Quod Prusias sit rectum poculum, & à Prusiâ rege Bithyniæ, luxu ac mollitie famoso, sic vocatum, testatur Nicander Chalcædonius.* Neque abhorret ab his nummus, cujus anticam occupat Rex ipse Prusias; posticam verò rectum Prusias poculum; non, ut optimo Spanhemio visum, *singularis velut cithara.* de præst. numif. p. 514.

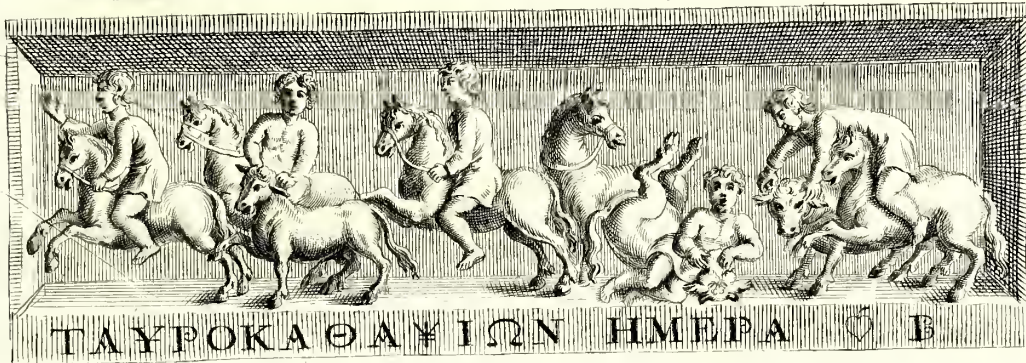

(6) ΑΡΤΕΜΩ * * supersunt hujus inscriptionis mutili tres versiculi, è quibus nihil sani certive eruendum, excepto quòd legatur, ΦΙΑΛΙΟΝ ΟΛΚΗΣ ΡΟΔΙΩΝ ΕΙΚΟΣΙ—

(7) Βοηγία, i. e. *Boum seu Taurorum venatu.* Is apud Thessalos institutus postea cum Ionibus colonis in Asiam unâ commigravit. Ibi Ephesi, proximâ Milesis urbe, frequentatum scribit Auctor Artemidorus; Smyrnæ verò annum fuisse testatur antiquum marmor, olim Smyrnæum, nunc, ex Seldeni testamento, Oxoniense; inscriptum

DONARIA APOLLINIS DIDYMEI. 95

Scriptum ΤΑΥΡΟΚΑΘΑΪΩΝΗΜΕΡΑΒ. i. e. *spectaculi quod vocatur Taurocathapsia die secundo.* Æri illud incisum, luculentèque à doctissimo Prideauxio inter Marmora Oxoniensia explicatum, contemplare Lector. Nugantur verò veteres Glossatores Philoxenus aliique, qui *Pilæ* reddunt ταυροκαθαΐαι, & ταυροκαθαΐαι vice versâ *Pilæ*. Erant enim spectaculum ab his toto genere diversum, *jaçtata à Tauris pilæ*, ταυροκάλαι ab iisdem Glossatoribus rectè fortassis dictæ; de quibus Martialis *lib. Spect. 19, 22. Jaçtat ut impositas Taurus ad astra pilas.* At ταυροκαθαΐαι ipsissima fuere nostra Βουγία, *Taurorum scilicet venatio*: secundùm optimum vocis interpretem, præclarum lapidem Oxoniensem, in quo sculptæ ad vivum figuræ, id ipsum quod Plinius & Suetonius, tantùm non loquuntur. Quorum hic in vitâ Claudii *cap. 21. Exhibuit, inquit, Thessalos equites, qui feros Tauros per spatia circi agunt, insiliuntque defessos, & ad terram cornibus detrahunt.* Ille vero *Nat Hist. l. 8. c. 45. Thessalorum gentis inventum est, equo juxtâ quadrupedante cornu intortâ cervice tauros necare.*

(8) ΑΙΡΘΕΝΤΩΝ ΕΠΙ ΤΑΣ * * Hic visum fugere incipiunt, qui exitere olim quadraginta septem versiculi. Ornabant verò eundem lapidem & tres alii, mutatis nominibus his planè gemini, sed imperfecti, & nullo nunc momento tituli.

Monumenta Teia.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Bacchus

ΤΗΙΩΝ.

Teiorum.

IN ipso Ioniæ meditullio olim florebat Teos, indigenis hodiè *Bodrùn*, Græcarum siqua alia civitatum, sub Lydorum & Persarum jugo, servitutis semper impatientissima. Quam verò nacta est libertatem beneficio Atheniensium, aut Macedonum in Asiâ dominantium, eam sollicitè admodum custodit; palpatis Antiocho M. & Philippo, Syriæ & Macedoniæ regibus, mox etiam missis ad Romanos, ad Ætolos, & quamplurimos Cretæ populos,

pulos, legationibus. Apud hos omnes id unicè agebant Teii, ut sibi novum jus Asyli, ratione territorii Baccho nuper consecrati, ratum firmumque haberetur. Ut verò eorum postulatis benignè atque amicè quis responderit, prorsus illud seu Decretum, seu Epistolam, in lapides retulère Teii: Quorum hodieque, in ipso oppido *Bodrùn*, & in vicinis circumquaque villulis, agrisque non pauci prostrati jacent. Una autem, diversi ab his generis, concepta Dirarum Formula, ad antiquiora longè tempora, ipso Anacreonte Teio haud inferiora, referenda est. Æquum igitur ut, illis suo ordine secuturis, ab hocce potius exordiamur, mirâ post Sigeum lapidem, & ætate, & raritate monumento.

Teiorum Diræ.

DEFIGI *diris deprecationibus nemo non metuit*, inquit Plinius, lib. 28. c. 2. Dirarum verò obnuntiatio apud Græcos olim & Romanos in usu fuit, veteri horribilique sacro ab Hebræis, ut videtur, ducto. Moses certè monitu divino, ut benedictionum unam, ita & alteram maledictionum seu dirarum formulam concepit, candidis lapideis tabulis, supra montem Hebal, inscribendam. Eamque coram omni multitudine postea legit Josue, primus ille Israelitarum post Mosem ductor. Deut. xxvii. 12. Jos. viii. 34. More non dissimili & summus Atheniensium Magistratus Diras quotannis obnuntiavit contra nefarios non alio facilè vinculo coercendos: Speciatim *contra vetita exportantes*: secundùm legem à Solone scriptam: *id ni Archon fecerit, centum ipse drachmas multam Ærario ut persolveret*. A Romanis quoque Diras obnuntiari fuetas, post Ciceronem *de Divin.* 1. & Plutarchum in *Crasso*, Auctor in *Parthicis* Appianus: feriò scilicet persuasis, *reconditas hasce veteresque Diras talem vim habere ut nemo illis implicitus ullo modo potuerit effugere*. Ergo vidimus, inquit Plinius, *certis precationibus obsecrâsse summos magistratus. . . Sacri verò precationem, quâ solet præire Quindecimvirum Collegii magister, siquis legat, profectò vim carminum fateatur, ea omnia approbantibus octingentorum triginta annorum eventibus*. Nihil mirum igitur, si exiguus Teiorum populus, beati & feracis agri, at malè securi juxta mare cultor, hac se Dirarum religione, contra improborum hominum facinora, tutum & munitum vellet.

Ipse ille, qui reliquias monumenti servat, prope *Era-ki* oppidulum, octo horarum itinere à Smyrnâ dissitum, inter sepulchreta Turcica projectus jacet, mole satis magnus, stela formâ oblongus lapis. Altiolem ejus antiquitatem, bis mille annos longè superantem, præter alia mox notanda, arguunt Simonideæ quidem, sed non diu post Simonidem, rudioris figuræ literæ. Atque inter eas quædam etiam Cadmeorum formam vix dum integram exuerant. Etenim N reducto uno inæquali latere; Σ verò ut arcus Scythicus formatur. O quoque, quæ à Cadmi tempore sonum ΟΥ syllabæ expresserat, ejus proinde vicem multoties in monumento gerit. His adde certissimum illud Grammaticæ post Cadmeam proximæ indicium, voces duobus interpunctis à se invicem distinctas; exceptis (quæ, præfixarum Hebraicarum ritu, cum cognatis sibi verbis & nominibus coalescunt) articulis, conjunctionibus, & præpositionibus. Ut taceam tres voces Κιζαλλεύω, Φοινικήια, Τιμηχέουτες, nunc primum in Græcæ linguæ Thesaurum legitimè relatas. Atque horum aliqua quidem criteria in oculos se palam ingerunt. Cætera habe, Lector, ex fide doctissimorum duorum testium, illustrissimi *Guiljelmi Sberard*, LL. D. & reverendi *Samuelis Lisle*, S. T. P. Quorum ille A. D. 1709, uterque verò 1716, *Monumenta Teia* viderunt, tractaverunt, exscripserunt.

Periit Formulæ initium, si modo hîc fuerit initium, duobus prioribus versibus comprehensum. Inde continuos septem aliquatenus restitutos dedi. Inque iis unum illud venerabile opportunè servari contigit; summus tunc temporis Teiorum magistratus, antiquissimâ potestate, tituloque, *Æsymmetes*. Novem qui sequuntur versiculi, pessimè laceri & exesi, pro deploratis sunt habendi. Reliquos triginta quatuor utroque scriptionis genere, & veteri damus, & recentiori. Cùm verò, auctore Plinio, *l. 28. c. 2. & componi carmine* solerent, & *ad tibia*m recitari Diræ; fas est ut Formulam tribuamus, non quidem Anacreonti Teio, qui suavi adeò barbato inclaruit; at alicui ex ejus popularibus, inconditos ad tibia modos, & rude canticum edocto.

Teia Dirarum Formula.

1. . . ΑΠΟΝΟΣ

2. ΕΥΟΙ: ΕΝΑΥΤΩΙ

C c

3. ΟΣΤΙΣ:

3. ΟΣΤΙΣ : ΤΗΩΝ : Ε.. ΥΝΩΙ
4. ΗΑΙΣΥ. ΝΗΤΗΙ : ΗΙ : Η
5. ΕΠΑΝΙΣΤΑΙΤΟ : ΗΔΙ . . .
6. ΧΗΤΑΙ : ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙ
7. ΑΥΤΟΝ : ΚΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΚΕΙΝ
8. Ο : ΟΣΤΙΣ : ΤΟΛΟΠΟ : ΑΙΣΥΜ
9. ΝΩΙ : ΕΝΤΕΩΙ : ΗΓΗΙΤΗΙΤΗ
10. ΙΗΙ : ΟΣΑΝ : Κ. ΣΑ.. Τ
11. ΕΝΕΙ : . . . ΑΡΟΝ : ΝΑ . . .
12. ΩΣ : ΠΡΟΔΟ ΤΗ. ΠΟ
13. Λ ΤΗΝΤΗΙ
14. ΩΝ : ΗΤΟ.. ΑΝΔΡΑΣ . . .
15. ΗΣΩΙ : ΗΘΑ ΤΟ
16. ΜΕΤΕ ΕΝ
17. ΑΡΟ. ΗΙ : ΠΕΡΙΓ
18. . . . ΝΟ : ΠΡΟΔΟ
19. ΔΛΕΥΟΙ : ΗΚΙΞΑΛΛΑΣ : ΥΠΟ
20. ΔΕΧΟΙΤΟ : ΗΛΗΪΟΙΤΟ : ΗΛ
21. ΗΙΣΤΑΣ : ΥΠΟΔΕΧΟΙΤΟ : ΕΙ
22. ΔΩΣ : ΕΚΓΗΣ : ΤΗΣΤΗΙΗΣ ; Η*
23. ΑΛΑΤΗΣ : ΦΕΡΟΝΤΑΣ : Η***
24. ΑΚΟΝ : ΒΟΛΕΥΟΙ : ΠΕΡΙΤ**
25. ΩΝ : ΤΟΞΥΝΟ : ΕΙΔΩΣ : ΗΠ***
26. ΕΛΛΗΝΑΣ : ΗΠΡΟΣΒΑΡΒΑΡΟ
27. ΥΣ : ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑΥ
28. ΤΟΝ : ΚΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΚΕΝΟ :
29. ΟΙΤΙΝΕΣ : ΤΙΜΟΧΕΟΝΤΕΣ :
30. ΤΗΝΕΠΑΡΗΝ : ΜΗΠΟΙΗΣΕΑ
31. Ν : ΕΠΙΔΥΝΑΜΕΙ : ΚΑΘΗΜΕΝ
32. Ο : ΤΩΓΩΝΟΣ : ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΟ
33. ΙΣΙΝ : ΚΑΙΗΡΑΚΛΙΟΙΣΙΝ :
34. ΚΑΙΔΙΟΙΣΙΝ : ΕΝΤΗΠΑΡΗ
35. Ι : ΕΧΕΣΘΑΙ : ΟΣΑΝΤΑΣ*ΤΗΛ
36. ΑΣ : ΕΝΗΙΣΙΝ : ΗΠΑΡΗ : ΓΕΓΡ
37. ΑΠΤΑΙ : ΗΚΑΤΑΞΕΙ : ΗΦΟΙΝ
38. ΙΚΗΙΑ : ΕΚΚΟΦΕ : ΠΗΑΦΑΝΕ
39. ΑΣ : ΠΟΙΗΣΕΙ : ΚΕΝΟΝ : ΑΠΟΔ
40. ΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑΥΤΟΝ : ΚΑΙΓ
ΕΝΟΣ
41. ΟΣΤΙΣ : ΦΑΡΜΑΚΑ : ΔΗΛΗΤΗ
42. ΡΙΑ : ΠΟΙΟΙ : ΕΠΙΤΗΙΟΙΣΙ
43. Ν : ΤΟΞΥΝΟΝ : ΗΕΠΙΔΙΩΤΗΙ : Κ
44. ΕΝΟΝ : ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑ
45. ΥΤΟΝ : ΚΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΚΕΝΟ :
46. ΟΣΤΙΣ : ΕΣΓΗΝ : ΤΗΝΤΗΙΗΝ : Κ
47. ΩΔΥΟΙ : ΣΙΤΟΝ : ΕΣΑΓΕΣΘΑΙ :
48. ΗΤΕΧΝΗΙ : ΗΜΗΧΑΝΗΙ : ΗΚΑΤ
49. ΑΘΑΛΑΣΣΑΝ : ΗΚΑΤΗΠΕΙΡΟ
50. Ν : ΗΕΣΑΧΘΕΝΤΑ : ΑΝΩΘΕΟΙΗ :
51. ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ : ΚΑΙΑΥΤΟΝ : Κ
52. ΑΙΓΕΝΟΣ : ΤΟΕΚΕΙΝΟ.

* sic

3. Ὅσις Τηίων ἐν Ξυνῶ
 4. ἢ Ἀισυμνήτη, ἢ Κελτῆ, ἢ
 5. ἑπανισαῖτο, ἢ διαμά-
 6. χῆλαι, ἀπόλλυσθαι καὶ
 7. αὐτὸν, καὶ γένος τῶ κείνου.
 8. Ὅσις, τῶ λοιπῶ, αἰσυμ-
 9. νῶ ἐν Τέω, ἢ γῆ τῆ Τη-
 10. ἰη : Ὅς ἀν : κ. σα . . .
 11. ενεῖ : αρον : να
 12. ως προδο τὴν πό-
 13. λιν τὴν Τηί-
 14. ων : ἢ τὰς ἀνδρας . . .
 15. ησω : ἢ θα πο
 16. μέτε εν
 17. αρο . ηι : ποεργ
 18. προδο[ιη, ἢ κίξια-]
 19. λλοῖοι, ἢ κίξιάλλας ὑπο-
 20. δέχοισι, ἢ ληξοῖο, ἢ
 21. ληισάς ὑποδέχοισι, εἰ-
 22. δώς, ἐκ γῆς τῆ Τηίης, ἢ θ-
 23. αλατῆίης, φέροντας, ἢ τὸ
 24. κακὸν ἐκλοῖοι περὶ Τηί-
 25. ων τῶ Ξυῶ, εἰδώς, ἢ πρὸς
 26. Ἑλλῶας, ἢ πρὸς Βαρβάρους,
 27. ἀπόλλυσθαι καὶ αὐτὸν, καὶ
 28. γένος τῶ κείνου.
 29. Ὅσινες τιμαρχεῖοις
 30. τῶ ἐπάρῳ μὴ ποιήσειαν,
 31. ἢ πρὶ δυνάμει, καθημέ-
 32. να τῶ ἀγῶν, Ἀνθεσηρί-
 33. οισιν, καὶ Ἡρακλείοισιν,
 34. καὶ Δίοισιν, ἐν τῆ ἐπάρῳ
 35. ἔχουσιν. Ὅς ἀν τὰς σήλας,
 36. ἐν ἧσιν ἢ ἐπάρῳ γέ-
 37. γραπταί, ἢ καλῶς, ἢ Φοιρι-
 38. κῆια ἐκκόψει, ἢ πῃ ἀφανέ-
 39. ας ποιήσῃ, κείνον ἀπόλ-
 40. λυσθαι, καὶ αὐτὸν, καὶ γ-
 41. ἑνος
 41. Ὅσις φάρμακα δηλητή-
 42. ρια ποιοῖ, ἢ πρὶ Τηίοισιν
 43. τὸ ξυῶν, ἢ ἐπ' ἰδιώτη,
 44. κείνον ἀπόλλυσθαι, καὶ αὐ-
 45. τὸν, καὶ γένος τῶ κείνου.
 46. Ὅσις ἐς γῆν τὴν Τηίαν κω-
 47. λυοῖ σίτην ἐσάγουσιν,
 48. ἢ τέχνη, ἢ μηχανῆ, ἢ κατὰ
 49. θάλασσαν, ἢ κατ' ἠπειρον,
 50. ἢ ἐσαχθέντα ἀνωθείη,
 51. ἀπόλλυσθαι καὶ αὐτὸν, καὶ
 52. γένος τῶ κείνου.

Quicumque Teiorum in Comuni
 aut Aesymnetæ, aut Judicis, vel
 insurrexerit, vel depugn-
 averit, deperdi &
 eum, & genus ejus.
 Quicumque in posterum, Aesymua-
 tum in Teo, aut Terrâ
 Teiâ gesserit; — Qui

_____ civitatem
 _____ Teio-
 rum, aut homines _____

. . . . prodiderit; aut furta
 fecerit, aut fures domo ex-
 ceperit; aut prædatus fuerit, aut
 prædones, sciens, exce-
 perit, ex terrâ Teiâ, orâve
 maritimâ, quid auferentes; aut
 malum consilium de Tei-
 orum Comuni, id sciens, seu cum
 Græcis, seu cum Barbaris
 iniverit; deperdi
 & eum, & genus ejus.

Quicumque, fungentes Timuchorum
 munere, Diras non obnuntiaverint,
 pro potestate, consi-
 dente multitudine, in Festis Anthes-
 teriis, & Heracleis,
 & Dialibus, Diris
 eos ipsos implicari. Quicumque aut co-
 lumnas diffregerit, in quibus sunt
 scriptæ Diræ; aut literas [ab iis]
 exciderit; aut aliquo modo [columnas]
 evanidas reddiderit; deperdi
 & eum, & genus ejus.

Quicumque nociva pharmaca
 confecerit, seu Teiis
 in communi, seu privatæ alicui personæ;
 deperdi & eum,
 & genus ejus.

Quicumque in Terram Teiam impe-
 diverit frumentum importari,
 aut dolo, aut machinâ aliquâ;
 sive per mare, sive per continentem;
 aut importatum aliò diverterit;
 deperdi & eum, &
 genus ejus.

Ad rariora & difficiliora Inscriptionis NOTÆ.

Ψ. 4. 'Αισυμνήη, i. e. *Æsymnetæ*. Hinc collige, amice Lector, venerandam Teii Lapidis antiquitatem, in quo magistratus habetur *Æsymnetes*, quam tanquam prisca rem ætatis memoravere Aristoteles & Theophrastus, suoque jam tempore defuetam. 'Ετερον δ' [ἔϊδος μοναρχίας] ἦν ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν, ὃς καλεῖται Ἀισυμνήτας. ἔσι δὲ τῶν, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν, αἰρετῆ τύραννις . . . ἤρχον δὲ οἱ μὲν διὰ βίης τὴν ἀρχὴν τάυτην, οἱ δὲ μέχρι τινῶν ὠλισμῆνων χρόνων ἢ περὶξέων, i. e. *Fuere apud prisca Græcos, aliâ monarchiæ specie, ii quos Æsymnetas nuncupant. Eratque, ut plurimum, suffragiis collata hæc Tyrannis. Gerebant eam alii ad vitæ terminum, alii ad præfinita certa tempora, & negotia.* Arist. Polit. l. 3. c. 14. Quibus omnino similia è Theophrasto adduxit Dionys. Halic. Antiq. lib. 5. c. 73. 'Οἱ γὰρ Ἀισυμνήται καλούμενοι παρ' Ἑλλήσιν τὸ ἀρχαῖον, ὡς ἐν τοῖς περὶ βασιλείας ἰσορῆ ὁ Θεόφραστος, αἰρετοὶ ἦσαν οἱ τύραννοι. i. e. *Qui antiquitus apud Græcos Æsymnetæ sunt vocati, ut in libris de regno narrat Theophrastus, Tyranni erant electione creati.*

Ψ. 4, 5. Ἀισυμνήτη — ἢ ἐπανιστάσο, ἢ διαμάχεται, i. e. *Æsymnetæ vel insurrexerit, vel depugnaverit.* Quæ hîc habentur de seditione non movendâ, deque arcendis proditoribus, furibus, latronibus, aliisque civitatum pestibus, videntur à Teiis promulgata, statim ac redierant ab Abderis, suorum in Thraciâ coloniâ. Eò enim profugerant tum Anacreon Poeta, tum alii multi Teii, exuti Teo urbe patriâ, ob infaustam illam Histiaei & Ionum contra Darium ἐπανάστασιν, anno ante Christum 497. *vide Herodot. l. 6. Strabonem. lib. 14. & Suidam in vocibus Τέω, Ἀνακρέων.* Fors etiam & in his memoria est Tei urbis Temeno, Rhodio duci, proditæ: ut refert Æneas in *Polioretico*, c. 18.

Ψ. 6. Ἀπόλλουξ ἢ αὐτὸν ἢ γένος ἔκείνος. Similiter in Magnetum & Smyrnæorum fœdere, ἐφιορεῖντι ἢ ἐξώλεια ἢ αὐτῶν ἢ γένος τῶ ἐξ ἐμῶ. Nec non in Atheniensi Dirarum formulâ, quam verè videtur Aristophanes quanquam ridicundus attigisse, Θεσμοφ. p. m. 770. *κακῶς ἀπολιέσθαι τῶν αὐτῶν κ'οικίαν, ἀρῶθε.*

Ψ. 19. Κιζάλλας. Absque Hefychio effret, & Stobæo, & hoc lapide, periisset Græcæ linguæ amatoribus vox *κιζάλλης*. Hefychio verò *κιζάλλια, πᾶσα καυδέχνια. Κιζάλλης (mendosè cum λ simplici) φῶρ, de quo Gellius, lib. i. c. 18. Quod Græcis nunc κλέπτης dicitur, antiquiore Græca lingua φῶρ est dictum: hinc per affinitatem literarum, qui φῶρ Græcè, Latinè fur est.* A Stobæo quoque, *Sermone XLII.* (quod mihi humanissimè indicavit Schultingius Batavorum decus) Democriti Lex hujusmodi servatur. *Κιζάλλην καὶ ληστὴν πᾶντα κλέων τις ἀθῶος ἀν εἶη, καὶ ἀποχειρία, καὶ κελεύων, καὶ ψήφω, i. e. Kixallam, atque qualemcunque prædonem occidens quis sine noxâ esto, seu manu id fecerit, seu jussione, seu suffragio.* Cui, quantum ad Kixallam manu occidendum, congruere videtur Solonis Lex apud Demosth. in Timocrate, εἰ δὲ τις νύκτωρ ὀπιῶν κλέπτοι, τῶν ἐξείναι ἢ ἀποκτεῖναι, atque hinc translata Lex XII. Tab. SEI. NOX. FURTUM. FACTUM. ESIT. SEI. IM. OCCISIT. IOVRE. CAISUS. ESTO. *Macrob. Sat. lib. i. c. 4.* Cùm enim distinguantur in hoc lapide *Ληστής* & *Κιζάλλης*, ac *Ληστής* sit fur aperta rapiens, agris præcipuè & viis infestus; *Κιζάλλης* videtur fuisse fur nocturnus, grassator, sicarius, aut qui Normannis nostris *Burglarius*, Græcis etiam *Θυρεπανοιάλης*, ostiorum & domiciliorum effractor.

Ψ. 22, 23. ἢ θαλαπίης φέροντας, i. e. *vel ab orâ maritimâ quid auferentes.* Tale est quod, omnibus justè pensitatis, tanquam huic loco convenientissimum reposui. Primo scilicet scriptori facilè negligi potuit τ geminata litera: exscriptori æquè facilè ἴωτα. In voce φέροντας exemplum est significationis ab Hefychio allatæ: φέρον, λαμβάνων.

Ψ. 29. Τιμυχέοντες, *Timuchorum fungentes munere.* Is apud Teios honos non, ut apud Massilienses, summum magistratum denotavit, sed peculiarem aliquem, annonæ & rebus venalibus præpositum, Ædili apud Romanos similem, Græcè etiam ἀγορανόμον. Nam & Naucratiæ in Ægypto negotiatores à Teo & vicinis urbibus oriundi, eosdem habuere magistratus, Τιμύχης Athenæo dictos (lib. 4. c. 2.) Herodoto verò προσάτας ἐμπορίας. i. e. *Emporii præfectos*, l. 2. c. 168. Hujus verò seu Timuchi, seu ἀγορανόμου

εγνόμυς, seu Ædilis officium, in elegantissimo apud Gruterum Epigrammate, egregiè depictum accipe. LXXII. 5.

QVI. LARGAE. CERERIS. MESSÈS. FRVCTVS. QVE. RENATOS
DIGERIT. IN. PRETIVM. CVI. CONSTAT. FAMA. FIDES. QVE
ET. QVI. DIVITIAS. VINCIT. PVDOR. IRE. PER. ILLOS
CONSVETVS PORTVS. CVRA. STUDIOQVE. LABORIS
LITTORA. QVI. PRAESTANT. FESSIS. TVTISSIMA. NAVTIS.

Ψ. 31. Ἐπὶ δυνάμει, i. e. *pro potestate & virili suâ* Diras obnuntiabunt Magistratus; hoc est, voce quàm poterint altâ & clarâ, & à confessu facile excipiendâ: planè ut ἔση δυνάμις αἰψή, in famigeratissimâ Justinî Martyris sententiâ, à Theologis toties ventilatâ, Apol. 1. Edit. Oxon. p. 151. Ὁ προεσὼς δὲ χάς . . . ἢ δὲ χαλεπίας, ἔση δυνάμις αἰψή, ἀναπέμπει. Ne quid postea ex his verbis contra conceptas publicarum precum formulas suggeratur. Rationem verò docet Plinius, vocis altiùs elevandæ; nimirum quia diras obstrepentes magis nocituras creditum. *Vidimus, inquit, certis precationibus obsecrâsse summos magistratus: Et nequid verborum prætereatur, aut præposterum dicatur, præire aliquem, rursusque . . . tibicinem canere, nequid aliud exaudiatur: utraque memoriâ insigni quoties ipsæ diræ obstrepentes nocuerint, quotiesve precatio erraverit.*

Ψ. 32. Ἀγών, sensu hic Homericò, ut Il. ω. Ψ. 1. Ἄπτο δ' ἄγών, i. e. interprete Eustathio, ἀπορῆ, σιωπῶν, πλῆθος. ut mox in Istroniorum Psephismate τὸ πλῆθος τὸ Τηίων. i. e. *Teiorum multitudo.*

Ψ. 34. Δίοισιν. Notissima fuere Bacchi festa, Ἀνθεήμια, Herculis etiam, Ἡερίλια. At cum ignotis hisce Δίοις, iisdem fortasse atque Δείοις, Πανδέοις, & Διασίοις, i. e. Diabibus, comparanda sunt parallela duo apud me inedita Monumenta: certamina nempe ΔΕΙΑ ΑΔΕΙΑ in inscriptione Philadelphena, & ΔΕΙΑ ΑΔΕΛΦΑ in civitatis ejusdem Nummo, de quibus in Alphabetico Commentario.

Ψ. 34. Ut fervetur in hac formulâ aliqualis numerorum tibialium ratio, habet hic versus ΤΗΠΑΡΗ elisis duabus vocalibus I, E. versus 36us ΗΠΑΡΗ eliso E. versus vero 38us ΕΚΚΟΥΕ: ΠΗ. elisis I. H. Notanda etiam ΚΕΝΟΝ & ΕΚΕΝΟΝ licentia vulgari pro ΚΕΙΝΟΝ & ΕΚΕΙΝΟΝ. ΠΟΙΗΣΕΑΝ quoque pro ΠΟΙΗΣΕΙΑΝ.

Ψ. 37. Φοινικήια fidenter *litteras* interpreto; illustrante hunc lapidem Historiæ Herodoteæ loco, qui & hinc vicissim illustratur, lib. v. cap. 58. Ἴωνες ἀπὸ δέχοντες διδαχῆ παρὰ τῶν Φοινικῶν τὰ γράμματα . . . ἐφάτισαν, ὡς περὶ τὸ δίκαιον ἔφερε, ἐσαγαγόντων Φοινικῶν ἐς τὴν Ἑλλάδα, ΦΟΙΝΙΚΗΙΑ κεκλήθη. Ubi vox φοινικήια non adjectivè cum interprete Latino, sed substantivè cum nostro lapide reddenda. Scilicet, *confessi sunt Iones, litteras, prout æquum fuit, ratione Phœnicum eas Græciæ inferentium, nomen habuisse ΦΟΙΝΙΚΗΙΑ.* Eandem constructionem firmant & Diodori verba lib. 3. p. m. 140. κοινῆ τὰ γράμματα φοινικία κληθῆναι. i. e. *vocatas fuisse litteras vulgariter ΦΟΙΝΙΚΙΑ.* & Clem. Alexandrini. Strom. 1. Φοινικήια τὰ γράμματα Ἡρόδοτος κεκλήσθαι γράφει, *litteras scribit Herodotus vocatas fuisse ΦΟΙΝΙΚΗΙΑ.* Pari constructione apud Hesychium legendum cum distinctione φοινικίοις, γράμμασι, ex Sophocle in Ποιμίειν. Ἴtem φοινικήια, γράμματα. — iterumque φοινικία, Λύδοι ἐ Ἴωνες τὰ γράμματα, i. e. *Lydos apud Ἐ Ἴonas vox φοινικία Literas significat.* Horum verò nunc damus desideratum hæctenus exemplum, & præsentissimum certè de Literis è Phœnice advectis testimonium. Nisi præsentius quis forte dixerit, quòd idem doctissimus Lexicographus & ἐκφοινίζαι interpretatus sit ἀναγνώσαι. q. d. *Phœniciffare, hoc est legere.* Sed & Suidas insuper adeundus in voce γράμματα, quæ, inquit ille, a Phœnicibus inventoribus φοινικία ἐκλήθησαν. *Inscr. Sig. §. xv.*

Ψ. 48. μηχανῆ, i. e. *machinâ.* Apographorum anni 1716 unum habet ΛΗΚΑΝΗΝ, alterum ΛΗΧΑΝΗΝ, alterum anni 1709 ΛΙΧΑΝΗΙ. Statim igitur arripui amicè mihi monstratam doctissimi Viri emendationem, jubentis reponi ΜΗΧΑΝΗΙ. Eandem nunc certissimè confirmo parallelâ Smyrnæorum formulâ, *Marm. Oxon. pag. 12. ἔτε ἄρχη, ἔτε μηχανῆ ἔδεμια.* Quod etiam Statius Poeta comicus, ex Græcò Latinum fecit: *Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar.*

VARIA nunc sequuntur Monumenta, quæ quanquam aliorum fuerint, Romanorum putà, Ætolorum, Cretæque Insulæ Civitatum, Teia tamen non impropriè vocentur. Unum enim omnibus negotium, Teiorum in Deum Bacchum pietas laudata, urbiq; jus Asyli eo nomine concessum. Visum autem incipere à Romanis, quia hi transactæ rei ætatem certissimâ historiæ notâ prodiderunt. Anno nempe, quo Prætor M. Valerius Messala peregrinam sortitus est jurisdictionem, hoc est U. C. 559. ante Christum 193, venerunt Romam Menippus, Hegesianax, aliiq; missi ab Antiocho rege Syriæ legati, oraturi de rebus Asiæ Europæque, quibus hinc rex, illinc populus Romanus, adversâ æmulâque potestate, inhiabant. Eâ Teii occasione Menippum regiæ legationis principem & suum etiam ad Romanos legatum, facto psephismate, constituerant. Perque eum à Prætore peregrino, tribunisque Plebis, & Senatu, hunc ad modum Teiis est responsum. Vide Liv. Hist. lib. 34. cap. 54, 55, 57. Oxon. 1708.

ΡΩΜΑΙΩΝ. *Romanorum.*

ΜΑΡΚΟΣΟΥΑΛΑΡΙΟΣΜΑΡΚΟΥΣΤΡΑΤΗΓΟΣΚΑΙ
ΔΗΜΑΡΧΟΙΚΑΙΗΣΥΝΚΛΗΤΟΣΤΗΙΩΝΤΗΙΒΟΥΛΗΚΑΙΤΩΙ
ΔΗΜΩΙΧΑΙΡΕΙΝΜΕΝΙΠΠΟΣΟΤΕΡΑΡΑΝΤΙΟΧΟΥΤΟΥΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣΠΡΟΣΗΜΑΣΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣΠΡΟΧΕΙΡΙΣΘΕΙΣΚΑΙ
ΥΦΥΜΩΝΠΡΕΣΒΕΥΣΑΙΥΠΕΡΤΗΣΠΟΛΕΩΣ
ΤΟΤΕΨΗΦΙΣΜΑΑΝΕΔΩΚΕΝΚΑΙΑΥΤΟΣΑΚΟΛΟΥΘΩΣΤΟΥ
ΤΩΙΔΙΕΛΕΧΘΗΜΕΤΑΠΑΣΗΣΠΡΟΘΥΜΙΑΣΗΜΕΙΣΔΕΤΟΝΤΕΑΝ
ΔΡΑΑΠΕΔΕΞΑΜΕΘΑΦΙΛΟΦΡΟΝΩΣΚΑΙΔΙΑΤΗΝΠΡΟΓΕ
ΓΕΝΗΜΗΝΑΥΤΩΙΔΟΞΑΝΚΑΙΔΙΑΤΗΝΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝΚΑΛΟΚΑΓΑ
ΘΙΑΝΠΕΡΙΤΕΩΝΗΞΙΟΥΔΙΗΚΟΥΣΑΜΕΝΕΥΝΟΩΣΚΑΙΟΤΙΜΕ
ΝΔΙΟΔΟΥΠΛΕΙΣΤΟΝΔΟΓΟΝΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙΔΙΑΤΕΛΟΥΜΕΝ
ΤΗΣΠΡΟΣΤΟΥΣΘΕΟΥΣΕΥΣΕΒΕΙΑΣΜΑΛΙΣΤΑΝΤΙΣ*ΤΟ * sic
ΧΑΨΟΙΤΟΕΚΤΗΣΣΥΝΑΝΤΩΜΕΝΗΣΗΜΙΝΕΥΜΕΝΕΙΑΣ
ΔΙΑΤΑΥΤΑΠΑΡΑΤΟΥΔΑΙΜΟΝΙΟΥΟΥΜΗΝΑΛΛΑΚΑΙΕΞΑΛ
ΛΩΝΠΛΕΙΟΝΩΝΠΕΠΕΙΣΜΕΘΑΣΥΜΦΑΝΗΠΑΣΙΓΕΓΟΝΕΝΑΙ
ΤΗΝΗΜΕΤΕΡΑΝΕΙΣΤΟΘΕΙΟΝΠΡΟΤΙΜΙΑΝΔΙΟΚΑΙΔΙΑΤΕΤΑΥ
ΤΑΚΑΙΔΙΑΤΗΝΠΡΟΣΗΜΑΣΕΥΝΟΙΑΝΚΑΙΔΙΑΤΟΝΗΞΙΩ...ΟΝ
ΗΡΕΣΒΕΥΤΗΝΚΡΙΝΟΜΕΝΕΙΝΑΙΤΗΝΠΟΛΙΝΚΑΙΤΗΓΧΩ
ΡΑΝΙΕΡΑΝΚΑΘΩΣΚΑΙΝΥΝΕΣΤΙΝΚΑΙΑΣΥΛΟΝΚΑΙΑΦΟΡΟ

ΛΟΓΗ.

ΛΟΓΗΤΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΤΕΕΙΣ
 ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΤΙΜΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΣΥΜΑΣΦΙΔΑΝ ΘΡΩΠΑ ΠΕΙΡΑΣΟ
 ΜΕΘΑΣΥΝΕΠΑΥΞΕΙΝ ΔΙΑ ΤΗΡΟΥΝ ΤΩΝ ΥΜΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟ
 ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΗΜΑΣΕΥΝΟΙΑΝ ΕΡΡΩΣΘΕ.

Μάρκος Ὀυαλάειος Μάρκος,
 στρατηγός, καὶ Δῆμαρχοι, καὶ ἡ
 Σύνκλητος, Τηίων τῆ βελῆ, καὶ τῶ
 δήμῳ χαίρειν. Μένιππος ὁ τε παρ'
 Ἀντιόχῃ βασιλέως ἀποσαλεύς πρὸς
 ἡμᾶς πρεσβυτής, προχειρωθείς
 καὶ ὑφ' ὑμῶν πρεσβεῦσαι ὑπὲρ τῆς
 πόλεως, τότε ψήφισμα ἀνέδω-
 κεν, καὶ αὐτὸς ἀκολοθῶς τέρῳ δι-
 ελέχθη, μετὰ πάσης προθυμίας.
 Ἡμεῖς δὲ τόν τε ἄνδρα ἀπεδέξ-
 ἀμεθα φιλοφρόνως, ἢ διὰ τὴν προ-
 γγενήμην αὐτῷ δόξαν, ἢ διὰ τὴν
 ὑπάρχουσαν καλοκαγαθίαν, ᾧ
 τε ὧν ἡξίς δικήσασμεν ἐν νόῳ. Καὶ
 ὅτι δι' ὅλα πλείστον λόγον ποιήμε-
 νοι διατελέσμεν τῆς πρὸς τὰς Θεὰς
 εὐσεβείας, μάλισ' ἂν τις σοχάζοι-
 το, ἐκ τῆς συναλωμένης ἡμῖν ἐυ-
 μενείας διὰ ταῦτα ᾧ τὰ δαι-
 μονίς. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλ-
 λων πλείονων πεπέισμεθα συμφα-
 νῆ πασι γεγονέναι τὴν ἡμετέραν
 εἰς τὸ θεῖον προθυμίαν. Δι' ὃ καὶ
 διὰ τε ταῦτα, καὶ διὰ τὴν πρὸς
 ἡμᾶς εὐνοίαν, καὶ διὰ τὸν ἡξιωμέ-
 νου πρεσβυτήν, κείνομεν εἶναι τὴν
 πόλιν καὶ τὴν χώραν ἱερὰν, καθῶς
 καὶ νῦν ἐστίν, καὶ ἄσυλον, καὶ ἀ-
 φορηλόγητον ἀπὸ τῆς δήμου τῆς

Marcus Valerius Marci F. Prae-
tor, & Tribuni plebis, & Sena-
tus R. Concilio Populoque Teio-
rum salutem. Menippus missus
à Rege Antiocho ad nos legatus,
à vobis etiam ad legationem ur-
bis vestrae fungendam electus, &
vestrum Psephisma reddidit, &
ei consentanea impensiore ipse
studio differuit. Nos autem &
benignè virum excepimus, tum
ob praeviam ejus dignitatem, tum
ob innatam ei bonitatem, eumque,
quantum ad ea quae postulabat,
benevolè audivimus. Et quòd nos
omnimodè perseveramus pietatem
erga Deos plurimi semper faci-
entes, facillimè quis conjectura-
verit, ex iis quae nobis propitia
hanc ob causam à numine obve-
nerunt. Quinetiam persuasum ha-
buimus nostram erga divinum nu-
men reverentiam & ex aliis mul-
tis conspicuam omnibus fuisse.
Quare tum ob haec ipsa, tum ob
vestri erga nos benevolentiam,
tum ob ipsum qui id postulave-
rit legatum, urbem vestram, & re-
gionem, sacram, ut & nunc
est, decernimus habendam, inpro-
 Ρωμαίων

Ῥωμαίων. Καὶ τὰ τε εἰς τὸν Θεὸν τίμια, καὶ τὰ εἰς ὑμᾶς. Φιλάνθρωπα περασόμεθα συνεπαύξειν, διαλήθειαν ὑμῶν καὶ εἰς τὸ μείλ' αὐτὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὐνοίαν. Ἐρρώθε.

liatam etiam, & ratione Populi Romani à tributo immunem. Porro conabimur adaugere tum honoris erga Deum, tum humanitatis erga vos officia; ita, si & vos etiam in posterum benevolentiam erga nos servatis. Valete.

ΑΙΤΩΛΩΝ. *Ætolorum.*

ACCIPE Decretum, Lector, stantis adhuc magnanimi popelli, Romanorum, quum hæc agerentur, contra Philippum socii; mox eorundem cum Antiocho M. hostis. Unde integro, quod sequutum est, quadriennio, nunc bello adverso, nunc pace non æquâ fractus, An. U. C. 563. Romanæ potentix cessit, & debellatori Manio Acilio triumphii honorem præbuit.

ΣΤΡΑΤΑΓΕΟΝΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΛΙΔΟΝΙΟΥ ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΙΣ
 ΕΠΕΙΤΗΙΟ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΝΤΕΣ ΠΥΘΑΓΟΡΑΝ ΚΑΙ ΚΛΕΙ
 ΤΟΝ ΤΑΝΤΕ ΟΙΚΕΙΟΤΑΤΑ
 ΚΑΙ ΤΑΝ ΦΙΛΙΑΝΑΝ ΕΝΕΟΥΝΤΟ ΚΑΙ ΠΑΡΕΚΑΛΕΟΝΤΟ ΤΟΥΣ ΑΙΤΩΛΟΥΣ
 ΟΠΩΣ ΤΑΝΤΕ ΠΟΛΙΝ
 ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΧΩΡΑΝ ΕΠΙΧΩΡΗΣΩΝΤΙ ΕΡΑΝΕΙΜΕΝ ΚΑΙ Α
 ΣΥΛΟΝΤΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
 ΔΕ ΔΟΧΘΑΙΤΟΙΣ ΑΙΤΩΛΟΙΣ ΡΠΟΤΙ ΤΟΥΣ ΤΗΙΟΥΣ ΤΑΝ ΦΙΛΙΑΝ ΚΑΙ ΟΙ
 ΚΕΙΟΤΑΤΑ ΤΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ
 ΔΙΑΦΥΛΑΣΣΕΙΝ ΚΑΙ ΤΑ ΦΑΦΙΣΜΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΥ
 ΤΟΙΣ

ΤΑ ΑΥΤΟΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΦΙΛΑΝ
 ΘΡΩΠΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΑ ΕΙΜΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙΝ ΔΕ ΑΥΤΟΙΣ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΑΙΤ-
 ΩΛΩΝ ΤΑΣ ΤΕ ΠΟΛΙΟΣ ΚΑΙ ΤΑΣ
 ΧΩΡΑΣ ΤΑΝ ΑΝΙΕΡΩΣΙΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΑΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΕΣΒΕΥΤ
 ΑΙ ΗΞΙΟΥΝ ΚΑΙ ΜΗΘΕΝ Α ΑΙΤΩΛΩΝ ΜΗΔΕ
 ΤΩΝ ΕΝ ΑΙΤΩΛΙΑ ΚΑΤΟΙΚΕΟΝΤΩΝ ΑΓΕΙΝ ΤΟΥΣ ΤΗΙΟΥΣ Μ
 ΗΔΕ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΕΩ ΚΑΤΟΙΚΕΟΝΤΑΣ ΜΗΔΑ ΜΟΘΕΝ
 ΟΡΜΩΜΕΝΟΥΣ ΑΛΛΑ ΤΑΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΑΝ ΕΙΜ
 ΕΝ ΑΥΤΟΙΣ ΤΑ ΑΠΑΙΤΩΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΙ
 ΤΩΛΙΑ ΚΑΤΟΙΚΕΟΝΤΩΝ ΕΙΔΕΤΙΣ ΚΑΑΓΗ Η ΑΥΤΟΥΣ Η Τ
 Α ΕΚ ΤΑΣ ΠΟΛΙΟΣ Η ΧΩΡΑΣ ΤΑ ΜΕΝ ΕΜ
 ΦΑΝ Η ΑΝΑ ΠΡΑΣΣΕΙΝ ΤΟΝ ΕΓ... ΑΝΤΑ ΠΡΟΣ ΎΝΕΔΡΟΥ Σ
 ΛΕΙΤΟΥΣ ΕΝ ΑΡΧΟΥΣ ΤΩΝ ΔΕ
 ΑΦΑΝΕΩΝ ΥΠΟΔΙΚΟΥΣ ΕΙΜΕΝ ΤΟΥΣ ... ΚΗΚΟΤΑΣ ΓΙΝΟΜ
 ΕΝΑΣ ΤΟΙΣ ΤΗΙΟΙΣ ΤΑΣ ΕΓΔΙΚΑΞΙΟΣ
 ΚΑΙ ΤΑΣ ΛΟΙΠΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑ
 ΚΟΙΣ ΤΕΧΝΙΤΑΙΣ ΟΝΟΜΟΣ ΤΩΝ
 ΑΙΤΩΛΩΝ ΚΕΛΕΥΕΙΟ ΠΩΣ ΔΕ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΚΑΤΑ Χ
 ΩΡΙΣΘΗ * ΑΝΙΕΡΩΣΙΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΑ
 ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΑΘΕΝΤΑΣ ΝΟΜΟΓΡΑΦΟΥΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΙΣΑΙ ΕΠ
 ΕΙΚΑ ΑΙΝΟΜΟΓΡΑΦΙΑΙ ΓΙΝΩΝΤΑΙ
 ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ.

Στραλαγέουλος ⁽¹⁾ Ἀλεξάνδρου Κα-
 λιδονίς, ⁽²⁾ Παναίωλικοῖς. Ἐπεὶ
 Τήιοι πρεσβυτάς ἀποσείλαντες
 Πυθαγόραν καὶ Κλεῖτον τὰν τε
 οἰκίόταλα καὶ τὰν φιλίαν ἀνα-
 νεῖντο, καὶ παρεκάλειον τὰς Ἀι-
 τωλὰς, ὅπως τὰν τε πόλιν αὐ-
 τῶν, καὶ τὰν χώραν, ἐπιχωρή-
 σωνι ἰεράν εἴμεν, καὶ ἄσυλον τῷ
 Διονύσῃ· Δεδόχθαι τοῖς Ἀίωλοῖς
 ποτὶ τὰς Τήιους τὰν φιλίαν καὶ
 οἰκίόταλα τὰν ὑπάρχουσαν δια-
 φυλάσσειν, καὶ τὰ ψαφίσματα
 τὰ πρότερον γεγονότα αὐτοῖς πε-
 εὶ πάντων τῶν φιλανθρώπων κα-
 τάνομα εἴμεν, ὑπάρχουσαν δὲ αὐτοῖς
 παρὰ τῶν Αἰτωλῶν τὰς τε πό-

Prætorē ⁽¹⁾ Alexandro Calidonio ὁ
 Concilio ⁽²⁾ Panætolico. Quando-
 quidem Teii, legatos mittentes Py-
 thagoram & Clitum, & necessitu-
 dinem & amicitiam renovaverunt,
 & obtestati sunt Ætolos, ut urbem
 ipsorum & regionem sacram esse
 concederent, & jure Bacchi in-
 spoliatam: Placere Ætolis eam,
 quam erga Teios habent, amicitii-
 am & necessitudinem conservare:
 quin & psephismata prius eis
 facta de quibuscunque humanita-
 tis officiis, lege confirmatum iri:
 Ratam autem ipsis esse ab Ætolis
 & urbis, & regionis consecra-
 tionem, & jus Asyli; ita, uti le-

λιος καὶ τὰς χώρας τὰν ἀνιέρω-
 σιν, καὶ ἀσυλίαν, καθὼς καὶ οἱ
 πρεσβυταὶ ἤξιεν. Καὶ μηθένα⁽³⁾
 Ἀίωλῶν, μηδὲ τῶν ἐν Αἰωλία κατ-
 οικεόντων, ἄγειν τὰς Τηίους, μηδὲ
 τὰς ἐν Τέῳ κατοικέουσας, μηδαμό-
 θεν ὀργωμένους. Ἀλλὰ τὰν ἀσ-
 φάλειαν, καὶ ἀσυλίαν εἶμεν ἀυλοῖς,
 τὰ ἀπ' Ἀίωλῶν, καὶ τῶν ἐν Αἰ-
 τωλία κατοικεόντων. Ἐὶ δέ τις καὶ
 ἀγῆ ἢ αὐτὰς, ἢ τὰ ἐκ τῆς πό-
 λιος, ἢ χώρας, τὰ μὲν ἐμφα-
 νῆ ἀναπρέσσει τὸν⁽⁴⁾ ἐγδείξαντα
 πρὸς⁽⁵⁾ συνέδρους αἰετὰς ἐνάερχους.
 Τῶν δὲ ἀφανέων ὑποδίκους εἶμεν
 τὰς ἡδίκηκότας, γνωμόνας τοῖς
 Τηίοις τὰς ἐγδικάξιους, ἢ τὰς
 λοιπᾶς οἰκονομίας, καθὼς καὶ τοῖς⁽⁶⁾
 Διονυσιακοῖς τεχνίταις ὁ νόμος
 τῶν Ἀίωλῶν κελεύει. Ὅπως δὲ
 καὶ εἰς τὰς νόμους καταχωρηθῆ αἱ
 ἀνιέρωσις καὶ αἱ ἀσυλία, τὰς κα-
 τασθενήσας⁽⁷⁾ νομογράφους κατα-
 χωρίζαι, ἐπεὶ καὶ αἱ νομογραφαὶ
 γίνονται, εἰς τὰς νόμους.

gati postulabant. Neminem item
 Ætolorum neve in Ætoliâ ha-
 bitantium diripere aut Teios, aut
 in Teo habitantes, ullâ ex parte
 impetum facientes: sed & se-
 curitatem esse Teiis, & jus Asy-
 li, quantum ad Ætolos, & in
 Ætoliâ habitantes. Siquis verò
 aut ipsos Teios, aut ad urbem re-
 gionemve eorum pertinentia diri-
 puerit; manifesta quidem actor
 recuperato,⁽⁴⁾ deferendo ad⁽⁵⁾ syn-
 edros in magistratu semper con-
 stitutos; at de non manifestis re-
 spondeant ii qui fecere injuriam,
 liberè permissâ Teiis litis intenti-
 one, reliquâque juris dispensa-
 tione, ita, uti artificibus etiam⁽⁶⁾
 Dionysiacis Ætolorum lex præ-
 scribit. Ut autem inter leges eti-
 am locum habeat consecratio &
 jus Asyli; qui constituti sunt legum⁽⁷⁾
 scribæ, quàm primùm fient le-
 gum scriptiones, inter leges ea re-
 ponunto.

Ad decretum Ætolorum notæ.

(1) Στρατηγένης Ἀλεξάνδρου Καλιδονίς, i. e. Præturam agente Alexandro Calidonio, quem summum fuisse Ætolis Magistratum, ex Polybianâ & Livianâ Historiâ notum. Rectè autem Καλιδονίς pro Alexandri cognomine haberi, à Calydone patriâ urbe ducto, probant & alia principum Ætolorum apud Polybium cognomina; *excerpt. Hist. xvii.* Ἀλέξανδρος nempe Ἴσιος, Λάμιος Ἀμβροκιώτης, Δαμόκλειος Καλυδώνιος, aliique: Eam proinde vobiscum alio modo in libris editis, alio in decretis Ætolorum scriptam, recognosce, Lector.

(2) Παναίωλικοῖς. i. e. Concilio Ætolorum statutâ die, quod Panætolicum vocant, ut cum Livio loquamur, lib. 31. c. 29. Idem Polybio (Exc. legat. ix.) ἡ Θεσμικὴ σύνοδος. i. e. Ætolorum ad Thermum habita comitia: non Pylaicus ille totius Græciæ ad Thermopylas conventus: ut Livio l. 33. c. 35. Polybiana transferre visum. Quem quidem gravissimi Historici Latini lapsum egregiè detexit & correxit Palmerius, inter notas ad Polybium, p. m. 390.

(3) Μηθένα

torum postulata, & urbem & regionem Teiam sanctam & inviolatam esse jubent. Curiosis autem Antiquitatis investigatoribus speramus omnino gratum atque volupe futurum, quòd post mille nongentos & viginti annos nunc primum ex autographis edantur vetustissimorum populorum actà, prudentiæ, æquitatis & humanitatis plena; quæ quidem si verâ fide præstitissent, triste adeò opprobrium, & *malarum illarum bestiarum* infamem maculam eluissent. Singulos itaque audiamus, pro consuetâ civitatum formulâ loquentes, *Eleuthernæos, Istronios, Sybritios, Saxios, Rhaucios, Arcadas, Cnosios*: quorum hi duo posteriores pæne integri sùnt visendi in cœmeterio prope *Guzellir*, cæteri verò omnes aut in arce aut in balineo apud *Segagick*; adepti illic opportunum, ubi Teiis olim id concesserant, Asylum. Ne quid dicamus de imperfectis *Polyrrheniorum, Cydoniatarum, Lappæorum, Prianfiorum & Latiorum* titulis. Cùm verò singula inter se conveniant, eodem ferè tenore & negotio, Monumenta; ideo sequentur conjunctim scriptæ ad Populos Cretenfes, & eorundem Decreta, *Notæ*.

I.

ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΙΩΝ. *Eleuthernæorum.*

ΕΠΕΙΔΗ ΤΗΙ ΟΙΦΙΛΟΙΚΑΙΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΔΙΑΠΡΟΓΟΝΩΝ
ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΨΑΦΙΣΜΑΤΕΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ ΑΠΕΣΤΑΛ
ΚΑΝΤΟΣ ΠΑΡΑΜΕ ΑΠΟΛΛΟΔΟ ΤΟΝ ΤΕΚΑΙΚΟ ΔΩΤΑΝ ΟΙ
ΤΙΝΕΣ ΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣ ΕΠΙ ΤΑΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΑΝ ΦΙ
ΔΙΑΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΝ ΑΝΩΘΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ
ΠΟΤΑΥΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΛΑ ΔΙΕΛΕΓΗΣΑΝ . . . ΕΝ
ΔΟΞΩΣ ΠΕΡΙ ΤΕ ΤΩ ΘΕΩ ΚΑΙ ΤΑΣ ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣ ΤΑΣ ΠΟ
ΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ ΑΠΟ ΛΟΓΙΣΑΜΕΝΟΙ
ΤΟΙΣ ΕΝ ΤΩ ΨΑΦΙΣΜΑΤΙΚΑΤΑΚΕΧΩΡΙΣΜΕΝΟΙΣ
ΤΑΝ ΤΕ ΦΙΔΙΑΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΕΥΝΟΙΑΝ ΔΙΑΦΥΛΑΣΣΕΙΝ ΚΑΙ
ΤΙΝΟΣ ΑΓΑΘΩ ΠΑΡΑΙΤΙΟΥΣ ΓΙΝΕΣΘΑ ΙΚΑΙ ΤΑ ΓΕΓΡΑΜ
ΜΕΝΑ ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΣΥΝΑΥΞΕΙΝ ΟΜΟΙΩΣ ΔΕ ΠΑ ΡΕΚΑΛΕΣΕ
ΚΑΙ ΑΓΗΣΑΝ ΔΡΟΣΕΥΚΡΑΤΕΥΣ ΡΟΔΙΟΣ Ο ΠΑΡΑ ΤΩ ΒΑΣΙ
ΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΩ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ ΕΠΙ ΤΑΣ ΤΩ ΠΟΛΕΜΩ . .
ΔΙΑΛΥΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΑΛΕΙΣ ΟΥΘΕΝ ΕΜΛΕΙΠΩΝ ΣΠΟΥ
ΔΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ ΚΑΤΟΥΘΕΝ ΑΤΡΟΠΟΝΩΣ ΑΥΤΩΣ ΔΕ
ΚΑΙ ΠΕΡ ΔΙΚΚΑΣΟ ΠΑΡΑ ΤΩ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΦΙΛΙΠΠΩ ΠΕΜ
ΦΘΕΙΣ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙ ΤΟΙΣ ΚΟΣΜΙΟΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΛΕΥ
ΘΕΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟ ΚΡΙΝΑΣ ΘΑΙΤΗΙΟΙΣ ΦΙΛΟΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΕΙΟΙΣ
ΟΥΣ

ΟΥΣΙΝ ΔΙΟΤΙΤΑΤΕ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΔΙΟΝΥΣΟΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙΣ ΕΒΟΜΕΘΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΩΝΔΑ ΜΟΝΑΣ ΠΑΤΟΜΕΘΑ ΤΕ ΚΗ ΠΑΙΝΕΟΜΕΝ ΔΙΟΤΙΚΑ ΔΩΣΚΑΙ ΙΕΡΟ ΠΡΕΠΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΞΙΩΣ ΤΩ ΘΕΩ ΔΙΕΞΑΓΟΝΤΕΣ ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΚΑΘΩΣ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΠΑΡΕΛΑΒΟΝ ΔΙΑΦΥΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΩΙ ΜΑΛΛΟΝ ΠΡΟΣΑΥΞΟΝΤΕΣ ΕΝΕΚΕΝ ΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΩΝ ΤΑΣ ΕΜΝΑ ΚΑΙ ΤΙΜΙΑ ΔΙΔΟΤΑΙ ΤΩ ΙΘΕΩ ΚΑΙ ΤΗ ΙΟΙΣ ΚΑΙ ΤΑΝ ΤΕ ΠΟΛΙΝ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΧΩΡΑΝ ΙΕΡΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΝ ΑΙΠΟ ΔΕΙΚΝΥΜΕΝ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΣΟΜΕΘΑΣΥΝΑΥΞΕΙΝ.

Ἐπειδὴ Τήιοι, φίλοι καὶ συγγενεῖς διὰ προγόνων ὑπαρχούτες, ψάφισμά τε καὶ πρεσβυτάς ἀπέσταλκαν τὸς παρ' ἡμῶν Ἀπολλόδοτον τε καὶ Κολώταν οἵ τινες ἐπελθόντες ἔπι τὴν ἐκκλησίαν, τὴν φιλίαν καὶ τὴν συγγένειαν ἀνωθεν ὑπαρχύσας ποτ' αὐτὸς καὶ τ' ἄλλα διελέγησαν . . . ἐνδόξως, περὶ τε τῷ Θεῷ καὶ τὰς καθιερώσεως τὰς πόλεως καὶ τὰς χώρας ἀκολεθῶς ἀπολογίσαντο τοῖς ἐν τῷ ψαφίσματι κατὰ χειρὸς ἡμῶν, τὴν τε φιλίαν καὶ τὴν ἔνοιαν διαφυλάσσειν, καὶ τινος ἀγαθῶ παραίτιος γίνεσθαι, καὶ τὰ γεγραμμένα ἔπι πλέον συνάξειν. Ὁμοίως δὲ παρεκάλεσε καὶ Ἀγήσανδρος Ἐυκραίδης Ῥόδιος, ὁ παρὰ τῷ βασιλεῷ Ἀντιόχῳ πρεσβυτάς ἔπι τὰς τῷ πολέμῳ [νῦν] διὰ λύσεις ἀποσταλείς, οὐδὲν ἐμλείπων ἀποδοῦναι καὶ φιλοτιμίας κατ' ἐθένα τρόπον· ὡσαύτως δὲ καὶ Περδικκας ὁ παρὰ τῷ βασιλεῷ Φιλίππῳ πεμφθεὶς. Δεδόχθαι τοῖς Κόσ-

Quandoquidem Teii, jam inde à majoribus amici & cognati nostri, & psephisma ad nos miserunt, legatosque Apollodotum & Colotam: Qui accedentes ad concionem de pristina erga ipsos amicitia & cognatione verba honorifice fecerunt; de Deo etiam, deque consecratione urbis, & regionis, secundum ea quæ in psephismate continentur, ad nos retulerunt; rogatos & amicitiam & benevolentiam conservare; quin & alicujus boni auctores ipsis fieri; & ea quæ recitata sunt beneficia ulterius adaugere: Similiterque deprecatus est Hegesander Eucratensis Rhodius, legatus à Rege Antiocho de bello nunc dirimendo missus, nihil omnino curæ studii-que ullo modo prætermittens: Eodemque modo & Perdikkas à Rege Philippo ablegatus: Placere itaque Cosmis & civitati Eleuthernæorum Teiis tanquam

ΙΙΟ ΜΟΝΥΜΕΝΤΑ ΤΕΙΑ.

μίοις καὶ ταῖ πόλει τῶν Ἑλευθερναίων Ἀποκρίνασθ Τηίοις φίλοις καὶ οἰκείοις ἔσιν, διότι τά τε αὖ τὸν Διόνυσον καὶ αὐτοὶ σεβόμεθα, καὶ τὸν ὑμῶν δάμον ἀσπαζόμεθα τε κήπανέοιμρ, διότι καλῶς ἢ ἱεροπρεπῶς ἢ καλαξίως τῷ Θεῷ διεξάγουτες sic, ἔ μόνον καθὼς αὖ τῶν προγόνων παρέλαβον διαφυλάσσοντες, ἀλλὰ καὶ πολλῶ μᾶλλον προσαύξοντες. Ἐνεκεν ὧν καὶ παρ' αἰμέων τὰ σεμνὰ καὶ τίμια δίδο' τῷ Θεῷ καὶ Τηίοις, καὶ τάν τε πόλιν αὐτῶν καὶ τὰν χώραν ἱερὰν καὶ ἄσυλον ἀποδείκνυμρ, καὶ πειρασόμεθα συναύξειν.

amicis sociisque respondere; quòd omnia ad Dionysum spectantia & nos etiam veneramus, populumque vestrum imperitâ salute collaudamus; eò quòd pulchre, proque honore religionis, proque Dei dignitate hæc transigerint, non solum prout à majoribus accepere conservantes, sed & multo magis adaugentes. Quamobrem & à nobis omnia veneranda & honorifica Deo & Teiis sunt concessa, urbemque ipsorum & regionem sanctam & inviolatam declaramus, & in majus etiam provehere conabimur.

II.

ΙΣΤΡΩΝΙΩΝ. *Istroniorum.*

ΕΔΟΞΕΝ ΙΣΤΡΩΝΙΩΝ ΤΟΙΣ ΚΟΣΜΟΙΣ ΚΑΙ ΤΑΙ ΠΟΛΕΙ ΕΠΕΙ ΔΗΤΗΙΟΙ ΦΙΛΟΙΚΑΙΣ ΥΓΓΕΝΕΙΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΔΙΑ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΤΑΙ ΠΟΛΕΙ ΦΑΦΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ ΑΠΕΣΤΑΛΚΑΝ ΑΠΟΛΛΟΔΟΤΟΝ ΚΑΙ ΚΟΛΩΤΑΝ ΟΙ ΕΠΕΛΘΟΝ ΤΕΣ ΕΠΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΤΟΙΣ ΤΡΩΝΙΩΝ ΤΟΤΕ ΦΑΦΙΣΜΑ ΑΠΕΔΩΚΑΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΔΙΕΛΕΓΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ ΤΟΙΣ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙΣ ΤΑΝ ΕΚ ΤΕΝΕΣ ΤΑ ΤΑΝ ΣΠΟΥΔΑΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΝ ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΤΑΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΝ ΤΩ ΔΙΟΝΥΣΩ ΤΑΣ ΤΕ ΠΟΛΙΟΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΑΣ ΤΗΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΝ ΑΣΥΛΙΑΝ ΕΤΙ ΔΕ ΚΑΙ ΤΑ ΛΛΑ ΤΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΑΥΤΟΙΣ ΕΝ ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΤΙΜΙΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΦΑΦΙΣΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΥΣ ΣΥΝΑΥΞΕΙΝ ΚΑΙ ΤΙΝΟΣ ΑΓΑΘΟΥ ΠΑΡΑΙΤΙΟΥ ΣΓΙΝΕΣΘΑΙ ΤΩ ΔΑΜΩΙ ΚΑΙ ΟΤΙ ΤΑΥΤΑ ΠΟΙΗΣΑΝ ΤΕΣ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΠΡΑΞΙΟΜΕΝΤΑ ΙΤΕ ΠΟΡΤΙΘΕΙΟΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΓΙΣΤΑ ΧΑΡΙΞΙΟΜΕΘΑ ΤΩ ΔΑΜΩΙ ΠΕΡΙ ΔΕ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΔΙΑΛΕΓΕΝΤΟΣ ΜΕΤΑ ΠΑΣΑΣ ΣΠΟΥΔΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΥΜΙΑΣ ΚΑΙ Γ.....

ΔΙΠΠΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙ ΠΕΡΔΙΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΝΕΣΘΑΙ ΤΩ ΔΑΜΩΙ

ΜΩΙΤΩΙΤΗΙΩΝΟΤΙΠΡΟΤΕΡΟΝΤΕ
 ΑΠΟΙΣΔΙΑΚΕΙΜΕΝΑΦΙΛΙΚΩΣΚΑΙΕΥΝΟΩΣΠΟΡΤΙΤΟΠΛΑΘΟΣΤΟ
 ΤΗΙΩΝΕΝΤΕΤΟΙΣΥΠΕΡΑΝΩΧΡΟΝΟΙΣΟΥΔΕΝΟΣ
 ΑΠΕΣΤΑΤΩΝΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝΚΑΙΝΥΝΔΕΚΑΘΟΤΙΠΑΡΑΚΑ
 ΔΕΙΟΔΑΜΟΣΟΤΗΙΩΝΚΑΙΠΕΡΔΙΚΚΑΣΟ
 ΠΟΛΙΤΗΣΑΥΤΩΝΠΡΟΑΙΡΟΥΜΕΝΟΙΟΥΝΕΜΠΑΣΙΝ
 ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΝΚΑΙΜΕΜ.ΑΜΕΝΟΙΤΑΣΠΡΟΥΠΑΡΧΟΥ
 ΣΑΣΤΑΙΣΠΟΛΕΣΙΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣΤΑΝΤΕΚΑΘΙΕΡΩ
 ΣΙΝΤΩΙΔΙΟΝΥΣΩΙΤΑΣΤΕΠΟΛΙΟΣΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣ
 ΥΜΩΝΕΤΙΔΕΙΕΡΑΝΚΑΙΑΣΥΛΩΝΕΙΝΑΙΒΟΥΔΟΜΕΝΟΙ
 ΧΑΡΙΨΕΣΘΑΙΠΕΡΔΙΚΚΑ...ΟΜΕΝΚΑΙΤΑΛΟΙΠΑΤΑ
 ΥΠΑΡΧΟΝΤΑΥΜΙΝΕΝΔΟΣΑΚΑΙ...ΜΙΑΣΥΝΔΙΑΦΥΛΑ
 ΖΙΟΜΕΘΑΑΠΡΟΦΑΣΙΣΤΩΣΕΦΟΣΟΝΚΕΩΜΕΝΔΥΝΑΤΟΙ
 ΕΙΔΕΤΙΝΕΣΚΑΤΩΝΟΡΜΩΜΕΝΩΝΕΞΙΣΤΡΩΝΟΣΑΔΙ
 ΚΗΣΩΝΤΙΤΙΝΑΤΗΙΩΝΗΚΟΙΝΑΙΗΙΔΙΑΠΑΡΑΤΟΓΡΑΦΕΝ
 ΔΟΓΜΑΠΕΡΙΤΑΣΑΣΥΔΙΑΣΥΠΟΤΗΣΠΟΛΙΟΣΤΑΣ
 ΙΣΤΡΩΝΙΩΝΕΞΕΣΤΩΤΩΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΩΙΤΗΙΩΝ
 ΕΠΙΔΑΒΕΣΘΑΙΚΑΙΤΩΝΣΩΜΑΤΩΝΚΑΙΧΡΗΜΑΤΩΝΕΙ
 ΤΙΣΚΑΑΓΗΙΟΙΔΕΚΟΣΜΟΙΟΙΤΟΚΑΑΕΙΚΟΣΜΟΥΝΤΕΣΕ
 ΠΑΝΑΓΚΑΨΟΝΤΩΝΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΤΟΥΣΕΧΟΝΤΑΣ
 ΑΨΗΜΙΟΙΟΝΤΕΣΚΑΙΑΝΥΠΟΔΙΚΟΙΑΝΑΓΡΑΨΑΙΔΕΚΑΙ
 ΤΟΔΟΓΜΑΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΤΟΤΑΣΑΘΑΝΑΣΤΑΣΠΟΛΙ
 ΑΔΟΣΤΟΥΣΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣΤΑΣΠΟΛΙΟΣ.

Ἐδοξεν Ἰσρωνίων τοῖς Κόσμοις, καὶ
 τῇ πόλει. Ἐπειδὴ Τήιοι φίλοι καὶ
 συγγενεῖς ὑπάρχοντες διὰ προγόνων
 τῇ πόλει ψάφισμα καὶ πρεσβυτάς ἀπέσταλκαν Ἀπολλόδοτον
 καὶ Κολώταν. Ὅτι ἐπελθόντες ἐπὶ
 τὸ κοινὸν τὸ Ἰσρωνίων τότε ψάφισμα
 ἀπέδωκαν, καὶ αὐτοὶ διελέγην ἀκολοθῶς τοῖς γεγραμμένοις,
 τὰν ἐκλενεσάταν πωρδὰν καὶ φιλομῖαν ποιῶντες, οἷον τὴν
 γῆρας τὰν καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τὰς
 τε πόλιν, καὶ τὰς χώρας τὰς Τηίων,
 καὶ τὰν ἀσυλίαν ἔτι δὲ καὶ τ' ἄλλα
 τὰ ὑπάρχοντα αὐ-

Placuit Cosmis & Civitati Istroniorum.
Quandoquidem Teii amici nostri, & civitati jam olim per majores cognati, psephisma miserunt, & legatos, Apollodotum & Colotam: Qui ad commune Istroniorum venientes & psephisma reddiderunt, ipsique secundum ea quæ scripta erant differuere, impensissimâ curâ studioque contendentes, de permittendâ tum urbis, tum regionis Teiorum, Deo Baccho consecratione, & jure Asylis; utque nos etiam, respectu
 τοῖς

τοῖς ἔνδοξα καὶ τίμια διὰ τὸν Θεὸν ψαφισαμύρας καὶ αὐτὰς συναύξεν, καὶ τινῶ ἀγαθῶ παρατις γίνεσθαι τῷ δάμῳ, ἢ ὅτι ταῦτα ποίησαντες ἀκόλιστα προξίοντα τῷ τε πορτὶ Θεῖον δὴσεβεία, ἢ τὰ μέγιστα χαριζόμεθα τῷ δάμῳ. Περὶ δὲ τῶν αὐτῶν διαλεγέμεθα μὲν πάσας σπεδᾶς ἢ προθυμίας ἢ τῶ Τηίων πολίτη, καὶ βασιλέως Φιλίππου πρεσβυτῶν Περδικκᾶ. Ἀποκρίνεσθαι τῷ δάμῳ τῷ Τηίων ὅτι πρέτερόν τε ἡ πόλις διακεμνῶ φιλικῶς καὶ δυνώως πορτὶ τὸ πλάθῃ τὸ Τηίων, ἔν τε τοῖς ὑπερῶνω χρόνοις, ἔθενός ἀπέστα τῶν συμφερόνων, καὶ νῦν δὲ, καθότι ἄδικα καλεῖ ὁ δάμῳ ὁ Τηίων καὶ Περδικκᾶς ὁ πολίτης αὐτῶν. Προαιρέμῳ ἔν ἑμ πᾶσιν ὑχαρισεῖν, καὶ μεμνῶμοι τᾶς προπαρξέσας τᾶς πόλεσι συγγενείας, τάν τε καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τᾶς τε πόλιῳ καὶ τᾶς χώρας ὑμῶν, ἔτι δὲ ἱερᾶν καὶ ἄσυλον εἶναι (βελόμοι χαριζέσθαι Περδικκᾶ) δίδομεν. Καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῖν ἔνδοξα καὶ τίμια συνδιαφυλαξιόμεθα ἀπροφασίως, ἐφ' ὅσον κ' ἐμῶν δυνάτοί. Εἰ δὲ τινες καὶ τῶν ὀρμωμῶν ἐξ Ἰστρῶν ἄδικήσωσιν τινα Τηίων ἢ κοινᾶ ἢ ἰδίᾳ, ἄδικα τὸ γραφέν δόγμα πρὸς τᾶς ἀσυλίας ὑπὸ τῷ πόλιος

*ad Deum habito, decreto facto ad-
 auferemus quaecumque alia apud
 ipsos ad ejus gloriam & honorem
 spectant; & bonæ alicujus rei au-
 ctiores essemus populo; quodque
 hæc facientes tum congruenter age-
 mus nostræ erga divinum numen pi-
 etati, tum populo maximo per gra-
 tificabimur: Deque iisdem etiam
 verba faciente, omni cum studio &
 promptitudine, Perdiccâ, civæ Teio,
 & regis Philippi legato: Respon-
 dere populo Teiorum, quid nostra
 jamdudum civitas erga Teiorum
 multitudinem amanter & benevolè
 disposita, neque tempore supericre
 defuit, neque nunc deerit, si quæ eo-
 rum commoda promovere poterit,
 quemadmodum populus Teiorum &
 eorum civis Perdiccas obtestatur. Vo-
 lentes igitur gratiosos nos in omnibus
 præbere, memoresque ejus quæ in-
 ter civitates intercessit cognationis,
 consecrari Baccho tum urbem
 tum regionem vestram, & sacram
 porro haberi & inciolatam (Per-
 diccæ gratificari cupientes) conce-
 dimus. Et quaecumque alia apud
 vos gloriosa & honorifica haben-
 tur, omni remoto prætextu, con-
 servabimus, quantumcunque nobis
 fuerit possibile. Si autem aliqui
 solventium ex Istrone, aut publicè
 aut privatim Teiorum alicui injuri-*

τᾶς Ἰστρονίων, ἐξέσω τῷ ᾧ ἀγαγε-
νομήνῳ Τηίων ἐπιλαβέει καὶ τῶν
σωμάτων καὶ χερμάτων, εἴ τις καὶ
ἀγῆ. Ὅι δὲ Κόσμοι οἱ τὸ καὶ αἰὲ
κοσμηλῆς ἐπαναγκαζόντων ἀποδι-
δόμῃ τῆς ἐχούσας, ἀζήμιοι ὄν-
τες, καὶ ἀνυπόδικοι. Ἀναγράφ-
ψαι δὲ καὶ τὸ δόγμα εἰς τὸ
ἱερὸν τὸ τᾶς Ἀθανᾶς τᾶς Πο-
λιάδῃ τῆς γραμματείας τᾶς
πόλιῃ.

*am intulerint, contra decretum de
Asyli jure ab Istroniorum civitate
scriptum, licebit Teiorum ali-
cui hoc venienti in personas manus
injicere & in pecunias, si quis agat
feratque. Cosmi autem, qui eā in
perpetuum auctoritate fuerint,
possessores ablata reddere cogunto,
neque damno, neque questioni ob-
id obnoxii. Inscribunto etiam hoc
decretum in Templo Minervæ Po-
liadis scribæ civitatis.*

III.

ΣΥΒΡΙΤΙΩΝ. *Sybritiorum.*

ΣΥΒΡΙΤΙΩΝ ΑΠΟΔΙΣΚΑΙ ΟΙΚΟΣΜΟΙ ΤΗΙΩΝ ΤΑΙ ΒΟΥΛΑΙ ΚΑΙ ΤΩΙ
ΔΑΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟ ΣΟ ΠΕΡΔΙΚΚΑΣ Θ ΠΑΡΑΒΑΣΙ
ΔΕΩ ΣΦΙΔΙ ΠΠΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ ΤΟΤΕ Ψ ΑΦΙΣΜΑ ΑΠΕΔΩΚ ΕΝ
ΟΕΦΕΡΟΝΟΙ ΠΑΡΥΜΩΝ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΤΟΙΚΕΙΟΤΑ
ΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΦΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΤΙΚΑ ΔΩΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝ ΠΡΟΣ
ΔΕΞΑΜΕΝΟΙ ΤΑΝ ΤΕ ΑΝΙΕΡΩΣ ΙΝ ΤΩΙ ΔΙΟΝΥΣΩΙΚΑΙ ΤΩΙ ..

Deest pars media Epistolæ, decreto quod præcessit Istroniorum,
ut ex reliquis conjecturare licet, planè compar.

ΠΑΝΤΑ ΕΙΔΕΤΙΝΕΣ ΤΩΝ ΟΡΜΩΜΕΝΩΝ ΕΞΥΒΡΙΤΙΑΣ ΑΔΙ
ΚΗΣΩΣ ΙΝ ΤΙΝΑ ΤΗΙΩΝ ΗΤΩΝ ΠΑΡΟΙΚΩΝ ΗΚΟΙΝΑΙ ΗΔΙΑ ΠΑ
ΡΑ ΤΟ ΓΡΑΦΕΝ ΔΟΓΜΑ ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΑΣΥΛΙΑΣ ΥΠΟ ΤΑΣ ΠΟΔΕΩΣ
ΤΩΝ ΣΥΒΡΙΤΙΩΝ ΕΞΕΣΤΩ ΤΩ ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΩΙ ΤΗΙΩΝ
ΗΤΩΝ ΠΑΡΟΙΚΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΤΕΛΕΙ ΠΙΛΑΒΕΣΘΑΙ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΩ
ΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΤΙΣΚΑ ΑΓΗΟΙ ΔΕ ΚΟΣΜΟΙ ΟΙ ΤΟΚΑ
Α ΕΙΚΟΣΜΕΟΝ ΤΕΣ ΕΠΑΝΑΓΚΑΞΟΝΤΩΝ ΑΠΟΔΙΔΟ
ΜΕΝΤΟΥΣ ΕΧΟΝΤΑΣ ΑΞΗΜΙΟΙ ΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΥΠΟΔΙ
ΚΟΙ ΠΑΣΑΣ ΨΑΜΙΑΣ ΕΥΤΥΧΕΙΤΕ.

Συβριτίων ἡ πόλις καὶ οἱ Κόσμοι Τηίων τᾶ βελᾶ καὶ τῷ δάμῳ χαίρειν. Παραγενομένης ὁ Περδικκας, ὁ ᾧ βασιλέως Φιλίππου πρεσβυτάς, τό τε ψάφισμα ἀπέδωκεν ὃ ἔφερον οἱ παρ' ὑμῶν πρεσβυταὶ ᾧ τᾶς τ' οἰκίονταλος καὶ τᾶς φιλίας, καὶ ὅτι καλῶς καὶ ποιήσαντες πρὸς δεξάμενοι τάν τε ἀνιέρωσιν τῷ Διονύσῳ, καὶ τῷ * * * * *

πάντα. Ἐἰ δὲ τινες τῶν ὀρμημένων ἐξυβριτίας [ἐν Συβριτίας] ἀδικήσωσιν τινα Τηίων, ἢ τῶν παρεϊκῶν, ἢ κοινᾶ ἢ ἰδίᾳ, ᾧ τὸ γεγραφέν δόγμα ᾧ τᾶς ἀσυλίᾳς ἐπὶ τᾶς πόλεως τῶν Συβριτίων, ἐξέσω τῷ ᾧ παραγενομένης Τηίων, ἢ τῶν παρεϊκῶν τῶν ἐν Τέῳ, Ἰππυλῆος καὶ τῶν σωμάτων καὶ χρημάτων, εἴτις καὶ ἀγῆ. Οἱ δὲ Κόσμοι οἱ τὸ καὶ αἰὲ κοσμήοντες ἐπαναγκαζόντων ἀποδιδόμενοι τὰς ἐχολίας, ἀζήμιοι ὄντες, καὶ ἀνυπόδιοι πάσας ζαμίας. Ἐυτυχεῖτε.

*Sybritiorum civitas Cosmique Teiorum concilio & populo salutem. Perveniens huc Perdiccas, Philippi regis legatus, & psepbisma reddidit quod attulere vestri ad nos legati, deque necessitudine differuit & amicitia, quodque bene nos fecimus accepta Deo Baccho consecratione, quodque, &c. * * * * **

omnia. Si qui verò solventes ex Sybritia injuriam fecerint alicui Teiorum, aut eorum qui Tei habitant, idque aut communiter aut privatim, contra conscriptum de Asylj jure à Sybritiorum civitate decretum, licebit ei quicumque Teiorum aut Tei habitantium huc advenerit, & in personam manus injicere & in pecunias, si quis agat feratque. Cosmi autem, omni in posterum ævo Cosmatum gerentes, possessores ea reddere cogunto, sine noxâ, & ab omni de noxâ questione immunes. Bene valete.

IV:

* sic

* ΛΑΞΙΩΝ. *Saxiorum.*

ΕΔΟΞΕΝ ΣΑΞΙΩΝ ΤΟΙΣ ΚΟΣΜΙΟΙΣ ΚΑΙ ΤΑΙ ΠΟΛΕΙ ΦΑΦΙΣΑΜΕΝΟΙΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ ΕΠΕΙ ΔΗ ΤΗΙ ΟΙΔΙΑ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΦΙΛΟΙΚΑΙΣ ΤΥ
ΓΕΝΕΙΣ ΤΥ ΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΤΑΣΑΜΑΣ ΠΟΛΕΩΣΑ ΠΕΣ
ΤΕΙΛΑΝ ΦΑΦΙΣΜΑ ΚΑΙ ΠΡΕΙΓΕΥΤΑΣ ΑΠΟΛΛΟΔΟΤΟΝ ΚΑΙ ΚΟΛΩΤΑΝ
ΟΙΚΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΕΣ ΕΠΙ ΤΑΝ ΕΚ ΚΛΗΣΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΦΑΦΙΣΜΑ
ΑΠΟ

ΑΠΟΔΟΝΤΕΣ ΔΙΕΛΕΓΕΝ ΜΕΤΑ ΠΑΣΑΣ ΣΠΟΥΔΑΣ
 ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ ΠΕΡΙ ΤΩ ΓΕΝΕΣΘΑΙ ΤΑΝ ΚΛΑΘΙΕ
 ΡΩΣΙΝ ΤΩ ΙΔΙΟΝΥΣΩΙ ΤΑΣ ΤΕ ΠΟΛΕΩΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ
 ΤΑΝ ΑΣΥΛΙΑΝ ΤΑ ΤΕ ΑΛΛΑ ΤΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΑΥΤΟΙΣ ΕΝ ΔΟΞΑ ΚΑΙ
 ΤΙΜΙΑ ΕΥΔΕΙΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΑΥΞΕΙΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΕΙΧΡΟΝΟΝ ΥΠΕΡ
 ΔΕ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΔΙΑΛΕΓΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΔΙΚΚΑΤΕ ΠΑΡΑ ΓΩΒΑ
 ΣΙΔΕΩΣ ΦΙΛΙΠΠΩ ΠΡΕΙΓΕΥΤΑ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙΣ ΑΥΞΙΩΝ ΤΟΙΣ ΚΟΣ
 ΜΙΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΙΠΟΛΕΙ ΕΠΑΙΝΕΣ ΑΙ ΜΕΝ ΤΟΥ ΣΠΡΕΙΓΕΥΤΑΣ
 ΔΙΟΤΙ ΚΑΛΩΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΩ Σ ΔΙΕΛΕΓΕΝ ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΟΙΚΕΙΟΤΑΤΟΣ
 ΤΑΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΑΥΤΟΙΣ ΠΟΡΤΑ ΜΕ ΚΑΙ ΤΩ ΝΛΟΙ ΠΩΝ ΕΝ ΔΟ
 ΞΩΝ ΚΑΙ ΤΙΜΙΩΝ ΑΠΟ ΚΡΙΝΑΣ ΘΑ ΙΔΙΟΤΙΟ ΔΑΜΟΣ ΣΑΥΞΙΩΝ ΔΙΑ
 ΦΥΛΑΣΣΩΝ ΤΑΝ ΠΟΡΤΙ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΕΙΤΩΝ
 ΤΗΩΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΝ ΒΛΟΜΕΝΟΣ ΤΑΝ ΤΕ ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΝ ΤΩ Ι
 ΔΙΟΝΥΣΩΙ ΤΑΣ ΤΕ ΠΟΛΕΩΣ ΤΩΝ ΤΗΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΑΝΑ Δ
 ΕΙΚΝΥΝΤΙ ΚΑΙ ΠΑΡΔΕΧΕΤΑΙ ΠΕΡΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΝ ΚΑΘΟΤΙ ΠΑΡΑ ΚΑ
 ΔΕΙΟ ΔΑΜΟΣ Ο ΤΗΩΝ ΥΠΑΡΞΕΙΔΕ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΛΑ ΤΙΜΙΑ
 ΤΗΙΟΙΣ ΠΑΡΤΑ ΠΟΛΕΙΤΩΝ ΣΑΥΞΙΩΝ ΝΥΝ ΤΕ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΕΙΧΡΟΝ
 ΟΝ ΕΡΡΩΣΘΕ.

Ἐδοξεν Σαξίων τοῖς Κοσμίοις καὶ
 τῇ πόλει ψαφισαμύοις κατὰ
 τὸν νόμον. Ἐπειδὴ Τήιοι, διὰ
 προγόνων φίλοι καὶ συγγενεῖς
 ὑπάρχοντες τὰς ἀμᾶς πόλεως,
 ἀπέστειλαν ψάφισμα καὶ πρεσι
 γυῖας Ἀπολλόδοτον καὶ Κολώ
 ταν. Ὅτι καὶ παρελθόντες ἐπὶ τῶν
 ἐκκλησιῶν, καὶ τὸ ψάφισμα ἀ
 ποδόντες, διελέγεν μὲν πᾶσας
 πρῶτῶν καὶ φιλοτιμίας ὡς τῶ
 γενέσθαι τῶν καθιέρωσιν τῶ Διο
 νύσῳ τὰς τε πόλεως αὐτῶν καὶ
 τὰς χώρας, καὶ τῶν ἀσυλίαν,
 τὰ τε ἄλλα τὰ ὑπάρχοντα αὐ
 τοῖς ἐνδοξὰ καὶ τίμια δάδειν,
 καὶ συνεπαύξαι, εἰς τὸν αἰὲ χρό
 νον. Ὑπὲρ δὲ τῶν αὐτῶν δια

*Placuit Cosmiis & civitati Sax
 iorum, decreto secundum legem
 facto. Quandoquidem Teii, jam
 olim per majores amici & cog
 nati civitatis nostræ, misere pse
 phisma & legatos Apollodotum
 & Colotam: Qui in concionem
 introducti psephisma reddidere;
 deque faciendâ urbis & regionis
 Deo Baccho consecratione omni
 curâ atque studio differuere;
 utque jus Asylî aliaque apud
 eos gloriosa & honorifica tan
 quam grata acciperemus, &
 adangeremus in omne ævum:
 deque iisdem differente & Per
 diccâ, legato à rege Philippo:
 Placere Cosmiis & civitati Sax
 λέγοντος*

λέγοντος ἢ Περδίκκα τῷ ᾧδ' αὖ τῷ βασιλέως Φιλίππῳ πρηνυβίᾳ· Δεδόχθαι Σαυξίων (sic) τοῖς Κοσμίοις ἢ τᾶ πόλει ἐπαινέσαι μὲν τὸς πρηνυβιάς, διότι καλῶς ἢ συμφερόντως διελέγεν ᾧδ' τὰς οἰκειότατος τὰς ὑπαρχύσας αὐτοῖς ποστ' ἀμὲ, ἢ τῶν λοιπῶν ἐνδόξων ἢ τιμίων· Ἄποκρίνασθ' δὲ ὅτι ὁ δᾶμ' ἔσ' Σαυξίων διαφυλάσων τὰν ποστὶ τὸ θεῖον δὺσέβειαν, ἢ τᾶ πόλει τῶν Τηίων δὺχαριτεῖν βωλόμην, τὰν τε καθίερωσιν τῷ Διονύσῳ τὰς τε πόλει τῶν Τηίων ἢ τὰς χώρας ἀναδείκνυσι, ἢ παρδέχε' ἱερὰν καὶ ἄσυλον, καθότι ᾧδ' ἀκαλεῖ ὁ δᾶμος ὁ Τηίων· Ὑπάρξει δὲ ἢ τὰ ἄλλα τίμια Τηίοις παρ' τᾶ πόλει τῶν Σαυξίων, νῦν τε, ἢ εἰς τὸν αἰὲ χρόνον. Ἐρρώσθε.

iorum collaudare quidem legatos, eò quod perpulchra & conducibilia differuere, de intercedente inter nos & illos necessitudine, deque aliis gloriosis & honorificis: Respondere autem, quod Saxiorum populus suam conservans erga divinum numen pietatem, & civitati Teiorum gratificari cupiens, publicè ratam habet & urbis & regionis factam Baccho consecrationem, easque, quemadmodum obsecravit populus Teiorum, pro sacris & inviolatis accipit. Extabunt verò & alia Teiis honorifica apud Saxiorum civitatem, & nunc, & in omne ævum. Valete:

V.

ΡΑΥΚΙΩΝ. *Rhauciorum.*

ΕΔΟΞΕΝ ΡΑΥΚΙΩΝ ΤΟΙΣ ΚΟΣΜΙΟΙΣ ΚΑΙ ΤΑΙ ΠΟΛΕΙ
 ΕΠΕΙ ΔΗ ΠΑΡΑΓΕΝΟΜΕΝΟΙ ΠΡΕΙΓΕΥΤΑΙ ΠΑΡΑ ΤΩ
 ΔΑΜΩ ΤΩ ΤΗΙΩΝ ΠΟΡΤΙ ΡΑΥΚΙΩΝ ΤΑΝ
 ΠΟΛΙΝ ΑΠΟ ΔΟΤΟΣ ΑΣΤΥΝΑΚΤΟΣ ΚΟΛΩΤ
 ΑΣ ΕΚ ΑΤΩΝ ΥΜΟΥ ΟΙ ΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣ ΕΠΙ
 ΤΑΝ ΕΚ ΚΛΗΣΙΑΝ ΕΦΑΝΙΣΑΝΤΕ ΟΙΚΕΙΟΤΑ
 ΤΑ ΤΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ ΡΑΥΚΙΟΙΣ ΠΟΘΑΥΤΟΥΣ
 ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΑΣΥΛΙΑΣ ΤΑΣ ΤΕ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ
 ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΠΑΡΕΚΑΛΕΣΑΝΕ ΤΙΔΕ ΚΑΙ
 ΤΩ ΠΑΡΑΝΤΙΟ ΧΩΤΩ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΡΕΙ
 ΓΕΥΤΑ ΑΓΗΣΑΝ ΔΡΩΠΑΡΑ ΚΑΛΕΣΑΝ ΤΟΣ ΜΕΤΑ

ΣΠΟΥΔΑΣ

MONUMENTA TEIA. I 17

ΣΠΟΥΔΑΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΟΜΟΙΩΣΔΕΚΑΙΤΩΝΠΑΡΑΤΗΙΩΝ
 ΠΡΕΙΓΕΥΤΑΝΕΜΦΑΝΙΣΑΝΤΩΝ : : : :
 ΤΑΝΑΥΤΩΝΕΥΝΟΙΑΝΚΑΙΠΡΟΘΥΜΙΑΝΔΕΔΟΧ
 ΘΑΙΡΑΥΚΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΙΟΙΣΚΑΙΤΑΙΠΟ
 ΛΕΙΑΠΟΚΡΙΝΑΣΘΑΙΓΗΘΙΟΙΣΟΤΙΚΑΘΙΕΡΩΣΙΑΣΤΩΔΙΟΝΥ
 ΣΩΙΤΑΣΤΑΣΠΟΛΕΩΣΚΑΙΤΑΣΧΩΡΑΣΑΥΤΩΝΤΑΝΤΕΑΣΥΛΙΑΝ
 ΚΑΙΤΑΑΛΛΑΕΝΔΟΣΑΚΑΙΤΙΜΙΑΠΑΡΔΕΧΟΜΕΘΑ
 ΝΥΝΤΕΚΑΙΤΟΝΑΛΛΟΝΧΡΟΝΟΝΠΑΝΤΑ.

Ἔδοξεν Ῥαυκίων τοῖς Κοσμίοις, καὶ τᾷ πόλει. Ἐπειδὴ πρῶτον μὲν πρὸς τῷ δάμω τῷ Τηίων προτὶ Ῥαυκίων τὰν πόλιν, Ἀπολλόδοτος Ἀσυάνακλος Κολώτας Ἐκαλιώνης, ἐπελθόντες ἐπὶ τὰν ἐκκλησίαν ἐφάνισάν τε οἰκειότατα τὰν ὑπάρχουσαν Ῥαυκίοις πόλιν αὐτῶν, καὶ τῶν ἀσυλίας τῶν τε πόλεως καὶ τῶν χωρῶν παρεκάλεσαν. Ἔτι δὲ καὶ τῷ παρ' Ἀντιόχου βασιλέως πρὸς τῶν Ἀγησάνδρου παρεκάλεσαν οἱ μὲν [πάσας] ἀσυλίας καὶ φιλοτιμίας. Ὁμοίως δὲ καὶ τῶν παρὰ Τηίων πρὸς τῶν ἐμφανισάντων τῶν αὐτῶν εὐνοίαν καὶ προθυμίαν. Δεδόχθαι Ῥαυκίων τοῖς Κοσμίοις καὶ τῷ πόλει ἀποκρίνασθαι [Τηίοις, ὅτι καθιερώσας τῷ Διονύσῳ τὰς τῶν πόλεως καὶ τῶν χωρῶν αὐτῶν, τὰν τε ἀσυλίαν, καὶ τὰ ἄλλα ἐνδοξα καὶ τίμια [παρδελόμεθα] ἴδν τε, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον πάντα.

*Placuit Cosmiis & Civitati Rhau-
 ciorum. Quandoquidem huc per-
 venere missi à Teiorum populo
 ad civitatem Rhau-
 ciorum legati,
 Apollodotus F. Asyanactis & Co-
 lotes F. Hecatonymoi, inque conci-
 onem introducti perspicuam fece-
 re eam quam erga ipsos Rhau-
 cii habent necessitudinem; quin etiam
 de jure Asyli, quo munita esset &
 urbs & regio, postulavere: Porro
 & Hegesandro missi à rege An-
 tiocho legato omni cura atque studio
 idem postulante: Similiter & Tei-
 orum legatis benevolentiam eorum
 & promptitudinem demonstranti-
 bus: Placere Cosmiis & civitati
 Rhau-
 ciorum respondere Teiis, quòd
 urbis & regionis eorum factas
 Baccho consecrationes, & jus A-
 syli, & alia quoque gloriosa &
 honorifica approbamus, & nunc,
 & in omne futurum ævum.*

VI.

ΦΑΦΙΣΘΗΕΠΙΔΑΜΙΟΘΕΤΟΥΦΙΛΩΝΟΣΜΗΝΟΣΑΡΤΑ
ΜΙΤΙΟΥΝΕΥΜΗΝΙΑΙ.

ΑΡΚΑΔΩΝ. *Arcadum.*

ΕΔΟΣΕΝΑΡΚΑΔΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΟΙΣΚΑΙΤΑΠΟΛΕΙΕΠΕΙ
ΔΗΤΗΙΟΙΦΙΛΟΙΚΑΙΣΥΓΓΕΝΕΙΣΚΑΙΕΥΝΟΟΙΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ
ΤΑΠΟΛΕΙΔΙΑΠΡΟΓΟΝΩΝΦΑΦΙΣΜΑΚΑΙΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣ
ΑΠΕΣΤΑΛΚΑΝΗΡΟΔΟΤΟΝΜΗΝΟΔΟΤΟΥΜΕΝΕΚΛΗΝΔΙ
ΟΝΥΣΙΟΥΟΙΚΑΙΕΠΕΛΘΟΝΤΕΣΕΠΙΤΟΚΟΙΝΟΝΤΩΝΑΡ
ΚΑΔΩΝΤΟΤΕΦΑΦΙΣΜΑΑΠΕΔΩΚΑΝΚΑΙΑΥΤΟΙΔΙΕΛΕ
ΓΕΝΜΕΤΑΠΟΛΛΑΣΣΠΟΥΔΑΣΚΑΙΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣΕΜΦΑΝΙ
ΨΟΝΤΕΣΤΑΝΕΥΝΟΙΑΝΤΟΥΔΑΜΟΥΑΝΕΧΕΙΠΡΟΣΑΡ
ΚΑΔΑΣΚΑΙΤΟΥΣΛ. ΠΟΥΣΚ . . . ΤΑΝΤΕΕΥΣΕ
ΒΕΙΑΝ. . . . defunt versiculi septendecim.

. ΚΑΙΤΟΚΟΙΝΟΝΤΩΝΑΡ
ΚΑΔΩΝΒΟΥΔΟΜΕΝΟΙΟΥΝΚΑΙΗΜΕΙΣΤΟΙΣΕΥΝΟΩΣ
ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΟΙΣΕΝΧΑΡΙΤΟΣΜΕΡΕΙΜΗΛΕΙΠΕΣΘΑΙΤΟ
ΤΕΠΡΟΤΕΡΟΝΔΟΓΜΑΟΕΧΕΤΕΠΑΡΗΜΩΝΠΕΡΙΤΑΣ
ΑΣΥΔΙΑΣΚΑΙΤΑΣΚΑΘΙΕΡΩΣΙΟΣΤΑΣΤΕΠΟΔΙΟΣΚΑΙΤΑΣ
ΧΩΡΑΣΑΝΑΓΡΑΦΟΜΕΝΚΑΘΟΓΗΠΑΡΑΚΑΛΕΙΤΕΔΙΑΤΟΥ
ΦΑΦΙΣΜΑΤΟΣΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΤΟΥΑΣΚΛΑΠΙΟΥΚΑΙΣΥΝ
ΤΗΡΗΣΟΜΕΝΤΑΔΕΔΟΜΕΝΑΥΜΙΝΦΙΔΑΝΘΡΩΠΑΠΑ
ΡΑΚΑΛΕΣΑΝΤΩΝΔΕΑΜΕΤΩΝΠΡΕΣΒΕΥΤΑΝΔΟΥΝΑΙ
ΥΜΙΝΙΣΟΠΟΛΕΙΤΕΙΑΝΚΑΙΕΝΚΤΗΣΙΝΓΑΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣΚΑΙΑΤΕ
ΛΕΙΑΝΤΑΥΤΑΤΕΔΙΔΟΜΕΝΥΜΙΝΚΑΙΕΑΝΤΙΝΕΣΑΔΙΚΩΣΙΝ
ΥΜΑΣΗΤΑΝΧΩΡΑΝΑΝΙΡΩΝΤΑΙΤΑΝΚΑΘΙΕΡΩΜΕ
ΝΑΝΤΩΔΙΟΝΥΣΩΙΚΑΙΠΟΛΕΜΕΩΣΙΝΥΜΙΝΗΚΑΤΑΓΑΝ
ΗΚΑΤΑΘΑΛΑΣΣΑΝΒΟΗΘΗΣΟΜΕΝΥΜΙΝΚΑΘΟΤΙΑΝΕΩ
ΜΕΝΔΥΝΑΤΟΙΕΙΝΑΙΔΕΚΑΙΤΑΦΙΔΑΝΘΡΩΠΑΤΗΙΟΙΣΠΑ
ΡΑΡΚΑΣΠΑΝΤΑΟΣΑΚΑΙΑΡΚΑΣΙΝΕΣΤΙΝΕΠΑΙΣΟΜΕΝ
ΔΕΚΑΙΤΟΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΗΡΟΔΟΤΟΝΚΑΙΜΕΝΕΚΛΕΑ
ΕΠΙΤΩΙΣΠΕΥΔΕΙΝΥΠΕΡΤΑΣΠΑΤΡΙΔΟΣΕΚΤΕΝΩΣ
ΚΑΙΤΑΝΠΑΡΕΠΙΔΑΜΙΑΝΠΕΠΟΙΗΣΘΑΙΑΣΙΩΣΑΜΦΟΤΕ
ΡΩΝΤΑΣΠΟΛΕΩΣΔΟΘΗΜΕΝΤΕΑΥΤΟΙΣΚΑΙΞΕΝΙΑΤΑ
ΕΚΤΩΝΝΟΜΩΝΕΙΝΑΙΘΗΡΟΔΟΤΟΝΜΗΝΟΔΟΤΩΚΑΙ
ΜΕΝΕΚΛΗΝΔΙΟΝΥΣΙΩΠΡΟΞΕΝΟΣΤΑΣΠΟΛΕΩΣΑΜΩΝΕΡΡΩΣΘΕ.

Ψαφίδῃ ὑπὸ Δαμιοθέτῃ Φίλων
μηνὸς Ἀρταμίτιος νευμβρία.

Ἐδοξεν Ἀρκάδων τοῖς Κόσμοις, καὶ
τῇ πόλει. Ἐπειδὴ Τήσιοι, Φίλοι καὶ
συγγενεῖς καὶ δῦνοι ὑπάρχοντες
τῇ πόλει διὰ προγόνων, Ψαφισ-
μα καὶ πρεσβυτάς ἀπέσταλκαν
Ἡρόδοτον Μηνόδοτε, Μενέκλην Δι-
ονυσίῃ. Ὅτι καὶ ἐπελθόντες ἐπὶ
τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων τό τε Ψά-
φισμα ἀπέδωκαν, καὶ αὐτοὶ δι-
ελέγαν μὲν πολλὰς πρεσβῆς καὶ
φιλοτιμίας, ἐμφανίζοντες τὴν ἑυ-
νοίαν ἣ δάμαρ ἂν ἔχει πρὸς Ἀρ-
κάδας, ἢ τὰς [λοιπὰς Κρήτας]
. ἢ τὸ κοινὸν τῶν
Ἀρκάδων. Βελόμβροιο ἔν καὶ ἡ-
μῖς τοῖς δύνωσι διακειμήριοις ἐν
χάριτος μέριμνῃ μὴ λείπεσθαι, τό τε
πρότερον δόγμα, ὃ ἔχειε παρ' ἡ-
μῶν, περὶ τῆς ἀσυλίας, ἢ τῆς
καθιερώσεως τῆς τε πόλεως ἢ τῆς
χώρας, ἀναγράφοντες, καθότι
ᾤδα καλεῖτε διὰ τῆς Ψαφίσματος,
εἰς τὸ ἱερόν τε Ἀσκληπιῶ, ἢ σω-
τηρήσομεν τὰ δεδομῆνα ὑμῖν φι-
λάνθρωπα. Παρακαλεσάντων δὲ
αἰμὲ τῶν πρεσβυτέρων δύναι ὑμῖν
ἰσοπολιτείαν, καὶ ἐνίκησιν γᾶς
ἢ οἰκίας, καὶ ἀτέλειαν, ταῦτά
τε δίδομεν ὑμῖν. Καὶ ἔαν τις
ἀδικῶσιν ὑμᾶς, ἢ τὴν χώραν ἀνι-
στῶν) τὴν καθιερωμένην τῷ Διο-

*Decretum fuit sub Damiothetâ F.
Philonis, mensis Artamitii novi-
lunio.*

*Placuit Cosmis & civitati Arca-
dum. Quandoquidem Teii, amici
& cognati & civitati nostræ per
majores jamdudum benevoli, pse-
phisma & legatos miserunt He-
rodotum F. Menodoti, Meneclum
F. Dionysii: qui ad commune
Arcadum accedentes & psephis-
ma reddidere, ipsique multâ cum
solicitudine studioque: disseruê-
re, perspicuam facientes populi
benevolentiam quam habet erga
Arcadas, & : : : : : : : : : : : : :
: : : : : : : & commune Ar-
cadum. Nos itaque cupientes, in
reddendâ populo tam benevolè af-
fecto gratiâ, nostras partes neuti-
quam deesse, tum prius illud quod
à nobis habetis decretum de jure
asyli, deque consecratione urbis &
regionis, conscribemus, uti per de-
cretum vestrum postulatis, in tem-
plo Æsculapii, & concessa vobis
humanitatis officia conservabimus.
Legatis insuper nos rogantibus ut
communitatem civitatis, possessi-
onemque terræ & domicili, quin
& immunitatem vobis concedere-
mus, & hæc etiam vobis concedimus.
Et si qui injuriam vobis fecerint,
aut regionem Baccho consecratam*

νύσω, καὶ πολεμέωσιν ὑμῖν, ἢ κἔ
 γὰν ἢ κἔ θάλασσαν, βοηθήσο-
 μῶν ὑμῖν, καθότι ἀν ἑῶν δυνά-
 τού. Ἐῖναι δὲ καὶ τὰ φιλόφρων
 πα Τηίοις παρ' Ἀρκάσι πάντα
 ὅσα καὶ Ἀρκάσι ἐσίν. Ἐπαινέσο-
 μῶν δὲ καὶ τὸς πρεσβυτάς Ἡρόδο-
 τον καὶ Μενεκλέα ἐπὶ τῷ σπύ-
 δειν ὑπὲρ τὰς πατρίδας ἐλευ-
 νῶς, καὶ τὰν παρεπιδαμίαν πε-
 ποιῆσθαι ἀξίως ἀμφοτέρων τὰς πό-
 λεως. Δοθῆμέν τε αὐτοῖς καὶ ξέ-
 νια τὰ ἐκ τῶν νόμων. Ἐῖναι θ'
 Ἡρόδον Μηνόδοτον καὶ Μενέκλεον
 Διονυσίῳ προξένος τὰς πόλεως
 αἰμῶν. Ἐρρωθε.

refecerint, vobisque bellum in-
 tulerint, sive à terrâ sive à mā-
 ri; auxiliabimur vobis totis nostris
 viribus. Sint autem Teiis apud
 Arcadas officia humanitatis om-
 nia, quaecunque & ipsis sunt
 Arcadibus. Collaudabimus verò
 legatos Herodotum Meneclemque,
 eò quòd patriæ suæ causæ inten-
 tē adeo studuerint, inque honorem
 utrorumque civitatis peregrinati-
 onem fecerint. Ipsis etiam &
 lautia ex lege dentur. Sintque
 Herodotus F. Menodoti & Mene-
 cles F. Dionysii urbis nostræ hospites.
 Valetē.

VII.

ΚΝΩΣΙΩΝ. Cnosiorum.

ΕΔΟΞΕΚΝΩΣΙΩΝΤΟΙΣΚΟΣΜΙΟΣΚΑΙΤΑΪΠΟΛΕΙΕΠΕΙ
 ΔΗΗΡΟΔΟΤΟΣΜΗΝΟΔΟΤΩΚΑΙΜΕΝΕΚΛΗΣΔΙΟΝΥΣΙΩ
 ΑΠΟΣΤΑΛΘΕΝΤΕΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙΠΑΡΤΗΙΩΝΠΟΡΤΙ
 ΤΑΣΕΝΚΡΗΤΑΙΠΟΛΙΑΣΚΑΙΔΙΑΤΡΗΨΑΝΤΕΣΤΟΝΠΛΕΙΣ
 ΤΟΝΧΡΟΝΟΝΕΝΤΑΙΑΜΑΙΠΟΛΕΙΟΥΜΟΝΟΝΤΑΝΑΠΟΤΑΣ
 ΑΝΑΣΤΡΟΦΑΣΕΥΤΑΞΙΑΝ..ΤΕΔΕΙΞΑΝΤΟΑΛΛΑΚΑΙΕΠΕ
 ΔΕΙΞΑΤΟΜΕΝΕΚΛΗΣΜΕΤΑΚΙΘΑΡΑΣΠΛΕΟΝΑΚΙΣΤΑΤΕ
 ΤΙΜΟΘΕΩΚΑΙΠΟΛΥΙΔΩΚΑΙΤΩΝΑΜΩΝΑΡΧΑΙΩΝΠΟΙ
 ΗΤΑΝΚΑΘΩΣΠΡΟΣΗΚΕΝΑΝΔΡΙΠΕΠΑΙΔΕΥΜΕ
 ΝΩΙΟΠΑΙΩΝΙΣΩΝΤΙΤΗΙΟΙΟΤΙΑΠΟΛΙΣΑΠΟΔΕΔΕΚΤΑΙ
 ΤΟΣ..ΟΥΤΟΣΤΩΝΑΝΔΡΩΝΔΕΔΟΧΘΑΙΕΠΑΙΝΕΣΑΙ
 ΤΑΝΤ.ΤΗΙΩΝΠΟΛΙΝΕΠΙΤΩΙΤΟΙΟΥΤΟΣΑΝΔΡΑΣ
 ΠΕΜΨΑΣΘΑΙΟΜΟΙΩΣΔΕΤΟΣΠΡΕΣΒΕΥΤΑΣΗΡΟΔΟΤΟΝ
 ΚΑΙΜΕΝΕΚΛΗΝΟΤΙΚΑΛΩΣΚΑΙΕΥΤΑΚΤΩΣΕΝΔΕΔΑ**

* * * * *

Ἔδοξε Κνωσίων τοῖς Κόσμοις καὶ τῇ πόλει. Ἐπειδὴ Ἡρόδοτος Μηνოდότῳ καὶ Μενέκλῃ Διονυσίῳ ἀποσπασθέντες πρεσβυταὶ πᾶς Τηίων πορτὶ τὰς ἐν Κρήτῃ πόλεις, καὶ διατείψαντες τὸν πλείονον χρόνον ἐν ταῖς ἀμῶν πόλεσι, ἔμνονον τῶν ἀπὸ τῆς ἀναστροφῆς οὐτάξιαν ἀνεδείξαντο, ἀλλὰ καὶ ἐπεδείξαντο Μενέκλῃ μὲν κιθάρας πλεονάκεις τὰ τε Τιμοθέῳ καὶ Πολυίδῳ, καὶ τῶν ἀμῶν ἀρχαίων ποιητῶν, καθὼς προσῆκεν ἀνδρὶ πεπαιδευμένῳ. Ὅσαι ὦν ἴσωντι Τηίοι ὅτι αἱ πόλεις ἀποδέδεται τὸς τοιῶν τῶν ἀνδρῶν, δεδόχθαι ἐπαινεῖσαι τῶν τε Τηίων πόλιν, ἢ τῶν τοιῶν ἀνδρῶν πέμψασθαι, ὁμοίως δὲ τὸς πρεσβυτάς Ἡρόδοτον καὶ Μενέκλῃν, ὅτι καλῶς καὶ οὐτάκτως.

Placuit Cosmis & civitati Cnosiorum. Quandoquidem Herodotus F. Menodoti & Meneclēs F. Dionysii legati à Teiis ad Cretæ civitates missi, diuque in civitate nostrâ commorati, non solum eâ quæ in conversatione est modestiâ conspicui pariter fuere, sed & Meneclēs sæpe citharâ ediderit quædam tum Timothei, tum Polyidi, veterumque nostratium poetarum, eo quo decebat virum literatum modo: Ut sciant itaque Teii civitati nostræ acceptos fuisse homines tam egregios: Placere tum Teiorum civitatem colaudare, eò quòd tales viros miserit, tum ipsos similiter legatos Herodotum Meneclēque, quòd bene & compositè: : : :

Quibus & hæc videntur subnectenda, in alio lapidis frustulo reperta.

. . . . τὸς δὲ Κόσμοις δόρυ ἀνίγραφον τῷδε τῷ ψαφίσματος σφραγίσαντας τῆς δημοσίας σφραγίδι ἀποκομίσαι Ἡρόδοτῳ καὶ Μενέκλῃ

Cosmos autem tradere exemplar hujusce psephismatis, postquam sigillo illud publico obsignaverint, referendum Herodoto Meneclique.

Fuere aliæ non pauca genere eodem formulæ, sed quarum nudi solummodo tituli in fragmentis lapidum servantur, viz.

ΠΟΛΥΡΡΗΝΙΩΝ. *Polyrrheniorum.*

Πολυρρηνίων . οι . κοσμοι . και . α . Πολις . Τηίων . τῶν . δημοσι . και .

Cosmi & civitas Polyrrheniorum Teiorum populo & concilio salu-

122 ΜΟΝΥΜΕΝΤΑ ΤΕΙΑ.

ται . βουλαι . χαιρειν . κομισαμεν- *salutem. Missum à vobis pse-*
 οι . το . ψαφισμα . το . παρ . υ- *phisma attulère : : : : : :*
 μων : : : : : : οι . πρεσ- *legati Apollodotus & Colotes.****
 βευται . Απολλοδοτος . και . Κο-
 λωτας . * * *

ΚΥΔΩΝΙΑΤΑΝ. *Cydoniatarum.*

Κυδωνιαταν . α . πολις . και . οι . *Cydoniatarum civitas Cosmique*
 Κοσμοι * * * * *

ΛΑΠΠΑΙΩΝ. *Lappaeorum.*

Εδοξε . Λαππαιων . τοις . Κοσ- *Placuit Cosmis & civitati Lapp-*
 μοις . και . ται . πολει . επειδη . *aeorum. Quandoquidem huc*
 παραγενομενοι . πρεσβευται . παρα . *pervenère legati à populo Teio-*
 του . δημου . του . Τηων . Απολλο- *rum, Apollodotus F. Astyanactis,*
 δοτος . Αστυανακλος . Κολωτης . Ε- *Colotes F. Hecatonymy, inque con-*
 κλιωνυμου . επελθούτες . επι . την . *cionem introducti perspicuam fe-*
 εκκλησιαν . εφανισαν . την * * * *cère * * * &c. ut Rhaucii.*

ΠΡΙΑΝΣΙΩΝ. *Priansiorum.*

Εδοξε . Πριανσιων . τοις . Κοσμι- *Placuit Cosmiis & civitati Pri-*
 οις . και . ται . πολει . επειδη . Η- *ansiorum. Quandoquidem He-*
 ροδοτος . Μηνοδοτου . και . Μενε- *rodotus F. Menodoti, & Meneclis*
 κλης . Διονυσιου . * * *F. Dionysii * **

ΛΑΤΙΩΝ. *Latiorum.*

Εδοξε . Λαλιων . τοις . Κοσμοις . *Placuit Cosmis & civitati Lati-*
 και . ται . πολει . επειδη . Τηιοι . *orum. Quandoquidem Teii cognati,*
 συγγενεις . και . Φιλοι . δια . προ- *& jam olim per majores ami-*
 γονων . υπαρχούτες . ψαφισμα . *ci nostri, psephisma miserunt,*
 και . πρειγευτας . απεσαλκαν . Α- *& legatos, Apollodotum et Colotem,*
 πολλοδοτον . και . Κολωταν . οι . δε . *qui accedentes ad commune La-*
 επελθούτες . επι . το . κοινον . το . * * *tiorum * * &c. ut Istronii.*

Ad Monumenta Teia & populos Cretenses Notæ.

I. ΕΛΕΥΘΕΡΝΑΙΩΝ. *Eleuthernæorum.* pag. 108. Horum antiquissima in Mediteraneis Cretæ civitas, ante Curetum tempora, *Satra* vocitata fuit; postea ab eorum uno, mutato nomine, *Eleuthernæ*. Ita scilicet apud Plinium Scylacemque: cùm malè in Stephani epitome *Eleutherna*, pejus adhuc in eâdem, & in Dionis exemplaribus *Eleuthera* legatur. Ejus tanta fuit potentia sub his Antiochi M. & Philippi regum temporibus, ut bello ultrò illatò Rhodiorum injurias repulerit. Postea Romanorum quoque impetus, non nisi proditione capta, fortiter sustinuit: quum Q. Metellus, perdomitis Cretensibus, liberæ in id tempus insulæ, ut inquit Livii Epitomator, leges dedit. Vide Dionis lib. mutilum 36. Polyb. hist. lib. 4. Extant hujusce civitatis nummi in versis antiquis literis ΝΟΙΑΝΘΕΘΥΡΑΕ scripti.

Pag. 109. Ἀγήσανδρος Ἐυκρατῆος Ῥόδιος ὁ πρῶτος τῷ βασιλεῶς Ἀντιόχῳ πρεσβυτάτος ἔτι τὰς τῷ πολέμῳ [νῦν] ἀγλάσεις ὑποσταλαίς, i. e. *Hegesander Eucratensis Rhodius legatus à rege Antiocho de bello nunc dirimendo missus.* Quanquam hæc ad illatum ab Eleuthernæis genti Rhodiorum bellum, circa annum regis Antiochi sextum, primâ facie pertinere videantur, verisimilius tamen respici crediderim annum ejus tricesimum primum, ante Christ. 194, paulò ante quàm Menippum Romam ablegaverat, tum sua tum Teiorum illic negotia obiturum. Tunc enim studio imminentis belli, quod, ut inquit Appianus in Syriacis, contra Romanos animo præceperat, cætera omnia pacata cupiebat, generosque sibi adjungi reges propinquos expetebat, Ptolemæum Ægypti, Ariarathem Cappadociæ, Eumenem Pergami. Eodemque profus intuitu visus est, per hanc Hegesandri Rhodii legationem, tum Teios, tum Cretenses sibi populos devinxisse. Per alium verò Rhodium, nomine Euclem, ut docet Hieronymus in Daniele, Ptolemæum regem demulcebat, eumque annum jam decimum regnantem, qui saltem aliquâ sui parte incidit in annum Antiochi M. 31. ante Christum 194.

Pag. 109, 110. Δεδόχθαι πῆς Κοσμίῳς καὶ τῆ πόλεως. *Placere Cosmiis & civitati Eleuthernæorum.* Semel hîc notetur solennis auctoritatis formula, quâ publicis suis Decretis & Rescriptis præfantur Cretenses populi. Ista quid sibi velit discendum ab Aristotele *Polit. l. 2. c. 10.* λέγει τὰ πλεῖστα μεμνηῆσθαι ἢ Κρητικῶ πολιτείαν ἢ Ἰταλικῶν. . . . Ὅι μὲν γὰρ Ἐφοροὶ ἢ αὐτῶν ἔχουσι δυνάμειν πῆς ἐν τῇ Κρήτῃ Κόσμοις· πλὴν οἱ μὲν Ἐφοροὶ πέντε ἢ εἰρημῶν· οἱ δὲ Κόσμοι δέκα εἰσίν. Ὅι δὲ γέροντες πῆς γέροντων, ἐς καλῶσιν οἱ Κρηῖτες βελλόν, ἴσοι. Βασιλεία πρότερον μὲν ἦν· εἴτα κατέλυσαν οἱ Κρηῖτες. Καὶ ἢ ἡγεμονίαν οἱ Κόσμοι ἢ καὶ πόλεμον ἔχουσι· Ἐκκλησίας δὲ μετέχουσι πάντες. Κυρία δ' εἰδένος ἐσιν, ἀλλ' ἢ σιωπευηφίσοι δόξαντα πῆς γέροντων καὶ πῆς Κόσμοις. . . . ἐκ ἐξ ἀπάντων αἰετῆσαι τὲς Κόσμοις, ἀλλ' ἐκ τινῶν γενῶν, καὶ τὲς γέροντας ἐν τῇ κοκοσμηκότων, i. e. *Plerisque in rebus Lacedæmonum respublica Cretensem æmulata dicitur. . . Ephori enim Lacedæmone eandem habent potestatem ac in Cretâ Cosmi; nisi quòd Ephori numero sunt quinque, Cosmi decem. Seniores verò senioribus, quos concilium Cretenses vocant, numero sunt æquales. Olim quidem regnum fuit; id deinde Cretenses sustulère. Cosmi que in bello imperium obtinent: concionis verò universa plebs est particeps. Ipsi interim dominatus nullus alius competit, præterquam quæ placuerint senioribus Cosmisque latis suffragiis comprobare. . . Non ex quibuscunque Cosmos eligunt, sed ex generibus quibusdam, & seniores ex iis qui aliquando gesserint Cosmatum.* Κόσμος plerisque vocabatur hujusmodi magistratus: His verò Eleuthernæis, ut & Saxiis, Rhauciis, Prianfiis, Κόσμοι. Rectè igitur priore vocabulo usus est Aristoteles alique, rectè etiam & posteriore Strabo; docens scil. lib. 10. τὲς Ἐφόροι τὰ αὐτὰ πῆς ἐν Κρήτῃ Κοσμίῳς διοικῆσις ἐτέρως ὠνομάσθαι. Inter decem Cosmos unus eminebat princeps, isque tanquam anni Eponymus antiquitatis designabatur, ut in Creticâ quæ mox adducetur inscriptione, ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝ ΚΡΑΤΙΝΩΙ, i. e. *sub iis qui cum Cratino fuère Cosmi.* Idem sequiore ævo, Protocosmi titulo, in Lytti urbis occurrit monumentis, Trajano & ejus familiæ dicatis. Grut. M LXXXIV. &c.

124 AD MONUMENTA TEIA &

II. ΙΣΤΡΩΝΙΩΝ. *Istroniorum*; iterumque pag. 111. ΕΞ ΙΣΤΡΩΝΟΣ, ex *Istrone*. Vides, Lector, hanc civitatem Istronem ab Artemidoro vero nomine appellatam, quæ Stephano haud verè, ut videtur, Istrus. Ἴστρου, inquit ille, πόλις Κρήτης, ἣν Ἀρτεμίδωρος Ἴστρώνα φησί.

Pag. 112. Καί τινος ἀγαθῆς παροικίας γίνεσθαι τῷ δάμῳ. *Et alicujus beneficii populo auctores fieri.* Ita scilicet, pro mandatorum & postulatorum quæ inter civitates intercedebant formulâ. Præcessit enim in Eleuthernæorum psephismate. Totidemque verbis apud Josephum, ab Hudsono accuratissimè nuper editum, antiq. Jud. lib. 14. cap. 9. Pergameni Hyrcanum Judæum dato psephismate hortantur, σωληρεῖν καὶ αὔξειν τὴν φιλίαν, καὶ ἀγαθῆς τινος αἰτίον γίνεσθαι.

Pag. 112. Τὰν τε καθιέρωσιν τῷ Διονύσῳ τὰς τε πόλιν καὶ τὰς χώρας ὑμῶν ἔτι δὲ καὶ ἱερὸν καὶ ἄστυλον εἶναι (βασιλόμνητοι χαρίζεσθαι Περδικκᾶ) δίδομεν. *Consecrari Baccho tum urbem tum regionem vestram, & sacram porro haberi & inviolatam (Perdiccæ gratificari cupientes) concedimus.* Opportunè postulat hic locus, ut adferantur nonnulla veterum de Urbibus Sacris & Asylis testimonia. Fuere igitur, ex consensu regum & populorum, multæ per orbem aræ, fana, templa, luci, omnia eo jure, eaque religione sancta, ut tutelari loci numini consecrata, cæteris mortalium perflugio essent, sibi ipsis contra rapinas, populationes & prædationes præsidio. Iisdem gaudebant beneficiis & integræ perfæpe urbes, unde illud ΙΕΡ. ΚΑΙ. ΑΣΥΛΑ. in nummis toties obfignatum. His aliquando addebatur & circumjecti agri pars non exigua; aliquando etiam, quod tamen omnium rarissimum, tota sacræ civitatis qua qua patebat regio. Primi hoc in Asiæ continente Teii videntur obtinuisse; quibus tamen præivere tres sacræ insulæ, Sicilia, Samothraca, Delos. De Siciliâ testis in quartâ Verrinâ Cicero. *Vetus est hæc opinio, judices, quæ constat ex antiquissimis Græcorum literis, atque monumentis, insulam Siciliam totam esse Cereri & Liberæ consecratam.* De Samothracâ Livius lib. 45. cap. 5. *Sacram hanc insulam, & augusti totam atque inviolati soli esse.* Idemque de Delo lib. præcedente, cap. 29. *Sanctitas templi insulæque inviolatos præstabat omnes.* Tale ac tantum fuit, quod toti nunc Teiorum ditioni, Baccho ritè consecratæ, Antiochus Syriæ, & Philippus Macedoniae reges, per legatos, à diversis populis impetrârunt; id quod & Smyrnæ urbi non ita pridem Seleucus Callinicus præstitit: Ipsis scilicet Smyrnæis in marmore Oxoniensi sic professis, Ἐρχαφεν ἡ καὶ πρὸς τὰς βασιλεῖς, καὶ τὰς δυνάστας, καὶ τὰς πόλεις καὶ τὰ ἔθνη, ἀξιώσας ἀποδέξασθαι πὸ τε ἱερὸν τὸ Στρατονικίδου Ἀφροδίτης ἄστυλον εἶναι, καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν ἱερὸν καὶ ἄστυλον, i. e. *Quinetiam scripsit ad reges, & potestates, & civitates, & gentes, postulans ab eis ut fanum Veneris Stratonicidis inviolatum, urbemque itidem nostram sanctam & inviolatam recognoscerent.* Hoc ipsum tamen, tanquam origine malè firmâ nixum, in dubium postea vocatum à Romanis, imperante Tiberio Cæsare. Tumenim (inquit Tacitus, qui hâc de re unicè legendus, *annal. lib. 3. cap. 62. &c.*) *crebrescebat Græcas per urbes licentia atque impunitas asyla statuendi.* Auditæ igitur civitatum legationes; & introspectis majorum beneficiis, sociorum pactis, regum etiam qui ante vim Romanam valuerant decretis, ipsorumque numinum religionibus, *facta senatûs consulta, queis, multo cum honore, modus tamen præscribebatur; jussique ipsis in templis figere æra, sacrandam ad memoriam, neu specie religionis in ambitionem delaberentur.*

Pag. 113. Ὅτι δὲ Κόσμοι εἰ πὸ καὶ αἰὲ Κοσμοῦντες, i. e. *Cosmi autem qui eâ in perpetuum auctoritate fuerint.* His planè gemina occurrunt in præclaro Oxoniensi marmore, commune illud Hierapytniorum & Priansiorum fœdus exhibente, quod primus, inter observationes ad Apuleii apologiam, doctissimus Pricæus edidit. Excepto quod in nostro marmore plenius legatur ΤΟΚΑΕΙ, in isto verò ΤΟΚΑΕΙ, eliso priore Α. Utrobique igitur hæc sic videntur distinguenda, εἰ πὸ καὶ αἰὲ, aut cum elisionis notulâ, εἰ πὸ καὶ αἰὲ, intromissâ scilicet inter πὸ & αἰὲ Creticâ expletivâ καὶ. Restat igitur ut πὸ αἰὲ eadem, ac πὸ γῶν, aut πὸ πωλῶν, constructione gaudeat; neque locum in his habeat Doricum adverbium τόκα pro τότε aliàs usitatum; quanquam rejectâ priore lectione, nullâque finalis ei justâ habitâ ratione, Pricæus illud huc adsciverit; edideritque εἰ τόκαε Κοσμοῦντες, i. e. *pro tempore Cosmi existentes.*

POPULOS CRETENSES NOTAE. 125

III. ΣΥΒΡΙΤΙΩΝ. *Sybritiorum. pag. 113.* Hi sunt, quorum, transpositis malè literis, tanquam Σιβυρίων Polybius meminisse dicitur: Ita scilicet referente Stephano Byz. ex corruptis, ut crediderim, libri 13ⁱ. exemplaribus. Ei igitur sic enata est, quæ fortè nulla in Cretâ fuit, Σιβυρίων πόλις Κρήτης· τὸ ἔθνηκὸν Σιβυρίων, ὡς Πολύβιος ἐν περικαιδεκάτῳ. At verò Scylax, Polybio ferè æqualis scriptor, Cretam insulam in Auftralem ut fieri affolet, & Borealem partem dividens, Ἐλευθέριαι, inquit, πρὸς βορέαν, πρὸς νότον ἢ Συβρίται, ἢ λιμὴν, i. e. *versus Boream sunt Eleuthernæ, at Austrum versus Sybrita cum portu.* Cùm igitur habeamus in hoc lapide, pag. nempe 113. & 114. Ἐἰ δὲ τινες ἤδη ὀσμωρῶν ἐξυβρίτιας, i. e. *siqui solventes ex Sybritiâ,* &c. malletm illud ἔθνηκῶς de terrâ scilicet aut regione Sybritiâ capi; aut potius in apographo, secundùm verum civitatîs nomen, ἐξυβρίτας, i. e. ἐκ Συβρίτας legi.

IV. ΓΑΞΙΩΝ. *Saxiorum. pag. 114.* Diligentissimo Francisco Haym, inter edendum Thesaurum Britannicum, Part. II. pag. 147. res non temnenda accidit: duos nimirum nummos contrectasse per omnia sibi invicem simillimos, excepto quòd unus eorum epigraphen ΟΑΞΙΩΝ, alter ΓΑΞΙΩΝ ferret. Priorem jam olim Goltzius vulgaverat, at posteriorem ipse tum primùm Haymius, unâ cum his quos inferiùs adhibemus Rhauciorum & Cnosiorum nummis.

è Gazâ. Nobilissimi Devonix Ducis.

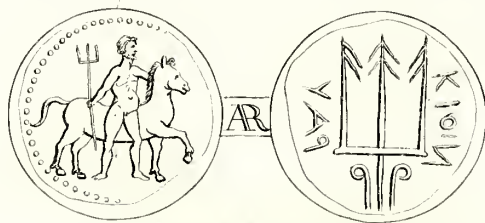
Et ΟΑΞΙΩΝ quidem epigraphæ multis se tuetur testimoniis, qualia sunt Herodoti, lib. IV. c. 154. ἐστὶ τῆ Κρήτης Ὀαξίων πόλις· Carmen Apollonii I. I. v. 1131. δεξαμένη γαίης Ὀαξίδιον, Poeticè pro Ὀαξίδιον· Virgilianum in Eclogâ 1.---- *rapidum Cretæ ---- Oaxem:* Varronianum de eodem Oaxe, & Oaxiâ civitate, à Vibio Sequestri observatum: Stephani denique Byzantini, Ὀαξὸς πόλις Κρήτης ---- ὁ πολίτης Ὀαξίδιον. Sed & veram non minus fuisse ΓΑΞΙΩΝ in nummo parili epigraphen, certissimè demonstrat nostræ inscriptionis titulus, cum initiali quadrato Σ, similiter formatus. Et ne quis dubitet de initialis literæ potentiâ, occurrit Gentile illud Σαξίων, aut (quod mirandum) Σαξίων nomen, in psephismate sæpius repetitum. Judicet igitur Lector, fuerintne diversæ civitates ΓΑΞΟΣ & ΟΑΞΟΣ, an, quod numisma commune suadet, variata, pro more Cretico, ejusdem civitatîs appellatio; non aliter ac Λάμπα & Λάππα, Ἴσξον & Ἴσρων, atque id genus alia. Verisimile est utrumque nomen suffectum fuisse longè antiquiori ΛΞΟΣ, quale legerat olim Stephanus Byz. in Herodoteis tunc temporis exemplaribus. Ἀξον enim, hoc est ἀγρός, ut inquit idem Stephanus, apprime competeat naturæ loci, qui καλὰ κρημνών, i. e. *præceps & confragosus* fuit. Atque hinc est, quòd per Saxa & præcipitia decurrens Oaxes fluvius, *rapidus* proinde à Poetâ vocari meruit. vid. Stephan. in Ἀξον & Ὀαξον.

Pag. 115. Πειργυδάτας, *legatos.* Palam fit per hosce lapides quam verè olim Creticæ linguæ varietatem cecinerit Homerus, Odyss. τ. 175. Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμνημένη· i. e. *Cretæ diversis lingua est diversa popellis:* idque ob permixtos indigenis Ἑτεοκρηταίς, sive veris antiquis Cretensibus, Achivos, Dorientes & Pelasgos advenas; sive, ut inquit Scylax, Lacedæmonios, Argivos, Athenienses, aliosque ex aliis Græciæ partibus colonos. Ἑτεοκρητῶν igitur crediderim fuisse non nota aliàs vocabula. πειργυδάτας, πρειγυισοί, τὰ πρειγυία, ἢ πρειγυία, Saxiis, Rhauciis, Prianis, & Latiis usitata; pro quibus cæteri Græci, immò & Cretenses quàm plurimi dixerunt, πρεσβυτάτας, πρεσβυτάτοι, τὰ πρεσβυία, ἢ πρεσβυία. Hinc quibusdam antiquis visum fuit operæ pretium glossarum Creticarum lexica contexere: atque eorundem non inane spicilegium undequaque collectorum congestit doctissimus J. Meursius, in opere postumo de Cretâ, lib. 4. cap. 15.

Pag. 115. & 116. Διελέγην. Hujusmodi vocem, pro quâ pæne temerè reposueram διελέγον, in penultimâ duxi acuendam, tanquam Creticè usurpatam pro διελέγησαν, ut διελέχθησαν antea pro διελέχθησαν. Verbum enim medium διελέγομαι omnino proprium est hujus loci, non autem activum διελέγω. Quæ duo quàm diversâ sint significatione scitè ex Xenophonte demonstravit H. Stephanus. Ni igitur apographum clarè præferret ΔΙΑΛΕΓΟΝΤΟΣ, pag. 115. lin. 6. mallem illic editum διελεγέμεν.

Pag. 115. lege ΟΔΑΜΟΣΟΣΑΤΕΙΩΝ, & 116. ὁ δάμω ὁ Σαυζίων. i. e. *Populus Saxiorum.*

V. Pag. 116. ΡΑΥΚΙΩΝ. *Rbauciorum.* Quorum unâ cum urbe Rhauco meminit Polybius, *legat. C.* Ἐπολεμήσαν Κνωσίοι μὲν Γορτυνίων πρὸς τὰς Ῥαυκίαις, ἢ σωθίναις ἐποίησαν το πρὸς ἀλλήλους ἐνόησαν, μὴ πρότερον λύσειν τὴν πόλεμον πρὶν ἢ εἴ κελεύσῃ ἐλθεῖν τὴν Ῥαυκίαν, i. e. *Bellum adversum Rbaucos gessere Cnossii & Gortynii, fœdusque jurati inierunt non prius se istud bellum omisso quàm Rbaucum urbem vi cepissent.* Hæc igitur de Rhauciis & Rhauco urbe historicè Polybius. At si fides Antenori apud Ælium, *Hist. Animal. lib. 17. cap. 35.* quem locum à Meurfio videas citatum, de Cretâ lib. 1. c. 15. gemina fuit urbs Rhaucus in Cretâ insulâ; Mater una, altera Colonia. Unde Geographi fortasse conciliandi Stephanus Scylaxque; quorum ille in mediterraneâ Cretæ, hic verò, rectè emendatus, in orâ Australi maritimâ ponit *Rbaucum*: Maximè, si in testimonium advocetur

è Gazâ. *Nobilissimi Devonix Ducis.*

perantiquus ille, Cadmeis scriptus literis, ΡΑΥΚΙΩΝ nummus. Is enim disparibus duobus symbolis, caballo & tridente, insignis, videtur ad populum pertinere, locò saltem diversum, quanquam nomine, & natione, & ditione unum. Aliter haud facile expediveris quid sibi velit epigraphe ΡΑΥΚΙΩΝ, mira fanè præ cæteris epigraphis, δυνάως, sive duali numero, concepta; quæque quum verbo uno Latino nequeat exprimi, duobus sic certè exprimenda est; *Rbauciorum geminorum.* Scitè legenda est tota hæc epigraphe eo quo impressa est modo, hoc est à dextrâ ad sinistram; idque, ne inversa illa N Cadmea, quam videsis in tabulâ nostrâ ante pag. 24. pro Σίγμα temerè habeatur.

VI. Pag. 118. ΑΡΚΑΔΩΝ. *Arcadum.* Quorum urbs, teste Stephano, pro varietate Creticâ, & Ἀρκάδες simul & Ἀρκαδία modo non uno efferebatur. Cives Polybio (*Historiarum lib. 4.*) ut & huic nostro psephismati, Ἀρκάδες. Fors autem & nummus Goltzianus, ΑΡΚΑΔΙΩΝ scriptus, huc etiam pertinebit.

Pag. 119. Μηνὸς Ἀρταμίτιος νεμενίαις, Creticè pro νεμηνίαις, i. e. *Mensis Artamitii novilunio, sive die primâ.* Lucro equidem ponendum, quòd occurrant in hisce monumentis mensium Creticorum nomina. Hic nempe Ἀρταμίτιος, quod & Græcis quidem cæteris commune; & postea, ut videbimus, quædam non aliàs audita, Ἐλβσίνοις, Ἡραϊοίς, Δρομήοις, Ἰμάλιοις, præteralia duo, scripturâ non adeo certâ tradita... Σεμολαῖος... ἀλλοσίος. Quibus adde ex imperfectâ apud Montfauconium inscriptione, in Diario Italico pag. 74. μηνὸς... δακίαις. Hoc enim ad Cretensem populum Hierapytnios spectare noscas, ex eo quod præcessit, ἐπελάθη ἐν ἹΕΡΑΠΥΤΝΗ, i. e. *actum fuit in Hierapytnâ.* Ast, ut obiter id moneam, ἐν ἹΕΡΑ ΠΥΓΝΗ pro ἹΕΡΑΠΥΤΝΗ magnificus ibi Antiquarius, nescio quo malo errore, legerat. Pejore igitur sic transfudit Latinè, Datum fuit decretum in sacrâ pugná; ratus, ut opinor, verti totum imperfectæ inscriptionis cardinem in Iusoriâ illâ, quam Cretenses aliquando edebant, pugna.

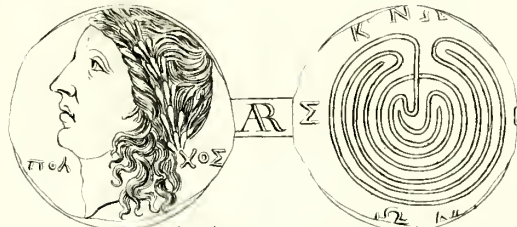
Pag. 119. Ἡ τῶν χώρων ἀνιεῶν, i. e. *aut regionem prius consecratam refecraverint.* Ecce! vocem habemus Græcam ἀνιεῶν, unde nata est Latina *refecrare.* Hanc vero unus quem sciam adhibuit Nepos in vitâ Alcibiadis, cap. 6. *Idemque illi Eumolpidae sacerdotes rursus refecrare sunt coacti, qui cum primi devoverant.*

Ibid.

POPULOS CRETENSES NOTAE. 127

Ibid. Ξείνια τὰ ἐν τῷ νόμῳ, i. e. *Lautia ex lege, seu legitima.* In his enim parandis & præbendis excelluere Cretenses populi, quorum Ξείνια etiam attigit Homerus Odyss. τ. unde Eustathius in locum, Ἐν Κρήτῃ πῶς τῶν τελευσίων σπασίτια, τράπεζαι ἐκείνῳ ξεινικαὶ καλῆμεναι, ἐν αἷς ἐκάθιζον τῶν ξένων τὰς πειλίνας, i. e. *In Cretâ, apud apparantes publica convivia, mensæ ponebantur hospitales diēta, ad quas sedebant hospitem qui aderant eminentiores.*

Ibid. Προξένος τὰς πόλεως ἑμῶν, i. e. *Civitatis nostræ hospites.* Hunc honorem illustribus quibusvis advenis omnes ferè Græci, & studiosè præ cæteris Cretenses, detulerunt. De Syracufanis refert Cicero in Verrinâ quartâ; *Decernunt ut L. Fratri hospitium publicè fieret. . . id non modò tum scripserunt, verùm etiam in ære incisum nobis tradiderunt.* Eiusdemque in ære sic incisi, & Demetrio cuidam concessi, apud Gruterum duo diversa exstant exemplaria, cccc. 8. cccc. 1.

è Gaza Nobilissimi Devonie Ducis.

VII. Pag. 120. ΕΔΟΞΕ ΚΝΩΣΙΩΝ ΤΟΙΣ [ΚΟΣΜΙΟΣ erroneè impressum pro] ΚΟΣΜΟΙΣ, i. e. *Placuit Cnosiorum, &c.* Et hi quoque peccârunt eadem illâ licentiâ atque incertitudine scribendi. Ut enim libros taceam, in ipsis etiam nummis variatum est ΓΝΩΣΣΙΩΝ, ΓΝΩΣΙΩΝ, ΚΝΩΣΙΩΝ, quod ultimum à nostro lapide, & à nummo superius apposito, ut verius & antiquius confirmatur. Libet verò, dum antiquissimæ hujus civitatis psephisma edimus, & hunc quoque singularem ejusdem nummum contemplari, κρημίλιον longè pretiosissimum gazæ Devonienfi additum. Is ab uno latere, celeberrimum habet regis Minois carcerem, Cnosium dico labyrinthum. Alteri autem, quod nos hic unicè spectamus, non Apollinis, ut quibusdam visum, sed, pro more civitatum democraticarum, ΠΟΛΧΟΥ, sive ΔΗΜΟΥ, hoc est *Populi caput*, unâ cum voce ΠΟΛΧΟΣ, est impressum. Interim ΠΟΛΧΟΣ, quamvis mortuum esse videatur, & extinctum penitus vocabulum, vivit tamen hodie vigetque in Italico *Volgo*, Teutonicoque *Volck*, & *Folk*. Una omnibus origo ex Græcâ voce ὄχλος, i. e. *turba*, pro multitudine aut populo accepta, ut *turba Remi*. Quo sensu & ipsi de quibus nunc agimus, frequentes per Cretam populi, à Scymno Chio ὄχλοι sunt vocati, *Perieg. v. 539.*

Κρήτη δὲ νῆσος — πλείστοις κρηδὼν

— Creta ab antiquo insula

Ἔοχλοι ἀπὸ ἀρχῆς ἢ πόλεσιν οἰκισμένη, i. e. *Turbis referta & urbibus frequentibus.*

Hinc ὄχλοκρατεῖα idem planè ac δημοκρατεῖα, i. e. *democraticâ potestate uti*; & ὄχλησια Hesychio reddita ἐκκλησία, i. e. *populi concio*. Jam verò ex ὄχλος Æoles transpositis literis fecere ὄλχος; iidemque ex ὄλχος, præposito digamma, εὐλχος simul & φὸλχος. Id Cretenses, pro more suo, aspiratam in tenuem mutant, scripsere πὸλχος; at Latini *volgus*, Itali hodierni *volgo*, indigenæ Germani *volck*, Angli nostrates *folk*; sic scilicet ad εὐλχος illud Æolicum cæteris aliquanto propius accedentes.

Pag. 121. Τὰν δὲ τῶν ἀνατροφῶν ὀταξίαν. Hujusmodi ἀνατροφῶν, apud Classicos haud facilè occurrentem, plenè explicatam dabit D. Jacobus c. iii. 13. δειξάτω ἐν τῷ καλῆς ἀνατροφῆς τὰ ἔργα αὐτῆ ἐν ἀρετῆς σοφίας.

Pag. 121. Τὰ τε Τιμοθέω ἢ Πολυίδω. Citharâ per sæpe edidit quædam tum *Timothei tum Polyidi*. Circiter ducentos ante hæc decreta annos, quo nempe anno Ithyclus Athenis Archon fuit, hoc est ante Chr. 396. floruere Musico ingenio celeberrimi Timotheus & Polyidus, ut testatur Diodorus Siculus lib. 14. Hic autem ille est Timotheus quem apud Macrobi. *saturn. 5. cap. 22.* tantopere effert Alexander Poeta Ætolus, tanquam ——— κithάρης ἴδμονα ἢ μελέων, *Timotheus citharâ carminibusque sciens.* Verba ille quàm felicissime aptavit *citharæ modis*, auxitque chordarum musicarum numerum; unde

unde cæteris ubique Græcis acceptissimus unis displicuit Lacedæmonis, peregrinandi omnem levitatem aspernantibus, & antiquum vocum modum non servari immane quantum indignantibus. Græciæ igitur laudibus superbientem Psephismate tanquam immisso fulmine percusserunt. Quod quum in Boethii libris de musicâ diu neglectum fordesceret, in lucem demum protractum, & certatim à viris doctis emendatum comparuit. Dum autem de Timotheo agimus, splendidum sane antiquitatis monumentum, moris quoque & linguæ Laconicæ specimen non contemnendum, nolimus ab hoc nostro opere abesse. Lectionem interim exhibemus, non quidem veram (quis enim hoc speraverit in scripto unico Laconico per librarios Latinos tradito?) at veræ, ut putetur, proximam; ex variis per Jac. Gronovium cum MS. Cantabrigiensi codice collatis, summâ curâ atque fide, adornatam. *Vid. præfationem ad Thef. Antiq. Gr. Vol. V.*

Psephisma Lacedæmoniorum de Timotheo.

Ἐπειδὴ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος παργόμενος ἐπὶ τὴν ἀμελέραν πῶλιν τῶν παλαιῶν μῶων ἀτιμάσδει, καὶ τὴν διὰ τῶν ἐπὶ ἅσχορδῶν κινθάρηξιν ἀποσρεφόμενος, πολύφωνον εἰσάγων, λυμάνειται τὰς ἀκοὰς τῶν νέων· διὰ τε τὰς πολυχορδίας καὶ τὰς καινότητας τῶν μέλεος ἀτενῆ καὶ ποιικίλων ἀπλοῶν καὶ τελαμμένους ἀμφιένυσται τὴν μῶων, ἐπὶ χρώμασιν συνισάμενος τὴν τῶν μέλεος διασκευῶν, ἀντὶ τῶν ἐναρμονίῶν ποιῶν ἀνίσχυρον ἀμοιβῶν παρακλαθεὶς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἐλευσινίῶν Δάματρος ἀπρεπῆ διεσκεύασε τὴν τῶν μῦθω διασκευῶν, τὰς τῶν Σεμέλας ὠδῶν ἐκ ἑνδεκά τῶν νέων διδάσκει· Δεδόχθαι παρὰ ὑπὲρ τρίτων τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἐφόρων μέμψασθαι Τιμόθεον· ἐπανανιάσαι δὲ καὶ τῶν ἑνδεκά χορδῶν ἐκλαμὲν τὰς περιττὰς ὑπολιπόμενον τὰς ἐπὶ τῶν ὄρωρ ἑκαστοῦ πρὸ τῶν πῶλιος βάρους ὄρωρ εὐλαβῆται ἐπὶ τὴν Σπάρταν ὀπιφέρειν τι τῶν μὴ καλῶν ἑθῶν, μὴ πῶτε τῶν ἀρετῶν κλέος ἀτιμῶν.

Quandoquidem Timotheus Milesius adveniens in civitatem nostram debonestat antiquam musicam, eamque quæ fit per septem chordas citbarizationem averfatus, multisonam introducens, juvenum auditus inficit; perque chordarum istam multipliciter, & modularum novitatem pro simplici & continuatâ variam circuminduit & tenore carentem musicam; omnem in colore ponens modulandi apparatus, & enharmonicæ loco flexibilem faciens continentiam: Quinetiam quum ad Eleusiniæ Cereris ludos vocaretur, adornata male decora fabula, juvenes non rite docuit Semeles puerperium: Placere utique ut reges ephorique ob hæc duo Timotheum reprehendant, cogantque è chordis undecim rescindere superfluas, relictis septem: ut videns quis civitatis gravitatem vereatur in Spartam mali moris aliquid inferre, neque virtutis unquam splendorem debonestet.

Hæc igitur Lacones de Timotheo: Quibus, ne pro morositate suâ soli hoc censuisse videantur, plenissime habemus suffragantem Pherecratem, Poetam Comicum, à Sotericho illo Plutarchiano in libello de Musicâ allegatum.

Ibid. Καὶ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, *Veterumque nostratium poetarum.* Multi hi fuere à diligentissimo Meurfio recensiti, inter quos princeps emittit Thales, Lycurgi æqualis, Straboni μελοποιὸς ἀνὴρ ἢ νομοθετικὸς, *Melicorum auctor & legumlator;* ὧν ἢ τὰς παιάνας ἢ τὰς ἄλλας τὰς ἐπιχωρίους ὠδὰς ἀνάσθισαι, *Cui tum pæanas, tum alia Cretensia carmina attribuant.* Strab. lib. x.

Ibid. Καθὼς προσῆκεν ἀνδρὶ πεπαιδευμένῳ, *eo quo decebat virum literatum modo.* Patrium scilicet Cretensibus, teste Strabone, fuit, *παιδας γράμματά τε μαθάνειν ἢ τὰς ἐν τῶν νόμων ὠδὰς καὶ τινὰ εἶδη τῶν μουσικῆς, pueros tum literas discere, tum legitima quædam carmina necnon & musicæ diversas species.*

Pag. 121, 122. ΠΟΛΥΡΡΗΝΙΩΝ, ΚΥΔΩΝΙΑΤΑΝ, ΛΑΠΠΑΙΩΝ. *Polyrrheniorum, Cydoniatorum, Lappæorum.* Horum Cydoniatum certa una scriptura in nummis & lapidibus & libris constitit. Sed, qui in libris & in hoc lapide Πολυρρήνιοι, in nummis sunt cum ἡ simplici Πολυρρήνιοι, eorumque urbs diversimodè Πολυρρήνιον, Πολυρρήνια, & Πολύρην, ni fallant

POPULOS CRETENSES NOTAE. 129

tallant Stephani exemplaria. Λαππαῖοι, ut in hoc lapide, ita etiam & in nummis perpetuò per π geminum efferuntur; in Polybii verò aliorumque exemplaribus Λαμπαῖοι. Urbs etiam & Λάππα & Λάμπα usu promiscuo nominata est. Quam quidem diversitatem ex Xenione Creticorum auctore ipse notavit Stephanus. Ut jam tandem mirari desinamus, si Cretensia locorum & populorum nomina vix ulli certæ legi orthographiæ obsequantur.

Ibid. ΠΡΙΑΝΣΙΩΝ, ΛΑΤΙΩΝ. *Priansiorum, Latiorum.* His urbs sua Λατώ, sive Λατώς hoc tempore vocata est; nondum, quod Xenio apud Stephanum notavit, *Camara*. Priansis verò urbs erat nomine Περίανσι, populus Περίανσι & Περίανσιδής. Ita igitur corrigantur tum Stephani vetus epitomator in voce Περίανσι, & cl. J. Harduinus in male lecto ΠΡΙΑΣΙΩΝ, aut, ut alii, ΠΡΙΑΣΣΙΩΝ nummo, *Antiq. Pop. & Urb. Num. p. 409.* Extat autem urbis utriusque longè amplior memoria, in comparibus fœderum tabulis, alterâ Priansios inter & Hierapytnios, inter Latios & Olontios alterâ: quas quidem ambas huc accersimus, nullo modo aut supervacaneas aut alienas, sed ad hoc nostrum opus & jure optimo, & ratione non unâ pertinentes. Sic enim jactura refarcietur duorum quæ amissa cernimus Psephismatum; sub uno commodè conspectu cadent omnes ferè quæ supersunt Creticorum lapidum antiquitates; res denique, phrasæ, verba, antehac mendosè edita, pristina, ut speramus, lectioni, veroque sensui restituentur.

Harum prima (1) ter jam orbi erudito propinata est, qualem eam è marmore Arundeliano descripserat Pricæus, caractere & majusculo & minusculo. Sed in utrâque illâ descriptione errata non pauca nunc comparent; quæ, seu fabrilia fuerint, seu Pricæana, in imâ paginæ orâ subindicabimus; absque censurâ tamen viri illius eruditissimi, aliud tunc agentis, & extra cœptam orbitam versati. Sed ecce tabulam Græcam & Latinam; cum Pricæanis, si cui vacet lubeatque, conferendam.

Fœdus inter duos Cretæ populos, Hierapytnios & Priansios, Oxoniæ in Basilicâ Bodleianâ hodie servatum.

* Ε Ο Σ Α Γ Α *

DEVS BONVS

Ἀγαθαὶ τύχαι καὶ ἐπὶ σωτηρίαι. Ἐπὶ Κόσμ[ων μὲν ἐν Ἱεραπύτναι τῶν σὺν Ἐνίπαντι τῷ Ἑρμαίῳ, [καὶ μὴνὸς Ἱμαλίου ἐν δὲ Πριανσίῳ ἐπὶ Κόσμων τῶν σὺν Νεῶνι τῷ Χιμάρῳ, καὶ μὴνὸς Δρομῆῳ, τὰ δὲ συνέθε[ν]το καὶ συνεχίς collegis cum [Neone] F. Chimari, & mense Dromeo, hæc paræti sunt, placitisque invicem

Bona cum Fortunâ: Quodque in salutem sit. Sub Cosmis quidem in Hierapytnâ collegis cum Henipante F. Hermæi, [et mense] Imalio: In Priansio autem sub Cosmis collegis cum [Neone] F. Chimari, et mense Dromeo, hæc paræti sunt, placitisque invicem

(1) Ter; viz. inter Joannis Pricæi Anglo-Britanni aureolas ad Apuleii apologiam notas ac observationes, edit. Paris. 1635. iterum inter Marmora Oxoniensia, 1676. & in Reinesii syntagmate 1682.

§. 1. ἐπὶ σωτηρίαι, in salutem, divisim nempe vocibus, ut Reinesio placuit. Quòd si adjectivè ἐπισωτηρίαι, i. e. salutari cum Pricæo legeris, favet quidem Τύχη alicubi Σωτήρα dicta. Prius tamen prætuli, ob alias quas vidi inscriptiones sic habentes:

§. 1, 2. Ἐπὶ Κόσμων μὲν ἐν Ἱεραπύτναι ἔστω Ἐνίπαντι τῷ Ἑρμαίῳ, i. e. sub collegis quidem in Hierapytnâ cum Henipante F. Hermæi Cosmis. Sic se habet Cretica actorum formula, adscripto quidem Eponymo anni cujusque protocōsmo, innominatis verò cæteris fociis novem Cosmis. Similia vide sis apud Latios & Olontios in sequenti fœdere, nec non apud Allariotas pag. seq. 137. & apud Gruterum in urbe ignotâ quidem, sed Laconicæ certè originis, adeoque nostris Creticis cognatæ, pag. ccxvi. ἐπὶ Ἐφόρῳ ἔστω Φοιβόλελει, iterumque pag. ccxix ἐπὶ Ἐφόρῳ ἔστω Ἱμέριῳ μὴνὸς Διοσθυε δεκάτῃ, i. e. sub Ephoris cum Himerto collegis, mensis Diothyi die decimâ. Sed cum de hujusmodi formulis nihil innotuerit Pricæo, nil mirum si in hoc commate & describendo & reddendo, pariterque versu qui sequitur lapsus fuerit vir aliis acutissimus sanè & eruditissimus. Notentur obiter in tabulâ quam citavimus Gruterianâ menses Διοσθυε & Ἐλδουσιε, imperfectis istis in sequenti nostrâ Creticâ, Διοσ αλλουσιε & ἄλδουσιε respondententes. vide infra pag. 134.

§. 2, 3. Καὶ μὴνὸς Ἱμαλίου, i. e. mense Imalio. Hæc sic restituta bene quadrabunt cum sequentibus καὶ μὴνὸς Δρομῆῳ, i. e. mense Dromeo. Imalium verò unum fuisse è mensibus frugiferis elicitur ex Hefychianis istis, Ἱμαλίοιο, πολλὰ, δαψιλῆς. Ἱμάλιον, πολυφόρον, καρποφόρον.

§. 3. ἐν Πριανσίῳ. Ita certè scribendum, post admissas Simonideas literas, & hic & inferius versu 33. quinquam utrobique marmorarius habeat ΠΡΙΑΝΣΙΟΙ.

δόκησαν ἀλλήλοις Ἱεραπύτνιοι καὶ Πριανσίοι, [ἴμοιόν-
 τες ἐν ταῖς προὔπαρχώσαις στάλαις, ἰδίαι τε [θείσαις
 Γορτυνίοις καὶ Ἱεραπύτνιοις, καὶ ταῖς κατὰ κοινὸν τεθείσαι
 καὶ Ἱεραπύτνιοις καὶ Πριανσίοις, καὶ ἐν ταῖς Φιλίαι, [καὶ συμμα-
 χίαι, καὶ ὄρκοις πῶς προγεγονόσι, ἐν τ' αὐταῖς [πόλεσι,
 καὶ ἐπὶ ταῖς χώραι, αἷ ἑκάτεροι ἔχοντες καὶ κραδόντ[ες συν-
 θήκαν ἔθειο, εἰς τὸν πάντα χρόνον. Ἱεραπυτ[νίου]ς ἐπι-
 καὶ Πριανσίου]ς ἤμεν παρ' ἀλλήλοισι πολιτείαν, καὶ ἐπιτά-
 μίας, καὶ ἐνηλθισιν, καὶ μελοχάν καὶ θείων καὶ ἀνθρώπων
 πάντων. Ὅσοι κα' ἑαυτῶν ἐμφοιοὶ παρ' ἑκατέρω, καὶ πωλόν-
 τας καὶ ἀνωμένους, καὶ δανείζοντας καὶ δανειζομένους,
 καὶ τ' ἄλλα πάντα συναλλάσσοις, κυρίως ἤμεν κατὰ
 τὸς ὑπάρχοντας παρ' ἑκατέρω νόμος. Ἐξέστω δὲ τῶι
 τε Ἱεραπύτνιοι σπείρεν ἐν ταῖς Πριανσίοις, καὶ τῶι Πριαν-
 σιεῖ ἐν ταῖς Ἱεραπύτνιοις, διδώσι τὰ τέλεα καθάπερ οἱ ἄλλοι
 πολεῖται, κατὰ τὸς νόμος τὸς ἐκατέρω κειμένους. Ἐἰ δὲ τι
 κα' ὁ Ἱεραπύτνιος ὑπεχθῆται ἐς Πριανσίον, ἢ ὁ Πριανσιεὺς
 ἐς Ἱεραπύτναν ὀτιοῦν, ἀτέλεα ἔστω καὶ ἐσαδομένω, καὶ
 ἐξαδομένω αὐτὰ, καὶ τούτων τὸς καρπὸς, καὶ κατὰ γῶν
 καὶ κατὰ θάλασσαν. Ὡν δὲ κα' ἀποδῶται κατὰ θάλασσαν ἐώ-
 σασ ἐξαγωγῆς τῶν ὑπεχθεσίμων ἀποδότω τὰ τέλεα,
 κατὰ τὸς νόμος τὸς ἐκατέρω κειμένους. Κατὰ ταῦτα δὲ
 καὶ εἰ τις κ[ασινης] ἢ, ἀτε]λῆς ἔστω αἰ δὲ κα' σίνηται, ἀποσεισά-
 τω τὰ ἐπιήμια ὁ σεσιμμένος, κατὰ τὸς νόμος τὸς ἐκατέρω κει-
 μένος. Πρεϊγῆια δὲ ὧ [κ]α' χρεῖαν ἔχει πορηῖα παρεχόντων
 οἱ μὲν Ἱεραπύτνιοι Κόσμοι πῶς Πριανσιεῦσι, οἱ δὲ Πριανσιεὺς
 Κόσμοι πῶς Ἱεραπύτνιοις. Ἄι δὲ μὴ παρισχαιεν, ἀποσεισάν-
 των οἱ ἐπίδαμοι τῶν Κόσμων ταῖς πρεϊγῆιας δέκα.
 Ὁ δὲ Κόσμος τῶν Ἱεραπύτνιων ἐρωτέτω ἐν Πριανσίοις ἐς
 τὸ ἀρχεῖον, καὶ ἐν ἐκκλησίαις καθήσθω μετὰ τῶν Κόσμων

firmarunt Hierapytnii &
 Priansii, federati in stelis
 prius existentibus, quæ pro-
 priæ fuere positæ Gortyniis &
 Hierapytniis, & hæc etiam
 quæ de communi posita est &
 Hierapytniis & Priansiiis, &
 in amicitia, & in belli sorte,
 & in iuramentis prius concep-
 tis, tum in ipsis urbibus, tum
 per univrsum territorium,
 quæ alterutri habentes &
 potientes fædus inierunt,
 in omne ævum. Hierapytnios
 inter & Priansios, mutuam
 fore & æqualem civitatem,
 & connubia, & possidendi jus,
 & participationem tum divi-
 norum tum humanorum om-
 nium. Quicumque apud al-
 terutros inquilini fuerint,
 eos & vendentes & ementes,
 & sænori dantes & accipien-
 tes, & alia omnia permutan-
 tes, bono jure fore, secundum
 eas quæ apud alterutros sub-
 sistunt leges. Licitum autem
 esse Hierapytnio seminare in
 terrâ Priansîâ, & Priansio in
 terrâ Hierapytniâ, tributa
 quæ & alii cives pendentibus,
 secundum leges alterutri civi-
 tati statas. Si verò Hiera-
 pytnius in Priansium, aut
 Priansius in Hierapytniam
 quid subvexerit, immunitas
 esto & importanti & expor-
 tanti tum res ipsas, tum earun-
 dem fructus, sive per mare,
 sive per terram. Quorum verò

redditur vectigal, quum per mare sit subvectorum exportatio, eorum vectigalia reddito, secundum
 leges alterutri civitati statas. Quoad hæc si quis nil offenderit, immunis esto: Si verò offenderit,
 multam persolvat offensæ reus secundum leges alterutri civitati statas. Quo verò com meatu le-
 gationes opus habuerint, præbent eum Hierapytnii Cosmi Priansiiis, Priansii verò Cosmi Hiera-
 pytniis. Si verò non præbuerint, solvant legationi populares hi vel illi Cosmi singuli stateras
 decem. Cosmus autem Hierapytnius Priansii in curiam ito, & in concione sedem cum Cosmis

ἦ. 10. ἐπὶ ταῖς χώραι αἷ ἑκάτεροι ἔχοντες. Ita lego pro Pricæano χωραία. Et Pricæo valdè placuit ἔχον-
 τες pro οἰκῆτες, arreptâ hinc occasione totius edendæ Inscriptionis. Quod si verum fuerit, at describendum
 esset divisivis vocabulis χώραι αἰ pro Pricæano uno χωραία, ut D. Lucæ x. 13. χωρὰ Ζῆν pro χωραζῆν.

ἦ. 21. ὑπεχθῆσθαι, subvehat: formatum, ut opinari licet, à Cretico-Dorico ὑπεχθέομαι, idem significan-
 te ac ὑπάγομαι, unde inferius ἦ. 25. ὑπεχθεσίμων idem fortè ac ὑπαγωγίμων.

ἦ. 26, 28. Ἐκατέρω. Subscripti in utroque verfu ἰωγα dativi finale, pariterque ἦ. 60, omiffum incuriâ
 marmorarii.

ἦ. 29. Πρεϊγῆια ἢ ὧ κα' χρεῖαν ἔχει πορηῖα Cretico-Doricè pro πρεσβεῖα ἢ ἔ κα' χρεῖαν ἔχει πορηῖα. Vide
 quod supra annotatum est ad vocem πρεϊγῆια pag. 128. Est verò πορηῖον id ipsum quod μεθόδιον, hoc
 est legativum, seu com meatu publicè legatis datus, de quo similiter cautum est à Smyrnæis, inter Marm.
 Oxon. pag. 8. Τοῖς ἢ πρεσβεῦταις δέλω μεθόδιον Καλλίνος ὁ ταμίαις.

ἰσαύτως

POPULOS CRETENSES NOTAE. 131

ἄσπυται δὲ καὶ ὁ τῶν Περανσιέων Κόσμος ἐρπύτω ἐν Ἱε-³⁵
 ραπύται ἐς τὸ ἀρχεῖον, καὶ ἐν ἐκκλησίαι καθήσθω μετὰ
 τῶν Κόσμων. Ἐν δὲ τοῖς Ἡρ[οχίοις] καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐορταῖς,
 οἱ παρὰ τῶν Ἡραπυτνίων ἐρπύτων παρ' ἀλλήλους ἐς ἀνδρῆ-
 ον, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι πολεῖται. Ἀναλινωσκόντων δὲ τῶν
 στάλων καὶ ἐνιαυτὸν οἱ τὸ κ' αἰὲ κοσμῶντες παρ' ἐκαστέ-⁴⁰
 ροις ἐν τοῖς Ὑπερβοίαις, καὶ παρὰ τῶν Ἡραπυτνίων ἀλλά-
 λους πρὸ ἀμερῶν δέκα ἢ καὶ μέλλων ἀναγινώσκον.
 Ὅποιοι δὲ καὶ μὴ ἀνάγνωσι, ἢ μὴ παρὰ τῶν Ἡραπυτνίων ἀπο-
 τεισάντων οἱ αἰτίαι τούτων σφαιήρας ἕκαστον, οἱ μὲν
 Ἱεραπυτνιοὶ Κόσμοι τῶν Περανσιέων ταῖς πόλεις, οἱ δὲ⁴⁵
 Περανσιέες Ἱεραπυτνίων ταῖς πόλεις. Ἄι δὲ τις ἀδικοῖ
 τὰ συκείμενα κοινᾷ διαλύων, ἢ Κόσμος, ἢ ἰδιώτας, ἐ-
 ξέσθω ταῖς βωλομένω δικάζασθαι ἐπὶ τῷ κοινῷ δι-
 καστηρίῳ, τίμαμα ἐπιγραφόμενον τῆς δίκας, κατὰ τὸ
 ἀδίκημα ὃ καὶ τις ἀδικήσῃ. Καὶ εἰ καὶ νικάσῃ, λαβέτω τὸ⁵⁰
 τρίτον μέρος τῆς δίκας ὁ δικαζόμενος, τὸ δὲ λοιπὸν ἔσ-
 τω τῶν πόλεων. Ἄι δὲ τι, Θεῶν βωλομένων, ἔλοιμεν ἀγα-
 θὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἢ κοινᾷ ἐξοδοῦσαντες, ἢ ἰδίαι τι-
 νές παρ' ἐκαστέρων, ἢ κατὰ γᾶν ἢ κατὰ θάλασσαν, λαν-
 χανόντων ἑκάτεροι κατὰ τὸς ἄνδρας τὸς ἔρποντας⁵⁵
 καὶ τὰς δεκάτας λαμβανόντων ἑκάτεροι ἐς τὴν ἰδί-
 αν πόλιν. Ὑπὲρ δὲ τῶν προγεγονότων παρ' ἐκαστέροις
 ἀδικημάτων, ἀφ' ὧ τὸ κοινοδικίον ἀπέλιπε χρόνω, ποιη-
 σάσθων τῶν διεξαλωγῶν οἱ σὺν Ἐνίπαντι καὶ Νεῶνι Κόσ-
 μοι, ἐν ᾧ καὶ κοινᾷ δόξῃ δικαστηρίῳ ἀμφότεραις ταῖς πό-⁶⁰
 λεσι, ἐπ' αὐτῶν κοσμῶντων, καὶ τὸς ἐγγύς κατασφασάν-

habeto. Similiter & Prian-
 sius Cosmus Hierapytnæ in
 curiam ito, & in concione se-
 dem cum Cosmis habeto. In
 Herochiis autem aliisque festis
 qui presentes fuerint eunto
 apud se invicem ad sacras
 epulas, juxta atque alii cives.
 Omni autem ævo qui posthac
 apud alterutros Cosmi suant,
 stelam quotannis legunt in fe-
 sto Hyperboiorum, & denunti-
 anto sibi invicem antequam
 lecturi sunt dies decem. U-
 tri autem non legerint, aut
 non denuntiaverint, qui eo-
 rum in causâ fuerint solvant
 stateras centum; Hierapytnii
 quidem Cosmi Priansiorum
 civitati, Priansii verò Cosmi
 civitati Hierapytniorum. Si
 verò quis injustè egerit, mutua
 conventa violans, seu Cosmus
 suat, seu privatus, licebit ei
 qui voluerit litem ad commu-
 ne tribunal intendere, adscri-
 ptâ litis æstimatione, secun-
 dum noxam quam quis commi-
 serit. Et si causâ vicerit, ter-
 tiam multæ partem qui litem
 intenderat accipito; ac reli-
 quum civitatum esto. Si au-
 tem, Diis volentibus, boni
 quid ab hostibus capiamus, seu
 publicè expeditionem facien-
 tes, seu privatim ex alterutris
 aliqui; idque sive per mare,

sive per terram, sortiuntor alterutri pro numero virorum egredientium, decimasque in ci-
 vitate propria alterutri recipiunt. Quod autem injurias apud alterutros illatas attinet,
 à quo tempore commune jus defecerit, motas de iis controversias dirimunt qui sunt cum He-
 nipante, & cum Neone Cosmi, quo utrisque civitatibus visum fuerit tribunali, dum ipsi in
 Cosmatu fuerint; superque bis sponsores sistunt, ab eâ die quâ posita fuerit stela, mense saltem

Ÿ. 37. Ἡρ[οχίοις] aut ita explenda est lacuna, aut Ἡρ[αίκοις]. Pro Ἡρ[οχίοις] facit Hesychius, cui Ἡρό-
 χια, Θεοδαΐσια. Erant verò Θεοδαΐσια festum Creticum, idem ac cæteris Græcis Διονύσια, vide infra pag
 134. Faciet tamen pro Ἡρ[αίκοις] Ἡρ[αῖ] mensis Creticus Junonius, infra etiam pag. 137. notatus.

Ÿ. 40. Ὅι τὸ κ' αἰεὶ. Pricæo τίκαει, vid. supra notatum p. 124.

Ÿ. 43. Παρὰ τῶν Ἡραπυτνίων. Fabrili errato pro -ἐλλωνι. Ita enim Cretici pro παρὰ τῶν Ἡραπυτνίων.

Ÿ. 47. τὰ συκείμενα κοινᾷ. Pricæo excidit κοινᾷ, in utraq; descriptione. Eidem Ÿ. 48. βωλομένω.

Ÿ. 50. νικάσῃ, causa vincat. Pricæo mendose νικάσῃ, ut etiam in præcedenti versu ἐπιγραφόμενον.

Ÿ. 52. ἔλοιμεν, i. e. capiamus primâ personâ plurali, pro quo Pricæus tertia singulari ἔλοιμεν.

Ÿ. 53. ἐξοδοῦσαντες. Ita scilicet in ipso lapide marmorarius, & in caractere minusculo Pricæus. ἐξοδοῦ-
 σαντες voluit Reinesius, non advertens ου syllabam alienam esse ab harum civitatum dialecto. Legendum
 igitur ἐξοδοῦσαντες, ut apud Polybium de Lyttiis Crætenibus, Hist. lib. 4. Λυττιῶν ἐξοδοῦκότων εἰς τὴν πολεμί-
 αν πανδημεί. Mallet tamen, si lapis id fortè pateretur, ἢ κοινᾷ ἐξοδοῦσαντες, ἢ ἰδίαι τινές παρ' ἐκαστέρων.

Ÿ. 59. Ὅι σὺν Ἐνίπαντι καὶ Νεῶνι Κόσμοι, i. e. Collega cum Henipante & Neone Cosmi. Henipanti enim &
 Neoni hoc anno propria fuere Protocosmis in Hierapytnâ & Priansio nomina: vide superius notata ad
 vers. 1. Pricæo & Reinesio σωμειπαντι καμειωνι, populo sive universitati communitatum: viris illis doctissimis
 duplicem quendam Derisum in voce nihili καμειωνι tanquam pro κομειωνι positâ statuentibus.

των ὑπὲρ τούτων, ἀφ' αἷς καὶ ἀμέρας ἀ σάλα τεθῆι, ἐμμη-
 νί. Ὑπὲρ δὲ τῶν ὑσπερον ἐγνομένων ἀδικημάτων προ-
 δίκαι μὲν χρήσθων, καθὼς τὸ διάγραμμα ἔχει. Περὶ δὲ τῶ
 δικαστηρίῳ, οἱ ἐπιστάμενοι καὶ ἐνιαυτὸν παρ' ἐκατέρους 65
 Κόσμοι πόλιν στανύσθων ἀγ καὶ ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι
 δόξῃ. Ἐξᾶς τὸ ἐπικριτήριον τελεῖται, καὶ ἐγλύος καθιστάν-
 των, ἀφ' αἷς καὶ ἀμέρας ἐπίστασι ἐπὶ τὸ ἀρχεῖον, ἐν Διμήνῳ.
 Καὶ διεξαγόντων ταῦτα ἐπ' αὐτῶν κοσμώνων κατὰ τὸ
 δοχθὲν κοιναῖ σύμβολον. Αἱ δὲ καὶ μὴ ποιήσωνσι οἱ Κόσμοι κα- 70
 θὼς γέγραπται, ἀποσεισάτω ἕκαστος αὐτῶν σιδήρας
 πνήκησια, οἱ μὲν Ἱεραπύτνιοι Κόσμοι Πριανσίων ταῖ πόλει,
 οἱ δὲ Πριανσιοὶ Κόσμοι Ἱεραπυτνίων ταῖ πόλει. Αἱ δὲ τι καὶ
 δόξῃ ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι βωλευόμεναις ἐπὶ τῷ
 κοιναῖ συμφέρονι διορθώσασθαι, κύριον ἔστω τὸ διορ- 75
 θωθέν. Στασάνων δὲ τὰς σάλας οἱ ἐνεσπικότες ἐ-
 κατέρη Κόσμοι ἐπ' αὐτῶν κοσμώνων, οἱ μὲν Ἱεραπύ-
 τνιοὶ ἐν τῷ ἱερῷ τὰς Ἀθανάϊας τὰς Πολιάδος, καὶ οἱ
 Πριανσιοὶ ἐν τῷ ἱερῷ τὰς Ἀθανάϊας τὰς Πολιάδος.
 Ὅπότεροι δὲ καὶ μὴ σιάσωνσι καθὼς γέγραπται, ἀπο- 80
 τεισάνων τὰ αὐτὰ πρόσιμα, καθὼς καὶ περὶ τῶν
 δικαίων γέγραπται.

constituti in alterutrâ civitate Cosmi, dum ipsi in Cosmatu fuerint, statuunt; Hierapytნიū quidem in fano Minervæ Poliadis, Priansii quoque in fano Minervæ Poliadis. Utri autem non statuerint, prout hic præscribitur, nullatam solvant eandem quæ in capite de juribus præscripta est.

Ἰ. 62. ἀφ' αἷς καὶ ἀμέρας ἀ σάλα τεθῆι ἐν μὲν, i. e. à die quo posita fuerit stela mense uno. Pricæo αἷς ταῦ-
 τα τεθιέμμενι, unde & in versiculo lapidis septimo sustinuit explere τεθιημεμεναις.

Ἰ. 64. Καθὼς τὸ διάγραμμα ἔχει, non aliter ac Demosthenes, Ἀπανα ἐν τῷ διαγράμματι, i. e. secundum
 descriptum schema νεῖμαι κελεύω. Orat. περὶ συμμοριῶν.

Ἰ. 66. στανύσθων statuunt, à themate Cretico στανύω pro ἱσάνω, voce mediâ, & terminatione Atticâ, ut an-
 tea χρήσθων, ποιησάσθων, & activa παρεχόντων, στασάνων &c. apud has duas Atticâ origine civitates: ita enim
 à Poliade Minervâ apud utraq; cultâ conjecturandum.

Ἰ. 67. Ἐξᾶς τὸ ἐπικριτήριον τελεῖται. Pro quo Pricæus ἐπὶ Κριτήριον, vocem unam, ut existimo, malè in
 duas dirimens. Idem etiam τελέται pro τελέσαι, i. e. δῆναι per nescio quem Dorismum interpretatur.
 Mihi verò τελέται mendosè videtur incisum pro τελέται aut τελέται, ut supra versu 22, ἀτελεα pro ἀτέλεια.
 Et per ἐπικριτήριον voce unâ intelligi malim id quod aliàs vocatur εἰσιτήριον, i. e. sacrum ob ineuntes fena-
 tores, magistratusve iudices, locum suum in curiâ capeffentes, celebrari fuetum. Tale quid in hoc planè
 commate innuitur, quale erat Atheniensium εἰσισῆς ἢ βελῆς εἰσιτήρια θύειν. Demosth. de falsâ Legat.

Ἰ. 68. ἐν Διμήνῳ, i. e. in mensium duorum spatîo, malè Pricæo ἐνδυμηνῳ. Hæsit igitur in literis intellectum
 certè omnem fugientibus. At Reinesio quæ vox fuerit subolebat.

Ἰ. 70. Κατὰ τὸ δοχθὲν κοιναῖ σύμβολον, i. e. secundum placitum sententiâ communi symbolum: ubi symbolum
 habemus peculiari istâ, quam Harpocratio ex deperditis Ἰσᾶι & Demosthenis adduxit, significatione. σύμ-
 βολα enim interpretatur συνθήκας, αἷς ἀν ἀλλήλαις αἱ πόλεις θέρμαι τάττωσι πολίταις, ὅσε δίδοναι καὶ λαμβάνειν
 τὰ δίκαια, i. e. pacta, de quibus cum inter se mutuò convenerit civitatibus, eadem civibus suis injungunt, ad jura
 reddenda & accipienda.

Ἰ. 74. βωλευόμεναις, βωλευομένης = pro quo & Pricæo, & ipsi etiam marmorario, sed mendosè.

Ἰ. 77. Ἱεραπύτνιοι Hierapytნიi. Operæ pretium erit hic in ipso tabulæ fine, veram suam lectionem civitati
 Creticæ asserere; quod etiam ex nummis ἹΕΡΑΠΥΤ. inscriptis fecit illustrissimus Spanhemius de præst. nu-
 mism. p. 339. Alios tamen ἹΕΡΑΠΥΘΝΙΩΝ sub Caligulâ affert Vaillantius: & ita semel edidit Gruterus. Di-
 oni lib. 36. τὰ Ἱεραπυθνα. Verum autem nomèn & origo nominis apud Strabonem, lib. 10. ἢ Ἰδης λόφος
 Πύθνα, ἀφ' ἧ Ἱεραπύθνα ἢ πόλις. Ibi πύθνα quid significat declarat istud alterum Ἱερα πύθνα hodiernum
 Græcorum, & Girapetra Itolorum nomen. Vide Tournesorii Itiner. Ep. 1.

POPULOS CRETENSES NOTAE. 133

Fragmentum Stellarum quæ in præcedente fœdere tanquam Gortyniis & Hierapytniis positæ memorantur: in quo quidem & juramentum fervari contigit, quod Gortynii, adeoque & Priansii, Hierapytniis præstare tenebantur, è Grutero, p. dv. repertum in Cretâ insulâ.

. Ἄϊ δὲ τι καὶ δόξη βωλομορφοῖς ἴππῳ τῷ κοινῷ συμφέροντι ἴππιδιορθῶσαι, ἢ ἐξελέν, ἢ ἐμβαλέν, μὴ ἔνορκον ἔσω. Ὅ,τι ἢ ἐργά-
ψαιμῶν ἔνορκόν τε ἔσω, καὶ ἔνονον.

Ὅρκος.

Ὁμνῶ τὰν Ἑστῖαν, καὶ τὸ ΑΟΡΑΤΡΙ-
ΟΝ (sic) καὶ Ζήνα Δικηλαῖον, καὶ Ἥραν, καὶ
Ἀθανάϊαν Ὠλερίαν, καὶ Ἀθανάϊαν Πολι-
άδα, καὶ Ἀθανάϊαν Σαμωνίαν, καὶ Ἀπόλλω-
να Πύθειον, καὶ Λαῖῶν, καὶ Ἀρθεμιν, καὶ Ἀρεα, καὶ
Ἀφροδίταν, καὶ Κωρήτας, καὶ Κύρβαντας, καὶ
Θεὸς πάντας καὶ πάσας. (1) Ἡμῶν Ἐγὼ β-
ονοῶ τῶς ἐπίπασσι Ἱεραπύτνιους τὸ ἀπαντα
χρόνον, ἀπλόως καὶ ἀδόλως, καὶ τὸ αὐτὸν φί-
λον καὶ ἐχθρὸν ἔσω, καὶ πολεμήσω διὰ χῶ-
ρας πάντι δένει εἰ καὶ οἱ ἴππῆται Ἱερα-
πύτνιοι, καὶ τὸ δίκαιον δώσω, καὶ ἐμμερῶν ἐν
τῶς συκμερῶν, καὶ ἐ κακοθενήσω εἰδὲν τὸ ἐν
τῶδε ἰσοπολιτεία γεγραμμένων, ἔτε λόγῳ,
ἔτε ἔργῳ, εἰδὲ ἄλλῳ ἴππῆσι ἐκὼν καὶ γι-
νώσκων παρδύρεσαι εἰδεμία, εἰδε τρέπω εἰδε-
νί. Ἄϊ δὲ τι ἴππορῆσαιμι τὸ ὄμοσα, ἢ τὸ
συνεθέμεν, τὸς τε Θεὸς τὸς ὄμοσα ἐμμεν-
ας ἡμεν, καὶ ἐξόλλυαθ κακίτω ὀλέθρῳ, καὶ
μήτε γὰν μήτε δένδρεα κάρω φέρειν, μήτε
γυναικας τίλην καὶ φύσιν, τῶτε πολέμῳ
νικέεαθ. Ἐνορκῶσι ἢ ἀμῖν τὸς τε Θεὸς ἵλεος
ἡμῶν, καὶ γίνεαθ πάντα ἀγαθά.

(1) Ἡμῶν. i. e. Amen. Vide pag. 136.

. Si visum fuerit in commu-
ne bonum consulentibus rectius quid statuere,
aut demere, aut inferere; neu statim virtu-
te juramenti id ratum esto. Quodcunque verò
scripserimus, virtute & juramenti & liba-
menti id ratum esto.

Juramentum.

Juro Vestam, & ΑΟΡΑΤΡΙΟΝ, & Jovem
Dietæum, & Junonem, & Minervam Ole-
riam, & Minervam Poliada, & Miner-
vam Samoniam, & Apollinem Pythium, &
Latonam, & Dianam, & Martem, & Ve-
nerem, & Curetas, & Corybantas, & Deos
Deasque omnes: Verè: Ego benevolentiam ser-
vabo universis Hierapytniis in omne ævum,
sincerè & absque dolo; eundemque ac illi ami-
cum habebò atque inimicum; eque territorio
ubi & universi Hierapytnii, totis viribus
belligerabo; judicia quoque subibo, manebo-
que in his conventis; neve quicquam imminuam
in hoc communis civitatis fœdere scriptorum,
neque verbo, neque factò; neque alicui alii
id permittam volens sciensque quocunque aut
commento, aut prætextu. Si verò eorum quæ
juravi quid pejeravero, Deos quos juravi mihi
iratos imprecò; meque pessimo exitio du-
int; quin neque terra neque arbores fructum
ferant; neque fœminæ secundum naturam pa-
riant; bello denique devincar. Bene verò ju-
rantibus Deos nobis fore propitios, & bona pro-
venire omnia.

Altera quam exhibemus Tabula non tam edita est Venetiis, quàm privatim ibi typis data, idque in folio tantummodo separato. Ergo è paucis quæ nunc supersunt exem-
plaribus unum mihi benignissimè transmisit reverendus Vir, D. Georgius Harbin, litera-
rum, siquis alius, divinarum & humanarum sciens. Sed ad corrigenda tot & tanta spha-
mata, utendum erat Criticâ severiøre, nonnunquam etiam & conjecturâ, quàm pro-
mente & more nostro longè audaciore. Adè miseris modis & qui primus excrispsit
monumentum, & qui prelo postea paravit, literas ubique permutando, transponendo,
demendo, interferendo, verba atque sensa perturbaverant. Idem & Seldeno visum;
cujus olim hoc ipsum fuerat, quo nunc utimur exemplari: unde etiam & partem infe-
quentis juramenti præclaro de Synedriis operi inferuit, lib. 2. cap. xi. Joanni quoque
Meursio, vigiliis olim Creticis intento, in animo erat fœdus integrum exhibere. Sed
quod vir ille præstantissimus morte præventus non perfecit relictum opus nunc aggredi-
mur; folium scilicet Venetum aliquatenus pro tenuitate nostrâ emendare, & emenda-
tum Latinè vertere, exceptis quæ de finibus habentur. Hæc enim omnem versionem
respuunt; emendationem vix ullam patiuntur. Vide Meursium de Cretâ, p. 42.

134 AD MONUMENTA TEIA &

Tabula Fœderum inter duos Cretæ insulæ populos Latios & Olontios è marmore vetusto, quo rusticus quidam in agro Cydoniensi non procul à Salinis mienfæ in vicem utebatur, quod illustrissimus & excellentissimus D.D. *Franciscus Molinus* dum Cretæ proconsulari imperio præeffet, misit ad illustrissimum & excellentissimum D.D. *Domicum Molinum* fratrem Senatorem amplissimum. *Cretæ verò præfuit Molinus, A. D. 1645.*

Ἀγαθὰ τύχα καὶ ἐπὶ σωτηρία. Σωθέσθω
 Λάτιοι καὶ Ὀλόνηιοι καὶ [συνεδόκειον] ἐν Λαίῳ
 Ἰππὶ τῷ Κόσμων τῷ συνὶ Πολέρω τῷ
 μινὸς [Διος] ἀλλοσίω τετρα καὶ Δι, ἐν τῷ
 Ὀλόνηιο Ἰππὶ τῷ [αἰών] συνὶ Σωφρονίω
 τῷ Ἀριστίων [Θ] μινὸς Ἐλευσινίω Δι[φί-
 λως] καὶ συμμάχως ἀλλόλοις ὑπομάρειν ἀ-
 πλώως καὶ ἀδόλωως εἰς τὸ πάντα χρόνον ΚΑΙ
 ΑΠ . . . ΚΑΙ . . . ΑΘΡΟΝ ΕΣ ΗΝ
 ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΕΜΒΕΗΙΣ ΤΑΝ ΤΩΝ
 ΛΑΤΙΩΝ ΧΩΡΑΝ Η ΑΠ ΟΤΑΜΝΗ-
 ΤΑΙ ΧΩΡΑΣ ΤΑΣ ΛΑΤΙΩΝ Η ΦΡΟΥ-
 ΡΙΑ ΛΑΜΒΑΝΗΤΑΙ . . .
 ΑΠ ΟΦΑΣΙΣ ΤΩΣ ΠΑΝΤΑΣ
 ΠΟΛΕΜΕΟΝΤΑΣ ΑΠΟΧ-
 ΩΡΑΣ ΩΝ ΧΩΡΑΝ ΛΑΜΒΑ-
 ΝΗΤΑΙ ΟΗΤΑΙ ΑΠ Ο-
 ΦΑΣΙΣ ΠΟΛΕΜΙΟΝ
 ΠΑΝΤΑ ΠΟΛΕΩΝ. Τῷ Λατίῳ ἢ τῷ
 Ὀλοντίῳ τῷ βαλομάρῳ [μελοχάν ἡμεν] θεϊ-
 νων καὶ ἀνθρωπίνων πάντων ἐν ἑκάστῳ τῷ
 πόλει. Ὅτι Κόσμοι ἐπ' αὐτῶν Κοσμολόγων
 πεποιθῶν . . . (1) ἐν Θεοδαισίῳ ὡς ἀγγέ-
 λωντες. Δεῖν τε [ἀλλόλοις] πέμπειν καὶ
 ποτε μέλλωσι ἀναγινώσκον τ[αν] σωθήκαν,
 καὶ τὰς ἀγέλας ἐξορκίζον. Ἐἰ ἢ μὴ ἐξορ-
 κίζοντι οἱ Λάτιοι Κόσμοι, ἢ μὴ ὡς ἀγγέ-
 λωντι Ἰππὶ τῶν ἀνάγνωσιν τὰς σωθήκας, ἢ
 μὴ ἀναγνώσῃ, ἀπείσασάντων ὁ Κόσμος ἑκά-
 στω ἀργυρίω σατήρας ἑκάστον τῶν Ὀλοντίων.
 Ὡσαύτως ἢ καὶ οἱ Ὀλόνηιοι, εἰ μὴ ἐξορκίζοντι
 τὰς ἀγέλας, ἢ μὴ ὡς ἀγγέλωσι, ἢ μὴ ἀγ-
 γνώσῃ τὰν σωθήκαν, ἀπείσασάντων ὁ Κόσμος
 ἑκάστω ἀργυρίω σατήρας ἑκάστον τῶν Λατίων.
 Ἐἰ καὶ Κόσμος ἔλθῃ Λάτιῳ εἰς Ὀλόνηια
 ἢ Ὀλόνηιο εἰς Λατῶν, τότε εἰς τε προσωπῆ-
 ἰον καὶ ἀνδρηῖον εἰς προσωπῆαν ἔρπωντι. Ἄι ἢ
 πλεονες ἔρπωντι Λάτιοι Κόσμοι [εἰς Ὀλόνηια
 ἢ] Ὀλόνηιοι εἰς Λατῶν, παρ' ἔλερον ἢ ὄσαν, ὅ-
 πη καὶ ἰδιῶται. Ἐπιόνηιοι οἱ Πρέιγισοι οἱ
 Ἰππὶ ὀνομίας οἱ ἐκάτεροι ἐρομένους καὶ ῥυθ-
 μίζοντες τῶς ὡς τῶς αὐτῶς, καὶ τὰ ἄλλα
 πάντα χρόνῳ, (2) ἐν τῷ τῷ ὀδῶ τῶς ξενικῶς

Bonâ cum Fortunâ, quodque in salutem ver-
 tat. Fœdus inierunt Latii & Olontii, & vi-
 cissim placitis firmârunt, in Lato quidem sub
 Cosmis cum Pylero F. . . . mensis . . . ἀλλοσιον
 die decimâ tertiâ, in Olonte verò sub Cosmis
 cum Sophronicho F. Aristionis mensis Eleusini
 die decima; amicos & belli consortes alterutris
 se invicem permansuros, sincerè & absque dolo
 malo, in omne ævum. —————
 si quis impetum fecerit in Latiorum territori-
 um ————— ejusve aut castella, aut ————— ce-
 perit; ————— statim ————— omnes Olontios ab
 eorum territorio in auxilium venturos. Et si
 quis Olontiorum territorium aut ceperit, aut
 ————— statim ad futuros Latios, ad arcendum
 omnem hostem civitatum. Latio atque Olon-
 tio sic volenti participationem fore tum divi-
 norum tum humanorum omnium in alterutrâ
 civitate. Cosmi, dum ipso in Cosmatu fuerint,
 circumeant in Theodæsiis tempus legendi fœ-
 deris denuntiantes. Alteri etiam ad alteros vi-
 cissim mittunt, quo tempore fœdus sunt lect-
 uri, & puerorum greges juramento adacturi.
 Si verò non adegerint Latii Cosmi, aut non de-
 nuntiaverint legendum fœdus, aut non legerint,
 persolvat Olontii unusquisque Cosmus argenteos
 stateras centum. Similiter autem & Olontii,
 si greges juramento non adegerint, aut non de-
 nuntiaverint, aut non legerint fœdus, persol-
 vant Latii Cosmus unusquisque argenteos sta-
 teras centum. Si Cosmus Latius Olonta, aut
 Olontius Laton venerit, tunc & ad Prytane-
 um, & sacras virorum epulas in pompa acce-
 dant. Si autem plures Olonta venerint Latii
 Cosmi, aut Laton Olontii, simul sedeant, quo
 loco sedent & privati. Alterutrinque superve-
 niant seniores qui legum æquitati præsidet,
 factoque examine pares juxta pares collocant;
 ut de omnibus aliis statuentes, ita & de epu-
 lis quæ propter viam sient hospitalibus. Si
 autem quis quem injuriâ in bis vialibus affe-
 cerit, solvat sextuplum. Ut autem de cæteris re-

(1) Ἐν Θεοδαισίῳ hoc est apud Cretenses Διονυσίῳ. Θεοδέσιον enim Hefychio Διονυσίον.
 (2) ἐν τῷ ὀδῶ τῶς ξενικῶς δόνας, epulas hospitalis propter viam. Legatis & advenis illustrioribus peregrè ve-
 nientibus aut proficentibus veteres propter viam lautia præbuerunt; præcipuè Cretenses, apud quos una
 aliqua ad urbem ducens via ξενικὴ proinde vocabatur; atque hinc est quod de Cretensibus dixit Strabo, κα-
 τὰ δόνας

POPULOS CRETENSES NOTAE. 135

θούνας. Ἄι δέ τις τινα ἀδικήσαι ἐν ταύταις ταῖς ὁδοῖς, ἀποβιάστω ἕξαπλα. Τὰ πρὸς τὰλλα ἢ καὶ δικαῶσι οἱ κρηαὶ (3) καὶ ἐπιγαμίας ἀλλάλοις. Κύριον δ' ἦμεν τὸν τε Λάτιον ἐν Ὀλόνη ποτὶ τ' Ὀλόνηιον, καὶ Ὀλόνηιον ἐν Λατῶ ποτὶ τ' Λάτιον, καὶ παλιονία δὲ τὰ χρεώφια, καὶ ἀνεόμυρον, καὶ δανείζοντα καὶ δανειζόμενον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα σωμαλλάτῃοντα καὶ τὼς ταῦτα νόμως ταῖς ἐκατέρῃ κειμήρις. Ἐρπύων δὲ ἐς τὰς ἐορτάς οἱ μὲν Λάτιοι ἐς Ὀλόνηα ἐς τὰ [Θεο]δαΐσια καὶ ἐς τ' Ἀρρήηα . . . Ὡσαύτως ἢ καὶ Ὀλόνηιοι [ἐς Λατῶν] ἐν ταῖς θυσίαις μάλιστ' νομιζόμενοι. Ἐἰ δέ τις καὶ δόξη ταῖς πόλεσι (4) [βαλδύσαμύριαις χρήσιμον λίθῳ ὄπιζαί, (5) ἐνοῖον καὶ ἐνορκον ἦμεν ὅτι δ' ἂν κ' ἐξέλαιον ἢ μὴ ἐπιζαίψαιεν, μήτε ἐνορκον μήτε ἐνοῖον] Ἀναζαίψαι ἢ τὰν σωθήκαν ταύταν [ἐς λίθον] τὰν θέρμη ἐκάτεροι ἐν τῷ ἰδίῳ πέλει, οἱ ἢ Λάτιοι ἐν τῷ ναῶ Ποσειδάωνος καὶ Ὀλόνηιοι ἐν τῷ ἱερῷ τῷ Ζεῦς τῷ Ταλλαίῳ. Θέρμη ἢ καὶ ἄλλαν σάλαν [κοινῶ] μὲν ἐν Κνωσῶ ἐν τῷ ἱερῷ τῷ Ἀπόλλωνος τῷ Δελφίνῳ, καὶ τὰν σωθήκαν . . . ἐν ἐκατέρῃ πόλει ἐν τῷ ἱερῷ ταῖς . . . [ΠΑΝΤΟΓΙΟΝ sic pro] παντόκιον τ' δραπέτικῶν σωματάων.

bus, ita & de connubiis iudices apud alterutros jus dicunt. Latium autem in Olonte eodem atque Olontius bono jure fore, Olontium item in Lato eodem atque Latius, & vendentem per interpositas debili cautiones & ementem, fœnori quoque dantem & accipientem, & quæcunque alia permutantem secundum leges hæc in parte alterutri civitati statas. Accedant autem ad festa, Latii quidem apud Olonta ad Theodasia, & arcana Cereris: Similiter vero & Olontii apud Laton, in iis præcipue sacris quæ legitima habentur. Si autem placuerit civitatibus in commune consulentibus utile aliquid lapidibus inscribere, id virtute libamenti & juramenti ratum fore. Quodcunque autem ademerint, aut non inscripserint, id neque libamenti neque juramenti vim habere. Descriptum fœdus referant in lapidem, quem ponant alterutri in urbe propria, Latii scilicet in templo Neptuni, & Olontii in fano Jovis Tallæi. Ponant autem aliam quoque stelam in urbe Cnoso, in templo Apollinis Delphini. . . fœdusque . . . in alterutra urbe in templo Divæ . . . receptaculum fugitivorum servorum.

ΟΡΟΙ ΤΑΣ ΛΑΤΙΩΝ ΠΟΛΕΩΣ

FINES LATIORUM CIVITATIS.

ΑΠΟ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΑΜΠΟΤΑΜΟΝ ΤΟΝ . . . ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΣ Ε . . . ΕΠΙ ΤΑΝ ΥΠΙΑΓΡΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΒΕΓΚΑΣΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΠΙΤΟΛΑΣ ΤΩ ΒΕΓΚΑΣΩ ΕΚ ΤΑΣ ΠΕΤΡΑΣ ΠΕΡΙ ΑΜΠΕΤΙΞ ΕΣ ΤΑΝ ΑΛΛΑΝ ΠΕΤΡΑΝ ΑΙ ΑΤΑΙΝΙΑ ΠΑΡΑΤΕΡΩ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΤΩ ΕΠΙ ΤΑΣ ΚΕΦΑΛΑΣ ΤΑΝΝΑΠΑΝ ΤΩΣ ΕΡΕΠΙΩΝΑΣ ΜΕΣΑΣ ΕΣ ΤΑΝ ΚΕΦΑΛΑΝ ΤΑΝ ΕΠΑΝΩ ΤΩ ΕΡΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΜΠΕΤΙΞ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ . . . ΚΑΙ ΕΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ ΤΑΝ ΔΙΑΛΑΞΟΝ ΑΜΠΕΤΙΞ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ . . . ΑΓΟΥΣΙΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΘΙΝΟΜΑΡΟΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΚΕΦΑΛΑΝ ΚΑΤΩ ΤΩ ΚΝΑΦΩ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΕΣ ΤΑΝ ΠΕΤΡΑΝ ΕΣ ΤΟΝ ΠΑΧΥΝ ΑΜΟΝ ΕΣ ΤΑΝ ΣΚΟΠΑΝ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΕΠΙ ΤΟ ΕΞΕΔΡΙΟΝ ΤΟ ΚΑΤΑ ΝΟΤΙΑΙΟΝ ΚΑΙ ΕΝΤΙ ΚΑΙ ΕΣ ΤΑΝ ΚΑΤΩ ΑΛΙΚΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΕΠΑΝΩ ΩΙΑΝ ΤΑΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΗΣ ΤΟΝ ΡΟΙΝΟΠΑ ΚΗΣ ΤΑΝ ΥΠΙΑΣΙΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ

καὶ διατῶν, i. e. *humi convivuntur*. Non dissimile erat Herculi Sanco proficiscendi gartiâ sacrificium, ad quod alludit Plautus, *Rud. Act. 1. sc. 2.* Propter viam illi sunt vocati ad prandium.

(3) καὶ ἐπιγαμίας. Non immeritò de jure circa connubia dicendo hæc cavetur, quia, ut inquit Strabo, γαμεῖν μὲν ἅμα πάντες ἀναγκάζονται παρ' αὐτοῖς οἱ καὶ τ' αὐτὸν χρόνον ἐν τ' ἢ παιδῶν ἀγγελίας ἐκκελεύειες. *Univēsi apud Cretenses coguntur uxores ducere, qui eodem tempore ex pueros grege excernuntur, lib. 10.* Par quoque Romanoꝝ de maritandis ordinibus lex, sed molesta admodum & ferax contentionum fuit.

(4) βαλδύσαμύριαι, κ. τ. λ. hæc nos unciis inclusa, jubente sensu, & faventibus parallelis formulis, restituimus ex aliis hoc modo miserè corruptis & transpositis, ΚΟΛΕΥΣΑΙ ΕΝΑΙΣΙΜΟΝ ΕΣΘΩΝ ΕΠΙΓΡΑΨΑΙ ΟΤΙΔΑΝ ΚΕΞΕΛΘΕΝ ΜΗΤΕ ΕΝΟΡΚΟΝ ΜΗΤΕ ΕΝΟΙΟΝ ΜΗ ΕΠΙΓΡΑΨΙΕΝ ΟΙΟΝ ΚΑΙ ΕΝΟΡΚΟΝ ΕΙΜΕΝ. --- Vide Fragmentum paginæ 133.

(5) ἐνοῖον hoc est ἐνωσοῖον. Etenim in fœdera jurantes vino simul libaverunt, juxta Homericum *Odyss. τ. 288.* Ὡμνεε ἢ πρὸς ἐμ' αὐτὸν δὴσπένδαν. Cum autem statim postea occurrat *σωθήκαν ταύταν ΕΝΟΙΟΝ*, legitur potius ΕΝΟΡΚΟΝ, aut, ut sequentia meliùs cohæreant, ΕΣ ΛΙΘΟΝ.

TAN

ΤΑΝ ΑΓΟΥΣΑΝ ΕΠΙ ΑΚΙΜΙΝ ΚΑΙ ΕΣ ΙΑΛΚΕΤΑΣ ΕΠΙ ΤΩΣ ΚΩΡΗΤΑΣ
 ΚΑΙ ΑΝ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΝ ΚΟΛΟΝΑ ΔΩΡΙΣΙΚΗΣ ΤΑ ΝΗΥΜΝΗ ΤΑΛΛΑ
 ΚΗΣ ΣΩΡΟΣΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΟΔΟΝ ΚΗ ΠΙ ΤΑΝ ΔΙΜΝΑΝ ΚΗΣ ΤΑΝ ΔΗ-
 ΡΑΔΑ ΚΗΣ ΤΟΝ ΑΡΚΕΔΡΟΕΝΤΑ ΚΗ ΠΙ ΔΙΟΣ ΑΚΡΟΝ ΚΗ ΠΙ ΔΩΡΗ-
 ΑΝ ΚΗΣ ΚΥΡΤΟΡΑΞΟΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΒΑΘΜΟΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΑΜΠΕ-
 ΤΙΞ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΠΙΝΟΕΝΤΑ ΚΗΣ ΤΑΝ ΣΥΝΟΝΙΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΑΡΑΚΑ
 ΚΗΣ ΧΑΜΒΡΙΤΡΑΣΟΝ ΑΝΑ ΩΡΡΕΙ ΕΣ ΤΩΣ ΠΡΙΝΟΕΣΣΑΣ ΚΗΣ ΤΑΝ
 ΔΗΤΑΛΛΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΑΜΠΕΤΙΞΑΙ ΑΙ
 ΣΤΕΦΑΝΑΙ ΚΗΣ ΔΑΝΙΠΑΣΟΝ ΚΑΙ ΕΣ ΤΑΝ ΑΙΓΥΡΟΝ ΑΙ ΑΙ ΣΤΕΦΑ-
 ΝΑΙ ΚΗΣ ΔΑΝΙΠΑΣΟΝ ΕΣ ΠΑΜΦΥΡΙΑΣΟΝ ΕΣ ΤΑΝ ΔΙΜΝΑΝ ΚΗΣ
 ΤΑΝ ΟΔΟΝ ΤΑΝ ΔΑΜΟΣΙΑΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΕΠΑΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΡΑΧΙΝ
 ΕΣ ΣΥΑΦΝΑΣ ΤΑΣ ΑΝΩ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΠΟΤΑΜΟΝ ΕΣ ΚΟΡΔΩΙΛΑΝ ΚΑΙ
 ΔΙΑ ΡΑΧΙΝ ΕΣ ΔΑΓΙΝΑ ΠΥΤΟΝ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ ΚΗΣ ΚΑΛΛΙΟΡΑ-
 ΣΟΝ ΕΠΙ ΤΟ ΑΝΤΡΟΝ ΚΗΣ ΜΕΤΑΛΛΑ ΠΥΤΟΝ ΕΠΙ ΤΟΝ ΠΟΤΑ-
 ΜΟΝ ΚΑΝΤΙΟΝ ΡΟΟΝ ΕΠΙ ΤΟ ΣΤΙΩΤΙΟΝ ΚΑΙ ΤΩΔΕ ΑΝ ΡΑΧΙΝ ΕΠΙ
 ΤΟΝ ΑΧΑΜΑΝΤΑ

ΟΡΟΙ ΛΑΤΙΩΝ ΠΟΤΙ ΟΛΟΝΤΙΩΣ. *LATIORUM OLONTIOS versus FINES.*
 ΑΠΟ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΕΣ ΠΛΥΜΟΝ ΑΝ ΡΑΧΙΝ ΕΠΙ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΑΦΡΟ-
 ΔΙΣΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟΥΤΩ ΩΣ ΤΩΔΕ ΡΕΩΘΗΝΩ ΤΩ ΤΕΜΕΝΕΟΣ ΟΙ ΟΡΟΙ ΦΙ
 ΕΣ ΤΑΝ ΔΩΡΕΑΝ... ΕΧΟΝΤΕΣ ΚΗΣ ΤΑΝ ΑΙΡΕΠΩ ΚΗΣ ΤΑΝ ΠΡΥΜΝΙ-
 ΤΙΣΣΑΝ ΚΗ ΠΙ ΤΗΣ ΚΑΛΟΛΑΚΚΗΣ ΤΑΝ ΠΕΡΙΒΑΣΙΝ ΚΗΣ ΑΡΧΕΛΑΡ-
 ΚΑΝ ΕΣ ΤΑΝ ΔΗΡΑΔΑ ΕΠ ΑΡΤΙΩΝ ΠΡΙΝΩΝ ΚΗΣ ΤΟΝ ΑΧΑΜΑΝΤΑ.

Ὁμῶσαι τὰς Λατίως πῆς Ὀλοντίοις ἢ τὰς
 Ὀλοντίως πῆς Λατίοις ἢ ὑπογεγραμμένον
 ὄρκον.

*Præstanto Latii Olontiiis, & Olontii vicissim
 Latiis juramentum infra scriptum.*

ΟΡΚΟΣ ΛΑΤΙΩΝ.

Ὁρνέω τὰν Ἑσίαν ἢ τὴ Ζεῦα ἢ Κρητοχόρα
 ἢ τὰν Ἥραν ἢ τὴ Ζεῦα ἢ Ταλλαίον ἢ τὴ
 Ποσειδάν ἢ τὰν Ἀμφιθέταν, καὶ τὰν Λα-
 τῶν κ' Ἀφειμιν καὶ Ἀρεα καὶ τὰν Ἀφρο-
 δίταν καὶ τὰν Ἑλβσίαν καὶ τὰν Βελί-
 μαρην καὶ Ἑρμᾶν καὶ Κωρήτας καὶ Νύμφας.
 καὶ τὰς ἄλλας Σιῶς πάντας καὶ πάσας.
 (1) Ἡμᾶν Ἐγὼ πῆς Ὀλοντίοις ἐμμενῶ ἐν τῇ
 φιλία καὶ συμμαχία ἢ ἰσοπολιτεία, καὶ
 πῆς ὄρκοις ἐμμενῶ καὶ βοασθησιῶ ἀπλόως
 καὶ ἀδόλως καὶ κτ' γᾶν καὶ κτ' θάλασσαν.
 Καὶ εἴ τις καὶ πολεμίων Ὀλοντίοις ἢ ἐφέρπη
 ἐπὶ πόλιν, ἢ ἐπὶ χώραν, ἢ ἐπ' (2) ὠρεῖα, ἢ λι-
 μένας τὰς τῶ Ὀλοντίων, καὶ εἰ προλειψιῶ
 εἴτε ἐν πολέμῳ εἴτε ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' ἐμμε-
 νῶ ἐν πῆς συγκειμένῳ ὄρκοις, δίκας τε καὶ
 πράξεις διδάσαι καθὼς καὶ σωθεόμεθα,
 δορκέοντι μὲν ἤμην πολλά καὶ ἀγαθὰ,
 ἐφορκέοντι δὲ τὰ ἐναντία.

ΟΡΚΟΣ ΟΛΟΝΤΙΩΝ Ο ΑΥΤΟΣ

(1) Ἡμᾶν, i. e. Verè, Græcè ἀληθῶς, ὄντως, πεπιστωμένως. Post invecium autem accentuum Græciorum
 ημῶν vox ημῶν à Grammaticis in duo, hoc est ἢ μᾶν ἢ πῆς, pessimè discerpta est. Est enim adverbium jurandi, ab
 Hebræo מִן purissimè traductum, quod & juramentorum formulis præfixum originem dedit vocabulo Græ-
 co ΟΜΝΥΜΙ. (2) ὠρεῖα. Supra lin. 7. cum duplici ε, ἀνὰ ὠρεῖς ἐς. Est igitur vox Dorico-Cretica, undè La-
 tinè horreum. Hesychio ὠρεῖα seu ὠρεῖα, φυλακὴ ὠρεῖα, quod tamen in ferie inter voces ὠρεῖες & ὠρεῖν planè
 ὠρεῖα legendum.

JURAMENTUM LATIORUM.

*Juro Vestam, & Jovem in Cretâ genitum,
 & Junonem, & Jovem Tallæum, & Nep-
 tunum, & Amphitriten, & Latonam, & Di-
 anam, & Martem, & Venerem, & Eleusinen,
 & Britomartin, & Mercurium, & Curctas,
 & Nymphas, & alios Deos, Deasque omnes :
 Verè : Ego cum Olontiiis in amicitia permane-
 bo & in sorte belli, & in communi civitatis
 jure ; juramentis etiam manebo, & auxilia-
 bor sincerè, & absque dolo per terram & per
 mare. Et si quis hostili more Olontios in-
 vasarit per urbem, aut per territorium aut per
 horrea, aut per portus ad Olontios pertinentes,
 egoque neque in bello neque in pace deseruerim,
 sed juramentis mutuo datis manserim, jura
 quoque & facta secundum conventa præstite-
 rim ; tum bene mihi juranti multa quidem &
 bona provenire, peccanti autem contraria.*

IDEM ET OLONTIORUM JURAMENTUM.

POPULOS CRETENSES NOTAE. 137

Fœderis inter Latios & Olontios ampliatio.

Ἐπὶ Κόσμων μὲν τῆ σὺν Μαιναίῳ τῷ Χαίρ-
νητάδῳ μὲνός ἐτέω Θερμολαίῳ δεκάτῃ, ἐν
ἧ Ὀλόγι ἐπὶ τῆ σὺν Κρατίνῳ τῷ Ἀριστονύ-
μῳ μὲνός (6) Ἡραία δεκάτῃ, ἔδοξε Λα-
τίοις καὶ Ὀλοντίοις κοινᾷ βουλευσάμενοις προ-
δεδῆν πρὸς τὴν Φιλίαν καὶ συμμαχίαν καὶ
ἰσοπολιτείαν καὶ πρὸς ἄλλα Φιλάνθρωπα
τὰ γενοτά τῆ πόλεσι, καὶ τὰ νῦν δόξαντα
προσγράψαι πρὸς τὰς προὔπαρχώσας αὐ-
πὶς θάλας, χρήσιμα ὄντα καὶ συμφέροντα,
ὅπως μᾶλλον αὐξήσῃ αἱ Φιλία.

*Sub Cosmis quidem cum Mænæo Chænetadæ
F. mensis Θερμολαίῳ die decimâ, in O-
lonte autem sub iisdem cum Gratino Aristony-
mi F. mensis Heræi die decimâ, placuit La-
tiis & Olontiis in commune consulentibus ami-
pliari amicitiam & consortium belli & com-
mune jus civitatis, & quæcunque inter civi-
tates alia benevola intercessere: Quæque nunc
placuerint describere in stelis apud ipsos prius
existentibus, utpote utilia & conducibilia, ut
magis augeatur amicitia.*

Dolendum equidem quod per tot annos quibus ferenissima Venetum Respublica
Cretæ insulæ imperitavit, tam pauca veterum Cretensium monumenta Dominam ur-
bem adveherentur. Tanto pluris igitur faciendum, quod in Museo nunc exstat Tar-
visiano, autographum marmor Allariticum, olim quidem à Grutero p. dv. sed &
denuò anno 1702 à R. D. Montfauconio, in Diario Italico publicatum. Hoc nos,
nequid hic desit antiquiorum lapidum Cretensium, coronidis loco nunc apponimus;
sed ex collatis duobus exemplaribus textu aliquantulum correcto, & malè natâ Mont-
fauconii versione incudi, ut necesse erat, reddidit. Prævit decretum Pariorum ad Al-
lariotas Cretæ populos de Apsylo, deque amicitia renovandâ missum. His sic respon-
sum ab Allariotis: qui quidem Stephano Ἀλλαριόται, dum urbs ipsa Ἀλλωρίαι, sed men-
dosè, ut nunc videmus, appellatur.

Ἀλλαριώτῳ οἱ Κόσμοι καὶ αἱ πόλεις Παρί-
ων τῆ πόλει καὶ τῷ δᾶμῳ χαίρειν. Παρη-
γομένων τῆ πρεσβυτέρῳ ἀμὲ Φάνιός τε
καὶ Δόρκω, ἔς ἀπεσείλατε πρεσβυτέρους
πρὸς τῷ [ἀ]σύλω πρὸς ἀμὲ, καὶ ἀνανεώσα-
μεν αὐτῶν ἐν τῇ πρεσβείᾳ καὶ τὸ ψήφισ-
μα τὸ παρ' ὑμῶν τὴν τε Φιλίαν καὶ τὴν ἑ-
νοίαν τὴν ὑπάρχουσαν τῆ πόλεσι πρὸς ἄλ-
λάλας διαφυλάττειν. Ἐπὶ Κόσμων τῶν
πρὸς Φιλόμυρον τῆ Εὐθυμάχῳ, ἀγαθὰ τύ-
χα δέδοχθαι Ἀλλαριώτῳ πῶς Κόσμοις
καὶ τῇ πόλει, ἐπαινεῖσαι μὲν τῆ δᾶμον τῆ
Παρίων, ὅτι διαφυλάττει τὴν Φιλίαν καὶ
τὴν ἑνοίαν πρὸς τὴν πόλιν τὴν αἰμῶν καὶ
ταῦτα ἧ ὑπάρχειν πῶς Παρίοις τὴν Φιλίαν
καὶ τὴν ἑνοίαν πρὸς Ἀλλαριώτῳ, ὅπως
φανώμεθα τὰ ὅμοια πῶς προαιρεμένοις
αἰμῆς σωτηρίας. Εἰμὲν ἧ Ἀλλαριώταις
καὶ Παρίοις ἰσοπολιτείας, μέτεχουσι τῷ τε Ἀλ-
λαριώτῳ ἐν Πάρω καὶ (1) θεῖων καὶ ἀνθρω-
πίνων ἀσάτως ἧ καὶ τῷ Παρίῳ ἐν Ἀλλα-
ριῳ μετέχουσι καὶ θεῖων καὶ ἀνθρωπίνων.
Ἐὰν συνδοκῇ ταῦτα τῷ δᾶμῳ τῷ Παρίων
ἀναγραφάμεν αἱ πόλεις ἀμφοτέραι εἰς θά-

*Allariotarum Cosmi civitasque Pariorum se-
natui atque populo salutem. Quandoquidem
huc pervenerunt legati ad nos Phanis atque
Dorcus, quos misistis de Apsylo ad nos manda-
ta delaturos; iique, juxta decretum vestrum,
de novo in legatione sunt professi amicitiam
eam atque benevolentiam conservare, quæ ci-
vitatibus inter se mutuo intercessit: Sub col-
legis cum Philombroto Euthymachi F. Cosmis;
bonâ cum Fortunâ placere Cosmis & civitati
Allariotarum, ut laudetur quidem populus
Pariorum, eo quod conservet amicitiam & be-
nevolentiam erga civitatem nostram; eodem
autem modo subsistere etiam apud Allariotas,
erga Parios amicitiam atque benevolentiam;
ut palam simus iis, qui id priores exoptarunt,
par officium persolventes. Allariotis autem
Pariisque æqualem fore civitatem; Allario-
tæ scilicet in Paro tum divinorum tum huma-
norum participant: Similiter autem & Pa-
rio participant in Allariâ tum divinorum tum
humanorum. Hæc si mutuo placent populo
Pariorum, describuntur ambæ civitates in stelâ*

(6) Μηνὸς Ἡραία, mense Heræo, seu Junonio, ab Ἡρα, i. e. Junone, postea Junio, detritis duabus literis, à Romanis dicto, quem tamen præfixi Latini, Aricini Prænestinique, Junonium dixerunt, *Macrob. Sat. 1.12.* & *Ovid. Fast. vi. 61.* Est illis mensis Junonius, &c.

(1) Nequis dubitet de antiquâ voce θεῖνός, sciat esse Æolicum, interposito digamma, θεῖνός olim scrip-
tum, unde emerfit Latinum *divinus*, ut ἀθεῖος, *Divus*.

138 AD MONUMENTA TEIA, &c.

λαν λιθίαν, καὶ ἀνθέντων Πάρροι μὲν ἐς τὸ
ἱερὸν τῆς Δάμαρσθ, Ἀλλαριῶται δὲ ἐς τὸ
ἱερὸν Ἀπόλλωνσθ. Ταῦτα δὲ εἶναι ἐφ'
ὑγείᾳ καὶ σωτηρίᾳ τῶν πόλεων ἀμφοτέρων.
Ἐὰν δέ τι φαίνη ὑμῶν προσθεῖναι ἢ ἀφελαι,
δύχαριστῶμες. Ἐρρώωδε.

lapideâ, & reponunto Parii quidem in fano
Cereris, Allariotæ autem in fano Apollinis.
Eademque ad salutem & incolumitatem am-
barum civitatum vertant. Siquid autem vo-
bis aut addere aut demere visum fuerit, per-
gratum nobis feceritis. Valet.

Habes, benigne Lector, quindecim Cretensium populorum acta. Quæ si creârint fortè sitim eruditus & alia plura ex antiquis fontibus hauriendi; adeunda sunt Politica Aristotelis, sparsa per Polybium historica, Strabonis quoque lib. 10. Geographica, & quæ reliqua sunt Dionis, ubi mutilatus incipit liber 36. Sed & optimè Neotericorum par mirabile, auctor *de Republicâ Cretensium* Ubbo Emmius, & *de Cretâ* Joannes Meurfius, cæci itineris comites arcessentur. Iis enim ducibus, per Cretam insulam, uti & per reliquam universam Græciam iter amœnissimè capiendum. Sed valeat tandem Creta, magno mortalibus exemplo in omne ævum futura. Ab initio enim maris imperio potentissima, optimis quoque legibus & institutis gubernata, pertraxit in admirationem sui summos viros Lycurgum & Pythagoram. Postea conversis moribus mentiendo, furando, piraticam faciendo odio per orbem fuit. A Romanis igitur multata est antiquissimâ libertate; & quæ antehac neque Persis neque Græcis servierat, provincia facta elanguit. Itaque sub Cæsaribus, quæ reliquæ erant ex centum urbibus in quandam communitatis speciem coaluere: quod testantur nummi Imperatorii ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ inscripti. Eâ ratione & Titus ΚΡΗΤΩΝ, i. e. *Cretensium* episcopus, non unius alicujus in Cretâ civitatis, ab antiquis nominatus fuit. Titi verò successoribus, Cretæ metropolitæ dictis, subditæ fuêre hæ sedes episcopales, in novellâ Imp. Leonis cognomine Philosophi, hoc ordine recensitæ: Γορτύνη, Κνωσός, Ἀρκαδία, Χερρόνησθ, Ἀυλοπό-
ταμσθ, Ἀγελσθ, Λάμπη, Κυδωνία, Ἴερεθ Πέτρα, Σίτεια, Κίσαμσθ, seculo nono exeunte. Hodie vicatim habitatur sub Turcico jugo insula, neque plus quam tribus urbibus, Candia, Canea, Rbetymo.

Monumenta Attalica.

SUADET operis ratio ut Teiis superiùs traditis succedant di-
versæ quidem, sed nec inferioris notæ monumenta, quæ Atta-
lica jure appellaveris. Produnt enim originem à Regibus Asiæ
Pergamenis; & quod palmarium est, anno Attali Philadelphi
septimo, hoc est ante Christum 152, clarissimo ætatis indicio in-
signiuntur. Pertinent autem ad Dionysiacos illos, hoc est sceni-
cos artifices, quorum prævit pag. 107. in decreto Ætolorum mentio;
quibusque idem tunc honos ab Ætolis qui populo Teiorum habitus.
Mox verò jussu ac auctoritate ⁽¹⁾ regum Pergamenorum, queis
pænè omnis cis Taurum Asia post Antiochum debellatum paruit,
in sodalitia legitimè coacti vicina Teo loca infederunt; ibique pro
variis

MONUMENTA ATTALICA. 139

variis ipsorum cœtibus, varias sibi indiderant appellationes. Duo ex eo genere fuere Κοινὸν τῶν Ἀτταλιστῶν, & Κοινὸν τῆς Ἐχίνου Συμμοχίας, i. e. *Commune Attalistarum*, & *Commune Sodalitii ab Echino dicti*. Damus igitur lapides, alios quidem fractos, alios satis integros, luculentum rei, si hæc super è Strabone addideris, testimonium.

“ Lebedi (ut testatur ille lib. 14.) sedes erat & domicilium synodo
 “ Dionysiacorum Artificum, qui solennes per Ioniam & inde ad
 “ Hellepontum usque ludos pretio conducti peragebant. Teos, (à
 “ Lebedo stadiis centum viginti distans) antea sedes eorum fuerat.
 “ Sed cum incidisset seditio, Ephesum confugerunt. Cumque
 “ Attalus eos in Myōnnesum traduxisset, quæ est inter Teon &
 “ Lebedum; missis legatis Teii à Romanis petiverunt, ne pro ni-
 “ hilo habere velint munitum iri ipsis Myonnesum. Ita illi Le-
 “ bedum commigraverunt; Lebediis illos, quanquam tumultuo-
 “ sum, & (ut Straboni aliàs observatum) infidum hominum ge-
 “ nus, ob ⁽²⁾ incolarum penuriam recipientibus. Fixi igitur sedi-
 bus artifices, opibus quoque & tutelâ regiâ glorientes, hujusmodi
 honores viris de se bene meritis detulerunt. Moti autem loco pri-
 mo lapides, ad construenda ut ferè fit sepulchra, in cœmeteriis ho-
 die visuntur prope *Sivérhissar* & *Era-kí*; quæ duo sunt cis Teum &
 Lebedum, à Smyrnâ iter facientibus, in Isthmo Erythræo oppida.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΤΤΑΛΙΣΤΩΝ.

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΤΩΝ ΑΤΤΑΛΙΣΤΩΝ ΕΠΕΙΔΗ ΟΝΕΟΣ
 ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΡΑΤΩΝ ΠΩΤΙΧΟΥ ΕΝ ΤΕΤΩΙ ΠΗΝ
 ΠΟΛΛΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΕΠΟΙΕΙΤΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣ
 ΤΟΥΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΣ ΕΥΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΙΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΕΚΑΣ
 ΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΥΦΕΑΥΤΟΥ ΣΥΝΗΓΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΕΙ-
 ΜΕΝΩΝ ΤΗΝ ΠΛΕΙΣΤΗΝ ΠΟΙΟΥΜΕΝΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΣΠΟΥ-
 ΔΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ ΟΥΘΕΝ ΕΛΛΕΙΠΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΑΜΕΙ-
 ΝΟΝΑ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΑΤΗΙΣ ΥΝΟΔΩΙ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ
 ΕΠΟΙΗΣΕΝ ΑΠΟΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΗΝ ΤΕ ΕΚΕΙΝΟΥ
 ΑΠΑΝΤΑ ΤΡΟΠΟΝ ΠΡΟΣ ΕΑΥΤΟΥΣ ΕΥΝΟΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΜΕΤ-
 ΕΡΑΝ ΑΙΡΕΣΙΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΓΩΓΗΝ ΑΞΙΑΝ ΟΥΣΑΝ ΤΗΣ ΕΑΥΤ-
 ΩΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ [ΟΥΚΟΛ ^{sic}] ΔΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΠΙΔΙΔΟΥΣ ΚΑΙ
 ΧΟΡΗΓΩΝ ΔΙΕΤΕΛΕΙΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΤΕ ΤΟΙΣ ΠΡΟΫΠΗΡΓΜΕΝΟ-
 ΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΠΡΑΣΣΕΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΑΣΣΩΝ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΕΝ ΠΕ-
 ΡΓΑΜΩΙ ΠΡΟΕΝΟΗΘΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΨΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ
 ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΠΟΛΙΠΩΝ
ΟΝ

140 MONUMENTA ATTALICA.

ΟΝΕΞΑΠΕΣΤΕΙΔΕΝ ΗΜΙΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΤΤΑΛΟΣ ΕΠΙΣΗΜΟΤΕΡΑΝ ΕΠΟΙΗΣΕΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ ΕΣ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ ΕΥΝΟΙΑΝ ΔΙΟΝ ΤΟΤΕ ΑΤΤΑΛΕΙΟΝ ΤΟ ΠΡΟΣ ΤΩΙ ΘΕΑΤΡΩΙ Ο ΚΑΙ ΞΩΝ ΚΑΘΙΕΡΩΚΕΙΤΟΙΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΝΟΙΚΙΑΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΩΙ ΒΑΣΙΛΕΪΩΙ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΟΥΣΑΝ ΜΙΚΡΟΥ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ ΔΕ ΚΑΙ ΚΑΘΙΕΡΟΙΤΗΙ ΣΥΝΟΔΩΚΑΙ ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟΥ ΔΡΑΧΜΑΣ ΜΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΣ ΑΦΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΟΔΟΥ ΘΥΣΙΑΣ ΤΕ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΥΣ. ΠΟΙΗΜΕΘΑ ΚΑΘΩΣ ΑΥΤΟΣ ΕΝ ΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΙ ΠΕΡΙ ΕΚΑΣΤΩΝ ΔΙΑΤΑΧΕΝ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ ΔΕ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΑ ΤΟΙΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ ΠΕΡΙΟΝΤΑ ΑΚΑΤΑ ΜΕΡΟΣ ΥΠΕΡΑΠΑΝΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΚΑΘΙΕΡΩΜΕΝΩΙ ΥΦΕΑΥΤΟΥ ΝΟΜΩΙ ΔΕ ΔΗΛΩΧΕΝ ΑΝΑ ΔΙΠΕΝ ΔΕΚΑΙΤΑ ΠΡΟΣ ΕΥΣΧΗΜΟΣΙΝ ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΜΕΝΕΙ ΧΡΗΣΤΗΡΙΑ ΚΑΝΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΥΣΑΙ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΑΥΤΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΤΟΥΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΣ ΙΝΑ ΟΥΝ ΚΑΙ Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΑΤΤΑΛΙΣΤΩΝ ΑΣΙΑΣ ΦΑΙΝΗΤΑΙ ΤΟΙΣ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ ΑΠΟΝΕΜΟΥΣΑ ΧΑΡΙΤΑΣ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙ ΤΟΙΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ ΚΥΡΩΣΑΙ ΜΕΝ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΝΟΜΟΝ ΤΟΝ ΑΠΟΛΕΛΕΙΜΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΚΡΑΤΩΝΟΣ ΣΥΝ. . . ΕΠΩΝΥΜΟΥΣ ΗΜΕΡΑΣ ΚΡΑΤΩΝΟΣ ΤΕ ΚΑΙ * * * *

Psephisma Attalistarum.

Γνώμη τῆ Κοινῆ τῆς Ἀτταλιστῶν. Ἐπειδὴ ὁ νέος τῆς Συνοδῆς Κράτων Ἰωλίχης ἐν τε τῷ ζῶν πολλὰς καὶ μεγάλας ἀποδείξεις ἐποιεῖτο τῆς πρὸς τὰς Ἀτταλίτας εὐνοίας, καὶ κατ' ἰδίαν ὑπὲρ ἑκάστη καὶ κτ' κοινὸν τῆς ὑφ' ἑαυτῆς σωηγῶν καὶ κειμῶν, τὴν πλείω ποιῶν πρένοιαν, σωδῆς καὶ φιλοτιμίας ἐφ' ἑλλείπων, καὶ πολλὰ ἀμείνονα καὶ φιλότιμα (3) τῆς συνοδῆς παρὰ τῶν βασιλέων ἐποίησεν, ἀποδεχομένων αὐτῶν τῶν τε ἐκείνων ἀπαντα τρόπον πρὸς ἑαυτὰς εὐνοί-

Decretum communitatis Attalistarum. Quandoquidem synodi juvenis Crato Zotichi F. dum viveret multa & magna indicia fecerit suæ erga Attalistas benevolentiae, tum privatim respectu singulorum, tum communiter respectu omnium sub ipso aggregatorum & positorum, plurimâ usus providentiâ; curæ atque studii nihil omnino prætermittens; multa etiam commoda & beneficia synodo à regibus obtinuit; gratiosè ipsis accipientibus omni-

OLV

MONUMENTA ATTALICA. 141

αν ἢ τὴν ἡμετέραν αἴρεσίν τε ἢ συνα-
 γωγῶ ἀξίαν ἔσαν ἢ ἑαυτῶν
 ἐπωνυμίας· [οὐκ ἀλλὰ] ἢ ἢ τῶν
 ἰδίων ἑπιδικῶν ἢ χορηγῶν διελέ-
 χει· βεβλόμηνός τε τοῖς περπηγε-
 ρήμοις ἀκόλεστα προάσσειν, ἢ μετ-
 αλλάσων τὸν βίον ἐν Περγᾶμω
 προενοήθη ἢ σωόδοι, ἢ γρά-
 ψας ἑπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀτταλί-
 σᾶς, ἢ νόμον ἱερῶν ἀπολιπῶν, ὃν
 ἑξαπέστειλεν ἡμῖν βασιλῆος Ἀττα-
 λῆ, ἑπιστημοτέραν ἐποίησεν τῶν
 ὑπάρχουσιν εἰς τῶν σωόδοι
 ἄνοιαν, δι' ὃν τό τε Ἀτταλεῖον
 τὸ πρὸς τῷ θεάτρῳ, ὃ ἢ ζῶν κα-
 θιερώκει, τοῖς Ἀτταλίταις ἀναλί-
 θησιν, ἢ τῶν⁽⁴⁾ σωοικίαν τὴν
 πρὸς τῷ βασιλείῳ τῶν πρότερον
 ἔσαν Μικ. ρθ· ἀναλίθησιν ἢ ἢ
 καθιεροῖ τῇ σωόδῳ ἢ ἀργυρεῖς
 Ἀλεξανδρεῖς δραχμαὶς μυρίας ἢ
 πεντακοσίας, ἀφ' ὧν, ἐκ τῆς προσ-
 ὄδοι, θυσίας τε ἢ σωόδοις πε-
 ποιήμεθα, καθὼς αὐτὸς ἐν τῇ
 νομοθεσίᾳ περὶ ἐκάστων διάταχεν
 ἀνατίθησιν ἢ ἢ σώματα τοῖς
 Ἀτταλίταις τὰ πλεονέκτα, ἀ ἢ
 μέρος ὑπὲρ ἀπάντων ἐν τῷ καθι-
 ερωμένῳ ὑφ' ἑαυτῆς νόμῳ δεδήλω-
 χεν· ἀνάλιπεν ἢ ἢ τὰ πρὸς ἄ-
 χήμοισιν ἐν τῷ τεμένει χρησθήεα
 ἱκανὰ, παραλῦσαι βεβλόμηνῳ
 ἢ ἢ εἰς ταῦτα δαπάνης ἢ χορη-

modam illius erga te benevolentiam, & sedam & collegium nostrum; dignumque illud habentibus quod ab ipsis cognominetur; neque minus etiam ex propriis enlargiendo & erogando perstitit; cupiensque his inceptis congruenter agere, & à vitâ Pergami excedens providè synodum respexit; scriptâque ad Attalistas epistolâ, & reliquâ sacrâ lege quam transmisit nobis rex Attalus, insigniorem eam reddidit quam erga synodum habuit benevolentiam; quâ ex lege & Attalium prope theatrum, quod & vovus ipse consecraverat, Attalistas dedicat, nec non & contubernium prope regiam, quod prius Mic. .ri fuit; dedicat autem consecratque synodo argenti etiam Alexandrini drachmas decies mille & quingentas; quarum ex proventu & sacrificia & conventus fecimus; prout ipse in ferendâ lege de singulis constituit; porro servorum capita quedam peculiaria Attalistas dedicat; quæ omnia in sacratâ ab ipso lege sigillatim indigitavit; in delubro etiam, ultra ea quæ ornamento erant, non pauca reliquit utensilia; cupiens scilicet hujus quoque impense &

○ ○

γίας

142 MONUMENTA ATTALICA.

γίας τῆς Ἀτταλίσαις · Ἴνα ἔν κῆ ἡ
 σὺν ὁμοῦ τῶν Ἀτταλιστῶν ἀξίας
 φαίνη) τοῖς ἀεργέταις δαπνόμε-
 σα χάριτας, δεδόχθαι τοῖς Ἀττα-
 λίσαις κυρῶσαι μὲν τὸν ἰερὸν νόμον
 τὸν ἀπολελειμμένον ὑπὸ Κρατώνος,
 συν [τηρεῖσθαι δὲ] ἐπινύμεναι ἡμέρας
 Κρατώνος τε κῆ . . .

*erogationis immunes reddere Atta-
 listas: Ut igitur Attalistarum syn-
 odus palam sit benefactoribus
 grates dignas rependens; Placere
 Attalisticis firmam ratamque ha-
 bere sacram legem relictam à
 Cratone; diesque (observandos)
 cognomines Cratonis, & * * **

Cætera hîc confracto lapide desiderantur. Sed idem & à tergo scri-
 ptus imperfectam quandam χρησιμῶν, ut superiùs vocantur, hoc
 est utensilium, & instrumenti Attalistici rationem exhibet; sive ea à
 Cratone legata fuerant, sive aliò ad Attalistas pertinentia.

ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ ΩΣΤΕ ΥΠΑΡΧΕΙΝ ΑΥΤΟΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΡΩΜ
 ΑΤΑΚΑΙΤΑΣ
 ΕΝΝΕΑ ΦΙΛΑΣ ΚΑΙ ΤΙΝΑ ΤΙΜΙΑ ΟΝΤΑ
 ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΔΥΟ ΤΡΙΠΟΔΙΑ ΔΥΟ ΝΑΝΟΝ (sic) ΔΙΜΕΤΡΗΤΟΝ
 ΧΑΛΚΙΟΝ ΤΕΤΡΑΧΟΙΑ ΙΟΝ ΚΑΙ ΑΜΒΙΚΟΝ ΛΕΚΑΝΗΝ ΕΣΠΟ
 ΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΝ ΠΟΔΟΝ ΠΤΗΡΑ ΛΥΧΝΙΑΝ ΧΑΛΚΗΝ ΣΑΛ
 ΠΙΓΩΤΗΝ ΛΥΧΝΟΝ ΧΑΛΚΟΥΝ ΔΙΜΥΞΟΝ ΔΙΦΡΟΝ ΕΒΕΝΙΝ
 ΟΝΑΣ ΠΙΔΑ ΚΑΙ ΔΟΥΤΥ

. Ἀτταλίσαις. ὥσε ὑπάρ-
 χειν αὐτοῖς κῆ τὰ σρώματα κῆ τὰς
 καί τινα τίμια ὄντα,
 τραπέζας δύο, τετράποδια δύο, ⁽⁶⁾
 [κάδον] διμέτρητον, χαλκίον τετρα-
 χοιαῖον, κῆ ἀμβικόν, λεκάνην ἐς
 ποτήριον, κῆ ἄλλην ποδονιπῆρα,
 λυχνίαν χαλκῆν σαλπιδώτην,
 λυχνὸν χαλκῆν δίμυξον, δίφρον
 ἐβένινον, ἀσπίδα κῆ δόρυ.

*. Attalisticis: unde & su-
 peresse ipsis & lectulos, &
 & quædam pretii non con-
 temnendi; mensas binas, tripodias
 bina, cadum mensurâ duplici,
 vas æreum capacitatis quatuor
 congiarum, & calicem, pelvem
 ad pocula, aliamque ad abluendos
 pedes, candelabrum æreum formâ
 buccinæ ansatum, lychnum æreum
 duo ellychnia habentem, sellam
 ebeno factam, clypeum & hastam.*

Psephisina

Psephisma Sodalitii ab Echino dicti.

ΕΠΙΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΣΜΕΙΝΩΝΟΣ
 ΤΟΚΟΙΝΟΝΤΗΣ ΕΧΙΝΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΑΣ
 ΕΤΙΘΗΣΕΝ

Ἐπὶ Πρύτανέως Σμείνωνος τὸ Κοινὸν ἔχων συμμορίας ἐτίθησεν. *Sub Prytane Smeinone commune sodalitiū ab Echino dicti posuit.*

Coronæ Oleaginæ

Coronæ Oleaginæ

ΕΔΟΞΕΝ ΤΗ ΕΧΙΝΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΑΙ ΕΠΕΙ ΔΗ ΔΗΜΗΤΡΙ
 ΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ ΠΡΟΚΛΕΙ ΔΗΣ ΠΡΟΚΛΕΙ ΔΟΥ Ο ΝΕ
 ΩΤΕΡΟΣ ΝΙΚΙΑΣ ΦΙΛΩΝΟΣ ΕΣΤΙΑΙΟΣ ΣΙΜΑΛΙΩΝΟΣ ΠΡΟ
 ΤΕΡΟΝ ΤΕ ΤΗΝ ΑΥΤΩΝ ΣΠΟΥΔΗΝ ΕΝ ΔΕΙΚΝΥΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ
 ΣΥΜΜΟΡΙΑΝ ΔΙΕΤΕΛΟΥΝ ΑΠΟ ΔΕΙΚΝΥΝΤΕΣ ΤΕ ΠΡΟΣ
 ΤΑΤΑ ΙΚΑΙΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΚΟΛΟΥΘΕΙΝ ΤΗ ΕΑΥΤ
 ΩΝ ΠΡΟΘΕΣΕΙΤΑΣ ΤΕ ΝΟΜΙΨΑΜΕΝΑΣ
 ΠΑΤΡΙΟΥΣ ΘΥΣΙΑΣ ΣΥΝΕΤΕΛΕΣΑΝΤΟΙΣ
 ΘΕΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ
 ΚΑΛΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΩΣ ΣΥΝΕΙΣΔΕΞΑΝΤΟ ΤΕ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΜΜ
 ΟΡΙΑΝ ΦΙΛΟ
 ΤΙΜΩΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΝΩΣ ΕΙΣ ΕΝΕΓΚΑΜΕΝΟΙ ΤΗΝ ΕΙΣ ΤΑΥΤΑ ΔΑΠΑΝΗΝ
 ΠΑΣΑΝ ΕΚ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΠΑΣΙ ΤΟΥΤΟΙΣ ΔΑΠΑΝΟΝ
 ΤΗΝ ΣΥΜΜΟΡΙΑΝ ΚΑΘΙΣΤΑΝΕΙΝ ΟΠΩΣ ΟΥΝ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΤΗΣ ΣΥ
 ΜΜΟΡΙΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟΝ ΦΑΙΝΗΤΑΙ ΤΟΙΣ
 ΚΑΛΟΙΣ ΚΑΙ ΑΓΑΘΟΙΣ
 ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙ ΤΗ ΕΧΙΝΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΑΙ ΕΠΑΙΝΕΣ
 ΑΙ ΔΗΜΗ
 ΤΡΙΟΝΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ ΠΡΟΚΛΕΙ ΔΗΣ ΠΡΟΚΛΕΙ ΔΟΥ ΤΟΝ ΝΕΩΤΕΡΟΝ
 ΝΙΚΙΑΝ

144 MONUMENTA ATTALICA.

ΝΙΚΙΑΝΦΙΛΩΝΟΣΕΣΤΙΑΙΟΝΣΙΜΑΛΙΩΝΟΣΚΑΙΣΤΕΦΑΝΩΣΑΙΕΚΑΣ
 ΤΟΝΑΥΤΩΝΣΤΕΦΑΝΩΙΘΑΛΛΟΥΑΡΕΤΗΣΕΝΕΚΕΝΚΑΙΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ
 ΤΗΣΕΙΣ
 ΤΗΝΣΥΜΜΟΡΙΑΝΑΝΑΓΓΕΛΛΕΣΘΑΙΔΕΤΟΝΣΤΕΦΑΝΟΝΚΑ
 ΘΕΚΑΣΤΟΝ
 ΕΤΟΣΜΕΤΑΤΑΣΣΠΟΝΔΑΣΟΤΑΝΗ...ΩΔΟΧΗΓΙΝΗΤΑΙΤΗΣΔΕΑΝΑΓ
 ΓΕΛΛΙΑΣΕΠΙΜΕΛΕΙΣΘΑΙΤΟΥΣΚΑΘΕΚΑΣΤΟΝΕΤΟΣΓΕΝΟΜΕ
 ΝΟΥΣ
 ΠΡΟΣΤΑΤΑΣΑΝΑΓΡΑΦΑΙΔΕΤΟΦΗΦΙΣΜΑΤΟΔΕΚΑΙΤΟΥΣΣΤΕ
 ΦΑΝΟΥΣΕΙΣΣΤΗΛΗΝΛΙΘΙΝΗΝΚΑΙΣΤΗΣΑΙΠΑΡΑΤΟΝΒΩ
 ΜΟΝΤΗΣΣΥΜ
 ΜΟΡΙΑΣΟΠΩΣΔΕΣΥΝΤΕΛΕΣΘΗΤΑΕΦΗΦΙΣΜΕΝΑΑΠΟΔΕΙΞΑΙΑΝ
 ΔΡΑΣΟΙΤΙΝΕΣΤΗΝΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝΑΥΤΩΝΠΟΙΗΣΟΝΤΑΙΑΠΕΔΕ
 ΧΘΗΣΑΝΠΡΟΚΛΕΙΔΗΣΠΡΟΚΛΕΙΔΟΥΟΝΕΩΤΕΡΟΣΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
 ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ

Ἐδοξεν τῇ Ἐχίνῃ συμμοεῖα. Ἐ-
 παιδὴ Δημήτειος Καλλιστράτης,
 Πρωκλείδης Πρωκλείδου ὁ νεώτερος,
 Νικίας Φίλωνος, Ἑστιαίου Σιμα-
 λίωνος πρότερόν τε τῶν αὐτῶν
 πατρῶν ἐνδείκνυμενοι εἰς τὴν συμ-
 μοεῖαν, διέλεον ἀποδείκνυσι τε
 πρὸς αὐτῶν, καὶ βελόμοιοι καὶ ἀκολλο-
 γοὶ τῇ ἑαυτῶν προθέσει τὰς τε
 νομιζομένας παλαιὰς θυσίας συν-
 τέλεσαν τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς δὲ εὐ-
 γέταις καλῶς καὶ ἐπιφανῶς, συνεισ-
 δέξαντό τε καὶ τῶν συμμοεῖαν φι-
 λολίμως καὶ ἐπιενῶς, εἰσενεγκά-
 μοιοι τῶν εἰς ταῦτα δαπάνων
 πᾶσαν ἐν τῇ ἰδίᾳ, βελόμοιοι ἐν
 ἅπασιν ἑτέροις ἀδάπανον τῶν συμ-
 μοεῖαν κατιστάνειν. Ὅπως ἔν τε
 τὸ κοινὸν τῆς συμμοεῖας δὴ χα-
 εῖτως προσφερόμενον φαίνεται τοῖς
 καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν.
 Δεδόχθαι τῇ Ἐχίνῃ συμμοεῖα

Placuit Echini sodalitia. Quan-
doquidem Demetrius F. Callistra-
ti, Proclides junior F. Proclidis,
Nicias F. Philonis, Hestiaeus F.
Simalionis jam olim suum er-
ga sodalitium affectum testati,
eundem Praesides quoque facti
demonstrare non destiterunt, at
cupientes ipsorum proposito ad-
haerere, legitima & patria sacra
pulchrè splendidèque diis &
benefactoribus perfecerunt, in-
tentoque animi studio sodalitium
epulo exceperunt, omnem ad id
sumptum ex proprio conferentes,
cupientes in his omnibus immu-
ne ab omni sumptu sodalitium
praestare: Ut igitur commune
sodalitii erga probos bonosque vi-
ros gratum se commonstret, Pla-
cere Echini sodalitia laudare
Demetrium F. Callistrati, Pro-
επα-

MONUMENTA ATTALICA. 145

ἐπαινέσαι Δημήτριον Καλλιστρά-
 τε, Περκλείδῳ Περκλείδῃ τὸν νε-
 ώτερον, Νικίαν Φίλωνῳ, Ἐσιᾶ-
 ὄν Σιμαλίῳ, ἢ σεφανῶσαι
 ἕκασον αὐτῶν σεφάνῳ θάλλῃ,
 δρετῆς ἕνεκεν ἢ φιλοδοξίας τῆς εἰς
 τὴν συμμορίαν. Ἀναγγέλλεσθαι τὸν
 σεφάνον κατ' ἕκασον ἔτος μὲν
 τὰς σπονδὰς ὅταν ἡ χρεωδότη
 γίνῃ. Τῆς δὲ ἀναγγελίας Ἰπι-
 μελείῳ τὴν κατ' ἕκασον ἔτος
 χρομὴν προσάτας. Ἀναγερά-
 ψαι δὲ τὸ ψήφισμα τὸδε ἢ τὴν
 σεφάνῃς εἰς σήλῳ λιθίνῳ, ἢ
 σῆσαι παρὰ τὸν βῶμον τῆς συμμο-
 ρίας. Ὅπως δὲ σωλεωθῆ ταῖς
 ἐψηφισμῆς, ἀποδείξαι ἀνδρας
 οἵτινες τὴν Ἰπμέλειαν αὐτῶν
 ποιήσονται. Ἀπεδέχθησαν Περ-
 κλείδῃς Περκλείδῃ ὁ νεώτερος
 Δημήτριῳ Καλλιστράτε.

*clidem juniorem F. Proclidis,
 Niciam F. Philonis, Hesticeum
 F. Simalionis, & unumquemque
 eorum coronâ oleaginâ coronari,
 virtutis ergo & generositatis erga
 sodalitiū præstitæ. Coronam au-
 tem singulis annis annuntiatum
 iri post facta libamina, quo tem-
 pore datur visceratio. Annunti-
 ationem autem iis curæ fore, qui
 quotannis constituentur præsidēs.
 Insculpant autem hoc psephisma
 & coronas ipsas in lapidea stelâ,
 ponantque juxta aram sodalitii.
 Ut autem hæc decreta perficiantur,
 designentur viri qui curam
 ipsorum gerent. Designati fu-
 erunt Proclides junior F. Proclidis
 & Demetrius F. Callistrati.*

Cratonis ad Attalistas Epistola.

PRT ER cæteras Cratonis laudes & illud etiam in psephismate gratè recolunt Attalistas, quòd Pergami, quum esset morti proximus, Epistolam ad ipsos dederat. Ea igitur non indigna visa est quæ posteritati, incisa lapidi, traderetur. Sed invidia temporis & fortunæ de totâ nihil reliquum fecit præter imperfectos quatuor ab initio versiculos: in quibus aliqua tamen legere curiosa, plura datur intelligere. Signatur enim annus Attali in Ioniâ jam regnantis, idque assumpto, quod Historiæ concinit, cognomine Philadelphi. Porrò subindicatur fratris ejus Eumenis tantopere adamati consecratio, ob paternum in tres fratres & in subditos animum, inter divos relati. Ejus igitur sacerdos Eponymus anni fuit, unâ

146 MONUMENTA ATTALICA.

cum sacerdote artificum. *Artifices* enim in hoc Fragmento difertim appellantur; nequis fortè dubitaret quinam ii fuerint, de quibus hic agitur, Attaliftæ.

...ΥΟΝΤΟΣ ΑΤΤΑΛΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜ...
 ...ΥΣ ΤΡΟΥ ΕΠΙΔΕΙΕΡΕΩΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΚΡΑΤΙΝ...
 ..ΘΕΤΟΥ ΚΑΙ ΕΡΕΩΣ ΘΕΟΥ ΕΥΜΕΝΟΥ ΑΡΙΣΤΑΙΟΥ ΚΡΑΤΩ..
 ...ΥΤΟΙΣ ΑΤΤΑΛΙΣΤΑΙΣ ΤΟΙΣ ΥΦΕΑΥΤΟΥΣ ΥΝΗΓΜΕ.....

<p>Βασιλεῦ] υἱὸς Ἀττάλης ⁽⁷⁾ Φι- λαδέλφου, ἔτους ἐβδόμ[ου, μὴν Δ]ύσεως, ἔπι δὲ ⁽⁸⁾ ἱερέως τῶν τεχνιτῶν Κρατίν[ου, καὶ ἀγων]ο- θέτης καὶ ἱερέως ⁽⁹⁾ Θεῶν Ἐυμῆος Ἀρισταίου, Κρατῶν Ζωτίχου τοῖς Ἀτταλίταις ὑφ' ἑαυτῶν συνημέ- [νοις καὶ κειμένοις χαίρειν].</p>	<p><i>Regnante Attalo Philadelpho, anno septimo, mense Dystro, sub sacerdote autem artificum Crati- no, agonotheta etiam Θεῶν sacerdo- te Dei Eumenis Aristæo, Crato F. Zotichi Attalisticis sub ipso aggrega- tis Θεῶν positis salutem.</i></p>
---	--

Decretum honorarium anno Attali II. primo, ante Christum 158.

AB Ionicâ novâ Attali ditione ad veterem Pergamenam tendimus, invitati illuc à non dissimili ejusdem Attali memoriâ, sed anno regni primo, quo necdum Philadelphi sibi titulum adsciverat. Extat ea in marmore juxta aquæ fontem, prope oppidum hodiernum *Kirk-agatch*, novem à Thyatiris miliaribus, quâ Pergamum itur viâ. Neque dubium est quin fuisse veterum *Nacrasitarum*, populi intra Lydiæ fines regibus Pergamenis subditi: quorumque in vicino pago *Bok-hair* epistylum legitur sic inscriptum, Η. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. ΝΑΚΡΑΣΕΙΤΩΝ. ΒΟΥΛΗ. ΚΑΙ. Ο. ΔΗΜΟΣ. i. e. *Nacrasitarum, Macedonia oriundorum, Senatus Populusque*. His igitur, si ex loco reperti lapidis aliisque rectè conjecturavimus, sequentia non incongruè tribuenda.

ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΑΤΤΑΛΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
 ΕΤΟΥΣ ΜΗΝΟΣ ΥΠΕΡΒΕΡΕΤΑΙΟΥ ΤΕΣΣΑ
 ΡΕΣΚΑΙ ΔΕΚΑΤΗ ΕΠΕΙΑ ΠΟΛΛΩΝ ΙΟΣ ΜΕΛΕΑ
 ΓΡΟΥ ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΙΣΘΕΙΣ ΕΝ ΤΩ
 ΤΗΣ ΠΑΝΗΓΥΡΕΩΣ ΧΡΟΝΩ ΙΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣ
 ΤΩΝ ΑΧΘΕΝΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ
 ΩΝΟΦΙΛΑΓΑΘΟΣ ΕΝ ΕΜΠΑΣΙΝ ΕΚΔΕΞΑΜΕΝΟΣ

MONUMENTA ATTALICA. 147

ΤΑΣΤΕΠΑΡΟΥΣΑΣΘΕΩΡΙΑΣΠΡΑΤΤΟΝΤΑΣΚΑΙ
 ΤΟΥΣΠΑΡΕΠΙΔΗΜΟΥΝΤΑΣΞΕΝΟΥΣΚΑΙΠΡΟΤΕ
 ΡΟΝΔΕΣΤΡΑΤΗΓΟΣΤΗΣΠΟΛΕΩΣΚΑΤΑΣΤΑΘΕΙΣ
 ΑΝΕΣΤΡΑΦΗΚΑΤΑΤΟΔΕΟΝΕΠΗΓΓΕΛΤΑΙΔΕΚΑΙΝΥΝ
 ΑΝΑΘΗΣΕΙΝΦΙΑΛΑΣΔΥΟΕΚΑΤΕΡΑΝΑΠΟΔΡΑΧΜΩΝ
 ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΩΝΕΚΑΤΟΝΕΔ...ΕΠΑΙΝΕΣΑΙΤΕΑΥ
 ΤΟΝΚΑΙΣΤΕΦΑΝΩΣΑΙΧΡΥΣΩΙΣΤΕΦΑΝΩΙΕΙΝΑΙΔΕΑΥ
 ΤΩΚΑΙΣΙΤΗΣΙΝΕΜΠΡΥΤΑΝΗ..ΠΡΟΣΦΕΡΕΣΘΑΙΔΕ
 ΚΑΙΛΙΒΑΝΩΤΟΝΚΑΙΤΑΔΕΔΟΓΜΕΝΑΑΝΑΓΡΑΨΑΙΕΙΣ
 ΣΤΗΛΗΝΛΕΥΚΟΥΛΙΘΟΥΚΑΙΑΝΑΘΕΙΝΑΙΕΝΤΗ
 ΣΤΟΑΠΡΟΤΟΥΑΡΧΕΙΟΥΤΑΔΕΕΣΟΜΕΝΑΑΝΑΛΩ
 ΜΑΤΑΕΙΣΤΕΤΟΝΣΤΕΦΑΝΟΝΚΑΙ...ΕΙΣΤΗΝ
 ΣΤΗΛΗΝΠΑΡΕΞΕΙΝΤΟΝΤΗΣΠΟΛΕΩΣΤΑΜΙΑΝ *

Βασιλεύοντος Ἀττάλου, πρώτου ἕ-
 τας, μηνὸς Ὑπερβερεταίου δεκάτης.
 Ἐπεὶ Ἀπολλώνιος Ἐπιστάτης προχει-
 ραίς, ἐν τῷ τῷ Πανηγύρεως χρόνῳ
 ἀγωνοθέτης τῶν ἀχθύνων βασι-
 λείων, καὶ δὲ ἐργέτης ὢν ὁ φιλαγα-
 θὸς ἐν ἔμπασι, ἐνδεξάμηνος
 τὰς τε παρῶσας θεωρίας πρῶ-
 τούλας, καὶ τὰς παρεπιδημίας ξέ-
 νων, καὶ πρότερον ἢ ἐραθῆγος τῆ
 πόλεως καλασθεῖς ⁽¹⁰⁾ ἀνεστέφθη
 καὶ τὸ δέον, ἐπήγειλ) ἢ καὶ νῦν
 ἀναθήσειν φιάλας δύο, ἐκατέραν
 ἀπὸ δραχμῶν Ἀλεξανδρείων ἑ-
 κάστον. Ἐδόξεν ἐπαινεῖσαι τε αὐ-
 τὸν, καὶ σεφανῶσαι χρυσῶ σεφάνῳ,
 εἶναι ἢ αὐτῷ καὶ σίτησιν ἐμ Πρυτα-
 νίῳ, προσφέρειν ἢ καὶ λιβάνω-
 τον, καὶ τὰ δεδογμένα ἀναγρά-
 ψαι εἰς σῆλιν λευκῆ λίθου, καὶ
 ἀναθεῖναι ἐν τῇ σοᾷ πρὸ τῆ ἀρ-
 χείας. Τὰ ἢ ἐσόμην ἀναλώματα

*Regnante Attalo, anno primo,
 mensis Hyperberetæi die decimâ
 quartâ. Quandoquidem Apollo-
 nius F. Meleagri Epistates decla-
 ratus, Agonotheta certaminum
 quæ panegyris tempore acta fuerent
 Attaleorum, ἔῳ propensus in om-
 nibus benefactor, hospitio excipi-
 ens tum præsentium editores spe-
 ctaculorum, tum peregrè acceden-
 tes hospites, ἔῳ antea quidem ci-
 vitatis Prætor constitutus secun-
 dum officium se benegessit, nunc
 autem promisit dedicaturum se
 phialas binas, alterutram drach-
 marum constantem Alexandrina-
 rum centum: Placuit ἔῳ laudare
 ipsum, ἔῳ coronâ eum aureâ coro-
 nare; præbendum autem ipsi in
 Prytaneo victum, thus etiam of-
 ferendum; ἔῳ hæc placita in ste-
 la lapidea candida conscribere, ἔῳ
 in porticu ante curiam ponere.*

148 MONUMENTA ATTALICA.

εἰς τε τὸν σέφανον, καὶ εἰς τὴν σή- *Qui vero faciendi fuerint in co-*
 λω, παρέξεν τὸν τὴ πόλεως τα- *ronam in stelam sumptus, præ-*
 μίαν. *biturum eos ærarii præfectum.*

Ad Monumenta Attalica Nota.

⁽¹⁾ *Regum Pergamenorum, quæis præter omnes cis Taurum Asia post Antiochum debellatum paruit.* Hinc Teos & Lebedos reges habuere Eumenem, Attalosque Eumenis successores, ex decreto Senatûs Romani, apud Polybium, *Legat.* 24. ἤ ἑπτάδε τῶ Τάρεσ καλοικόνων, ὅσοι μὲν ὑπὸ Ἀντιόχου ἐτάσσοντο, τέσσαρς Ἐυμῆει δόθησαν, i. e. *populos cis Taurum habitantes, qui quidem Antiocho paruerant, eos Eumeni dari.* Vide & Livii lib. 38. cap. 39. Hæsigitur, & his vicinas urbes, Attalicarum nomine Bullatio suo innuit Horatius, Ep. i. xi.

*An venit in mentem Attalicis ex urbibus una?
 An Lebedum laudas? — — —*

⁽²⁾ *Ob incolarum Lebedi penuriam; ut postea ævo Horatiano.*

*Scis Lebedus quàm sit Gabiis desertior atque
 Fidenis vicus. — — — — —* *ibid.*

⁽³⁾ *Φιλάνθρωπα τῇ σωόδῳ παρεῖ βασιλέων, i. e. beneficia synodo à regibus obtenta.* *Regum* pluraliter dixere, quia, præter Attalum tunc regnantem, regio quoque nomine & diademate, in aulâ Pergamenâ unâ degebat & nepos Attalus, Eumenis filius, qui postea Philometoris titulo regnavit; hæredemque dixit Populum Romanum. Eodem quoque sensu & intuitu Scymnus Chius perieg. versu 16. τοῖς ἐν Περγᾶμῳ βασιλεύσιν dixit.

⁽⁴⁾ *σωομίαν τὴν πρὸς τῷ βασιλείῳ, i. e. contubernium prope regiam.* Lebedi fuisse contubernium Attalistarum superius docetur à Strabone. Cùm vero idem propè βασιλεῖον seu palatium fuerit, facit hoc ut credamus delectatum Ionicâ amœnitate Attalum aulam illic aliquando sedemque regiam habuisse. Unde & facilius explicatum dabitur quod jam adduximus Horatianum — *Attalicis ex urbibus una.* Quin immò credibile est hanc ipsam regiam Romano alicui ex fortis Attalicæ venditione obvenisse.

⁽⁵⁾ *σώματα . . . τὰ περόνια, i. e. servorum personas quasdam, Latinis dictas peculiares aut peculiosas; proprias nempe & probatas, præque aliis in pretio habitas; eo sensu quo Hellenistis dicuntur λαὸς περόνια, περυσιασμός, ex Hebræo להגזר versa.* Neque aliâ ratione piorum Christianorum cœtum λαὸν Christi περυσιον vocavit D. Paulus, Tit. ii. 14. περόνια enim à περῆναι *præstare*, ut ἑπείναι in precatione Dominicâ ab ἑπείναι *instare*.

⁽⁶⁾ *κάδον διμέτηρον, i. e. Metretarum duarum cadum, qui tamen ordinariè est unius.* Pro NANON quod mendosè legitur in apographo ferri poterit κάνον *canistrum*; præferrem verò κάδον.

⁽⁷⁾ *Βασιλεύοντι Ἀττάλῳ Φιλαδέλφῳ, i. e. Regnante Attalo Philadelpho.* Cautè hic ut in sequente lapide βασιλεύοντος, non βασιλέως, dicitur, i. e. *regnante*, non autem *rege*, Attalo. Nam veri & recti amantissimus scriptor Strabo pari modo & βασιλεύσαντα eum dixit, non βασιλέα. Quippe quia Eumenes nonnisi tutorem regni, & filii admodum parvuli, hunc fratrem suum Attalum reliquerat. Reipsa tamen regem egit, unde apud Attalistas nostros, aliosque incautiùs loquutos, interque eos & ipsum alibi Strabonem, prævaluit *Regis* Attali Philadelphii nomen. Benè verò in cognomine Philadelphii, non tantum Straboni sed & Luciano & Scymno Chio lapis noster adstipulatur. Quorum hic de Apollodoro, Chronicorum auctore, hæc habet, *perieg.* v. 45.

Ἐκεῖνα μὲν ἐν κεφάλαια συναθροίσας χρόνων *Ergo ista capita temporum recolligens*
Ἐἰς βασιλέως ἀπέθετο Φιλαδέλφῳ χάριν, i. e. *Regi Philadelpho gratum munus obtulit.*

Ille

MONUMENTUM APHRODISIENSE. 149

Ille verò in *Macrobiis*, Ἀττάλῳ ὁ ὀπικληθεὶς Φιλαδέλφῳ ἡ Περγαμηνῶν . . . βασιλεύων . . . δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτων ἐξέλιπε τὸν βίον, i. e. *Attalus, cognomine Philadelphus, qui Pergamenorum regem egit, duos & octoginta annos natus excessit à vivis*. Rationem cognominis in tractatu de *Fraterno amore* hanc *Plutarchus* edidit; quòd, præter amorem *Eumeni* viventi præstitum, neglectis quos habuerat genitos sibi liberos, *Attalo* pupillo, *Eumenis* fratris filio, diadema etiam vivus imposuerit, Regemque eum appellaverit.

⁽⁹⁾ Ἀττάλῳ Φιλαδέλφῳ ἑτῆς ἐβδόμης, i. e. *Attali Philadelphi anno septimo*. Anno ante Christum 158. cœpit post *Eumenem* regnare noster *Attalus*, mense saltem *Hyperbeteo*, ut ex sequenti lapide colligitur: unde annus ejus regnantis septimus, hoc lapide signatus, incidit in annum ante Christum 152, eumque mense *Dystro* saltem dimidium jam currentem.

⁽⁹⁾ Ἐπὶ δὲ ἱερέως ἡ τεχνιτῶν Κρατίνης, i. e. *sub sacerdote artificum Cratino*. Suos igitur sibi habuisse sacerdotes hujusmodi artificum collegia tum hic noster lapis tum *Gruteriani* alii testantur; quorum unum hîc libet allegare: COLLEGIA. FABR. ET. CENT. L. CORNELIO. PROSODICO. VI. VIR. AVG. BRIXIAE. ET. VERON. SACERD. COLLEG. IVVENVM. BRIXIAN. PRIMVM. INSTITVTI. OB. MERITA. EIVS. HONORE. CONTENTVS. IMPENDIVM. REMIS. DATIS. IN. TVT. COLONIS. H-S. N.D. *Grut. CCCXLVII. 3.*

Ἱερέως Θεῷ Ἐυμένῳ, i. e. *sacerdote Dei Eumenis*. Quanquam hic casus secundus apud alios Ἐυμένῳς efferatur, in *Ioniâ* tamen receptum est Ἐυμένῳς, ut in præcedente inscriptione Προκλείδης Προκλείδης, & in aliis quas dedimus *Milesiis*, pag. 92, 93. Μενεκράτης, Ἐυκράτης. Hoc posito, certum est constare ex hac inscriptione, quod aliàs haud credam innotuisse, *Eumenis* Regis *Pergameni* apotheosin; *Attalo* ejus fratre insanum hunc honorem tum fortasse deferente, cùm *Attalo* pupillo, ejusdem *Eumenis* filio, nomen regium & diadema, sibi ipsi *Philadelphi* titulum imponeret.

⁽¹⁰⁾ ἀνεσερέφῃ καὶ τὸ δέον, i. e. *bene se gessit, propriè bene conversatus est*. Quæ vox observationem hîc meretur, quia hactenus pro *S. Scripturæ* propriâ nec alibi usitatâ habita est. Patrium igitur fuit *Asiaticis*, æquè ac *DD. Petro & Paulo*, ἀνασερόφῳ & ἀνασερέφειδῳ hoc sensu dicere: Neque diversum erat quod de *Cretensibus* & *D. Jacobo* supra observavimus in *Notis ad Monumenta Teia*, pag. 127.

Monumentum Aphrodifiense.

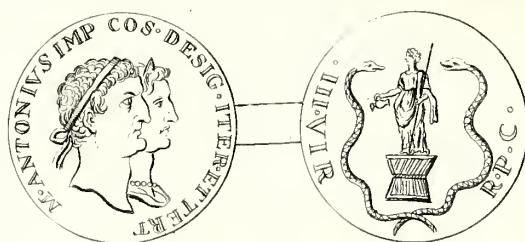
PLARASENSES & Aphrodifienses, vicinæ in *Cariâ* civitates, nescio quo jure, quove fœdere conjunctæ, communia multa beneficia à *Dictatore Cæsare* & *Triumviris*, & *Senatu Romano* consecutæ sunt. Id palàm facit hoc monumentum duabus insigne inscriptionibus; quarum primam doctissimus *Sherardus* ex *Aphrodisiade*, hodie *Geyra*, reportavit, A. D. 1705, comite tunc viro optimo, ad meliora nunc transgresso, *Antonio Picenini*, M. D. *Coirensi*; alteram verò A. D. 1716, eruditum iter tum simul faciente laudato sæpe & laudando *D. Doctore Lisle*. Congruit autem in-

Q q

scripti-

150 MONUMENTUM APHRODISIENSE.

scriptionibus & celeberrima illa coram senatu R. de asylis disceptatio. Ibi enim referente Tacito, *Annal.* 3. c. 62. Aphrodisienses religionem Veneris tuentes *Dictatoris Caesaris ob vetusta in parteis merita, & recens Divi Augusti decretum attulere.* Et prudenter quidem non nisi Julium & Augustum crepabant Aphrodisienses, de Antonio altum tum silentes. Eo enim everso, ut inquit Strabo, omnia ejus acta sunt rescissa. At non ita pridem post devictos Brutum Cassiumque, immunitates passim vendens civitatibus, legesque pretio figens & reficens, dominus Asiæ Antonius susque deque omnia ferebat. Ad eum igitur, statim ac convenerat de secundo triumviratu, confugere Aphrodisienses, de conservandis & de augendis forte juribus solliciti; maximè quia acta Julii Cæsaris, quibus hi potissimum nitebantur, penes Antonium promenda aut pre-menda pro suo arbitrio servabantur. Fœderatis igitur civitatibus, per Solonem earum civem & legatum, ab triumviro hunc in modum est responsum.

M. Antonii Triumviri Epistola scripta, ut videtur, anno U.C. 717, ante Christum 34.

[Μ.ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤ
ΩΡΥΠΑΤΟΣ ΑΠΟΔΕΔΕΙ]
ΓΜΕΝΟΣ ΤΟ ΒΚΑΙ [ΤΟ Γ]
ΤΡΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗ Δ...
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΡΑ
ΓΜΑΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
ΠΛΑΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΦΡΟ
ΔΕΙΣΙΕΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ
ΒΟΥΛΗ ΔΗΜΩ ΧΑΙΡΕΙΝ
ΕΙ ΕΡΡΩΣ ΘΕΕΥΑΝΕ
ΧΟΙΥΓΙΑΙΝΩ ΔΕ ΚΑΙ
ΑΥΤΟΣ ΜΕΤΑΣ ΤΡΑ
ΤΕΥΜΑΤΟΣ ΣΟΛΩΝ

[Μ. Ἀνώνιος αὐτοκρά-
τωρ ὑπάτος ἀποδέδει]
(1) γμρί⊙ π β. καὶ [τὸ γ]
(2) τριῶν ἀνδρῶν [τη Δ...]
τῶν δημοσίων πρᾶ-
γματων διατάξεως
Πλαρασέων καὶ Αφρο-
δαισιέων ἀρχόντων,
βουλῆ, δήμῳ χαίρειν.
Ἐὶ ἔρρωσθε, εὖ ἂν ἔ-
χοι, ὑγιαίνω ἧ καὶ
αὐτὸς μὲν ἔσρα-
τεύματι⊙. Σόλων

*M. Antonius Impe-
rator Cos. designa-
tus iter. & tert.
iii Vir secundò
Reipublicæ
constituendæ,
Plarasensium & Aphro-
disensium Archontibus,
concilio, populo sal.
Si valetis, bene fit;
ego quoque cum exercitu
bene valeo. Solon*
ΔΗΜΗ

MONUMENTUM APHRODISIENSE. 151

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΕΤΕΡΟΣ
 ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΕΠΙ
 ΜΕΛΕΣΤΑΤΑ ΠΕΦΡΟΝ
 ΤΙΚΩΣ ΤΩΝ ΤΗΣ ΠΟ
 ΛΕΩΣ ΥΜΩΝ ΠΡΑΓ
 ΜΑΤΩΝ ΟΥ ΜΟΝΟΝ
 ΗΡΚΕΣΘΗ ΕΠΙ ΤΟΙΣ
 ΓΕΓΟΝΟΣΙΝ ΟΙΚΟΝΟ
 ΜΗΜΑΣΙΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ
 ΗΜΑΣ ΠΑΡΕΚΑΛΕ
 ΕΝΕΙΣΤΟ ΤΟΥ ΓΕΓΟ
 ΝΟΤΟΣ ΥΜΕΙΝ ΕΠΙ
 ΚΡΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑ
 ΤΟΣ ΚΑΙ ΟΡΚΙΟΥ ΚΑΙ
 ΝΟΜΟΥ ΑΝΤΙ ΠΕΦΩΝ
 ΗΜΕΝ ΑΕΚΤΩΝ ΔΗΜΟ
 ΣΙΩΝ ΔΕΛΤΩΝ ΕΞ Α
 ΠΟΣΤΕΙΛΑΙ ΥΜΕΙΝ
 ΤΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΕΦ
 ΟΙΣ ΕΠΑΙΝΕΣΑΣΤΟ
 Ν ΣΟΛΩΝΑ ΜΑΛΛΟΝ
 ΑΠΕΔΕΞΑΜΗΝΕΣ
 ΧΟΝΤΕ ΕΝ ΤΟΙΣ ΥΠΕ
 ΜΟΥ ΓΕΙΝΩΣΚΟΜΕΝΟΙ
 Σ ΩΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝ
 ΤΑ ΑΠΕΜΕΡΙΣ ΑΦΙ
 ΔΑΝΘΡΩΠΑ ΑΞΙΟΝ
 ΗΓΗΣΑΜΕΝΟΣ ΤΟΝ
 ΑΝΔΡΑ ΤΗΣ ΕΞ ΗΜΩ
 Ν ΤΕΙΜΗΣ ΥΜΙΝ ΤΕ
 ΣΥΝΗΔΟΜΑΙ ΕΠΙ ΤΩ
 ΕΧΕΙΝ ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΠΟ
 ΛΕΙΤΗΝ ΕΣΤΙΝ ΔΕ
 ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΤΩΝ
 ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΥΜΕΙΝ
 ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΩΝ ΤΑ
 ΥΠΟ ΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ
 ΑΥΜΑΣ ΒΟΥΛΟΜΑΙ
 ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΙΣ
 ΤΟΙΣ ΠΑΡΥΜΕΙΝ
 ΓΡΑΜΜΑΣΙΝ ΕΝ ΤΑΞΑΙ
 ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΑΡΟΣ

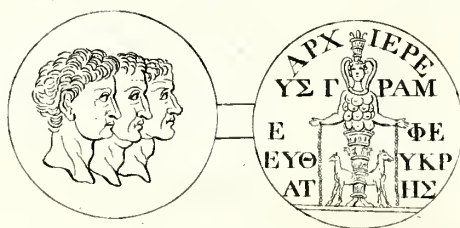
Δημήτριε υμέτερῳ
 πρεσβυτῆς ἑπι
 μελέστατα πεφρον
 τικῶς τῶν τῆς πό
 λεως ὑμῶν πραγ
 μάτων, ἔ μόνον
 ἤρκεσθη ἐπὶ τοῖς
 γεγονόσιν οἰκονο
 μήμασιν, ἀλλὰ καὶ
 ἡμᾶς παρεκάλε
 σεν εἰς τὸ εἶ γελο
 νότος ὑμῶν ἐπι
 κρίματι καὶ δόγμα
 τος καὶ ὀρκίῳ καὶ νό
 μῳ (3) ἀντιπεφωνημέ
 να ἐκ τῶν δημοσίων
 δέλτων ἐξαποστεί
 λαι ὑμῖν τὰ ἀντίγρα
 φα. Ἐφ' οἷς ἐπαίνε
 σας τὸν Σόλωνα μάλ
 λον ἀπέδεξάμεθα, ἔ
 χον τε ἐν τοῖς ὑπ'
 ἐμῶ γεννωσκομείοις,
 ᾧ καὶ τὰ καθήκοντα
 ἀπεμέρισα φιλάν
 θρωπα, ἀξίον ἡγή
 σαμένῳ τὸν ἄν
 δρα τὸ ἐξ ἡμῶν τει
 μῆς. Ὑμῖν τε συν
 ἡδομαί ἐπὶ τῷ ἔχειν
 τοιοῦτον πολεῖται.
 Ἔστιν ὃ ἀντίγραφα
 τῶν γεγονότων ὑ
 μῶν φιλανθρώπων
 τὰ ὑπογεγραμμένα,
 (4) ἀ ὑμᾶς βούλομαι
 ἐν τοῖς δημοσίοις
 τοῖς παρ' ὑμῶν
 γράμμασιν ἐντάξαι.
 Γράμματι (5) Καίσαρι.

Demetrii F.
 legatus vester,
 adhibita de rebus
 civitatis vestrae
 diligentissima
 cura, non solum
 ea quae facta est rerum
 dispositione con
 tentus fuit, sed et
 nos rogavit,
 ut exemplaria
 confirmationis vobis
 concessa, et decreti,
 et juramenti, et
 legis expressa ex publicis
 tabulis vobis
 transmitterem.
 Hanc ob rem collau
 dans Solonem, fami
 liarius eum accepi,
 habuique inter mihi
 cognitos; cui
 etiam ea quae par erat
 beneficia imper
 titus sum; dignum
 existimans hominem
 illo apud nos honore.
 Vobisque con
 gratulor qui talem
 habeatis civem.
 Sunt verò infra scripta
 beneficiorum vo
 bis indultorum
 exemplaria;
 quae vos
 inter publica
 apud vos scripta
 referre volo.
 LITERAE CAESARIS.

Ita se fert epistola M. Antonii, ad stigmam post vocem ἐντάξαι
 definens. Continuò hanc secuta est (ut indicat ille titulus ΓΡΑΜ
 ΜΑΤΑ ΚΑΙΣΑΡΟΣ à scribâ Antonii appositus) Dictatoris Cæsaris
 epistola, omnis hujus erga Aphrodisienses favoris basis & origo.
 Cæsaris epistolam excepit descriptum ex tabulis publicis nuperum
 quoddam Triumvirorum ἐπίκριμα, hoc est, priorum à Cæsare κεινομέ
 νων comprobatio, fortè etiam & ampliatio. Sed quum neutrum
 eorum nunc compareat, contenti simus hoc, quod meliore fortunâ
 superest,

152 MONUMENTUM APHRODISIENSE.

superest utcunque truncatum & mutilatum; Δόγμα dico, five Senatus consultum, quo hæc Cæsaris & Triumvirorum acta confirmantur. Huic nos, ut legi possit & intelligi, decidua versuum extrema, ex conjecturâ non improbabili, restituimus. Proœmium quoque, loco ejus quod amissum est, ex alio non dissimili apud Josephum confinximus: ita breviculum sanè atque necessarium, ut non poterit longè à vero aberrare. Videris autem, Lector erudite, an aliud tibi succurrat antiquius his duobus monumentum, non habens literulam dativis ubique casibus affixam. Id credo facilius evenisse in Græcis è Latino factis, cujusmodi hæc fuere Latinè primùm concepta sub Antonio, ut phrasis Romana indicat.

Decretum quo Senatus Romanus pro ratis & firmis habuit concessa a Dictatore Cæsare, & Triumviris Lepido, Antonio, Octaviano, Plar asensibus & Aphrodisiensibus beneficia, an. U. C. 714. ante Christum 37.

* * * * *

1 ΔΙ]ΚΑΙΑΕΣΘΛΑΤΕ[ΠΑΝΤ]ΑΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣΕΙΝΑΙΤΩ[ΤΕ]ΔΙΚΑΙΩΚΑ
 ΙΤΑΙΣ[ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΙΣΤΑΙΣΙΔΙΑΙΣΤΗΝΠΟΛ
 2 ΙΝ]ΤΗΝΠΛΑΡΑΣΕΩΝΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕΩΝΧΡΗΣΘΑΙΜΗΤΕΕΓΓΥ
 ΗΝΕ[ΙΣΦΕΡΕΙΝΤΟΥΤΟΙΣΚΑΤΑΤΟΠΑΡΟΝΔΟΓΜΑ
 3 Κ]ΑΙΚΕΛΕΥΣΙΝΟΜΟΛΟΓΕΙΝΑΤΕΤΙΝΑΕΠΑΘΛΑΤΕΙΜΑΣΦΙΛΑΝ
 ΘΡΩ[ΠΑ ΤΡΕΙΣΑΝΔΡΕΣΟ]
 4 ΙΤΗΣΤΩΝΔΗΜΟΣΙΩΝΠΡΑΓΜΑΤΩΝΔΙΑΤΑΞΕΩΣΤΩΔΙΩΕΠΙΚΡΙ
 ΜΑΤΙΠΛ[ΑΡΑΣΕΥΣΙΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕΤΣ
 5 Ι]ΠΡΟΣΕΜΕΡΙΣΑΝΠΡΟΣΕΜΕΡΙΟΥΣ ΙΝΣΥΝΕΧΩΡΗΣΑΝΣΥΝΧΩΡ
 ΗΣΟΥΣΙΝΤΑ[ΥΤΑΠΑΝΤΑΒΕΒΑΙΑ
 6 Γ]ΕΝΕΣΘΑΙΟΜΟΙΩΣΤΕΑΡΕΣΚΕΙΝΤΗΣΥΓΚΛΗΤΩΤΟΝΔΗΜΟΝ
 ΤΟΝΠΛΑ[ΡΑΣΕΩΝΚΑΙΑΦΡΟΔΕΙΣΙΕ]
 7 ΩΝΤΗΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝΚΑΙΤΗΝΑΤΕΛΕΙΑΝΑΥΤΟΥΣΠΑΝΤΩΝΤΩ
 ΝΠΡΑΓ[ΜΑΤΩΝΕΧΕΙΝΚ

ΑΘ]Α

Ι

MONUMENTUM APHRODISIENSE. 153

8 ΛΘ] Α ΠΕΡΚΑΙ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΩ ΚΑΛΛΙΣΤΩ ΔΙΚΑΙΩ ΚΑΛΛΙΣΤΩ ΤΕ
 ΝΟΜΩ ΕΣΤΙΝ [ΧΡΩΜΕΝΗ ΑΠΟ
 9 ΔΗΜΟΥ] ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΩΝ ΤΗ ΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΤΕΛΕΙΑΝ Ε
 ΧΕΙΦΙΛΗΤΕ ΚΑΙ ΣΥΓΜΜΑΧΟΣ
 10 ΟΥΣ ΑΤΟΔΕ] ΤΕΜΕΝΟΣ ΘΕΑΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΕΝ ΠΟΛΕΙ ΠΛΑΡΑΣΕΩΝ
 ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΕΙΣΙ ΕΩΝ.
 11 ΙΕΡΟΝ Ε] ΣΤΩ ΤΑΥΤΩ ΤΩ ΔΙΚΑΙΩ ΤΑΥΤΗ ΤΕ ΔΕΙΣΙ ΔΑΙΜΟΝΙΑ Ω ΔΙΚ
 ΑΙΩ ΚΑΙ Η ΔΕΙΣ [ΙΔΑΙΜΟΝΙΑ
 12 ΤΟ ΕΦΕ] ΣΙΑΣ ΕΣΤΙΝ ΕΝΕΦΕΣ Ω ΚΥΚΛΩ ΤΕ ΕΚΕΙΝΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΙΤΕ
 ΤΕΜΕΝΟΣ ΕΙΤΕ
 13 ΡΟΣ] ΤΟ ΠΟΣ ΑΣΥΛΟΣ ΕΣΤΩ Ο ΠΩΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΕΙΤΑΙΟ
 ΠΛΑΡΑΣΕΩΝ [ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΕΙΣΙ Ε
 14 ΩΝ ΤΩ] Ν ΚΩΜΩΝ ΧΩΡΙΩΝ Ο ΧΥΡΩΜΑΤΩΝ Ο ΡΩΝ ΠΡΟΣ ΟΔΩΝ ΠΡΟΣ
 ΤΗΝ ΦΙΛΙΑΝ ΤΟ
 15 ΦΗΜ] ΙΝ ΚΡΑΤΩΣΙΝ ΧΡΩΝΤΑΙ ΚΑΡΠΙΖΩΝΤΑΙ ΤΕ ΠΑΝΤΩΝ ΠΡΑΓΜ
 ΑΤΩΝ ΑΤΕ [ΛΕΙΣΜΗΤΕ
 16 ΦΟΡΟΝ Δ] ΙΑ ΤΙΝΑ ΑΙΤΙΑΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΔΙΔΟΝΑΙ ΜΗ ΔΕ ΖΥΝΕΙΣ ΦΕΡΕΙ
 ΝΟΦΕΙΛΩΣΙΝ
 17 [ΑΛΛΑΥΤ] ΟΙΣ ΚΑΤΟΥΣ ΑΝ ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ ΕΝΕΑΥΤΟΙΣ ΚΥΡΩΣΙΝ Χ
 ΡΩΝ [ΤΑΙ

[(6) Ὑπάλοι λόγους ἐποίησαν. Ἀ-
 ῤῥέσκεν τῇ Συγκλήτῳ, οὐδὲ ὢν ὁ
 Γάϊος Καῖσαρ ὑπὲρ Πλαρασί-
 ων καὶ Ἀφροδισιέων ἔκρινεν, αὐ-
 τὰς καὶ τὰ δίκαια ἐδίδαξε
 [πάν] α ἐλευθέρους εἶναι, τῷτε
 δικαίως, καὶ ταῖς [νομοθεσίαις ταῖς
 ἰδίαις τῶ πόλ]ιν τῶ Πλαρασί-
 ων καὶ Ἀφροδισιέων χεῖναι, μή-
 τε ἐγγύθω ἐ[ισφέρειν, τέτοις καὶ τὸ
 παρὸν δόγμα καὶ κέλδυσιν ὁμο-
 λογεῖν. Ἄ τε τινα ἔπαθλα τει-
 μὰς φιλάνθρω[πα... τρεῖς ἄνδρες
 ὁ]ι τῶ δημοσίων πραγμάτων
 διατάξεως (7) τῶ ἰδίῳ εὐκλείματι
 Πλ[αρασεῦσι καὶ Ἀφροδισιεῦσ]ι
 προσμερίσαν, προσμερίσων, συν-

... Coff. retulerunt. Placere
 Senatui, quantum ad ea quæ de
 Plarasensibus & Aphrodisiensibus
 Caius Cæsar censuit; quoad
 jura commodaque omnia liberos
 eos fore; suo quoque jure suisque
 legibus patriis uti, neve sponsio-
 nem aliquam afferre Plarasensium
 & Aphrodisiensium civitatem; his
 omnibus per præsens hoc decre-
 tum & jussionem consentire.
 Quinetiam quæcumque præmia,
 honores, beneficia Triumviri rei-
 publicæ constituendæ propria sua
 comprobatione Plarasensibus &
 Aphrodisiensibus largiti sunt, lar-
 gienturve, concesserunt, concedent-

154 MONUMENTUM APHRODISIENSE.

εχώρησαν, σωχωρήσασιν, τὰ [υ-
 τα βέβαια γ]ενέας. Ὅμοίως τε
 ἀρεσκείν τῇ Συγκλήτῳ τὸν δῆμον
 τὸν Πλα[ρασέων ἢ Ἀφροδισιέ]-
 ῶν τῶ ἐλευθερίαν ἢ τῶ ἀτέλει-
 αν αὐτὲς πάντων τῶν πραγ[μά-
 των ἔχειν, καθ' ἅπερ τις πολιτεία
 τῶ καλλίστῳ δικαίῳ καλλίστῳ τε
 νόμῳ ἐστίν [χρωμένη, ἢ ἀπὸ δῆμ]
 οῦ ἔρωμαίων τῶ ἐλευθερίαν ἢ
 τῶ ἀτέλειαν ἔχει, Φίλη τε ἢ σύ-
 [μμαχῶ ἔσα. Τὸ δ'] τέμερῶ
 Θεᾶς Ἀφροδίτης ἐν πόλει Πλα-
 ρασέων ἢ Ἀφροδισιέων ἱερὸν ἔ[στω]
 ταυτῶ τῶ δικαίῳ, ταυτῇ τε
 δεισιδαιμονία, ⁽⁸⁾ ᾧ δικαίῳ, ἢ
 ἢ δεισι[δαιμονία, τὸ Ἐφε]σίας
 ἐστίν ἐν Ἐφέσῳ. Κύκλῳ τε ἐκείνῃ
 τῆ ἱερῆ εἴτε τέμερῶ, εἴτ[ε ἱερὸς]
 τόπῶ ⁽⁹⁾ ἀσυλῶ ἔστω. Ὅπως
 τε ἡ πόλις ἢ οἱ πολεῖται οἱ Πλα-
 ρασέων [ἢ Ἀφροδισιέων τῶ] ν
 κωμῶν, χωρίων, ὀχυρωμάτων,
 ὄρων, προσόδων πρὸς τῶ φιλί-
 αν, τὸ [ἐφ' ἡμ]ῖν, κρατῶσιν, χερῶν-
 ται κατεπίζωνται τε, πάντων
 τῶν πραγμάτων ἀτε[λείς, μήτε
 φόρον δ'] διὰ τινὰ αἰτίαν ἐκείνων
 διδόναι, μηδ' ἐξυνεισφέρειν ὀφεί-
 λωσιν, [ἀλλ' αὐτ]οῖς κατ' ἔσαν
 μὲν ταῦτα ἐν ἑαυτοῖς κύρωσιν
 χερῶν[ται,

ve, ea rata & firma fore. Si-
 mili etiam modo Senatui placere
 populum Plarasensium & Aphro-
 disiensium quoad res omnes liber-
 tatem habere & immunitatem,
 prout quævis alia civitas optimo
 jure optimaque lege usa, quæ à
 Populo Romano libertatem habet
 & immunitatem, amica sociaque
 nostra. Templum autem Deæ
 Veneris in urbe Plarasensium &
 Aphrodisiensium sacrum eodem ju-
 re, eademque religione esto, quo ju-
 re quâque religione est Deæ Ephe-
 in Epheso. Quodque in circuitu
 est istius templi, sive septum, sive
 sacer locus, jure Asyli esto. Ut
 autem civitas civesque Plarafen-
 ses & Aphrodisienses vicos, cas-
 tella, munitiones, fines, proven-
 tus, amicorum ritu, quantum in
 nobis est, possideant, utantur,
 fruanturque, rerum omnium im-
 munes, neve tributum eorum no-
 mine qualemcunque ob causam
 pendant, neve pecuniam conferre
 teneantur, sed liberè iis utantur
 juxta propriam post hæc decreta
 competentem ipsis potestatem *

* * * * *

Desunt

καὶ τὰς ἄλλας
 κατασκευαί

MONUMENTUM STRATONICENSE. 155

Defunt quædam, ad ὄρκιον certè & νόμον, i. e. *juramentum & legem* istam, spectantia, quorum utriusque in Epistolâ Antonianâ mentio. Quippe, ex parte Romanorum, lege cavendum erat ut data Plarasensibus & Aphrodisiensibus hæc promissa servarentur; ex parte Plarasensium & Aphrodisensium, præstandum Romanis erat juramentum, in fide se & amicitiam permanuros. Credibile est hoc quod dedimus decretum, idem illud fuisse (Divi Augusti tunc vocatum) quod Romam allatum est ab Aphrodisiensibus, quo melius jus asyli & religionem Veneris tuerentur. Divo enim Augusto sunt tributa omnia Reipublicæ Romanæ ab inito triumviratu acta. At sive idem fuerit sive diversum, spero non fore abfuturum tam cognatum, tam illustre ornamentum à splendidioribus, quæ post dabuntur, Annalium Taciti editionibus.

Monumentum Stratonicense.

IDEM non verebor dicere de religiosissimo quod insequitur Psephismate, quo traduntur Jovis & Triviæ ceremoniæ, quodque, idem qui & cætera, transcripsit illustriss. Cos. Sherardus, suscepto ad Stratoniceam & quæ circumvicina sunt itinere, anno Dom. 1709. Unâ enim Senatum adiere, imperante Tiberio Caesare, & Stratonicensium & Aphrodisiensium civitas; hi de suâ Venere, illi de Jove & Triviâ, deque asylis & de religionibus solliciti. Utrique etiam eadem adhibuere impetrandi juris argumenta; vetus Dictatoris Cæsaris, recens Divi Augusti decretum. Et quidem quod ad Augusti decretum attinet, ejus videntur meminisse in hoc ipso lapide Stratonicenses. Magni enim faciunt *sacra Jovis & Hecates* (hoc est Dæ Triviæ) *asyla*, tanquam *sacro Senatui probata*, *juxta decretum Augusti Cæsaris* (si lacunam rectè implevimus) *& æternæ Reipublicæ Romanæ*. Sed ut hæc constare possint, ætas monumento tribuenda est infra annum U. C. 726, ante Christum 25, quo primùm Cæsar Octavius à Senatu Augustus, Græcè Σεβαστός, appellatus est. Habe igitur non levi curâ, sed & summâ simul fidelitate restitutum è duabus lapidis disrupti partibus, sicut
fors

156 MONUMENTUM STRATONICENSE.

fors tulerat projectis, apud Stratoniceam Cariæ olim civitatem, *Eskî-biffar* hodie vocatam.

Decretum Stratonicenseum de Jovis & Triviæ ceremoniis.

ΕΠΙΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥΠΤΟΛΕ[ΜΑΙΟΥ
 ; [ΔΙΟΝ] ΥΣΙΟΥΓΡΑΜΜ
 ΑΤΕΩΣ[ΣΕΒΑΣ]ΤΗΣΒΟΥΛΗΣΕ
 ΠΟΝΤΟΣΤΗΝΠΟΛΙΝΑΝΩΘΕΝΤΗΤΩΝΠΡΟΕΣΤΟΤΩΝΑΥΤΗΣΜΕΓΙ
 ΣΤΩΝΘΕΩΝ[ΠΡΟΝΟΙΑΧΡΥΣΑΟΡΕΩΣΔΙΟΣΚΑΙΕΚ]ΑΤΗΣΕΚΠΟΛΛΩΝΚΑΙΜ
 ΕΓΑΛΩΝΚΑΙΣΥΝΕΧΩΝ
 ΚΙΝΔΥΝΩΝΣΕΣΩΣΘΑΙΩΝΚΑΙΤΑΙΕΡΑΑΣΥΛΑΚΑΙΚΕΤΑΙΚΑΙΠΕΡΑΣΥ
 ΝΚΛΗΤΟΣΔΟΓΜΑΤΙΣΕ[ΒΑΣΤΟΥΚΑΙΣΑΡΟΣΚΑΙ]ΤΗΣΤΩΝΚΥΡΙΩΝΡΩΜ
 ΑΙΩΝΑΙΩΝΙΟΥΑΡΧΗΣ
 ΕΠΟΙΗΣΑΝΤΟΠΡΟΦΑΝΕΙΣΕΝΑΡΓΕΙΑΣΚΑΛΩΣΔΕΕΧΗΠΑΣΑΝΣΠΟ
 ΥΔΗΝΕΙΣΦΕΡΕΣΘΑΙΕΙΣΤΗΝΠΡΟΣ[ΘΕΟΥΣΕΥΣΕΒ]ΕΙΑΝΚΑΙΜΗΔΕΝ
 ΑΚΑΙΡΟΝΠΑΡΑΛΙΠΕΙΝΤΟΥΕΥΣΕΒΕΙΝ
 ΚΑΙΙΤΑΝΕΥΕΙΝΑΥΤΟΥΣΚΑΘΙΔΡΥΤΑΙΔΕΑΓΑΛΜΑΤΑΕΝΤΩΣΕΒΑΣ
 ΤΩΒΟΥΛΕΥΤΗΡΙΩΤΩΝΠΡΟΕΙΡΗΜΕΝΩ[ΝΘΕΩΝΕΠΙΦΑΝ]ΕΣΤΑΤΑΣΠΙ
 ΑΡΕΧΟΝΤΑΤΗΣΘΕΙΑΣΔΥΝΑ
 ΜΕΩΣΑΡΕΤΑΣΔΙΑΣΚΑΙΤΟΣΥΝΠΑΝΠΛΗΘΟΣΘΥΕΙΤΕΚΑΙΕΠΙΘΥΜΙ
 ΑΚΑΙΕΥΧΕΤΑΙΚΑΙΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙΑ[ΙΕΙΤΟΙΟΙΣ]ΔΕΟΥΤΩΣΕΠΙΦΑΝΕΣ
 ΤΑΤΟΙΣΘΕΟΙΣΚΑΚΤΗΣ
 ΔΙΥΜΝΩΔΙΑΣΠΡΟΣΟΔΟΥΚΑΙΘΡΗΣΚΕΙΑΣΕΥΣΕΒΟΥΝΑΥΤΟΥΣ[ΔΙΑΤ
 ΕΛΕΙ]ΕΔΟΣΕΤΗΒΟΥΛΗΑ[ΙΡΕΙΣΘΑΙ]ΝΥΝΕΚΤΙΝΩΝΕΥΓΕΓΟΝΟΤΩΝΠΙ
 ΑΙΔΑΣΤΡΙΑΚΟΝ
 ΤΑΟΥΣΤΙΝΑΣΚΑΘΕΚΑΣΤΗΝΤΗΝΗΜΕΡΑΝΜΕΤΑΤΩΝΔΗΜΟΣΙΩΝ
 ΠΑΙΔΟΦΥΛΑΚΩΝ[ΑΝΙΕΝ]ΑΙΟΠΑΔΟΥ[ΝΤΑΣΕΙΣΒ]ΟΥΛΕΥΤΗΡΙΟΝΛΕΥ
 ΧΕΙΜΟΝΟΥΝΤΑΣΚΑΙΕΣΤΕ
 ΦΑΝΩΜΕΝΟΥΣΘΑΛΛΟΥΕΧΟΝΤΑΣΔΕΜΕΤΑΧΕΙΡΑΣΟΜΟΙΩΣΘΑΛΛ
 ΟΥΣΟΙΤΙΝΕΣΣΥΝΠΑΡΟΝ[ΤΟΣΚΑΙ]ΚΙΘΑΡΙΣΤΟΥΚΑΙΚΗΡΥΚΟΣΑΣ
 ΟΝΤΑΙΥΜΝΟΝΟΝ
 ΑΝΣΥΝΤΑΞΗΣΩΣΑΝΔΡΟΣΔΙΟΜΗΔΟΥΣΟΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣΕΑΝΔΕΤΙ
 ΝΕΣΤΩΝΑΙΡΕΘΕΝ[ΤΩΝΠΑΙΔΩΝΕΝΚΡ]ΙΘΩΣΙΝΕΙΣΤΟΥΣΕΦΗΒΟΥΣΗΟ
 ΜΗΔΕΙΣΘΕΩΝ
 ΒΟΥΛΗΣΕΙΕΝΤΕΛΕΥΤΗΣΩΣΙΝΜΗΕΝΚΡΙΘΕΝΤΕΣΕΙΣΤΟΥΣΕΦΗΒΟ
 ΥΣΑΛΛΟΥΣΑΝΘΑΙΡΕΙΣΘΑΙ[ΤΟΣΟΥΤΟΥΣ]ΕΠΙΤΗΝΑΥΤΗΝΥΜΝΩΔΙ
 ΑΝΤΩΝΠΑΙΔΟΦΥ
 ΛΑΚΩΝΚΑΙΤΟΥΠΑΙΔΟΝΟΜΟΥΦΑΝΕΡΟΝΤΟΥΤΟΕΝΓΡΑΦΩΣΠΟΙΟΥ
 ΝΤΩΝΥΠΕΡΤΟΥ[ΙΣΗΝΕΙΣΤΟΝΠΑΝΤΑ]ΑΙΩΝΑΤΗΝΑΥΤΗΝΔΙΑΜΕΙΝΑ
 ΙΤΗΣΑΝΘΑΙ
 ΡΕΣΕΩΣΤΑΞΙΝΚΑΙΘΡΗΣΚΕΙΑΝΚΑΙΕΥΣΕΒΕΙΑΝΤΩΝΘΕΩΝΟΥΣΗΣΕ
 ΖΟΥΣΙΑΣ[ΑΥΤΟΙΣΟΠΟΤΑ]ΝΤΙΝΕΣΑΥΤΩΝΜΗΩΣΙΝΥΓΙΕΙΣΗΠΕΝΘΕΙ

MONUMENTUM STRATONICENSE. 157

ΟΙΚΕΙΩΚΑΤΕΧΩΝΤΑΙΕΑΝΔΕΤΙΤΟΥΤΩΝΜΗΠΡΑΧΘΗΟΙΜΕΝΑΡΧ
 ΟΝΤΕΣΚΑΙΟΠ[ΑΙΔΟΝΟΜΟΣ]ΕΣΤΩΣΑΝΥΠΕΥΘΥΝΟΙΑΣΕΒΕΙΑΟΙΔΕ
 ΔΗΜΟΣΙΟΠΑΙΔΟΦΥΛΑΚΕΣΔΕΣΜΩ[ΤΗΡΙΩΝΕΝΕΧΩΝΤΑΙ]ΕΤΙΔΕΚΑΙΤΟΝΚ
 ΑΘΕΚΑΣ[ΓΟΝΕΝΙΑΥΤΩΝ]ΓΕΙΝΟΜΕΝΟΝΙΕΡΕΑΤΗΣΕΚΑΤΗΣΚΑΤΑΔΕ
 ΓΕΙΝΕΚΤΩΝΕΝΤΩΠΕΡΙΠΟΛΙΩΤΗΣΘΕΟΥΚΑΙΤΩΝΣΥΝΕΓΓΥΣΠΑΙΔΑ
 ΣΚΑΘΕΚΑΣΤΟΝΚΑΙΑΥΤΟΥΣΑΣΟΝΤΑΣΤΟΝΣΥΝΗΘΗΥ
 ΜΝΟΝΤΩΘΕΩΚΑΘΩΣΑΝΩΘΕΝΕΓΕΙΝΕΤΟΕΧΟΝΤΑΕΞΟΥΣΙΑΝΚΑΙ
 ΚΑΤΑΤΩΝΠΑΤΕΡ[ΩΝΩΤΡΟΠ]ΩΚΑΤΑΥΤΩΝΤΩΝΠΑΙΔΩΝΕΑΝΟΙ
 ΜΕΝΠΑΤΕΡΕΣΜΗΠΑΡΕΧΩΣΙΝΑΥΤΟΥΣΠΡΟΣΥΜΝΩΔΙΑΝΚΑΙΕΥΣΕ
 ΒΕΙΑΝ[ΟΙΔΕΠ]ΑΙΔΕΣΜΗΠΡΟΣΕΔΡΕΥΩΣΙΝΔΙΚΗΝΕΙΣΑΝΓΕ
 ΛΙΑΣΗΑΛΛΗΣΗΣΑΝΒΟΥΛΗΤΑΠΟΙΟΥΝΤΑΔΙΔΟΝΤΟΣΤΟΥΙΕΡΕΩΣ
 ΚΑΙ[ΓΟΥΠΑΙΔΕΥΤΙ]ΚΟΥΕΥΝΟΥΧΟΥΤΑΟΝΟΜΑΤΑ
 ΤΩ[ΠΑΡΕΔΡΩ]ΕΝΓΡΑΦΩΣΜΙΑΤΗΣΒΟΥΛΗΣΚΑΘΩΣΚΑΙΕΠΙΤΩΝΕΝΤΗ
 ΠΟ[ΛΕΙΔΙΚΑΣΘΕΝΤΩΝΔΙΗΓ]ΟΡΕΥΤΑΙΕΑΝΔΕΤΙΤΟΥΤΩΝΟΙΕΡΕΥΣ
 ΗΟ[ΕΥΝΟΥΧΟΣ]ΜΗΠΟΙΗΣΗΕΝΟΧΟΥΣΑΥΤΟΥΣΕΙΝΑΙΤΟΙΣΑΥΤΟΙΣΟΙ
 ΣΚΑΙ[ΑΜΑΡΤΑΝΟΝΤΑΣΤΟΥΣΠΑΙ]ΔΑΣΤΟΝΔΕΤΩΝΠΑΙΔΩΝΜΕ
 ΤΗΣΥΜΝΩΔΙΑΣΕΝ[ΚΡΙΘΕΝΤΑ]ΕΙΣΤΟΥΣΕΦΗΒΟΥΣ . . . ΤΗΣ
 ΠΟΛΕΩΣ * * * * *

Ἐπὶ Στεφανηφόρου Πτολεμαίω
 [Διον]ύσις γραμμα-
 τείως [σεβασ]τῆς βελῆς ἐπὶ πόλι
 τῷ πόλιν ἀνωθεν ⁽¹⁾ τῆ τῷ προ-
 εσότων αὐτῆς μεγίστων θεῶν
 [προνοία Χρυσαιορέως Διὸς ἢ
 Ἐκ]άτης, ἐκ πολλῶν ἢ μεγά-
 λων ἢ σωεχῶν κινδύνων σε-
 σωθεῖς, ὧν ἢ τὰ ἱερὰ ἀσύλα, ἢ
 ἰκέται, ἢ ἱερὰ σωκλήθη, δόγ-
 ματι Σε[βασ]τῆ Καίσαρος, ἢ
 τῶν κρείων Ῥωμαίων αἰώνια
 ἀρχῆς, ἐποίησαντο προφανεῖς ἐν-
 αργείας· Καλῶς ὃ ἔχη πᾶσαν
 παρὰ τὸ εἰσφέρειν εἰς τὴν πρὸς
 [Θεὸς εὐσέβ]ειαν, καὶ μηδένα και-
 ρὸν παραλιπεῖν τῆ δὲ σεβεῖν, ἢ λιπα-
 νοῦν αὐτὰς· Καθ' ἰδίαν ὃ ἀγάλ-
 ματα ἐν τῷ σεβαστῷ βελδοβηαίω
 τῶν προειρημῶν θεῶν, Ἰπφα-

*Sub Stephanephoro Ptolemæo . .
 sententiam dicente . .
 Dionysii F. scribæ venera-
 bilis concilii; hanc ab antiquo
 urbem, maximorum Deorum,
 ejus præsidum, Chrysaoris Jo-
 vis & Hecates providentiâ, ex
 multis magnisque & continuis pe-
 riculis servatam fuisse, quorum
 & sacra asyla & confugientes
 ad ea supplices, quin & sacer
 senatus, decreto Augusti Cæsaris
 æternique dominorum Romano-
 rum imperii, præclara fecere in-
 dicia; oportere autem omnem ad-
 hiberi curam de pietate erga De-
 os, neque ullam omitti occasionem
 eos colendi supplicandique; porro
 in augustâ curiâ dedicata esse
 prædictorum Deorum simulacra,*

158 MONUMENTUM STRATONICENSE.

νεσάτας παρέχοιλα τῆς θείας δυ-
νάμεως ἀρετάς, δι' αὐτὰς καὶ τὸ
σύνπαν πλῆθος θεῖα τε καὶ ἑπι-
θυμιά, καὶ εὐχέλαι, καὶ ⁽²⁾ δὺχαρι-
σεῖ ἀ[γαθὰ] τοιοῖσ[δε] ἕτως ⁽³⁾ ἐπι-
φανεσάτοις θεοῖς, καὶ κλήης δι'
ὑμνωδίας προσόδου καὶ θεησκείας
δυσέβειν αὐτὰς [διαλελεῖ]. Ἐδοξε
τῇ βεβλήτῃ ἀ[γαθῶν] νῦν, ἐν
τινῶν ⁽⁴⁾ εὐγεγονότων, παιδας
τριάκοντα, ἕσυνας καθ' ἑκάστω
τῶν ἡμέρων μετὰ τῶν δημοσίων παι-
δοφυλάκων [ἀνέν]αι ὁπαδ[εῖν] αὐ-
εῖς β[ασιλικόν] λαυχεμονεῖνας
καὶ ἐσεφανωμένους θάλλου, ἔχον-
τας ἡ μετὰ χεῖρας ὁμοίως θά-
λλου, ὅτινες, συναρῶν[τῶν] καὶ
κιθαριστῶν καὶ κήρυκῶν, ⁽⁵⁾ ἀσούλαι
ὑμνον, ὃν ἂν συντάξῃ Σώσαν-
δεος Διομήδους ὁ Γραμματεὺς.
Ἐὰν δέ τις τῶν ἀειθέων [των]
παιδῶν ἐν κη[λίθῳ] εἰς τὰς ἐφή-
βους, ἢ ὁ μηδεὶς, θεῶν βεβλήσει,
ἐπιελθὴσῶσιν μὴ ἐν κη[λίθῳ] εἰς
τὰς ἐφήβους, ἀλλὰ ἀνθαιρέσθαι
[τοσούτους] ἑπὶ τῶν αὐτῶν ὑμ-
νωδία, τῶν παιδοφυλάκων καὶ
τῶν παιδονόμων φανερῶν τῶν ἐν-
γεγράφως ποιούντων, ὑπὲρ τῶν
[ἰσῶν] εἰς τὸν πάντα αἰῶνα τῶν
αὐτῶν διαμῆναι τῆς ἀνθαιρέσεως
τάξιν, καὶ θεησκείαν, καὶ δυσέβει-
αν τῶν θεῶν, ἕσης ἐξουσίας
[αὐτοῖς ὁπότα]ν τινὲς αὐτῶν

*præsentia divinæ potentia mani-
festissimas virtutes, ob quas uni-
versa etiam multitudo, & sacri-
ficat, & thura adolet, & pre-
catur, & gratias agit continuas
Diis tam eximie præsentibus,
atque eâ quæ per hymnodiam fit
supplicatione & obsecratione eos
colendo perseverat: Placuit con-
cilio, deligi nunc ex clarè genitis
pueros triginta, eosque singulis
diebus unâ cum publicis puerorum
custodibus junctos comites ad cu-
riam procedere, albis indutos, &
olivâ coronatos, ramosque simili-
ter oleaginos manibus gestantes,
qui, præsentem tum citharistâ tum
præcone, decantabunt hymnum,
qualem Sosander Diomedis F.
scriba composuerit. Siqui autem
è pueris sic delectis inter ephēbos
adsciscantur, eorumve aliqui mo-
riantur, Diis sic volentibus, inter
ephebos non adsciti, alios eorum
loco ad eandem hymnodiam deli-
gi, puerorum custodibus & prædo-
nomo rem scripto notam facienti-
bus, ut in omne ævum idem per-
maneat ordo electionis, & obse-
crationis, & cultûs Deorum;
concessâ tamen iis licentiâ, quo-
ties eorum aliqui aut non bene
valeant, aut luctu domestico im-*

MONUMENTUM STRATONICENSE. 159

μη ὄσιν ὑγιᾶς, ἢ πένθει οἰκείω κατέχωνται. Ἐὰν δὲ τι τέτων μὴ προχθῆ, οἱ μὲν ἀρχόντες καὶ ὁ π[αιδονόμος] ἔσωσαν ὑπεύθυνοι ἀτελεία. Ὅι δὲ δημόσιοι παιδοφύλακες δεσμω[τηρίω ἐνέχωνται.] Ἐτι δὲ καὶ τὸν καθέκασ[τον ἐνιαυτὸν] γαινόμενον ἱερέα τῷ Ἐκάτης καταλέγειν ἐκ τῶν ἐν τῷ ᾠπολίῳ τῷ θεῷ καὶ τῶν συνεγύς παῖδας καθέκασον [ἐνιαυτὸν] καὶ αὐτὰς ἀσπίδας τὸν συνήθη ὕμνον τῷ θεῷ, καθὼς ἀνωθεν ἐγένετο, ἐχούσα ἐξουσίαν καὶ κατὰ τῶν πατέρων, ὡς τρέπ[ω] καὶ αὐτῶν τῶν παίδων, εἰάν οἱ μὲν πατέρες μὴ παρέχων αὐτὰς πρὸς ὕμνωδιαν καὶ δισέβειαν, [οἱ δὲ] παῖδες μὴ προσεδρεύωσιν, δίκην εἰσαντελίας, ἢ ἄλλης ἢς ἀν βέληται, ποιῶσα, διδόν[τ]ε τῷ ἱερέως καὶ [τῷ παιδουτι] καὶ δυνέχ[ω] τὰ ὀνόματα τῶν [παρέδρω] ἐν γράφῳ, μιᾷ τῷ βελῆς, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ πόλει δικασθέντων διηγ[όρου]. Ἐὰν δὲ τι τέτων ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ [εὐνεχ[ος]] μὴ ποιῆσῃ, ἐνόχως αὐτὰς εἶναι τοῖς αὐτοῖς οἷς καὶ [ἀμαξιάνοι] τὰς παῖδας. Τὸν δὲ τῶν παίδων με τῷ ὕμνωδιᾳ ἐν [κλειδίῳ] εἰς τὰς ἐφῆβους τῷ πόλεως * * * * *

*pediantur. Horum autem siquid omittatur, Archontes, & puerorum rector impietatis rei aguntor: Puerorum verò publici custodes in vincula conjiciuntor. Porro placet, ut qui quotannis fuerit Hecates sacerdos quosdam, ex iis qui in sacro Deæ circuitu & in vicinia degunt, pueros quotannis conscribat, qui & ipsi consuetum Deæ hymnum concinent, prout ab antiquo factum est: idemque habeat in puerorum parentes, æquè ac in ipsos pueros, auctoritatem; si parentes quidem ad hymnodiam & supplicationem liberos non submittant, & si pueri non se assiduos sistant; litem intendendo, seu delatione, seu alia qua voluerit via; exhibente ad seffori nomina in scriptis, & sacerdote, & qui pueros instituit eunuchis, die concilii primâ, sicuti de iis quæ ad civitatis jurisdictionem attinent, præscriptum est. Sin horum aliquid prætermiserit sacerdos, aut eunuchus, poenis iisdem fore obnoxios, quibus & ipsi delinquentes pueri. Puerum verò, post celebratam ritè hymnodiam, adlectum inter ephobos * * * * **

* * * * *

His

160 MONUMENTUM STRATONICENSE.

His tam imperfectè desinentibus libet & illa altera connectere non minus imperfectè incipientia. Suadent enim tot cognatæ res, & verba, ut unius & ejusdem Psephismatis divisæ partes esse videantur, ad sacra Jovis & Triviæ pertinentes. Neque obstat Serapium hic inferius memoratum; quia eundem fuisse Jovem & Serapidem, tum nummi probant Ζεύς Σάραπις inscripti, tum alia apud nos Stratoniceæ urbis inscriptio, ΔΙΙ ΣΕΡΑΠΕΙ, i. e. Jovi Serapidi sacra. Immò idem fuisse Stratonicensium Serapium & Curiam, βαλυτήριον dictam, ex infra positis facilè elicitur.

* * * * *

EIKONΑ . . . ΙΝΗΝΕΧΟΥΣΑΝΤΟ.. ΟΜΑ . . . Ε
 ΑΥΤΟΥΚΑΙΤΟΝΜΕΝΠΑΙΔΟΝΟΜΟΝΑΝΑΓΡΑΨΑΙ
 ΤΟΨΗΦΙΣΜΑΕΝΤΩΠΡΟΝΑΩΤΟΥΣΕΡΑΠΙΟΥ
 ΠΑΙΔΙΚΗΤΟΝΔΕΙΕΡΕΑΤΗΣΘΕΟΥΑΝΑΣΤΗΣΑΙ. . .
 ΛΙΘΙΝΗΝΕΧΟΥΣΑΝΑΝΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΤΑΔΙΑΦ. . . .
 ΤΑΤΟΥΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣΕΝΤΩΙΕΡΩΤΗΣΘΕΟΥΑΝΑ
 ΓΡΑΦΗΝΑΙΔΕΤΟΨΗΦΙΣΜΑΕΝΤΗ. . . ΕΔΡΑΤΟΥΒΟΥΛΕΥ
 ΤΗΡΙΟΥΕΝΔΕΞΙΑΠΡΟΣΤΗΝΑΙΩΝΙΟΝΔΙΑΜΟΝΗΝΤΗΣ
 ΕΥΣΕΒΕΙΑΣΤΩΝΘΕΩΝΤΟΔΕΑΝΑΛΩ. . ΤΗΣΕΠΙΓΡΑ
 ΦΗΣΕΞΟΔΙΑΣΘΗΝΑΙΥΠΟΤΩΝΕΠΙΣΤΑΤΩΝΤΟΥΒΟΥΛΕΥ
 ΤΗΡΙΟΥ.

* * * Ἐικόνα λιθίνῃ ἔχουσαν τὸ ὄνομα τὸ ἐαυτῆς. Καὶ τὸν μὲν παιδονόμον ἀναγράφει τὸ ψήφισμα ἐν τῷ προνάῳ τῆς Σεραπίδος παιδικῆς. Τὸν δὲ ἱερέα τῆς Θεᾶς ἀναστῆσαι τῇ λιθίνῃ, ἔχουσαν ἀναγεγραμμένα τὰ (6) διαφέροντα τῆς ψηφίσματος ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Θεᾶς. Ἀναγεγράφει δὲ τὸ ψήφισμα ἐν τῇ προέδρῃ τῆς βαλυθηαίας ἐν δεξιᾷ, πρὸς τῇ αἰώνιον διαμονὴν τῆς εὐσεβείας τῶν Θεῶν. Τὸ δὲ ἀνάλωμα τῆς ἐπιγραφῆς ἐξοδιαδίδωαι ὑπὸ τῶν ἐπιστάτων τῆς βαλυθηαίας.

. . . curare ponendam imaginem lapideam, ipsius nomine inscriptam. Et rectorem puerorum literatè conscribere Psephisma in vestibulo Serapii. Dea autem sacerdotem lapideam ponere, inscripta habentem quæ potiora sunt Psephismatis in Dea ipsius templo. Conscribendum autem Psephisma in primo curiæ subsellio, à dextris, ad æternam cultûs Deorum permanentiam. Sumptum autem ad inscriptionem præbendum esse à Curiæ Epistatis.

Ad

Ad Monumentum Aphrodisiense Notæ.

(1) * * * γμήϞ τὸ Β ἢ . . . τελῶν ἀνδρῶν, κ. τ. λ. i. e. *Cof. designatus iter. Et tert. Triumvir*, &c. Suaviter hic ridere liceat extritum ex nostræ inscriptionis capite malè faustum Antonii nomen; nec non & tertium illum, quem quidem Romæ non gessit, consulatum: planè ut in magistratu non unâ apud Gruterum serie, pag. ccxcv. ccxcviii. Id enim & Romæ & in provinciis factum, non casu, non injuriâ temporis, sed jussu Senatûs, & acerbo in Antonium odio, postquam vir insanus, interfector Ciceronis, & emancipatus Cleopatrar, patriæ suæ hostis & judicatus & profligatus fuerat. At quæ reliqua sunt facilè explentur ex edicto & epistolis quas Ephesi ante quadriennium dederat, quasque Josephus *Antiq. lib. 14.* servavit sic incipientes, ΜάρκϞ Ἀντωνίου αὐτοκράτωρ, edictum verò, ΜάρκϞ Ἀντωνίου αὐτοκράτωρ τελῶν ἀνδρῶν καλασάντων πρὸς δημοσίων πραγμάτων, εἶπεν. Eadem Latinè passim, sed & pleniora, leguntur in Antonii nummis; quorum unum ejus Epistolæ præfiximus: ut ibi scilicet; præter titulos Antonii, & jugatam ei Cleopatram, spectetur ΔιονύσοϞ ὁ μελίχιϞ ἢ χαλιδότης, i. e. *Bacchus mitis, Et lætitiæ dator*, insitens ciuitatē Asiaticæ, qualem se per Asiam & appellari & coli voluit egregius M. ANTONIVS. IMP. COS. DESIG. ITER. ET. TERT. III VIR. R. P. C. Tum scilicet, cùm, ut inquit Dio, lib. 48. τὰς τε πόλεις ἡγγυρολόγει, ἢ τὰς διωασείας ἐπίπρασκε, i. e. *emunxit argento ciuitates, Et dominatus vendidit.*

(2) Τελῶν ἀνδρῶν ΤΗΔ . . . i. e. *Triumvir secundò.* nam imperfectum hocce ΤΗΔ . . . ab initio fuit ΤΗ ΔΕΥΤ. aut ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑΙΑ, hoc est, τῆ δόλεραία, seu *secundâ vice*; extritris tamen literis posterioribus, ad delendam, cum Antonii nomine, secundi ejus Triumviratûs memoriam. Signatur igitur tempus scriptæ hujus Epistolæ post initum secundum Triumviratum, circiter U. C. 717, ante Christum 34. At, quæ unâ cum epistolâ mittebantur, τὸ ἴδιον Triumvirorum ἐπίκεσμα ad confirmandum Cæsaris decretum, & δόγμα Senatus quo illud etiam ἐπίκεσμα confirmatum est, annorum erant 713 & 714, rogatu civitatum ex publicis nunc tabulis descripta.

(3) Ἀντιπεφωνηθῆνα, i. e. *transcripta, aut verbatim transumpta.* Ecce habemus novum commatis vocabulum, sed & Josepho occasione planè parili usurpatum: ψηφισμάλα ἢ γράμμαλα . . . ἀντιπεφωνηθῆνα, *Antiq. l. 14. c. 10. §. 26. Hudson.* ἀντιφωνῆσθαι verò significat τὸ ἀντιφωνον, hoc est ἴσον, Latinè exemplar dictum, ex scripto aliquo autographo verbatim transumi. Atque hinc est quòd in Liturgiis nostris Ecclesiasticis petitiones sacræ iisdem mox verbis repetitæ *Antiphona* nominentur.

(4) Ἄ ὑμᾶς βόλομαι ἐν τοῖς δημοσίοις . . . γράμμασιν ἐντάξαι. Non aliter ac in datis ad Tyrios ab eodem ipso Antonio, διάταγμα ἐμὸν . . . περὶ τῶν βόλομαι ὑμᾶς φροντίσαι, ἢ αὐτὸ εἰς τὰς δημοσίας ἐντάξῃτε δέλλεις, Josephi *Ant. lib. 14. c. 12. §. 5.* Prius in Philippicâ V. Cicero, *regna, ciuitates, immunitates, in æs, acceptâ pecuniâ, jubebat incidi.* Hæc se ex commentariis Cæsaris agere dicebat.

(5) Γράμμαλα ΚαίσαρϞ, i. e. *literæ Cæsaris*, de beneficiis Aphrodisiensium populo concessis; quasque ipsi postea Aphrodisienses Romam, teste Tacito, attulère; manente etiamnum hocce titulo literarum, quamvis ipsæ literæ perierint. Has verò nunc mittit Aphrodisiensibus, unus qui id potuit, Antonius. Nam (quod questus est paulò ante Cicero *Philip. I. 7. 10.*) eo uno auctore commentarioli, chirographa, & libelli Cæsaris sunt probati. Eo uno dispensante, immunitates datæ, & vestigalia sublata à mortuo jam C. Cæsare: idque contra auctoritatem Senatûs, qui censuerat, *ne qua tabula post idus Martias ullius decreti Cæsaris, aut beneficii figeretur.* Notabile etiam, quod in æde Telluris interrogatus à Senatu Antonius num inter acta C. Cæsaris *immunitates* aliquæ datæ? nullæ, respondebat: manifesto, ut propria ipsius Epistola nunc indicat, mendacio. *Vide, præter Philippicam primam, Dionis lib. 46. in ipso fine, Et Plutarchum in Antonio.*

162 AD MON. APHROD. ET STRAT. NOTAE.

(6) * * * Ἰπάλιοι λόγους ἐποιήσαντο. Ἀρέσκων τῇ συγκλήτῳ περὶ ὧν ὁ Γάϊος Καίσαρ ὑπὲρ Πλατῶνος καὶ Ἀφροδισιέων ἐκρινεν, αὐτὸς καὶ τὰ, κ. τ. λ. i. e. * * * *Coff. dixerunt: Placere Senatui quantum ad ea quae de Plarasensibus & Aphrodisiensibus Caius Caesar censuit, &c.* Confindendum erat huiusmodi procemium quo promptius cætera Senatûs consulti intelligerentur. Cùm verò res unicè spectet ad eorum quæ Caius Cæsar dederat, & Triumviri comprobârunt confirmationem, poteram magis audaculè supplevisse, Λύκιος Μάρκιος, Γάϊος Σάβινος, Ἰπάλιοι, λόγους ἐποιήσαντο, i. e. *Lucius Marcius, Caius Sabinus, Coff. dixerunt, &c.* Iis enim consulis, anno U. C. 714, acta hæc fuisse luculentè ex Dionis historiâ constat. lib. 48. p. m. 253. ταῦτα μὲν ἐν τοῖς δύο ἔτεσι ἐγγέλο, i. e. *Hæc, inquit, duobus istis annis evenere.* Annos verò intelligit primi Triumviratûs priores duos, hoc est, U. C. 712. & 713. τῶ ἧ Ἰπυγνομήτωρ, ἐν ᾧ Λακίος τε Μάρκιος καὶ Γάϊος Σάβινος ὑπάτουςσαν, τότε ὑπὸ τῶν τριῶν ἀνδρῶν παρεχθέντων, ἀφ' ἧ ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν ἐσῆλθον, καὶ ἡ βελῆς ἐλάβε, i. e. *Anno autem insequenti quo Coff. fuere Lucius Marcius, Caius Sabinus, acta Triumvirorum, ex quo ad Oligarchiam res perducta est, auctoritatem à Senatu accepere.* Hæc igitur de Senatûs consulti tempore è Dione. Formam quod attinet Procemii, eam ex non dissimili mutuamur Senatûs consulto, jubente ratam esse sententiam ejusdem Cæsaris, apud *Jos. Antiq. lib. 14. cap. 10. §. 10.* Πόπλιος Δολαβέλλας, Μάρκος Ἀντώνιος, Ἰπάλιοι, λόγους ἐποιήσαντο. Περὶ ὧν δόγματι συγκλήτης Γάϊος Καίσαρ ὑπὲρ Ἰουδαίων ἐκρινε. . . περὶ τῶν ἀρέσκων ἡμῖν βέβαια γινέσθαι, κ. τ. λ.

(7) τῶ ἰδίῳ Ἰπυκρήματι, i. e. *propria Triumvirorum comprobatione.* Ecce illud Ἰπυκρήματι, cujus exemplar Antonium rogârunt Aphrodisiensis, Aphrodisiensibus verò miserat Antonius.

(8) Ὡ δικαίῳ καὶ ἡ δεισιδαιμονία [τὸ Ἐφε]σίας ἐστὶν ἐν Ἐφῆσῳ, i. e. *quo jure, quâve religione Deæ Ephesiæ templum est in Epheso.* Deæ dico Ephesiæ, quia præcessit Θεᾶς. Vetat enim lacunæ spatium nimis arctum ne legatur id quod mallet, Ἀρτέμιδος Ἐφεσίας. Cum verò eadem hîc Veneri Aphrodisiensi, ac Dianæ Ephesiæ, jura sint concessa; repetenda ea ex Strabone: quo auctore, Alexander Dianæ Ephesiæ templum stadii unius circuitu sacrum & inviolatum esse voluit. Huic aliquantum addidit Mithridates. Ast Antonius noster, tanto Ephesi honore post pugnam Philippicam exceptus, & urbis partem aliquam Asyli jure honestavit. Aucti sic Ephesii, unâ cum Dianâ suâ Polymammîâ, tricipitinam illam Lepidi, Antonii & Octavii majestatem in ipsorum nummis signavere: qualem unum è Vaillantii numism. Gr. huc accersimus; ad illustrandam inscriptionem nostram, qua non tantum tres Triumviri, sed & data Ephesiis jurâ memorantur. *vid. Strab. lib. 14. Appian de bell. civ. lib. 5.*

(9) τόπος ἄσυλος ἐστὶν, i. e. *facere in circuitu locus jure Asyli esto.* En igitur, rem habemus, de quâ quæstio habita à Senatu est, & responsum redditum ab Aphrodisiensibus, juxta Taciti Annâles, sub Tiberio.

Ad Monumentum Stratonicense Notæ.

(1) Τῇ τῶν προεσόντων αὐτῆς μεγίστων θεῶν προνοία Χρυσσαορέως Διὸς καὶ Ἐκάτης, *maximorum Deorum Chrysaoris Jovis & Hecates, urbis praesidium, providentiâ.* Dii Stratoniceæ Praesides Jupiter & Hecate ex Tacito aliisque notis; ex Strabone verò Chrysaoris Jovis apud Stratonicensis appellatio. Ἔστι δ' ἐν τῇ χώρᾳ Στρατονικέων δύο ἱερεῖς, ἐν μὲν Λαγίνῳ τὸ τῆ Ἐκάτης ἐπιφανέστατον . . . ἐγγύς δὲ τῆ πόλεως τὸ τῆ Χρυσσαορέως Διὸς, κ. τ. λ. lib. 14. i. e. *Sunt autem in agro Stratonicensium templa duo, Hecates unum insignissimum in Laginis, alterum prope urbem Jovis Chrysaoris.* Hoc igitur Stratonicensis Jovis cognomento, ut notiore longè & celebratiore, lacunam nos implevimus: Quanquam in duabus, quas datur sumus, Stratoniceæ urbis inscriptionibus, occurrant Διὸς Ἰπυκρήματος, & Διὸς Σεραπίους, diversa ejusdem numinis cognomina. Quorum quidem Ἰπυκρήματος poeticum quid & Deæ Triviæ cognatum sapere videtur. Non verò abnuerin, si quis Σεραπίους malit, legatque προνοία Σεραπίους Διὸς καὶ Ἐκάτης. At at quodcumque fuerit, à Christianis, ἀνο Θεοδοσιᾶν, Ethnica Deorum nomina non ferentibus, deletum arbitror.

Ἐνχα-

AD MON. STRATONICENSE NOTAE. 163

⁽²⁾ Ἐυχαιεῖ Θεοῖς, i. e. *Diis gratias agit*. Notandum igitur in religione Ethnicâ vocabulum, quod videri poterat Christianæ ferè proprium. Pari modo occurrit apud Polybium δὲ χαιεῖα πρὸς Θεούς, in marmore Adulitano δὲ χαιεῖα [πρὸς] Θεὸν Ἀργ. pag. 81.

⁽³⁾ Ἐπιφανεῖσιν Θεοῖς, i. e. *Diis præsentissimis*, non, uti vox primâ facie postulaverit, *insignissimis, illustrissimis*. Bene enim homines ἐπιφανεῖς *insignes* dicantur & *illustres*, Diï propriùs & latinùs *præsentes*: Unde Virgilianum,

Nec tam præsentem alibi cognoscere divos.

Igitur ut Antiochus V. Syris suis Θεὸς Ἐπιφανής, ita Romanis Cæsar Augustus Deus *præsens* habebatur. Ubi ne quis dubitet de locutionis istius verâ causâ & origine, utramque Ἐπιφανῆς intentionem complexus est Ovidius, jurato sic Augusti numine,

Per te præsentem conspicuumque Deum.

Hæc non parum faciunt ad intelligendam illam Christi, veri & magni Dei, Ἐπιφανείαν, quâ ejus παρασίαν feu adventum D. Paulus non semel indigitavit: maximè ad Titum scribens, ii. 13. Ἐπιφανείαν τῆ δόξης τῆ μεγάλης Θεῆ ἡ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

⁽⁴⁾ Ἐκ τινῶν δὲ γεγονότων παῖδας τελακονία, i. e. *triginta pueros clarè genitos, claris ortos parentibus*. Non aliter atque in ludis Romanis secularibus, de quibus Zosimus lib. 2. Ἐν τῷ κτὲ παλατίῳ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τρεῖς ἕννεα παῖδες Ἐπιφανεῖς μὲν παραθέντων πατέρων, οἱ πάντες ἀμφιθαλεῖς, ὅπερ ἐστὶν ἀμφότερος τῶν γονεῖς ἔχοντες ΠΕΡΙΟΝΤΑΣ, ὕμνος ᾄδουσι τῇ τε Ἑλλήνων ἢ Ῥωμαίων φωνῇ ἢ παλαιάν, δι' ἧν αἱ ὑπὸ Ῥωμαίους σώζονται πόλεις, i. e. *in Apollinis aede Palatinâ ter novem illustres pueri cum totidem virginibus omnes utrinque florentes, hoc est, qui ambos parentes habent eminentiores, Græcâ Latinâque linguâ hymnos canunt & Pæanas, per quos subditæ Romanis urbes sospitantur*. In quibus notabis, amice Lector, γονεῖς ἔχοντες παλιόνας id ipsum esse quod in lapide nostro παῖδες εὖ γεγονότες, & in Horatiano carmine Od. iv. 6. *puerique claris patribus orti*. At Leunclavius Zosimi interpres, & post eum Ludovicus Desprez, commentator in seculare carmen Horatii, malè illud παλιόνας accepere pro *superstitibus*; unde & vera vocis intentio, & instituti lex ipsa violata est. Vide, supra pag. 148. notam ad Σώματα τὰ παλιόνα, & pag. 127. citatum ex Eustathio τῶ ξένων παλιόνας.

⁽⁵⁾ Ἀσολαὶ ὕμνον ὃν ἂν συνάξῃ Σώσανδρος, i. e. *decantabunt hymnum qualem composuerit Sofander*, scriba civitatis. Ita etiam & lege Secularium, ut inquit Zosimus, ὕμνος ᾄδεται νεωστὶ πεποιημένος, i. e. *concinitur hymnus recens compositus*. Ergo ab Augusto Cæsare, quo tempore Seculares ederet, id operis Horatio demandatum occasionem dedit Hymno, sive *Carmini Seculari*, tum recens condito; quod quidem Ethnicam Ἀλλανείαν non malè dixeris, sive supplicationem communem, qualis in hoc psephismate præcipitur, pro salute & incolumitate Populi Romani. Unde honorem sibi præsumens, Poeta auguratus est, matronam aliquam Romanam aliquando sic fors dicturam;

— Ego Diis amicam
Reddidi carmen, docilis modorum
Vatis Horati.

Od. iv. 6.

⁽⁶⁾ Αναγεῖλαι . . . τὰ διαφέροντα τῆ ψηφισμάτος, i. e. *psephismatis quæ potiora sunt conscribere*. Hæc nimirum i. e. magis principalem ejus partem, non verò integrum psephisma, conscribi in templo Hecates jussere Stratonicenses; brevitati credo, & loci commofo studentes. Et aliàs equidem breviata fuisse hunc in modum psephismata, exemplo est singularis antiquus lapis, qui inter cimelia Honoratissimi Oxoniæ Comitum loci dignitatem meruit, summo herois eruditissimi erga vigilias nostras & bonas omnes literas favore, hos in usus nunc concessus. Facit dictionis puritas, & prævia senatûs ante plebiscitum factum consultatio, ut Atheniensium esse statuam; qui Trœzeni, Argolicæ civitati, cum de libertate sua periclitaretur, auxilia submiserant. Defuncti eo periculo gratè rem recolunt Trœzenii, misso ad Athenienses psephismate, & Zenodoto auxiliorum duce non mediocriter laudato. At Zenodotum civem suum novâ lau-

de

164 AD MON. STRATONICENSE NOTAE.

de cumulant Athenienses, juxta proprium ipsorum in hoc lapide senatus consultum, & repetitam è Træzeniorum psephismate partem ejus principalem. Porro secutum est istiusmodi senatus consulto par omnino plebiscitum, ideoque in eodem lapide brevium. Sed excidit aliquid ab initio, ex conjectura non difficili redintegrandum.

* * * * * ΕΣ * *

- (1) ΖΗΝΟΔΟΤΟΝ ΒΑΥΚΙΔΕΩΣ ΕΠΕΙΔΗ ΤΡΟ ΖΗΝΙΟΙ ΓΕ
ΓΡΑΦΑΣΙΝ ΕΝ ΤΩ ΨΗΦΙΣΜΑΤΙ ΤΩ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟ
ΛΙΝΟΤΙΑΝ ΗΡΑΓΑΘΟΣ ΓΕΓΟΝΕ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ
ΤΟΝ ΤΡΟ ΖΗΝΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΑΙΡΟΝ ΑΦΙΚΟΜΕΝΟΣ
ΕΒΟΗΘΗΣΕ ΚΑΙ ΣΥΝΗΓΩΝΙΣΑΤΟ ΑΥΤΟΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ
(2) ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗΝ
ΤΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΑΞΙΩΣ ΤΗΣ ΤΕ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΟΙΚΕΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΠΑΡΧΟΥΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΟΛΕΙ ΠΡΟΣ ΤΡΟ ΖΗΝΙΟΥΣ ΚΑΛΕΣΑΙ ΔΕ ΑΥΤΟΝ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝ ΕΠΙΔΕΙΞΝΟΝ
ΕΔΟΞΕ ΤΩ ΙΔΗΜΩ ΙΑΤΡΟ ΚΛΗΣ ΠΥΘΙΩΝΟΣ ΕΙΠΕ
ΤΑ ΜΕΝ ΑΛΛΑ ΚΑΘΟΤΙ Η ΒΟΥΛΗ ΨΗΦΙΣΑΤΟ ΤΟ ΔΕ
(3) ΨΗΦΙΣΜΑΤΟ ΠΕΡΙ ΤΡΟ ΖΗΝΙΩΝ Ο ΠΡΟΕΒΟΥΛΕΥΣΑΤΟ
Η ΒΟΥΛΗ ΑΝΑΓΡΑΨΑΙ ΕΝ ΣΤΗΝ ΗΙΔΙΘΙΝΗ ΚΑΙ ΣΤΗ
ΣΑΙ ΕΝ ΤΩ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΕΠΙΜΕΛΗ[ΣΑΣΘΑΙ
(4) ΔΕ ΤΗΣ ΑΝΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΣΤΑΣΤ[ΟΔΕ
ΑΝΑ]ΛΩΜΑΙΣ ΤΗΝ ΣΤΗΝ ΔΗΝ ΔΟΥΝΑΙ Τ[ΟΝ ΤΗΣ
ΠΟΛΕΩΣ ΤΑΜΙΑΝ]

[Ἐδοξε τῇ Βουλῇ ἐπαινεῖσαι μὲν] Ζηνοδοτον Βαυκιδέως, ἐπειδὴ Τροιζῆνιοι γεγραψασιν ἐν τῷ ψήφισματι τῷ πρὸς τὴν πόλιν, ὅτι ἀνὴρ ἀγαθὸς γέγονε πρὸς τὸν δῆμον τὸν Τροιζηνίων, καὶ κατὰ καιρὸν ἀφικόμενος ἐβοήθησε καὶ συνηγωνίσασατο αὐτοῖς, εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς πόλεως, καὶ ἐξαγωγὴν τῆς φρουρᾶς, ἀξίως τῆς πατρίδος, καὶ τῆς οἰκειότητος, καὶ εὐνοίας τῆς συμπαρχούσης τῇ πόλει πρὸς Τροιζηνίους· καλέσαι δὲ αὐτὸν καὶ εἰς πρυτανεῖον ἐπιδείξνον.
Ἐδοξε τῷ δήμῳ. Ἰατροκλῆς Πυθίωνος εἶπε. Τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὴν ἢ βουλὴν ἐψηφίσασα. τὸ δὲ ψήφισμα τὸ περὶ Τροιζηνίων, ὃ προεβουλεύσασα ἢ βουλῇ, ἀναγεγραψαί ἐν στήλῃ λιθίνῃ, καὶ στήσαι ἐν τῷ ἱερῷ τῷ Ἀπόλλωνος, ἐπιμελη[σασθαι] δὲ τῶν ἀναγεγραφῆς τῶν ἐξέτασας, τῶν δὲ ἀνα[λωμα] εἰς τὴν στήλῃ δῆναι τῶν τῆς πόλεως ταμίων]

Placuit Senatui laudare quidem Zenodotum Baucidis F. quoniam Træzenii scripserunt in psephismate ad civitatem dato, quod vir bonus fuerit erga Træzeniorum civitatem, quodque in tempore adveniens lato iis auxilio opitulatus fuerit, ad liberandam civitatem, & educendum præsidium, pro patriæ suæ honore, proque necessitudine & benevolentia quæ civitati cum Træzeniis intercessit: Quinetiam invitare ipsum in Prytaneum ad prandium.
Placuit Populo: Iatrocles Pythionis F. sententiam dixit. Cætera quidem prout Senatus decrevit. Psephisma verò de Træzeniis, quod Senatus prævio consulto dedit, in stelâ lapideâ conscribere; & reponere in templo Apollinis; scriptiois verò curam habere urbis inquisitores; sumptumque in stelam faciendum præbere ærarii præfectum.

(1) ΤΡΟ ΖΗΝΙΟΙ. Scriptura singularis pro ΤΡΟΙ ΖΗΝΙΟΙ, dum in τῷ Ζ antiqua perpendicularis linea præstat τῶν ἰσῶτα vicem. Sic etiam in æsè lapide est translatum inter Monumenta vetustatis Kempiana, ab eruditissimo R. Ainsworth descripta & illustrata, Londini, 1720. pag. 43. Zenodotum nostrum patriâ fuisse Atheniensem tenore lapidis evincitur. Ne quem hic fortè subeat Zenodoti Træzenii nomen, quem Historiæ scriptorem laudat Dionysius Halicarn. lib. 2. cap. 48.
(2) Ἐλευθερίαν. Sæpe à Medis, sæpe à Lacedæmoniis periclitati sunt de libertate Træzenii. Toties verò servati Ἠλία Ἐλευθερία βωμὸν, i. e. Solis Liberatoris aram dedicârunt. Pausan. Corinth. cap. 31.
(3) Προεβουλεύσασα. Harpocratiōni προεβουλεύσασα, τὸ πρὸ τῆς βουλῆς ψηφισθῆναι, πρὸν εἰς τὸ δῆμον εἰσενεχθῆναι i. e. à Senatu antea consultum quàm ad populum de eo referatur. Auctore contra Æschinem Demosthene.
(4) Ἐξέτασας. ita antiquitus à quibusdam vocabantur qui aliter Ἐυθῦνοι, Λογισαί, Σωτήγοροι, i. e. magistratus aliorum magistratum rationibus examinandis præfecti. Vide Arist. Polit. lib. 6. cap. 8. Ex his verò omnibus colligenda est non parva historici hujus marmoris & ætas & utilitas.

Ecce

Monumentum Ancyranum.

ECCE, Lector, fidem liberavimus dato monumento Stratonicensi, quanquam non quale promissimus, Latino. Cùm enim Latinum istud (*pretia rerum venalium* exhibens) ævi sequioris fuerit; mutato consilio, Græcam ejusdem urbis huc accersimus inscriptionem, cæteris quæ præcessere antiquitatibus & materia, & ætate, longè magis congruentem. Properamus igitur ad destinatam præsentis operi coronidem, celeberrimum marmor Ancyranum: in quo scripta Historia Augustæa parte quidem aliquâ secuta est, at parte aliâ, eâque longè majore, antecessit æram, ad quam collimavimus, Christianam.

Anno U. C. 766, ætatis suæ 76, administratæ verò reipublicæ 57, mortuus est Augustus Cæsar, pacificator orbis, & Romani imperii nascenti jam Christo stator. Defuncti testamentum apud se depositum Virgines Vestales unâ cum tribus æquè signatis voluminibus protulerunt. “ De tribus istis voluminibus (inquit Suetonius) uno mandata de funere suo complexus est: altero, indicem rerum à se gestarum, quem vellet incidi in aheneis tabulis, quæ ante Mausoleum statuerentur: tertio, breviarium totius Imperii, quantum militum sub signis ubique esset, quantumque pecuniæ in ærario & fisco, & vectigaliorum residuis”. In ære igitur incisus est, sicut jusserat Augustus, rerum suarum index; præsumptâ quidem spe perennitatis, at certiore longè exitii periculo. Quæ enim secuta est barbaries, magis conflandi æris quàm legendæ historiæ studiosa, dum in ignobiliores usus metallum diftingit, quantum in se erat, acta Cæsaris abolevit. Actumque penitus fuisset de elegantissimo vitæ Augustææ breviario, ni devota ejus majestati numinique Ancyrana civitas desumptum inde exemplar marmoreis sex tabulis inscripserat. Hoc habuit in Galatiâ perfugium qui in Româ suâ stare & perennare non potuit Augusti honos. Sed & hîc quoque bipedum nequissimi, ob tantuli lucellum æris quo quadrati lapides figuntur, fœda multa vulnera monumento, quædam etiam & insanabilia intulerunt. Adeò mirè decepta est antiquitas, dum quodcunque olim optaverit cæteris longius perennaturum, æri id, potius quàm marmori, confisit. Etenim præ

166 MONUMENTUM ANCYRANUM.

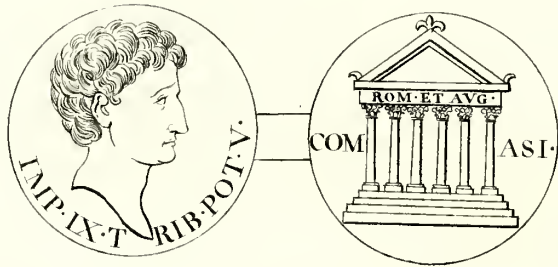
lapideis paucissimæ hodiè supersunt ahenæ inscriptæ tabulæ. neque credibile est tot ex ære nummos effugere potuisse humanam avaritiam, si non in gremio Terræ matris per barbara ista sæcula latuissent, & sub his nostris politioribus argentum pretio superâssent.

Sed ordienda est historia monumenti; repetendumque quâ olim occasione transit ex Europâ in Asianam continentem, quâque iterum fortunâ ex Asianâ in Europæam rediit. Hunc in finem obsequar imperiis Josephi Justi Scaligeri, literarum suo tempore tyranni; qui in secuturis omnibus Ancyrani lapidis editionibus hæc præviè ponenda censuit. Verba sunt ipsius Augusti in edicto pro Judæis per Asiam dispersis, apud Josephum, Antiq. lib. XVI. 6. Τότε ψήφισμα τὸ δοθέν μοι ὑπ' αὐτῶν, ὑπὲρ τῆς ἐμῆς εὐσεβείας ἣν ἔχω πρὸς πάντας ἀνθρώπους, καὶ ὑπὲρ Γαίᾳ Μαρκίᾳ Κενσωρίνῃ, καὶ τῆτο τὸ διάταγμα κελύω ἀνατεθῆναι ἐν ἐπισημοτάτῳ τόπῳ γενηθέντι μοι, ὑπὸ τῆ Κοινῆ τῆς Ἀσίας ἐν Ἀγκύρῃ (malè editur vulgò Ἀργύρῃ inquit Scaliger.) Ἐὰν δέ τις παραβῆ τι τῶν προειρημένων, δώσει δίκην ἑ μετρίαν. Ἐσηλογραφήθη ἐν τῷ Καίσαρος ναῶ. i. e. *Datum mihi à Judæis decretum de meâ quam erga humanum genus habeo pietate, deque Caio Marcio Censorino, unâque etiam præsens hoc edictum reponi jubeo in dicato mihi loco insignissimo à Communi Asia; ἐν Ἀργύρῃ (ut habent vetera exemplaria; ἐν Ἀργυρῇ, hoc est in argenteâ aut argentatâ tabulâ, ut voluit Samuel Petitus; ἐν Ἀγκύρῃ autem, hoc est in Ancyrà, ut statuit magnus Josephus Scaliger.) Prædictorum verò si quis quid fuerit transgressus, poenas dabit non mediocres. Columnæ inscriptum fuit in templo Cæsaris.*

Hæc tum primùm Scaliger cùm ederet Emendationem Temporum; & Scaligero, cum hoc ipsum monumentum ederet, non sine plausu quodam, assentiens Casaubonus. Hinc factum est, ut clariss. editores Hudsonus & Havercampius etiam in Josephi textum emendationem illam Scaligeranam, quanquam non sine notâ dubii, receperint. At nullâ mihi auctoritate persuadebitur, figi potuisse longè in Galatiâ edictum ad Asianos Judæos spectans, qui tum adeò frequentes Pergami, Smyrnæ, Ephesi, aliisque Proconsularis Asiæ civitatibus agitabant. Neque credam unquam dedicatum Cæsari Augusto ab Asiæ Communi templum alibi quàm intra Commune Asiæ quærendum. Ergo decipiat, si quem poterit decipere, fortuita vocum ΑΡΓΥΡΗ & ΑΓΚΥΡΗ similitudo. Quod si sollicitanda fuerit vox ΑΡΓΥΡΗ, neque placuerit ἐν Ἀργυρῇ, cum Samuele Petito, interpre-

MONUMENTUM ANCYRANUM. 167

terpretari, verifimilior longè ratio suadebit, non jam ἐν ΑΓΚΥΡΗ, sed ἐν ΠΕΡΓΑΜΩ esse corrigendum. Pergami enim, neque alibi quàm Pergami, intra Commune Asiæ statutum est Augusto jam viventi templum. Unde Tiberius ad Senatum, *Divus Augustus*, inquit, *sibi atque urbi Romæ templum apud Pergamum sibi non prohibuit*. Tac. An. 4. c. 37. Templum ipsum, eo titulo sacra-

tum, in Latino Augusti nummo hîc inserto cernitur. Secutusque est ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ nummus, inscriptus ab anticâ parte ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΒΟΥΛΑΙΩ, à posticâ Μ. ΦΟΥΡΙΟΣ Ο ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ ΑΣΙΑΡΧΗΣ, i. e. *Augusto Cæsari consiliorum præsidî M. Furius sacerdos & Asiarcha*. Cùm ergo in edicto pro Judæis Asiæ, ad calcem sic legatur, *Columnæ inscriptum fuit in templo Cæsaris*, longè videtur manifestius templum Augusti Pergamenum, quàm Ancyranum per ista verba subindicari. Neque deligi fortasse poterat ad conservandas hæc Judæorum immunitates, insignior aliquis aptiorve, quàm templum Pergamenum, locus; quia Pergamenum cum Hyrcano Judæo pontifice recentem amicitiam jam nuper iniverant, vetustissimamque quandam cum Hebræâ gente, ab Abrahami usque temporibus, sunt testati. *Jos. Antiq. l. 14.*

Hæc necessariò præfati integrum nunc relinquimus Lectori, an rectâ migrare velit in Scaligeri sententiam, an cum ratione ab eâdem penitus discedere. Cæterùm vera, ut opinor, translati in Ancyranum templum monumenti occasio hæc ferè fuit. Anno U. C. 728. mortuus est Galatiæ rex Amyntas, scriba olim Deiotari, aut ante decennium in ejus defuncti regnum ab Antonio suffectus. Tum verò Cæsar, qui alias multas nationes regibus eas possidentibus concesserat, Galatiam tamen negavit Amyntæ filiis; redactamque in provinciam, cum tribus ejus populis, Trocmis, Tolistoboiis, Tectosagis, misso à se M. Lollio pro prætore administrandam tradidit. Ex illo, quæ antea Tectosagorum seu urbs, seu

168 MONUMENTUM ANCYRANUM.

feu castellum fuerat, in totius Galatiæ metropolim est evecta ; & Augusta Tectofagorum Ancyra, ab instaurore Cæsare Augusto nominata est. Talem se tulit in inscriptione, ex schedis D. de Tournefort & D. Faure in R. D. Montfauconii Palæographiam relatâ, pag. 162. Μητρόπολις τῆς Γαλατίας Σεβαστὴ Τεκτοσάγων Ἀγκύρα. Surgit interea novum urbis ornamentum, quod alii hodie Prytaneum conciliis epulisque publicis destinatum, alii templum Augusti fuisse autumant. Sed more antiquo utriusque proculdubio usum Ancyranis præstitit---*Hoc illis curia templum*---ut de Laurentibus Virgilius cecinit,---*Hæc sacris sedes epulis*---Consecrati Augusto, non jam ab Asiæ, sed ab suo Galatiæ populo, postquam, stultissimâ per Romanum orbem adulatione, Deus haberi cœperat, certa credo, quamvis imperfecta memoria extat, hunc ad modum, ut videtur, refarcienda.

ΓΑΛΑΤΩΝ Ο ΔΗΜΟΣ [ΙΕ
ΡΑΣΑΜΕΝΟΣ [ΚΑΙΣΑΡΙ
ΣΕΒΑΣΤΩΙ [ΑΝΕΣΤΗΣΕΝ

*Galatarum Populus sa-
cerdotio functus Cæsari
Augusto statuit.*

Hanc è schedis Tournefortianis templi consecrationem discimus. Porro vocatum fuisse Sebastêum, locumque ei primitus extruendo dedicatum fuisse in suburbio, à Pylæmene regis Amyntæ filio, schedæ docent Fabrianæ ; quas dum ære numerato emit, emptasque indignis modis corrupit, suas reverà fecit Paulus Lucasius. Extant hodiè in Suburbio Ancyrano, Sebastêi ipsius parietibus inscriptæ, & unâ cum prioribus correctæ sic leguntur. *Vide sis Lucasii Itiner. secund. Tom. I. p. 308, & Montfauconii Palæograph. p. 154.*

ΕΠΙ Μ. ΛΟΛΛΙΟΥ ΠΥ
ΛΑΙΜΕΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΜΥΝ
ΤΟΥ ΤΥΓΙΟΥ ΔΗΜΟΘΟΙΝΙΑΝ
ΔΙΣΕΔΩΚΕΝ ΘΕΑΣΔΕΤΡΙΣ
ΕΔΩΚΕΝ ΑΓΩΝΑ ΓΥΜΝΙΚΟΝ
ΑΡΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΛΗΤΩΝ Ε
ΔΩΚΕΝ ΟΜΟΙΩΣ ΔΕ ΤΑΥΡΟΜΑ
ΧΙΑΝ ΚΑΙ ΚΥΝΗΓΙΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ
ΠΟΛΙΝ ΤΟΠΟΣ ΑΝΙΕΡΩΣ ΕΝΟΠΟΥ
ΣΕΒΑΣΤΕΙΟΝ ΕΣΤΙΝ ΚΑΙ Η ΠΑΝΗΓΥ
ΡΙΣ ΓΕΙΝΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΑΛΒΙΟΡΙΞΑΤΕ ΠΟΡΙΓΟΣ ΔΗΜΟΘΟ
ΙΝΙΑΝ ΕΔΩΚΕΝ ΑΝΔΡΙΑΝ ΤΑΣ ΑΝΕ
ΘΗΚΕΝ ΚΑΙ ΣΑΡΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΔΙΑΣ
ΣΕΒΑΣΤΗΣ

Ἐπὶ Μ. Λολλίῳ Πυ-
λαίμωνος βασιλέως Ἀμύν-
του τυγίου δημοθονίαν
δὶς ἔδωκεν, θεὰς ἢ τελεῖς
ἔδωκεν, ἀγῶνα γυμνικὸν
ἀρμάτων καὶ κελήτων ἔ-
δωκεν, ὁμοίως ἢ ταυρομα-
χίαν καὶ κυνήγιον, καὶ πρὸς
πόλιν τόπος ἀνιέρωσεν ὅπως
Σεβαστεῖον ἐστίν, καὶ ἡ πανήγυ-
ρις γέινεται καὶ ὁ ἵπποδρόμος.
Ἀλβίοριξ Ἀτεπόριξος δημοθ-
ονίαν ἔδωκεν, ἀνδρῶν ἢ ἀνι-
έρωσεν Καίσαρος καὶ Ἰουλίας
Σεβαστῆς.

*Sub M. Lollio Pylæmenes re-
gis Amyntæ filius populo
epulum dedit, Spectacula ter
dedit, certamen gymnicum
curribus & equis desultoriis
dedit, similiter Tauro-
machiam & Cynegium; &
juxta urbem loca consecra-
vit, ubi Sebastæum est, &
Panegyris cum equorum
cursu celebratur. Albiorix
F. Ateporigis populo
epulum dedit, statuas dedi-
cavit Cæsaris & Julæ Au-
gustæ.*

Sequuntur

MONUMENTUM ANCYRANUM. 169

Sequuntur alia his similia principum virorum munera, quæ ver-
tentibus annis, & recurrente panegyri, sive dedicationis Sebastæi
die festo, & data & inscripta fuisse crederem. Ea habe, Lector,
apud Lucasium in Itinerario, & Montfauconium in Palæographiâ.
At mecum interim recollige, Commune Galatarum propriam sibi
vendicâsse hujus templi neocoriam; utque sub Asiarchâ factum est
à Communi Asiæ, ita Galatas sub Pontifice suo Galatarchâ sacra
Augusti administrâsse: quem itidem *Sebastophantem*, hoc est, Au-
gustalem Flaminem appellitabant. Ita fert inscriptio, quam, post
Doufanas chartas & Cossonianas, perfectiorem longè reportavit
Tournefortius, insertam nunc Palæographiæ Montfauconii pag.
161. Τ.Φλ. Γαϊανὸν κ. τ. λ. Ἀρχιερέα τῆ Κοινῆ τῶν Γαλατῶν, Γαλατάρχην,
Σεβασοφάντην, ἢ κτιστὴν τῆς μητροπόλεως Ἀγκύρας Φύλης, κ. τ. λ. i. e.
Titum Flaviium Caiantum tribus sua honoravit, *Pontificem Commu-
nis Galatarum, Augustalem Flaminem, conditorem metropolis An-
cyræ.*

Hoc templum his religionibus instructum non immeritò sibi ho-
norem arrogavit renovandi, conservandi, & posteritati sanctiùs
tradendi nobilissimi indicis Augustæi. Ergo dextrâ lævâque, tri-
plici hinc illinc serie (curante proculdubio Proprætorè & ab ahe-
neis Romæ pilis in provinciam secum deferente) ante ⁽¹⁾ pulcher-
rimum qualis hîc conspicitur introitum, in marmoreos vestibuli

(1) pulcherrimum qualis hîc conspicitur in-
troitum; de quo Tournefortius in Itine-
nerarii Orientalis Epistola xxi. à Mon-
seigneur le Comte de Pontchartrain. Vous
jugerez, Monseigneur, de la beauté de cet edi-
fice par le dessin que vous m'avez ordonné
d'en faire graver. Il étoit tout de marbre
blanc à gros quartiers: & les encoigneures du
Vestibule, qui subsiste encore, sont alternative-
ment d'une seule pièce à angle, rentrant en
manière d'équerre, dont les côtes ont trois ou
quatre pieds de long. Les pierres d'ailleurs
sont attachées ensemble par des crampons de
cuivre, comme il paroît par les trous où ils
étoient encaffés. Les maîtresses murailles
ont encore 30 ou 35 pieds de haut. Pour la
façade, elle est entièrement détruite. Il ne
reste plus que la porte par où l'on entroit du
Vestibule dans la maison. Cette porte qui

est carrée, a 24 pieds de haut sur 9 pieds
2 pouces de largeur. Et ses montans qui sont
chacun d'une seule pièce, sont épais de 2 pieds,
3 pouces. C'est à côté de cette porte qui est
toute chargée d'ornemens, que l'on grava...
la vie d'Auguste en beau Latin, & en beaux
caractères. L'inscription est à trois colonnes
à droite & à gauche: mais outre les lettres
effacées tout est plein de grands trous, semblables
à ceux qu'auroient pu faire des boulets de canon.
Et ces trous, que les paysans ont fait pour arracher
les crampons, ont emporté la moitié des ca-
ractères. Les paremens de pierres sont des
quarrez barlongs fort propres, & d'un pouce
de saillie. Sans compter le Vestibule, cet
édifice est dans œuvre de 52 pieds de long, sur
36 pieds & demi de large. Il y reste trois
fenêtres grillées, de marbre à grands carreaux
semblables à ceux de nos fenêtres.

170 MONUMENTUM ANCYRANUM.

parietes est incisus. Latuit tamen orbem eruditum, usque dum, anno 1554, ⁽²⁾ Antonius Wrantzius Dalmata, vir consultissimus, episcopus Agriensis, & Latinarum decus elegantiarum Augerius Giflenius Busbequius, à Ferdinando Romanorum rege ad portam Othomanicam legati, primum omnium exemplar in Europam retulère: sed, magno literarum infortunio, per homines suos descriptum. Serò demum anno 1689, alterum repertum est ⁽³⁾ apo-

(2) *Antonius Wrantzius &c.* Historiam rei ipso à Busbequio accipe, in legationis Turcicæ epist. prima, dat. Viennæ Austriæ Kal. Septemb. M DL IV. *Constantinopolim veni ad diem xx. Januarii ibique collegas reperi, quos dixi, Antonium Wrantzium, & Franciscum Zay.* — “ Ancyram venimus, mansione à Constantinopoli xix — Hic pulcherrimam vidimus inscriptionem; & tabularum illarum, quibus indicem rerum à se gestarum complexus est Augustus, exemplum. Id quatenus legi potuit, per nostros homines transcribendum curavimus. Extat incisum ædificii, quod olim fortasse prætorium fuerat, diruti & tecto carentis marmoreis parietibus; ita ut dimidia pars intrantibus ad dextram, dimidia ad sinistram occurrat. Suprema capita ferè integra sunt, media lacunis laborare incipiunt. Infima verò clavarum & securium ictibus ita lacerata, ut legi non possint. Quod sanè rei literariæ non mediocre

damnum est à doctis meritò deplorandum.

Unum igitur idemque erat Apographum, quod Verantianum à quibusdam dictum, ab aliis verò Busbequianum, editum est ab Andrea Schotto in scholiis ad Aurelium Victorem, & à Grutero cum Clusii de eo epistolâ. pag. cc xxxiii. Accessère postea notulæ à Lipsio, & largior à Casaubono commentarius: solenne jamdudum ad Suetonii editiones additamentum.

(3) *Apographum inter postumas Danielis Cossonii chartas.* De quo libellus extat, ab auctore mihi dono datus, editus Lugduni Batavorum anno 1693, inscriptusque *Memoria Cossoniana*; hoc est Danielis Cossonii vita breviter descripta; cui annexa est nova editio Monumenti Ancyranæ; priorè Aug. Busbequii emendatior & auctior; cum notis Jacobi Gronovii. Sequitur Monumentum Ancyranum ad fidem utriusque exemplaris restitutum: à Samuele Pitisco, ad Suetonii sui calcem iteratum.

graphum

MONUMENTUM ANCYRANUM. 171

graphum priore longè auctius & emendatius, inter postumas Danielis Coffonii, Hollandici mercatoris, chartas. Qui vir eximiâ probitate, & eruditione non vulgari celebratus, dum in villâ Hadgilarenfi prope Smyrnâ incomitatus fortè spatiaretur, per furiales duos ab Algerio sicarios miserè confossus periit.

Quantum autem Busbequianam superavit Coffoniana charta, à Tournefortianâ tantum ipsa superatur. Nam qui Orientem peragravit, jussu & peculio regis Ludovici XIV, eruditissimus vir *Jos. Pitton de Tournefort*, aditâ an. 1701. Ancyra, optimum omnium exemplar è parietinis ipse tabulis descripsit. Et exitu ejusdem anni, ⁽⁴⁾ Smyrnâ ab Ancyra petens, cum illic me offenderet jam tum hujusmodi deliciis nimio plus gaudentem, humanissimè mihi dono dedit exceptam manu propriâ inscriptionem; cum editis aliquando conferendam, typisque, si res ita ferret, evulgandam. Idem acriter hortatus est cl. Jac. Gronovius, chartæ Coffonianæ editor, cum in patriam per Lugdunum Batavorum redux, anno 1703, ad eum salutatum viseram. Etenim monumenti à se exculti insigne adeo auctarium non illætus vidit, ultroque mecum alia multa Coffoniana, quæ non sunt hujus loci, communicavit. Memor itaque promissæ Heroibus duobus operæ, jam tandem quicquid reliquum fuit, ineunte præsentis seculo, universæ inscriptionis Ancyranæ, ad sacra Historicorum defero: Atque ita quidem, ut versiculi versiculis, lacunæ lacunis, mutilata verba mutilatis, ut sanctè mihi affirmavit Tournefortius, accuratissimè respondeant. Quod nisi fieret, vix ullæ tentari poterant, citra turpissimæ hallucinationis periculum, aut emendationes, aut supplementa. Neque insuper habui schedas, quæ olim pulcherrimæ erant, *Fabrianas*; quanquam in Itinerario isto *Lucasiano* interpolatione ferè perpetua vitiatas. Sciant enim antiquitatum studiosi Dominum . . . *la Fabre* (seu *Faure* ut loquuntur Provinciales) eruditulum mercatorem Gallum, Ancyra aliquot annos commoratum, nitidius solito exemplar opportunis sibi horis descripsisse; amicisque suis, Smyrnæ postea degentem, humaniter ejus copiam fecisse. At ⁽⁵⁾ Pau-

(4) *Smyrnâ ab Ancyra petens cum illic me offenderet, &c.* Cujus & ipse meminit Tournefortius, Epistola xxii. ubi de Smyrnâ agit, edit. Lugd. Tom. 3. pag. 377.

(5) *Paulus Lucasius, empto à defuncti viduâ exemplari isto Ancyrano, &c.* Probè hoc

novit, & illustrissimo Cos. Sherardo, scificitanti de exemplari Fabriano, sæpius à se viso & tractato, sic retulit vir bonus & eruditus, Rev. P. Jerothæus, Collegii Capucinatorum fratrum Smyrnæ tum præpositus, anno nempe, 1706.

172 MONUMENTUM ANCYRANUM.

lus Lucasius, emptis à defuncti viduâ chartis Græcis & Latinis, interque eas exemplari isto Ancyrano, orbi quidem illud, in patriam suam reversus, sed inerudito venditavit. Nemo enim paulo doctior aut prudentior chartæ adeo interpolatæ, suspectæ & pro nulla habitæ aut mentem advertere aut fidem adhibere sustinuerit. Inerant tamen non pauca, quæ penitiùs excussa, exactiùs trutinata, & cum Tournefortianis sedulò collata, egregio in his nunc edendis usui fuerunt. Sensum intra lacunas breviores verosimiliter continuatum dedi: sicubi prompta occurrerent & præsentia à Criticâ, à Grammaticâ, atque ab ipsis insuper historiis subsidia. Ita tamen ut optaverim Lectorem suo in his iudicio, suoque ingenio niti.

RERVM.GESTARVM.DIVI.AVGVSTI.QVIBVS.ORBEM.TERRARVM.IMPERIO . POPVLI . ROM .
SVBIECIT.ET.IMPENSARUM.QVAS.IN.REMPVBLICAM.POPVLMQVE.ROMANVM.FECIT.
INCISARVM.IN . DVABVS . AHENEIS . PILIS . QVAE . SVNT . ROMÆ . POSITAE . EXEMPLAR .
SVBIECTVM .

Tabula prima intrantibus à lævâ.

ANNOS . VNDEVIGINTI . NATVS . EXERCITVM . PRIVATO . CONSILIO . ET . PRIVATA . IMPENSA
COMPARAVI . PER . QVEM . REMPVBLICAM . *obstinatione* . FACTIONIS . OPPRESSAM
IN . LIBERTATEM . VINDICAVI . *Sena* TVS . DECRETIS . HONORIFICIS . *ornatus* . IN . eum
ORDINEM . SVM . *adlectus a* CONSVLIBVS . *inter consulares ut sententiam dice*
5 REM . LOCVMQUE . et IMPERIVM . MIHI . DEDIT . RESPVBLICA . *vi* . PRAETORI . SIMVL . CVM
CONSVLIBVS . *Irtio et Pansa* . Huic AVTEM . EODEM . ANNO . ME . *suffectum*
CONSVLEM . *cum edidisset* . ET . TRIVMVIRVM . REIPVBLICAE . CONSTITVENDAE
QVI . PARENTEM . *conivratu occidissent* IN . EXILIVM . EXPVLI . IVDICIIS . LEGI-
TIMIS . VLTVS . POSTEA . BELLVM . INFERENTIS . REIPVBLICAE
10
ARMA . TERRA . MARIQVE *signa*QVE . TOTO . ORBE . TERRARVM . *circumtulit*
VICTORQVE . OMNIBVS . *supplicibus* . CIVIBVS . PEPERCI . et in EXILIO *sponte sua de-*
GENTES . QVIBVS . TVTO . *liceret* . SERVARI . QVAM . EXCIDERE . Malui
MILLIA . CIVIVM . *romanorum adacta* SACRAMENTO . MEO . FVERVNT . CIRCITER . *quingen-*
15 TA . EX . QVIBVS . *deduxi in colonias* . AVT . REMISI . IN . MVNICIPIA . SVA . STIPENDIIS *solu-*
TIS . MILLIA . ALIQVANTO . *plus quam* . TRECENTA . ET . IIS . OMNIBVS . AGROS . *adsignavi*
AVT . PECVNIAM . *proprium ex* . ME . DEDI 7 Longas NAVES . CEPI . *sescentas* . *praeter ali-*
AS . SIQVAE . MINORIS *quam triremes* . FVERVNT 7
BIS . OVANS . TRIVMPHAVI *tris egi* curVLIS . TRIVMPHOS . ET . APPELLATUS *sum* *viciens et*
20 *semel* . IMPERATOR . *cumque pluris* . TRIVMPHOS . MIHI . *senatus decrevisset iis tamen*
agendis supersedi . et tantummodo laurVS . DEPOSVI . IN . CAPITOLIO . *Delmatis et Illur-*
iis qVOQVE . BELLO . NVNC . *perdomitis* . OB . RES . Aut ductu meo aut per lega-
TOS . AVSPICIIS . MEIS . TERRA . MARIQVE . PROSPERE . GESTAS . *quaesitamque bello re-*
QVIEM . DECREVIT . SENATVS . SVPPPLICANDVM . ESSE . DIS . IMMORTALIBVS
25 QVO . *ex* SENATVS . CONSVLTO . SVPPPLICATVM . EST . IN . DEORVM
. VO VM . REC AVT . R
. AM . TER . DECIENS
. AE . POTES
. ME . IA
. Cætera huic Tabulæ inscripta cuncta penitus evanuerunt.

MONUMENTUM ANCYRANUM. 173

Tabula secunda à lævâ.

PATRITIORVM . NVMERVM . AVXI . CONSVL . QVINTVM . IVSSV . POPVLI . ET . SENATVS . SENA
 TVM . TER . LEGI . ET . IN . CONSVLATV . SEXTO . CENSVM . POPVLI . CONLEGA . M . AGRIPPA . EGI
 LVSTRVM . POST . ANNV . ALTERVM . ET . QVADRAGENSIMVM . FECI . QVO . LVSTRO . CIVI
 VM . ROMANORVM . CENSA . SVNT . CAPITA . QVADRAGIENS . CENTVM . MILLIA . ET
 SEXAGINTA . TRIA . MILLIA . *Alterum* . CONSVLARI . CVM . IMPERIO . LVSTRVM 5
consumque SOLVS . FECI . CENSORINO *et* ASINIO . COS . QVO . LVSTRO . CENSA . SVNT
 CIVIVM . ROMANORVM . *capita* QVADRAGIENS . CENTVM . MILLIA . ET . DVCEN
 TA . TRIGINTA . TRIA . *millia* . *Tertium* . CONSVLARI . CVM . IMPERIO . LVSTRVM
 CONLEGA . TIB . *Caesare feci* SEX . POMPEIO . ET . SEX . APPVLEIO . COS .
 QVO . LVSTRO . *Etiam censa sunt* ROMANORVM . CAPITVM . QVADRAGIENS . 10
 CENTVM . *Millia triginta* . ET . SEPTEM . MILLIA

LEGIBVS . NOVIS *latis* EXEMPLA . MAIORVM . EXOLESCENTIA . *revocavi* . *et fugientia*
 IAM . EX . NOSTRO *conspectu* AVITARVM . RERV . EXEMPLA . IMITANDA . *proposui*7
 ATVS . ET . SACERDOTES
 V . TIS EFEC 15
 QVATTVOR . AMPLISSIMA . COLLEGIA
 MPEIAM . ET . MVNICIPI M . VNI
 APVD . OMNIA . PVLVINARIA . PRO . VALETVDINE
 VSVM . EST . IN . SALIARE . CARMEN . ET . SACROSAN
 VO EREA TRIBVNICIA . POTESTAS . MIHI 20
 MVS ITER . M . IN

populo SACERDOTIVM . DEFERENTE . MIHI . QVOD . PATER . MEVS . *procuravit*
suscepi id SACERDOTIVM . ALIQVOD . POST . ANNOS EO . MORTUO *qui post patrem*
meum illud *procvra*VERAT . CVNCTA . EX . ITALIA
 valetvdine . QVANTA . ROMAE . NVNQVAM 25
 P . Sulpicio . C . VALGIO . CONSVLIBVS
 aedis . HONORIS . ET . VIRTVTIS . AD . *memoriam*
 senatus . CONSACRAVIT . IN . QVA . PON
 ANNIVERSARIVM . SACRIFICIVM . FACERE
 R T IN . VRBEM . EX 30
 AVIT
 PARS
 ET . PRIN A . MIHI
 ONOS RAE
 res in Hispania . GALLIAQUE *provinciis* . PROSPERE 35
 NEP . QV ARAM
 pro REDITV . MEO . *consacrari ut* AD . EAM
 MAGISTRATVS . ET . SAC
 IVM C P
 CVSSVM . ESS
 per . TOTVM . *imperium* POPVLI . ROMANI . *parta est terra* 40
marique PAX . CVMQUE *a condita urbe* . Ianum Quirinum BIS . OMNINO . CLAVSV
fuisse PRODATVR . EVM . *Senatus* PER . ME . PRINCIPEM . *ter* CLAVDENDVM . ESSE . *jussit*7
Inter filios meos . QVOS . *sinistra fors* MIHI . ERIPVIT . EORVM . CAIVM . ET . LVCIVM . CAESAR
 ES 45

Tabula tertia à lævâ.

HONORIS . MEI . CAUSA . SENATVS . POPVLVSQVE . ROMANVS . ANNV . QVINTVM . ET . DECI
 MVM . AGENTIS . CONSVLES . DESIGNAVIT . VT . EVM . MAGISTRATVM . INIRENT . POST . QVIN
 QVENNIVM . ET . EX . EO . DIE . QVO . DEDVCTI . SVNT . IN . FORVM . VT . INTERESSENT . CONSILIs
 PVBLICIS . DECREVIT . SENATVS . EQVITES . AVTEM . ROMANI . VNIVERSI . PRINCIPEM
 IVVENTVTIS . VTRVMQVE *eorum* . PARNIS *et* . HASTIS . ARGENTEIS . DONATVM . AP 5
 PELLAVERVNT7

PLEBEI . ROMANAE . VIRITIM . Ss . TRECENOS . NVMERAVI . EX . TESTAMENTO . PATRIS
 MEI . ET . NOMINE . MEO . QVADRINGENOS . EX . BELLORVM . MANIBIS . CONSVL
 QVINTVM . DEDI . ITERVM . AVTEM . IN . CONSVLATV . DECIMO . EX . PATRIMONIO
 Y y
 MEO .

174 MONUMENTUM ANCYRANUM.

10 MEO . IIS . QUADRINGENOS . CONGIARI . VIRITIM . PERNUMERAVI . ET . CONSVL
 VNDECIMVM . DVODECIM . FRUMENTATIONES . FRUMENTO . PRIVATIM . COEMPTO
 EMENSVS . SVM . ET . TRIBVNITIA . POTESTATE . DVODECIMVM . QUADRINGENOS
 NUMMOS . TERTIVM . VIRITIM . DEDI . QVAE . MEA . CONGIARIA . PERVERNERVNT
 ad sestertivm . MILLIA . NVNQVAM . MINVS . QVINQVAGINTA . ET . DVCENTA7
 15 TRIBVNITIAE . POTESTATIS . DVODEVICINSIMVM . CONSVL . XII . TRECENTIS . ET . VIGINTI
 MILLIBVS . PLEBEI . VRBANAЕ . SEXAGENOS . DENARIOS . VIRITIM . DEDI
 ET . CVOIVIS . MILITVM . MEORVM . CONSVL . QVINTVM . EX . MANIBIIS . VIRITIM
 MILLIA . NUMMVM . SINGVLA . DEDI . ACCEPERVNT . ID . TRIUMPHALE . CONGIARIVM
 IN . COLONIIS . HOMINVM . CIRCITER . CENTVM . ET . VIGINTI . MILLIA7 CONSVL . TER
 20 TIVM . DECIMVM . SEXAGENOS . DENARIOS . PLEBEI . QVAE . TVM . FRUMENTVM . PVBLICVM
 ACCEPERVNT . DEDI . EA . MILLIA . HOMINVM . PAVLO . PLVRA . QVAM . DVCENTA . FVERVNT
 PECVNIAM . pro AGRIS . QVOS . IN . CONSVLATV . MEO . QVARTO . ET . POSTEA . CONSVLIBVS
 M. Craffo et CN. LENTVLO . AVGVRE . ADSIGNAVI . MILITIBVS . SOLVI . MVNICIPIIS7EA
 SESTERTIVM . CIRCITER . SEXSIENS . MILLIENS . FVIT . QVAM . ex COLLATIONIBVS . pro
 25 PRAEDIIS NVMERAVI . ET . CIRCITER . BIS . MILLIENS . ET . SESCENTIENS . QVOD . PRO . AGRIS
 PROVINCIALIBVS . SOLVI7 ID . PRIMVS . ET . SOLVS . OMNIVM . QVI . DEDVXERVNT
 COLONIAS . MILITVM . IN . ITALIA . AVT . IN . PROVINCIIS . AD . MEMORIAM . AETATIS
 MEAE . FECI . ET . POSTEA . Ti . NERONI . ET . CN . PISONI . CONSVLIBVS . ITEM QVE . C . ANTISTIO
 ET . D . LAELIO . COS . ET . C . CALVISIO . ET . L . PASIENO . CONSVLIBVS . ET . Lentulo et MESSALINO
 30 CONSVLIBVS . ET . L . CANINIO . ET . Q . FABRICIO . CONSVLIBVS . veteranis quos . EME
 RITEIS . STIPENDIS . IN . SVA . MVNICIPIA reduxi PRAEMIA aere numerato
 PERSOLVI . QVAM . IN . REM . SESTERTIVM MILL
 IMPENDI7
 QVATER . PECVNIA . MEA . IVVI . AERARIVM . ITA . VT . SESTERTIVM . MILLIENS . ET
 35 QVINQVIENS . AD . EOS . QVI . PRAEERANT . AERARIO . DETVLERIM . ET . M . Aemilio
 ET . L . ARVNTIO . COS . IN . AERARIVM . MILITARE . QVOD . EX . CONSILIO
 CONSTITVTVM . EST . EX . quo PRAEMIA . DARENTVR . MILITIBVS . QVI . viginti
 stipendia EMERVISSENT . HS . MILLIENS . ET . SEPTINGENTIENS Tib. Caesaris
 nomine et MEO . DETVLI
 40 quo . CN . ET . P . LENTVLVS . consvLES . FVERVNT . CVM . D . CERENT
 CENTVM . MILLIBVS . HOMINVM IBVS O . FRV

Tabula prima à dextrâ.

CVRIAM . ET . CONTINENS . EI . CHALCIDICVM . TEMPLVMQVE . APOLLINIS . IN
 PALATIO . CVM . PORTICIBVS . AEDEM . DIVI . IVLI . LVPERCAL . PORTICVM . AD . CIR
 CVM . FLAMINIVM . QVAM . SVM . APPELLARI . PASSVS EX . NOMINE . EIVS . QVI . PRI
 OREM . EODEM . IN . SOLO . FECERAT . OCTAVIAM . PVLVINAR . AD . CIRCVM . MAXIMVM
 5 AEDES . IN . CAPITOLIO . IOVIS . FERETRI . ET . IOVIS . TONANTIS . AEDEM . QVIRINI
 AEDES . MINERVAE . ET . IVNONIS . REGINAE . ET . IOVIS . LIBERTATIS . IN . AVENTINO
 AEDEM . LARVM . IN . SVMMA . SACRA . VIA . AEDEM . DEVM . PENATIVM . IN . VELIA
 AEDEM . IVVENTATIS . AEDEM . MATRIS . MAGNAE . IN . PALATIO . FECI7
 CAPITOLIVM . ET . POMPEIVM . THEATRVM . VTRVMQVE . OPVS . IMPENSA . GRANDI . REFECI
 10 SINE . VLLA . INSCRIPTIONE . NOMINIS . MEI7 RIVOS . AQVARVM . COMPLVRIBVS . LOCIS
 VETVSTATE . LABENTES . REFECI . ET . AQVAM . QVAE . MARCIA . APPELLATVR . DVPLICAVI
 FONTE . NOVO . IN . RIVVM . EIVS . IMMISSE7 FORVM . IVLIVM . ET . BASILICAM
 QVAE . FVIT . INTER . AEDEM . CASTORIS . ET . AEDEM . SATVRNI . COEPTA . PROFLIGATA
 QVE . OPERA . A PATRE . MEO . PERFECI . ET . EANDEM . BASILICAM . CONSVMP TAM . IN
 15 CENDIO . AMPLIATO . EIVS . SOLO . SVB . TITVLO . NOMINIS . FILIORVM . meorum INCO
 HAVI . ET . SI . VIVVS . NON . PERFECISSEM . PERFICI . AB . HEREDIBVS . meis iussi
 DVO . ET . OCTOGINTA . TEMPLA . DEVM . IN . VRBE . CONSVL
 REFECI . NVLLO . PRAETERMISSO . QVOD . eo tempore
 MV . M IRVMINEA . A BI
 20 PRAETER IVME . LINV LVM
 PRIVATO . SOLO . *dedicato* MARTIS . VLTORIS . TEMPLVM . FORVMQVE . AVGVSTVM . ET
 THEATRVM . AD . AEDEM . APOLLINIS . IN . SOLO . MAGNA . EX . PARTE . Ad . id
 EMPTO . FECI . QVOD . SVB . NOMINE . M . MARCELLI . GENERI . NITESCIT7 DONA ex
 MANIBIIS . IN . CAPITOLIO . ET . IN . AEDE . DIVI . IVLI . ET . IN . AEDE . APOLLINIS . ET . IN . AE
 DE

MONUMENTUM ANCYRANUM. 175

DE . VESTAE . ET . IN . TEMPLO . MARTIS . VLTORIS . CONSACRAVI . QVAE . MIHI . CONSTI 25
 TERVNT . HS . CIRCITER . MILLIENS7 AVRI . CORONARI . PONDO . TRIGINTA . ET . QVIN
 QVE . MILLIA . MVNICIPIIS . ET . COLONIS . ITALIAE . CONFERENTIBVS . AD . TRIVMPHOS
 MEOS . QVINTVM . CONSVL . REMISI . ET . POSTEA : QVOTIENSCVMQVE . IMPERATOR . AP
 PELLATVS . SVM . AVRVM . CORONARIVM . NON . ACEPI . DECERNENTIBVS . MVNICIPIIS
 ET . *conferentibus quae tunc* ADQVE . ANTEA . DECREVERANT7 30
munvs . GLADIATORIVM . DEDI . MEO . NOMINE . ET . QVINQVIENS . FILIORVM . MEO
 RVM . AVT . NEPOTVM . NOMINE . QVIBVS . MVNERIBVS . PVGNAVERVNT . *hominum*
circiter DECEM . MILLIA BIS *dedi ferarvm . VNDIQVE . ACCINCTARVM*
 spectacvla . proprio meo NOMINE . ET . TERTIVM . NEPOTVM
 . . *Ludos* FECI . MEO . NOMINE . QVATER . ALIORVM . AVTEM . *magistratum*
absentivm . TER . ET . VIGIENS in collegio XV . VIRORVM . *magister ad-*
lecto in collegivm . M . AGRIPPA per . quindecim viris . C . FVRNIO . C . SILANO . COS .
quintos feci LVDOS . *saeculares nulli vivorum visos ante id* . TEMPVS . DEINDE
 Venationes bestia-
 RVM . AFRICANARVM . MEO . NOMINE . ET . FILIORVM . MEORVM . ET . NEPOTVM . IN . CIR 40
 CO . AVT . IN . FORO . AVT . IN . AMPHITHEATRIS . POPVLO . DEDI . SEXIENS . ET . VIGIENS . QVIBVS
 CONFECTA . SVNT . BESTIARVM . CIRCITER . TRIA . MILLIA . ET . QVINGENTAE7
 NAVALIS . PROELI . SPECTACVLVM . POPVLO . DEDI . TRANS . TIBERIM . IN . QVO . LOCO
 NVNC . NEMVS . EST . CAESARVM . *cavato solo in longitudinem mille*
 ET . OCTINGENTOS . PEDES . IN . LATITVDINE . *mille erant et* DVCENTI . IN . QVO . TRI 45
 GINTA . ROSTRATAE . NAVES . TRIREMES . *et quadriremes* . PLVRIS . AVTEM
 MINORES . INTER . SE . CONFLIXERVNT . *Atticis et Persicis* CLASSIBVS . PVGNAVE
 RVNT . PRAETER . REMIGES . MILLIA *hominum* triginta . CIRCITER7
 IN . TEMPLIS . OMNIVM . CIVITATIVM . *primarum Europae* ET . ASIAE . VICTOR . ORNA
 MENTA . REPOSVI . QVAE . SPOLIATIS . TEMPLIS *is cum* QVO . BELLVM . GESSERAM 50
 PRIVATIM . POSSEDERAT . *Meae* STATVAE . PEDESTRES . ET . EQVESTRES . ET . IN
 QVADRIGEIS . ARGENTEAЕ . STETERVNT . IN . VRBE . XXC . CIRCITER . QVAS . IPSE
 SVSTVLI . EXQVE . EA . PECVNIA . DONA . AVREA . IN . AEDE . APOLLINIS . MEO . NOMI
 NE . ET . ILLORVM . QVI . MIHI . STATVARVM . HONOREM . HABVERVNT . POSVI .

Tabula secunda à dextrâ.

MARE . PACAVI . A . PRAEDONIENS7 EO . BELLO . SERVORVM . QVI . FVGISSENT . A . DO
 MINIS . SVIS . ET . ARMA . CONTRA . REMPUBLICAM . TVLERVNT . *triginta* . FERE . MILLIA . CAPTA
 DOMINIS . AD . SVPLICIVM . SVMENDVM . TRADIDI7 IVRAVIT . IN . MEA . VERBA . TOTA
 ITALIA . SPONTE . SVA . ET . *me pro* . VICTIS . DUCIBUS . DVCEM . DEPOSCIT7 IVRA
 VERVNT . IN . EADEM . *verba Galliae . Hispaniae . Africa . Sicilia . SAR*
 DINIA . QVI VE *Senatores* . PLVRES 5
 QVAM . DCC . IN CONSVLIBVS . FACTI . SVNT . AD . EVM . DIEM
 QVO . SCRIPTA . SVNT CIRCITER . CLXX7
 OMNIVM . PROVINCIARVM QVIBVS . FINITIMAE . FVERVNT
 GENTES . QVAE . *nondum subiectae erant Pop. Romano* . FINES . AVXI . GALLIAS . ET . HISPA 10
 NIAS . PROVINCIASQUE *quas alluit* . OCEANVS . A . GADIBVS . AD . OSTI
 VM . ALBIS . FLVMINIS *ab usque regione* . EA . QVAE . PROXIMA . EST . HA
 DRIANO . MARI . *armis perlustravi* . NVLLI . GENTI . BELLO . PER . INIVRIAM
 INLATO7 *classis Romana* AB . OSTIO RHENI . AD . SOLIS . ORIENTIS . RE
 GIONEM . VSQVE . AD . *orbis extrema* . NAVIGAVIT . QVO . NEQVE . TERRA . NEQVE 15
 MARI . QVISQVAM . ROMANORVM . ANTE . ID . TEMPVS . ADIT7 CIBRIQVE . ET . CHARIIDES
 ET . SEMNONES . ET . EIVSDEM . TRACTVS . ALII . GERMANORVM . POPVLI . PER . LEGATOS . AMICI
 TIAM . MEAM . ET . POPVLI . ROMANI . PETIERVNT7 MEO . IVSSV . ET . AVSPICIO . DVCTI . SVNT
duo EXERCITVS . EODEM . FERE . TEMPORE . IN . AETHIOPIAM . ET . IN . ARABIAM . QVA . EA . *tem-*
pestate 20
 ESAE . SVNT . IN . SICILI SAT . TI . IN ET . H VS
 DV NI B
 NES ABAE
 PIVM MAMAD *ARMENIAM* . MAIOREM . INTER
 FECTO . REGE . EIVS . ARTAXIA M . POSSE MA 25
 NOSTRORVM . EXEMPLO . REGI . M . ID in *potesta-*
 TEM .

176 MONUMENTUM ANCYRANUM.

TEM . TIGRANIS . REGIS . PER . *Ti. Neronem diademate ejus capiti imposito transtuli Ar-*
meniam . GENTEM . POSTEA . *Inquietam* GENTEM . ET . REBELLANTEM . DOMITAM PER . CA
 IVM . FILIVM . MEVM ; REGI . *Ariobarzani gubernandam et frenan-*
 DAM . TRADIDI . ET . POST . *Ejus* MORTEM . FILIO . EIVS . ARTAVASDI . *Quodam jure Ariobarza-*
 30 NE . QVI . ERAT . EX . REGIO . GENERE . ARMENIORVM . ORIVNDVS . IN . ID . REGNUM *deducto* PRO
 VINCIAS . OMNIS . QVAE . TRANS . HADRIANVM . MARE . VERGVNT . *et Ponticas Asia-*
 NASQVE . IAM . EX . PARTE . MAGNA . REGIBVS . EAS . POSSIDENTIBVS . *concessi* 7 *Siciliam et*
 SARDINIAM . OCCVPATAS . BELLO . SERVILI . RECIPERAVI 7
 COLONIAS . IN . AFRICA . SICILIA . *Macedonia .* VTRAQVE . HISPANIA . *in Gallia Comata et*
 35 GALLIA . NARBONENSI . *Praeter praesidia .* MILITVM . DEDVXI 7 ITALIA . AVTEM COLONI-
 AS . QVAE . VIVO ; ME . CELEBERRIMAE . ET . FREQUENTISSIMAE . FVERVNT . *iixxx .*
 DEDVCTAS . HABET 7
 SIGNA . MILITARIA . COMPLVRA . *per nostros duces .* AMISSA . DEVICTIS *legionibus .* RECEPI
 EX . HISPANIA . ET . GENTIBVS *Delmateis* 7 PARTHOS . TRIVM . EXERCITVVM . ROMANO
 40 RVM . SPOLIA . ET . SIGNA *restituere* MIHI . SVPPlicesQVE . AMICITIAM . POPVLI . ROMANI
 PETERE . COEGI . EA . AVTEM . SIGNA . IN . PENETRALI . QVOD . EST . IN . TEMPLO . MARTIS . VI
 TORIS . REPOSVI 7
 PANNONIORVM . GENTES . QVAS . ANTE . ME . PRINCIPEM . POPVLI . ROMANI . EXERCITVS . NVN
 QVAM . ADIT . DEVICTAS . PER . TI . CAESAREM . QVI . TVM . *Praerat exercitibus*
 45 IMPERIO . POPVLI . ROMANI . SVBIECI . PROTVLIQVE . FINES *imperii ad Istri* FLVMINIS
ripam QVOD . A . V VS . EXERCITVS EIS SPRO A
 TVSQVE POS VCIVS
 GENTES . I
 AD . ME . EX . *India*
 APVD QV Q M . NOSTRAM
 50 PER . LEGATOS BASTARNARVM N ET . SARMATARVM
 TANAIMQVE . VLTRA . REC RVMO REX . ET . HIBER
 AD . ME . SVPPlices . CONFVGERVNT REGES . PARTHORVM . TIRIDATES

Tabula tertia à dextrâ.

REGIS . PHRATIS (*fic*) MEDORVM . . ARTA
 . . RES . BRITANN DAMNO . BELLA ET . TIM ORVM
 MAELO . MAR . OMANORVM . SVEBO . F *Rex* PARTHORVM
 PHRATES (*fic*) ORODIS . FILIVS . FILIOS . SVOS . NEPOTESQVE *misit* IN . ITALIAM . NON
 5 BELLO . SVPERATVS . SED . AMICITIAM . NOSTRAM . PER . *haec* SVORVM . PIGNORA
 PETENS . PLVRIMAEQVE . ALIAE . GENTES . EXPERTAE *sunt Romanam* FIDEM . ME . PRIN
 CIPE . QVIBVS . ANTEA . CVM . POPVLO . ROMANO . *nullum omnino fuit* LEGATIONVM
 ET . AMICITIAE . COMMERCIVM 7
 A . ME . GENTES . PARTHORVM . ET . MEDORVM *petierunt per* PRINCIPES . EARVM . GENTI
 10 VM . REGESQVE . PER . EOS . ACCEPERVNT . *Parthi Vononem* regis Phratis . FILIVM
 REGIS . ORODIS . NEPOTEM . MEDI . *Artabanum* REGIS . ARTAVASDIS . FI
 LIVM . REGIS . ARIOBARZANIS . NEPOTEM
 IN . CONSVLATV . SEXTO . ET . SEPTIMO . *postquam bella civilia .* EXTINXERAM
 PER . CONSENSVM . VNIVERSORVM . *Romanorum* CIVIVM . REMPUBLICAM
 15 EX . MEA . POTESTATE . IN . SENATVS *et populi Romani* ARBITRIVM . TRANSTVLI
 QVO . PRO . MERITO . MEO . SENATUS *me appellavit* AVGVSTVM . ET . LAVREIS
 POSTES . AEDIVM . MEARVM . *vixit* IVI . CASV
 IANVAM . MEAM . ET . QVA ST R . IN . VLIA . POSI
 . . VS . QVEM SC R M . ET VIRTVTIS . CLE
 20 EST . P VS . CLVPEI
 POST D
 ILO . AMPLIO
 CONIEO
 tertivm . DECIMVM . CONSVLATVS *Senatus et equester .* ORDO
 25 POPVLVSQVE ROMANVS . VNIVERSVS *memoriae .* IDQVE
 IN . VESTIBVLO AEDIVM . MEARVM . *inscribendum* *et* IN . FORO . AVG
 . . *sub* QVADRIGAS QVAE . MIHI *ex s . c .* POSITAE *sunt .* Scripsi . HAEC . *cum*
 ANNVM . AGEREM . SEPTVAGENSIMUM *sexturnum .*

AD MON. ANCYRANUM NOTÆ. 177

SVMMA . PECVNIAE . QVAM . DEDIT
 . . . SIS . MILITIBVS . NECESSARIVM
 OPERA . FECIT . NOVA . AEDEM . MATRIS *Magnae*
 * DIVI . IVLII . QVIRINI . MINERVAE
 LARVM . DEVM . PENATIVM . IVVENTATIS
 AD . CIRCVM . CVRIAM . CVM . *Chalcidico*
 IVLIAM . THEATRVM . M. MARCELLI *Basilicam Cai et Luci*
 CAESARVM
 REFECIT . CAPITOLIUM USQVE . A *theatrum . POM*
 PEI . AQVAM MARCIAM LA
 IMPENSIS . R GLADIATORVM
 TERRAE . MOTV . INCENDIOQVE . CONSVM
 VSQVE . QVORVM . CENSVS . EXPLEVIT .

Percommodè quidem accidit, ut in operosa nuper Suetonii per Sam. Pitiscum editione recuderentur non tantùm Lipsii & Casauboni, sed & Jacobi Gronovii in hoc monumentum notæ. Illic igitur, si cui pretium operæ videbitur, integras licebit legere. Nobis interim, ob prodeuntem nunc Inscriptionem pleniorē longè & emendatiorem, multa è priùs animadversis, annotatis, conjecturatis, necessariò rescanda veniunt, posthac à re profus aliena, & ἀπροσδιόνυσα futura. Eo nomine missa facimus, nec immeritò, Lipsiana omnia. Tria enim recentiora exemplaria omnes ejus conjecturas aut confirmârunt aut refellerunt. Non pauca verò feligemus è Casaubono, quædam etiam è Gronovio, quæcunque ejus utiliter feligenda restant. Quæ enim acris ac turbidi vir ingenii effudit contra Lipsium & Casaubonum, Ryckium quoque, Gutherium, & Norisium, doctissimos viros, ab incertiore olim apographo deceptos, hæc parum ad eruditionem, ad veritatem nihil facientia nollem unquam profecta à Gronovio, per me sanè non iterum proficiscentur.

Casaubonianæ ad Monumentum Ancyranum Notæ.

Et impensarum quas in Remp. populumque Romanum fecit. Non parum gloriari solitus fuit hoc nomine Augustus, ut refert Dio non uno loco; & in testamento quoque suo fecerat idem harum impensarum mentionem. Breviter indicant illa apud Suetonium in compendio earum tabularum; *Quod pene omne cum duobus paternis patrimoniis cæterisque hereditatibus in Remp. absumpsisset.*

Tab. I. V. I. *Annos undeviginti natus.* Velleius Paterculus lib. II. *C. Cæsar xix annum ingressus, mira ausus, ac summa consecutus, privato consilio, majorem Senatu pro Republ. animum habuit.* Ubi vides adulationem hominis; ambitiosè enim usus est voce *ingressus*. Melius Augustus *natus*, nam anno qui præcessit cædem Julii, nono Kal. Octob. ingressus annum xix erat, ac jam totum ferme consecerat, quando contra Antonium pro Optimatibus bellum primum suscepit. Atque hæc Octavii ætas in equestri statuâ fuerat notata, quam ei Senatus in rostris posuerat, teste eodem Velleio. Florus, qui Octavium, quando furori Antonii cœpit resistere, ait *fuisse intra decem & octo annos te-*

178 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

nerum, ad calculum Octavii annos parum exegerat. [Rectè hæc Casaubonus, sed quis exinde non statim emendaret Velleii codices, & pro *ingressus* legeret *egressus* ?]

Ibid. *Exercitum privato Consilio, & privata impensa comparavi.* Florus de Octavio: *revocatis ad arma veteranis, privatus, qui crederet? Consulem aggreditur.*

Tab. 2. *Patritiorum numerum auxi Consul quintum, &c.* Sæpius Augustus & patritiorum numerum auxit, & Senatum legit. Vide Dionem in secundo ejus consulatu lib. 49. & 52. sub finem in actis anni DCCXXV. qui Coss. habuit Cæsarem V. & Sex. Apuleium. De eo anno loquitur hîc Augustus: nam eodem & Senatum ordinavit, & patritias gentes supplevit.

Ibid. *Jussu Populi & Senatûs.* Dio lib. 49. *Ἐπισημασμένης τῆς βουλῆς*, & lib. 52. *τῆς βουλῆς οἱ δὲ δὴτε Παιτρικίωνος.* de populo altum silentium. Tacitus contra, lege Sæniâ hoc negotium Augusto fuisse mandatum scribit. Verè igitur Augustus jussum se ait à Populo & Senatu.

V. 2. *Consulatu sexto censum populi conlega M. Agrippa egi.* Huc refer notam Eusebii in Chronico ad numerum MDCCCCLXXXIX. *Censu Romæ agitato inventa sunt civium Romanorum xli centum, & lxiv millia.* Anno priore consul quintum censuram five regimen morum susceperat Augustus, sed census eo anno non est actus, cùm maximam ejus partem Roma abfuerat.

Ibid. v. 3. *Lustrum post annum alterum & quadragesimum feci.* Tot anni sunt à novissimis Censoribus Cn. Lentulo & L. Gellio qui lustrum condiderunt anno DCLXXXIV. ad hoc lustrum Augusti anno DCCXXVI. factum.

Ibid. v. 6. *Afinio Cos.* Anno vigesimo post lustrum superiùs U. C. DCCXLVI.

Ibid. v. 11. *Millia triginta & septem millia.* Postrema vox vacat; non enim solet addi à Latinè loquentibus, tamen ferri potest. *Cas.* sed vide notas nostras.

Tab. 3. v. 1. *Annum quintum & decimum.* Hoc fortassè verum de Lucio: nam Caium xiv natum annos creatum fuisse consulem ex historiâ Dionis, & veteri lapide qui hoc disertè continet, notum est. Quod igitur in altero verum erat, utrique *συλληπικῶς* Augustus tribuit.

Ibid. v. 2. *Consules designavit.* Suetonius cap. lxiv. sed vide Historiam Dionis, in anno DCCXLVIII. libro 55. V. 3. *I te essent consiliis publicis.* Vide ad Suetonii cap. xxxviii. V. 6, 7. *Consul quintum.* Post triumphum Aetiæcum. vide Dionem. lib. 51. V. 7. *In consulatu decimo.* Reversus ex bello Cantabrico Dio lib. 53.

Ibid. v. 11. *Duodecim frumentationes.* Videtur dicere toto illo anno aluisse se privatis sumptibus turbam frumentantium. Nam in anno duodecim frumentationes, id est, frumenti largitiones fiebant. Vide Suet. nostrum cap. xl. qui de his gratuitis frumentationibus intelligit *cap. xli.*

Ibid. v. 12. *Tribunitia potestate duodecimum.* Is fuit annus U. C. DCCXLI. quo rediit Augustus Romam ex itinere Gallico, triennio ante suscepto. Eodem anno ludi votivi pro reditu Augusti à Tiberio Nerone Cos. sunt editi, ut, & Augustus in locum Lepidi demortui Pont. Max. creatus, ludos Pontificales, ut videtur, edidit. Hæ fuere causæ liberalitatis hoc tempore collatæ. vide Dionem lib. 54.

Ibid. v. 15. *Trecentis & viginti millibus pleb. urbanæ.* Hoc tempore Augustus Cos. duodecimum Caium filium die tirocinii in forum solenni cum pompâ deduxit, quæ fortassè occasio fuit hujus liberalitatis.

Ibid. v. 20. *Consul tertium decimum.* Eo anno Lucium filium in forum deduxit, ut biennio ante Caium, sicut modò diximus.

Ibid. v. 22. *Consulatu meo quarto.* Videtur referendum ad Historiam quam refert Suetonius cap. xvii. cùm Augustus Brundisium venire coactus est, & desideria militum tumultuantium ordinare.

Ibid. v. 23. *Consulibus M. Crasso & Cn. Lentulo.* Horum Consulatus incidit in annum DCCXL. vide Dionem lib. 54. in cujus verbis obscuram harum impensarum Augusti mentionem reperio. *ὁ Ἀυγύστου, inquit, πολλὰ μὴ ἀναλώσας ὡς ἐκάστοις, πολλὰ δὲ καὶ πλεονέκτησιν ἐτέρων λαβῶν ἀνεκρίθη.* *Cas.* sed & confer cum his notas nostras.

Ibid.

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 179

Ibid. v. 26. *Qui deduxerunt Colonias Militum*, ut Sulla, Julius Cæsar, & triumviri Coloniarum militarium meminit Velleius lib. priore.

Tab. 4. v. 1. *Chalcidicum*. Dio in quinto Augusti consulatu, libro 51. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διετέλεσε, τὸ τε Ἀθλωαῖον, καὶ τὸ Χαλκιδικὸν ἀνομασμένον καθιέρωσε. Hoc ædificium postea Domitianus refecit, ut est auctor Eusebius in Chronico ad numerum MMCV. ubi de Chalcidico plura beatæ viri memoriæ, Josephus Scaliger ὁ πάνσοφος.

Ibid. v. 5. *Ædem Quirini*. Dio in actis anni DCCXXXIX. τὸ τῆς Κυρίας ναὸν καθιέρωσεν ἐν καινῆς οἰκοδομῆσας.

Ibid. v. 7. *Ædem Deum Penatum in Velia*. Dionysius Halicarn. lib. 1. loquens de Penatibus. Νέως ἐν Ῥώμῃ δεῖκνυσι τὸ ἀγορᾶς ἔ πρόσω, καὶ τὸ ἐπὶ καρίνας φέρουσαν ἐπίσημον ὄδον ἰδρυσμένον, ὑπεροχῆ σκολεινός, ἔ μέγας. λέγει δὲ καὶ τὸ ἐπὶ πηχέλιον γλωττίαν Ὀυλίαι τὸ χωρίον.—Varro de vitâ populi Rom. lib. primo *Tullium Hostilium in Velis*, ubi nunc est ædes Deum Penatum. Meminit etiam Festus in voce *Mutium*.

Ibid. v. 11. *Duplicavi fonte novo in ejus rivum immisso*. Julius Frontinus de aquæductibus urbis Romæ: *Augustus in supplementum Martiæ quoties siccitates agerent, auxilio aliam aquam ejusdem bonitatis opere subterraneo perduxit usque ad Martiæ rivum, quæ ab inventore appellatur Augusta*.

Ibid. v. 28. *Quotiescunque Imperator appellatus sum aurum coronarium non accepi* Moris veteris fuit ut quotiescunque duces exercituum, re feliciter gestâ, Imperatores salutarentur à suis, provinciæ & fociæ civitates ac reges dono darent illis coronas aureas, vel auri tot pondo; quod appellatum est Aurum Coronarium. Hoc, non solum à provincialibus, sed etiam ab Italiæ coloniis & municipiis afferri solitum, ab his se non accepisse gloriatur Augustus. Dio in quinto consulatu Augusti lib. 51. παρὰ τὸ πώλεον τὸ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὸ χρυσίον τὸ τοῖς σεφάνοις προσήκον ἔκ ἐδέξατο.

Ibid. v. 24. *In templis &c.* Pridem quò ista pertinent indicavimus ad lib. 13. Strabonis. Notat diligentissimus ille scriptor de quibusdam signis furto Antonii sublatis, ab Augusto restitutis. Plinius quoque libro 34. cap. viii. *Fecit Myro & Apollinem; quem à Triumviro Antonio sublatum restituit Ephesius divus Augustus, admonitus in quiete*.

Ibid. v. 26. *Statuæ*. Ad caput Suetonii in Aug. 52. de iis enim Statuis intelligit Augustus de quibus ibi Tranquillus.

Tab. 5. v. 1. *Mare pacavi à prædonibus*. Vide ad illa cap. 98. Augusti in Suetonio *per illum se vivere, per illum navigare*.

Tab. 6. v. 9. *A me gentes Parthorum & Medorum*. Loquebatur de Parthis & Medis, qui regem ab ipso petierunt. Strabo, Tacitus, Suetonius, Dio, alii.

Excerpta è Gronovianis ad Mon. Ancyranum notis.

Tab. 2. v. 10, 11. *Quadrages centum millia triginta & septem millia*. Triginta quum reponant, nequeo vitio vertere, quum tot dictaverint vulgatum ---IGINTA. Sed quum prius 1 non agnoscat ab Coffoniano, accessi ad *septuaginta* Eusebii & voluminis MSti quod citabo. Nam tractavit frater meus in Bibliothecâ Medicæâ volumen, in quo erant aliqua Flori Annæi, & contracta post bellum Gallo-græcum epitome, tandem his verbis sequentibus; *Censum Romæ cum Tiberio agitans invenit hominum nonagies trecenta lxx millia, omnemque orbem venientis ibi XPI notum pacatum censeri præcepit*. Quod notabile; idem hic ferè numerus qui extat apud Eusebium in Chronicis; hoc modo lectus ab Isaaco Voffio, *supra nonagies sexcenta & septuaginta hominum millia*; hoc verò editus à Scaligero, *hominum nonagesies tercentena millia*. Qui numerus, immanissimus vocatus à Scaligero & Casaubono, ad veritatem actus dici vix aut credi potest, quum ipse Princeps Augustus quo præside collecta est summa, certum & alium proferat, cui parem scripsit Suidas, ab eodem Voffio allegatus. Ἀυγύς Καῖσαρ. Δόξαν αὐτῷ πάντας τὸ οἰκήτορας τῶν Ῥωμαίων καὶ πρόσωπον ἀελθμῖν, ὄρισκον οἱ τῶν Ῥωμαίων οἰκῆτες τετρακόσιαι δέκα μυριάδες καὶ χίλιοι δέκα ἑπτά ἄνδρες. Gronovius pag. 105, 77, 78. Tab.

180 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

Tab. 3. v. 7. *Manibiis*. Sic exemplar nostrum, quum vulgò *Manubiis*, quod non nisi futillum manuum & editionum. Sed ab ipso Augusto manavisse nostram docent inferiora in quibus sæpius iteratur similiter. Ubique Augustus etiam *simus* in scribendo ponebat pro *simus*, teste Suetonio. Etiam Achilles Staius ad Suetonii claros Rhetoras sic notat CONTIBERNALI ex veteri Monumento, pag. 86.

Tab. 3. v. 26. *Primus & solus*. Hæc videntur vera, non ut vulgò, *unus & solus*. Sic enim solebant, ut inscriptiones antiquæ Sponiana & Arundeliana, *μόνῳ ἢ πρώτῳ* ἢ *ἀπ' αἰῶνῳ*. Quanquam hinc jocus Luciani tom. 1. pag. 1009. Ὅτι *μόνῳ ἢ πρώτῳ αὐτῶς ἐστὶ* ἢ *Ἀγγελοδικῶν, ἔφη, ἢ μὴ εἰ μὴ πρώτῳ, ἢ μόνῳ εἰ ἢ μόνῳ, ἢ πρώτῳ*. p. 98, 157.

Ibid. v. 30. *L. Caninio & Q. Fabricio consulibus*. In Pighianis annalibus ponitur Sufpicio hunc consulatum non fuisse annum Augusto, ejus autem loco quis suffectus fuerit obscurum nobis esse. At jam quidem id non potest studiosis esse obscurum, prædicante ipso Augusto, quem sibi in consulatu tertio decimo suffecerit, quod etiam advertit Norisius ad Cenotaphia Pisana, pag. 183.

Ibid. v. 34. *Juvi ærarium*. Non solum breviter & eleganter, sed & propriè dictum in causâ pecuniariâ, & præsertim amatum Tacito, ut 2. Annal. 64. *nobilitatem pecuniâ juvandam*, p. 101.

Ibid. v. 37. *Ærarium militare quod ex consilio . . .* Adjecissem ferè *Mæcenatis*, quia in oratione ejus quam habet apud Dionem lib. 52. ferè jaciuntur ejus fundamenta consilii. . . Sed porro cogitans Liviam inventricem hujus perpetuæ venæ ad bene merendum de militibus reor, ex iis quæ dixerat ad Augustum, in delatione perduellionis Cornelii Cinnæ, apud Dionem lib. 55. pag. 558. *φυλακῶ ἀποβῆ ἢ σεαυτῆ ἢ μοναρχίας ποιεῖ, κ. τ. λ.* Hæc aliquandiu agitata quum essent in aulâ Augusti, sequenti anno miles turbas ciens de stipendii tenuitate ac annis militiæ fecit ut provideretur de vestigalibus ærarii unde militi solveretur, in quod sequenti anno *constitutum* Augustus *χεῖμαλος εἰσλῶσεν εἰς τὸ ταμιεῖον ὃ ἢ Στρατιωτικὸν ἐπινόμεασε*, hinc suspicatus sum Liviam ab Augusto innui, cujus auctoritas & inventio esset saluberrimæ rei inscribenda. pag. 157.

Tab. 4. v. 1. *Curiam & continens ei Chalcidicum*. Pro eo quod habent utraque exemplaria, *Curiam & continens & Chalcidicum*, decrevi Augustum scripsisse *continens ei Chalcidicum*. Est autem ista constructio sæpe apud Ciceronem, p. 103.

Ibid. v. 47. *Atticis & Persicis classibus pugnaverunt, &c.* Horum nominum notitiam invidit vetustas aut mala Turcæ alicujus manus, etsi frustra. Sic enim processisse sermonem docent Ovidiana ista (in *μαλακιστηγίᾳ*, ut hæc occasione loquitur Ufferius)

*Quid modo, quum belli navalis imagine Cæsar
Persidas induxit Cecropidasque rates?*

Nimirum hîc significare voluit Augustus, quarum gentium vexilla ab classibus fuerint prælata; ut in Juliâ Naumachiâ biremes ac triremes quadriremesque Syriæ & Ægyptiæ classis, in Claudii Naumachiâ Siculæ & Rhodiæ conflixisse dicuntur apud Suetonium, pag. 115, 116.

Tab. 5. v. 28. *per Filium meum regi Ari . . .* Nobilia hæc & omnium historias superatura Augusti verba . . . ut satis patet, de Armeniæ regno agentia, sed admodum lacerata, refarcienda sunt ex fide Taciti lib. ii. annal. cap. 3. Antonius *Artavafden regem Armeniorum specie amicitie inlectum, dein catenis oneratum, postremo interfecerat. Ejus filius Artaxias, memoriâ patris nobis infensus, Arsacidarum vi seque regnumque tutatus est. Occiso Artaxiâ, per dolum propinquorum, datus à Cæsare Armeniis Tigranes, deductusque in regnum à Tiberio Nerone. Nec Tigrani diuturnum imperium fuit, neque liberis ejus, quanquam sociatis more externo in matrimonium regnumque. Dein jussu Augusti impositus Artavafdes, & non sine clade nostrâ dejectus. Tum C. Cæsar componendæ Armeniæ deligitur. Is Ariobarzanen origine Medum præfecit, &c.* Dio lib. 53. pag. 526. *τῶν Ἀρμενίων ἢ ἐτέρων ἢ τῶν Ἀρσάκιδων καὶ ἡγεμονιστῶν, ἢ τῶν Τιγρινοῦ, ἢ ἀδελφὸν αὐτῆ καταπεμφθέντων, μετέπειθε τῶν Τιβέριον, ὅπως ἢ μὲν ἐκβάλη τὴ βασιλείαν, ἢ ἢ εἰς αὐτῶ ἀποκαταστήσῃ.* mox addit Artabazen ab Armenis jam ante adventum Tiberii occisum, p. 118, 119.

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 181

Ibid. v. 42. *Ea autem signa in penetrali quod est in templo Martis Ultoris reposui.* Per hæc præclarè historia confirmatur, & quid signis illis fuerit actum docemur nunc ab ipso Augusto, quum antea id sciremus solummodo ex Dionis libro 54. Τά τε σημεῖα καὶ ἐπὶ αἰχμαλώτους πολλῶν ὀλίγων οἱ ἑαυτῶν αἰχμῶν σφᾶς ἐφθειραν, ἢ καὶ καὶ χάσσαν λαθόντες ἐμειναν ἀπέπεμψε· Καὶ αὐτὰς ἐκείνου (Augustus) ὡς καὶ πολέμου τινὸς Πάρθον νενικηκῶς ἔλαβε. Καὶ γὰρ ἐφρόνη μέγα, λέγων ὅτι τὸ πρότερον ποτὲ ἐν τῷ μάχαις Σπολόμω αἰκονετὶ ἐκεκόμισο. Ἀμέλι καὶ θυσίας ἐπ' αὐτοῖς καὶ νεῶν Ἄρεος Τιμωρῶ ἐν τῷ Καπέωλιω καὶ τὸ Διὸς Φερετρῆς ζήλωμα πρὸς τὸ σημεῖον ἀνάθεσιν ψηφισθῆναι ἐπέλωσε. pag. 122.

Nostræ ad Monumentum Ancyranum Notæ.

Rerum gestarum Divi Augusti. Res gestas intellige per totos pæne annos 57, ab incepto comparari exercitu, & tentatis Italiæ veteranis, Cos. adhuc M. Antonio, anno ætatis suæ undevigesimo tum completo, usque ad conditum lustrum tertium, Cos. duobus Sextis Pompeio & Appuleio, cujus meminit Tab. 2. v. 9. hoc est, ad annum ejus vitæ & principatûs ultimum. Tum verò ingravescente valetudine, mortem præsentiens, Augustus raptim se videtur accinxisse ad gestorum suorum summam literatè posteris tradendam. Ejusque partes sigillatim, uti, gravi historiæ detrimento, postea fecit Suetonius, non per tempora, sed per species executus est.

Exemplar subjectum. Post tres hosce versiculos, proœmii loco additos ab Ancyranis, aut à prioribus quibusdam Augustæi Indicis descriptoribus, quæ sequuntur clariùs fatentur elegantissimi Imperatoris manum: subinde enim occurrit, ut de singulis suo ordine notabimus, orthographia ejus singularis, & peculiaris quædam periodi perfectæ nota, hunc ad modum [7] formata, cui similem, adjecto supernè punctulo, adhibuere non ita pridem Saxonici scriptores. Quantum ad scriptionis genus, quo, teste Suetonio, usus est Augustus, dum non divideret verba, nec ab extremâ parte versuum abundantes literas in alterum transferret, sed ibidem statim subiceret, circumduceretque, hoc quidem in Ancyrano Monumento reperisse sibi visus est Boxhornius: quam verè viderint oculatiores. Nos certè in Apographo Tournesfortiano per tabularum omnium reliquias frustra tale aliquid quærivimus. Neque verosimile videtur Indicis hujus descriptores, anxiam nimis curam & superstitiosam, rem ad eò singularem in sua apographa transfudisse. Cernitur hujusmodi circumductio in Tab. Eugubinâ III. *Etrur. Reg. Tom. 1.*

Tab. 1. v. 1. *Annos undeviginti natus . . . exercitum comparavi.* Libet huc accersere Josephi Scaligeri in hæc verba commentarium *de emendatione temporum lib. V. cap. de initio Cæsaris Augusti.* Dubitatur, inquit, à cæde Cæsaris, an à consulatu primo Octaviani ipsius imperium ordiendum sit. *Atque super hæc re adhuc hærent Chronologorum animi, cum hoc scilicet incommodo confluentes, quòd caractere annorum non utuntur. Sed cui melius de eâ re quàm Augusto ipsi de se loquenti credemus? . . . In Indice itaque rerum à se gestarum sic de se scribit Augustus; Annos undeviginti natus exercitum comparavi, &c. Ab illo tempore ergo quo exercitum in patris interfectores comparavit putandum est illius initium, quod sine dubio incidit in principium consulatûs Hirtii ac Pansæ.* Hæc magnus ille Scaliger, in emendatis à se temporibus caput æræ Augustorum investigans. At vereor an fatis accuratè. Ducendum enim videtur non à principio consulatûs Hirtii ac Pansæ, sed ab inito primo illo ipsius Augusti consulatu, mense ejusdem anni Sextili, ad diem xiv. Kal. Septembris; quia (teste Tacito, an. 1. c. 9.) ex sententiâ & sermone ipsius Populi Romani, *idem Augusto dies accepti quondam imperii princeps, & vitæ supremus fuit.* Turbat verò idem Scaliger in sequentibus, malè statuens Augustum iniivisse primum ejus consulatum ineunte ætatis anno undevicesimo, quum secundum Dionem & Suetonium atque hunc ipsum indicem Augusti, putatis rectè rebus & temporibus, non nisi vicesimo jam fere completo iniverit. Nec faciet pro Scaligero Livii Epitomator lib. 119. ubi neglectis mensibus undecim incautiùs sic loquutus est; *Cæsar quum annos novendecim haberet, consul creatus est.* vide infra ad v. 6.

182 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

Ibid. *Annos undeviginti natus exercitum privato consilio & privatâ impensâ comparavi.* Annos præcisè xix natus fuit ad diem viii. Kal. Octob. anni ejusdem quo interfectus fuit pater ejus Julius, tum cum Antonio Consul; statimque ab eo natali die non sine maximâ ejus impensâ audacter exercitum comparabat, Teste ad Atticum Cicero- ne, l. 16. Epist. 8. *Kal. vesperi literæ mihi ab Octaviano. magna molitur: veteranos quiqui Casilini & Calatiæ sunt, perduxit ad suam sententiam: nec mirum: quingenos denarios dat.* Iterum Epist. sequente, *Varroni displicet consilium pueri: mihi non. firmas copias habet: . . . centuriat Capuæ, dinumerat.*

Tab. I. v. 3. *Senatûs decretis honorificis ornatus.* Jam mensẽ unum atque alterum privato solummodo consilio agitaverat C. Cæsar Octavianus, ob id ipsum, se judice, perduellionis reus, nisi quod a. d. xiiii. Kalend. Januar. accessit Senatûs auctoritas, decretumque, referente sic Cicero, honorificum; Philip. 3. *Cum operâ, virtute, consilio C. Cæsaris, summoque consensu militum veteranorum, qui ejus auctoritatem secuti reipublicæ præsidio sunt, & fuerunt, & à gravissimis periculis populus Romanus defensus sit, & hoc tempore defendatur, . . . Senatui magne curæ esse, ac fore, ut pro tantis eorum in rem- publicam meritis honores eis habeantur, gratiæque referantur.*

Ibid. v. 3, 4, 5. *In eum ordinem sum adlectus à Consulibus, inter consulares ut sententiam dicerem: locumque & imperium mihi dedit respublica, uti Prætori, simul cum consulibus Ir- tio & Pansâ.* Hoc modo locum admodum luxatum ex reliquis tabularum literis & api- cibus, & ex comparibus rei historiis restitui. Velleius lib. 2. cap. 61. *C. Cæsarem Se- natus honoratum equestri statuâ, quæ hodieque in rostris posita ætatem ejus scripturâ indicat, proprætorem unâ cum consulibus designatis Hirtio ac Pansâ bellum cum Antonio gerere jussit.* Sed omitti in his debuit vox ista *designatis.* Livii Epitome lib. cxviii. *C. Cæsari proprætore imperium ab Senatu datum est cum consularibus ornamentis, adjectumque ut Sena- tor esset.* Ciceronis ad Coss. & Senatum Kalendis Januariis relatio, Philip. 5. *Senatui placere C. Cæsarem Caii filium, pontificem, proprætorem, senatorem esse, sententiamque lo- co prætorio dicere.* Loco scilicet prætorio, ut tum primùm relatum fuit. Sed quoniam turbato Senatu nihil eo die conficeretur, die insequenti, ut testis est Appianus (de bello civ. lib. 3.) decretum est id quod erat honorificentissimum, ἐν ἑραλιστοῖς, i. e. *inter consulares.* Minus enim tum Senatum decrevisse quàm quod Cicero pridie retule- rat, hoc est, *inter quæstorios*, secundùm Dionem, & assensum Dioni Casaubonum, id sanè verosimile vix videtur. Retulit quidem Cicero de petendo inter quæstorios consulatu, quæ ansâ forsitan erroris Dioni fuit.

Ibid. v. 6. *Huic autem eodem anno me suffectum consulem cùm edidisset & triumvirum Reipublicæ constituendæ.* Post pugnam Mutinensem, cùm cecidit fato consul uterque pari, (sic enim annum sibi natalem descripserunt Poetæ Ovidius & Tibullus) Pansæ, uti docet lapis Colotianus, suffectus est Cæsar Octavianus. Consul quidem à senatu po- puloque, sed coactis, editus est, annum tunc agens vigesimum, non autem x. Kal. Octobris; pridie quàm viginti annos impleteret, ut scribit Velleius, sed ut alii rectiùs, xiv. Kal. Septemb. mense tum quidem Sextili, qui postea ob id ipsum *Augustus* nominatus est. Eodem anno, cum Collegis Lepido & Antonio, Triumvirum se renuntiavit, ex ante v. Kal. Decembris, in quinquennium, & alterum qui excurreret mensẽ, juxta fragmentum Magistratum Romanorum, Colotianum dictum, apud Grut. ccxcviii. 1.

* EMILIVS . M. Antonius . IMP. CAESAR . III. VIRI . R. P.

* EX . A . D . V . K . DEC . AD . PR . K . IAN . SEXT

quam extraordinariam potestatem cùm in alterum quoque quinquennium prorogâssent, Cæsar in monumentis publicis, tanquam ordinarius esset magistratus, *Triumvir iterum* inscriptus est, ut in Tergestano lapide,

IMP. CAESAR. COS. DES. TERT. III. VIR. R. P. C.
ITERVM. MVRVM. TVRRESQVE . F.

ADMON. ANCYRANUM NOTAE. 183

Cujus ideo mentionem fecimus, quia supra pag. 150, 161, parem Antonii titulum in imperfecto ΤΗΔ... conjecturavimus; quasi esset Triumvir τῆ δότραταια, quod Græcanicè *secundò*, Latiniùs *iterum* dixeris.

Ibid. v. 8. *Qui parentem conjurati occidissent in exilium expulsi judiciis legitimis.* Livii l. 120. Epitome, *Cæsar consul legem tulit de quæstione habendâ in eos quorum operâ pater occisus est; postulatique eâ lege M. Brutus, C. Cassius, D. Brutus absentes damnati sunt.* Dio, quem ad Latinum hocce monumentum non nisi Latinè appellabimus, *Ne vi, inquit, sed jure agere videretur, legem tulit* (Pediam ab assumpto ei collega Q. Pedio vocatam) *de quæstionibus in eos habendis.* lib. 46. *Damnatis autem aquâ & igni interdicebatur.*

Ibid. v. 9. *ultus postea bellum inferentis.* Archaicè pro *inferentes*, ut inferiùs *agentis consules*, & alia passim, quamvis non constanter per totum indicem. Archaismorum enim non fuit hoc ævo perpetuus & uniformis usus. *Bellum inferentis Reipublicæ.* Brutum Cassiumque intelligit, & reliquos conjurationis socios, quos ulturus acie Philippicâ templum vovit Marti Ultori, de quo postea. *ad Tab. 4. v. 21.*

Ibid. v. 12. *Victor omnibus supplicibus civibus peperci.* Supplicibus utique, sic enim Cæsarem inducit Dio ad Senatum de clementiâ suâ perorantem, lib. 53. *Bella civilia maxima ac multiplicia eademque continua & confecimus prosperè & victoriam summâ humanitate temperavimus; omnibus se opponentibus tanquam hostibus superatis; omnibus cedentibus tanquam amicis conservatis.* Velleius quoque post debellatum Antonium lib. 2. cap. 86. *Victoria fuit clementissima; nec quisquam interemptus nisi paucissimi, & ii qui deprecari quidem pro se non sustinuerunt.*

Ibid. v. 17. *Longas naves cepi fescentas.* Bello Aëtiaco captas fuisse trecentas ipse Augustus in Commentariis, teste Plutarcho, scripsit: hîc igitur captas intelligit fescentas & Siculo & Aëtiaco, & omnibus quæ unquam commiserat præliis navalibus. *Fescentas* Archaicè, ut & Virgilio *Æn. 10.* inquit Daufqueius.

Ibid. v. 19. *Bis ovans triumphavi, tris egi curulis triumphos.* Suetonius Aug. c. 22. *Bis ovans ingressus est urbem, post Philippense, & rursus post Siculum bellum. Curules triumphos tres egi, Dalmaticum, Aëtiacum, Alexandrinum.*

Ibid. *Appellatus sum vicicens & semel Imperator.* Tacitus ann. 1. c. 9. Augustus nomen Imperatoris semel atque vicies partum. Huic Dio discordasse creditur, & laudante Em. Norisio, *ad Cen. Pisana*, p. 338. rectius quàm Tacitus scripsisse, *Augustum vicies nomen Imperatoris tulisse.* Sed Græca Dionis apertè in mendo cubant: ὡσεὶ καὶ ἐν ἑκάστῳ ὀνομα ἀποκαθ' ἑαυτῶν. Ubi pro otiosis istis καὶ ἐν ἑκάστῳ Historicus sine dubio scripserat ὡσεὶ ἐν καὶ ἑκάστῳ — i. e. *ut nomen IMP. XXI. retulerit.* Sed vide locum *lib. 53. p. 494.* Cur Inscriptio Ariminensis, paulo ante Augusti obitum publicata, tantummodo IMP. XX. exhibeat, non est cur sollicitè disquiratur. Eam inferius adducimus *ad Tab. 2. v. 20.*

Ibid. v. 21. *Delmatis & Illuriis quoque bello nunc perdomitis.* Sic suppleo materiam primi illius acti à Cæsare triumpho. Pro *Illuriis* verò reponi poterit ex arbitrio legendum, *Iapudibus*: ita enim in Fastis Pighianis inscriptus est hic triumphus. De hoc bello legantur Illyrica Appiani. Interim compendio hæc notentur ad rem nostram plenè fati facientia, pag. ultimâ. *Dalmatæ... venienti Cæsari se suppliciter dedunt. Hos Cæsar signa Romanorum Gabinio adempta ferre monuit: eaque in porticu quæ Octavia dicitur appendit. Et paulo infra: Cæsar Illyriorum tellurem omnem quæ à Romanis defecerat, aut prius sub imperio neutiquam assueverat, ad obsequium redegit. Eam ob rem triumphus Illyrius à Senatu Cæsari decretus est; quem post devictum tandem egi Antonium.*

Ibid. v. 25. *Quo ex Senatus consulto supplicatum est in Deorum... Videtur hîc dictus in quot Deorum templis supplicatum erat. Ergo pæne in eo eram ut supplerem in Deorum Dearumque templis circiter trecentis, auctore Virgilio *Æn. 8. v. 714.**

*At Cæsar, triplici investus Romana triumpho
Mœnia, Dis Italis votum immortale sacrabat:
Maxima tercentum totam delubra per urbem
Lætitiâ, ludisque viæ, plausuque fremebant.*

184 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

Tab. 2. verficulum primum &c. sic diftingue; *Patritiorum numerum auxi Consul quintum juffu populi & Senatûs. Senatûm ter legi. Et in consulatu sexto censum populi, collegâ M. Agrippâ, egi. Ad hæc ultima, & quæ de cenfu ter acto fequuntur, audiendus eft Suetonius in Aug. c. 27. Recepit & morum legumque regimen perpetuum: quo jure quanquam fine cenfuræ honore censum tamen populi ter egit: primum ac tertium cum Collegâ, medium folus.*

Tab. 2. v. 4. *Cenfa funt capita quadragens centum millia, & fexaginta tria millia. Non vitavit cenfuram Cafauboni peculiaris loquendi modus, quo vox millia post numerum tum majorem, tum minorem ponitur. Aitigitur, postrema vox vacat, non enim folet addi à Latinè loquentibus: tamen ferri poteft. At mihi nec unicum videtur, neque fingulare adeò exemplum, in ineundâ hominum recenfione. Legitur infcriptio Gruteriana p. ccci. Romæ in porticu templi S. Gregorii extans.*

TEMPORIBVS . CLAVDII . TIBERII
FACTA . HOMINVM . ARMIGERORVM
OSTENSIONE . IN . ROMA . SEPTIES
DECIES . CENTENA . MILLIA
LXXXVII. *M. X.

* M. i. e. Millia.

Clariffimum verò & antiquiffimum eft in recenfione populi Mofaicâ, Num. ii. 9. מֵאָתָּתַיִם אֶלֶף וּשְׁמֹנִים אֶלֶף וּשְׁשֵׁת אֶלֶפִים i. e. verbis ad verba redditis (quod evitârunt quidem interpretes & Græcus & Latinus) *centum millia & octoginta millia & fex millia.* paria habentur eodem capite v. 24, & 32. & quod notabile eft, in aliâ quoque hominum dinumeratione à Davide poftea institutâ, 1 Chron. xxi. 25. *Omnis fuit Ifrael mille millia, & centum millia, viri educentes gladium.* Iterumque 2 Chron. ii. 17. à Salomone viri peregrini inventi funt, *centum & quinquaginta millia, & tria millia & fexcenta.*

Tab. 2. v. 5. *Alterum confulari cum imperio luftrum cenfumque folus feci, Cenforino & Afinio Cof.* Frufta fuère non pauci, quanquam graves & eruditi viri, quorum cordi defixum olim infidebat, hunc medium Augufti cenfum eundem illum fuiffe cujus meminit D. Lucas Evangelii capite fecundo. Hic enim cenfus fuit Romanorum capitum ordinarius, facris luftralibus conjunctus, ideoque ad rem Religionis fpectans, à rege Servio institutus, dehinc fæpiùs à fummo magistratu, & ab Augufto nunc iterum peractus. At amplior ille orbis Romani cenfus repertum ipfius Augufti fuit; id nempe curantis, ut iniret imperii rationarium, quod in tertio illo volumine complexus eft, utque certius tributa & vectigalia, & univerfos tum Italiae, tum provinciarum reditus pernofceret.

Ibid. *Cenforino & Afinio Cof.* Res per fe levis obfervetur, COS. pro *Confulibus* & per totum hunc indicem & in aliis hujus ævi monumentis, per *f* fimplicem fcribi. Majus certè, quod mensis qui fextilis fuerat, ex S. C. his ipfis, Marcio Cenforino, C. Afinio Gallo, Cof. in Augufti honorem dictus eft *Augustus*, anno Auguftano xx. ut habet Cenforinus de die natali cap. 21. *Quod nomen, inquit, nunc ad hæc pertinet memoriam.* Senatusconfultum verò Macrobius Sat. lib. 1. c. 12. his verbis fervavit: CVM . IMPERATOR . CAESAR . AVGVSTVS . MENSE . SEXTILI . ET PRIMVM . CONSVLATVM . INIERIT . ET . TRIVMPHOS . TRES . IN . VRBEM . INTVLERIT . ET . EX . IANICVLO . LEGIONES . DEDVCTAE . SECVTAEQVE . SINT . SVA . AVSPICIA . AC . FIDEM . SED . ET . AEGYPTVS HOC . MENSE . IN . POTESTATEM . POPVLI . ROMANI . REDACTA . SIT FINISQVE . HOC . MENSE . BELLIS . CIVILIBVS . IMPOSITVS . FVERIT ATQVE . OB . HAS . CAVSAS . HIC . MENSIS . HVIC . IMPERIO . FELICISSIMVS . SIT . AC . FVERIT . PLACERE . SENATVI . VT . HIC . MENSIS . AVGVSTVS APPELLETVR.

Ibid. v. 9, 10. *Quadragens centum millia & triginta feptem millia.* Quanquam fatifentiam, quàm fit infra horum lapidum dignitatem, ut cum corruptis fciorum collectaneis

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 185

neis unà in conspectum veniant; hìc tamen non illibenter annotaverim, Suidæ istud, in voce Ἀνγκυρῶν, non malè respondere huic Augusti numero, si modo recta loci lectio instauretur. Ἐνείσπονδον . . . τετρακισχίλια δέκα μυριάδες, ἢ χίλιοι δεκαεπτά ἄνδρες, uti citant Vossius & Gronovius. At in antiquis editionibus occurrunt pro τετρακισχίλια δέκα tantummodo numerales 71. Harum posteriorem credibile est ab origine fuisse 7, quæ, amissâ supernè virgulâ, facilè abiit in 1. Porro χίλιοι δέκα suspicor mendosum esse pro χιλιάδες: quo admisso errore, necessariò in fine efferendum erat ἄνδρες, non ἄνδρῶν. Lego igitur Ἐνείσπονδον . . . 71 μυριάδες, ἢ χιλιάδες ἐπὶ ἄνδρῶν. hoc est, Latinè ad verbum, *inventæ sunt quadringentæ tres myriades, & cbiliades septem virorum*: Latiniùs Augusti verbis, *capitum quadragies centum millia & triginta septem millia*.

Ibid. v. 12, 13. *Legibus novis latis exempla majorum exolescentia revocavi; & fugientia jam ex nostro conspectu avitarum rerum exempla imitanda proposui.* Trium istorum cœnsuum mentioni hæc non incommodè subjecit, ad idem *morum legumque regimen* omnino pertinentia. Hinc non unus nec inanis ab Horatio plausus, maximè Od. 15. lib. 4. ——— *ordinem — rectum, & vaganti fræna licentiæ — injecit, amovitque culpas — & veteres revocavit artes — per quas Latinum nomen, & Italæ — crescere vires. —* nec obscuriùs in suavissimo illo exordio Epistolæ ad Augustum, jam *morum legumque rectorem*, scriptæ.

*Cùm tot sustineas, & tanta negotia solus;
Res Italas armis tuteris; moribus ornes;
Legibus emendes, &c.*

in quibus mordicùs retinenda est vox *moribus*: quamquam ei inusta sit nota falsi, & τὸ *manibus* tantùm non repositum in præclarâ editione Bentleianâ. Sed ut urbes & oppida *ornari manibus* rectissimè quis dixerit, quale, quæso, est *res Italas ornari manibus*? quàm putidum! quàm non Horatianum!

Ibid. *Exempla majorum exolescentia revocavi.* Adi Sueton. Aug. cap. 31, 32.

Ibid. *Avitarum rerum exempla imitanda proposui.* Et hoc ipsum quoque tradidit Suetonius cap. 89. *In evolvendis utriusque linguæ auctoribus, nihil æquè seclabatur quàm præcepta & exempla publicè vel privatim salubria: eaque ad verbum excerpta aut ad domesticos, aut ad exercituum provinciarumque rectores, aut ad urbis magistratus plerumque mittebat; prout quique monitione indigerent.*

Ibid. v. 16, 18. *Quattuor amplissima collegia.* Latet in his reliquiis memoria instituti à Cæsare Actii quinquennalis certaminis, per *quattuor amplissima collegia*, pontificum, augurum, septemvirorum, & quindecimvirorum, perpetuo ordine procurandi, ipso Cæsare VI. M. Agrippa II. Coss. Dio lib. 53, in initio. In voce *quattuor*, occurrit 7 litera geminata, sed Archaismo certè Grammatico, non, ut vulgò creditur, poetico. Est enim ab Æolico *πέσσορ*, ut à *πέμπε*, *quinque*.

Ibid. v. 18, 19, 20. *Apud omnia pulvinaria pro valetudine, saliare carmen, & sacrosancti tribunitia potestas mihi.* Spectant hæc ad annum U. C. V. 731, quo Cæsar Augustus (Cos. XI. cum M. Ter. Varrone, & postea, eo mortuo, cum Calpurnio Pisone) gravi adèò morbo decubuit, ut vix ulla spes salutis superesset. Ergo pro ejus valetudine supplicatum est ad omnia pulvinaria. Revalescenti verò, & consulatum paulò ante Kal. Julias abdicanti, decretum est à Senatu perpetuum proconsulare imperium, perpetua item tribunitia potestas: quâ constanter usi tum ipse, tum alii post eum imperatores, nec tamen admisso tribuni plebis titulo, sacrosancti proinde habebantur: & juxta eandem annorum quos imperaverint procedebat numerus, quasi cum tribunis plebis quotannis eam susciperent. Dio lib. 53. At Augusto processit hæc potestas ab ante diem v. Kal. Julias, uti palam fecit Velleius, l. 2. cap. 103. exinde per sequentes triginta sex annos recurrente eodem die renovata. Eorumque ultimus in ponte illo Ariminensi adhuc signatus extat.

IMP. CAESAR. DIVI. F. AVGVSTVS. PONTIF. MAXIM.
COS. XIII. IMP. XX. TRIBVNIC. POTEST. XXXVII. P. P.

186 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

Sed partem hujus anni perexiguam nempe à die v. Kal. Julius ad xiv. Kal. Septembres insequentes Augustus vixit. Adeo ut hæc temporis signatio non immerito cum aliâ parili monumenti Adulitani conferenda fuerit; ubi post regnatos annos totos viginti sex, proximè ante obitum suum sic inscripsit Ptolemæus Evergetes, *anno regni mei vicésimo septimo.* vide supra, pag. 87.

Ibid. v. 22. *Populo sacerdotium deserente mihi quod pater meus procuravit, suscepi id sacerdotium aliquod post annos, eo mortuo, qui post patrem meum illud procuraverat.* Hæc sic restituta firmantur passim ab Historicis. Appianus de Bellis Civ. l. v. *Quum populus pontificatum maximum à Lepido ad eum transferre vellet, nemini vivo more majorum adimi solitum, recusavit.* Dio lib. 49. *Pontificatum Lepidi sibi oblatum non recepit: neque enim licebat eo vivum aliquem privari.* Suetonius in Aug. 31. *Pontificatum maximum quem nunquam vivo Lepido auferre sustinuerat, mortuo demum suscepit.* Duravitque postea, vel in Romanâ illâ Ethnicâ religione, non de pontificatu solo, sed & de aliis etiam sacerdotiis, concepta eadem persuasio. Ita enim & Plinius Nepos Ep. 8. lib. 4. *Sacerdotium ipsum (auguratûs) cum priscum & religiosum, tum hoc quoque sacrum & insigne est, quod non adimitur viventi.*

Ibid. *Aliquod post annos: non aliquot, ut postea Tab. 4. v. 30. adque non atque: quælia non raro observata in lapidibus, & MSS. libris antiquioribus.* Annos verò hîc intelligit Augustus duo & viginti circiter, post exutum omni potestate & Circeios relegatum Lepidum, U. C. V. 718, ad eundem mortuum demum Pontificem maximum U. C. 741.

Ibid. v. 25, 26, 27, 28, 29. *Valetudine quanta Romæ nunquam — P. Sulpicio C. Valgio consulibus — ædis Honoris & Virtutis ad memoriam — Senatus consecravit, in quâ Pontifices — anniversarium sacrificium facerent.* Subsunt his fragmentis non paucæ ad extrema M. Agrippæ pertinentia: nempe adversa ejus valetudo, pro quâ vota quanta Romæ nunquam antea nuncupata: secuta mors ejus anno U. C. Var. 742, quâ parte anni Messalæ suffectus consul C. Valgius necdum honorem eum abdicaverat: ara ad defuncti memoriam intra ædem Honoris & Virtutis à Senatu consecrata, in quâ Pontifices anniversarium sacrificium facerent. Tot & tanta debebantur Viro (ut inquit Dio lib. 54.) *ætatis suæ optimo, qui neque Augusto unquam molestus fuit, neque invidiæ aliorum obnoxius: sed & Augusto ita imperium stabilivit, ut eam formam reipublicæ ipse maximè appetuisse videri posset, & populum beneficiis ita sibi devinxit, ut omnium maximè popularis judicaretur.* Monent hæc ut tradam etiam eruditus habitum ei à Mytilenæis Lesbii incolis honorem, quanquam immodicum quidem illum, & profanum, pro more provincialium ad obsequii & adulationis infima demissorum. Lesbium enim, cum Syriæ proconsulatum gereret, aliquot annis secesserat Agrippa; ibique ejus statua cum magnificâ, ultra quàm fors humana recipit, inscriptione dedicata est. Statuam illam aliò jamdudum avectam optimè supplebit ejus caput navali, quam bello Siculo meruit, coronâ redimitum. Hoc igitur inferiùs apponemus unâ cum nummis ad duos ex eo genitos Caium & Lucium pertinentibus. Interea inscriptionem ex ditissimis D. Serrardi collectaneis, à Lesbii insulæ littore ad eum delatam, accipe.

Ο ΔΑΜΟΣ

ΘΕΟΝΣΩΤΗΡΑΤΑΣΠΟΛΙΟΣΜΑΡΚΟΝ

ΑΓΡΙΠΠΑΝΤΟΝΕΥΕΡΓΕΤΑΝΚΑΙΚΤΙΣΤΑΝ

Ὁ Δᾶμος
Θεὸν Σωτῆρα τᾶς πόλιος Μάρκον
Ἀγρίππαν τὸν Ἐυεργέταν καὶ Κτιστάν.

Populus
Deum, Servatorem urbis, Marcum
Agrippam, Benefactorem, Conditoremque.

Vides, Lector, id quod, auctore ipso Suetonio, fidem non invenit apud eruditos multos viros, non Imperatori solum, sed & ejus proconsuli delatam hanc insanam DEI appellationem. Quumque obvium se ingereret Q. Ciceronis Asiæ proprætoris exem-

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 187

plum, responsum est ex auctoritate optimi Marci fratris, invidiam tantam amolientis, non ipsum, sed virtutes ejus consecratas. Frustra: nam DEVS M. Agrippa, teste hoc longævo lapide, pleno indubioque titulo sacratas est. Et nescio equidem an non hæc Dei ipsius providentiâ permissa fuerint; ut, cum verum illum Θεούγετον, *primogenitum suum in orbem terræ introducturus esset*, anam omnem infidelitatis docto huic ac polito hominum generi præriperet: utpote qui nullâ fulti auctoritate; nullo cœlesti monitu sic persuasi, toties tamen eundem Deum atque hominem appellâssent, scripssent, coluissent. Quid enim? *Illos si dixerunt Deos;—Hunc, quem Pater sanctificavit & misit in mundum, Hunc, inquam, dicent illi blasphemare, quia dixerit, Filius Dei sum?* Joan. x. 36.

Ibid. C. Valgio. Hic ille est C. Valgius, doctrinæ & amicitia nomine celebratus ab Horatio; quique etiam secundum Plinium medicinæ studiosus fuit, inchoato de usu herbarum libro. Hunc (inquit ille lib. 25. cap. 2.) post Catonem unus illustrium tentavit C. Valgius eruditione spectatus, imperfecto volumine ad Divum Augustum, inchoatâ etiam præfatione religiosâ, ut omnibus malis humanis illius potissimum principis semper medicetur majestas. Medicinæ quidem artem, unam ex Græcis Romanis hoc tempore allatis, ut verbis ejusdem Plinii obiter id notetur, paucissimi Quiritium attingere. At velim hoc attendant illi, quibus nullos eam Quiritium attingisse, pro certo ac indubitato constat.

Ibid. v. 35, 36, 37, 38. — *res in Hispaniâ Galliâque provinciis prosperè ——— aram — pro reditu meo consecrari, ut ad eam ——— magistratus et sacerdotes sacrum perenne facerent.* Bis post res in Hispaniâ Galliâque provinciis prosperè gestas Romam rediit Augustus. Bis Romæ pro ejus reditu & salute, tum ara, tum alia multa honorifica sunt decreta; anni nempe 729 & 740. Horum priore, quartum ab urbe conditâ, aut iterum Augusto Principe, clausum est Jani templum: posteriore verò inscripta est ejus mentio Emeritæ Augustæ, tum recens, ab Augusto, post victorias tantas & orbem pacatum conditæ. Fœdata admodum prodiit in novo Gruteriano corpore, cXLIX. 4. at purior inter additamenta Suetoniana, p. m. 762.

IMP. CAES. DIVI. F. AVGVSTVS . PONT . MAX.
 COS. XI. TRIBVNIC . POTEST . X . IMP . VIII.
 ORBE. MARI. AC. TERRA. PACATO. TEMPLO
 IANI. CLVSO. ET. REP. P. R. OPTIMIS . LEGIBVS
 ET. SANCTISSIMIS . INSTITVTIS. REFORMATA
 VIAM. SVPERIOR. COS. TEMPORE. INCHOATAM
 ET . MVLTIS . LOCIS . INTERMISSAM . PRO
 DIGNITATE . IMPERI . P . R . LATIOREM
 LONGIOREMQUE . GADEIS . VSQ . PROMOVIT.

Ibid. v. 42, 43. *Cum à conditâ urbe Janum Quirinum bis omnino clausum fuisse prodatur MEMORIAE . TER . ME . PRINCIPE . CLAVDENDVM . ESSE decrevit Senatus.* Sic lege, & sic corrige, quæ supra in ipsâ Tabulâ erroneè descripta dedi. Ea olim ab hoc Indice accepta cum fructu rependit nunc Suetonius, cap. 22. *Janum Quirinum semel atque iterum à conditâ urbe, memoriam ante suam, clausum, in multo breviori temporis spatio, terra marique pace parta, ter clusit.* Quippe præter Janum semel ab Augusto clausum post victoriam Ægyptiacam, A. U. C. 725, iterumque ab eodem post Cantabricam, anno 729, idem ab eo, ante hæc scripta, tertio clausus creditur. Annum nominat Orosius ab U. C. 752. lib. 6. cap. ult. sed propriis ipsius verbis seipsum hoc modo refutans, *Augustus ab Oriente in Occidentem, à Septentrione in Meridiem, ac per totum Oceani circum, cunctis gentibus una pace compositis, Jani portas tertio ipse tunc clausit, quas ex eo per duodecim ferè annos quietissimo semper obseratas otio ipsa etiam rubigo signavit.* Jam si retrò numerantur duodecim quos innuebat anni, à Jano ob Varianam cladem referato; anno 762, devenies ad annum U. C. 750, qui quidem præterit pacificus; quique

188 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

Quique etiam sexto post die exceptit (id quod unicè voluit Orosius) veriorem illum D. nostri Jesu Christi natalitium diem, U. C. 749. vide *Norisii Cen. Pis. diff.* 2. c. 10. & 5.

Hæc quidem hæctenus notavi, secundum eorum rationes, qui, Suetonium & Orosium secuti, Janum ab Augusto *ter* clausum fuisse statuunt. Sed ut verè dicam id quod sentio, laborat mecum Orosii fides. Aliud etiam propemodum loquuntur vetusti Suetonii codices. Nam, teste Em. Norisio, in Mediceo uno scribitur *pariter clausit*, in altero *iter. clausit*. Ipse etiam Augustus palam mihi visus est cavisse ne Janum *ter clausum* scriberet. Id solum strictiùs testatur, quòd Senatus eum *ter, se principe, claudendum esse* decreverit. Ejusque profectò veritas, etiamsi Janum bis solummodò re ipsà clauserit Augustus, ex Dione facilè demonstratur. Nam præter occlusiones duas sub annis 725 & 729 priùs ab eo memoratas, demum anno 744, Julio & Fabio Coff. ad calcem lib. 54, Ἐψηφίσθη μὲν, inquit, τὸν Ἰανὸν τὸν Γέμινον κλειθῆναι . . . ἡ μὲντοι ἢ ἐκλείσθη, i. e. *Decretum est Janum Geminum claudendum esse. nec tamen tum clausus fuit.* Quippe Daci & Dalmatæ inexpectatò pacem interruperant.

Ibid. v. 44. *Filios meos quos sinistra fors mihi eripuit* : iisdem ferè verbis, ac in testamenti sui initio, apud Suetonium in Tib. c. 23. *Quoniam sinistra Fortuna Caium & Lucium filios mihi eripuit*, &c.

Ibid. *Caium & Lucium Cæsares*, &c. quæ sequuntur in sex prioribus tertiæ Tabulæ versiculis. Hos integros nunc primùm damus, nullam posthac molestiam doctis viris faceßuros. Nam quantum ad id quod iniecit scrupulum Casaubono, dici ab Augusto ANNUM QUINTVM ET DECIMVM AGENTIS, cùm contradicere videatur imperfecta de Caio inscriptio, QVEM. COS. POPVLVS. CREATVIT. ANN. NAT. XIII. *Grut. ccxxviii. 5.* sciendum est illos annum decimum quintum agere, qui eum ingressi sunt, post annos quatuordecim vel minimum quantum totos jam elapsos. Illustrissimum verò indicis Augustei locum, dum legis, sic distingue, longè aliter quàm doctissimo Norisio visum, in mox laudando opere pag. 112. *Caium & Lucium Cæsares, honoris mei causâ, Senatus Populusque Romanus, annum quintum & decimum agentis, consules designavit: ut eum magistratum inirent post quinquennium. Et, ex eo die quo deducti sunt in forum, ut interessent consiliis publicis decrevit Senatus. Equites autem Romani universi principem juventutis utrumque eorum, parmis & hastis argenteis donatum, appellaverunt.* Hi sunt honores, quos vivis C. & L. Cæsaribus Romani habuere, omnes ad vivum, in obvio hodieque numismate, posterorum quoque oculis subjectos.

Agrippa Nat. pater.

C. L. Cæsares Augusti FF. Adept.

Eorum Honores.

Iisdem immaturè mortuis alios etiam non modicos honores coloni Pisani decreverunt. Et hos & illos uberrimè illustravit F. Henricus Noris, purpurâ postea Romanâ, ut doctrinâ semper tum Græcâ tum Romanâ eminentissimus : illos quidem in parte dissertationis secundæ non exiguâ, hos verò per totum illustre opus, quo non plenius in hoc genere, neque doctius, neque accuratius orbis novit eruditus. Neque enim me morantur nævi ex malè intellectis tum tabulis Ancyranis orti. Dum igitur Norisius in hanc nostræ inscriptionis partem commentarium longè optimum suppeditat; eidem etiam accepta referemus Pisana ipsa monumenta; quæ non hic tantùm locus de C. & L. Cæsaribus, sed &, connexus cum eis, honos & historia Augusti Cæsaris

effla-

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 189

efflagitant. Id tantum unicè demiror, cur cenotaphia vocari placuit viro antiquitatis omnis peritissimo. Caii quidem cenotaphium Emesæ olim in Syriâ itinerando reperit Bellonius; ut testatus est Observationum suarum libro 2. cap. 97. Verùm non sunt hæc cenotaphia, sed decreta tantummodo Pisanorum, ad honorem C. & L. Cæsarum, coloniæ, dum viverent, patronorum, pertinentia. Ea Pisani censuere in urbis suæ curiâ, Augusteo dictâ, qualis & nostris etiam Ancyranis *Sebastêum* Græcè nominatū est. Inscripserunt verò iis, qui non ita pridem sunt reperti, cippis duobus grandioribus, olim secundum aram C. & L. Cæsarum defixis. Apud eam aram publicè eorum Manibus quotannis parentandum erat, juxta Decreta hîc subjecta. E quibus præcedere oportebit, quia id tempore præcessit,

Decretum Pisanorum ad L. Cæsaris honorem pertinens.

XIII. K. OCTOBR. PISANORUM IN FORO IN AVGVSTEO. SCRIB. AD FVER
 Q. PETILIVS. Q. F. P. RASINIVS. L. F. BASSVS. M. PVPPIVS. M. F.
 Q. SERTORIVS. Q. F. PICCA. CN. OCTAVIVS. CN. F. RVFVS. A. ALBIVS
 A. F. GVTTA.

QVOD . C. CANIVS . C. F. SATVRNINVS . ÆVIR . V. F. DE . AVGVSTIS . HONORIBVS
 L. CAESARIS . AVGVSTI . CAESARIS . PATRIS . PATRIAE . PONTIFICIS . MAXVMI
 TRIBVNICIAE . POTESTATIS . XXV. FILII . AVGVRI . CONSVLIS . DESIGNATI . PRINCIPIS
 IVVENTVTIS . PATRONI . COLONIAE . NOSTRAE . Q. D. E. R. F. P. D. E. R. I. C.
 CVM . SENATVS . POPVLI . ROMANI . INTER . CETEROS . PLVRIMOS . AC . MAXIMOS
 HONORES . L. CAESARI . AVGVSTI . CAESARIS . PATRIS . PATRIAE . PONTIFICIS . MAXIMI . TRIBV
 NICIAE . POTESTATIS . XXV. FILIO . AVGVRI . CONSVLI . DESIGNATO . PER
 CONSENSVM . OMNIVM . ORDINVM . *decretos*

L. Cæsari paren-

TETVR . DATA . CVRA . C. CANIO . SATVRNINO . ÆVIRO . ET . DECEM . PRIMIS . ELIGENDI
 ASPICIENDIQVE . VTER . EORVM . MAGIS . IDONEVS . VIDEATVR . EMENDVS
 PVBLICA . PECVNIA . A . PRIVATIS . EIVS . *loci quem* MAGIS . PROBAVERINT . VTIQVE
 APVD . EAM . ARAM . QVOD . ANNIS . A . D. *xii K. Sept.* PVBLICE . MANIBVS . EIVS . PER . MAGIS
 TRATV'S . EOSQVE . QUI . IBI . IVRI . DICENDO . PRAERUNT . TOGIS . PVLLIS . AMICTOS
 QVIBVS . EORVM . IVS . FASQVE . ERIT . EO . *die ejus* . VESTIS . HABENDAE . INFERIAE . MIT
 TANTVR . BO'SQVE . ET . OVIS . A'TRI . INFVLIS . CAERVILIS . INFVLATI . *diis* . MANIBVS . EIVS
 MACTENTVR . EAEQVE . HOSTIAE . EO . LOCO . ADOLEANTVR . SVPER . QVE . EAS
 SINGVLAE . VRNAE . LACTIS . MELLIS . OLEI . FVNDANTVR . AC . TVM . DEMVM . FACTAM
ceteris . POTESTATEM . SI . QUI . PRIVATIM . VELINT . MANIBVS . EIVS . INFERIAS . MITTERE
nive quis . AMPLIVS . VNO . CEREIO . VNAVE . FACE . CORONAVE . MITTAT . DVM . II . QUI . IM
molaverint . CINCTI . CABINO . RITV . STRVEM . LIGNORVM . SVCCENDANT . ADQVE
exinde . HABEANT

uti . LOCVS . ANTE . EAM . ARAM . QVO . EA . STRVES . CONGERANTVR . COMPONANTVR . PATEAT
 QVOQVE . VERSVS . PEDES . XL . STIPITIBVSQVE . ROBUSTIS . SAEPIATVR . LIGNORVMQVE
 ACERVOS . EIVS . REI . GRATIA . QVOD . ANNIS . IBI . CONSTITVATVR . CIPPOQVE . GRANDI
 SECVNDVM . ARAM . DEFIXSO . HOC . DECRETVM . CVM . SVPERIORIBVS . DECRETIS . AD . EIVS
 HONORES . PERTINENTIBVS . INCIDATVR . INSCVLPATVRVE . NAM . QVOD . AD . CETERA
 SOLEMNIA . QVAE . EODEM . ILLO . DIE . VITARE . CAVERIQVE . PLACVSSSENT . PLACERENT
 QVE . ID . SEQVENDVM . QVOD . DE . IIS . SENATVS . P . R . CENSIVSSET . VTIQVE . PRIMO
 QVOQVE . TEMPORE . LEGATI . EX . NOSTRO . ORDINE . IMPER . CAESAREM . AVGVSTVM
 PATREM . PATRIAE . PONTIFICEM . MAXIMUM . TRIBVNICIAE . POTESTATIS . XXV.
 ADEANT . PETANTQVE . AB . EO . VTI . COLONIS . IVLIENSIBVS . COLONIAE . OPSEQVENTI
 IVLIAE . PISANAE . EX . HOC . DECRETO . EA . OMNIA . FACERE . EXEQVQVE . PERMITTAT .

190 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

Decretum Pisanorum ad C. Caesaris honorem pertinens.

. PISIS . IN . FORO . IN . AVGVSTEO . SCRIB . AD
Fuer. Q. SERTORIUS . Q. F. ATILIVS . TACITVS . P. RASINIUS . L. F. BASSVS . L. LAPPIVS
P. f. THALLVS . Q. SERTORIUS . Q. F. ALPIVS . PICA . C. VETTIVS . L. F. VIRCVLA . M. HERIVS
M. F. PRISCVS . A. ALBIVS . A. F. GVTTA . TI. PETRONIVS . TI. F. POLLIO . L. FABIVS . L. F. BASSVS .
SEX APONI VS . SEX . F. CRETICVS . C. CANIVS . C. F. SATVRNINVS . L. OTACILIVS . Q. F. PANTHERA

QVOD . *advnt* . CVM . IN . COLONIA . NOSTRA . PROPTER . CONTENTIONES . CANDIDATO
RVM MAGISTRATVS . NON . ESSENT . ET . EA . ACTA . ESSENT . QVAE . INFRA . SCRIPTA . SVNT .
CVM . A . d . *iiii* . NONAS . APRILES . ALLATVS . ESSET . NVNTIVS . CAIVM . CAESAREM . AVGVSTI . PATRIS . PATRI
AE PONTIF. MAXSVMI . CVSTODIS . IMPERI . ROMANI . TOTIVSQVE . ORBIS . TERRARVM . PRAE
SIDIS FILIVM . DIVI . NEPOTEM . POST . CONSVLATVM . QVEM . VLTRA . FINIS . EXTREMAS . POPV
LI ROMANI . BELLVM . GERENS . FELICITER . PEREGERAT . BENE . GESTA . RE . PVBLICA . DEVICTEIS . AVT
IN . FIDEM . RECEPTIS . BELLICOSISSIMIS . AC . MAXSIMIS . GENTIBVS . IPSVM . VOLNERIBVS . PRO . RE
PVBLICA . EXCEPTIS . EX . EO . CASV . CRVDELIBVS . FATIS . EREPTVM . POPVLO . ROMANO . IAM . DESIGNA
TVM . IUSTISSVMVM . AC . SIMILLVMVM . PARENTIS . SVI . VIRTVTIBVS . PRINCIPEM . COLONIAE QVE
NOSTRAE . VNIVM . PRAESIDIVM . EAQVE . RES . NON . DVM . QUIETO . LV'CTV . QVEM . EX . DECES
SV L. CAESARIS . FRATRIS . EIVS . CONSVLIS . DESIGNATI . AVGVRI . PRONI . NOSTRI . PRINCI
PII . JUVENTVTIS . COLONIA . VNIVERSA . SVSCEPERAT . RENOVASSET . MULTIPLICASSET QVE
MOEROREM . OMNIVM . SINGVLORVM . VNIVERSORVM QVE . OB . EAS . RES . VNIVERSI . DECV
RIONES . COLONIQVE . QVANDO . EO . CA' SV . IN . COLONIA . NEQVE . HVIR . NEQVE . PRAEFECTI
ERANT NEQVE . QVISQVAM . IVRE . DICVND . PRAERAT . INTER . SESE . CONSENSERVNT . PRO
MAGNITVDINE . TANTAE . AC . TAM . IMPROVISAE . CALAMITATIS . OPORTERE . EX . EA . DIE
QVA EJVS . DECESVS . NVNTIATVS . ESSET . VSQVI . AD . EAM . DIEM . QVA . OSSA . RELATA . ATQVE
CONDITA . IVSTAQVE . EIVS . MANIBVS . PERFECTA . ESSENT . CVNCTOS . VESTE . MUTATA . TEMPLIS
QUE DEORVM . IMMORTALIVM . BALNEISQVE . PVBLICIS . ET . TABERNIS . OMNIBVS . CLAVIS
CONVICIBVS . SESE . APSTINERE . MATRONAS . QVAE . IN . COLONIA' . NOSTRA . SVNT . SVBLVGERE
DIEMQVE . EVM . QVO . DIE . C. CAESAR . OBIT . QVI . DIES . EST . A . D . *viii* . K . MARTIAS . PRO . ALLIENSI
LVGVBREM . MEMORIAE . PRODI . NOTARIQVE . IN . PRAESENTIA . OMNIVM . IVSSV' . AC
VOLUNTATE . CAVERIQVE . NEQVOD . SACRIFICIVM . PVBLICVM . NEVE . QVAE . SVPLI
CATIONES . NIVE . SPONSALIA . NIVE . CONVIVIA . PVBLICA . POSTEA . IN . EVM . DIEM
EORVE DIE . QVI . DIES . ERIT . A . D . *viii* . K . MARTIAS . FIAN'T . CONCIPIANTVR . INDICAN
TVRVE NIVE . QVI . LVDI . SCAENICI . CIRCIENSESVE . EO . DIE . FIAN'T . SPECTENTVRVE
VTIQUE . EO . DIE . QVOD . ANNIS . PVBLICE . MA'NIBVS . EIVS . PER . MAGISTRA'TVS . EOSVE
QVI PISIS . IVRE . DICVND . PRAERVNT . EODEM . LOCO . EODEMQVE . MODO . QVO
L. CAESARI . PARENTARI . INSTITVTVM . EST . PARENTETVR
VTIQUE arcvs . CELEBERRIMO . COLONIAE . NOSTRAE . LOCO . CONSTITVATVR . ORNA
TVS SPOLEIS . DEVICTARVM . AVT . IN . FIDEM . RECEPTARVM . AB . EO . GENTIVM . SVPER
EVM STATVA . PEDESTRI . IPSIVS . TRIUMPHALI . ORNATV . CIRCAQVE . EAM . DVAE
EQUESTRES . INAVRATAE . GAI . ET . LVCI . CAESARVM . STATVAE . PONANTVR
VTIQUE cum . PRIMVM . PER . LEGEM . COLONIAE . DVO . VIROS . CREARE . ET . HABERE . PO
TVERIMVS . II . DVO . VIRI . QVI . PRIMI . CREATI . ERVNT . HOC . QVOD . DECVRIONIBVS
ET UNIVERSIS . COLONIS . PLACVIT . AD . DECVRIONES . REFERANT . EORVM . PV
BLICA AVCTORITATE . ADHIBITA . LEGITVME . ID . CAVEATVR . AVTORIBVSQVE
IIS in TABVLAS . PVCLICAS . REFERATVR . INTEREA . T . STATVLENVS . IVNCVS
FLAMEN . AVGVSTALIS . PONTIF. MINOR . PVBLICORVM . P. R. SACRORVM . ROGARE
TVR ut CVM . LEGATIS . EXCVSATA . PRAESENTI . COLONIAE . NECESSITATE . HOQ
OFFICIUM . PVBLICVM . ET . VOLVNTATEM . VNIVERSORVM . LIBELLO . REDDITO
IMP. CAESARI . AVGVSTO . PATRI . PATRIAE . PONTIF. MAXSIMO . TRIBVNICIAE
potest. *xxvi* . INDICET
IDQVE T. STATVLENVS . IVNCVS . PRINCEPS . COLONIAE . NOSTRAE . FLAMEN . AVGVST.
PONTIF. MINOR . PVBLICORVM . P. R. SACRORVM . LIBELLO . ITA . VTI . SVPRA . SCRIPTVM
EST IMPERATORI . CAESARI . AVGVSTO . PONTIFICI . MAXIMO . TRIBVN. POTEST. *xxvi* . PATRI
PATRIAE REDDITO . FECERIT . PLACERE . CONSCRIPTIS . QVAE . A . D . *iiii* . NONAS . APRILES
QVAE SEX . AELIO . CATO . C. SENTIO . SATVRNINO . COS . FVERVNT . FACTA . ACTA . CON
STITUTA SVNT . PER . CONSENSVM . ORDINVM . EA . OMNIA . ITA . FIERI . AGI . HA

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 191

BERI OPSERVARIQVE. AB. L. TITIO. A. F. ET. A. T. ALLIO. T. F. RVFO. II VIRIS ET. AB. EIS. QVICVM QVE POSTEA . IN . COLONIA . NOSTRA . II VIR . PRAEFECTI . SIVE . QVI. ALI. MAGISTRATVS ERUNT OMNIA. IN. PERPETVOM. ITA. FIERI. AGI. HABERI. OPSERVARIQVE. V TIQVE. L. TITIVS A. F. T. ALLIVS. T. F. RVFVS. II VIRI. EA. OMNIA. QVAE. SVPRASCRIPTA. SVNT. EX. DECRETO NOSTRO CORAM . PRO . QVAESTORIBVS . PRIMO . QVOQVE . TEMPORE . PER . SCRIBAM . PVBLICVM IN . TABVLAS . PVBLICAS . REFERENDA . CVRENT . CENSVERE .

Tab. 3. v. 8. *Plebei Romanæ viritim SS. trece nos numeravi.* Hic est insignis ille locus de impensis & largitionibus Augusti qui eruditissimi nostratis Arbuthnoti librum illustrare poterit, uti liber iste jam feliciter illustravit Græcam omnem & Romanam antiquitatem. Ejus exemplo, quâ licet, Augusti munera ad monetam hodiernam Britannicam, secundum libras sterlingas, solidos, & denarios, redigemus. Sunt igitur festertii trece ni 4 s. 10 d. $\frac{1}{8}$ Totidem plebei viritim ex testamento patris sui numeravit: quot etiam testis est Suetonius viritim legâsse Julium, cap. 83. *Plebei* Archaicè à *plebes* dictum puta.

Ibid. v. 8. *Nomine meo quadringenos ex bellorum manibiis consul quintum viritim dedi.* i. e. 3 l. 4 s. 7 d. Hujus congiarii cum meminerit forte Dio, lib. 51. quadringenos istos festertios viritim datos Græcè extulit καθ' ἑκάτον [l. καθ' ἑνα ἑκατόν] δραχμῶς, drachmæ proinde Atticæ quatuor festertios, hoc est denarium Romanum, æquans.

Ibid. v. 12, 13. *Tribunitia potestate duodecimum quadringenos nummos tertium viritim dedi.* Tertium hoc nummorum congiarium obiter attigit Josephus in Antiq. l. 16. c. 4. edit. Hudf. p. 719. eique præsentem fuisse regem Herodem scribit, postquam Aquileiæ paucis ante diebus causam contra filios suos coram Augusto dixisset. Hinc ergo occasionem scitè arripit Norisius, demonstrandi quo anno in Italiam, causam eam dicturus, Herodes venerat: anno nempe, quo Augustus Aquileiæ substitit, eventa belli Pannonici illic è propinquo spectans; quo etiam Tribunitiam potestatem duodecimum renovavit. Eo verò duplici caractere signatur pars posterior anni U. C. V. 742. Vide Noris. Cen. Pis. diss. 2, c. 6. Ibi telam hanc orditur chronologicam vir ille perspicacissimus, rectius inde perscrutatus Herodis tempora, adeoque verum D. nostri Jesu Christi natalem annum. Speciatim verò pag. 154. sic concludit---“ Hoc planè Ancyrano saxo “ refelluntur anachronismi illorum scriptorum, qui hanc secundam Herodis peregrinationem Romanam aliis à stabilito annis affigunt.

Ibid. v. 13, 14. *Quæ mea congiaria (singula quatuor intelligit; pecuniæ tria, frumenti unum) pervenerunt ad festertium millia, nunquam minus, quinquaginta, & ducenta.* hoc est 405, 260 l. 8 s. 4 d. ex quâ pecuniæ summâ cum plebs quadringenos festertios, hoc est 3 l. 4 s. 7 d. viritim acciperet, qui accepere viri erant numero 125500.

Ibid. v. 15. *Tribunitiæ potestatis duodevicesimum, consul XII, trecentis & viginti millibus plebei urbanæ sexagenos denarios (hoc est 1 l. 18 s. 9 d.) viritim dedi.* pervenit itaque hoc congiarium ad 620000 l.

Ibid. v. 17. *Cuovis militum meorum consul quintum ex manibiis viritim millia nummum singula (hoc est 8 l. 1 s. 5 d. $\frac{1}{2}$) dedi. Acceperunt id triumphale congiarium in coloniis hominum circiter centum & viginti millia.* His igitur largitus est monetæ nostræ, 968750 l.

Ibid. v. 20. *Consul tertium decimum sexagenos denarios (hoc est 1 l. 18 s. 9 d.) plebei quæ tum frumentum publicum acceperunt dedi. Ea millia hominum paulo plura quàm ducenta fuerunt.* Dedit igitur eâ largitione paulò plus quàm 387500 l. Hæc Augusti largitio, quum hic ad consulatum ejus tertium decimum, an. U. C. 752, referatur, opportunè nobis locum indigitat, ubi deficere incipit Dionis historia Augustea; libro nempe 55. editionis Leunclavianæ pag. 554. ibi enim post acta anni 748, & Tiberii tum in Rhodum insulam secessum, statim subjicitur hujus largitionis quarto post anno concessæ mentio, *denariis*, ut superius, Græcè per δραχμῶς redditis: ὁ δ' ἡ Ἀυγύστος τὸ τῆ δῆμῳ τῆ σιτοδραμῶν πλῆθος ἀόριστον ὃν ἐς εἰκοσι μυριάδας κατέκλεισε. καὶ, ὡς γε τινὲς λέγουσι, καθ' ἑνα ἐξήκοντα δραχμῶς ἔδωκε, i. e. *Infnitam plebis multitudinem, quæ frumentum publicum accepit, Augustus ad ducenta hominum millia redegit: & ut nonnulli dicunt, viritim*

192 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

iis sexagenos denarios dedit. Obiter verò ex parenthetico isto, *ut nonnulli dicunt*, non malè advertet lector, Dioni nunquam visum fuisse hunc Augusti indicem.

Ibid. v. 22, 23. *Pecuniam pro agris, quos in consulatu meo quarto & postea M. Craffo & Cn. Lentulo Augure adsignavi militibus, solvi municipiis. Ea sestertium circiter SEX... SIENS milliens fuit.* Ita quidem exemplar Fabrianum, quasi extritis tribus literis intermediis; cùm Tournefortianum non nisi hoc modo SEX imperfectiùs habeat; at in Busbequiano SEXGENS clarè extet. Hæc igitur me pæne invitum impulerunt ut, servato illo G, SEXageSIENS milliens rescriberem. Sed exteret immanis admodum pecuniæ numeratæ summa, 48,437,500 l. & exposco potiùs legentium iudicium, annon *sexiens milliens*, hoc est 4,843,750 l. pars prioris decima, pro veriore sit habenda. Amplum hoc quidem & magnificum: at nemo eî qui facilè extricaverit, quanti esset ager Italicus, tot hominum millibus coemendus. Post bellum Siculum, quum adhuc Triumvir esset Octavianus, unius agri Campani partem terrâ Cnosîa in Cretâ mutatam emit, & quidem tantâ quanta redditum duodecies sestertium daret. Ita Dio lib. 49. cum Velleio lib. 2. cap. 81. conferendus. Præter quos Plinius lib. 18. c. 11. *Extat Divi Augusti decretum quo annua vicena millia Neapolitanis . . . numerari iussit è fisco suo, coloniam deducens Capuam.* Super hæc omnia, promissâ est iisdem, & præstita postea, aqua Julia. Cætera ex his, Lector, æstima.

Porrò Augustus ad minuendum, ut videtur, rei miraculum, hoc tanto pecuniæ onere, quanta quanta fuerit, collationibus se levatum scribit. Sequitur enim

Ibid. v. 24. *Ea sestertium circiter sexiens milliens fuit, quam ex collationibus pro prædiis numeravi.* Quo in loco Gronovius prædiatoribus numeravi, & meliùs longè quàm quod à Lipsio erat, prætoribus. Nostram istam lectionem reddidère excussa quatuor exemplaria, Busbequianum, Cossonianum, Fabrianum, Tournefortianum. Quicquid sit, factas magnoperè Augusto collationes, tum stato tempore, Kal. Januariis, tum urgente aliàs necessitate, præter tributa provinciarum annua, nemo non novit. Neque unquam sanè opportuniùs, quàm hoc ipso quem indicavit anno (U.C. 724.) in consulatu suo quarto. Tunc enim, per hanc agrorum emptionem, ad extremas angustias redactus, & mediis in victoriis inops, in foro tum sua, tum amicorum bona, miserabili specie, publicavit. Dio lib. 51. pag. 445. *Cæsar aliis militum pecuniam dedit; aliis qui omnibus secum bellis fuissent, agrum etiam addidit. Nam eos Italiæ populos qui Antonii rebus studuissent, extorres egerat, militibusque agros eorum donaverat. Extorrium autem plerisque Dyrachium, Pbilippos, & alia oppida habitanda concessit. Reliquis pecuniam pro agro aut numeravit; aut numeraturum promisit. Etsi enim ex Victoriâ magnam vim pecuniæ adeptus esset, tamen impense fiebant longè majores: ideoque in foro venalia proposuit & sua, & amicorum aliquot bona.* Similia, sed obscuriùs, innuit, ut observavit superiùs Casaubonus, ad alterum illum quem Augustus hîc signavit annum (U.C. 740.) consulibus M. Craffo & Cn. Lentulo augure. ὁ Ἀυγύστου, πολλὰ μὲν ἀναλώσας ὡς ἐκείσας, πολλὰ δὲ καὶ παρ' ἐτέρων λαβῶν, διωκῆσατο. i. e. multa in singulis impendens, multa etiam ab aliis corradens, res Augustus administrabat. Res illic intelligit Hispaniæ Galliæque: sed etiam in provinciis collationes, æque jam statæ, tributî nomine, fiebant.

Ibid. v. 25. *Et circiter bis milliens & sescentiens (hoc est 2,098,958 l. 6 s. 8 d.) quod pro agris provincialibus solvi. Id primus & solus omnium qui deduxerunt colonias militum in Italiâ, aut in provinciis ad memoriam ætatis meæ feci.* In his, nunc primùm rectè sic lectis & distinctis, amovet à se Augustus objecta Syllæ, & Cæsari priori, in Bruti apud Appianum oratione, de bell. civil. lib. 2. p. m. 840. *Sylla & Cæsar vi & armis hostiliter oppressâ republicâ, neque dimiserunt vos in suam quemque patriam, neque agros vobis emerunt, aut confiscatos diviserunt, neque pristinos eorum dominos pretio reddito solati sunt, quamvis pecuniarum affatim haberent ex ærario, multum item ex veltigalibus publicis. sed in ipsâ Italiâ nihil commeritâ, non jure belli, sed more latrocinii, veteribus possessoribus ademerunt agros, domos, sepulcra, fana.* Tristia hæc quidem & acerba. sed ab ipso etiam Augusto, ante consulatum ejus quartum, haud æquiùs partitiones factæ. Nam (ut ait Dio sub annum U. C. 713.) *omnes initio per totam Italiâ agros, nisi quid miles aliquis*

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 193

aliquis emeritus dono accepisset, aut à fisco emisset, unà cum servitiis & instrumento reliquo, dominis adimebat, ac militibus dabat. Unde Virgil. Ecl. 1. *En queis consecvimus agros!*

Ibid. v. 28. *Ti. Neroni & Cn. Pisoni consulibus.* Non ut vulgò Nerone & Pisone. sic Virgilio & Horatio casu sexto *imbri*: aliaque aliis eodem casu. Inter inscriptiones verò simile apud Gruterum vide p. ccxxviii. 8. QVAM. IMPENSAM. C. CASCELLIO. LABEONI. IN PERPET. POLLICENTI (casu ibi sexto absolutè posito) GRATIAE. AGANTVR. MVNIFICENTIAE. EIVS.

Ibid. v. 34. *Quater pecunia mea juvi ærarium.* Semel, ut habet Dio, in consulatu suo sexto lib. 53. pag. 497. & aliàs, insigni rei memoriâ nummo gentis Viniciæ sic inscriptâ, S. P. Q. R. IMP. CAES. QVOD. V. M. S. EX. EA. P. Q. IS. AD. A. DE. i. e. *quod vicè munitæ sint ex eâ pecuniâ quam is ad ærarium detulit.*

Ibid. v. 34. *Ita ut sestertium milliens & quinquiens* (hoc est 811,328 l. 2 s. 6 d.) *ad eos qui præerant ærario detulerim.* In hoc commate, pro isto *ad eos qui*, antea turpissimo errore *adeo solvi* legebatur.

Ibid. v. 25, &c. *M. Æmilio & L. Arruntio Cos. in ærarium militare quod ex consilio constitutum est: ex quo præmia darentur militibus qui viginti stipendia emerissent, HS. milliens & septingenties detuli.* Dione auctore sic imple priorem istam lacunam, *ex consilio senatûs*: Sic verò secundam, *HS. milliens & septingentiens, Ti. Cæsaris nomine & meo.* Dio enim, loco omnium insignissimo, post enarratas Augusti legiones, lib. 55. pag. 565, hæc habet. *His de causis, quum indigeret pecuniâ, senatum consuluit de reditu quodam perpetuo constituendo, unde citra ullius injuriam stipendia ac præmia militibus sufficerent. Id igitur quærebatur Deinde M. Æmilio L. Arruntio consulibus, quum nullus reditus excogitari possit, sed & quæri eum omnes gravatè ferrent, Augustus, pro se & Tiberio, in ærarium, cui militaris nomen indidit, pecuniam intulit. Ea, auctore hic ipso Augusto, HS. milliens & septingentiens fuit; hoc est, 1,372,395 l. 16 s. 8 d.*

Tab. 4. v. 1. *Curiam & continens ei Chalcidicum.* hoc, est Chalcidicum Curia Juliae conjunctum. Veterem illam lectionem, *continens et Chalcidicum*, quum ægrè passus esset Gronovius, decrevit ille Augustum scripsisse, *curiam & continens ei Chalcidicum.* Et meâ quidem sententiâ justissimè. Nam suffragatum est id quod postea comparuit exemplar Fabrianum: levique istâ mutatione vox durè & obscurè posita statim mirè elegans evadit. Quippe de terrâ, de ædificio, aut quopiam simili loquentibus Latinum *continens ei* id ipsum est quod Græcum *συνεχὲς αὐτῷ*. Neque aliâ profectò ratione, quàm quòd non erant aliis *continentes*, sed disjunctæ undique & separatæ, magnæ pleræque domus Romanis *insulæ* dicebantur.

Tab. 4. v. 1, 2. *Curiam & Chalcidicum feci.* Dio lib. 51. Consul quintum Augustus *τὸ, τε Ἀθηνᾶϊον, ἢ τὸ [f. τὸ ἢ] Χαλκιδικὸν ὀνομασμένον, ἢ τὸ βελωτῆρον τὸ Ἰσθμίου καθιέρωσε.* Quæ vide annon sic fuerint vertenda; *tum Minervium (quod & Chalcidicum nominatum est) tum curiam Juliam sacravit*: Ita ut non fuerint hæc tria Dioni ædificia, sed duo tantummodò, ut in Augusti indice; *curia Julia, & Chalcidicum.* Cùm enim in incerto reliquerint eruditi viri, quid & quale fuerit Chalcidicum; mihi non obscurè subvenit, non aliud fuisse quàm Minervium, Græcè Ἀθηνᾶϊον, signum habens Chalcidicæ, ab urbe Chalcide, Minervæ. Sic enim P. Victor, in descriptâ ab eo nonâ urbis regione, *Minervium, Minerva Chalcidica*: quorum priore locus Minervæ facer, at posteriore Deæ signum indigitatur. In confinio urbis Aleppensis, Bercæ antiquitûs dictæ, obviam reperitur ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ nummus, ad Chalcidem, urbem Syriacam, Cleopatrarum olim subjectam, clarè pertinens. Hanc, quum, devictâ nuper Cleopatrarum, res Asiæ Syriæque consul. V. ordinavit, credibile est victorem Cæsarem adiisse; exque eâ aut signum, aut aliud quid Minervæ ornamentum, detulisse; eodemque anno Romæ Minervium hoc Chalcidicum extruxisse. Nam (ut ibidem adjecit Dio, lib. nempe 51. p. 459.) *ex prædâ Ægyptiacâ multa Jovi Capitolino, Junonique & Minervæ consecravit: quum ex S. C. tanquam contaminata essent, detraberentur omnia priùs suspensa in eorum templis ornamenta.* Ita Cleopatra, quanquam victa & capta, gloriam tamen con-

194 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

secuta est, quum in templis nostris ejus ornamenta essent dedicata. Eadem urbs Chalcis Domitiano postea, tanquam instauratori suo, adulata, secundum gentile Imperatoris nomen, *Flaviam* se *Chalcidem* appellavit, & exinde novam Epocham signavit; id docente primùm, & demonstrante, Em. Norisio, de Epochis Syr. Mac. dissert. 3. cap. 3. Contra autem Domitianus tum urbi Chalcidicæ gratulatus, tum Minervæ aliàs additissimus, *Minervia Chalcidica* extruxit; de quo adeatur Eusebii chronicon, ad numerum MMCV. & commentator in locum Josephus Scaliger. Nam ut de re ipsa, ita & de Scaligeranis ad eam observatis in diversa abeunt Casaubonus & Gronovius. Mihi interim ex supradictis clarè satis innotescit, hoc nostrum *Chalcidicum* Minervio aut synonymum, aut epitheton, fuisse. Minervam autem *Chalciæcam*, Ætolis & Lacedæmoniis olim cultam, & *Chalciæcon* (ut habent Livius & Pausanias) i. e. templum ejus æneum, longè ab hoc Minervio Chalcidico alienum puto.

Quæ sequuntur de *templo Apollinis in palatio cum porticibus*, deque aliis Augusti publicis operibus, ea cum Suetonianis Aug. c. 29, &c. & cum Dione passim, & cum P. Victoris tabulis conferenda.

Ibid. v. 6. *Ædem Larum in summâ sacrâ viâ.* Larum intellige publicorum, compitalium & vialium aliter dictorum, de quorum æde ex collationibus per Augustum factâ Inscriptio legitur Farnesiana, Grut. cvi. 4.

LARIBVS . PVBLICIS . SACRVM
 IMP. CAESAR . DIVI . F. AVGVSTVS
 PONTIFEX . MAXIMVS
 TRIBVNIC . POTESTAT . XVIII.
 EX . STIPE . QVAM . POPVLVS . EI
 CONTVLIT . K. IANVAR . APSENTI
 C. CALVISIO . SABINO
 L. PASSIENO . COS.

ædem adjicit *Deum Penatium in Velâ*, hoc est parte montis Palatini, quæ *facellum Larum* P. Victori dicitur. Hi quoque Penates publici, aliter Pop. Rom. Penates dicti.

Ibid. v. 10. *Rivos aquarum compluribus locis vetustate labentes feci*: ut in veteri quæ Romæ extat inscriptione,

IMP. CAESAR . DIVI . IVLI . F. AVGVSTVS
 PONTIFEX . MAXIMVS . COS . XII.
 TRIBVNICIAE . POTESTAT . XIX . IMP . XIII.
 RIVOS . AQVARVM . OMNIVM . REFECIT.

Ibid. v. 15, 16. *Incobavi non inchoavi*: ut etiam, notante Torrentio, in optimo Suetoniano codice, Aug. c. 97. *itinere incobato*. Ubi habes, Lector, veram non minus quàm Archaicam vocis orthographiam, idque ex mente illustri dum hæc scripta sunt, grammatici, Verrii Flacci, qui ab Augusto nepotibus ejus præceptor electus ipso docuit in palatio. Notatum hoc Diomedi lib. 1. *Incobavi*, inquit, *dicendum putat Julius Modestus*: quia sit compositum à cabo initio rerum, quod Verrius Flaccus in postrema syllaba aspirandum probavit. *Cobam enim apud veteres mundum significat.*

Ibid. v. 17. *Duo & octoginta templa Deum in urbe consul refeci, &c.* Cauto Cæsar discrimine alia se templa *fecisse*, alia *refecisse* dicit. Fecit scilicet non ea solummodò quæ primus ipse extruxit, sed quæ olim ab aliis extructa, & vetustate jam delapsa in ruinas, à fundamentis iterum excitavit. Hæc inter, ædem Jovis Feretrii, & ædem Deum Penatium superiùs memoravit: de quarum tamen posteriore perperam sic Casaubonus, *Hanc refecit, non fecit.* De priore etiam incautiùs locutus ipse Livius, *Augustum Cæsarem tradit, templorum omnium conditorem aut restitutorem, ingressum ædem Feretrii Jovis, quam vetustate dilapsam refecit*, lib. 4. c. 20. Pari incuriâ Suetoni-

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 195

us c. 30. *ædes sacras vetustate collapsas, aut incendio absuntas refecit.* Ast Augustus hæc à se facta, tanquam sua sibi opera, vendicavit, capite hujus tabulæ primo. Hic verb alia ab iis templa, duo & octoginta numero, quum labefactari jam inceperint, & ruinam, ni reparentur, minitari, se propriè *refecisse* dicit, hoc est ne conciderent cavisse. Idem ab eo observatum, quicumque is fuerit, qui ad calcem hujus indicis ab Augusto scripti, operum ejus ἀνακεφάλαιωσιν hoc modo subdidit, *Opera fecit nova, ædem Matris Magnæ &c. Refecit Capitolium &c.* Rectè igitur non minus quàm dulciloquè Ovidius 2. Fast. v. 59. postquam collapsam Matris Magnæ ædem deploraverat,

*Cætera ne simili caderent labefacta ruinâ,
Cavit sacrati provida cura ducis:
Sub quo delubris sentitur nulla senectus:
Nec satis est homines, obligat ille Deos.
Templorum positor, templorum sancte refector,
Sit superis opto mutua cura tui.*

Tempus refectorum tot templorum, quod excidit ab his tabulis, videtur hic innuere Ovidius, rem nempe tribuens providentiæ *sacrati ducis*, hoc est, Pontificis Max. creati A. U. V. 741.

Tab. 4. v. 21. *Martis Ultoris templum, Forumque Augustum . . . feci.* Ex voto quod A. U. V. 712. ante prælium Philippense, ob paternæ cædis ultionem, susceperat. unde Ovidius Fast. V. de ludis Martis Ultoris mense Maio celebratis,

v. 551. *Ultor ad ipse suos cælo descendit honores,
Templaque in Augusto conspicienda foro.*
569. *Voverat hoc juvenis tunc cum pia sustulit arma:
A tantis princeps incipiendus erat.
Ille manus tendens, hinc stanti milite iusto,
Hinc conjuratis, talia dicta dedit.
Mars ades, & satia scelerato sanguine ferrum;
Stetque favor causâ pro meliore tuus.
Templa feres, & me Victore, vocaberis Ultor.*

Templi hujus dedicationem ut ad vi. Idus Maianas poeta retulit Ovidius, ita ad annum U. C. V. 752. Velleius Historicus: ipso nempe Augusto XIII. & Caninio Gallo Coss. tum scilicet, cum nondum Augusto susceptus esset, qui superius Caninii collega dicitur, Q. Fabricius. *Anno, inquit, quo magnificentissimi gladiatorii muneris, naumachicæque spectaculis Divus Augustus, abhinc annos triginta, se & Gallo Caninio Consulibus, dedicato Martis templo, animos oculosque populi Romani repleverat,* lib. 25. cap. ci. Eiusdem etiam eodem anno dedicati plenior historia conscripta à Dione est, sed in libro mutilo 55. parte eâ quæ interiit. Id indicat contentorum in eo libro syllabus sic conceptus. *ὡς ἡ Ἀυγύστης ἱερῶν (l. ἀγορῶν) καθιερώθη. ὡς ὁ Ἄρειος ναὸς ὁ ἐν αὐτῇ ὡν καθιερώθη.* i. e. *ut Augusti forum, utque templum in eo Martis dedicatum est.* Sed an diversum hoc fuerit à templo Martis cognomine Ultoris, de quo paulo post Ovidius, idemque Dio ad annum U. C. 734. lib. 54. p. 526, dispiciendum in notis ad Tab. 5. v. 41.

Ibid. v. 24, 25. *Dona ex Manibiis consecravi, quæ mihi constiterunt HS circiter milliens,* hoc est, 807,291 l. 13 s. 4 d. ubi notari libet tria Orthographica: *milliens* nempe, & similia per totum hunc Indicem, interposito *n* scripta; cum non nisi infinitis numerorum adverbiiis ut *quotiens*, *totiens*, &c. interponi illud dixerit Priscianus; lib. de ponderibus. *Consecravi* quoque hic & alibi non semel; cui simile in vetustis Nepotis codicibus observatum à Dausqueio. *Manibiis* etiam, non *manubiis*, hic jam tertium scribitur; idque auctore Verrio, qui, ut ait Charisius, *manibias* per duo *i* scribendum, quia sunt à *manibus*, putavit. Omnino igitur aut corrigendus aut rejiciendus erit Velius Longus, qui hæc habet in libello de Orthographiâ. *Antiquis variè scriptitatum est, mancupium, aucupium, manubiæ. Siquidem C. Cæsar per i scripsit, ut apparet ex titulis ipsius: at Augustus i per u, ut testes sunt ejus inscriptiones.* Tab.

196 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

Tab. 4. v. 26. *Auri coronari pondo triginta & quinque millia municipiis & coloniis Italiae conferentibus ad triumphos meos quintum consul remisit.* Ad cæteras anni 725. felicitates quo Cæsar Consul V. tres egit triumphos, Dalmaticum, Actiacum, Alexandrinum, accessit pecuniæ undecumque affluentis copia, adeò ut fœnus quod ante denario pendebatur tum ad trientem ejus reciderit. Ergo qui anno superiore tanto ære alieno obstrictus fuit, nunc omnia quæ debebat persolvit Cæsar, sibi debita ab aliis non accepit. Dio lib. 51. Hæc inter, urbibus Italiae auri coronarii, ad tres triumphos collati, pondo triginta quinque millia, hoc est, 1,130,208 l. 6 s. 8 d. remisit: ipso illo tempore, quo militibus suis triumphalis congiarii nomine 968,750 l. diviserat; & plebei urbanæ ex manibiis 405,260 l. 8 s. 4 d. vide supra notata ad Tab. 3. v. 8, 19.

Ibid. v. 29. *Aurum coronarium non accepi.* Vocis originem notavit Dio, χρυσίον ἐς σεφάρις vocans: ast usu demum coronarium idem fuisse ac gratuitum, aut honorarium, è Suidâ in σεφάρικόν τέλεσμα observandum: quo sensu tum Rhodiis, tum Gallo-græcis nostris Ancyranis id genus loquendi vulgò usurpatum fuit. Quippe Rhodii, cum sui juris essent, modicam pensionem annuam honoris ergò mittebant Romanis, non tam ducibus tributum, quàm amicis coronam dono dantes. Et Ancyrani, inquit, σεφάρικόν λέγουσι πάν τὸ ἐν χρυσίῳ μέρει δίδωσθαι, i. e. Coronarium id omne dicunt quod gratuito munere oblatum est.

Ibid. v. 32, 33. *Ludos feci meo nomine quater, aliorum autem magistratum absentium ter & vigiens.* Ecce locum quem pæne exscripsit olim, nunc autem, post longi temporis injurias, emendat & restituit Suetonius: sic enim ille in Aug. c. 43. *Fecisse ludos se ait suo nomine quater: pro aliis magistratibus qui aut abessent, aut non sufficerent, ter & vicies.* Malè igitur, in Suetonii codicibus, suspectum reddiderunt hunc numerum quater & Lipsius & Casaubonus.

Inter ludos Augusti præcelluerunt ii quos faciebat Veneri Genitrici, non multo post obitum patris Cæsaris, in collegio ab eo instituto. Namque bis verbis (inter ejus commentaria, credo, inventis, feliciter verò à Plinio servatis) id gaudium prodidit. “Iis ipsis ludorum meorum diebus sidus crinitum per septem dies in regione cœli, quae sub Septentri- nibus est, conspectum. Id oriebatur circa undecimam horam diei, clarumque & omnibus terris conspicuum fuit. Eo sidere significari vulgus credidit Cæsaris animam inter Deorum immortalium numina receptam: quo nomine id insigne simulachro capitis ejus, quòd mox in foro consecravimus, adjectum est. Hæc ille in publicum. Interiore gaudio sibi illum natum, seque in eo nasci interpretatus est. Et, si verum fatemur, salutare id terris fuit. Plin. Nat. Hist. l. 2. c. 25. De cometis subnotare liceat, non inane esse quod adjecit Plinius, *Sunt qui & hæc sidera perpetua esse credant, suoque ambitu ire: neque falsò vaticinatum esse Senecam Philosophum, Nat. Quæst. l. 7. c. 26. Erit qui demonstret aliquando in quibus cometæ partibus errent.* Nam nostrâ ætate extitit Philosophus & Geometra summus, Edm. Halleus, L.L.D. cujus sublimi ingenio, & invictæ circa cœlestia industriæ, grande hoc naturæ arcanum cefsisse creditur.

Ibid. v. 36 &c. *In collegio XV virorum magister, adlecto in collegium M. Agrippa, per Quindecimviros, C. Furnio, C. Silano Cef. quintos feci ludos sæculares.* Per Quindecimviros: quia ludi sæculares antiquitus isti collegio curæ fuerunt. Quoniam verò, teste Tacito An. 6. 11, magistratus potissimum exequabantur officia cæremoniarum, ideò Quindecimviratum suscepit ipse Cæsar, & Agrippam in collegium optari fecit. Cæsarem eâ occasione XV-virum prodit ipsius nummus, IMP. CAES. AVG. LVD. SAEC. XV. S. F. magistrum XV virorum Fastorum marmoreorum fragmentum, Grut. ccxcv.

LVDI. SAECVLARES. QVINCT.
 IMP. CAESARE. DIVI. F. AVGVSTO
 C. SENTIO. C. F. C. N. SATVRNINO
 M. CLAVDIO. M. F. M. N. MARCELLO. MAG. XV. VIR.
 M. FVFIO. M. F. STRIGONE
 D. LAELIO. D. F. D. N. BALBO.

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 197

Agrippæ in collegium cooptatio, suo loco neglecta à Dione, anno tamen insequente obiter ei memorata est, libro nempe 54. pag. 534. *Tum, inquit, Augusti Quinquennialia sumptibus Agrippæ acta: nam is quoque à collegio Quindecim-virorum, quibus per ordinem eorum curatio incumberebat, cooptatus & inauguratus fuerat.* Verè igitur accuratissimus scriptor Censorinus, de die nat. cap. 17. *Quintos ludos [sæculares] C. Furnio, C. Junio Silano Coss. anno DCCXXXVII. Cæsar Augustus & Agrippa fecerunt.* Cæterùm de hisce ludis sæcularibus unicè legendus erit Zosimus lib. 2. ubi erravit, non ipse, ut puo, Zosimus, sed aliquis ejus exscriptor somnolentus, in nominibus consulum Δαίης Κλωσώβις & Γαίης Σαβίης pro Γαίης Φρενίς & Γαίης Σιλανῆ pessimè exaratis.

Ibid. v. 38. *Ludos sæculares [nulli vivorum vivos ante] id tempus, deinde [non iterum videndos . . .] ut fortè suppleri poterit: aut, si sic malit Lector, Ludos sæculares [intermissos . . . ante] id tempus, deinde [post decimum centesimumque annum, ut edicto monui, repetendos.]* Horum primum non improbable facit præconis vox vocantis ad ludos quos nemo vidit, aut iterum visurus est, cum Ovidii carmine, Trist. 2. Eleg. 1. — *quo tempore ludos* — *Fecit, quos ætas aspicit una semel:* alterum doctissima illa Censorini capite prædicto dissertatio; “ Ita institutum esse, ut centesimo quoque anno fierent, id cum Antias, alique Historici auctores sunt, tum Varro de scenicis originibus, libro primo. Item T. Livius libro cxxxvi. *Eodem anno ludos sæculares Cæsar ingenti apparatu fecit; quos centesimo quoque anno (is enim terminus sæculi) fieri mos.* “ At contra, ut decimo centesimoque anno repetantur, tam commentarii Quindecim-virorum, quàm D. Augusti edicta testari videntur. Adeo ut Horatius Flaccus “ in carmine quod sæcularibus ludis cantatum est, id tempus hoc modo designaverit; *Certus undenos decies per annos* — *Orbis ut cantus referatque ludos.*

Ibid. v. 42. *Navalis prælii spectaculum populo dedi trans Tiberim, in quo loco nunc nemus est Cæsarum, cavato solo, &c.* Magnificentissimam hanc Naumachiam anno 752 exhibitam à Cæsare Augusto tum tertium decimum Cof. Velleius, l. 2. c. 101. prodidit. Ergo nihil ad rem Dio, qui integro, quod dolendum est, decennio, ab anno 748 ad 758 mutilatus ad nos pervenit. At Suetonius, ipsis fere Augusti verbis, *fecisse ait navale prælium circa Tiberim cavato solo, in quo nunc Cæsarum nemus est.* Aug. c. 43. Ad ea verba rectè monuit Casaubonus → *nunc non restringendum esse ad Suetonii tempora, cum Augustus hoc ipsum scripserit, quinto decimo post exhibitam Naumachiam anno.* Statim igitur in naumachiæ loco succrevit hoc nemus Cæsarum, Cæii nempe & Lucii Cæsarum nomine cohonestatum: idemque videtur fuisse ac *naumachiæ horti* Suetonio in Tib. cap. 72 memorati; quamvis illic crediderit Torrentius significari vetustiores illos hortos, quos Julius Cæsar populo legavit, quosque innuit Horatius, lib. 1. Sat. 9. *Trans Tiberim longe cubat is prope Cæsaris hortos.*

Ibid. v. 23, &c. *In templis omnium civitatum primarum Europæ & Asiæ victor ornamenta reposui, quæ spoliatis templis is cum quo bellum gesseram privatim possederat.* His, quæ, auctore Plinio, notavit Casaubonus, de Apolline Ephesio Myronis opere, accedant ab eodem subindicata ampliora longe Strabonis testimonia. *Sami, inquit lib. 14, tria erant Myronis opera colossica, uni insistentia basi, quæ cum justulisset Antonius omnia, Augustus Cæsar duo reposuit in basin eandem, Minervam scilicet atque Herculem. Jovem in Capitolium transtulit, sacello ei parato.* Antea vero lib. 13. *Statuam Ajacis cum sublatam Antonius in Ægyptum asportasset, reddidit eam Rhœtensibus, sicut & aliis idem fecerat Augustus Cæsar. Nam pulcherrima templorum donaria Ille, ut Cleopatram demereretur, avexerat; Hic diis ea reddidit.*

Ibid. v. 24. *Is cum quo bellum gesseram.* Ita Antonium designari placuit. At perperam hic explevit Lipsius, *Antonius cum quo &c.* ut etiam initio monumenti, *Antonii factionis, &c.* Neutrum enim in iis locis patiuntur aut versuum spatiosa, aut mens Augusti. Mens, inquam, Augusti; quia de industriâ planè, siquem è victis à se ducibus indigitare vellet, neminem eorum nomine dignatur: non Brutum & Cassium, non Lepidum, non S. Pompeium; ergo minimè omnium M. Antonium, malè faustâ memoriâ virum, cujus natalis dies pro nefasto habitus, & honores in publicis monumentis aut delati, aut deleri jussi. Dio l. 51. pag. 456.

198 AD MON. ANCYRANUM NOTÆ.

Ibid. v. 53. *Exque eâ pecuniâ dona aurea, &c.* His fides conciliatur Suetonio & Dioni, diversa de his statuis tradidisse visis : Suetonio, qui cap. 52. *ex iis aureas cortinas Apollini Palatino dedicatas tradit* : Dioni verò, qui lib. 53. pag. 511. *statuas illas argenteas in numisma concisas dicit.*

Tab. 4. v. 1. *Mare pacavi à prædonibus. Eo bello, &c.* Ita scilicet de S. Pompeio, omnique ejus nautico armamento loqui Augusto placuit ; cui etiam assentatus est Velleius, ad mentem linguamque Imperatoris compositus adulator, l. 2. c. 73. *S. Pompeius, inquit, occupata Sicilia servitia fugitivosque in numerum exercitus sui recipiens magnum modum legionum effecerat, perque Menam & Menecratem paternos libertos, præfectos classium, latrocinii ac prædationibus infestato mari, ad se exercitumque tuendum raptò utebatur, cum eum non depuderet vindicatum armis ac ductu patris mare infestare piraticis secleribus.* Hæ causæ tum à Cæsare prætextæ : Jamque id bellum palam ut piraticum & servile posteris depingit : quod tamen Siculi nomine traditum ab Historicis, & mole ingens, & diu fortunâ anceps, donec A. U. C. V. 718, Agrippæ honorem coronæ navalis, Cæsari ovationis peperit. vide Not. ad v. 34.

Ibid. v. 1, &c. *Eo bello, servorum qui fugissent à dominis suis, & arma contra rempublicam tulerant, triginta ferè millia capta dominis ad supplicium sumendum tradidi.* Compar his Dio l. 49. pag. 319. *Servi à Cæsare dominis redditi : si cujus verò dominus non inveniretur, is in crucem actus.* Idem pleniùs aliquanto tradit Appianus de bell. civ. l. 5. p. m. 1178. addito insuper, *Hic tum bellorum finis visus est, quum Cæsar annorum jam octo & viginti esset, oppidatim inter deos tutelares consecratus.*

Ibid. v. 3. *Juravit in mea verba tota Italia sponte sua.* Imminebat jam inter Cæsarem & Antonium bellum, tantâ, inquit Dio, utriusque contentione, ut sociorum auxilia etiam sacramento rogaverint firmanda. l. 50. pag. 422. Speciatim verò de Italiâ Suetonius, cap. 17. *Bononiensibus publicè, quod in Antoniorum clientelâ antiquitus erant, gratiam fecit conjurandi cum totâ Italiâ pro partibus suis.* Tota Italia, inquit Cæsar, eo modo Antonio tacitè respondens, qui partem sibi dimidiam militum Italiæ tanquam utrique communis vendicaverat. Dio pag. 419.

Ibid. v. 4. *Tota Italia — me, pro victis ducibus, ducem deposcit.* Juraverunt in eadem verba Gallia, Hispania, Africa, Sicilia, Sardinia. Per hæc quoque obviam itum est Antonii criminationibus, qui incusabat Cæsarem, quod Lepidum magistratu detrussisset : quodque provincias & exercitum, cum Lepidi, tum Sexti sibi vendicasset, quæ debuerant communia ambobus esse : horum dimidiam partem postulabat. Dio lib. 50. pag. 419. Contrâ Cæsar, Lepidum Sextumque, forte belli victos, & loco & imperio cessisse contendebat ; se pro iis à volente totâ Italiâ, & provinciis, delectum ducem.

Ibid. v. 6. *ve Senatores plures quam DCC in consulibus facti ; ad eum diem quo scripta sunt circiter CLXX.* Hæc adeo imperfecta quò pertineant non est in promptu divinare : quanquam major ille Senatorum numerus videtur eorum fuisse qui juraverunt in verba Cæsaris ; at hic minor eorum qui, cum Domitio & Soffio Coss. ad Antonium se contulerunt. Dio, pag. 420. Pauciores enim quàm mille numero senatores haud eo tempore fuerunt.

Ibid. v. 9. *Omniū provinciarum quibus finitimæ fuerunt gentes, quæ nondum subiectæ erant Pop. Romano, fines auxi.* Verissimè ; nam, ut habet Eutropius l. 7. c. 5. Suetonio in hoc paulò auctior, præter Mauritaniam Cæsariensem & Galatiam, quæ sub Augusto provinciæ factæ sunt, cum regna antea fuissent ; *Romano adjecit imperio Ægyptum, Cantabriam, Dalmatiam sepe ante victam, sed penitus tunc subactam ; Pannoniam, Aquitaniam, Illyricum, Rætiam, Vindelicos, & Salassos in Alpibus, omnes Ponti maritimas civitates : in his nobilissimas, Bosporum & Panticapæon.* Cum verò dixerit Vindelicos & Salassos in Alpibus, addi his poterant reliquæ omnes Alpinae gentes, secundum inscriptionem quam è tropæo Alpium Historiæ Naturali Plinius inseruit lib. 3. cap. 20. IMP. CAESARI. DIVI. F. AVGVSTO. PONT. MAX. IMP. XIII. TRIBVNIC. POTESTAT. XVII. S. P. Q. R. QVOD. EIVS. DVCTV. AVSPICHSQ. GENTES. ALPINAÆ. OMNES. QVAE .A. MARI. SVPERO. AD. INFVRVM.

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 199

PERTINEBANT. SVB. IMPERIVM. P. R. REDACTAE. SVNT. Talis extat in Gruteriano corpore, p. ccxxvi. Sed, ut videtur, parte sui priore ad Criticorum libitum adornata.

Ibid. v. 10, &c. *Gallias & Hispanias, provinciasque quas aluit Oceanus, à Gadibus ad ostium Albis fluminis . . . [ab usque regi]one eâ quæ proxima est Hadriano mari, armis perlustravi; nulli genti bello per injuriam inlato. Confer Suetoniana in Aug. cap. 21. Germanos ultra Albim fluvium summovit Alias item nationes male quietas ad obsequium redegit. Nec ulli genti sine justis & necessariis causis bellum intulit. Hinc fortè simpliciter suppleri poterit [& alias ab usque regi]one ea, &c. aut si malit Lector, [& ad Istrum à regi]one eâ, &c. quia inter laudes Augusti habebatur mari oceano, aut annibus longinquis septum imperium. Tacit. An. 2. c. 9. vide Not. ad Tab. 5. v. 49.*

Ibid. v. 14. *Classis Romana ab ostio Rbeni ad solis orientis regionem ad [orbis extrem]a navigavit. Hic est cursus ille Euro-boreus, quo propiùs axem Septentrionalem Orientem versus navigatur; tritus hodie magnæ Ruffiæ mercatoribus. Is, à Romanis tunc primùm tentatus, gloriæ Augusti fuit. Ita enim Plinius Nat. Hist. l. 2. cap. 67. Septentrionalis Oceanus, majore ex parte navigatus est, auspiciis Divi Augusti, Germaniam classe circumvectâ, ad Cimbrorum promontorium: & inde, immenso mari prospecto, aut famâ cognito, ad Scythicam plagam, & humore nimio rigentia. Eadem classis à Velleio l. 2. cap. 106. memoratur: ut quæ Oceani circum navigaverat sinus, & ab inaudito atque incognito mari redux flumine Albi subvecta est. Ergo exciti circa Albim populi per legatos amicitiam Cæsaris & populi Romani petierunt, ii nempe quorum in commate sequenti mentio, viz.*

Ibid. v. 16. *Cimbri, & Chariides, & Semnones, & ejusdem tractûs alii Germanorum populi. Horum Cimbri & Semnones Geographis & Historicis satis noti. Chariides, seu Charydes (quorum hoc habet exemplar Tournesfortianum, illud verò Fabrianum) iidem fuere atque Harudes apud Cæsarem de Bello Gall. l. 1. c. 7, 12. quorum millia xxiv, Germaniâ suâ relicta, locum ac sedem in Galliâ ab Ariovisto acceperunt.*

Ibid. v. 18, &c. *Meo jussu & auspicio ducti sunt duo exercitus eodem ferè tempore in Æthiopiam, & in Arabiam. In Arabiam circa U. C. 730. duce Ælio Gallo. Hunc Augustus Cæsar in Arabiam misit, ut eas gentes & loca pertentaret. Unde pulchra de iisdem historia à Strabone, Ælii Galli comite & amico, in Geographicis, lib. 16. conscripta extat. In Æthiopiam verò, anno 732, ductus est exercitus à Petronio Ægypti præside, qui Candacen Æthiopum reginam tantum non devicit, compulsiq; ut ad Cæsarem, Sami anno 733 agentem, legatos mitteret, pacem veniamque oraturos. Strab. lib. 17.*

Ibid. v. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30. *Armeniam majorem, interfecto regis ejus Artaxiâ. — In potestatem Tigranis regis, per Ti. Neronem, transtuli Armeniam gentem. Postea inquietam gentem & rebellantem domitam per Caium filium meum regi Ariobarzani gubernandam & frenandam tradidi, & post ejus mortem filio ejus Artavasdi: quodam jure Ariobarzane qui erat ex regio genere Armeniorum oriundus in id regnum deducto. — Armenia major, post devictum à Pompeio regem ejus Tigranem, hac unâ servitutis lege obstricta est Romanis, ut ab iis reges suos acciperet. Eâ igitur occasione gemina sub Augusto facta est in Armeniam expeditio: una anno 734, per Tiberium ejus tum privignum; altera anno 753, per filium ejus Caium. Utramque ita tradiderunt & Augustus in hoc rerum suarum indice, & Tacitus in Annalium libro 2. cap. 3. ut alter alteri lumen vicissim non incertum præbeant. Iterum igitur audiat gravissimus Annalista, quanquam antea adductus à Gronovio, & cum Augusto nunc plenius edito, denuo componatur. Armenia inter Parthorum & Romanas opes infida: ob scelus Antonii qui Artavasden regem Armeniorum specie amicitie inlectum interfecerat. Ejus filius Artaxias memoriâ patris nobis infensus Arsacidarum vi seque regnumque tutatus est. Occiso Artaxiâ per dolum propinquorum datus à Cæsare Armeniis Tigranes, deductusque in regnum à Tiberio Nerone. Nec Tigrani diuturnum imperium fuit, neque liberis ejus Dein jussu Augusti impositus Artavasdes, at non sine clade nostrâ dejectus.*

200 AD MON. ANCYRANUM NOTÆ.

dejectus. Tum C. Cæsar componendæ Armeniæ deligitur. Is Ariobarzanem origine Medum ob insignem corporis formam & præclarum animum volentibus Armeniis præfecit. Ariobarzane morte fortuitâ absumpto, stirpem ejus haud toleravere. Ecce! Ariobarzanem recentiori origine Medum hi Annales prodidère: eundem Augusti index antiquiori suâ origine è regio Armeniorum genere prognatum: ideoque jure quodammodo in id regnum deductum. Utrique pariter memoratur mors Ariobarzanis: succedente secundum Tacitum ejus stirpe, hoc est secundum Augustum Artavasde ejus filio.

Ibid. v. 27. *In potestatem Tigranis regis, per Ti. Nero[nem] diademate ejus capiti imposito.] Ita lacunam implevi, auctoribus Suetonio & Velleio: quorum ille in Tiberii vitâ cap. 9. ducto in Orientem exercitu, regnum Armeniæ Tigrani restituit, ac pro tribunali diadema imposuit. Hic verò l. 2. cap. 122. Quis, inquit, dubitare potest, quin ex Armeniâ receptâ, & ex rege ei imposito, cujus capiti insigne regium sua manu imposuerat, ordinatisque rebus Orientis, ovans triumphum debuerit? Is rex Velleio cap. 94. Artavasdes, cæteris verò Historicis, ut Suetonio, Tacito, Dioni, Josepho, & cum his ipsi etiam Augusto, Tigranes dicitur.*

Ibid. v. 28. *Inquietam gentem & rebellantem domitam per Caium filium meum. Id supra testatur Pisanus lapis, pag. 193. cùm a. d. IIII. nonas Apriles, Sex. Ælio Cato, C. Sentio Saturnino Coss. Augusto Tribunicæ potestatis xxvi, hoc est A. U. 757, allatus esset nuntius Caium Cæsarem, Augusti patris patriæ Pontif. Maxsumi, custodis Imperiæ Romani, totiusque orbis terrarum præsidis, filium, Divi nepotem, post consulatum, quem ultra finis extremas populi Romani bellum gerens feliciter peregerat, bene gestâ republicâ, devictis, aut in fidem receptis bellicosissimis ac maxsimis gentibus, ipsum, vulneribus pro republicâ exceptis, ex eo casu crudelibus fatis ereptum, populo Romano jam designatum justissimum, ac simillimum parentis sui virtutibus principem.*

Ibid. v. 32. *Provincias omnes quæ trans Hadrianum mare vergunt & Ponticas Asianasque jam ex magna parte regibus eas possidentibus concessi. Ex magnâ parte dicit Augustus, hoc est præter pauca, interprete Suetonio, quem adi in Aug. c. 48. De ponti & Asiæ regulis, deque regnis quæ iis concesserat Augustus, amplissimum habemus Norisii commentarium, Cen. Pis. pag. 224, &c. Trans Hadrianum mare provincias, partim Danubium versus protensas intelligit, Dalmatiam, Illyricum, Pannoniam utramque, Mœsiam; partim versus Ægæum mare & Hellespontum; Græciam, Macedoniam, Thraciam. Multa in his, aut regulis, aut sacerdotibus, aut civitatibus permisit Cæsar; speciatim verò populo Atheniensium veterem Deli insulæ possessionem, qualem eam, post fugatum Mithridatem, Populi Romani beneficio reciperassent. Quo quidem lætatus populus Atheniensium, incolæque Deli insulæ, Cæsaris statuam, cum inscripto hujusmodi titulo, dedicârunt.*

Ο ΔΗΜΟΣ Ο ΑΘΗΝΑΙΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΕΣ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙ ΣΑΡΑ
ΘΕΟΥ ΤΙΟΥ ΤΑΙΟΥ ΤΥΙΟΝ
ΑΠΟ ΛΛΩΝΙΑΡΤΕΜΙΔΙΑΝΤΟΙ.

Ὁ Δῆμος ὁ Ἀθιναίων
καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ κατοικοῦντες
Ἀυτοκράτορα Καίσαρα
Θεῶν Ἰσλίου υἱόν.
Ἀπόλλωνι, Ἀρτέμιδι, Διῶτι.

*Populus Atheniensium
et qui in insula degunt incolæ
Imperatorem Cæsarem
Divi Julii Filium.
Apollini, Dianæ, Latonæ.*

Exitit olim hæc inscriptio in ædibus excellentissimi Francisci Maurofini, D. Marcî Procuratoris, Venetiis; ubi anno 1637, unâ cum aliâ Deliacâ non ignobili, excepta est manu doctissimi Joan. Pricæi. Utramque verò humanissimè mecum communicavit, qui eas ex Pricæanis, Seldenianis postea factis, exscriperat, rev. & eruditus Vir, antea suo merito laudatus, D. Georgius Harbin. Tempus quod attinet inscriptionis, natam fuisse

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 201

fuisse oportet post pugnam Actiacam quam Consul IV. Cæsar reportavit, & tamen ante ejus Consulatum septimum, quo Augustus appellari cœpit. Optimè igitur referretur ad annum U. C. V. 725, quo Consul V. Cæsar ex Asiâ repetiit Italiam; Corinthi verò paullum substitit, &, ut Strabo auctor est, quædam illic ad Cycladas insulas pertinentia ordinavit.

Ita mos fuit hisce insularibus Principes viros, aut rerum apud se potitos, aut de insulâ bene meritos, inscripto statutz titulo honorare. Quo in genere, præter marmora aut Whelero aut Tournefortiano memorata, unum addo Ptolemæi Philadelphi, à Delo ad illustrissimum D. Sherardum Smyrnæ consulem delatum.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ	Βασιλέα Πτολεμαῖον	Regem Ptolemæum
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥΣ ΩΤΗΡΟΣ	Πτολεμαίεω Σωτήρη	Ptolemæi Soteris F.
ΟΙΝΗΣΙΩΤΑΙΑΝΕΘΗΚΑΝ.	Ὅινησιῶται ἀνέθηκαν.	Insulares dedicârunt.

Cæterùm, præter hunc in Delo insulâ honorem, alium etiam Athenienses, idque mediis in Athenis, Romæ & Cæsari, Augusto jam vocato, habuerunt, structo templo, quod Minervæ *Archegetidi* dedicârunt. Templi faciem nobis depinxere & Sponius & Whelerus nostras; cum inscriptione ab initio mutilatâ. Ast hoc modo forsitan inceperit: Εἰς . τιμὴν . και . σωτηριαν της . τε . Ρωμαίων

πολεως ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΣΑΡΟΣ ΘΕΟΥ ΤΙΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ
 ΑΘΗΝΑΙ ΑΡΧΗΓΕΤΙΔΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΝΤΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΟΠΛΙΤΑΣ ΕΥΚΛΕΟΥΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΥ
 ΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΔΕΞΑΜΕΝΟΥ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΚΑΙ
 ΠΡΕΣΒΕΥΣΑΝΤΟΣ ΕΠΙ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΝΙΚΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΣΑΡΑ ΠΙΩΝΟΣ ΑΘΜΟΝΕΩΣ.

<p>. ἢ Ἀυτοκράτορος Καίσαρος Θεῶν ἡ Σεβαστῶν Ἀθηνῶν Ἀρχηγετιδὶ. Στρατηγόντων ἐπὶ τῶν ὀπλίτας Εὐκλέως Μαραθῶνις τῷ ἢ Διαδεξαμένῳ τῷ ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τῶ πατρὸς Ἡρώδου, τῷ καὶ πρεσβευσαντος ἐπὶ Ἀρχόντων Νικίῳ τῷ Σαραπίωνων Ἀθμονέως.</p>	<p>In honorem, & perpetuam conservacionem Urbis Romæ, & Imperatoris Cæsaris Divi F. Augusti, Minervæ <i>Archegetidi</i>. Prætoris armigerorum <i>Eucle Marathonio</i>, qui & curam templi suscepit pro patre ipsius <i>Herode</i>, quique legationem obiit, sub Archonte <i>Niciâ Sarapionis F. Athmonensi</i>.</p>
---	---

Hoc modo, ad palpandum Augustum Cæsarem, Athenienses Minervam suam induxerunt *Archegetidem*; quasi apud Actium viæ se & prælii ducem præbuisset. Et profectò tale quid vulgò tum creditum fuisse probabile facit versus Virgilianus, *Æn.* viii. 698, ubi dicuntur tela tenuisse,

*Omnigenumque Deum monstra, & latrator Anubis,
 Contra Neptunum, & Venerem, contraque Minervam.*

Neque ulteriùs jam quærendum, cur Cæsar ex Asiâ ad triumphum Actiacum redux, Minervam præcipuè in honore habuerit, dedicatâ in ejus templo prædâ Ægyptiacâ, & structo, ut vidimus, Chalcidico. vide notam ad Tab. 4. v. 1. 2. pag. 193.

Ibid. v. 34, 35. *Siciliam & Sardiniam occupatas bello servili recipervi.* Is fuit exitus belli Siculi five, ut alii loquuti sunt, belli contra S. Pompeium. At præter unum Augustum nemo, ut opinor, id bellum *servilis* nomine infamavit. Sic autem ille, tum hoc loco, tum superiùs versiculo hujus tabulæ primo: scilicet, ut speciosum aliquid iis opponeretur, qui aiebant *Pompeium imagine pacis, Lepidum specie amicitie deceptos.* vid. Taciti *Annal.* l. 1. c. 10.

Ibid. v. 35. *Colonias in Africa, Sicilia, Macedonia, utraq; Hispania, in Gallia Comata & Gallia Narbonensi, præter præsidia militum, deduxi. Italia autem colonias quæ vivo me celeberrimæ & frequentissimæ fuerunt xxxix deductas habet.* Colonias intelligit utriusque generis; & civium scilicet & militum; de quibus egregia sunt quæ habent Sigonius

202 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

nus in libris de antiq. jure Italiæ & provinciarum, & Norisius in Cen. Pis. pagg. 22, &c. Præsidia militum quod attinet, iis aliquando colonias imbecilliores auxit; aliquando eadem per stationes & custodias circa imperii limites disposuit. *Libertino milite* (inquit Suetonius cap. 25.) *bis usus est: semel ad præsidium coloniarum Illyricum contingentium; iterum ad tutelam ripæ Rbeni fluminis.* Erant hæc præsidia militum in Galliis præcipuè necessaria: quarum *Comatam* idem prodidit Suetonius & *barbarorum incurfionibus, & principum discordia inquietam.* in Tib. c. 9.

Ibid. *Italia autem colonias xxxix deductas habet.* Eo numero, post Gronovium, lacunam hanc explevi, ex Suetonianis cap. 46. *Ad hunc modum urbe urbanisque rebus administratis, Italiam duodetriginta coloniarum numero deductarum ab se frequentavit.* Totidem neque plures per totam Italiam ab Augusto deductas reor: non, ut opinati sunt Sigonius & Casaubonus, plusquam octodecim triumvirali auctoritate, deinde, cum solus principatum gereret, alias octo & viginti. Minimè enim id vult Suetonius, duodetriginta Augustum deduxisse post urbanas res administratas; sed totidem à se deductas tum demum frequentasse. Et ita quidem frequentationem, annis 747, 748, 750, 751, 752 factam, ipse superius tradidit Tab. 3. v. 28, &c. veteranis post emerita stipendia, non in novas tum colonias, sed in sua municipia reductis.

Ibid. v. 39. *Signa militaria complura per nostros duces amissa devictis [legionibus] recepti ex Hispaniâ, & gentibus Delmateis.* Devictis intelligo legionibus, quarum amissa erant signa: quanquam pro $\tau\omega$ *devictis legionibus*, meliùs fortasse reponendum *devictis iis provinciis*; Hispaniâ scilicet & Dalmatiâ, ex quibus signa sunt recepta. Neque mirum si, devictis tandem ab Augusto Hispaniis, signa tum complura repeterentur: quippe in queis, *per annos ducentos*, (ut inquit Velleius l. 2. cap. 90.) *multo mutuoque ita certatum est sanguine, ut amissis Populi Romani imperatoribus exercitibusque, sæpe contumelia, etiam nonnunquam periculum Romano inferretur imperio.* De Gentibus Delmatis jam antea ad Tab. 1. v. 21. notatum est ex Appiano, signa eas Cæsari reddidisse quæ pridem ademerant Gabinio. Hæc recepit Cæsar anno qui secundo ejus consulatu insignitus est, U.C.V. 721, & appendit in porticu quæ Octavia, ut inquit Appianus, ab ejus sorore dicitur. His nunc addatur ex Dione l. 49, pag. 417. *Dalmatæ hoc tempore penitus sunt subacti, unde ex eorum manibus porticus Cæsar & bibliothecas, Octavianas ab ejus sorore appellatas, struxit.* At de porticu Octaviâ obiter hîc notetur, de novo eam Cæsarem fecisse, ut testatus est Tab. 4. v. 3. passumque fuisse appellari, *ex nomine ejus qui priorem in eodem solo fecerat, Octaviam.* Romæ igitur non exitit, aut Dionis aut Appiani tempore, unde veriora dignosci poterant, Augustus Index.

Ibid. Tab. 5. v. 40, &c. *Partbos trium exercituum spolia & signa restituere mihi, supplicesque amicitiam populi Romani petere coegi.* Trium dicit exercituum, cum duos tantummodo, Crassi scilicet & Antonii, passim indicent Historici. Suetonius cap. 21. *Partbi Armeniam vindicanti* (anno 734. ut superius notavimus) *facile cesserunt: & signa militaria quæ M. Crasso & M. Antonio ademerant, reposcenti reddiderunt.* Justinus lib. 42. cap. ult. *Totâ Partbiâ captivi ex Crassiano seu Antonii exercitu recollecti, signaque militaria Augusto remissa.* Velleius lib. 2. c. 91. *A rege Parthorum signa Romana, quæ Crasso oppresso Orodes, quæ Antonio pulso filius ejus Phraates ceperat, Augusto remissa sunt.* At duplex fuit clades Antoniana secundum eundem Velleium cap. 82. *Quippe Antonius, inquit, cum tredecim legionibus . . . Partbos petens, habuit regem eorum obvium, primoque duas legiones cum omnibus impedimentis, tormentisque & Statiano legato amisit. Mox sæpius ipse, cum summo totius exercitus discrimine, ea adiit pericula, quibus servari se posse desperaverat: amissâ non minus quartâ parte militum, . . . calorum, servitii; impedimentorum vix ulla superfuit.* Trium igitur exercituum spolia & signa intelligit Augustus; M. Crassi, Statiani legati Antoniani, & ipsius insuper Antonii. Hoc vide in nummis quibus, nunc intra coronam querceam, nunc circa arcum triumphalem est inscriptum, CIVIB. ET. SIGN. MILIT. A. PARTHIS. RESTIT. Quod verò addidit Augustus, *supplicesque amicitiam populi Romani petere coegi*, id etiam in nummo recognosce; ubi, præter inscriptionem SIGN. RECEPT. Parthus genibus minor, ut inquit Horatius, & suppliciter vexillum porrigens, jus & imperium Augusti accipit. Ibid.

ADMON. ANCYRANUM NOTAE. 203

Ibid. v. 42. *Ea autem signa in penetrali quod est in templo Martis Ultoris reposita.* Ita hæc pleno integroque pede currunt : quanquam antecesserit in MSS. exemplaribus hujusmodi lacunula, COEGI... EA... quæ fortè sic impleri debuit : *Postea autem signa*, &c. Et tamen Templum hic intelligi videtur, quòd anno eodem quo recepta sunt signa Parthica, hoc est U. C. V. 734, Marti tunc Ultori, in Capitolio excitavit : de quo Dio à Gronovio jam adductus, lib. 54. pag. 526. Alterum enim Martis eodem nomine Ultoris templum, diu ex voto debitum, nonnisi annis posthac octodecim, U. C. V. 752. in foro Augusto fecit : ut ad Tab. 4. v. 21. ex Velleio, & ex syllabo ante Dionis lib. 55, jam ante observatum. Duo igitur data sunt ab Augusto Marti Ultori templa, quorum quod in foro Augusto fuit versibus superiùs adductis cecinit Ovidius : statim etiam & alterius occasionem hoc modo subjiciens, Fast. V. 579.

Nec satis est meruisse semel cognomina Marti :

Persequitur Parthâ signa retenta manu.

Parthe, refers Aquilas, victos quoque porrigis arcus.

Pignora jam nostri nulla pudoris habes.

Rite Deo templumque datum, nomenque bis Ultor.

Idem credibile faciunt nummi diversâ facie conspicui, quos, inter eruditè ad Suetonium observata, dedere Torrentius & Patinus. Horum unus MAR. VLT. inscriptus templum habet hexastylum cum aquila inter duò signa militaria. Alter MARTIS VLTORIS tetrastylum, cum figurâ Martis; sinistrâ signum, dextrâ aquilam tenentis.

Ibid. v. 44, &c. *Pannoniorum gentes, quas ante me principem Populi Romani exercitus nunquam addit, devictas per Ti. Cæsarem, qui tum præerat exercitibus, imperio populi Romani subjeci.* Perperam in his editum à Gronovio est, *per Tiberium Neronem qui tum erat privignus meus.* Tiberius enim jam adoptatus ab Augusto nec Nero, nec privignus, nec gener, sed Cæsar Augusti F. audiebat. Lego præterea, id quod reserat, *per Ti. Cæsarem qui tum præerat exercitibus.* Quippe detrectaverat jam senior Augustus bella per se gerere. Itaque anno U. C. V. 760. cum universa Pannonia (ut habet Velleius l. 2.) *insolens longæ pacis, & adultâ viribus Dalmatiâ, omnibus tractus ejus gentibus in societatem adductis, ex constituto arma corripuisset; ut præsidium militum, respublica ab Augusto tum in bellum poposcit Tiberium:* eo nomine ut Aufonium ducem ab Ovidio celebratum. *Insequente æstate* (ut ait Velleius, utque hinc inter res suas gestas gloriatus est Augustus) *omnis Pannonia, reliquis totius belli in Dalmatiâ manentibus, pacem petiit.* Inde confecto alterâ æstate Pannonico Dalmaticoque bello, quod, omnium externorum post Punica gravissimum, triennio Tiberius gessit; tanta Romæ oborta est lætitia, ut præter triumphum Tiberio decretum, arcus duo triumphales in Pannoniâ erigerentur. Eorumque unum scabrum certè hodie & deformem, at integrâ adhuc fornice constantem, in agro Carnuntino, nunc S. Petronellæ dicto, Anno Dom. 1702, testis oculatus vidi. Anno eodem, in Cimeliarchio Cæsareo Vindobonensi, nec semel, nec sine summâ voluptate tractare mihi contigit achatem gemmam, circiter sex pollices longam, quinque latam, opere incertum an materiâ elegantiore, in quâ solennis hæc Augusti & Romæ urbis lætitia, ob devictas per Tiberium Pannoniorum gentes, mirâ arte ac ingenio cælata nitet. Eam, Lector, in æs incisam, & per Albertum Rubenium explicatam vide, in singulari dissertatione anno 1654 scriptâ, quam etiam inter antiq. Romanas, Tom. XI. iteravit Cl. Grævius. Eandem habent Lambecius, lib. 2. Comment. pag. 1000. & Nesselius in appendice ad Catalogum pag. 179.

Ibid. v. 46. *Protulique fines imperii ad Istri fluminis ripam.* Post victoriam hanc Pannonicam Augustus Romani imperii limitem ripam Istricam haberi voluit; ex moderatione quâdam animi id professus, ut sub ejus personâ tradidit in *Cæsaribus* Julianus. & ἡ πρὸς ἀμέτροις Ἰθρυμίας ἐκων, Ἰθρυμίας πάλως αὐτῇ διενόητων, ὅσα ἢ διὰ τὸ, ὅσα ἢ ἐπὶ τῆς φύσεως ἀποδεδομῆα, Ἴστρον ἢ Ἐυφρατίην πάλως ἐθέλω. i. e. *Non enim immoderatâ ductus cupiditate, omnia Romano Imperio adjicienda animo præcepi, sed duos ejus limites, tanquam*

204 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

quam à naturâ positos, flumina Istrum & Euphratem statui. Eundem Imperii Romani limitem bis indigitavit Strabo; ad calcem nempe libri 6. & 17. Atque inde est, quod ripam Danubii, ut testatur Tacitus, legionum duæ in Pannoniâ, duæ in Mæsiâ attinerent. Carnunti verò, ubi arcus extat triumphalis, habita sunt Pannonica hyberna. *Plin.* iv. 12.

Ibid. v. 50. *Ad me ex Indiâ.* Ad Augustum ex Indiâ venerunt legationes duæ memorabiles: una anno 729, cùm Tarracone in Hispaniâ ageret; altera cùm hyemaret Sami, anno 734. de priore sic Pseudo-Messala Corvinus cap. ult. *Indi ex ipso extremo Oriente postremò ad te, gloriosissime principum, in extremo Occidente tum bella gerentem, legationem misere, ad obsequia se paratos profitentes.* Posteriore legatione multi sunt à Poro rege cum literis muneribusque missi, quorum aliqui in itinere sunt mortui; unus verò, post obitam legationem, Athenis se cremavit, auxitque nobis numerum inscriptionum, epitaphio sic insculpto,

ΖΑΡΜΑΝΟΣ. ΧΗΓΑΝ. ΙΝΔΟΣ. ΑΠΟ. ΒΑΡΓΟΣΗΣ. ΚΑΤΑ. ΤΑ.
ΠΑΤΡΙΑ. ΙΝΔΩΝ. ΕΘΗ. ΕΛΥΤΟΝ. ΑΠΟΘΑΝΑΤΙΣΑΣ. ΚΕΙΤΑΙ.

i. e. *Hic situs est Zarmanus Cbegan, Indus à Bargosa, qui secundum patria Indorum instituta, mortalitate seipsum exiit.* vide Strab. lib. 15. *Dion.* l. 53. pag. 527. Præter hanc Indicam, alias Dio legationes Samum tum missas ait, quas quidem, ex hoc mutilato Indicis Augustei loco, credibile est fuisse *Bastarnarum, Sarmatarum, Colchorum, Hiberorum.*

Ibid. v. 54. *Ad me supplices confugerunt reges: Parthorum Tiridates regis Phratis . . .* De Tiridate obiter Horatius, *quid Tiridatem terreat unice — Securus.* Is nimirum (ut habet Justinus lib. 42. cap. 5.) cum Phraate de regno certans, ad Cæsarem in Hispaniam territus profugit, obsidem Cæsari minimum filium Phraatis ferens, quem negligentius custoditum rapuerat. Hinc lacunæ sic forsitan implendæ; **TIRIDATES. obsidem ferens REGIS. PHRATIS. filium.** Sequitur **MEDORVM. ARTA** i. e. ut credo, *Artabanus*: cætera autem exciderunt regum externorum nomina, interque eos regis alicujus Britannorum.

Tab. 6. v. 3. Rex Parthorum Phraates, Orodis filius, filios suos nepotesque misit in Italiam . . . amicitiam nostram per hæc suorum pignora petens. His ita consonant Strabonis verba, lib. 6. ut haud aliud esse videantur, quàm Græca ex Latinis Augusti facta. *Παΐδας ἑπίστασε Φεράτης τῷ Σεβαστῷ Καίσαρι, ἢ παίδων παΐδας, ἐξομηροσάμῃ. Δερεπδλιῶς Φιλίαν.* Idem, lib. 16. quatuor numero nominavit Phraatis filios, Romæ regaliter habitos; *Σαεραπάδῳ, Κεροπάσδῳ, Φεράνῳ, Βοάνῳ.* Ita scilicet, in corruptis optimi auctoris exemplaribus, literis aut omissis, aut mutatis, leguntur. At duo posteriores rectiùs Historicis vocantur *Phraates & Vonones*: Priores duo in inscriptione Gruterianâ, p. cclxxxviii. *Saraspadanæ & Rhodaspes.*

SARASPADANES. PHRAATIS
ARSACIS. REGVM. REGIS. F.
PARTHVS.

RHODASPES. PHRAATIS
ARSACIS. REGVM. REGIS. F.
PARTHVS.

Ibid. v. 9, &c. *A me gentes Parthorum & Medorum petierunt per principes earum gentium, regesque per eos acceperunt, Parthi Vononem regis Phraatis filium, regis Orodis nepotem, Medi Artabanum, &c.* De Medis unus hæc, quem novi, Augustus: At *Parthorum petitem Româ acceptumque regem,* Tacitus *Annal.* 2. c. 1. paribus ferè verbis prodidit. *Is fuit Vonones, inquit, obses Augusto datus à Phraate. Nam Phraates cuncta venerantium officia ad Augustum verterat, partemque prolis firmandæ amicitiae miserat. Post finem Phraatis, & sequentium regum, ob internas cædes, venere in urbem legati à primoribus Parthis, qui Vononem vetustissimum liberorum ejus accirent. Magnificum id sibi credidit Cæsar, auxitque opibus.*

Ibid.

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 205

Ibid. v. 13, 14, 15. *In consulatu sexto & septimo, [postquam belli civilis odia] extinxeram, per consensum universorum [Romanorum civium, Rempublicam ex mea potestate in Senatus [& populi Romani arbitrium] transtuli.* Conspectâ temporis historiâ, nihil his supplementis probabilius. Nam Consul V. Cæsar finem bellis civilibus, anno altero & vicesimo, imposuit. Consul VI. nata ex iis odia & inimicitias, quâdam quasi ἀμυνσίᾳ, extingui voluit. Hoc animo repertas in Antonii scriniis epistolas combusserat; tandemque Kalendis Januariis, quo die Consul & VI. & VII. fuit, omnia belli civilis tempore minus recte constituta abolevit, terminum eis imponens sextum suum consulatum. Dio lib. 53. pag. 497. Demum, Idibus ejusdem mensis, Consul VII. orationem habuit in Senatu de reddendâ republicâ: sincerè an simulatè dubitatum. Exitus rei fuit specie quidem tradita respublica, at re verâ firmius in decennium recepta. Interim partitus est cum populo provincias, eâ formâ quam tradidere gravissimi scriptores, Strabo in fine Operis Geographici, & Dio lib. 53. Cautè autem audiendus de hâc re Ovidius poeta, qui ad Idus Januarias cecinit; *Redditaque est omnis populo provincia nostro.*

Ibid. v. 16. *Quo pro merito meo Senatus me appellavit AVGVSTVM, & laureis postes ædium mearum vinxit.* Dio lib. 53. p. 507. *Multa Cæsari delata sunt, quum de ejurandâ monarchiâ, & partiendis provinciis, peroravit. Quippe decretum est ut palatio ejus lauri præponerentur, &c. Postquam autem re ipsa id perfecit, tum quidem à Senatu populoque Augustus appellatus est.* Tempus delati nominis præcisè notat Censorinus, cap. 21. *Ex ante diem decimum sextum Kal. Februarii Imperator Cæsar D. F. sententiâ L. Munatii Planci à Senatu, cæterisque civibus, Augustus appellatus est, se VII. & M. Vipsanio Agrippâ III. Coss.* Ratio nominis tradita ab Ovidio: *sancta vocant Augusta patres: itidem à Dione: AVGVSTVS, quasi esset quid homine amplius, cognominatus est.* Σεβαστὸν vertèrè Græci, &, tanquam id parum fuisset, plerumque addidere Θεόν. Inde vivus etiam per provincias templis & effigie numinum per flamines & sacerdotes coli cœptus. Urbium non paucæ suam ei curiam Latinæ dedicârunt, Græcæ βυλιτήριον. unde locus aut *Augusteum*, aut Σεβαστεῖον dictus, Ipse verò Σεβαστὸς Καῖσαρ βασιλεὺς.

Ibid. v. 24 *tertium decimum consulatus senatus & equester ordo, populusque Romanus universus memoriæ, idque in vestibulo ædium mearum inscribendum & in foro, &c.* Ultimus Augusto fuit tertius decimus ille consulatus. insulse enim legitur in syllabo ante Dionis librum 55. Γ. Καῖσαρ Ἀυγύστῳ τὸ ἰδ., pro Γ. Καῖσαρ Ἀυγύστῳ ὃ. i. e. C. Cæsar Augusti F. Cùm verò, auctore Tacito, *celebraretur is numerus consulatum, quo Valerium Corvinum & C. Marium simul æquaverat; hoc est XIII; id ipsum videtur fuisse cujus hîc meminit Augustus.* Ad eò ut deplorata prima facie periodus, hoc modo aptè fatis, & rotundè legenda veniat. [*susceptum à me*] *tertium decimum consulatus [magistratum] senatus, & equester ordo, populusque Romanus universus, [prodiderunt] memoriæ; idque in vestibulo ædium mearum inscribendum [jusserunt,] & in foro Augusto, [sub] quadrigas quæ mihi ex S. C. positæ sunt.*

Ibid. v. 27, 28. *Scripti hæc cùm annum agerem septuagesim[um] sextum.* Ita certissimè supplendum; quia scripsit hæc post conditum lustrum tertium, Coss. quos dixit (Tab. 2. v. 9.) Sex Pompeio & Sex. Appuleio; obiit verò iisdem adhuc Consulibus, XIV. Kal. Septembris, *septuagesimo & sexto ætatis anno, inquit Suetonius, diebus quinque & triginta minus.* Totidem enim tum restabant ad IX. Kal. Octobris natalem Augusti diem.

Sed ecce! clauditur hâc periodo elegantissimus Augusteus index. *Scripti hæc, inquit, cum annum agerem septuagesimum sextum:* eo planè genere loquendi, quo finis operi imponitur. Ergo qui sequuntur imperfecti tredecim versiculi mutatâ personâ sic procedunt: *Opera fecit nova, ædem Matris Magnæ, &c. Refecit Capitolium, &c.* ubi recapitulantur ea quæ, initio Tabulæ quartæ, ipse scripserat Augustus. Notatur etiam, initio hujus additamenti, aliquid de *summâ pecuniæ quam dedit militibus;* ipsoque in fine, de datâ pecuniâ equitibus senatoribusque quorum census explevit. Hâc de re Suetonius cap. 41. *Senatorium censum ampliavit, ac pro octingentorum milium summa duo-*

206 AD MON. ANCYRANUM NOTAE.

decies HS. taxavit, supplevitque non habentibus. Dio verò, lib. 55. mutilo, τὴ βελδδλκῶ γῆρας . . . ποῖς πλείοσι, τὸ τε τελευτήσον τμήμα ἀνεπλήρωσεν, ὀχδοήκοντα ἢ τισὶ καὶ ἐς τελευτήκοντα μυριάδας (i. e. computatione Latinâ *duodecies HS.*) τῆτο ἐπηύξησε. Conspirant itaque optimi Historici de expleto quorundam senatorum censu: quâ de re, tanquam sibi invicem pugnâssent, aut Dionem turpiter falsum, aut mutandam Suetonii lectionem, temerariò Lipsius censébat. vide Suetonium Grævii, pagg. 187, 188. Neque parum ibi lapsus est, qui nihil unquam temerè mutavit, criticorum humanissimus Casaubonus.

Hoc modo, antequam è theatro vitæ excederet, plausum sibi omnium sæculorum captavit Augustus Cæsar; relicta sui imagine verâ quidem, sed artificiosâ, in qua nævi ejus quàm plurimi sub umbrâ, & siqua etiam deformia fuerunt, penitus sub velo latent. Julianus ille Imperator, in exquisitâ *de Cæsaribus* fatirâ, liberius eum depinxit, Chamæleontum more varium, modò hos modò alios colores affumentem; fassus tamen, id quod res erat, si quædam ejus vitia excoquerentur, aurum purum putum appariturum. At si quis eum attentius consideraverit, partim ab seipso, partim à Suetonio, & Dione traditum, mirabitur profectò sapientissimi Verulamii nostratis penicillum, quo, arctatâ in breve tabulâ, concinnè nobis Augustum, sed & plenè, delineatum dedit. *Hic, inquit, sobrius & mortalitatis memor, etiam fines suos ordine admirabili descriptos & libratos habuisse visus est. Primum enim, Rerum potiri volebat; deinde id assequi ut dignus eo fastigio existimaretur. Dein etiam frui summâ fortunâ humanum esse ducebat. Ad extremum addere se rebus, & imaginem & virtutem sui principatûs seculis post se futuris imprimere & inferre meditabatur. Itaque primâ ætate Potentiæ, mediâ Dignitati, vergente Voluptatibus, senectute Memoriae & Posteritati serviebat.* vid. Verulamii Imag. Aug. Cæs.

Abfolvi, amice Lector, in monumentum Ancyranum, & res gestas Augusti Cæsaris hunc qualemcumque commentarium. Quem si ex paginis tot congestis æstimes, verendum est ne nimie prolixitatis arguas. Ast si rerum in eo copiam spectaveris, historiciis & inscriptionibus illustratam, brevitatem ejus seridè laudabis. Extremum autem es monendus, dubium me hæsisse, in loco uno atque altero insigniori, inter diversas quæ occurrebant hiantis ibi lapidis lectiones, & supplementa. Cùmque in ipsâ tabulâ non nisi una earum locum habere poterat, alteram tibi hic propono.

Tab. secunda, vers. 13, 14.

AVITARVM . RERV . EXEMPLA . IMITANDA . *ad exercituum et provinciarum rectores, et magistratvs . ET . SACERDOTES . nisi*

Tab. eadem, vers. 42, 43.

CVM . *post Romam conditam Janum Quirinum* BIS . OMNINO . CLAVSVM *ante me fuisse* . PRODATUR . *memoriæ* . TER . ME . PRINCIPE . CLAVDENDVM . ESSE . *decrevit Senatus.*

Tab. quinta, vers. 11, 12.

A . GADIBVS . AD . OSTI VM . ALBIS . FLVMINIS . *et ad Istrum flumen a regione* . EA . QVAE . PROXIMA . EST . HADRIANO . MARI . *ad obsequium redegi*

Tab. eadem, vers. 32, 33.

PROVINCIAS . OMNIS . QVAE . TRANS . HADRIANVM . MARE . VERGVNT . *et Ponticas, Asianasque* . IAM . EX . MAGNA . PARTE . REGIBVS . EAS . POSSIDENTIBVS . *et Siciliam, et Sardiniam* . OCCVPATAS . BELLO . SERVILI . RECIPERAVI

Tab. eadem, vers. 39, 40.

SIGNA . MILITARIA . COMPLVRA . *per nostros duces* . AMISSA . DEVICTIS . *iis provinciis recepi* EX . HISPANIA . ET . GENTIBVS *Delmateis*

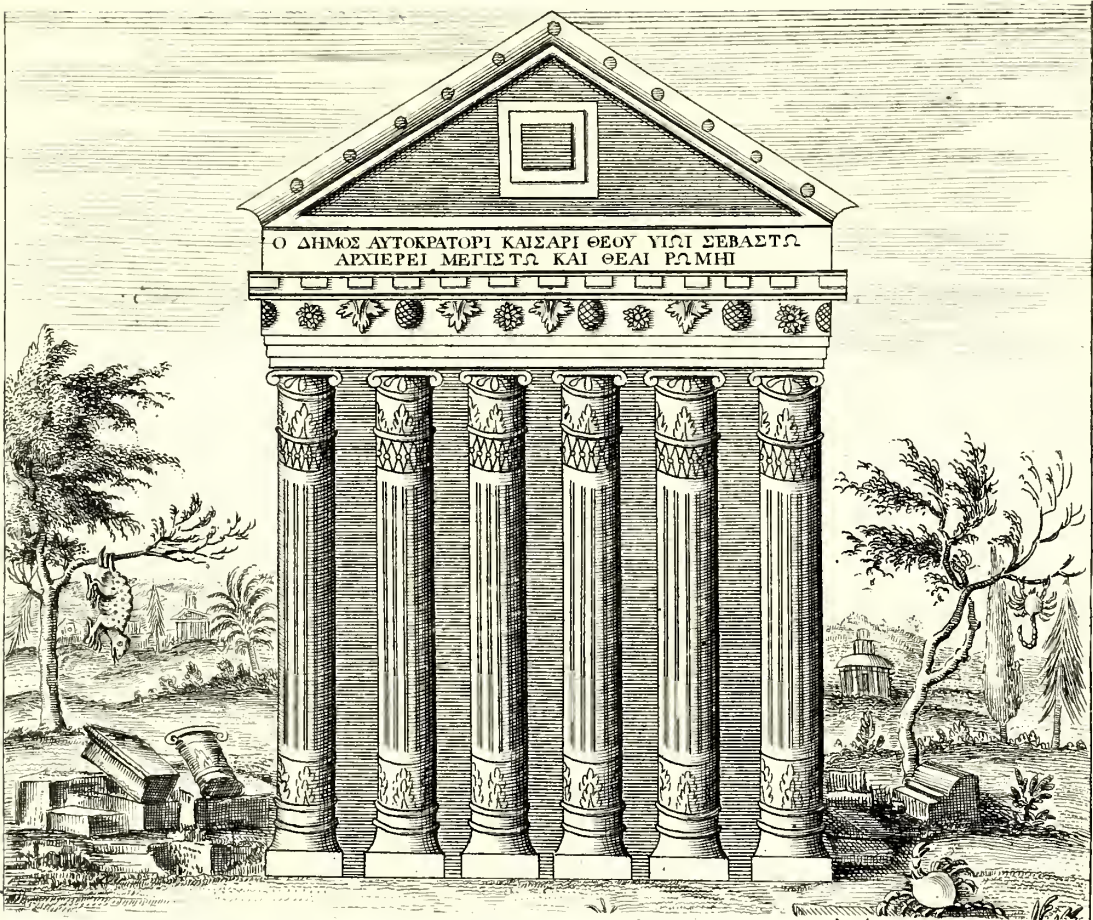
Tab. sexta, vers. 13.

IN . CONSVLATV . SEXTO . ET . SEPTIMO . *postquam bellorum civilium odia* ; EXTINXERAM . Tandem

AD MON. ANCYRANUM NOTAE. 207

Tandem autem quid dicendum ad luculentum illud Augustei hujus Indicis additamentum? Quisquamne est tam cæcæ aut tam alienatæ mentis scepticus, ut cætera omnia abjudicet Augusto, ob paucos hos verficulos ab aliâ manu profectos, idque Tiberii ejus successoris aut jussu fanè, aut consensu? Minimè credo gentium. Ergo definant nugari, & Pentateuchum ipsi Moyfi, Judæorum gentis ductori, abjudicare, quia pauca, de ejus obitu & sepulturâ, scribente forsitan, saltem probante ejus successore Josuâ, in fine sanctissimi libri adhibentur.

Historiæ hujus Augusteæ Corollarium esto **TEMPLUM AUGUSTI MYLASENSE,**
cum inciso in ejus Epistylum titulo, post A. U. C. V. DCCXLI.

Ὁ δῆμος Ἀυτοκράτορι Καίσαρι Θεοῦ υἱῷ Σεβαστῷ Ἀρχιερεὶ μεγίστῳ καὶ Θεᾷ Ρώμῃ.

Populus Imperatori Casari Divi F. Augusto Pontifici Maximo & Deæ Romæ.

ANTIQUITATUM ASIATICARUM Christianam æram antecedentium

F I N I S.

Errata vocum, literarum, aut accentuum correcta sic legantur.

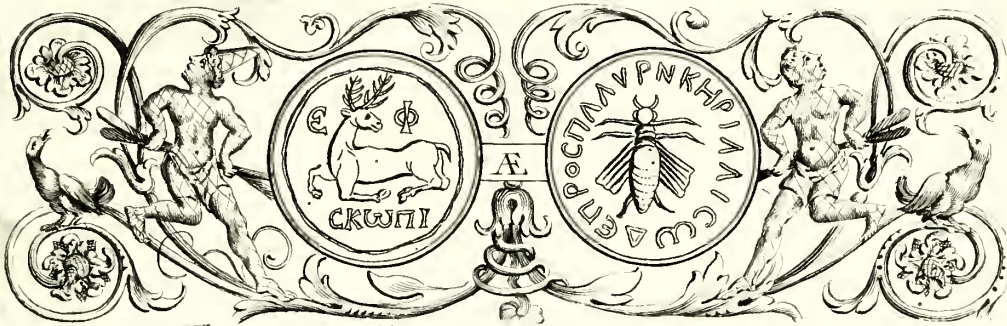
PAG. 20. Lin. 20. *ράκος*. p. 25. col. 1. l. 27. Parutam. p. 45. l. 33. *δέης*. p. 55. l. 11. *confertis*. p. 63. l. antepen. *δεξιοῖς*. p. 65. l. 10. sacrorum. p. 73. l. 19. Jacobus. p. 87. l. antepen. vocabula. p. 85. l. 14. Agatharchides. p. 88. post *κρήτα* adde *τῶν*. p. 98. l. 7. ΓΗΙ: ΤΗΙ. p. 100. l. 4. *ἀρχαίοις*. p. 102. l. 27. ΠΡΟΓΕΓΗΜΕΝΗΝ. p. 103. l. antepen. *καθώς*. p. 114. l. 15. *παρόικων*. p. 120. l. 8. *Μενέκλεα*. p. 128. l. 15. *τῶν ἐπ'αὐ*. ibid. l. 29. *τῶν ἑνδεκά*. p. 129 & 131. *Νέωνι*. p. 136. in notis l. 2. dele *Ἡ*. p. 141. l. 1. *fe*. p. 146. l. 11. *τεχνιτῶν*. p. 158. l. 22. *παίδων*. p. 159. *δυνάχος*. p. 164. l. 11. post *ΚΑΙ* adde *ΤΗΝ*. l. 22. ante *ΕΙΣ* adde *ΤΟ*. ibid. l. 37. *δ*. p. 187. l. 24. annis. p. 200. l. 13. *triumphare*. Numeros sic correctos lege: pag. 73. A. D. 1631. p. 149. *Grut.* cccxcvii. 1. p. 161. l. ult. 44. p. 165. Anno U. C. V. 767. p. 191. l. 12. festertii treceni, 2 l. 8 s. 5 d $\frac{1}{4}$. Ita TRECENOS cum Plutarcho *trecentos* rectè interpretabere, non *triginta* cum Dione; qui etiam in Augusti commentariis, trecenos *denarios* visus est legisse, non *sestertios*. v. lib 44. p. 258. Hoc autem nimis amplum Dio dum extenuare voluit, *trecenos* Græcè reddidit *τριάκοντα*.

Dum necessarii parantur indices, unâque cum iis lexicon Alphabeticum, tum huic quod præcessit operi, tum alteri quod sequitur inserviturum; patiare, Benigne Lector, ut locum eorum occupent, & ab interitu in hoc angulo serventur, duo quæ antea calamo otiantæ dedimus. Sunt enim Antiquitates, quanquam diverso longè genere, Asiaticæ. Conjectanea intelligo, DE NUMMO CKΩΠΙ inscripto, & ITER ASIAE POETICUM.

Ad Egregium Virum

NICOLAUM FRANCISCUM HAYM,
cum THESAURUM ederet BRITANNICUM A. D. 1720.

De nummo CKΩΠΙ inscripto DISSERTATIO, nunc correctior.

HABES, Vir egregie, has meas conjecturas, non inanes spero, nec suo pondere carentes, de nummo isto planè singulari, quem ipse olim accuratissimus *Beltorius*, sed nec explicatum, nec benè lectum protulit. Tu verò nunc longè sincerior, atque omnibus suis apicibus conspicuum, è *Celsissimi Devonie Ducis* thesauro depromisti. Mirè perstrinxit oculos nova illa & insolita Inscriptio; neque aliud mihi in mentem primo aspectu revocavit, quàm Ἐφεσια quæ vocantur *Γεζυμάλαι*; hoc est enormes illas, absonas & ignotas voces, *Suidæ*, *Hesychioque* memoratas, quas Incantamenti loco, nonnulli secum Ephesi circumtulisse dicebantur. At utramque nummi faciem attentiore curâ perpendenti, paulatim mihi visum est aperiri reconditum hoc, quod sequitur, Antiquitatis eruditæ specimen.

I. Adversa Nummi facies aream videtur exhibere, inscriptam literis Ε Φ, & circulari quâdam lineâ undiquâque terminatam. Huic insistit Cervus capitis sui atque colli circumductione notabilis; cui CKΩΠΙ vocula, aut voculæ certè pars subjicitur. Hanc ego aream, literulis Ε Φ notatam, theatri Ephesini *Orchestra* esse arbitror; hoc est locum in theatro saltationibus destinatum, proprio suo *scammate* sive lineâ circumseptum. Cervus agillimum animalium, notum aliàs Ephesiorum symbolum, hic appositè saltatorum eximiam agilitatem denotat. At singularis ista Colli circumductio, cum adjectâ vocis CKΩΠΙ inscriptione, tantùm non clarè eloquitur satyricam quandam saltationis speciem, non Ephesi solùm, sed & totâ passim Ioniâ celebratam. Nomen indidit saltationi Avis saltatrix Σκωψ; quæ *Aristoteli* inter edulia, & delicias admodum laudata, nostratibus, ni fallor, *Dotterellus*, Willughbeio *Morinellus* audit. Motus ejus satyricos, non addito Latino nomine, *Plinius* dubitanter attigit; aliique capi avem

H h h

tradi-

tradidere, ab aucupe istos motus non inscitè imitante. *Athenæus* de Oto, ave columbæ magnitudine, illud referens, subdit statim, ἢ τὰς σκώπας ὀρχήσασθαι λόγῳ ἀλίσκεσθαι . . . γένεσθαι τε ὀρχήσεως ἀπὸ αὐτῶν καλεῖσθαι σκῶψ. i. e. *Quin & scopas quoque perbibent saltatione capi. Et quoddam saltationis genus ab iis vocatur scopas. lib. 9. cap. 10.* Paria his & plura *Pollux*; apud quem σκῶψ, & variato nomine σκωπίας, sub morphasmo, hoc est saltatione mimicâ, tanquam ei cognata recensetur. ὁ ἢ μορφασμός (inquit) πανδοσῶν ζωῶν μίμησις ἦν. ἦν δέ τι ἢ σκῶψ, πὸ δ' αὐτὸ ἢ σκωπίας, εἶδ' ὀρχήσεως ἔχον τινα τῆ τρεχίλης περιφορῆν, καὶ πῶ τῆ ὀρνιθῶ μίμησιν, ὡς ἔπ' ἐκπαλήξεως πῶ ὀρχήσιν ἀλίσκεσθαι. ὁ ἢ λέων ὀρχήσεως φοβερός εἶδ' ὀ. i. e. *Morphasmus saltatio fuit omnium cujuscunque generis animalium imitatrix. Fuit etiam in honore scopas, seu, quod idem est, scopias, saltationis species, habens certam quandam colli circumgyrationem, avis istius imitatione, quæ attonita saltando capitur. At leonem quod attinet, erat ea horridicæ saltationis species. vid. Jul. Poll. lib. 4. cap. 14. & in voce μορφάσαι, cap. 13.*

Nec mirum forsitan videbitur, mimicâ istâ saltatione Ephesium hunc nummulum insigniri, reputantibus quæ retulerit *Lucianus*, de Ionum ingenio in hanc rem perditè propenso. “ Bacchica saltatio in Ioniâ præcipuè & in Ponto affueta celebrari, satyrica “ licet fuerit, gentis illius animos ita tamen mancipavit, ut singuli, statâ occasione, “ cæterorum omnium obliti, de die in diem sedeant, spectantes Titanas, Corybantas, “ Satyros & Bubulcos. Saltant hæc nobilissimi quique, & cujusque civitatis princi- “ pes: Nec id ut erubescerent certè; immo eo se nomine longè magis efferentes, “ quàm aut nobilitate ipsâ, aut muneribus publicis, aut dignitatibus majorum. Hæc *Lucianus* περὶ ὀρχήσεως: ubi per statam occasionem indigitat ille & annua; & quinquennialia certamina, deorum indigenarum festa, nec non & πανηγύρεις sive conventus mercatorios, ad quos populus magnâ frequentiâ è finitimis passim regionibus commeabat. Hinc in lapide honorario, quem ex Asiâ in Britanniam transtulit, hujus quoque nummuli repertor, doctissimus *Guilielmus Sberard*, L. L. D. nobiles duas fœminas à Smyrnæis celebratas legimus, quod saltationem, & omnia ad Cereris religionem spectantia, & Mystrarum festum, intentiùs exhibuerint: ΤΗΝ ΟΡΧΗΣΙΝ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΤΕ ΠΕΡΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΝ ΤΗΣ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΩΝ ΜΥΣΤΩΝ ΕΟΡΤΗΝ ΕΚΤΕΝΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥΣΑΣ. Jam verò ut Smyrnæi Deæ Cereri, ita Ephesii Dianæ suæ frequentissimi saltavere. Atque hanc ob rem tot nudi saltatores symbolicas, quæ adhuc extant, Dianæ Ephesiæ statuas affabrè efficti ambiunt. Tres certè istius numinis marmoreæ figuræ, è totidem Italiæ nobilissimis Cimeliothecis, auctore *Claudio Menetreio* in lucem datæ, hunc ipsum clârè exhibent saltatorem scopicum; idque non solum collo isto circumducto, sed (quo σκῶπα certius cognoscas) alato quoque humero conspiciendum.

Sederit fortasse majori adhuc oblectamento musivam adire tabulam prope villam Corfinam in viâ Aureliâ, erutam; atque in eâ ad libitum contemplari saltatores duos colli flexos; quibus bis geminæ hinc inde adstant ipsæ aves scopes, ad vivum justâ magnitudine depictæ, caudæ & colli flexu mirum in modum gesticulantes. *vid. Fig. 18. inter Bartolii Sepulchra Veterum à Bellorio explicatam.* Nos ex eâ saltatorem & saltatricem avem hinc inde cum ipso nummo superiùs depictam dedimus. Absit enim verbo invidia; tum hanc tabulam, tum symbolicas illas Dianæ Ephesiæ statuas, noster iste nummulus longè felicitiùs explicabit.

II. Aversâ nummi facie impressam habemus apem; & cum ape, inscriptionem profus singularem; ΚΗΡΙΑ ΔΙΩΔΕ ΠΡΟΣ ΠΛΑΥΡΝ. Qui quidem typus nullum in se servat characterem ordinariæ monetæ Ephesiæ: Nullus enim urbis magistratus, nulla in eo Ephesiorum religio conspicitur. Tot etiam quoad literas admittâ sphalmata privati alicujus artificis inscitiam loquuntur, non publici Monetarii curam. Quum enim literatè insculpendum esset ΚΗΡΙΑ ΔΙΩΔΗ ΠΡΟΣ ΠΛΑΥΡΑΝ (quod quale sit post-

ea videbimus) pro eo sculptor illiteratus fecit ΚΗΡΙΑ ΔΙΩΔΕ ΠΡΟΣ ΠΛΑΥΡΝ : scilicet Ε pro Η insculptâ, tribusque literis Α, Δ, Λ, uno eodemque ductu præposterè formatis. Nequeo igitur monetam hic agnoscere auctoritate publicâ percussam. Crediderim potius *symbolum* fuisse, è *Theoricorum* genere, Latinè *tefferam theatralem*. Horum usum præstabant æra diobolaria, quæ, Gymnasiarchorum jussu, magno numero percussa, viritimque populo divisa, locum singulis in theatro ad saltationem spectandam darent. Unde Luciani ista in *Timone* phrasis, Διένεμειν τὸ Θεωρικόν, i. e. *distribuere Theoricum*. At *Theoricum* opportunè nobis explicârunt & Pollux lib. 8. & Suidas in ΘΕΩΡΙΚΑ. Quorum ille pecuniolæ cujusdam meminit plebi diebus festis distributæ: Eaque sic data, inquit, *Theoricum* vocata est. Hic verò, τὸ παλαιὸν ἄλλας γρομῆρας ἐν θεάτρῳ, ἢ τῶν ξένων τὰς θέας προκαταλαμβανόντων, διεδίδότο τοῖς πολίταις τὸ ΘΕΩΡΙΚΟΝ, ὅπερ ἦσαν δύο ὀβολοί, ἵνα τῷ λαμβάνοντι οἱ πολῖται διδώσιν αὐτὸ τῇ πόλει μισθὸν τῆς θέας, i. e. *Olim cum in theatris tumultuatam esset, & peregrini spectacula præoccuparent, distributum est civibus Theoricum, quod nummus erat diobolaris: nempe ut cives hoc accipientes, civitati idem ad spectacula redimenda redderent.*

Huic igitur cùm destinata esset nummuli nostri *scopici* adversa facies; ne averfa profus vacua & infructuosa relinqueretur, occupârunt eam Gymnasiarchi, qui in spectaculis foli omnia potuerunt, Pharmaci cujusdam publicatione: Pharmaci dico, quod apud ipsos, aut eorum saltem administratos, balneatores nempe, unguentarios & iatraliptas, propalam in Balneis & Gymnasiis venale profitit. Hoc suadebit certè duarum inscriptionis partium divisa commodè interpretatio: quarum prima sic apertius legitur ΚΗΡΙΑ ΔΙΩΔΕ, at altera paulo intricatius ΠΡΟΣ ΠΛΑΥΡΝ.

1. ΚΗΡΙΑ ΔΙΩΔΕ (corruptè pro ΚΗΡΙΑ ΔΙΩΔΗ) non malè *Favos Bithymos* interpretare. Nam Favos quidem hic intelligi suadet & persuadet apes, ingeniosa favorum artifex, in eâdem nummi areâ signata. Favos verò *Bithymos*, five favos bina thyma redolentes auctores nobis tradidere *Aristoteles Plinius*que; favos scilicet colore albos, melli faciundo non omnino aptos, sed ad medicamina & varios curationum usus apprimè commendatos. Ita enim de cerâ, de melle, & favis agens *Aristoteles* (de Hist. Animal. lib. 9. cap. 40. τὸ ἰσκόρον (κηρίον inquit) ἐκ τῶν θυμῶν εἰλημενές, ἀγαθὸν ἢ πρὸς ὀφθαλμούς, ἢ ἔλκη. Jam locum istum sic expressit *Plinius* (lib. 11. cap. 16.) *Album mel non fit, quod bithymum est, sed oculis & ulceribus aptissimum existimatur.* Nec hanc solum, sed & alias *favi bithymi* virtutes ex *Plinio* aliud agente obiter colligimus. Nam, *duo* (inquit) *sunt genera thymi . . . utraque oculorum claritati multum conferre existimantur . . . item si lateralis dolor sit, aut inter scapulas, aut in thorace.* lib. 21. cap. 21.

Celebre hoc pharmacum vetusta diu famâ & opinione nobilitatum, unâ cum cæteris & medicinæ & luxuriæ inventis, (unguentis nempe, odoribus, oleis factitiis, & ceromate, post edita spectacula, ab athleticis jam sudantibus deterfo) aut ipsi illi Gymnasiarchi aut eorum certè ministri in Balneis & Gymnasiis venditabant. Illic enim & medicinam eos factitâsse, & mercaturam, ex auctoribus abunde constat. Hinc *Plinius* (lib. 28. cap. 4.) non sine indignatione quâdam *questuorum* deprædicat *Gymnasia Græcorum*. Nec immeritò, si eidem sic prius scribenti fides. *Usus ejus* (i. e. olei) *ad luxuriam vertere Græci, vitiorum omnium genitores, in Gymnasiis publicando.* *Notum est magistratus honoris ejus octogenis sestertiis strigmenta olei vendidisse.* lib. 15. cap. 4.

Festo igitur tempore, jamque ad saltationes, ad luctatus, ad pugilatus, & ad alia id genus spectacula undique confluyente populo, hæc sua κηρία διαώδη balneator quis, aut unguentarius, aut iatraliptes publicavit: idque arreptâ hujus *symboli saltatorii* occasione, quo latior rei notitia per manus, hinc inde, volitaret. Latinas hujusmodi publicationes, utcunque vulgo non notatas, at revera, mercimonii ergò, à veteribus olim

olim factas, nemo est qui rectè pernegabit. Tales enim duas, ceræ pulchrè impressas, & à tesseris archetypis longiufculis more quodam Typographico desumptas, adhuc apud me seruo; aliquot abhinc annis, à Domino *Lufkins* Pharmacopolâ Colcestrensi, antiquitatum harum studiofo, humaniter mihi communicatas. Hæ igitur ad Colcestriam, Romanam olim coloniam, repertæ, & (quod mirandum subit) in ufus etiam iatraliptæ cujusdam, five medici Romani, fabrefactæ, dici vix potest, quantum & in re ipsâ, & verborum formulâ, huic nostræ nummulariæ publicationi ad amiffim per omnia respondeant. Sunt enim hujusmodi

QIVLMVRRANIMELI
NVMADCLARITATEM

QIVLMVRRANISTAGIV
MOPOBALSAMATADCAP

i. e. *Quinti Julii Murrani Melinum*, five ex malis cotoneis oleum, ad claritatem oculorum faciens. Iterumque *Quinti Julii Murrani stagium opobalsamatum*, five myrrhæ oleum opobalsamo permixtum, ad cap. i. e. ad caput medicandum utile. Similia his vide apud Sponium, in *Miscellaneis eruditæ antiquitatis*, pag. 237, 238. ubi *Sabiniani chloron ad clar.* item *C. Cap. Sabiniani nardinum ad impetum*, &c.

2. Sed his tandem adductis, redeat iterum sub oculis inscriptionis illa pars posterior ΠΡΟΣ ΠΛΑΥΡΝ. Jam enim maturiùs & securiùs deveniendum erit ad conjecturam: quærendumque de vocula *πρός*, post pharmacum sic positâ & expresâ, annon factis apertè oleat notam medicorum phrasin, quâ hoc aut illud pharmacum ad hunc illumve morbum, curationem, aut partem corporis, bonum atque utile; compendio quodam, commendatur. Sic (ut cognata solummodo exempla adducamus) *κηρίον* hocce *Aristotelis* *πρός ὀφθαλμούς ἢ ἕλκη*. *Κηρώματα* Hippocratis *πρός ἀλγύματα πλῶρον*: melinum illud *Murrani* ad claritatem oculorum; stagium ejusdem opobalsamatum ad caput; & passim illa *Plinii* pharmaca, ad claritatem, ad argema; ad albugines, ad luxata membra, ad nervos, ad sanguinem, ad tussim, ad lateris dolores: quibus addi poterit integer ille Apuleii, *de virtutibus herbarum*, liber. His positis, in abstruso isto ΠΛΑΥΡΝ clarè mihi vidèor deprehendere ΠΛΕΥΡΑΝ. Cumque duò thymi genera (ut à *Plinio* jam didicimus) ad lateralem dolorem faciant; neque id solum, sed & ΚΗΡΙΑ quoque ab *Hippocrate* ad eundem sæpiùs commendentur; lego tandem *κηρία δισώδη πρὸς πλῶρον*, hoc est (phrasi *Murrani* ad) *favi bitbymi ad latus*: Sive *favi bina thyma* redolentes, ad lateris dolorem utiles. Artifex enim scalpturam (ut par est credere) magis quam literaturam callens, suum illud Λ, loco Α & Δ ex errore prius usurpatum, hic quoque, loco Ε, errante effinxit manu. Et tum demum spatio destitutus, Α & Ν literas, in unum (ut fit plerumque) colligatas, eruditorum crucem, & antiquariis offendiculum reliquit.

Finieram; nisi quod aliquid mihi theologicum ex hâc ethnicâ farragine colligendum restet. Est verò loci *Tertulliani* ad *Scapulam*, capite quarto, vindicatio. Proculum quendam Christianum ibi memorat Tertullianus, *Euodiæ Procuratorem*, qui *Severum*, Antonini patrem *per oleum aliquando curaverat*. Hic verò, extrusâ voce *Euodiæ*, Euodi legunt emendatores; & ad Euodium nos nescio quem remittunt, cujus negotia Proculum hunc nostrum procurâsse suspicantur. At re ipsa *Euodiæ procurator* erat *Ὀωδίας*, hoc est odorum, ungueutorum, oleorum, sub Gymnasiarcho aliquo in balneis præfectus. Cumque tales (uti vidimus) constanter Iatraliptas agerent; Proculus noster, eo nomine evocatus, oleo peritè administrato, Imperatori salutis fuit.

Vale, vir accuratissime, & dum, solerti quo polles ingenio, evanescentia Indies monumenta ab interitu revocare pergis; monumentum tibi para inscribendum REPERTIS BRITANNIÆ THESAURIS. Dabam è villa Walthamstœnsi prope Londinum, Calendis Februariis, A. D. 1720.

ITER

I T E R A S I A E P O E T I C U M

A. D. 1701.

Ad Reverendum JOANNEM HORN, Scholæ inclytæ WICCAMICÆ
Prope Ventam Belgarum, Hypodidascalum.

DUM tu vimineum dextro moderamine sceptrum
Dirigis, HORNÆ pater, ludi ter amande magister;
Me pia Musa comes duxit per avita locorum,
Et faciem ostendit, famamque & nomina rerum,
Quæ tu victuris, nitidæ prope mœnia Ventæ,
Concelebras chartis; & carmine Diva retractat
Wiccama, Grajugenûm felicia fomnia vatum.

Non mora: provehimur pelago, terræque recedunt;
Ac subito attonitos habet undique pontus & æther.
Jamque viam ingredimur, quam fidere servat amico
Puppis, ab occiduis Asiam visura Britannis.
Ergo nona dies aperit mihi claustra profundi,
Et freta, qua quondam, angustâ cervice revinctam,
Africam ab Europa forti dispertiit ictu
Claviger Alcides; tantique insignia facti
Opposuit geminas dextra lævaque columnas.

Æmulus Alcidi rector Neptunus aquarum
Abscidit Italico Siculum latus; arctaque jussit
Æquora Scyllam inter convolvi avidamque Charybdim.
Hæc mihi visenti, trepidis male pervia nautis,
Scyllæi risere canes; blandâque receptum
Voce salutantum refluas misère per undas.
Nempe loci memores, ubi, te præeunte magistro,
Latrantes scopulos, ipsisque tremenda poetis
Littora cantavi, rabiemque fretumque sonoris
Versibus includens, placavi inamabile monstrum.

Hinc rate digressis flammæ Trinacria longè
Fundit ab horrificæ tremulis fornacibus Ætnæ.
Succedunt miranda maris; petrosa Cythera,
Et laceri Maleæ scopuli; & circumfata crebris
Æquora Cycladibus. Dumque inter utramque subimus,
Hinc Chion, hinc Lesbos, tandem exoptata recepit
Smyrna sinu. Smyrnâ non certior ulla disertos
Jactat Nympha lares, & cive superbit Homero.
Credite, Wiccamidæ! nemorosâ in valle legebam
Ingentem Iliada, & resonantis ad antra Meletis
Somnia carpebam, cùm protinus alma verendi
Ante oculos stetit umbra senis, litemque diremit
Urbibus, & dixit, Sacras cave molliter herbas
Lædere, Smyrnæi quondam incunabula vatis.

Surgo, & grandævum veneratus rite parentem,
Mox peto suppositam Tmoli radicibus urbem.
Hic Gygis, hic Cræsi stetit olim regia, Sardis:
Lene fluens ubi prata pater fœcunda propagat
Hermus, & auriferis exit Pactolus ab antris.

Hos tu flaventes pretioso femine venas
Præcipitare doces; dulcique errore sequaces
Oblectans puerorum animos, ita credere Musas
Et Phœbum, Aoniumque chorum, per vimina juras
Quæ tibi quadrifido surgunt divisa flagello.

Non procul hinc * Nioben Sipyli sub rupe rigentem
Aspexi, & dixi, lacrymarum, Saxeæ mater,
Desine longarum, finemque impone dolori.
Nam tibi nunc decies septeni fata puelli
Sub Lare Wiccamico redimunt; irasque Dianæ
Solantur; redduntque potenti carmine prolem.

Jamque Ephesum, & curvi ripas juvat ire Caystri.
Quas non ille vias, quos non fecat amne retorto
Errabundus agros, cycnosque exquirat ademptos?
Cycnos astra rogat, cycnos rogat arva: sed illos
Detinet, heu! Thamefis, peregrino in littore, pratis
Cultior irriguis, & fortunatior amnis.

Parce, Dea, abrepto nimiâ dulcedine rerum:
Parce, Camœna comes! Duce quâ, freta vectus Abydi
Transeo, * Musæum meditans, & amabile carmen.
Hæret adhuc animo conspecta Leandria Turris;
Hæret amor, lumenque; hæret super omnia præfens
Fausta dies, quæ me Trojana ad littora primum
Duxit, & attonitum Sigeâ in rupe locavit.
Hectoris hic ibant, hic insidiantis Ulyssis
Agmina; Dardanius hic stravit flamma penates.
His Ajax procumbit agris, his fortis Achilles;
Hic stetit iratæ donum exitiale Minervæ.
Hic loca castrorum numero, pugnasque fugasque;
Luminibusque vagis campos permittior amens
Iliacos. Tum, si qua fides, venerande magister,
Hi nomen, me vate, tuum, doctosque labores
Senferunt: & Nympha fuit mirantis in ore
Wiccama. Non illic contendant Pergama Ventæ;
Non Catharinæum superaverit Ida cacumen.
O facer, O collis, pedibusque obrite fororum
Clive novem! si quâ tenebrosa oblivia vincas,
Tu Parnassus eris. Pueri properate frequentes,
Æquatisque pium paribus conscendite montem:
Et celebrate choros, Phæboque dicite perennem
Wiccamidisque locum. Sic, ô, sic, credere fas est,
Manibus Harrisii placitum, doctoque Chenæo,
Et tibi, Apollinei structor Nicolasiæ templi,
Quo nunc Wiccamicæ gaudent custode Camœnæ.

HORNE tamen nomen neu quære absentis alumni:
Nec rogita quibus ortus avis, quo sanguine cretus,
Hæc tibi longinquis cecini prerigrinus in oris.
Namque sagax citharam vatum explorare tuorum,
Perpetuûmque memor quid cuiquam scire dedisti,
Qualem animum, & quantas tribuisti in carmina vires,
Protinus invalidæ noscitur conamina musæ:
Doctaque stridentem, millenos inter olores,
Millenasque tubas, auris distinguit avenam.

* Vid. Pausan. Attic. l. i. c. xxxi.
Ταύτην τὴν Νιόβην καὶ αὐτὸς εἶδον ἀνελευθῶν
εἰς τὸν Σίπυλον τὸ ὄρος. Vide etiam
Scholiast. in Hom. Νιόβην Ζῆς εἰς
λίθον μετέβαλεν, ὃς καὶ μεχρὶ νῦν ἐν Σι-
πύλῳ τῆς Φρυγίας ὁρᾶται παρὰ πάν-
των. Iliad. ω. v. 602.

* Musæus v. 23. Σὺ δ' ἔπειτα
καὶ θεοὶ παρεστήσαντες
Δίξέ μοι τινὰ πύργον

ANTIQUITATES

In hoc VOLUMINE comprehensæ.

<i>Inscriptio Sigea antiquissima, Βερεφιδὸν exarata, Commentario Grammatico-Critico-Historico illustrata, repetita nunc editione auctior & ementior, In qua</i>	
<i>Priscum post Trojana Tempora Alphabetum Græcum,</i>	Pag. 3
<i>Lapis Sigeus, vera qua hodie jacet forma & magnitudine,</i>	post p. 4
<i>Inscriptio Herodis Attici Farnesiana,</i>	p. 11
<i>Inscriptio Deliacæ, nunc primum Æolicum Digamma in lapide incisum exhibens,</i>	p. 16
<i>Naturæ atque Orbis Alphabetum nova methodo concinnatum,</i>	post p. 24
<i>Notarum ad Inscriptionem Sigeam Appendicula,</i>	p. 41
<i>Psephisma Sigeorum ad Regem ANTIOCHUM SOTEREM, & secundam ejus uxorem Sororem Reginam spectans,</i>	p. 49
<i>Statua Jovis Urii Bosporani, & in eandem Notæ, in quibus expensus Ciceronis in Verrina 4ta de Jove Imperatore locus,</i>	p. 59—62
<i>Monumentum Milesium & Adulitanum, viz.</i>	
<i>Monumentum Milesium Seleuci Callinici,</i>	p. 66
<i>Monumentum Adulitanum Ptolemæi Energetis,</i>	p. 73
<i>Ptolemæus & Cleopatra Dii Philometores,</i>	p. 88
<i>Donaria Apollinis Didymeï,</i>	p. 90
<i>Monumenta Teia, viz.</i>	
<i>Teiorum Diræ,</i>	p. 96
<i>Ad Teios Responso Romanorum,</i>	p. 102
<i>Ætolorum,</i>	p. 104
<i>Ad Teios Responso diversorum Cretensum populorum,</i>	p. 107
I. Eleuthernæorum,	p. 108
II. Istroniorum,	p. 110
III. Sybritiorum,	p. 113
IV. Sæxiorum,	p. 114
V. Rhauciorum,	p. 116
VI. Arcadum,	p. 118
VII. Cnosiorum,	p. 120
VIII. Polyrrheniorum, Cydoniatarum, Lappæorum, Priansiorum,	
<i>Latiorem Fragmenta,</i>	p. 121, 122
<i>Ad Monumenta Teia & Populos Cretenfes Notæ,</i>	p. 123
<i>in quibus adducuntur & illustrantur</i>	
<i>ΛΑΞΙΩΝ, ΝΙΟΙΝΥΑΝ, ΚΝΩΣΙΩΝ Nummi,</i>	p. 125, 126, 127
<i>Psephisma Lacedæmoniorum de Timotheo,</i>	p. 128
<i>Fædus inter duos Cretæ populos, Hierapytnios & Priansios, Oxoniæ in Basilicâ Bodleianâ hodie servatum,</i>	p. 129
<i>Gortyniorum, quo se Hierapytniis obstringebant, Juramentum,</i>	p. 133
<i>Tabula Fæderum inter duos Cretæ Insule populos, Latios & Olontios, cum mutuo alterutris præstito Juramento, ex exemplari Veneto Molineo,</i>	p. 134, 137
<i>Allariotarum ad Pariorum legationem Responsum nunc correctius,</i>	p. 137
<i>Monumenta Attalica, viz.</i>	
<i>Psephisma Attalistarum,</i>	p. 139
<i>Psephisma Sodalitii ab Echino dicti,</i>	p. 143
<i>Cratonis ad Attalistas Epistola,</i>	p. 145
<i>Decretum honorarium anno Attali II. primo, ante Christum CLVIII,</i>	p. 146
	Monu-

- Monumentum Aphrodisiense, complectens,*
 I. *M. Antonii Triumviri Epistolam, scriptam, ut videtur, anno U. C. DCCXVII. ante Christum xxxiv.* p. 150
 II. *Decretum, quo Senatus Romanus pro ratis & firmis habuit concessa à Dictatore Cesare & Triumviris Lepido, Antonio, Octaviano, Plaraseusibus & Aphrodisiensibus beneficia, an. U. C. DCCXIV. ante Christum xxxvii.* p. 152
- Monumentum Stratonicense, sive Decretum Stratonicensium de Jovis & Triviae ceremoniis,* p. 156
Ad Monumentum Aphrodisiense & Stratonicense Notæ, in quibus Psephisma Atheniensium de Zenodoto nunc primum editum & illustratum, p. 164
- Monumentum Ancyranum,* p. 165. ubi
Inscriptio de Sebasteo Ancyrano Græca, p. 168
Introitus Sebastei Ancyrani, p. 170
Tabulæ sex Marmoreæ Ancyranæ, p. 172—177
Casaubonianæ ad Monumentum Ancyranum Notæ, p. 177
Excerpta è Gronovianis ad Mon. Ancyranum notis, p. 179
Nostræ ad Mon. Ancyranum Notæ, p. 181. in quibus
Mitylenæorum de Marco Agrippa Inscriptio, hætenus inedita, p. 186
Decreta Pisana (Cenotaphia vulgo dicta) ad C. & L. Cæsarum honorem pertinentia, juxta exemplar Norisianum, p. 189, 190
Atheniensium & Deli Insulæ incolarum ad Augusti Cæsaris honorem pertinens Inscriptio hætenus inedita, p. 200
Insularium, qua Ptolemæum Philadelphum in Delo dedicârunt, Inscriptio inedita, p. 201
Atheniensium in Honorem Augusti Cæsaris Templum Minervæ Archegetidi dicatum, p. 201
Templum Augusti Mylasense in Caria, p. 207
- APPENDIX, in quâ de Nummo ΚΚΩΠΠ inscripto Dissertatio nunc correctior.

De Opere

Partim nunc præstito, partim adhuc promisso,

ADMONITIO.

IS omnibus qui, singularis hujus operis promovendi gratiâ, unum aureum Britannicum aut perfolverunt, aut perfolvent, tradetur nunc in manus primum hoc volumen complectens ANTIQUITATES ASIATICAS, *Christianam æram antecedentes.* Iisdemque nunc promittitur, conditione alterius aurei, perfecto demum opere, solvendi, alterum illud quod sequitur longè justius volumen, ANTIQUITATES etiam exhibens ASIATICAS *ex Inscriptionibus Græcis,* partem longe maximam ineditis, *Historicis, Honorariis, Agonisticis, Sepulchralibus,* unâ cum Indicibus necessariis, & Lexico totius operis Alphabetico. Ita integrum prodibit opus conditiones hæc accipientibus, non jam tribus, ut propositum fuit, at duabus tantummodo partibus comprehensum; neque constiturum plus quàm binis aureis Britannicis, hoc est, 2l. 2s. od. Chartâ autem regiâ utentes duplum reddere non gravabuntur.

ANTIQUITATES ASIATICAS Pag. 61. a lineâ 21. sic corrige.

His sic ordine prænotatis, periculum feci, tum cùm hæc primùm ederem, an vitiatum à duobus antiquariis epigramma veræ suæ lectioni sensuique & acumini restitui fortè posset. Et cætera quidem rectè affecutum tamen fefellit me, quinto in versiculo, Εἶτα ἐρευνῶν pro εἶτε ἐρευνᾷ. à Whelero non rectè positum. Neque à schedis oculati testis, modò sensum ferrent & constructionem, pro statutâ mihi in his studiis regulâ, unquam ausus sum abscedere. Sed hac æstare spe omni melior fortuna lapidem ipsum, cum plumbo suo uncisque ferreis, & excavato superiùs ad recipiendam statuam foramine, in Museolum meum detulit. Jamque feliciùs receptus inter præcipua Britanniæ nostræ cimelia loci honorem obtinet. Debet hoc Respublica literaria optimis duobus viris, *Mordaco Mackenzie*, Medico & Philologo egregio, & Reverendo *Thomæ Payne*, Anglorum Constantinopoli negotiantium sacerdoti, doctrina & pietate multisque aliis nominibus commendato. Horum beneficio oculis hodie usurpamus nobilissimam inscriptionem, Alexandro Magno coætaneam, ex ipso Bosporano lapide in æs translata, servatâ ubique venerandâ antiquâ formâ, & præfixo etiam specimine magnitudinis literarum.

ΟΥΡΙΟΝΕΚΓΡΥΜΝΗΣ κ. τ. λ.

ΟΥΡΙΟΝΕΚΓΡΥΜΝΗΣ ΤΙΣ ΟΔΗΓΗΤΗΡΑ ΚΑΛΕΙΤΩ
 ΙΗΝΑ ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΟΝ ΩΝΙΣ ΤΙΟΝ ΕΚΓΕΤΑΣΑΣ
 ΕΙΤΕ ΠΙΚΥΑΝΕΑΣ ΔΙΝΑΣ ΔΡΟΜΟΣ ΕΝΘΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ
 ΚΑΜΠΥΛΟΝ ΕΙΛΙΣΣΕΙΚΥΜΑ ΠΑΡΑΨΑΜΑΘΟΙΣ
 ΕΙΤΕ ΚΑΤΑΙΓΑΙΗΝ ΠΟΝΤΟΥ ΠΛΑΚΑΝΟΣ ΤΟΝ ΕΡΕΥΝΑΙ
 ΝΕΙΣΘΩΤΩΙ ΔΕ ΒΑΛΩΝ ΨΑΙΣΤΑ ΠΑΡΑ ΤΟ ΑΝΩ Ι
 ΩΔΕ ΤΟΝ ΕΥΑΝΤΗΤΟΝ ΑΕΙΘΕΟΝ ΑΝΤΙΓΑΤΡΟΥ ΓΑΙΣ
 ΣΤΗΣ ΕΦΙΛΩΝ ΑΓΑΘΗΣ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΥΓΛΟΙΗΣ

ex autographo antiquo lapide, nunc penes præstantissimum virum Ricardum Mead M. D.

Idem Scriptione hodiernâ.

Οὐείον ἐκ πρέμνης τις ὀδηγήθηα καλείτω
Ζῆνα, κατὰ πρηλόνων ἰσίον ἐκπέλασας.
Ἐἴτ' Ἰπὶ Κυανέας δῖνας δρόμο, ἔνθα Ποσειδῶν
Καμπύλον εἰλίσσει κῦμα παρὰ Ψαμάθοις,
Ἐἴτε κατ' Ἀιγαίην πόντις πλάκα νόσον ἐρβονᾶ,
Νείσθω, τῶδε βαλὼν Ψαισὰ παρὰ Ξοάνῳ.
Ὡδε τὸν δῶντήλον αἰεὶ θεόν, Ἀντιπάτρι παῖς,
Στῆσε Φίλων, ἀγαθῆς σύμβολον εὐπλοίης.

Epigrammatis versio Latina.

Urion expansis jam promptus navita velis
Ductorem, ex altâ puppe, vocato Jovem.
Sive ad Cyaneas fit iter, quâ mistus arenis
Neptunus tumidam vortice curvat aquam;
Seu reditum Ægæi vestigat in æquora Ponti;
Eja, eat, huic statuæ reddere liba memor.
Hocce Philo, Antipatri proles, optabile numen
* Hic posuit, faustæ symbolon esse viæ.

* *Aliter Sic posuit*: quæ quidem longè est antiquior, & perpetua ferè apud
Classicos vocis ἔδε significatio. Jovem scilicet *Sic posuit*: hoc est (ut inquit
Dionysius Byzantinus) manibus *sic* protensis, facie *sic* serenâ & puerili, adeo-
que felix iter navigantibus symbolicè promittentem.

Alia pauca lege sic correctâ, viz. Pag. 33. lin. 3.

Ἀμφιτρυῶν μ' ἀνέθηκε νέων δ' ἀπὸ Τηλεβοῶν. inferiùs verò in Notis,

ΑΜΦΙΤΡΥΟΝ: ΜΑΝΕΤΗΚΕ: ΝΕΟΝ: ΑΠΟ ΤΕΛΕΒΟΑΟΝ. i. e.

Amphitryo me Teleboâ de gente revertens — Sacrauit.

Hunc versum in Herodoto pessimè semper habitum restituit nuper Aristarchus
quidam summè eruditus Cantabrigienfis; idemque alia mecum benignè com-
municavit: de quibus suo in loco. Eiusdem monitu

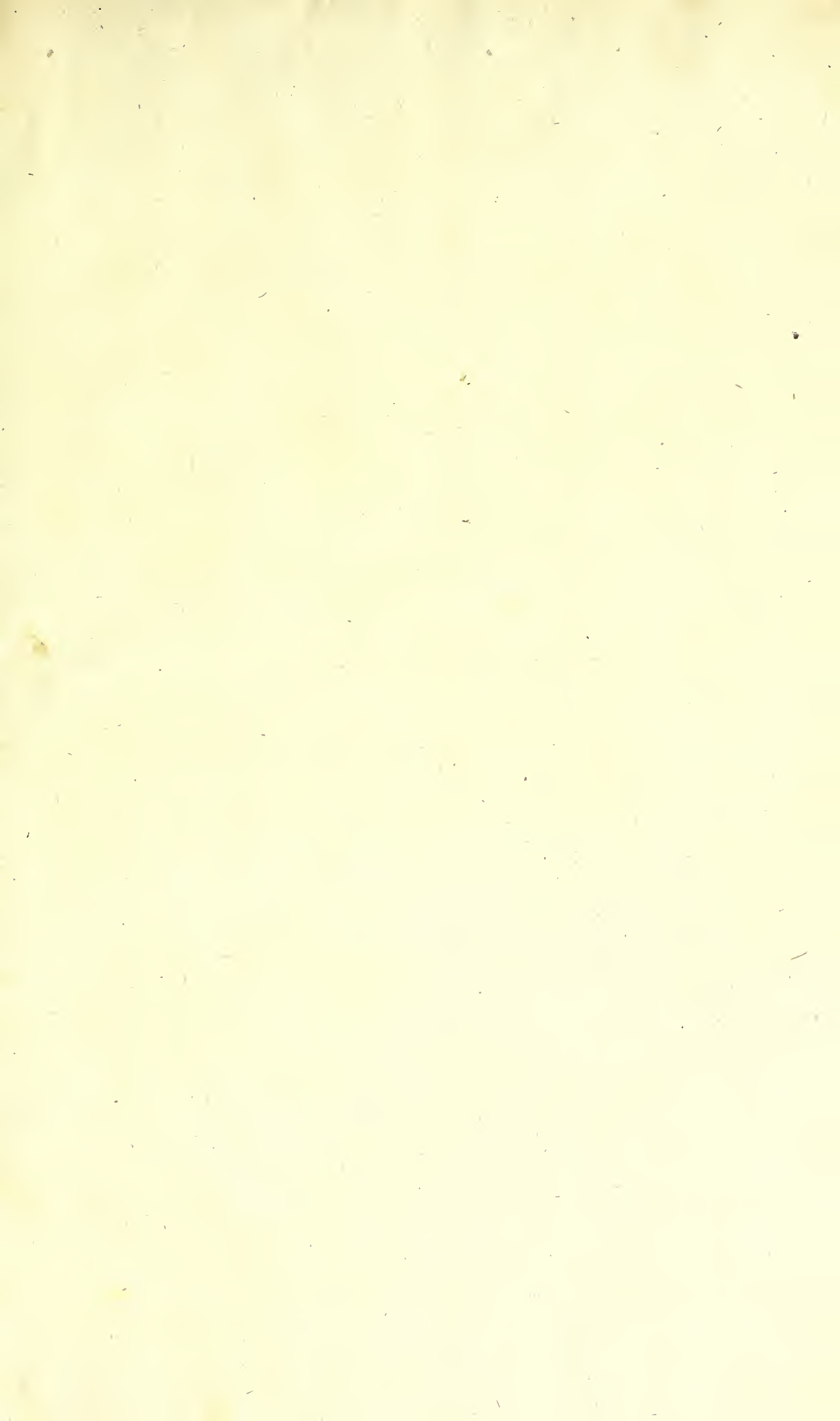
p. 99. passim pro Ἐ κείνς & Ἐ ἐκείνς lege τὸ κείνς & τὸ ἐκείνς.

p. 141. l. 3. pro οὐ ἀλλὰ ἢ lege οὐ ἕλιγα ἢ, & Latinè pro *neque minus*
lege *neque pauca* &c.

p. 158. l. 23. pro ἢ ὁ μηδεὶς Θεῶν βελλήσει ἐπιελυτήσωσιν lege ἢ, ὁ μηδεὶς Θεῶν
βελλήσειεν, τελευτήσωσιν, & Latinè pro *Diis sic volentibus*, lege *quod nemo ve-*
lit deorum, &c. Hæc duo rectè admodum advertit vir humanissimus idem
& doctissimus, Reverendus Thomas Rud, *Dunelmensis*.

p. 119. l. 2. & 126. l. 31. lege νευμηνία.

p. 201. l. 1. pro *pugnam Æliacam*, lege *victoriam Ægyptiacam*.

SPECIAL
Folio

88-B
17517
Y1

THE GETTY CENTER
LIBRARY

